

གཤམ་ཅན་དེ་གཤམ་ཅན། ༥༡

༦༦། རིང་མཐའ་བ་གཞིན་ཅུ་མོ་གྲོ་ས་གྲི་གསུང་འབུམ་
བཞུགས་སོ།།

ཐོད་འབུམ་ག

མི་ཞོན་ཐོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་མེད་ཁང་གིས་བཞུགས།

ཐོད་ཁྱེད་མ་ཐོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་མེད་ཁང་།

༦༡། རིང་མདའ་པ་གཞོན་ཅུ་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་གསུང་འབུམ།

བཟུ་སྒྲིག་མི་སྟོའི་མཚན་གྱི།

བཀའ་འདྲི་བྱ་ཡུལ།	གཟན་དཀར་རིན་པོ་ཆེ། སྐབ་བཟན་སྟོན་ལམ།
གཙུ་སྒྲིག་པ།	ཁྱི་ཐར་འཇམ་སྟོ།
ཕྱི་ཤོག་ལག་རྩལ་པ།	པད་དོ།
སྒྲིག་སྦྱར་པ།	ཟླ་བ་ལྷ་མོ། བྱམས་པ་བཟན་འཛིན།
བྱ་དག་པ།	གཡང་ཤོད་ལོ་རྒྱུ། བྱམས་པ་བཟན་འཛིན། འཇམ་དབྱངས་ཤེས་རབ། ཤེས་རབ་དྲི་མེད།
ལས་བྱུགས་མི་སྟོ།	བྱམས་པ་བཟན་འཛིན། རྩི་རྩེ། ཟླ་བ་ལྷ་མོ། འབྲུག་རྒྱལ། དམ་ཚལ། ཏྲ་འབྲིན་ལྷ་མོ། ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ། གཡང་ཤོད་ལོ་རྒྱུ། ཤེས་རབ་དྲི་མེད།

འཇམ་མཁན་པོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་

དཀར་ཆག

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཁྲི་གྲག་བཞུགས།	༡
མཚོན་བརྗོད་སྟེགས།	༡
ལེའུ་དང་པོའི་རྣམ་བཤད།	༥
ལེའུ་གཉིས་པའི་རྣམ་བཤད།	༡༤ ག
ལེའུ་གསུམ་པའི་རྣམ་བཤད།	༢༩ ཀ
ལེའུ་བཞི་པའི་རྣམ་བཤད།	༤༡ ཀ
མཐུག་བྱང་།	༥༩ ག

༡༡། །ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་པའི་དབུ་ཕྱོགས་སོ། །

ན་མོ་གུ་རུ་མེ། ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ་
ཞེས་བྱ་བ། ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །
ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་གཉེར་འཛིང་ལས་ལེགས་འབྱུངས་ཤིང་། །རྣམ་དག་ཕྱིན་ལས་
བསྐྱུ་བཞིའི་བང་རིམ་ཅན། །གདུལ་བྱ་གྲིང་བཞིའི་དབུས་ན་ལྷམ་མེ་བ། །སྟོན་པ་
མཚུངས་མེད་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །དེ་ཡི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི། །
དགོངས་དོན་འབྲེད་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་ཅིང་། །རིགས་པའི་ང་རོས་པས་གྲོལ་
གྲུད་འགེམས་པའི། །རིགས་སྤྱོད་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་རྣམ་གཉིས་རྒྱལ། །ཕྱབ་
པའི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་སྤྱིར་དང་། །རང་ཉིད་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་འཕེལ་
སྤྱིར་དང་། །བདག་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་གཞན་ལ་ཡང་། །ཕན་འདོད་སྟོ་ཡིས་
རིགས་པའི་འདོད་འཇོ་བྱ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་ཅི། །དགོས་པ་ཅིའི་སྤྱིར་

བརྒྱམས། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི་གང་ཞེས། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་གཅིག་ཏུ་ཕན་པ་ནི་
བྱུང་བའི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ལོག་པར་སྒྲིབ་པ་ཆར་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲུང་པོས་ཆད་མའི་མཆན་
ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་མ་རྟོགས་
པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་བྱུང་བས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲིབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་
གྲགས་པས་དེའི་གཞུང་གི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྡེ་
བརྒྱན་མཛད་དེ་དེ་ལ་སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་སྒྲིབ་མ་དག་གིས་དེའི་གཞུང་ཆོག་བརྒྱུང་བ་
རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་མ་རྟོགས་པ་དག་རྗེས་སུ་བབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ཀྱི་ཆོག་
གི་ཆ་འབྲེལ་པ་ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ་དང་། རང་གཞན་གྱི་པརྗེ་ཏུ་ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་ཀྱི་
གྲུང་པོས་རྟོག་གི་མི་ཤེས་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ཀྱི་
དོན་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབས་ཏེ་དེའི་གཞུང་འཇུགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་རིས་
དང་། གཞུང་རྒྱས་པ་དེ་དག་གི་དོན་ཆོག་ཏུ་དུས་བདེ་སྤྱག་ཏུ་རྟོགས་པར་འདོད་
པ་དག་གི་ཕྱིར་དགག་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྒྱས་པར་དོར་ནས་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་
དཀྱིལ་མ་ཅོམ་སྟོན་པ་རིགས་པའི་ཐིགས་པ་དང་། གཅི་པོར་གྱུར་པའི་གཞུང་དེ་
དག་གི་རང་དོན་ལེའུའི་སྒྲིབས་སུ་རྟོགས་དཀའ་བ་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བྱེ་
བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་གཏན་ཆོགས་ཐིགས་པ་དང་། ཏགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་དང་། དེ་དག་གི་གཞན་
དོན་གྱི་སྒྲིབས་ལས་འབྲོས་ནས། རྒྱལ་ཕྱིར་རྒྱལ་ཕྱིར་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་

ཚུད་པའི་རིགས་པ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་སྐབས་སུ་མཐར་ཐུག་རྣམས་རིག་ཅུ་དུ་
གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས་སྐྱབ་པ་དགོད་པའི་ཡུལ་བདག་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་
ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཞེས་ཚུད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རྒྱུད་གཞན་གྱུ་པ་རྣམས་མཛད་དོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་གྱི་འབྲེལ་བའོ། །

གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཚད་མ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་ཏེ། དེ་དག་གི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་མི་རྟག་སྟོང་པ་བདག་
མེད་སོགས་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ། རྒྱལ་བཞིན་དུ་བསྐྱོམས་པས་དྲི་མ་མཐའ་
དག་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་
བཅོས་རྩུལ་པའི་དགོས་པའོ། །འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་
གི་དོན་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འགྱུར་བྱེད་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱིས།
རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བྲ་མ་ཏ་བླར་ཏི་ཀ་ཀཱ་རི་ཀཱ་ཞེས་པ། བོད་སྐད་དུ་བསྐྱུར་ན། ཚད་
མ་རྣམས་འབྲེལ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་གྱི་མཆན་དང་། འཕགས་
པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་ཐུག་མཆོད་དང་བཅས་
པ་ཐོག་མར་བཀོད་པ་ནི་གོ་སྐྱབས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་མི་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་ཤེས་པར་
འདོད་ན་ཡང་རྣམས་བཤད་གཞན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་འདིར་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞུང་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་
བཅོས་རྩུལ་པར་བཞེད་ནས། ཐོག་མར་སྟོབ་དཔོན་རང་དམ་པའི་སྟོད་པ་དང་མཐུན་
པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱུ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཐུན་མོང་

མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་སྟེན་དུ་བཏང་ནས་ཕྱག་གི་མཆོད་པ་
བརྗོད་པ་ནི། ཕྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་བྱུང་པར་གྱི་གཞིར་བྱང་ངོ་། །ཡུལ་གང་ལ་ན།
ཀུན་དུ་བཟང་པོའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལུན་འདས་དེ་ལའོ། །
འོ་ན་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོག་ས་ནི་ཅི་ཞིག་མངའ་ཞིང་། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན་ཕྱག་
འཆལ་ཞེན། གང་ལ་ཡོད་ན་ལུས་ཅན་ལ་ཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱ་དངོས་པོར་མངོན་
པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཉེན་པོ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་
པར་བསལ་ཞིང་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་།
ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཉན་རང་སོགས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ནའི་ཟབ་
མོའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཅིང་ཕྱགས་སུ་ཆུད་པའི་ཇི་ལྟ་བ་མཐུན་པའི་ཡེ་
ཤེས་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་སྦྱུ་རུ་ར་ལག་མཐིལ་དུ་
བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཇི་སྟེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། རང་དོན་སྤངས་
རྟོགས་ཀྱི་སྦྱ་མངའ་བ་ཡིན་ཞིང་། ལུན་པ་སེལ་བའི་འོད་ཟེར་དང་ཆོས་མཐུན་པས་
མི་ཤེས་པའི་ལུན་པ་སེལ་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་དག་ལ་ཁོར་བ་ཇི་སྟེད་
པར་གདུལ་བྱའི་སྐལ་པ་དང་འཆོས་ས་པར་ཀུན་ནས་སམ་བཤས་ཅད་དུ་འཕྲོ་ཞིང་
བྱབ་པར་མཛད་པའི་གཞན་དོན་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཏེ། དོན་གཉིས་ལུན་སུམ་
ཆོག་ས་པ་མངའ་ཞིང་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །འོ་ན་ཕྱག་འཆལ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེན།
ཀུན་བདུས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གད་རྣམ་འགྲེལ་འདི་བརྒྱུ་མས་པ་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས་
སོ་ཞེས་བརྒྱུ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་འབྲེལ་ལོ། །

འོ་ན་གཞན་དོན་དུ་རྩོམ་མཁུ་རང་དོན་དུ་རྩོམ་ཞེ་ན། ཡུགས་སུ་གཞན་
 དོན་དུ་རང་འགྱུར་གྱི་འབྲེལ་དུ་རང་དོན་དུ་རྩོམ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཚེས་གྲགས་ཁོ་
 བོའི་སེམས་ནི་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་དུ་ཀུན་བརྟུས་སོགས་གྱི་ལེགས་བཤད་ལ་
 གོམས་པ་ལྟར་ལེན་ནམ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད་ཅིང་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དུ་རྩོམ་མོ། །
 འོ་ན་གཞན་དོན་དུ་མི་རྩོམ་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཚེས་གྲགས་བདག་ལ་རྣམས་འགྲེལ་འདིས་
 བྱི་སྐྱེ་བོ་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བསམ་པའང་མེད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
 སྤྱི་ནང་གི་སྐྱེ་བོ་པ་ལ་ཆེར་རམ་མང་པོ་དག་ནི་བསྐྱེད་བཅོས་པ་པ་བའམ་རན་པའི་
 ཉེས་བཤད་ལ་ཆགས་ཤིང་ཀུན་བརྟུས་སོགས་གྱི་ལེགས་བཤད་རྣམས་དོན་དུ་མི་
 གཉེར་ཏེ། མི་གཉེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ལེགས་བཤད་དང་ཉེས་བཤད་རྣམ་པར་
 འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་རྩ་ལ་མེད་པས་ན་ལེགས་བཤད་ལ་ཉེས་བཤད་དུ་བབྱུང་
 ཞིང་། ཉེས་བཤད་ལའང་ལེགས་བཤད་དུ་བབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མི་གཉེར་ལ།
 དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་བསྐྱེད་བཅོས་རན་པའི་དབང་གིས་རྩོམ་པ་པོ་ལ་ཕྱག་དོག་གི་དྲི་
 མ་དག་གིས་ཞེ་སྤང་བར་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་གཞན་ལ་ཕན་
 པའང་དགའོ་ཞེས་པས། དེ་རྣམས་གྱིས་མཚན་བརྗོད་དང་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་
 བརྗོད་ནས་བསྐྱེད་བཅོས་དངོས་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསྐྱེད་བཅོས་འཆད་པའི་རྒྱ་
 བྱི་རང་དོན་རྗེས་དཔག་སྟེ། དེ་ལའང་ལོག་པར་རྟོག་པས་ལོག་རྟོག་དེ་བས་པ་བའི་
 སྤྱིར་དུ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་འཆད་དོ། །

དེ་ཡང་རྟགས་ལ་བརྟེན་ཅིང་རྟེན་རྟགས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྟོ་ནས་

འཆད་དགོས་པས་དང་པོ་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་སྟོན་པ་ལ།
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་
མས་ངེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་དེའི་ཆ་
སྟེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་རྟགས་ལ་ཁུབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་ཅན་ནི་གཏན་ཆོག་
ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དོ། །དེ་འདྲའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་དེ་ནི་རྣམ་
གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྩ་བ་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ནི་བདག་གཅིག་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་
ཁོ་ན་ལ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་འདྲའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟགས་གསུམ་པོ་
ལས་གཞན། གཞན་གྱིས་རྟགས་སུ་བཏགས་པའི་ལྷན་པ་དང་འདྲུབ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་
བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་ནི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྩ་བ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ད་གཏན་ཆོགས་རྣམ་གསུམ་ཞེས་པ་འཆད་པར་བཞེད་ནས། དེ་
འདྲའི་རྟགས་གསུམ་པོ་དེའི་ངོ་བོ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ། དང་པོ་འབྲས་
རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བསྐྱབ་བྱ་འབྲས་བུ་དུ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་
གྲུབ་པའི་གཞིར་རྒྱ་མེ་ལ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ནམ་ཆོས་ཇི་སྟེད་གཅིག་རང་ལ་
ཕན་བྱེད་དུ་མེད་ན་རང་གི་ངོ་བོ་མི་འབྱུང་བའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེ་གོ་བྱེད་གྱི་
གཏན་ཆོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་མེ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། དེ་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པར་མ་ཟད་ངོ་བོ་བྱས་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་

ཚེས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་རང་གི་རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་
 འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་མི་དག་པ་གོ་བྱེད་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ།
 དེ་འདྲའི་མི་དག་པ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་དམིགས་
 པའི་དགས་ལ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་དགས་གྱི་ངོ་བོ་དང་བསྐྱབ་བྱ་ནི།
 བསྐྱལ་དོན་ལ་ཚད་མ་རྣམས་ནི་འཇལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་སྟེ། བསྐྱལ་དོན་ཚད་
 མས་མ་དམིགས་པ་ཚེས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞིར་མེད་ལ་སྟེ། བསྐྱལ་དོན་ཡོད་ངེས་
 གྱི་ཤེས་བརྗོད་ཐ་སྟོད་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་མི་སྣང་བ་མ་
 དམིགས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྣང་མི་རུང་གི་
 ཡུལ་ཅན་བཀག་ནས་དེའི་ཤེས་བརྗོད་ཐ་སྟོད་དོན་མཐུན་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་
 གསུམ་ཚད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་མ་དམིགས་པའི་དགས་ཐམས་ཅད་ཡོད་ངེས་
 ཅེས་འགོག་པའི་དགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན། མ་དམིགས་པའི་གཏན་
 ཚིགས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཡོད་ངེས་ཅེས་འགོག་པའི་དགས་སུ་
 འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བཟུང་རུང་གི་བྱེད་བྱ་གམ་ཁྱེད་པར་ལ་སྟོས་པའི་ཁྱོད་གྱི་ནང་
 ཚེས་འགའ་ཞིག་དགག་བྱའི་ཚེས་མེད་ཤེས་ཏེ། མེད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་
 ནམ་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ད་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་དགས་གྱི་
 དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ནི། མེད་པའི་དོན་ཅན་ནམ་བསྐྱབ་བྱ་ཅན་གྱི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་
 པའི་གཏན་ཚིགས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་བཞིར་དབྱེར་རུང་སྟེ། རང་གི་དགག་
 བྱའི་ཚེས་གྱི་འགལ་ལྷ་དངོས་གྲུབ་པ་སྟེ་དམིགས་པ་དང་། དགག་བྱའི་ཚེས་གྱི་

འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་པ་སྟེ་དམིགས་པ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་བ་
 ལྷར་རུང་བའི་བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་མ་དམིགས་པ་དང་། དགག་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱི་རོ་བོ་ལྷར་རུང་བའི་བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་མ་དམིགས་པ་རྣམས་
 སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འགལ་འབྲས་དམིགས་པས་འགལ་བྱ་འགོག་རྣམ་ན་
 འགལ་རྒྱ་དམིགས་པས་ཀྱང་འགལ་བྱ་འགོག་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྣམས་ཤེ་ན། གྲང་
 རིག་དེ་དང་འགལ་བའི་མེད་ནི་རྒྱ་དམིགས་པའི་སྒྲོལ་བ་གང་ཡིན་པ་བྱད་ཤིང་དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞི་འགར་གྲང་རིག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་པ་འབྲུལ་པ་
 ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་དང་རོ་བོ་འགོག་པར་མི་
 རྣམས་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཏེ་རྒྱས་ཀྱང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་དང་རོ་བོ་དང་འགལ་
 བ་ཉིད་མེད་ན་སྟེ་འགོག་པར་མི་རྣམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པས་འགལ་བྱ་འགོག་མི་རྣམས་པ་བཞིན་དུ་
 འགལ་འབྲས་དམིགས་པས་ཀྱང་འགལ་བྱ་འགོག་མི་རྣམས་སོ་ཞེ་ན། རྒྱ་ལས་དགག་
 བྱ་འགོག་པ་བྱ་བ་པ་འབྲུལ་པར་མ་ཟད། འབྲས་བུ་ཡང་ཡུལ་དུས་སོགས་ལ་མ་
 ལྟོས་ན་བྱ་བ་པ་འབྲུལ་ཏེ། གྲང་རིག་དང་འགལ་བ་མེད་འབྲས་བུ་དུ་བ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱིས་གཞི་འགར་གྲང་རིག་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མེད་དོན་ཀྱིས་བྱ་བ་པའི་ཡུལ་
 དང་རང་ཡོད་བཞིན་པའི་དུས་ལ་སོགས་པས་གྲང་རིག་འགོག་རྣམས་ཀྱི། མེ་ལ་མི་
 འབྲུལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་པར་ལ་ལྟོས་དགོས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཡུལ་དུས་
 གནས་སྐབས་ལ་ལྟོས་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་ལྟོས་ན་དེར་དེ་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་པ་

འབྲེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་གང་ག་སྟེ་གང་རེག་མེད་པར་སྐྱབ་པ་
ལ་ཡུལ་དུས་སོགས་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཐལ་བ་ཙམ་རྟགས་སུ་བཞོང་ན་ཁྱབ་པ་
འབྲེལ་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གང་ཚོགས་དེ་ལ་རྣམ་གསུམ་ཉིད་དུ་གྱངས་ངེས་ན།
རྒྱ་ཚོགས་པ་གྱངས་ཚང་ལས་འབྲས་བུ་སྟེ་བར་དཔོག་པའི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་འབྲས་བུ་སྟེ་རུང་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཟེར་རམ། འབྲས་བུ་སྟེ་ངེས་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
པར་ཐལ་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན། ལྷམ་བུའི་རྒྱ་ཚོགས་པ་གྱངས་ཚང་ལས་འབྲས་བུ་
ལྷམ་བུ་སྟེ་རུང་བར་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རྟགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ལྷམ་བུའི་རྒྱ་ཚོགས་པ་གྱངས་ཚང་
བ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲས་བུ་ལྷམ་བུ་སྟེ་རུང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ།
རྒྱ་ཚོགས་དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ལྷམ་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་
པ་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པས་ཁྱོད་འབྲས་བུ་
ལྷམ་བུ་བསྐྱེད་རྣམ་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལྷམ་བུའི་རྒྱ་ཚོགས་
པ་གྱངས་ཚང་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ལྷམ་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་
པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ལྷམ་བུ་བསྐྱེད་པ་དེ་རང་གི་རྣམ་པ་སྐྱ་མ་སྐྱ་
མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་འགྱུར་བ་
ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ལྷམ་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་
པ་སྐྱ་ཕྱིའི་བར་དུ་འགལ་རྒྱུན་གྱིས་གོགས་བྱེད་པ་དག་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་

སྒྲེ་རུང་དཔོག་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ལ། སྒྲེ་ངེས་དཔོག་པ་ནི་མ་ངེས་
 པའི་རྟགས་ཡིན་པས་རྟགས་གྱི་གྲངས་འཛིག་པའི་སྒྲིན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་རྟགས་
 གསུམ་དུ་ངེས་ན། རོ་ལས་གཟུགས་སོགས་དཔོག་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་བཤལ་
 ལོ་ཞེན། དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལུས་ནས་བྱང་བའི་བྱ་རམ་གྱི་
 གཟུགས་དྲི་མ་ལ་སོགས་པ་བྱ་རམ་གྱི་རོ་ལས་རྟོགས་གིང་དཔོག་པའི་རྟགས་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ཡང་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། བྱ་རམ་
 གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁ་ནང་གི་བྱ་རོག་ལ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་
 ལྟར་བ་དཔོག་པའི་འབྲས་བུ་རྟགས་ལས་སྒྲེས་པ་སྒྲེ་འབྲས་རྟགས་གྱི་སྒྲིན་ནས་
 འོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ནང་གི་བྱ་རོག་ལ་རང་གི་རྒྱ་ཆོས་ཏེ་ཉེར་ལེན་གྱི་ནུས་པ་
 རྗེས་སུ་དཔག་སྟོབས་གྱིས་ཁ་ནང་གི་བྱ་རོག་ལ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་
 དཔོག་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིང་པོ། དཔེར་ན་དུ་བས་མེ་བུད་གིང་གི་འགྱུར་བ་
 བསྒྲེད་པའི་ནུས་པ་དངོས་སུ་དཔག་སྟོབས་གྱིས་བུད་གིང་གི་འགྱུར་བ་དཔོག་པ་
 བཞིན་ནོ། །འོ་ན་རོ་ད་ལྟ་བ་དེ་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་དཔོག་པའི་རྟགས་སུ་རི་ལྟར་
 འགྱུར་ཞེན། བྱ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟ་བ་ཆོས་ཅན། ཁ་ནང་གི་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྒྲིང་དུ་
 འདས་པའི་རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་ནུས་པ་དངོས་སུ་དཔག་སྟོབས་གྱིས་རང་དང་དུས་
 གཅིག་པའི་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱོད་ཁ་ནང་གི་བྱ་
 རམ་གོང་བུའི་སྒྲིང་དུ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་དཔོག་པའི་སྒྲིགས་ཆོས་གང་
 ཞིག །རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་ནུས་པ་དངོས་སུ་འདུག་པ་མེད་པར་ནི་བྱོད་སྒྲིང་བ་མེད་

ཅིང་། ཁྱོད་གྱི་ཉིང་ལེན་གྱི་ནུས་པ་དེ་ཉིང་གཞན་གྱི་རམ་གྱི་གཟུགས་སོགས་གྱི་
 ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཏེ་དེའི་ཕྱིར། ད་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་ཞེས་
 པར་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་ཏགས་བམས་ཅད་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱོགས་
 ཅུམ་སྟོན་པ་ལ། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། རྒྱ་མ་ཚོགས་པ་ཁ་ཡར་བ་ལས་འབྲས་བུ་སྟེ་
 བར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟག་མ་དང་ལྟན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱ་ཁ་ཡར་བ་ལ་འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དཔྱོད་པ་པས་
 ལུས་སོགས་དེ་ཆགས་སོགས་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་བསམས་ནས་ལུས་ལས་འདོད་
 ཆགས་ཞེ་སྒྲུབ་སོགས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་རྒྱའི་འབྲས་བུ་དཔོག་པའི་
 ཏགས་འབྲུལ་པ་ཅན་དུ་བསྟན་ནས་འབྲས་བུ་ལས་རྒྱའི་ཁྱད་པར་དཔོག་པའི་
 ཏགས་འབྲུལ་པ་ཅན་སྟོན་པ་དེ། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། ཏགས་ཚེས་འབྲེལ་བ་མེད་
 པར་ཏགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅུམ་གྱིས་འབྲས་བུའི་སྟེ་ཅུམ་ཚེས་
 ཅན་གྱི་སྟེར་དུ་མཐོང་བ་ལ་རྒྱའི་ཁྱད་པར་དཔོག་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ་
 འདོད་པའི་ཏགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཚད་མ་སྟེ་ཏགས་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་
 དེ་བརྒྱབ་བྱ་ལ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དཔྱོད་པ་པས་ཚིག་སྟེ་ཆགས་སོགས་
 གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བསམས་ནས་ཚིག་ལས་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུབ་ཅན་ལ་
 སོགས་རྗེས་སུ་དཔོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་ཏགས་དེ་གཉིས་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་
 མཚན་དཔེ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། ཏགས་ཚེས་འབྲེལ་བ་
 མེད་པར་ཏགས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅུམ་གྱིས་ཏགས་བརྒྱབ་

བུའི་ཆོས་ལ་ལུའ་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་པ་མེད་ན་རྟགས་བརྒྱབ་བུ་
ལ་ལུའ་པ་སྤྱི་པ་ཅན་ཅིང་གྱི་སྤྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ལྷ་པ་གཅིག་གི་ནང་དུ་རྩྱུང་
པའི་རྟགས་གྱིས་ལྷ་པའི་ནང་དུ་རྩྱུང་པའི་འབྲས་ཐམས་ཅད་ཆོས་པར་དཔོག་ན་
ཁྱབ་པ་ལུའ་པ་བཞིན་ལོ། །འོ་ན་རྟགས་ཆོས་གྱི་འབྲེལ་པ་མེད་པར་རྟགས་རང་
གི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་པ་ཅུམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་ལུའ་པ་ཅན་དེ་ལ་གང་
ཟེར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་མེད་པར་རྟགས་གང་ཞིག་རང་གི་མི་མཐུན་
སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་པ་ཅུམ་གྱིས་མེད་ངེས་གྱི་སྟོག་པའི་ཁྱབ་པ་རབ་དུ་སྟོན་པ་དེ་
ལ་སྟག་མ་དང་སྟན་པའི་རྟགས་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་ནི་བརྒྱབ་བུ་
ལ་ངེས་པ་བརྒྱུད་མི་རྣམས་པར་གེ་ཆོས་ཅུམ་གྱི་པུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དཔེར་
ན་མི་འབྱུང་ཞེས་པ་འཆད་པར་བཞེད་ནས། སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྟོབ་པ་འགའ་ཞིག་
སྟོབ་དཔོན་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་པ་མེད་པར་བཞེད་པ་འདོད་པ་བཀག་ནས་སྟོབ་
དཔོན་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་པ་དགོས་པར་བཞེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། སྟོབ་དཔོན་
སྟོགས་གྱི་སྒྲུང་པོ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིས་ཏེ་ཁྱོད་གྱིས་རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་
འབྲེལ་པ་ངེས་པར་དགོས་པ་བཞེད་དེ། ཁྱོད་གྱིས་གཏན་ཆོག་གྱི་མཆོམ་ཅིང་
ཚུལ་གསུམ་ལའང་ཆད་མའི་ངེས་པ་བརྗོད་པ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ།
རྟག་ཆོས་འབྲེལ་པ་མེད་ན་རྟགས་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་མི་ངེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །
ཆོག་གང་གིས་བརྗོད་ན། ཀུན་བདུས་སོགས་སུ་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་དུ་གྲུབ་པ་ནི་
སྟོབ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པས་སོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཆད་དུ་བརྗོད་ན། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་

རྟགས་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཆོང་མའི་ངེས་པ་བརྗོད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་དང་བསྟོག་དོན་འགལ་བའི་རྟགས་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་མ་ངེས་
 པའི་རྟགས་གྱི་གཞིན་པོར་ཏེ་རྟགས་དེ་རྣམས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅུད་པའི་
 ཆོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་མེད་པར་
 རྟགས་ཡང་དག་རང་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅུམ་གྱིས་མེད་ངེས་གྱི་
 སྟོག་བྱུང་འབྲུབ་པར་བཞེད་ན། སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་གྱི་སྒྲུབ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་
 ལུགས་ལ་བྱུང་བ་འབྲེལ་པ་ཅན་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གྱི་གཞིན་པོར་ཆོས་མི་མཐུན་
 སྟོར་གྱི་སྒྲུབ་རག་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་མེད་པར་གྲལ། དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་རག་
 ངེས་རྟགས་ཆོས་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། རིགས་སྒྲོ་ལས་
 རེ་གིག་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཞིན་པོར་གཞིས་ཀ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་
 འདི་ནི་རིགས་སོ་ཞེས་པ་དང་འགལ། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་རག་དེ་རྟགས་རང་
 གི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅུམ་རྟགས་པའི་འབྲས་བུའས་དགོས་པ་ཅན་
 ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་རག་དེ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་མེད་པར་
 རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅུམ་རྟགས་པའི་ཆོང་དུ་ཁྱོད་ངེས་
 པར་སྟོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་གྲལ། ཁྱོད་མ་སྟོས་ཀྱང་རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་
 སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅུམ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟགས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་
 འདྲའི་སྒྲུབ་རག་དེ་རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་
 ཆོང་དུ་སྟོས་སོ་ཞེ་ན། རྟགས་ཡང་དག་རང་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་ཅེས་བྱ་

བའི་ཆོག་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྲིབ་གི་སྒྲུབ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟགས་དེ་རང་གི་
 མི་མཐུན་སྒྲིགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པ་མིན་
 པར་བྱལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་བཟོད་པའི་བྱིར་
 གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་དག་དེས་རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་སྒྲིགས་ལ་མེད་པར་ཇི་
 ལྟར་རྟགས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་
 དེ་བཟོད་ན་དེའི་ཆེ་རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་སྒྲིགས་ལ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་རྟགས་
 པར་བྱེད་དེ། རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་དེ་རྟགས་རང་གི་མི་མཐུན་
 སྒྲིགས་ལ་མེད་པའི་རིགས་པའང་སྐྱུ་མཆོན་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
 སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་མེད་པར་རང་གི་མི་མཐུན་སྒྲིགས་ལ་མ་
 མཐོང་བ་ཅུང་གིས་མེད་ངེས་ཀྱི་ལྷོག་པ་གྲུབ་པར་བཞེད་ན། སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲིགས་
 གྲུབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཐོས་པའི་ཤིང་ཐོག་དང་། ཤིང་ལུང་གཅིག་
 ལས་སྒྲིས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མ་ཐོས་པའི་ཤིང་ཐོག་རྣམས་རོ་མར་ཅན་དུ་སྒྲུབ་
 པའི་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆོག་རྣམས་ཁྱབ་པ་ལུགས་པ་ཅན་ཅི་སྟེ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་
 པར་བྱལ། སྒྲིགས་སྟེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདོད་ན། ཀུན་བདུས་སུ་རིགས་པ་ཅན་
 གྱི་ལྷག་ལྷན་འགོག་པའི་སྒྲུབས་སུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཆོངས་པས་རོ་ལ་
 སོགས་པ་གདོན་མི་བྱ་བར་མཆོངས་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་
 འགལ་ལོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རིགས་པ་ཅན་སོགས་ཀྱིས་ལྷོག་
 པ་ཅན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྒྲིག་སོགས་དེ་ཡང་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྒྲུབ་

པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་བཤམ། རྟོགས་སྒྲ་དེ་གང་ཞིག་ རྟོག་
 སོགས་དེ་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་
 ཅུམ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་རིགས་པའི་སྒྲོ་ལས་བདགས་སོགས་
 རྟོག་སོགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོག་བྱུང་ལུས་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །
 ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟོགས་ཆོས་མ་གྱུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 རྟོག་མ་གྱུབ་པའི་རྟགས་རྣམས་དཔེ་དོན་དུ་སྐྱར་ནས་རྟོག་བྱུང་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་
 རྟགས་རྣམས་བྱུང་བ་ལུས་པ་ཅན་དུ་བརྗོད་པར་བྱས་པ་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་
 པར་བཤམ། རྟོགས་སྒྲ་མ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་རང་
 འགྲེལ་དུ་བྱངས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས། རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྟོག་པ་དང་ཕྱིར་རྟོག་པ་
 གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བཟུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་རྟོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་
 མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བྱུང་བར་མཉན་བྱ་དེ་སྐྱ་
 ལ་མི་རྟག་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བར་བཤམ། རྟོགས་སྒྲ་
 དེ་གང་ཞིག་ མཉན་བྱ་དེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་
 ཅུམ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུལ་བ་ལྷས་གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པའི་འགྲེལ་
 པར་བྱངས་པ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཉན་པར་བྱ་བ་ནི་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ཡང་རྣམ་པར་
 དཔྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མཉན་བྱས་
 སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་གཅོད་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་ཆོད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་

པ་མི་འབྲུང་དོ་ཞེ་ན། མཉམ་བུ་དེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་
 མཐོང་ཙམ་གྱིས་མེད་ངེས་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་གྲུབ་པ་ལ་ཆོད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་དེ་
 བྱི་མཉམ་བུ་དེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ལས་
 མེད་ངེས་མེད་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་འགྲུབ་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཉམ་བུ་ལས་གཞན་
 པའི་རྟགས་རྣམས་ལ་འདྲ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེད་
 ངེས་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་བཤམ། དེ་ལྟར་འགྲུབ་པ་ལ་ཆོད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་
 པ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲ་དེ་ཡིན་ན། སྒྲིབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྲང་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བྱེ་བྲག་པས་གྲང་མིན་དྲོ་མིན་གྱི་རིག་བུ་མ་མཐོང་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་གྱིས་མཐོང་པའི་རྣམས་སྐུ་མེ་གསུམ་ལ་གྲང་མིན་དྲོ་
 མིན་གྱི་རིག་བུ་མི་ལྟན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དེ་ཁྱབ་པ་འབྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་
 བཤམ། ཕྱོགས་སྒྲ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུ་གི་རབ་དུ་བྱེད་པ་ལས། གང་
 ཡང་གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མཐོང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ཡང་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་དག་གི་རང་གི་སྒྲེ་པས་སྒྲིབ་དཔོན་དེ་
 ལྟར་བཞེད་པར་འདོད་པ་ལ་ལུང་གི་སྒྲོ་ནས་གཞོད་བྱེད་བརྗོད་ནས། ད་དེ་ལྟར་
 འདོད་པའི་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་སྒྲེ་པ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མཛོམ་སུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 གཞོད་པ་སྟོན་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་རུ་ར་གཅིག་སྟོན་པ་དང་རོ་རྣམས་ཁྱད་
 པར་ཅན་དུ་མཐོང་ནས་དེ་དང་རིགས་གཅིག་པའི་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་རུ་ར་གཞན་
 རྣམས་གྲང་སྟོན་པ་དང་རོ་རྣམས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཏེ་ཁྱབ་པ་འབྲུལ་

པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་བྲལ། སྒྲུབ་གྱི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། རྩ་ས་སྒྲུབ་རྒྱུ་རྩུབ་དེ་ལ་གཅིག་སྒྲིམ་པ་དང་རོ་རྒྱས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མཐོང་
 བས་སྒྲུབ་རྒྱུ་རྩུབ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྲིམ་པ་དང་རོ་རྒྱས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཡོད་པར་
 དེས་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། སྒྲེས་པའི་ཡུལ་དང་དུས་དང་སོ་ནམ་ལ་སོགས་
 པ་མཐོན་པར་འདུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་རིགས་གཅིག་པའི་རྩ་ས་སྒྲུབ་རྩུབ་རྣམས་
 ལ་སྒྲིམ་པ་དང་རོ་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བྱ་དང་དུ་མཐོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཡང་སྒྲུབ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་གཞན་གྱི་སྒྲེ་པ་ལ་ཁས་སྒྲུབ་ས་ནང་འགལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 གཞོད་པ་སྒྲོན་པ་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཏྲགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཏྲགས་
 རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཙམ་ཁོ་ན་གཏན་ཆོག་ས་
 དེ་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་བསྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ནམ་ཅི་སྒྲེ་མ་ཡིན་པར་
 བྲལ། གསོན་ལུས་ལ་བདག་དང་ས་སོགས་འབྱུང་བཞི་ལ་ཤེས་པ་དང་སོགས་
 བས་རྒྱུ་འོ་མ་སོགས་ལ་འབྲས་བུ་ཞི་སོགས་མ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གསོན་
 ལུས་སོགས་ལ་བདག་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེ་དག་གིས་ཏྲགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཏྲགས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་
 མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེད་དེས་གྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་བཀག་
 བས། ད་ཏྲགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མཐོང་བསྐྱུས་དེ་སྒྲོན་པ་ནི།
 ཏྲགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཏྲགས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་
 གྱིས་མེད་དེས་གྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་འགྲུབ་པར་སྒྲོབ་དཔོན་ཡང་མི་བཞེད་ལ། རིགས་

བས་ཀྱང་མི་འབྲང་ལ་དེའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་མི་ཏྲག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྷོག་པ་ཅམ་
 གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་བྱས་པ་ཡང་ལྷོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་དེ། བྱས་པ་གྲུབ་པ་དེ་ཅམ་
 དང་ཁྱོད་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་རྒྱ་མེ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ལྷོག་པ་ཡིས་ནི་འབྲས་བུ་དུ་བ་ལྷོག་པ་ཡིན་དེ། དུ་བ་དེ་ཁྱོད་ལ་རྗེས་
 སུ་འགྲོ་ལྷོག་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་སུ་བཅུད་པ་གཅིག་པོ་དེ་བརྒྱེད་
 པའི་སྒོ་ནས་སྒོར་པ་དེ། དེས་ན་ཏྲགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་
 པ་དེ་ལྟར་མིན་པར་མ་གྲུབ་ན་གཅིག་བརྒྱབ་བུའི་ཆོས་དེ་ཡོག་པས་གཞན་ཏྲགས་
 ན་རྗེ་ལྟར་ལྷོག་པར་འགྱུར་དེ་ལྷོག་པས་མ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ལ་རྟ་མི་བདོག་
 ཅེས་དེ་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་ཐུགས་ཀྱང་བདོག་པ་མིན་ནམ་ཅི་སྟེ་མེད་པས་མ་བྱུང་
 པ་བཞིན་ནོ། །ཏྲགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་ན་ལྷོག་པ་མི་འགྲུབ་
 པ་དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་འགྲོའང་མི་འགྲུབ་སྟེ། གཅིག་གཅིག་ཏྲགས་དེ་ནི་བའི་ཕྱིར་དེ་
 ཡོད་པས་གཞན་བརྒྱབ་བུའི་ཆོས་ནི་རྗེ་ལྟར་ནི་བར་འགྱུར་དེ་ཡོད་པས་མ་བྱུང་སྟེ།
 དཔེར་ན་མི་ལ་ཐུགས་ནི་བདོག་ཅེས་དེ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་བཞིན་རྟ་ཡང་བདོག་
 གས་ཅི་སྟེ་ཡོད་པས་མ་བྱུང་པ་བཞིན་ནོ། །ད་གཞན་དག་གིས་ཏྲགས་ཆོས་མེད་ན་
 མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་རྣམས་གྲུབ་ལ་ལྷོས་དགོས་པར་འདོད་
 པ་འགོག་པ་སྟེ། འབྲས་རང་གི་ཏྲགས་ཆོས་མེད་ན་མེད་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་
 པའི་དབང་གིས་ཏྲགས་ཀྱི་ལྷོག་པ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འབྲས་རང་གི་ཏྲགས་གཉིས་
 པོ་འདི་ལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་ཏྲགས་ཀྱི་ལྷོག་པ་དེ་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་བཞི་སྟེ་

རྩལ་གྱུ་བ་ལ་དེས་པར་ལྟོས་དགོས་པ་མི་འདོད་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་གྱི་
 རང་བཞིན་དེ་དག་མེད་ན་འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་ཅན་དེའང་མེད་དོ་ཞེས་
 ཏྲགས་ཚེས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་ཁྱོད་གྱི་ཏྲགས་གྱི་ལྷོག་
 པ་བདེ་སྒྲག་དུ་ཏྲགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

འོ་ན་རི་ལྟར་ན་ཏྲགས་ཚེས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པས་ཏྲགས་
 གྱི་ལྷོག་པ་ཏྲགས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ཏྲགས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་དག་
 གིས་དཔེའི་སྟེང་དུ་ཏྲགས་ཚེས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་
 ན་ཕྱིར་གློལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་དགོས་སམ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། ཕྱིར་
 གློལ་གང་ཡིན་ལ་རྒྱུ་དག་གིས་དཔེའི་སྟེང་དུ་ཏྲགས་ཚེས་གྱི་འབྲེལ་བ་སྟོན་
 དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱུ་བ་བྱའི་ཚེས་དེ་ཏྲགས་དེའི་རོ་བོའམ་རྒྱ་དངོས་པོར་མི་
 ཤེས་པའི་ཕྱི་གློལ་དེ་དག་ལ་རྒྱུ་དག་གིས་དཔེ་ཡི་སྟེང་དུ་ཏྲགས་ཚེས་རང་བཞིན་
 གྱིས་འབྲེལ་བ་སྟོན་གྱི། ཏྲགས་ཚེས་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟིན་ལ་བརྗོད་པའི་ཕྱི་
 གློལ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཏེ་ལྷོགས་ཚེས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པ་
 ཅུམ་གྱིས་བརྒྱུ་བ་བྱ་ཏྲགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུ་དག་གིས་དཔེའི་
 སྟེང་དུ་ཏྲགས་ཚེས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པ་དེ་ནི་དྲི་གྱི་ཕྱིར། ཏྲགས་
 ཚེས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་ཤེས་པ་ན་རྒྱུ་དག་གིས་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་ལྷོག་གཞིས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་དངོས་སུ་སྒྲུས་པས་གཅིག་ཤོས་མ་
 སྒྲུས་པ་དེ་ལ་དུན་པ་ཡང་དག་སྟེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་དེ་གཞིས་གང་རུང་གཅིག་

དངོས་སུ་སྒྲུས་པའི་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་གཅིག་ཤོས་དངོས་སུ་མ་སྒྲུས་པ་དེ་གོ་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དག་དོན། གང་བྱས་མི་ཉག་དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་
ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་དག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་གོ་
བར་བྱེད་དེ། བྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩེས་ཁྲབ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རུང་གི་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དག་མེད་པ་སྟེ་མ་
དམིགས་པ་དེ་རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར་འབྲས་བུ་དང་ཁྲབ་བྱ་འགའ་
ཞིག་དགག་པ་སྟེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྟེ་ཡིན་དེ། འབྲས་བུ་དང་ཁྲབ་བྱ་
དེ་དག་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་དེ་དག་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྱུབ་པ་དེའི་
ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགག་ཉག་སྟེ་ལ་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་
ཅུ་མ་དེས་དེ། སྒྲ་རུང་གི་ཆོས་དེ་ཡོད་ན་ཆོད་མས་དམིགས་པར་ནི་རིགས་
པ་དང་ལྟན་པ་ལ་ཆོས་དེ་ཆོད་མས་མ་དམིགས་དེ་ཡང་རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྱུབ་
པའི་གཞིར་དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པའི་ཉག་སུ་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། དེའི་ཞར་ལ་མ་དམིགས་པའི་ཉག་སྟེ་དབྱེ་བསྟན་སྟོན་པ་སྟེ། སྒྲ་རུང་མ་
དམིགས་པའི་ཉག་སྟེ་འདི་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རིགས་བསྟན་ན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ།
བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་སྟར་རྒྱ་ཁྲབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་འདུ་
བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་བྱོད་ཀྱི་རིགས་གསུམ་དུ་འདུས་པར་བཤད་ཀྱང་འབྲེལ་བླ་
མ་ཉོགས་པ་སྟེ་མ་དམིགས་པ་དང་འགལ་བླ་ཉོགས་པ་སྟེ་དམིགས་པ་གཉིས་ལས་
དབྱེ་བའི་སྒྲུབ་པ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པ་དུ་མར་འགྱུར་དེ། རྒྱ་ཁྲབ་བྱེད་

རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དང་རྒྱ་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་གསུམ་པོ་དེའི་
 འགལ་ལྷོ་དངོས་དམིགས་པ་གསུམ་དང་ལ་སོགས་པས་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་
 དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང་བརྒྱད་དུ་ཡོད་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ད་འབྲས་རང་གཉིས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་
 བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མཐོང་བསྐྱེས་ཏེ་སྟོན་པ་ནི། འོ་ན་དེ་འདྲའི་ཆད་མ་དེ་གང་
 ཞེ་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྷན་ཀྱི་ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་
 མཐོང་བ་ཙམ་དང་མཐུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་ཙམ་ལས་མེ་ལ་མི་འབྲུལ་བར་འགྲུབ་
 པ་མིན་ཏེ་མེ་བྱོད་ཀྱི་རྒྱ་དང་བྱོད་མེའི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་ངེས་པར་བྱེད་པའི་
 ཆད་མ་བྱེད་པར་བ་ལས་མེ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་མི་འབྲུལ་བར་ངེས་དགོས་
 བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་
 མཐོང་ཙམ་དང་། མཐུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་ཙམ་ལས་མི་རྟག་པ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་འགྲུབ་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་དེ་བྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་དང་། བྱོད་
 མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱུར་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་བྱེད་པར་བ་
 ལས་མི་རྟག་པ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་མི་འབྲུལ་བར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་པོ་བསྒྲིག་པའི་སྒྲི་ནས་སྟོན་པ་དེ། འབྲས་རང་གི་རྟགས་
 ཆོས་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་དང་ཁྱབ་
 བུའི་སྒྲི་ནས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་
 ངེས་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྟགས་དོན་གཞན་

ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དོན་གཞན་དག་དང་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ངེས་པ་གང་སྟེ། ཉགས་
ཡོད་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡོད་པས་བྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེའི་ཕྱིར་རོ། །

ད་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཆོས་དོན་གཞན་དུ་འདོད་པ་འགོག་པ་ནི། གལ་
ཏེ་མི་ཉག་པ་སྟེ་བྱས་པའི་རྒྱ་ལས་དོན་གཞན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱི་ཆོས་ཏེ་འབྲས་
བུས་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་དེ་གྲུབ་ཅུམ་ཉིད་ནས་མི་ཉག་པ་ཡིན་
པར་ཆད་མས་མི་ངེས་པར་བཤམ། དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གོས་དཀར་པོ་གྲུབ་ཅུམ་
ནས་ལེ་བརྒན་གྱི་རྩི་ལ་སོགས་པའི་ཆོན་ཅན་དུ་མ་ངེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་མི་
ཉག་པ་དེ་བྱས་པ་ལས་དོན་གཞན་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་པ་དེ་བྱས་པ་ལས་རྫས་གཞན་ཉིད་ཡིན་
པར་བཤམ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་ཉག་པ་དེ་བྱས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནམ་འབྲས་བུ་
ཡིན། རྒྱ་ཡིན་ན་མི་ཉག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་རྒྱ་ཉིད་མིན་པར་བཤམ། བྱས་པ་
ལས་དུས་ཁྲིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་
པ་ཡིན་པ་ལ་མི་ཉག་པ་ཡིན་པར་ཆད་མས་གལ་ངེས་ཏེ་མ་ངེས་པར་བཤམ། མི་
ཉག་པ་དེ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དངོས་པོ་ཞེས་པའི་
དོན་འཆད་པར་བཞེད་ནས། དེའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དེ་གང་
ཞེ་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། མེའི་འབྲས་བུའི་བ་སྒྲད་བྱར་རུང་སྟེ་མེའི་འབྲས་བུ་ཆོས་
སུ་རང་བཞིན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དང་མི་སྒྲད་རུང་མ་
དམིགས་པའི་གཞིར་དང་པོ་མི་དམིགས། དེ་ནས་ཁྱོད་དམིགས། དེ་ནས་མི་ལྟོག

དེ་ནས་ཁྱོད་ལྷོག་པར་ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་ལ་ལྷོག་
 པ་གཙོ་བོར་གྱུར་དགོས་པས་དེ་སྟོན་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་མེ་དེ་པན་བྱེད་དུ་མེད་པར་
 ཡང་དུ་བ་དེ་འབྱུང་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་ལྷན་པ་ལས་འདས་
 འབྱུང་ཏེ་རྒྱ་མེད་དུ་བལ། རང་རྒྱ་མེ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བའི་
 དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་དུས་གྱི་གནས་སྐབས་དྲག་དུ་ཡོད་པའམ་
 ནམ་ཡང་མེད་པར་འབྱུང་བར་བལ། ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་གཞན་
 ལ་མི་ལྷོས་པར་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། ཤེས་
 བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་ཡིན་ན་ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་འབྱུང་བས་མ་ཟུབ་པར་བལ།
 དེས་པོ་རྣམས་ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བ་དེ་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྷོས་པ་ལས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྦྱི་བོ་ལས་ཀྱང་དུ་བ་འབྱུང་བ་ཡོད་པས་དུ་བ་
 མེད་འབྲས་བུར་མ་རེས་སོ་ཞེ་ན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྦྱི་བོ་འམ་གྲོག་མཐར་དེ་ནི་ཆོས་
 ཅན། མེད་རང་བཞིན་ཏེ་དུ་བའི་སྤར་མེད་གསར་འབྱུང་གི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འོན་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྦྱི་བོ་དེ་རང་བཞིན་ཏེ་དུ་བའི་སྤར་མེད་གསར་འབྱུང་
 གི་ཉེར་ལེན་མིན་ནོ་ཞེ་ན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྦྱི་བོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་གྱི་ཉེར་
 ལེན་ཅན་གྱི་རྩ་ས་སྟེ་འབྱུང་བ་དེ་དུ་བ་མ་ཡིན་པར་བལ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ལས་དུ་བ་
 འབྱུང་སྟེ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཙོག་པོ་དེའི་གཞུང་འཇུགས་
 པ་སྟེ། མེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་བ་དེ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྟོ་
 ནས་མེ་མེད་གྱི་བྱེ་བྲག་གསུམ་ཁྱད་པར་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། དུ་བའི་རྒྱའི་རང་བཞིན་ཏེ་

དུ་བའི་སྒྲུ་མ་མེད་གསུང་འབུང་གི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
 རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བར་བལྟ། དུ་བའི་སྒྲེ་རར་རྒྱ་མེ་མིན་པ་ལས་འབུང་བའི་དུ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་དེ། དོན་གཞན་སྒྲུ་མ་ཡན་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་
 སྒྲེ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། མེད་ན་སྒྲེ་བ་ལྟོག་པ་ལས་དོན་གཞན་ཕྱི་མ་གང་ཞིག་
 དོན་གཞན་སྒྲུ་མ་གང་གིས་རྗེས་སུ་མཐོང་བའི་དོན་གཞན་ཕྱི་མ་དེའི་རར་བཞིན་
 ནི་དོན་གཞན་སྒྲུ་མ་དེའི་རྒྱ་ཅན་ཏེ་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་
 ལས་མི་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་
 ལས་མི་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་མི་
 འབྱུལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ནི་བསྟུ་བའི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པའོ། །

ད་རར་བཞིན་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པར་བཞིན་ནས།
 དེའི་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྟོན་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་
 ལས་སྒྲེས་པས་རྒྱ་ལ་མི་འབྱུལ་མོད། རར་བཞིན་གྱིས་བྱེད་ལ་མི་འབྱུལ་བར་
 མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། འབྲས་རྟགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་མི་འབྱུལ་བར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་
 ཆད་མ་ཡོད་པར་མ་ཟད། རར་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་འར་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་མི་
 འབྱུལ་བར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡོད་དེ། ཡོད་པའི་བདག་ཉིད་བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
 མི་རྟག་པ་ལ་མི་འབྱུལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཡོད་པ་ཅུ་དང་མི་རྟག་པ་རར་ཆས་སུ་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་འགྲོ་བསྟན་ནས་ལྟོག་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན།
 མི་རྟག་པ་དེ་མེད་ན་ནི་ཁྱོད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལ་ངོ་བོ་བྱ་དད་

མེད་པར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱས་མི་ཏྲག་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་ན་བྱས་པ་
དེ་སྐྱེ་མི་ཏྲག་སྐྱེ་བ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་མི་འགྱུར་ཏེ་ཆོས་ཏྲགས་ཐ་དད་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱས་མི་ཏྲག་གཉིས་དམ་པར་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་། སེལ་ངོར་
ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡོད་པས་ཏྲགས་དང་ཏྲགས་ཅན་དུ་འབྲུང་དོ། །

འོ་ན་དེ་གཉིས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་རི་ལྟར་དབྱེར་རུང་ཞེ་ན། སྐྱེ་སྐྱེ་གས་དངོས་
པོ་ཀུན་ཆོས་ཅན། རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་དང་། གཞན་རིགས་མི་
མཐུན་གྱི་དངོས་པོ་དག་ལས་ལྷོག་པ་ལ་འོ་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་
གི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ་རང་རྒྱ་ལས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་
པར་གནས་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། སེལ་ངོར་མ་བྱས་ཏྲག་
པ་སྐྱེ་གས་ལྷོག་པ་གང་དང་གང་ལས་ལྷོག་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་བྱས་མི་ཏྲག་
སྐྱེ་གས་ཀྱི་རིགས་ཏེ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་དབྱེར་རུང་སྟེ། རང་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་
དངོས་པོ་དང་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་དངོས་པོ་ཀུན་ལས་ལྷོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་
ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ལྷོག་པ་དེའི་བྱེད་པར་མ་བྱས་པ་ལས་ལྷོག་ཅུང་དེ་
ཆོས་ཅན། བྱེད་གྱིས་སྐྱེ་མི་ཏྲག་པར་རབ་ཏུ་ཏྲོགས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།
སྐྱེ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱེ་བ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱེ་བས་སུ་བབ་པའི་
ལན་དངོས་སྟོན་པ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ལྷོག་པའི་བྱེད་པར་
མ་བྱས་པ་ལས་ལྷོག་ཅུང་གང་ཞེས་ཆོས་ཅན། སེལ་ངོར་བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་དེ་
ལས་གཞན་མི་ཏྲག་ཅེས་པའི་སྐྱེ་རྒྱུས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

མིང་གི་ཆོས་བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་གང་གིས་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་འགྱུར་བ་
 དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། མེར་ངོར་མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད་དུ་
 རྒྱུ་པར་གནས་དེ། བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེས་ཁྱོད་དངོས་སུ་གོ་བར་རུས་ལ། མི་
 རྟག་པ་དངོས་སུ་གོ་བར་མི་རུས། མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེས་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་
 གོ་བར་རུས་ལ། ཁྱོད་དངོས་སུ་གོ་བར་མི་རུས་པ་དེས་ན་དེའི་བྱིར། དེ་ལ་གང་
 བྱིར་དངོས་ཀྱང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་སེལ་བས་
 འཇུག་ཅིང་། བྱས་མི་རྟག་ཡང་སེལ་ངོར་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པས་རྟགས་དང་རྟགས་
 ཅན་དུ་འབྲད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་རང་མཆོན་
 ལ་མི་འཇུག་པར་སེལ་བས་ཅིའི་བྱིར་འཇུག་ཅི་ན། རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་རང་
 མཆོན་ལ་འཇུག་པ་བཀག་ནས་སེལ་བས་འཇུག་གོ་ཞེས་སྟོན་པ་དང་། འོ་ན་
 རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་རང་མཆོན་ལ་འཇུག་ན་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
 བྱིར་དུ་འཇུག་གས། མ་དེས་པ་དེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་འཇུག་དྲིས་པས། དང་པོ་
 ལྷུང་ན་དོན་གྱི་རང་གི་དོ་བོ་སྐྱ་རང་མཆོན་པ་གཅིག་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་མངོན་
 སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་རང་གི་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཆོད་
 མ་རྒྱུས་ཀྱི་བརྟགས་བྱ་གང་སྟེ་གཞལ་བྱ་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་རང་གི་བདག་ཉིད་རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་གསལ་བར་མངོན་གྱུར་དུ་སྒྲུང་
 བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་སྟོན་དེ་ཁྱོད་ལའང་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཟུགས་
 ཀྱི་ཆོས་དཀར་བ་ལ་སོགས་པ་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལས་ན་བྱིས་ལ་དདུལ་གྱི་རྒྱུ་

བར་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལྟར། གལ་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་འབྲེལ་པའི་རྒྱ་མཆོམ་གྱིས་སྒྲུའི་སྒྲིང་
 ཏུ་མ་བྱས་པ་རྟག་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་སྒྲུར་བ་སྟེ། སྒྲོ་འདོགས་པར་མི་
 བྱེད་ན་སྒྲུ་ལ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་འདུག་པ་དོན་
 མེད་པར་བཤམ་པའི་སྒྲུའི་འདུག་མེད་ཀྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ར་ཞེས་པའི་སྒྲུ་ཆོས་
 ཅན། བྱེད་ལ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་འདུག་པ་དོན་
 མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་འབྲེལ་པའི་རྒྱ་མཆོམ་གྱིས་བྱེད་ལ་མ་བྱས་རྟག་པ་
 སོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་མེད་པས། དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་བྱེད་ལ་བྱས་མི་རྟག་
 སོགས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་འདུག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོགས་སུ་
 བཅུང་པ་གཉིས་པོ་དེའི་དོན་བསྟུ་བ་དེ། རྒྱ་མཆོམ་གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་
 དེའི་ཕྱིར། སྒྲུའི་དངོས་པོ་སྟེ་རོ་བོ་མཐོང་བ་ཡིས་སྒྲུའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད་ཡིན་གྱར། ཕྱི་ནང་གི་འབྲེལ་པའི་རྒྱ་མཆོམ་གྱིས་
 མཐོང་བ་ལྟར་ངེས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡོད་པས། དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་
 ཏུ་སྒྲུ་ལ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་རབ་ཏུ་འདུག་པ་
 ཡིན་ནོ། །སྒྲུར་བ་སྒྲུར་ལྟར་ཏེ། བསྟུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅུང་བའོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་
 པ་ལྟར་ཏུ་ཁས་བླངས་ནས་རྟགས་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་གྱར་དངོས་པོ་རང་
 མཆོམ་པ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་འཛིན་ཞིང་ངེས་ན། སྒྲུ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལ་བྱས་པ་དང་
 བདག་མེད་སོགས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གཞན་འདུག་པ་དོན་མེད་
 བར་བཤམ། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་གྱི་ཆོས་གཅིག་ངེས་པར་གྱུར་པས་བྱེད་

ཀྱི་ཚེས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་སྒྲིམ་པ་འཛིན་ཅིང་རེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྒྲིམ་དེ་
 ཁྱོད་ལའང་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྒྲིམ་རྟག་སྟགས་ཀྱི་རྩིས་དཔག་ཚེས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲིམ་ཚེས་ཀྱིས་བཟུང་བས་སྒྲིམ་ལ་བྱས་མི་རྟག་སྟགས་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 དང་རྩིས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པའི་ཉེས་པ་འདྲིའི་ནི་གལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲིམ་ལ་རྟག་པ་རྣམས་པར་བཅུད་ཅུམ་དེ་རེས་པའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ལ་འཛིན་གྱི་
 སྒྲིམ་འདྲིམ་ཅུམ་སེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བྱ་བ་པའི་
 ལམ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། བཤད་མ་གྲག་པ་དེ་ལྟར་རྟགས་དང་རྩིས་དཔག་གམས་
 ཅན་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་རབ་དུ་བསྒྲགས་ཤིང་བརྗོད་དེ། རྟགས་
 དང་རྩིས་དཔག་རང་མཆོན་ལ་སྐྱབ་པས་འཇུག་པ་ལ་སྒྲིམ་ཡོད་ཅིང་། སེལ་བས་
 འཇུག་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་བསྒྲིག་པའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་དེ།
 སྒྲིམ་སྒྲིམ་སེལ་བས་འཇུག་པ་ལས་གཞན་དུ་རང་མཆོན་ལ་འཇུག་ན། ཤེས་བྱ་ཚེས་
 ཅན། རྟགས་དང་རྩིས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་གལ། ཚེས་ཅན་མདོན་སྐྱུ་
 གྱིས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ན་དེ་ལས་གཞན་མདོན་སྐྱུ་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་དང་
 རྩིས་དཔག་གིས་གཞན་པ་དགོས་གཞན་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲིམ་སྒྲིམ་སེལ་བས་འཇུག་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ། ཁོ་ན་དེ་མདོན་སྐྱུ་
 གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་འགའ་ལའང་འདྲི་སྒྲིམ་པོའི་སྐྱུ་དུ་འཛིན་པའི་རེས་པའི་
 ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚེས་ཅན། སེལ་བས་མི་འཇུག་པར་གལ། སྐར་ཡོད་ཀྱི་སྒྲིམ་
 འདྲིམ་མི་གཅིང་པའི་ཕྱིར། འདྲིའི་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་སྒྲིམ་དོན་ནམ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་

ཡིན་པས་རྒྱུ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་རྟོག་གང་ཡིན་སེལ་བས་འདྲུག་པར་ཁས་
 གྲུངས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲོ་འཛིན་མའོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྒྲེས་པ་འདི་སྒྲོན་པོའོ་སྒྲུམ་དུ་
 འཛིན་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་བའི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་
 འདུ་བྱེད་རྒྱུས་པ་མ་ཉམས་གྱི་བར་དུ་རང་རྒྱུད་ལྟན་ལ་གཞན་རང་གི་བསྒྲོག་
 བྱེགས་གྱི་ཆར་སྒྲོ་མ་བཏགས་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་སྒྲེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། ལྷུང་སྒྲེ། དེ་ཙམ་ལ་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ཉིད་གྱི་གཞུང་འདྲུགས་པ་ནི། དེ་འདྲའི་ངེས་པའི་ཤེས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། རང་
 གི་བསྒྲོག་བྱེགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པས་དབེན་པའི་ཡུལ་ལ་ངེས་པས་འདྲུག་ཅེས་བྱ་
 བར་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བསྒྲོག་བྱེགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཡིད་དེ་ཁྱོད་གྱི་
 གཞོད་བྱ་ཁྱོད་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
 གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་ཞེས་སོགས་གྱི་འབྲོས་བཤད་ནས། ཐང་དང་མེད་ཕྱིར་ཞེས་པ་
 ལ་ཁྱོད་པའི་ལན་རྒྱུ་པ་གཞན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོན་པ་ནི། སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བྱས་
 མི་རྟག་སོགས་སུ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དང་། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྒྲུ་དུ་མ་འདྲུག་སྒྲེ།
 ཁྱོད་མ་བྱས་རྟག་པ་སོགས་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་རི་སྒྲོད་པ་ཡོད་པས་དེ་
 བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་ལ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དང་། དེ་ལྟར་
 བརྗོད་པའི་སྒྲུ་ཡང་དེ་སྒྲོད་ཁོ་ན་འདྲུག་པའི་ཕྱིར། སྒྲུ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲུ་
 དང་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་རྟོག་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སེལ་རོར་སྒྲོད་ཡུལ་ཐང་དང་པ་ཅན་
 ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའི་བྱ་བ་ཐང་དང་པ་ཅན་གྱི་སྒྲུ་རྟོག་ཐང་དང་པ་ཡིན་པ་

དེས་ན་འདི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་བརྟེན་པའི་སྟོན་སྟེན་པ་དེ། སྟོན་གསལ་པོར་འབྲུག་
པ་ལས་གཞན་དུ་རང་མཆོན་ལ་སྟེན་པས་འབྲུག་ན། སྟོན་རང་མཆོན་གྱི་དངོས་པོ་
གཅིག་དུ་ཆོས་ཅན། སྟོན་མི་རྟག་ཅེས་བརྟེན་པའི་སྟོན་དང་། དེ་ལྟར་དེས་པའི་སྟོན་གྱི་
པ་གཅིག་གིས་ཁྱོད་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་ན་སྟེ་བརྟེན་ཅིང་དེས་པར་ཐལ། དེ་
འདྲའི་སྟོན་གྱི་གིས་ཁྱོད་སྟེན་པའི་སྟོན་སྟེན་བརྟེན་ཅིང་དེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་
བྱས་ཞེས་པའི་སྟོན་དང་། སྟོན་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྟོན་ཆོས་ཅན། སྟོན་རྣམ་གྲངས་པ་ཉིད་
དུ་འབྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་གཅིས་ཡུལ་གཞན་གྱི་དང་པ་མ་ཡིན་པར་གཅིག་ཡིན་
ཞིང་། དགོས་པ་གྲངས་མེད་པའི་བརྟེན་བྱེད་གྲངས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བྱེ་
བྲག་པ་གང་དག་གི་ལྟར་ན་སྟོན་མི་རྟག་པར་དེས་པའི་སྟོན་རྣམ་ཉིག་གཅིག་གིས་ཁྱོད་
པར་གྱི་ཆོས་སྟོན་ཆོག་པ་པ་ཅན་གྱི་སྟོན་ལས་དོན་རྣམས་གྲངས་པའི་ཁྱོད་པར་མི་རྟག་
པ་ཉིད་གྱི་སྟོན་ཁྱོད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་ཅིང་། སྟོན་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྟོན་གྲངས་དེ་
ལྟར་བརྟེན་པས་རྣམ་གྲངས་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བའི་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས། སྟོན་མི་
རྟག་པར་དེས་པའི་དེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་སྟོན་པར་པ་བྱེ་བྲག་སྟེ། ཁྱོད་
པར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་མ་དེས་ཏེ་བཟུང་ཞིང་དེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་སྟོན་
སྟོན་མི་རྟག་པ་སོགས་ལ་ཕན་པའི་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་བཟུང་ཞིང་དེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཁྱོད་གྱི་སྟོན་སྟོན་ཁྱོད་ཁྱོད་པར་གྱི་ཆོས་སྟོན་ཆོག་པ་ལ་ཕན་པའི་ཡན་ལག་སྟེ་ཁྱོད་རྣམས་
པ་ལས་དབྱེར་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་གུན་མོང་མིན་པའི་སྟོན་
བདག་ཉིད་གྱི་ཆོས་ཀུན་སྟེན་པའི་སྟོན་སྟེན་བཟུང་ཞིང་དེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་གྱི་

གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བཅ་གདགས་བྱ་འདོགས་བྱེད་གཉིས་
 ལས་གང་རུང་གཅིག་ཤེས་ཤིང་ངེས་ན་གཉིས་ཀ་བཟུང་ཞིང་ངེས་པར་བཤམ། བཅ་
 གདགས་བྱ་འདོགས་བྱེད་དེ་དག་པན་ཚུན་རྟོགས་པ་དེ་གཅིག་གིས་བདག་ཉིད་
 ཁོང་དུ་ཁྱད་པ་ལ་འབྲེལ་བ་སྟེ་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱུ་སྐྱེའི་བྱང་པར་
 གྱི་ཚོས་རྣམས་ལ་པན་འདོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་སྐྱ་ལས་རྫས་བྱ་དང་ཡིན་པས།
 བཅ་བྱའི་བྱེ་བྲག་གང་མ་ངེས་གྱི་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱུ་སྐྱེའི་བྱང་པར་གྱི་ཚོས་
 བྱས་སོགས་རྣམས་ལ་པན་འདོགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ཚོས་ཅན། སྐྱུ་སྐྱེའི་
 ཅི་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་དང་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པར་བཤམ། སྐྱ་ལས་རྫས་བྱ་དང་། སྐྱ་དེ་ཡིས་
 དེ་དག་སྟེ་བྱེད་རྣམས་ལ་པན་འདོགས་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་
 པར་སྐྱུ་སྐྱེའི་བྱང་པར་གྱི་ཚོས་བྱས་སོགས་རྣམས་པན་འདོགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་
 ལ་ཡང་པན་འདོགས་པར་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། སྐྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་
 རྣམ་པ་ཕྱི་མཐའ་བྱག་མེད་དུ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་བྱང་
 པར་གྱི་ཚོས་བྱས་སོགས་རྣམས་ལ་པན་འདོགས་པའི་རྣམ་པ་ལ་ཡང་པན་
 འདོགས་པ་གང་ཞིག་ དེ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་རྣམ་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་
 ཡང་པན་འདོགས་དགོས་པར་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་
 རང་གི་བྱང་པར་གྱི་ཚོས་བྱས་སོགས་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་པན་འདོགས་པའི་རྣམ་
 པ་མཐོང་པའི་སྒྲིན་སྟེ་ཁྱོད་རང་གི་བྱང་པར་གྱི་ཚོས་བྱས་སོགས་རྣམས་དང་བྱང་
 པར་དང་བྱང་པར་ཅན་དུ་བཟུང་ཞིང་ངེས་པ་མི་འབྲད་པར་བཤམ། ཁྱོད་ཀྱི་རང་གི་

ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བྱས་སོགས་ལ་དངོས་སུ་པན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མ་མཐོང་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་གྱི་ནུས་པ་བྱུག་མེད་ཡིན་པ་བྱད། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་
 པའི། སྒྲུ་མི་དྲག་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་སྒྲུ་དེ་སྒྲུའི་མི་དྲག་པ་
 ལ་པན་འདོགས་ཀྱིས་དུ་བཟུང་ཞིང་ངེས་ན་སྒྲུའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བྱས་སོགས་ཅན་
 བཟུང་ཞིང་ངེས་པར་བྲལ། ཁྱོད་གྱི་སྒྲུ་དེ་གཅིག་སྒྲུའི་མི་དྲག་པ་ལ་པན་འདོགས་
 ཀྱིས་དུ་བཟུང་ཞིང་ངེས་ན་སྒྲུ་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བྱས་སོགས་བྲལ་ཅན་ལ་
 པན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་བྲལ་ཅན་སྟེ་མ་མཐོང་ཞིང་ངེས་པའི་ཕྱིར་དེ།
 སྒྲུ་དེ་སྒྲུའི་མི་དྲག་པ་ལ་པན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མ་མཐོང་བ་སྒྲུའི་ཁྱད་པར་གྱི་
 ཆོས་བྱས་སོགས་རྣམས་ལ་པན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་རྣམས་དོན་གཞན་མིན་པར་
 བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་དེ་སྒྲུ་དོག་སྒྲུ་མ་རྣམས་ཀྱིས་རང་མཆོན་
 སྟེ་པའི་སྒྲོ་ནས་བཟུང་བ་ཡིན་ཡང་ཆོས་གཞན་དུ་འབྱུལ་ཞིང་སྒྲོ་འདོགས་པ་
 བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུ་དོག་སྒྲུ་མས་བཟུང་བའི་རང་བཞིན་ལ་ཡང་གཞན་སྒྲུ་དོག་
 ཕྱི་མ་རྣམས་འདུག་པར་འདོད་པས་རྣམ་གྲངས་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་མེད་
 དོ་ཞེ་ན། སྒྲུ་ལ་འདུག་པའི་སྒྲུ་དོག་ཕྱི་མ་དེ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་གཅོད་སྟེ་
 སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་བྲལ། རང་གི་བསྒྲོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་བསྒྲོག་
 པའི་ཆེད་དུ་འདུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲུ་དོག་སྒྲུ་མ་རྣམས་
 གྲང་ཆོས་ཅན། ཕྱི་མ་དེ་དང་འདྲ་བར་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བྲལ། རང་གི་བསྒྲོག་
 ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ལ་བརྗོད་ཅིང་ངེས་ནས་འདུག་པའི་ཕྱིར།

དེར་མ་ཟད་སྒྲོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྒྲུ་ལ་འདུག་པའི་སྒྲུ་དང་སྒྲུ་ངེས་པའི་རྟོག་
 པ་སྒྲུ་མ་དེ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲུ་རྟོག་ཕྱི་མའི་ཡུལ་དེ་ནི་རི་ལྷོ་ར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་
 ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་ངེས་པའི་དབང་གིས་འདུག་པ་གང་ཞིག་ སྒྲུ་རྟོག་
 ཕྱི་མའི་ཡུལ་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་མཆོན་གྱི་སྒྲུ་དེ་ཅིག་མ་རྣམས་མཐོང་བཞིན་དུ་
 ཅིའི་ཕྱིར་མི་ངེས་ཞེན། དེ་མངོན་སུམ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ལ་རྗེས་དཔག་ནི་
 ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་མི་མཆོངས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། སྒྲུ་འཛོམ་མངོན་
 སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་སྒྲུ་འི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཆ་གས་ཏེ་རྗེས་བྱ་དང་པ་རྣམས་
 པར་སྒྲུངས་པའི་སྒྲུ་འི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཀྱན་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་བཟུང་བ་ཡིན་ཡང་
 ངེས་པས་མ་ཁྱབ་པར་བཤམ། སྒྲུ་འི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གང་ལ་རྟོགས་ཤིང་ངེས་པ་སྒྲུ་
 བའི་འགལ་རྒྱུན་མེད་ཅིང་མཐུན་རྒྱུན་ཡོད་པ་དེ་ཅུམ་ཞིག་ནི་རྟོགས་ཤིང་ངེས་པ་
 འདྲན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱན་ལས་བདུས་ཀྱི་མདོའི་རྩོད་སྒྲོང་སྟོན་པ་དེ།
 བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ན་རེ། གལ་ཏེ་ལོག་ལྷོག་དོན་གཅིག་གམ་བྱ་དང་། དོན་གཅིག་
 ན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སྒྲུ་བྱ་དང་དུ་སྒྱུར་བར་མི་རིགས་ལ། བྱ་དང་ན་སྒྲུ་དོན་གཞན་ལ་
 བཞོད་པའི་ཉེས་པ་ཁྱོད་ལ་འང་མཆོངས་སོ་ཞེན། སྒྲུ་སེལ་བའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་
 དེ་ལ་འང་གཞན་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལྷོག་པའི་ལྷོག་པ་བ་སྒྲུང་ཉིད་དང་གཞན་
 རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་པའི་ལོག་པ་བ་སྒྲུང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲུ་དང་དེ་ལྟར་
 ངེས་པའི་སྒྲོ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡུལ་བ་ལང་གི་ལོག་ལྷོག་རྗེས་བྱ་དང་པ་ཁོ་

ནའི་དབང་གིས་འདུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
 བའི་སྒྲ་བ་ཤོད་བཅའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ལོག་
 རྟོག་དོན་གཅིག་ན་བ་ལང་གི་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་རྣམ་དབྱེ་དུག་པའི་སྒྲ་སྒྲར་བར་མི་
 རུང་སྟེ། རྣམ་དབྱེ་དུག་པའི་སྒྲ་དེ་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་དད་པ་ཁོ་ན་ལ་འདུག་
 པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། བ་ལང་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པའི་
 སྒྲ་གཉིས་ཀས་བརྗོད་བྱ་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ནའང་བ་སྒྲར་ཉིད་
 ཆོས་ཅན། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་དད་འབྱེད་པའི་རྣམ་དབྱེ་དུག་པའི་སྒྲ་བ་ལང་གི་
 བ་ལང་ཉིད་ཅེས་པས། ཁྱོད་བ་ལང་ལས་དོན་གྱི་དད་པ་བཞེན་ནམ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་
 བར་བྱེད་དེ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བརྗོད་བྱ་བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་རྣམས་
 ལས་གཞན་ཏེ་ཁྱོད་ཁྱད་པར་དུ་སྟོན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ལོག་རྟོག་
 དོན་གཅིག་ན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་བཅུ་གྲངས་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གཞི་
 སྟེ་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དྲང་རོ། །གང་ཞེ་ན། སྒྲའི་བྱེད་པའི་དབང་གིས་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་བ་
 ལང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་ནི་རང་གིས་ཆོས་སུ་སྒྲོང་ཞིང་མི་བསྟེན་པ་ལྟར་
 སྒྲར་བ་བ་ལང་ཉིད་དང་། སྒྲའི་བྱེད་པའི་དབང་གིས་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་
 གྱི་ཆོས་གཞན་རང་གི་ཆོས་སུ་མི་སྒྲོང་ཞིང་བསྟེན་པ་ལྟར་སྒྲར་བ་བ་ལང་དག་གོ། །
 གང་གི་ཞེ་ན། བ་ལང་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་སྒྲོང་བའི་སྒྲ་དང་། བ་
 ལང་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྒྲོང་བའི་སྒྲ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བཅའི་བྱེ་བྲག་
 སྟེ་བཅུ་གྲངས་པ་འདུག་པའོ། །བཅའི་བྱེ་བྲག་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྟོགས་པ་ཤོད་

རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཤེས་འདོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་སྟེ་འབྲངས་ནས་འདུག་པའི་
 བར་ཞིག་གོ། །དེས་ན་བ་གྲུང་ཅིང་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བ་ལང་
 དེ་བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་གཞན་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བ་
 ལང་དེ་བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་བ་ལང་གི་ཆོས་
 ཅམ་དུ་ཉན་པ་པོའི་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཉན་པ་པོ་རྣམས་བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཆོས་
 ཅམ་དུ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་བ་ལང་ལ་
 བར་སྐྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བ་
 ལང་དེ་བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤྱོད་བའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་
 ཀྱིས་བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་དུ་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཅམ་དུ་ཉན་
 པ་པོའི་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་པ་པོ་
 རྣམས་བ་ལང་དེ་བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་དུ་རུང་བའི་ཆོས་ཅམ་
 དུ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ན། དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་བ་ལང་ལ་བར་
 སྐྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ད་སྐྱེད་ཀའི་སྐྱ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡུལ་ཀུན་ལ་མཚུངས་པར་
 སྟོན་པ་ནི། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་སྟོ་དང་སྟོ་ལྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་
 ཡུལ་ཀུན་ལ་ཆོས་ཅན། རྗེས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་དངོས་པོ་ཆོས་བརྗོད་
 པའི་སྐྱ་དེ་དག་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་གཉིས་པོ་དེའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ཁྱད་པར་གཞན་

གཞན་ལ་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་དེ། གལ་ཏེ་ལོག་ཕྱོག་དོན་གཅིག་ན་ཚེས་དང་ཚེས་
 ཅན་ཐ་དད་མེད་པས་རྣམ་དཔྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་དང་གཅིག་ལ་མང་ཚིག་དང་མང་པོ་
 ལ་གཅིག་ཚིག་གི་རྣམ་དཔྱེ་མི་རིགས་སོ་ཞེན། བར་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་
 ཡིན་པ་དེ་དག་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལུགས་ལ་ཚེས་དང་ཚེས་ཅན་ཐ་དད་མེད་པ་
 ལ་རྣམ་དཔྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་དང་གཅིག་ལ་མང་ཚིག་མང་པོ་ལ་གཅིག་ཚིག་ལ་སོགས་
 པའི་དཔྱེ་བ་མི་རུང་བའི་གྲུན་ཀ་འབྱུང་བར་རིགས་པར་བཤམ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་
 རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རྣམས་བརྫོང་འདོད་ལ་མི་བརྟེན་པར་དངོས་པོའི་དབང་གིས་
 ལྟར་ཏེ་གཙོ་ཆེར་རྫོང་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྒྲ་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་
 སྒྲ་བའི་ལུགས་ལ་ཚེས་ཅན། བཤད་མ་བྲག་པའི་གྲུན་ཀ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་
 བཤམ། རྫོང་བྱེད་ཚིག་གང་ཡིན་རྣམས་དངོས་ཡུལ་བྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་སྟོས་པར་
 རང་སྒྲ་བ་པོས་ཇི་ལྟ་བུར་རྫོང་བྱེད་ཉིད་དུ་རིས་བྱེད་དེ་བརྫོང་པར་འདོད་པ་དེ་
 བཞིན་དུ་དོན་དེ་རྫོང་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གྲུན་ཀ་རིགས་ཞེས་པའི་གཞུང་
 འཇུགས་པ་དེ། ལུད་མེད་གཅིག་ཕུ་འདི་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་བཙུན་མོ་རྣམས་ཞེས་
 པའི་ཐ་དད་པའི་མང་ཚིག་གིས་བཞག་པ་སྟེ། བརྫོང་དུ་མི་རུང་བར་བཤམ། ཁྱོད་ལ་
 བཙུན་མོ་རྣམས་ཞེས་པའི་མང་ཚིག་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཁྱོད་དུ་མར་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་
 པའི་བྱིར། གྲོང་དྲུག་འདི་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཕྱེང་བ་ཞེས་པའི་ཐ་
 དད་མ་ཡིན་པའི་གཅིག་ཚིག་གིས་བཞག་པ་སྟེ། བརྫོང་དུ་མི་རུང་བར་བཤམ། ཁྱོད་
 ལ་དེ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཁྱོད་གཅིག་དུ་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་བྱིར། ལོགས་པས་བྱེ་མ་

ཉག་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བྱེ་མ་རྣམས་ཞེས་པའི་མང་ཆོག་གིས་བརྗོད་དུ་མི་
རུང་བར་བཤམ། ཁྱོད་ལ་དེ་འདྲུག་པའི་རྒྱ་ཁྱོད་དུ་མར་མེད་པའི་བྱིར། འཇམ་གྱིས་
ནམ་མཁའ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་དུག་སྒྲ་སྒྲར་
དུ་མི་རུང་བར་བཤམ། དེའི་རྒྱ་ཁྱོད་དང་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་རྣམས་ཐ་དང་པའི་
ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། ནམ་མཁའ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དངོས་པོའི་
ཆེན་སྒྲར་དུ་མི་རུང་བར་བཤམ། དེའི་རྒྱ་ཁྱོད་དངོས་པོར་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་བྱིར།
ད་སྒྲར་གང་བྱིར་དངོས་ཀྱན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་རྣམས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་
དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་རྣམས་རང་རང་
གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་ཡིན་ན་གསལ་བའི་རང་བཞིན་རྣམས་
ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་ནི་
མེད་པས་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་ཅི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་སྤྱི་རང་མཆོན་པ་མེད་ཀྱང་
ཉོག་པའི་སྒྲར་ཡུལ་ལ་སྤྱི་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པས་སྒྲོན་མེད་
དོ་ཞེས་སྒྲོན་པ་སྟེ། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་བ་བྱེད་དེ་ཀྱན་རྩོམ་པའི་
ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་གང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟེ་རང་གི་སྒྲར་ཡུལ་ལ་སྤྱི་རོལ་དུ་
ཞེན་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞན་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་རང་མཆོན་གྱི་ངོ་བོ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་
གསལ་བར་སྒྲར་བ་ལ་སྤྱི་བ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་དེ་རི་འདྲ་
ཞིག་ཅེ་ན། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཏེ་
བརྒྱད་ནས་བྱུང་ཞིང་དོན་ཤིང་གསལ་རྣམས་རིགས་གཅིག་དུ་སྒྲར་བའི་ཤེས་པ་

ཞིག་གོ། །དེ་ཚེས་ཅན། ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ཕྱོག་
 པའི་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས་ཐ་དད་མིན་པ་གཅིག་ལྟ་བུར་སྒྲུང་སྟེ། རང་གི་སྒྲུང་ཡུལ་
 ལ་སྤྱི་རོལ་དུ་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཤིང་གསལ་རྣམས་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཡིན་
 གྲང་རང་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་ཉིད་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་
 རྟོག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་དེ་ལ་ཤིང་གི་སྤྱི་སྒྲོས་སྤྱི་རོལ་དུ་བསལ་ཞིང་ཞེན་པའི་དབང་
 གིས་ན་ཐ་སྒྲུང་དུ་ཤིང་སྤྱི་གཅིག་ཡོད་པར་ནི་རབ་དུ་བསྒྲགས་ཤིང་བརྗོད་དོ། །

དེ་འདྲའི་སྤྱི་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་སྟོན་པ་དེ། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་
 རང་གི་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་རི་ལྗང་སྤྱི་རོལ་དུ་ཀྱན་དུ་བརྟགས་པའི་ཤིང་སྤྱི་དེ་ནི་དམ་
 པའི་དོན་དུ་མེད་དེ། ཤིང་སྤྱི་དེ་ཤིང་གསལ་རྣམས་དང་རྩ་ས་གཅིག་དང་ཐ་དད་
 གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ། ཤིང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཚེས་ཅན།
 ཁྱོད་རྣམས་དང་རྩ་ས་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པར་བཤལ། དེ་ཡོད་ན་
 ཁྱོད་རྣམས་གཅིག་ལ་གཅིག་རྩེས་སུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལས་རྩེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་
 ཕྱིར། ཁྱོད་རྣམས་ལས་རྩེས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པར་བཤལ། ཁྱོད་
 རྣམས་ལ་རྩེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་གཞན་དངོས་པོ་བ་ནི་ཡོད་ན་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་ལ་
 སྒྲུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་སྤྱི་ཁ་ཅིག་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་
 རྣམ་དེ་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྩེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤིང་སྤྱི་འོ་ཞེན། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་
 རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་ཚེས་ཅན། རི་ལྗང་ན་དོན་གཞན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ཀྱི་རྩེས་
 སུ་འབྲང་བའི་ཤིང་སྤྱིར་འབྲུང་དེ་མི་འབྲུང་བར་བཤལ། ཤིང་སྤྱི་འཛིན་གཤམ་པ་ལས་ཐ་

དང་མ་ཡིན་པར་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཡུལ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་
 པར་བསྐྱེད་ནས། ད་ཡུལ་ཅན་སྤྱི་འཛིན་ཡང་འབྲུལ་པར་བསྐྱེད་པ་ནི། ཤིང་གསལ་
 རྒྱུ་སྤྱི་དང་རྒྱ་སྤྱི་གཅིག་དང་ཐ་དང་གྱི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པ་དེས་ན་ཤིང་གི་སྤྱི་
 འཛིན་རྒྱུ་རྒྱ་རྒྱུ་འདི་ཆོས་ཅན། ལོག་པའམ་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་སྤྱི་དང་ཡུལ་
 དེ་དོན་ཤིང་གསལ་རྒྱུ་སྤྱི་དང་རྒྱ་སྤྱི་འགྲོ་བའི་བདག་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་
 སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ་ན་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ན་སྤྱི་འཛིན་གྱི་རྒྱ་གང་ཞེས། ཤིང་
 ཞེས་པའི་མིང་གང་ལུ་ན་སའི་དོན་ཤིང་གསལ་རྒྱུ་སྤྱི་དང་མ་ཡིན་ལས་པར་ཚུན་
 ཏུ་ཐ་དང་པར་གནས་པ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་འདིའི་བརྒྱུད་པའི་ས་བོན་
 རམ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་གྱིས་རང་འཛིན་མངོན་སུམ་བསྐྱེད་ཅིང་མངོན་སུམ་གྱིས་
 བཞག་པའི་བག་ཆགས་གྱིས་ཁྱེད་རྒྱུ་སྤྱི་དང་རྒྱ་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་
 འཛིན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤིང་གསལ་རྒྱུ་སྤྱི་དང་རྒྱ་སྤྱི་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་
 མི་འགྲོ་བས་དེ་རྒྱུ་སྤྱི་འཛིན་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྗེ་ལྟར་རུང་ཞེས། རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་
 ཏུ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དཔེ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པ་དེ། འགའ་ཞིག་སྟེ། ཤིང་
 གསལ་རྒྱུ་སྤྱི་དང་རྒྱ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་མེད་པའི་ཐ་དང་ཡིན་གྱིང་།
 ཁྱེད་རྒྱུ་སྤྱི་དང་རྒྱ་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་སྤྱི་པའི་དོན་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་གཅིག་
 གིས་མེ་དང་ཁང་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་བུའི་དོན་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ལ་འགལ་བ་
 མེད་དེ། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་ཐ་དང་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ། རང་རྒྱ་
 ལས་དེ་དག་བསྐྱེད་ཏུ་སྤྱི་སྤྱི་དང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་ཡིད་

བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་མེད་པའི་བྱ་དང་ཡིན་གྱིང་གཟུང་
 འཛིན་དབང་གེས་གཅིག་བསྐྱེད་ཅིང་། བྱེད་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་དབང་པོ་དང་དོན་
 དང་བདག་དང་ཡིད་དང་དེ་རྣམས་སྤྱད་པ་དེ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་མེད་པའི་བྱ་
 དང་ཡིན་གྱིང་། གཟུང་འཛིན་དབང་གེས་གཅིག་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །
 རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་དཔེ་གསལ་པོ་གཞན་ཡང་སྟོན་ཏེ། དཔེར་
 བ་སྟེན་སྤྱི་ཏེས་དང་བར་པ་ཏ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་མེད་
 པའི་བྱ་དང་ཡིན་གྱིང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱར་བའོ། ། སོ་སོར་སྐྱར་བ་ཡིས་རིམས་ནད་
 ལ་སོགས་པ་ཞི་བའི་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་པར་མཐོང་གི་གཞན་དང་ཞོ་དང་ག་
 གོན་ལ་སོགས་གྱིས་མ་ཡིན་པར་བཞིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་སྟེན་དེ་རྣམས་ལ་སྤྱི་དངོས་
 པོ་བ་གཅིག་ཡོད་པས་དེས་རིམས་ནད་སོགས་ཞི་བའི་འབྲས་བུ་བྱེད་པས་མ་གྲུབ་
 པོ་ཞེ་ན། སྟེན་དེ་དག་ཆོས་ཅན། བྱེད་རྣམས་གྱི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་གིས་རིམས་
 ནད་སོགས་ཞི་བའི་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་ཡིན་ན་སྤྱི་སའི་ཞིང་
 དང་དུས་དང་སོ་ནམ་ལ་སོགས་འདྲེ་བྱེད་བྱ་དང་ལས་གྱིང་རིམས་ནད་ལ་སོགས་
 པ་ཞི་བ་སྐྱར་བ་དང་བུལ་བའི་རྣམས་པ་ཁུད་པར་མེད་པར་བཤམ་པར་འགྱུར་བའི་
 བྱིར་ཏེ། བྱེད་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་ཁུད་པར་མེད་པར་ཡོད་
 པའི་བྱིར་རོ། ། གཞན་ཡང་སྟེན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། རིམས་ནད་ཞི་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་
 བཤམ། དྲག་ཅིང་བདྲན་པས་འབྲས་བུ་ལ་མན་འདོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་
 སྤྱི་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱགས་ཞེས་པའི་སྤྱི་དེ་གསལ་བ་རང་མཚན་པ་རྣམས་ལ་

རྩོམ་སྤྱི་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ནས། རྩོམ་པ་ལ་སྤྱི་བའི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྩོམ་སྤྱི་
འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གསལ་བ་དང་མཆོན་བ་རྣམས་རྩོམ་པ་ལ་མི་
སྤྱི་བས་མི་རིགས་ལ། གཉིས་བ་ལྟར་ན། འབྲས་བུ་མཆོངས་བ་སྤྱི་བ་མི་འབྲད་དེ།
རྩོམ་པ་ལ་སྤྱི་བའི་སྤྱི་བ་རྣམས་འབྲས་བུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས།
སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་གྱི་བ་སྤྱི་དང་དེ་དང་མཆོན་ལ་མི་འཛོག་པར་རྩོམ་པ་ལ་སྤྱི་བ་
ཡུལ་ལ་འཛོག་པའི་སྤྱི་བ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛོན་རྣམ་རྩོམ་གི་སྤྱི་
ཆོས་ཅན། དང་གི་གཟུང་དོན་དང་མཆོན་བ་མེད་ཀྱང་ཤིང་དང་མཆོན་བ་དེ་དང་
གི་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ཅན་འདྲ་བའི་ཡོད་པ་ལྟར་སྤྱི་བ་སྟེ། ཤིང་གསལ་གྱི་དང་
བཞིན་དེ་འཛོན་པའི་མཛོན་སུས་གྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་དང་
གི་སྤྱི་བ་ཡུལ་ལ་བྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་དུ་ཞེན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་འཆད་པ་སྟེ། ཤིང་
དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མིན་པའི་དོན་ལས་བ་དད་པའི་མཐར་ཐུག་ཤིང་དང་མཆོན་
ལས་བརྒྱད་ནས་སྤྱི་བའི་ཤིང་གི་སྤྱི་སྤྱོ་གང་ཡིན་དེ་ཆོས་ཅན། དང་ལ་སྤྱི་བའི་རོ་
རོ་སྤྱི་བ་བྱི་རོལ་ལྟ་བུར་དང་། གཅིག་ལྟ་བུར་དང་། གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་
པ་ལྟར་བུར་སྤྱི་བ་གང་ཡིན། དེ་དང་ལ་རྩི་ལྟར་སྤྱི་བ་ལྟར་གྱི་བྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་
དེ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མིན་དེ། དང་ལ་སྤྱི་བ་དེ་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་གྱི་སྤྱི་བ་
བུས་བཅུག་ཅིང་འདྲུག་པ་ཡན་ལག་དུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། དེས་སྤྱི་བྱོའི་སྤྱི་བ་ཚུལ་དང་།
དེ་ཉིད་དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ནས། ད་རྩོམ་པའི་སྤྱི་བ་ཡུལ་ལ་སྤྱི་དང་གཞི་
མཐུན་གྱི་བ་སྤྱི་དང་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། རྩོམ་པའི་ཤེས་པའི་སྤྱི་བ་

ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་རྒྱུ་མཆོས་ཅན་ཅན། ཁྱེད་ལ་བྱ་སྒྲུབ་དུ་སྒྲིམ་པའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་
 པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་། བརྗོད་པ་དག་གིས་སྒྲིའི་བྱ་སྒྲུབ་རྒྱུ་མཆོས་ཅན་ཅན་ཅན་དེ། རྒྱ་
 མཆོན་འདི་ལྟར་སེལ་དོར་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལྟོག་པའི་དོ་བོ་ཅན་གྱི་བྱ་དང་
 མིན་པའི་སྒྲི་གཅིག་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་བཤེས་ནའི་བྱ་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་བྱ་སྒྲུབ་
 དུ་གཞི་མཐུན་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་། བརྗོད་པ་དག་གིས་གཞི་
 མཐུན་གྱིས་བྱ་སྒྲུབ་དུ་རྒྱུ་མཆོས་ཅན་ཅན་ཅན་དེ། སྒྲིའི་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལྟོག་པ་དེ་
 ཉིད་གཞན་རིགས་མཐུན་ནང་ལས་ཀྱང་ལོག་པ་ལྟ་བུར་ཡང་སྒྲུབ་བཤེས་བྱིང་། བྱ་
 སྒྲུབ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཅི་ན། མོར་བའི་དོན་ཅན་ཞིག་གོ །གལ་ཏེ་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་བྱ་
 སྒྲུབ་ཀྱི་མོར་བའི་དོན་ཅན་ཡིན་ན། བྱ་སྒྲུབ་ལས་འབྲས་བུ་ཐོབ་མི་ཐོབ་ཀྱི་ཁྱེད་
 པར་བྱེད་པ་མི་རུང་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་བྱ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སུ་མོར་བའི་དོན་
 ཅན་དུ་འདྲ་ཡང་། བརྗོད་ནས་དོན་རང་མཆོན་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་
 དོན་རང་མཆོན་ཐོབ་མི་ཐོབ་ཀྱི་ཁྱེད་པར་གྱི་རྒྱུ་གཞན་གྱི་དོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་སྒྲི་
 དངོས་པོ་རང་མཆོན་པ་རྒྱུ་མཆོས་དང་བརྗོད་ནས་འབྲེལ་བའི་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་བྱ་སྒྲུབ་
 དེ་ཀྱི་ཀྱང་ཆོས་ཅན། གཞན་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དངོས་པོ་རང་མཆོན་
 རྒྱུ་མཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཏེ། དེ་རྒྱུ་མཆོས་ཐོབ་དུ་རུང་སྒྲི་ སྒྲིའི་རིགས་མཐུན་ལས་ལོག་
 ཅིང་རིགས་མཐུན་ནང་ཡན་རྒྱུ་མཆོས་ཡང་གཅིག་གཅིག་འདྲེ་བ་མེད་པའི་དངོས་པོ་
 རང་མཆོན་པ་རྒྱུ་མཆོས་ལ་བརྗོད་ནས་བརྗོད་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེས་ནའི་བྱ་དང་། དེ་ཉིད་
 རྒྱུ་མཆོས་པ་སྒྲིམ་པ་སྒྲི་ བྱ་སྒྲུབ་གང་ལ་དངོས་པོ་རང་མཆོན་པ་རྒྱུ་མཆོས་དང་། བརྗོད་

ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་བླ་སྒྲིབ་དེ་དངོས་པོ་རང་མཆོན་པ་རྟེན་ཅིང་ཐོབ་པའི་རྟེན་
 ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲིབ་རི་སྒྲིབ་བཤད་པའི་སྒྲིབ་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེན་དཔག་རི་
 ལྟ་བུ་བཞུགས་ནས། །ཡང་བླ་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་སུ་འབྲེལ་བའི་དོན་ཅན་དུ་འདྲ་ཡང་།
 རྒྱུད་ནས་དོན་རང་མཆོན་ནས་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་མ་གྲུབ་པའི་བླ་སྒྲིབ་
 ལས་ནི་དོན་རང་མཆོན་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་མཛེས་པའི་འོད་ལས་ལོར་བུ་མི་
 ཐོབ་པ་བཞུགས་ནས། །ད་སྒྲིབ་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་བླ་སྒྲིབ་འདུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 རྟེན་པ་སྟེ། རྟག་པའི་སྒྲིབ་ཡུལ་ལ་སྒྲིབ་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་བླ་སྒྲིབ་འདུག་པ་
 དེ་ལ། རི་ལྟར་མ་སྒྲིབ་པའི་བླ་སྒྲིབ་འདུག་ན། བུམ་གསལ་དུ་མའང་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་
 ཞེས་པའི་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ལྟར་རེས་པའི་ཤེས་པས་རིགས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་སྒྲིབ་པ་
 སྒྲིབ་རབ་དུ་འདུག་པར་བྱེད་དེ། འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་བུམ་གསལ་
 དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མིན་པའི་དོན་ལས་གཞན་ལྟོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེས་དུ་མ་གཅིག་བྱེད་པ་སྒྲིབ་པའི་བླ་སྒྲིབ་འདུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་བསྟན་པས།
 གཅིག་གི་དུ་མ་བྱེད་པ་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་བླ་སྒྲིབ་འདི་དོན་དམ་པར་མེད་ན་རྒྱ་
 མཆོན་དུ་བསྟན་པ་དེ། དུ་མས་གཅིག་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བུམ་གསལ་གཅིག་གྱུར་
 ཆོས་ཅན། རྒྱ་བསྐྱོར་བ་དང་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལོག་པའི་འབྲས་བུ་
 དུ་མ་བྱེད་ཅིང་། དེའི་དངོས་པོར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་བྱིར་དུ་རྒྱ་བསྐྱོར་བ་དང་
 རང་འཛིན་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ལྟོག་པའི་ཆོས་སྒྲ་ཆོགས་སུ་ཤེས་པའི་བླ་
 སྒྲིབ་འདུག་དུ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་བསྐྱོར་བ་དང་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་

པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལས་ཐ་དད་པ་སྟེ། ལྷོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་
 ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ད་ཐ་སྣང་མོར་དོན་ཅན་རྒྱས་བྱེད་གྱི་གཞུང་འཇུགས་པ་དེ་
 སྒྲིའི་དོན་སྒྲིའའི་དང་ལྷོག་པ་དུ་མའི་གཞི་མཐུན་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རང་
 མཆོམ་ལ་མི་སྤྱོད་དེ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྟོག་རོར་རི་
 ལྷར་གྲགས་ཤིང་སྣང་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་སྒྲིའའི་གཞི་
 མཐུན་སོགས་གྱི་ཐ་སྣང་འདི་དོན་དམ་པར་མེད་ན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ལ་རྣམ་
 གཞག་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དང་གཅིག་ཐ་དད་
 ཡིན་པ་ཅི་འདྲ་བའི་གཞི་མཐུན་དང་དུ་མ་ཐ་དད་མིན་པ་ཅི་འདྲ་བའི་སྒྲིའའི་དང་།
 བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཀུན་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ནིང་གྱི་དོན་ལ་
 མ་བརྟགས་པར་འཇིག་རྟེན་རྟོག་རོར་རི་ལྷར་གྲགས་ཤིང་སྣང་བ་དེ་ལ། སྣང་བ་དེ་
 བཞིན་ཁོ་རང་བརྟེན་ནས་ནི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དམ་པའི་དོན་ལ་
 སྒྲིམ་བུ་འཇུག་པར་བཤད་པའི་བྱིར་དུ་རིགས་པ་ཤེས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་
 བསྟན་བཅོས་སུ་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ཡིན་ལོ། །ཆོས་ཆོས་ཅན་སྒྲིའི་གཞི་མཐུན་བསྐྱབ་
 བྱ་སྐྱབ་བྱེད་སོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆོས་ཅན། མཁས་པས་བསྟན་བཅོས་སུ་བཞག་
 པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་
 ཐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན་གཞི་མཐུན་སོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་དོན་དམ་དུ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོམ་
 ཅི་ཞེ་ན། ཡུལ་ཅན་དམ་པ་མ་འབྲུལ་པའི་དོན་ནམ་ཡུལ་གྱི་དོན་རྣམས་ནི་ཆོས་

ཅན། ཁྱེད་ལ་སེལ་ངོར་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སྒྲིལ་སྒྲུབ་བ་དེ་སྒྲོ་རྟོག་པ་ཡིས་བསྐྱད་
པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་རྣམས་རང་རང་གི་ངོ་བོས་ཕན་ཚུན་འདྲ་བ་མེད་པར་གནས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སེལ་ངོར་ཁྱེད་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྷོག་པ་དུ་མའི་གཞི་མཐུན་སྒྲུབ་
སྒྲུབ་བ་དེ་སྒྲོ་རྟོག་པ་ཡིས་བསྐྱད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་རེ་རེ་བ་རྣམས་བྱ་དད་མེད་པར་
གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་བ་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲི་དང་
ཁྱེད་པར་རམ་གཞི་མཐུན་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འདི་ནི་སྒྲོ་
རྟོག་པའི་དོན་ནམ་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་འཇུག་སྟེ། སྒྲི་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
རྣམས་དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་བྱ་སྒྲུབ་དུ་གྲུབ་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྟོག་པའི་
སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་སྒྲི་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རི་ལྗང་རུང་ཞེ་ན། རྟོག་པའི་
སྒྲུབ་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་སྒྲི་དང་གཞི་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་
བྲག་རབ་ཏུ་བརྟག་ཏུ་རུང་སྟེ། ཁྱེད་གཞན་རིགས་མི་མཐུན་འཛིགས་མི་མཐུན་ལས་
ལྷོག་པའི་རང་མཆོན་གཅིག་སྒྲུབ་དུ་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྒྲི་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་རྟོག་པའི་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་བྱེད་ཀྱི་རང་མཆོན་ལ་མི་བྱེད་པ་ཅི་ཞེ་ན།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན་སྒྲི་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་རང་མཆོན་ལ་བྱེད་
མི་ནུས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་དང་སྒྲི་དང་གཞི་མཐུན་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པ་ལ་
དངོས་པོར་རང་མཆོན་མཐོང་བ་ཉམས་ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་པ་
ལ་རང་མཆོན་མི་སྒྲུབ་ན། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་གཞན་སེལ་བས་ཁྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་
ཁྱེད་པར་འཛིན་ཏེ་ཞེས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞན་སེལ་བས་ཁྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་

རང་མཚན་འཛིན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས། དེ་སྐད་བཤད་པ་འདིར་
 ཡང་རྗེས་དཔག་གི་གཟུང་བྱ་བ་ལྟར་པའི་སྒྲིག་དང་འབྲེས་པའི་བྱུང་པར་འདི་ཚོས་
 ཕན། རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་གཟུང་བྱ་མིན་ཏེ། བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲིག་བྱུང་པར་
 དུ་བྱས་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་ཕན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་གཞུང་འཇུགས་པ་དེ།
 རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་ཚོས་ཕན། བྱུང་སྒྲིག་དང་བྱུང་པར་རམ་གཞི་མཐུན་སོགས་
 ཀྱི་རྣམས་པ་སྒྲེ་ཚོས་སུ་ཅིར་ཡང་གཟུང་བྱ་མིན་ཏེ། དེ་སྒྲེ་བྱུང་གཅིག་པུ་ལ་ནི་སྒྲིག་དང་
 གཞི་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བྱུང་པར་ཏེ་རྗེས་མང་པོ་རྣམས་སུ་མི་
 རུང་བའི་ཕྱིར། ཚོགས་སུ་བཅུད་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུ་བ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཕན།
 རང་མཚན་རྣམས་རང་གི་རོ་བོ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་
 རྗེས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་དང་རྟོག་པ་ཡང་འཇུག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིག་རྟོག་ཐམས་ཅད་
 དངོས་ཡུལ་སྒྲིག་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྒྲེ། རང་མཚན་དེའི་རོ་བོ་
 རང་མ་ཡིན་ཀུན་ལས་ལོག་པའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་བསྐྱུ་བའི་ཚོགས་སུ་བཅུད་པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རང་མཚན་སྒྲིའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེས།
 བད་དུས་ཀྱི་བ་ལང་རང་མཚན་པ་དེ་ཚོས་ཕན། བ་ལང་ཞེས་པའི་རྗེས་བྱེད་སྒྲིའི་
 དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་བ་ལང་ཞེས་པའི་བད་དངོས་སུ་བྱ་བར་ནུས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། རྗེས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་གང་ལ་བད་བཏགས་
 པའི་དོན་དེ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅུ་ཏགས་དེར་ཐལ། བྱུང་གི་བསྐྱུ་བའི་དུས་དེའི་
 ཚེ་དགག་ནས་མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། རྗེས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་དེ་ནི་བསྐྱུ་བའི་

དུས་སུ་རང་གང་ལ་བད་བདགས་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། གལ་
 ཏེ་བད་རང་ག་སྒྲིབ་ཀྱི་དུས་གཉིས་ཀར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒྱི་རྟག་དངོས་པོ་བདའི་
 ཡུལ་དུ་ཡོད་པས། དེ་ཆེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེས། སྒྱི་རིགས་ནས་
 ཅི་ནས་ཏེ་རིས་པར་འབྲས་བུ་དོན་གཉིད་ཀྱི་སྒྲིས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་མདོན་པར་འདོད་
 པའི་དོན་བྱེད་པར་རུས་པར་གཤམ་ནས་དོན་དེ་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་དུ་ག་སྒྲིབ་ཀྱི་དུས་སུ་
 སྒྲུ་ལས་དོན་ལ་འདུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསམས་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྣམས་
 ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུ་རྣམས་སྒྲུར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱུང་བ་བསྒྲུབས་ནས། རག་གི་
 བད་བདགས་པའི་རགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལ་བ་ལང་གི་རིགས་སམ་སྒྱི་རྟག་
 དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རྟོག་ལྟན་གྱིས་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲུ་དངོས་མེད་དུ་
 བད་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་བྱལ། བྱོད་བཞི་བཀལ་ལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པར་
 རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་སྒྱི་རྟག་དངོས་འབའ་ཞིག་བདའི་ཡུལ་མ་ཡིན་
 གྱི་སྒྱིའི་སྒྲོ་ནས་སྒྱི་དེ་རང་ལྟན་པའི་གསལ་བ་རྣམས་བདའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། སྒྱི་ལྟན་
 གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རུས་པས་དོན་བྱེད་རུང་མིན་གྱི་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེས།
 བདའ་དེ་ཡང་ནི་རྒྱ་མཆན་ཅིའི་བྱིར་ན་གསལ་བ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་སྒྲོར་བར་མི་
 བྱེད་ཅིས་བྱིས་པས། གལ་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་བད་དངོས་སུ་མི་སྒྲོར་ཏེ་གསལ་
 བ་རྣམས་ལ་མཐའ་ཡས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། བ་
 ལང་གི་སྒྱི་གཞན་རང་ལྟན་པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་མི་སྒྲོར་
 བར་བྱལ། དེ་རྣམས་མཐའ་ཡས་པ་འདི་མཆུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་བཞི་བཀལ་

སོགས་དེ་བྱེད་པའི་དོན་རྒྱུ་སྒྲུབ་དེ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་པའི་
གཞན་སེལ་བ་ཉིད་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅིས་ན་བད་མ་བྱས་ཞེས་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་ཕྱོག་
པའི་གཞན་སེལ་སྒྲུབ་ཡུལ་དུ་བྱས་ན་སྒྲི་དེ་དང་ལྡན་པ་སྒྲུབ་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་
བཀོད་པའི་ཉེས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས། ཉེས་པ་དེར་མི་འགྱུར་མོད། ལྷན་
ཀྱང་སྒྲི་སྒྲི། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲི་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་རྫོང་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལ་བ་ལང་
གི་རིགས་གཞན་རྟག་དངོས་བརྗོད་བྱུང་མི་དགོས་པར་བཤམ། བ་ལང་གི་གསལ་
བ་རྒྱུ་སྒྲུབ་པ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་གཞན་སེལ་བ་ཅིས་བྱས་ཁྱོད་རྫོང་
བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་འཆད་པ་དེ། འོན་པ་ལང་ཞེས་
པའི་སྒྲི་དེས་བརྗོད་བྱུང་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་གཅོད་དམ་མི་གཅོད། གལ་ཏེ་མི་གཅོད་ན།
བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲི་ཚེས་ཅན། བ་ལང་གི་དངོས་མིང་དུ་བད་བཏགས་པའི་དགོས་
པ་དེ་མི་ལྷན་ཡོད་དེ་མེད་པར་བཤམ། དེ་ཡིས་ཏེ་ཁྱོད་བྱས་པ་ལང་མ་ཡིན་པ་དེ་
དག་རྒྱུ་སྒྲུབ་པ་ལང་འདི་མི་གཅོད་ན་ནི་སྒྲི་བྱེད་པར་གོ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྒྲི། བ་ལང་དེ་ལ་གཞན་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲོངས་ནས་བ་ལང་ལ་
བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསམས་ནས་ཁྱོད་བ་ལང་ལ་
བད་བརྗོད་ཅིང་སྒྲི་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲི་འདི་ལ་དེ་མ་ཡིན་རྒྱུ་
པར་གཅོད་པའི་རྒྱུ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས། སྒྲི་རྟག་དངོས་སྒྲུབ་བརྗོད་བྱུང་འདོད་པའི་
གོལ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཚེས་ཅན། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲི་རྫོང་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་
ཡུལ་དེར་སྒྲི་རྟག་དངོས་གཞན་བྱས་ཅི་ཞེས་བྱ་སྒྲི་མི་དགོས་པར་བཤམ། བ་ལང་

ཞེས་པའི་སྐྱ་དེས་བརྗོད་བྱ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་བཅུད་ནས། བ་ལང་ལ་བྱུན་མོང་མ་
 ཡིན་པར་འདུག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། རྩལ་སྟེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་བརྗོད་སྐྱར་
 བའི་དགོས་པ་ནི་བརྗོད་བྱར་མི་འདོད་པའི་དོན་བཅུད་ནས་འདོད་པའི་དོན་ལ་
 རྟོག་ལྟར་འདུག་པར་བྱེད་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །
 གལ་ཏེ་སྐྱ་རྟག་དངོས་པོ་མེད་ན་གསལ་བ་རིགས་མཐུན་ཐ་དང་པ་རྣམས་རིགས་
 གཅིག་དུ་ངོ་ཤེས་པའི་སྟོ་འདུག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྐྱ་
 བྱི་རྣམས་ནི་སྐྱ་རྟག་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཐ་དང་པ་ཡིན་ཀྱང་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་
 རྩལ་བ་རིགས་མཐུན་དེ་དང་དེ་བྱེད་པ་དོན་རིགས་མཐུན་སྐྱ་མ་རྣམས་མཐོང་ནས་
 གཞན་རིགས་མཐུན་བྱི་མ་རྣམས་མཐོང་བ་ན་ཡང་། བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་དོན་
 བྱེད་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དོན་དང་བྲལ་བའི་བ་ལང་གི་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་
 ཙམ་གྱི་ནང་གི་བརྗོད་པའི་སྐྱ་རྣམས་རྟོག་རྣམས་ཀྱིས་བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྐྱ་བྱི་
 རྣམས་ལྟར་ཅིག་སྟེ་རིགས་གཅིག་དུ་སྐྱར་ནས་དེ་ནི་འདོད་ཞེས་ངོ་ཤེས་པར་
 བྱེད་རོ། །བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྐྱ་བྱི་རྣམས་ཆོས་ཙམ། བྱོད་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 བའི་སྐྱ་རྟག་དངོས་མེད་ཀྱང་བྱོད་རྣམས་རིགས་གཅིག་དུ་ངོ་ཤེས་འདུག་དུ་རུང་སྟེ།
 དེ་མེད་ཀྱང་བྱོད་རྣམས་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་འབུས་བྱ་རིགས་གཅིག་བྱེད་པར་
 མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྐྱ་དངོས་པོ་བ་མེད་ཀྱང་སྐྱ་སྟོ་སྟོ་བ་འབྱད་པར་
 བསྟན་ནས། ད་སྐྱ་སྐྱ་བ་རང་གི་ལྟར་ན། སྐྱ་སྟོ་སྐྱ་ལས་སྐྱ་བ་མི་འབྱད་པར་སྟོན་
 པ་དེ། སྐྱ་དངོས་པོ་བ་སྐྱ་བ་གཞན་གྱི་ལྟར་ནའང་བ་ལང་གི་སྐྱ་སྟོ་དེ་ནི་ཆོས་ཙམ།

བ་ལང་གི་སྤྱི་ཏྲག་དངོས་འབའ་ཞིག་ཅིད་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྤྱི་བ་མིན་
 བར་ཐལ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་
 བ་ལང་གི་སྤྱི་སྒོ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་གཏན་ནས་མི་ཤེས་པར་ཐལ་
 བར་འགྱུར། དུས་ཏྲག་དུ་བ་ལང་གི་སྤྱི་ཏྲག་དངོས་དེ་ཙམ་རྣམས་པར་ཤེས་ཤིང་བཟུང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དེའི་ཆོན་བ་ལང་གི་གསལ་བ་བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ་དང་ལྡན་
 བར་ངེས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དུས་རྣམས་ཡང་ནི་བ་ལང་གི་སྤྱི་དང་སྤྱི་དེ་དང་
 ལྡན་པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་ན་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་རྒྱས་
 ཏེ་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་བ་ལང་གི་སྤྱི་དང་ལྡན་པར་མ་
 བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་གིས་གོགས་བྱེད་པའི་གསལ་
 བ་རྣམས་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སྤྱི་འཛིན་གྱིས་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་འབའ་
 ཞིག་འཛིན་པའི་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་དེ་ཆོས་ཅན།
 བྱོད་གྱིས་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་དད་པ་ཅིད་ཀྱི་ཆ་དེ་སེལ་ཏམ་ཅི་སྟེ་
 སེལ་བར་ཐལ། བྱོད་གྱིས་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་བ་ལང་གི་སྤྱི་སྒོ་གཅིག་
 གིས་རྒྱར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཁས་སྤངས་ཏེ། བྱོད་གྱིས་བ་ལང་གི་གསལ་བ་
 རྣམས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཡང་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་རྣམས་སྤྱི་འཛིན་རྣམས་ཤེས་
 གཅིག་གི་རྒྱར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་མེད་པའི་གསལ་བ་དུ་མས་འབྲས་
 བུ་གཅིག་མི་བསྐྱེད་པར་འདོད་ཀྱི། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་དང་གསལ་བ་དུ་མ་རྣམས་ཐ་

52

སྤྱི་དངོས་པོ་བ་དེ་འབའ་ཞིག་གི་རྣམས་པ་ལས་སྤྱི་སློ་སྤྱི་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་དག་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་འབྲས་བུ་གཅིག་ལ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ངེ་ལྟར་ན་སྤྱི་སློ་གཅིག་ལ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་བཤམ། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་དེ་གཅིག་ལ་པན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་སྤྱི་ལ་པན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་གསལ་བའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱི་འདི་ཚེས་ཅན། གསལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བར་བཤམ། གསལ་བ་རྣམས་ཁྱོད་ལ་པན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྤྱོད། པན་འདོགས་བྱེད་གང་ཡིན་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་ཐ་དད་མིན་པར་གཅིག་དུ་སྒྲར་བའི་སྤྱི་སློ་དེ་གསལ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལས་སྤྱི་བར་མི་འདོད་དེ་མི་རིགས་པས་སྤྱི་སློའི་རྒྱ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་སྤྱི་སློ་ཚེས་ཅན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་སྒྲར་བ་ཡིན་པར་བཤམ། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་གི་སློ་ནས་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་དག་མཚུངས་སོ་ཞེས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསལ་བ་དེ་དག་ཚེས་ཅན། ངེ་ལྟར་ན་སྒྲར་བ་ཐ་དད་པའི་སློས་གཟུང་བུ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། མཚུངས་པར་གཟུང་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྤྱོད། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡང་ཡོད། གསལ་བ་ཐ་དད་པ་ཡང་ཡོད་པ་ལ་མཚུངས་པར་འཛིན་པ་རིགས་ཀྱི། ཤིན་དུ་ཐ་མི་དད་པ་མཚུངས་པར་འཛིན་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཚེས་ཅན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་

པའི་སྟོ་ནས་རིགས་གཅིག་ཏུ་གཟུང་བུ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། བྱོད་རྣམས་བཞོ་བཀལ་
 ལ་སོགས་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་བྱེད་པར་འདྲ་བའི་སྟོ་ནས་རིགས་གཅིག་ཏུ་
 གཟུང་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་དག་འབྲས་བུ་དབང་སྟོ་
 དེ་ཡང་བྲ་དད་ལ། བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་འབྲས་བུ་གཞན་ཡང་བྲ་དད་དོ་ཞེ་ན།
 བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་འཛིན་པའི་དབང་སྟོ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། རིགས་བྲ་
 དད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྟི་
 སྟོའི་རྒྱར་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རིགས་
 བྲ་མི་དད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འཛིན་དབང་སྟོ་དང་རང་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་
 སྟི་སྟོ་གཅིག་གི་རྒྱ་དངོས་པོར་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་འབྲས་
 བུ་མཆུངས་པ་དེ་ཉིད་སྟི་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
 མཆུངས་པ་དེ་འདྲ་ཆོས་ཅན། སྟི་དངོས་པོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་བ་
 ལང་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པ་དང་བཤམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
 བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་ལས་གཞན་པའི་སྟི་
 དངོས་པོ་བ་མེད་དེ། རྟོག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་དེ་ལས་གཞན་པ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བའི་སྟི་དངོས་པོ་བ་ཆད་མས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འདྲ་དེ་རིགས་བ་
 ཡང་དག་གིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཡང་རོ། །དེས་ན་བ་ལང་ཞེས་པའི་དག་གི་བརྒྱུ་
 ནི་ཆོས་ཅན། སྟི་དངོས་པོ་བ་མེད་ཀྱང་བྱོད་སྒྲུར་བ་དོན་ཡོད་དེ། བཞོ་བཀལ་ལ་
 སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་དེ་རིག་ཅིང་རྟོགས་པའི་དོན་ནམ་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གལ་ཏེ་རག་གི་བདེའི་ཡུལ་ནི་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་དོན་བྱེད་མི་དུས་པའི་
 ཕྱིར་ན་བད་སྒྱུར་བའི་དགོས་པ་མི་གྲུབ་པོ་ཞིན། སྒྲོའི་ཡུལ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ཀྱང་
 བདེའི་དགོས་པ་འགྲུབ་པར་སྟོན་པ་དེ། བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཚེས་ཅན། བ་སྟོང་གི་
 དུས་སུ་བཞེ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པའི་བ་ལང་རང་མཆོན་པ་རྣམས་ལ་
 མི་བསྐྱུ་བར་ཡོད་པར་འདོད་དེ། ཁྱེད་བ་སྟོང་གི་དུས་སུ་བཞེ་བཀལ་ལ་སོགས་
 པའི་དོན་དེ་མི་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་བ་ལང་ལ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པར་
 འདུག་པའི་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་མཐུན་མི་མཐུན་གྱི་
 དངོས་པོ་ཀུན་ལས་བ་དད་པའི་བ་ལང་རང་མཆོན་ནས་བརྒྱད་ནས་བརྟེན་པ་ཅན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་བུར་སྤྲུལ་སྤྲུབ་པ་དེ་བ་སྟོང་གི་དུས་སུ་བ་ལང་ལ་བྱུན་མོང་
 མ་ཡིན་པར་འདུག་པར་བྱེད་དེ། རང་ཉམ་པ་པོའི་རྒྱད་ལས་བཞེ་བཀལ་ལ་སོགས་
 པའི་དོན་དེ་བྱེད་པ་མིན་པ་ལ། དོན་དེ་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བའི་ངོ་བོར་སྤང་ཞིང་ཞེན་
 པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་རྟོག་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རག་གི་བ་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་སྒྲ་
 ལས་སྐྱེས་བུ་དོན་ལ་འདུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་བསྟན་ནས། ཏགས་བུར་སྤྲུལ་སྤྲུབ་པ་དེ།
 བ་ལང་རང་མཆོན་པ་ལ་བརྒྱད་ནས་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་ཉམ་པ་པོའི་རྒྱད་
 ལ་རང་ལ་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་གཟུང་དོན་རང་མཆོན་པ་མེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། རིགས་
 མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་དངོས་པོ་ཀུན་ལས་བ་དད་པའི་བ་ལང་རང་མཆོན་གྱི་
 དངོས་པོ་ཅན་གྱི་ས་བོན་ནི་རྒྱ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་རྟོག་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རག་གི་བ་
 སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་སྒྲ་ལ་ཞུགས་པ་ན་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་རྒྱ་མཆོན་

ནས་ཤིང་ལ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འདུག་པར་མི་འགྲུར་བར་བྲལ། དེའི་སྒྲ་རོལ་
 དུ་ཤིང་བརྟེན་ཡུལ་དེ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་དེ་དག་མི་སེལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐབས་
 དང་བྱུགས་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་ཤིང་སྒྲ་ལས་ཤིང་གི་ཁྱད་པར་གྲག་
 ལ་སོགས་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་བཀག་ནས་ཤིང་མི་
 སྒྲ་བ་པར་མདུན་ན་གནས་པའི་ཤིང་སྒྲི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་རབ་དུ་བསྟན་པ་འདི་
 ཤིང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་བ་པའི་སྒྲི་ནས་བརྟེན་པ། བ་སྟོང་གི་དུས་སུ་ཤིང་སྒྲ་ལས་
 ཤིང་ལ་བ་སྟོང་འདོགས་པའི་ཆོམ་ཡང་ཤིང་སྒྲི་དངོས་པོ་བ་དེ་ཙྏགས་པར་འགྲུར་ལ།
 རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་འཛིན་པ་མེད་ན་ཇི་ལྟར་གཤམ་གྱི་ཉེས་པ་འདི་མེད་དོ་སྟུམ་ན།
 འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་ཞེས་བརྟེན་སྒྲ་རམ། འདི་ཁོ་ན་ཤིང་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་ར། དང་པོ་
 ལྟར་ན། དེ་ཡོངས་སྟངས་ནས་འདུག་པར་གྱི་སྒྲི་ན་གལ་བ་ལྟོག་པ་མེད་པར་སོན་
 གནས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འཛིན་པ་མེད་ན་ཇི་ལྟར་གཤམ་གྱི་སྒྲི་ན་གལ་བ་ལྟོག་
 པ་མེད་པར་སོན་གནས་སོ། །དེས་མགོ་མཚུངས་གྱི་ལན་བསྟན་ནས་རྣལ་མའི་
 ལན་སྟོན་པ་དེ། ཤིང་གསལ་རྣམས་རིགས་གཅིག་དུ་ཙྏགས་པའི་ཤིང་གི་སྒྲི་འཛིན་
 གཤམ་པ་གཅིག་ལ་སེམས་རྒྱུད་གནས་པའི་ཙྏགས་པ་པོས་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་སྒྲི་སྒྲོ་
 དེའི་རྒྱ་ཤིང་གསལ་རྣམས་དང་རྒྱ་དེ་མིན་པའི་དོན་རྣམས་ཤིང་སྒྲི་དངོས་པོ་བ་
 འཛིན་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་བདག་ཉིད་གྱིས་བརྟེན་སྒྲ་རོལ་དུ་ཤིང་དང་ཤིང་མ་ཡིན་
 སོ་སོར་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པས་ཙྏགས་པ་པོ་ལྟོན་པའི་སྒྲི་མེད་དོ། །
 སྒྲི་བ་འོག་ལྟར་དུ་འགོད་དེ། དེ་ཉིད་འཆད་པ་དེ་ཤིང་གསལ་ལ་བརྟེན་པའི་

སྒྲིམ་བུ་ཆོས་ཅན། ཤིང་སྒྲི་དངོས་པོ་བ་འཛིན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་
བརྟའི་སྒྲ་རོལ་དུ་ཤིང་དང་ཤིང་ས་ཡིན་པ་དང་པར་ནི་ཤེས་པར་འགྱུར་དེ། ཁྱོད་
ཀྱི་སྒྲར་ཀྱི་སྒྲི་སྒྲོ་དེ་ལ་ཡོད་པ་སྒྲེ་སྒྲར་བའི་སྒྲར་ཡུལ་དེའི་དངོས་པོ་དེ་སྒྲི་སྒྲོའི་སྒྲ་སྒྲི་
རོལ་ཀྱི་ཤིང་ལྟ་བུ་དང་སྒྲ་མིན་པའི་རོ་བོ་ཤིང་ས་ཡིན་དང་བུལ་བ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲི་
རོལ་ཀྱི་ཤིང་དང་རོ་བོ་གཅིག་འདྲ་བར་སྒྲར་ཞེང་ཞེན་ནས་ཤིང་ལ་འདུག་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཤིང་ས་ཡིན་ལས་པ་དང་པའི་ཤིང་གསལ་པ་གཞན་
ཞིག་ལ་སྒྲར་དེ་ཤིང་བརྟ་སྒྲོར་བ་ལ་རྟོག་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ།
ཤིང་སྒྲི་དངོས་པོ་བ་འཛིན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བརྟ་སྒྲོར་ཀྱི་སྒྲིམ་བུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
བརྟའི་སྒྲ་རོལ་དུ་ཤིང་དང་ཤིང་ས་ཡིན་པ་དང་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་སེལ་བ་སྒྲ་བ་ལ་རྟོག་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྒྲོན་མེད་དུ་ཚུགས་ཀྱང་པ་
སྒྲར་ཀྱི་ཤིང་ཤིང་དུ་མི་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། ཤིང་སྒྲི་དངོས་པོ་བ་ནི་མེད་ལ།
བརྟ་དུས་ཀྱི་ཤིང་རྣམས་པ་སྒྲར་ཀྱི་དུས་སུ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཞེན། ཤིང་
སྒྲ་དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་སྒྲི་དངོས་པོ་བ་མེད་པས་ཁྱོད་ལས་པ་སྒྲར་ཀྱི་དུས་སུ་ཤིང་
མི་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། ཁྱོད་ལས་ཤིང་གསལ་པ་དེ་རྟོགས་པར་གྱུར་བའི་སྒྲོ་དེ་
སྒྲར་བརྟགས་གཅིག་དུ་འབྱུལ་བའི་སྒྲོ་ནས་བརྟ་དང་པ་སྒྲར་དུས་ཀྱི་ཤིང་གསལ་པ་
རྣམས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་དུ་རྟོགས་ནས་ཤིང་ལ་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
སྒྲ་བཅས་ཅན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་སྟེ། ཤེས་བུ་གཞལ་བུ་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྒྲོའི་བསལ་བུ་ཤེས་བུ་གཞལ་བུ་ས་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། བུས་པས་ཁུ་

འོན་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་ནི་ཆོས་ཅན། ཉན་པ་པོའི་སྒྲོ་དེས་མི་འདོད་པའི་དོན་འགའ་
 ཞིག་ལས་རྣམས་པར་བསྒྲོག་ནས་འདོད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་
 དེས་པར་བབྱང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། ཉན་པ་པོས་མི་འདོད་
 པའི་དོན་ལས་བསྒྲོག་ནས་འདོད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ལས་གཞན་
 དུ་འཇུག་པར་མི་བྱེད་ན་ཁྱོད་དེས་བབྱང་གི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་སྒྲུབ་པ་དོན་མེད་དུ་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དངོས་མེད་གཤམ་བྱའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པའི་གཞལ་བྱའོ་ཞེས་སོགས་སྤང་དོར་གྱི་ཐ་སྣང་དུ་འཛོག་པ་སྟེ། གནས་
 པའི་ཆོག་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རང་སྒྲ་བ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་འགལ་
 གྲུ་འགའ་ཞིག་རྣམས་པར་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། ཉན་པ་པོས་མི་འདོད་པའི་
 དོན་ལས་བསྒྲོག་ནས་འདོད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བརྗོད་སྒྲུབ་པ་
 དེས་ནའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དུ་སྒྲ་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་
 ཅིང་རིགས་པས་འཐད་དོ་ཞེས་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཤིང་མ་ཡིན་གང་ཞིག་ཤིང་གང་ལས་ཐ་དང་པའི་ཤིང་མ་
 ཡིན་དེ་རྣམས་པར་བསྒྲོག་ནས་ཤིང་མ་ཡིན་དེ་དག་ལས་ཐ་དང་པའི་ཤིང་གསལ་གྱི་
 ཁྱད་པར་རྣམས་རྣམས་པ་མཚུངས་པར་སྒྲུབ་པ་ཅན་གྱི་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་དེ་ཉིད་
 ལ་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་བརྗོད་འགོད་པར་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་རབ་ཏུ་བཤད་དོ། །ཆོག་
 གང་གིས་ན། དོན་གཞན་ལས་ཕྱོག་པ་དངོས་པོ་དེའི་ཆ་འགའ་ཞིག་རྟོགས་པར་

འགྲུར། ཞེས་པ་དང་། སྐྱེས་ནི་དོན་གཞན་ལས་ལྷོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
 ཁྱད་པར་གོ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པས་བཤད་དོ། །ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་ཆོས་
 ཅན། ཤིང་སྐྱའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་པར་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་དོན་
 མཐུན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལུང་དང་པོ་དངོས་པོ་དེའི་ཆ་འགའ་ཞིག་
 རྟོགས་སོ་ཞེས་པས་སྐྱའི་དོན་དངོས་པོ་བ་གཅིག་བསྟན་ཏེ་སྟུང་ན། ཤིང་འཛིན་
 རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་བའི་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལའང་དོན་དམ་པར་
 རོ་པོ་ཅུང་ཟད་གྱར་མེད་དེ། འདི་སྟེ་ཁྱོད་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མེད་གྱར་སེལ་
 རོར་དོན་དམ་གྱི་དངོས་པོ་དང་ལྷན་པ་ལྷར་དུ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཤིང་གི་སྒྲི་
 འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ཡིས་བསྐྱར་ཅིང་སྒྲོ་བདགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། དེ་ཉིད་གྱི་བྱིར་རོ་
 འདི་སྟེ་ཁྱོད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ས་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཉིད་བསྒྲོག་པའི་སྒྲོ་ནས་སྟོན་པ་ནི། རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་བའི་ཤིང་གི་
 གཞན་སེལ་དེ་སྒྲོ་བདགས་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་དོན་རང་མཆོན་པ་ཡིན་ན་ཤིང་
 མ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་ལས་ལྷོག་པའི་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་
 པར་ཤིང་གི་དངོས་པོར་མི་འགྲུར་བར་བཤལ། པ་ལ་ཤ་ལས་རྩ་ས་གཅིག་དང་བ་
 དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། གལ་ཏེ་རྩ་ས་གཅིག་ཅེན། ཤིང་ད་བ་ལ་སོགས་
 པ་ཆོས་ཅན། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་པར་མི་འགྲུར་བར་བཤལ། པ་ལ་ཤ་ལས་རྩ་ས་
 བ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། གལ་ཏེ་རྩ་ས་བ་དད་ཞེན། པ་ལ་ཤ་ཆོས་ཅན། དེར་བཤལ།
 ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་པ་ལས་རྩ་ས་བ་དད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། གཞིས་ཀའི་བྱུང་པ་

ཁས་སྒྲུབ་སྒོ། །འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། བ་ལ་གཤམ་འདི་གི་འཕྲི་མ་ཡིན་འདི་ལས་བྱ་དང་
 ཅིང་ཕྱོག་གོ་ཞེས་ནི་བྱེད་གྱིས་བརྗོད་ཅིང་ཁས་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལུང་
 གཞིས་པ་དེས་ཕྱོག་པ་དོན་གཞན་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་བྱུང་པར་ཞིག་སྒྲུབ་
 བརྗོད་བྱུང་བསྟན་ཏོ་སྒྲུལ་ན། སྒྲུལ་ནི་དོན་གཞན་ལས་ཕྱོག་པར་བྱུང་པར་དུ་བྱས་
 པའི་བྱུང་པར་དག་གོ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱོག་པ་དོན་གཞན་
 གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་བྱུང་པར་ཞིག་སྒྲུབ་བརྗོད་བྱུང་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རྗོད་བྱེད་གྱི་སྒྲུ་རྒྱུ་ལས་འདྲི་བ་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་མ་ཡིན་དག་གི་གཞན་སེལ་དེ་
 དངོས་སུ་འདྲི་བ་པ་ཞིན་གྱིས་གཞན་རིག་ས་མི་མཐུན་ལས་བསྒྲུབ་པ་ཕྱོག་པ་མེད་
 དག་གི་གཞན་སེལ་དེ་ཤུགས་ལ་འདྲི་བ་པར་འགྱུར་བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་
 འདྲི་བ་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་གི་གཞན་སེལ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲུ་ལས་བྱེད་ཆོས་དོན་གཞན་
 འགའ་ཡིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་གཞན་སེལ་འདྲི་བ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་ལ་ནི་
 བྱེད་ཆོས་དོན་གཞན་འགའ་ཡིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པར་འདྲི་བ་པར་འགྱུར་པའི་
 ཆོས་དོན་གཞན་འགའ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་། གལ་ཏེ་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་ལ་སྒྲིགས་
 པ་ན་རེ། གིང་མ་ཡིན་གཙོ་བོ་པ་དང་གིང་གཞིས་སྒྲུབ་བརྗོད་བྱུང་བསྟན་ནས། སྒྲུ་
 གཙོ་གཉིས་བྱ་བ་གཞིས་མི་འགྱུར་པས་གིང་མ་ཡིན་གཙོ་བོ་པའི་སྒྲུ་དང་གིང་གི་སྒྲུ་
 གཞིས་སྒྲུ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གིང་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། གིང་མ་ཡིན་གཙོ་བོ་པ་
 དང་གིང་བརྗོད་པའི་བྱ་བ་དོན་གཞན་གཞིས་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། གིང་མ་ཡིན་
 བཅད་ནས་གིང་སྒྲུ་པའི་བྱིར་ཏེ། གིང་དང་གིང་མ་ཡིན་གཞིས་པར་ཁུན་གཙོ་གཉིས་

ལ་གཅིག་ཡོད་པ་མིན་པར་ཡོངས་གཅོད་ནས་གཅད་གྱི་སྒྲིན་ས་འགལ་བའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་སྒྲུའི་བརྗོད་བྱར་མེད་ན་གསལ་བ་རང་མཆོམ་པ་ནས་ས་
 སྒྲུའི་བརྗོད་བྱར་འགྲུར་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རང་མཆོམ་ལ་ཆ་གསལ་མེད་པས་ཆོས་
 གཅིག་བརྗོད་ཅིང་ངེས་པར་འགྲུར་རོལ་ན། སྒྲུའི་གང་གིས་ཆོས་གཅིག་བརྗོད་
 ཅིང་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལས་དེའི་ཆོས་ས་ལུས་པ་ནི་བརྗོད་ཅིང་དངོས་པོ་རང་མཆོམ་
 པ་དེའི་ནུས་པའི་སྒྲིབས་ཡིན་ན་ཡང་། སྒྲུའི་རྟག་ཅེས་པའི་སྒྲུའམ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་
 པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲུའི་ལ་རྟག་པ་ནས་པར་བཅད་པའི་
 སྒྲུ་རང་མཆོམ་མི་རྟག་པ་རང་མཆོམ་གྱི་དངོས་པོ་ཅི་ཡང་ཁྱེད་གྱིས་བརྗོད་ཅིང་ངེས་
 པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་མེད་དེ། རྟག་པ་ལ་སྒྲུ་དང་འབྲེས་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟག་པའི་དོན་
 གཅིག་གཅོད་པའི་སྒྲིན་ས་སྒྲིན་འདོགས་དུ་མའི་ནང་ནས་སྒྲུ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲི
 འདོགས་གཅིག་པོ་དེ་གཅོད་པའི་བྱ་བ་ཅུམ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲུ་
 བྱས་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་ངེས་པའི་སྒྲུའི་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ནུས་འབྲས་བྱའམ་
 དགོས་པ་དུ་མ་ཅན་དང་། རྟོན་ཆོས་ཅན་སྒྲུ་གཅིག་ལ་འབྲུག་པར་འགྲུར་དེ། ཁྱེད་
 ནུས་ས་རེ་ངེས་ཀྱང་སྒྲིན་འདོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་གཅོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེས་ན་འདི་
 ཕྱིར་རོ། །

ད་སྒྲུ་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ལ་གཞི་མཐུན་གྱི་བྱ་སྒྲུད་འབྲད་དོལ་སྒྲིན་པ་ནི།
 སྒྲིན་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། གཞན་ཨུཏྲལ་བརྗོད་བྱར་མི་སྒྲིབ་བར་གནས་དེ།
 སྒྲི་མ་ཡིན་ནས་པར་གཅོད་པའི་སྒྲིན་པོའི་སྒྲིག་པ་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་བྱར་སྒྲིན་

པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱལ་སྟེ། སྟོན་པོ་དེས་ནི་ཡུའ་ལ་དེ་ལ་བྱལ་པ་སྟེ། དེ་
གཉིས་མི་འགལ་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་གི་ཆེ་ཡུའ་སྟོན་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ཆོས་
ཅན། བྱོད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འབྲང་པའི་སྟོ་ཡི་རོར་བྱས་ནས་ཡུའ་དང་སྟོན་པོ་གཞི་
མཐུན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཡུའ་སྟོན་པོ་
ལྟོག་པ་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་ཆོས་ཅན་ཅིའི་ལྟར་བྱར་སྒྲུང་པའི་བྱིར་རོ། །སྐྱེས་སེལ་
པ་བརྗོད་ན་དོན་རང་མཆོན་ཡང་ཐོབ་པར་བསྟན་པ་སྟེ། ལུམ་སྐྱེ་ནི་ཆོས་ཅན། ལུམ་
མ་ཡིན་རྣམས་པར་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ལུམ་པ་རང་མཆོན་ལ་
རེག་འགྱུར་པ་སྟེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མི་འགལ་ཏེ། ལུམ་མ་ཡིན་གཅོད་པ་དེ་ནི་ལུམ་
པ་རང་མཆོན་དེ་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཅེས་བྱའོ། །བཤད་མ་ཐག་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་
དག་སྟེ་དངོས་པོ་བ་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ཅན་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན།
ལུམ་སྟེ་དངོས་པོ་བ་གཅོད་པ་ལས་ལུམ་པ་རང་མཆོན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་
མིན་ཏེ། ལུམ་སྟེ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་ན་སྟོ་ལ་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་ལ། དེ་སྟོ་ལ་སྒྲུང་རུང་
མིན་པའི་བྱིར་རོ། །བྱལ་སྟེ། སྒྲུང་རུང་གི་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པ་ལ་སྒྲུང་རུང་གི་
དངོས་པོ་མེད་པས་བྱལ་པར་རེས་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱ་མཆོན་དེའི་བྱིར་སྟོབ་དཔོན་
ལྟོགས་སྒྲུང་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམས་དང་སྟེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོ་
རྟོག་པ་རྣམས་སྟེ་དངོས་པོ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པར་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་
ཅན་དུ་བསྟན་པ་འབྲད་དེ། སྐྱེ་རྟོག་སེལ་བས་འདུག་ན་གཞི་མཐུན་དང་དོན་རང་
མཆོན་ཐོབ་པ་འབྲད་ཅིང་། སྟེ་དངོས་པོ་བ་བརྗོད་པ་ལ་གཞི་མཐུན་དང་དོན་རང་

མཆན་དེ་དག་ཐོབ་པར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་ན་སྤྱི་གསལ་
 རྩམ་གཅིག་གསལ་བ་དང་། གལ་ཏེ་གཅིག་ན། དངོས་པོ་སྟེ་བ་ལང་དང་བ་ལང་གི་
 གསལ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་སྟེ་རྣམ་པ་བ་དང་པའི་སྟོམ་གཟུང་བྱ་གང་ལས་
 ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། རོ་བོ་སྟེ་རང་མཆན་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 གཞི་མཐུན་དུ་མི་རུང་པར་བཤམ་ལོ། །སྟོན་གཞན་ཡང་བ་ལང་གི་སྤྱི་ནི་ཆོས་ཅན།
 བ་ལང་ནག་སྐྱར་ལ་རྩམ་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བཤམ། བ་ལང་གི་རིགས་
 སྤྱི་ཡིན་ཞིང་བ་ལང་དཀར་ཟལ་དང་རྩམ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་
 ཡིན་པར་བཤམ། ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དོན་ཆ་མེད་གཅིག་ནི་
 རྩམ་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་སྤྱི་དུ་ཡུལ་ཅན་ཏེ་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྩམ་བ་དང་དུ་གྱུར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྷན་ལ་སྟོན་པོ་ཞེས་
 པའི་དབྱེར་མེད་པ་སྟེ་གཞི་མཐུན་གྱི་བ་སྟོང་དག་གྱུར་འདུག་པའི་རྒྱ་མེད་པར་
 འགྱུར། སྟོན་པོ་ཞེས་པས་ཡོན་ཏན་རྩམ་གཞན་བརྗོད་ལ། ལྷན་ལ་ཞེས་པས་སྤྱི་
 རྩམ་གཞན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སེལ་བ་སྐྱ་བ་ལ་སྟོན་ཡོད་དམ་སྟུམ་ན།
 སེལ་བ་སྐྱ་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་གཞི་མཐུན་སོགས་མེད་པར་བཤམ་པའི་
 ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དེ། སེལ་རོར་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལྷོག་པའི་གཞན་སེལ་དེ་
 གསལ་བ་རིགས་མཐུན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་
 མེད་ན་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱིའི་བ་སྟོང་མི་འདུག་སྟེ་དེ་འདུག་པའི་རྒྱ་མཆན་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་གསལ་བ་རེ་རེ་ལ་བད་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་སྒྱུར་དགོས་པ་ཏུ་ཅང་
 གལ་ལོ་ཞེན། རིགས་མཐུན་ཐ་དད་པ་བཞི་བཀལ་ལ་སོགས་འབྲས་བུ་རིགས་
 གཅིག་པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དག་ལ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེའི་བཞི་བཀལ་
 སོགས་འབྲས་བུ་ཐུན་མེད་བ་གཅིག་ཡོད་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་བད་
 ཞེས་པའི་རྒྱན་པོས་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་གཅིག་བདར་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་
 གི་སྒྲི་དངོས་པོ་བ་མེད་ཀྱང་ཁྱེད་བ་ལང་ལ་སྒྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བ་ལང་གི་
 གསལ་བ་རེ་རྒྱལ་ས་བཞི་བཀལ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན་ལས་ལྷོག་
 པའི་གཞན་སེལ་དེ་རྒྱ་ཅན་དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁྱེད་སྒྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་བ་ལང་ལ་བད་སྒྱུར་བའི་སྒྲེས་བུ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རེ་རེ་ལ་
 བད་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་སྒྱུར་དགོས་པ་མ་ཡིན་དེ། གསལ་བ་རེ་རེ་ལ་བད་མི་འདྲ་བ་
 ཐ་དད་པ་དག་སྒྱུར་ཞིང་བསྟན་པ་ནི་གིན་དུ་དཀའ་བ་དང་མི་ལུས་པ་དང་འབྲས་
 བུ་དགོས་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་དེ་རང་མཚན་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱར་ཡོད་ན་
 གསལ་བ་དུ་མ་ལ་སྒྲི་སྒྲ་འདུག་པ་མི་འབྲད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
 དངོས་པོ་རང་མཚན་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ལ་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་སྒྲི་སྒྲ་གཅིག་
 འདུག་པར་རིགས་པ་མིན་པར་གལ། དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་ཀུན་རང་རང་གི་རོ་
 པོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ་སོ་སོར་གནས་པས་རང་མཚན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒྲི་
 དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། བ་ལང་བྱ་བོ་ཡི་ནི་རོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བ་ལང་
 སེར་སྒྲ་ལ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ད་ལྷོག་པ་ཡི་ནི་རྒྱ་ཅན་གྱི་གཞུང་འདུགས་

རོ་བོ་སྟེ་རང་ལས་རྒྱ་ས་བྱ་དང་པའི་སྟེ་དངོས་པོ་བ་མེད་དུ་ཟེན་ནའང་ཁྱོད་རྒྱལ་ས་
 ལ་སྟེ་སྟེ་གཅིག་བརྒྱ་སྟེ་དངོས་པོ་ཡོད་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོག་ས་ཀུན་ཅིག་
 ཅུང་དུ་ཉོག་ས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བརྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་སྟེ་རྒྱ་ས་ཁྱོད་རྒྱལ་ས་མིག་ཤེས་
 གཅིག་གི་རྒྱའོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་མཆོངས་
 པས་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་སྟེ་སྟེ་གཅིག་འདུག་པར་མ་ཟད། སྟེ་དངོས་པོ་བ་གཅིག་
 གནས་པའི་ཕྱིར་གསལ་བ་མང་པོ་དག་ལའང་མཉམ་པ་སྟེ་གཅིག་འདུག་གོ་ཞེ་ན།
 སྟེ་གསལ་བ་ལ་གནས་པ་དེ་མཁར་གཞིར་ལ་རྒྱ་བྱག་ས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བརྟེན་ནས།
 གསལ་བས་སྟེ་གསལ་བར་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པ་ཡིན། སྟེ་དེ་ལ་གནས་
 ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་ལྟར་གང་ཡང་མི་རིགས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོང་། སྟེ་ཆོས་ཅན། གསལ་
 བ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་ལ་གསལ་བས་པན་འདོགས་པ་མེད་པར་ཏེ་
 ཁྱོད་ཉག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱ་བྱག་གྱུར་མཁར་གཞིར་ལ་མི་བརྟེན་པར་བཤམ་ལོ་
 ཞེ་ན། མཁར་གཞིར་ཆོས་ཅན། རང་ནང་གི་རྒྱ་བྱག་ལ་པན་མི་འདོགས་པ་བཞིན་
 དུ་རྒྱ་བྱག་གི་རྟེན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། རང་ནང་གི་རྒྱ་བྱག་དེ་བྱུང་དུ་ལྟར་
 བའི་རང་ཚུལ་ཅན་གྱི་དོན་གང་ཞིག །རང་ནང་གི་རྒྱ་བྱག་དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་
 རྒྱལ་ས་ཉམ་ལེན་སྟེ་མ་རྒྱལ་ས་དང་ཡུལ་མཆོངས་པར་བྱུང་དུ་མི་ལྟར་བར་བསྐྱེད་
 པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོག་གཞི་བརྟན་པོ་ལ་སོགས་པས་ཆུ་མི་གཡོ་བ་སོགས་
 ལའང་སྟོར་རོ། །དེས་ན་བུམ་སྟེ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བུམ་གསལ་གྱི་བྱུང་དུ་མི་
 ལྟར་བར་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་མི་སྲིད་པར་བཤམ། ཁྱོད་ཉག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟེ་གསལ་

བ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་བྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། བུམ་སྤྱི་ཆོས་ཅན།
 བུམ་གསལ་གྱིས་གནས་པར་བུས་པ་ཡིན་པར་བཤམ། བུམ་གསལ་དེ་མེད་དུས་ན་
 ཡང་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱོད་གནས་པ་དེ་བྱོད་ལས་རྩ་ས་བ་དང་དང་བ་དང་
 མ་ཡིན་པའི་གཅིག་དུ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་ཀྱང་མི་རིགས་པ་ཉིད་གྱི་
 ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་གསལ་བས་སྤྱི་གསལ་བར་བུས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་གསལ་བ་ལ་
 གནས་སོ་ཞེ་ན། བུམ་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒོན་མེའི་འོད་གྱི་གསལ་
 བྱ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་བདག་ལ་དམིགས་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་དུ་རུང་བའི་དོན་
 དུ་གཞན་སྒོན་མེའི་འོད་གྱི་རོམ་བྱེད་དེ་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒོན་མེའི་འོད་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གསལ་
 བྱ་བུམ་གཟུགས་གྱི་གསལ་བའི་རྒྱ་རུ་འདོད་དེ། བྱོད་བུམ་གཟུགས་ཏེ་རང་འཛིན་
 མིག་ཤེས་བསྐྱེད་རུང་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བུམ་གཟུགས་
 འདི་ནི་སྒོན་འོད་གྱི་སྒྲར་ནས་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་རུང་ཉིད་དུ་ཡོད་ཅེ་ན།
 དེའི་ཕྱིར་བུམ་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་རུང་དེ་སྒོན་འོད་
 དེ་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་བར་བཤམ་ལོ། །དེས་ན་སྤྱིར་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དེ་སྒྲར་
 ཡིན་ལ། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ལ་ནི་དེ་སྒྲར་མི་འབྲང་དོ་ཞེས་སྒོན་པ་ནི། སྤྱི་དེ་ནི་ཆོས་
 ཅན། སྤྱི་སྒྲན་གསལ་བ་རྣམས་གྱིས་གསལ་བར་བུས་པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་
 བར་བཤམ། གསལ་བས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་རུང་དུ་གསལ་བར་བུས་པ་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཁྱོད་འགྲུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསལ་བས་སྤྱིའི་རོ་པོ་
 གསལ་བར་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། དབང་པོ་དེ་སྤྱི་འཛིན་གསལ་པོ་གཅིག་བསྐྱེད་
 རུང་དུ་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་གསལ་བར་བྱས་པའི་བ་སྒྲིབ་བྱས་པ་
 ཙམ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། བུམ་པའི་གསལ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མིག་གི་དབང་
 པོ་དེ་བུམ་སྤྱི་འཛིན་ནུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་གསལ་པོ་གཅིག་བསྐྱེད་རུང་དུ་མཛོན་པར་
 འདུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བུམ་སྤྱི་གསལ་བར་བྱས་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ།
 ཁྱོད་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་དུས་དག་དུ་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་གཟུགས་འཛིན་པའི་
 མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་གསལ་མི་གསལ་བ་བྱ་དང་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཉིད་བསྒྲིག་
 བྱེད་ཀྱི་དཔེ་སྟོན་པ་དཔེར་ན་མིག་སྒྲུབ་དང་སྒྲགས་ལ་སོགས་པས་མིག་དབང་
 དེ་གཟུགས་འཛིན་ནུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་གསལ་པོ་གཅིག་བསྐྱེད་རུང་དུ་མཛོན་པར་
 འདུ་བྱས་པས་སྒྲུབ་སོགས་དེ་དག་ཡོད་མེད་ཀྱི་དུས་ན་མིག་དབང་ལ་མིག་ཤེས་
 ཀྱི་རྟོག་པ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཁུད་པར་ཡོད་པ་བཞིན་ཅོ། །དེས་གསལ་བས་སྤྱི་
 གནས་པ་མི་འབྲད་པར་བསྟན་ནས། གལ་ཏེ་སྤྱི་གསལ་བ་སྤྱི་གནས་པར་བྱས་
 ཀྱང་གསལ་བ་དེ་རིགས་རྣམས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་གསལ་བ་དེ་
 རིགས་དང་ལྡན་པར་འདོད་ན་དེ་ཡང་མི་འབྲད་དེ། སྒྲོན་མ་དང་མིག་དབང་ལ་
 སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། བ་ལང་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་དང་ལྡན་པར་བཤམ། བ་
 ལང་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་རུང་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་དུ་
 འགྲུར་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རྩེ་བྲག་པ་

དང་གངས་ཅན་པ་གང་དག་རིགས་དེ་ནི་གསལ་བ་ལས་རྩ་ས་གཞན་ནས་གཞན་
མིན་པ་གཅིག་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེའི་ལུགས་ལ་སྟོན་མེད་གསར་བྱུང་གི་
བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་སྦྱིའི་སྟོས་ཇི་ལྟར་འདུག་
པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤད། ཁྱོད་གཅིག་ཕུ་ལ་ཡོད་པར་མཐོང་བའི་བ་ལང་གི་སྦྱི་
ནི་གཞན་བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྟེ་མ་རྣམས་ལ་མཐོང་བ་མི་སྤྱོད་ཅིང་། བ་ལང་གི་
གསལ་བ་སྟེ་མ་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་སྦྱི་ལས་གཞན་ཁྱོད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྦྱི་
མེད་པའི་བྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། སྦྱི་དེ་གསལ་བ་སྟེ་མ་རྣམས་དང་གཞན་ཉིད་
མིན་པར་རྩ་ས་གཅིག་ན། དེའི་བྱིར་སྦྱི་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་སྟེ་མ་རྣམས་ལ་རྗེས་
འགྲོ་མེད་པར་བཤད་ལོ། །འོན་ཏེ་རྩ་ས་གཞན་ཉིད་མིན་པར་རྩ་ས་གཅིག་ན། དེའི་
བྱིར་སྦྱི་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་སྟེ་མ་རྣམས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་བཤད་ལོ། །འོན་
ཏེ་རྩ་ས་གཞན་ཉིད་ཡིན་ནའང་། ཁྱོད་གསལ་བ་སྟེ་མ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པ་མིན་
པར་བཤད། གསལ་བ་སྟེ་མ་རྣམས་ལས་རྩ་ས་གང་ཞིག་གསལ་བ་སྟེ་མ་རྣམས་ལ་
དེ་བྱུང་དུ་མ་འབྲེལ་བའི་བྱིར་རོ། །དྲང་སྟོང་གཟེག་ཟན་གྱིས་སྦྱི་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་
སོང་བའོ་ཞེས་པ་ལ། དེའི་སྟོབ་མ་ཤེ་བ་ར་ནི། རང་གི་རྟེན་ཅུམ་ཐམས་ཅད་དུ་
ཁྱབ་པར་འདོད་ལ། ཤེ་ལུ་ཀ་ནི། གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་
འདོད་པ་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། བུམ་པས་སྟོང་པའི་ས་སྟོགས་ན་གསར་བྱུང་གི་རྩ་
བུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བུམ་སྦྱི་མེད་པར་བཤད། ཡུལ་གཞན་གྱི་བུམ་སྦྱི་ནི་ཁྱོད་ལ་
རྗེས་སུ་མི་འགྲོ། ཡུལ་དེ་ན་ཁྱོད་གྱི་སྟེར་ནས་བུམ་སྦྱི་ཡོད་པའང་མིན། ཁྱོད་སྟེར་

བྱང་ནས་བུམ་སྤྱི་ཕྱིས་བྱང་བར་ཡོད་པའང་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་དེ་རྟོན་གསལ་བ་
 སྤྱི་མའི་སྤྱི་དེ་རྟོན་གསལ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འཕོ་ཞེས། འོ་ན་སྤྱི་དེ་ཆ་གཅིག་རྟོན་གསལ་
 བ་སྤྱི་མ་ལ་གནས་ནས་ཆ་གཅིག་རྟོན་གསལ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འཕོའང་། རྟོན་གསལ་བ་
 སྤྱི་མ་སྤྱངས་ནས་རིལ་པོ་རྟོན་གསལ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འཕོ། དང་པོ་ལྟར་ན་སྤྱི་ཆོས་ཅན།
 དེ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། ཆ་དང་ལྟར་པའང་མིན་པའི་ཕྱིར། གཞིས་པ་ལྟར་ན། དེ་མ་
 ཡིན་པར་བྲལ། རྟོན་སྤྱི་མ་ནི་སྤྱངས་སྤྱི་སྤྱོད་གཏན་ནས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེས་ན་གྱེ་མ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གསལ་བ་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ཕྱངས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དབྱས་སོ། །ད་མི་འགྲོ་ཅས་པའི་གཞུང་འཇུགས་པ་དེ། ཡུལ་
 གཞན་ལ་གནས་པར་གྱུར་པའི་བུམ་སྤྱི་དེ་ནི་རང་གི་གནས་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་
 ལས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བཞིན་དུ་ཡུལ་དེ་ལ་གནས་ཏེ་ཡུལ་གཞན་དུ་སྤྱོད་པའི་
 གསར་བྱང་གི་བུམ་པ་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་གིན་དུ་རིགས་པར་ལྟན་ཞེས་
 བཏིང་ཆོག་གོ། །བུམ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། བུམ་གསལ་ཕྱི་མ་ལ་མི་གནས་པར་བྲལ།
 བུམ་གསལ་སྤྱི་མ་ལས་ཡུལ་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་དེ་ཡུལ་གང་
 ན་གསར་དུ་སྤྱོད་པའི་རྗེ་བུམ་གྱི་དངོས་པོ་དེ་གནས་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་དེར་ནི་
 འབྲེལ་བ་སྤྱི་གནས་པའང་ཡིན་ལ། ཡུལ་དེ་དག་གི་ཡུལ་ཅན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་གནས་
 པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ཅི་ག་དོ་མཚར་ཆེ་ཞེས་དབྱས་སོ། །བུམ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། རྗེ་བུམ་
 ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། རྗེ་བུམ་གནས་པའི་ཡུལ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 གལ་དེ་པེ་ལུ་ཀ་ན་རེ། གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཀུན་ན་རིགས་ཡོད་པས་མི་

འགོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་མེད་དོ་ཞེ་ན། བུམ་སྒྲི་དེ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གཅིག་ཏུ་
གསལ་བས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་གསལ་བར་བཤམ། ཆ་ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པ་
གང་ཞེ་ག གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གསལ་བ་མེད་པའི་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བར་མཐོང་བར་བཤམ་ལོ། །གལ་
ཏེ་སྒྲི་འཛིན་པ་དེ་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པས་གསལ་བ་མེད་པ་ན་སྒྲི་མཐོང་
བར་མི་འདོད་ཅི་ན། བུམ་སྒྲི་དེ་འར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོགས་པ་བུམ་གསལ་གྱིས་
ཁྱོད་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གསལ་བྱེད་
བུམ་གསལ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ན་གསལ་བྱ་ཁྱོད་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་
པའི་སྒྲིམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསལ་བ་མ་རྟོགས་པར་སྒྲི་མི་རྟོགས་པ་འདོད་
དོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་གྱིས་སྒྲུབ་ནི་སྒྲི་མ་རྟོགས་པ་གསལ་བ་མི་རྟོགས་པར་འདོད་ཅིར།
སྐབས་འདིར་ནི་སྒྲི་དང་སྒྲི་དེ་དང་ལྟན་པའི་གསལ་བ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་ན་རྟོགས་
ཚུལ་གོ་བརློག་པར་འདོད་དེ། །ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པར་མི་རིགས་
སོ། །ཅི་སྒྲི་མི་རིགས་པ་ཅི་ཞེ་ག་མཐོང་ནས་ངལ་བ་དུ་མས་སྒྲི་གཅིག་སྒྲ། རྒྱ་
མཚན་གང་གིས་སྒྲི་དངོས་པོ་བ་འདོད་ཅིས་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་སྒྲི་དངོས་པོ་བ་
མེད་ན་སྒྲ་རྟོག་གཅིག་འདུག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲི་དངོས་
པོ་བ་དེ་དུ་མ་ལ་སྒྲ་རྟོག་གཅིག་འདུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་དེས་པར་དགོས་པ་མ་
ཡིན་པར་བཤམ། འབྲས་འཆོད་པའི་སྒྲིས་བུ་དུ་མ་ལ་བ་དད་མེད་པའི་དོན་སྒྲི་དངོས་
པོ་བ་མེད་པར་ཡང་འཆོད་པ་པོ་དང་གྲོག་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་བརྗོད་པར་

མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འབྲས་འཆོད་པའི་སྒྲིམ་བུ་དུ་མ་ལ་བཟང་འཇུགས་
 བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱུང་མོང་བ་ཡོད་པས། དེ་འདྲའི་སྒྲིམ་བུ་དུ་མ་ལ་འཆོད་པ་
 བོའི་སྒྲིམ་ཏོག་གཅིག་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ལོ་ཞེས། སྒྲིམ་བུ་དུ་མས་འཆོད་པའི་ལས་དེ་
 ཆོས་ཅན། འབྲས་འཆོད་པའི་སྒྲིམ་བུ་དུ་མ་ལ་འཆོད་པ་བོའི་སྒྲིམ་ཏོག་གཅིག་འཇུག་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པར་བཤད། ཁྱོད་རྒྱལ་སྐྱོ་སྐྱོ་བ་དང་བ་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་སྒྲིམ་བུ་དུ་མས་འབྲས་འཆོད་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཏོག་ཡོད་པས། དེ་འདྲའི་
 སྒྲིམ་ཏོག་སྒྲིམ་བུ་དུ་མ་ལ་དེ་འདྲའི་སྒྲིམ་ཏོག་གཅིག་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ལོ་ཞེས། སྒྲིམ་བུ་
 མས་འབྲས་འཆོད་པའི་ལས་འདི་ཡི་རིགས་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་དེ་འཇུག་པའི་རྒྱ་
 མ་ཡིན་པར་བཤད། འབྲས་འཆོད་པ་བོ་ཞེས་པའི་མཚན་པ་ལས་གཞན་འཆོད་པ་
 ཉིད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཏོག་གཅིག་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 བཤད། འབྲས་འཆོད་པའི་རྒྱ་མ་ལ་དངོས་སུ་མི་འབྲེལ་བར་ལས་དངོས་སུ་འབྲེལ་
 འདུས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་འདྲའི་ལས་དེ་འདྲའི་སྒྲིམ་ཏོག་གི་རྒྱ་ཡིན་ན།
 སྐར་འབྲས་འཆོད་པའི་ལས་བྱས། ད་ལྟ་འབྲས་འཆོད་པའི་ལས་མི་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་
 བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ད་ལྟ་འབྲས་འཆོད་པ་བོ་ཞེས་པའི་སྒྲིམ་ཏོག་གཅིག་མི་འཇུག་
 པར་བཤད། ད་ལྟ་དེ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཁྱོད་ལ་ད་ལྟ་འབྲས་འཆོད་པའི་ལས་ཀྱང་གནས་པ་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་འབྲས་འཆོད་པའི་ལས་མེད་ཀྱང་སྐར་
 འབྲས་འཆོད་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཏོག་དངོས་གཅིག་ཡོད་པས་དེ་འདྲའི་སྒྲིམ་ཏོག་དེ་ལ་
 འཇུག་པའི་རྒྱུ་ལོ་ཞེས། སྐར་འབྲས་འཆོད་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཏོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐར་

འབྲས་འཆོད་པའི་ལས་བྱས། ད་ལྟ་འབྲས་འཆོད་པའི་ལས་མི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་
ལ་དེ་འདྲའི་སྐྱ་རྟོག་གཅིག་འདུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་མི་རིགས་པ་མིན་པ་མིན་ནས་མི་
རིགས་པར་བཤམ། དེ་འདྲའི་སྐྱེས་བུ་ལ་དངོས་སུ་འབྲོད་འདུས་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དེ་ལ་དངོས་སུ་འབྲེལ་བ་མེད་ན། ཆོས་དེ་
ལ་སྐྱ་རྟོག་གཅིག་འདུག་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཤམ། ཆོས་དེ་ལ་དངོས་སུ་
འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་། ཆོས་དེ་ལ་སྐྱ་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འདུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ན་བ་ལང་
གི་སྒྱི་ཡང་ཏ་ལ་སྐྱ་རྟོག་གཅིག་འདུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་སོགས་ཏ་ཅང་བཤམ་ཆེས་
པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱང་གནས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཁྱབ་པ་སྐྱབ་པ་སྒྲེ། སྒར་
འབྲས་འཆོད་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་སུ་མེད་ན་སྒར་འབྲས་འཆོད་པའི་
ལས་བྱས། ད་འབྲས་འཆོད་པའི་ལས་མི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་འབྲས་འཆོད་པ་
པོའི་ཤེས་བཞེད་དག་འདུག་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཤམ། དེར་མེད་ཀྱང་
དེ་མེད་ན་དེ་ལ་འདུག་པའི་ཤེས་བཞེད་དེ་རྒྱ་མཆོད་ཅན་མིན་ཐོབ་སྒྲེ་རྒྱ་མེད་ཏུ་
འགྱུར་བར་བཤམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ལ་འབྲས་འཆོད་པའི་ནུས་པ་བྱུན་
མོང་བ་གཅིག་ཡོད་པས་དེ་འདྲའི་ནུས་པ་དེ་དེ་ལ་འདུག་པའི་རྒྱའོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་
ནུས་པ་འདྲ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་འདུག་པའི་རྒྱ་མིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་རྣམས་ཕན་ཚུན་
གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འབྲས་
འཆོད་པ་པོ་ཉིད་དང་། གྲོག་པ་པོ་ཉིད་སོགས་ཀྱི་སྒྱི་དེ་ལ་འདུག་པའི་རྒྱའོ་ཞེ་ན།
འབྲས་འཆོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། དང་པོ་སྐྱེས་མ་བཤག་ཉིད་དུ་ནས་འཆོད་པ་པོ་

ཉིད་ཀྱི་སྒྲི་དེ་ཁྱོད་ལ་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་ཞིང་མདོན་སུམ་ལ་ཡང་གསལ་བར་
 འགྱུར་བར་བཤམ། འཆོད་པ་པོ་ཉིད་སྒྲི་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིར་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བའི་
 སྒྲིར། དཔེར་ན་ཡོད་པ་ཉིད་དང་རྩ་ས་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲི་དེ་དང་པོ་ནས་འཕྲོད་
 འདུས་འབྲེལ་ཞིང་མདོན་སུམ་ལ་གསལ་བར་ཁྱོད་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ལོ། །མ་ཁྱབ་ན།
 དོན་ལ་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྒྲི་རི་སྒྲིད་པ་དེ་དག་ནི་འདིའི་སྒྲི་བ་དང་
 ལྷན་ཅིག་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཡིན་པར་ཁྱོད་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་འཆོད་པ་
 པོ་ཉིད་ཀྱི་དེ་འབྲས་འཆོད་པའི་སྒྲིས་བུ་ལ་དང་པོ་ནས་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བ་མ་
 ཡིན་ལ། མདོན་སུམ་ལ་འདང་གསལ་བ་མིན་ན་ནི་འབྲས་འཆོད་པའི་སྒྲིས་བུ་ཆོས་
 ཅན། སྒྲིས་འབྲས་འཆོད་བཞིན་པ་ན་ཡང་འཆོད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲི་དེ་ཁྱོད་ལ་འཕྲོད་
 འདུས་འབྲེལ་ཞིང་མདོན་སུམ་ལ་འདང་གསལ་བར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། འཆོད་པ་
 པོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲི་དེ་ཁྱོད་ལ་དང་པོ་ནས་འཕྲོད་འདུས་མ་འབྲེལ་ཞིང་། མདོན་སུམ་
 ལ་འདང་གསལ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཁྱེད་རྒྱལ་ས་སྒྲིའི་རྟེན་བྱེད་པ་ལ་སྒྲི་བྱེད་
 བར་མེད་པའི་སྒྲིར། གལ་ཏེ་འཆོད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲི་དེ་འབྲས་འཆོད་པའི་སྒྲིས་བུ་
 ལ་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱིང་། མདོན་སུམ་ལ་གསལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམ་
 འཇུགས་པ་ལ་སོགས་འབྲས་འཆོད་པའི་བྱ་བས་པན་འདོགས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་
 འབྲས་འཆོད་པའི་སྒྲིས་བུས་འཆོད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲི་སྒྲི་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
 འབྲས་འཆོད་པའི་སྒྲིས་བུ་ཆོས་ཅན། ཐམ་འཇུགས་པ་ལ་སོགས་འབྲས་འཆོད་
 པའི་བྱ་བས་པན་འདོགས་པ་ལ་ལྷོས་པ་མེད་པར་བཤམ། འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྒྲིར།

གལ་ཏེ་འབྲས་འཆོད་པའི་སྒྲིམ་བུ་འདི་ནི་འབྲས་འཆོད་པའི་ལས་ཀྱི་ཕུལ་བུར་སྟེ་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་། འབྲས་འཆོད་པའི་སྒྲིམ་བུ་ཆོས་ཅན། སྐད་
ཅིག་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ལས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་བྱ་བས་པན་འདོགས་པ་མ་ཡིན་
པར་བཤམ། དེ་སྒྲིམ་པའི་ཆེ་ཁྱོད་འགགས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཕྱིར། རང་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་བྱ་བས་པན་
འདོགས་པ་ལས་རང་གི་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ་ལོ།
།གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ན་གིང་ད་བ་དེ་སེང་ལྷེང་ལ་སོགས་པ་དང་རིགས་
གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་སྟེ་ལ། བ་ལང་ལ་སོགས་པ་དང་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་
པའི་སྟོ་སྟེ་སྟེ་བ་སྟེ་འབྲད་དེ། གིང་ད་བ་དང་སེང་ལྷེང་དང་བ་ལང་རྣམས་སྤྱི་
དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་བྱ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གིང་ད་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་སེང་
ལྷེང་བ་ལང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྤྱིའི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་བྱ་དད་དུ་མཆོངས་པ་
ཡིན་ན་ཡང་། ཁྱོད་དང་སེང་ལྷེང་འགའ་ཞིག་ལ་རིགས་གཅིག་པ་སྟེ་སྟོ་རབ་ཏུ་
འཇུག་གཞན་བ་ལང་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་མིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་
སེང་ལྷེང་ལ་སོགས་པ་དང་གིང་མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་པའི་སྟོ་ནས་གིང་གི་རིགས་
ཅན་དུ་ཉི་བ་གང་གིས་ཏེ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གིང་མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་
པ་དེ་ཉིད་གིང་སྟེ་དང་། གིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གཤམ་པ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གྲངས་ཅན་པ་ན་དེ། གལ་ཏེ་དེ་མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་པའི་གཞན་སེལ་ལས་

གྲུ་མ་པ་སྟེ་མ་གཏོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྟེ་གཞན་
 དངོས་པོ་བ་མེད་ན་ས་བོན་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་གྱུ་དེ་རྒྱ་ལུང་ལ་སོགས་པ་
 གཞན་གྱི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་དང་རྒྱ་ལུང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྟེ་
 དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་གིན་ཏུ་བྱ་དང་པའི་ཕྱིར་ཞེས། ཞེས་གཞན་ལུགས་བཀག་ནས་
 རང་ལུགས་འཛིན་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཀུན་གཙོ་བོའི་རང་དུ་བདག་ཉིད་གཅིག་
 པའི་སྟེ་རྣམས་ས་བོན་རྒྱ་ལུང་ལ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་གཅིག་བྱེད་པ་
 མི་འགལ་ལོ་ཞེས། འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་དེ་ཆོས་ཅན། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་
 སོགས་དེ་བྱེད་སྟེ་བྱེད་དུ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བར་བྲལ། ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་
 གཅིག་ལ་འད་ཁྱོད་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟེ་གཙོ་བོ་པ་དེས་
 འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ན་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་སོགས་དོན་མེད་པ་དེས་ན། གསལ་བ་
 རྣམས་ལ་བྲ་དང་མེད་པའི་རོ་བོ་སྟེ་གཙོ་བོ་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་
 བ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། རྒྱུ་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་དང་བྲལ་བའི་རྟག་པ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱ་ལུང་ལ་སོགས་
 པའི་རྒྱུ་གྱི་ཁྱེ་བྲག་གསལ་ཁྱད་པར་རྣམས་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་ལུང་ལ་སོགས་པའི་
 རྒྱུ་རྣམས་ཆོགས་པས་ཁྱོད་སྟེ། དེ་རྣམས་གང་རུང་གཅིག་དང་བྲལ་ན་ཁྱོད་སྟེ་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དོན་བྱེད་རྣམས་པ་དེ་ཡང་གསལ་བ་
 ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་རང་མཆོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། གང་ཞེས་གསལ་བ་ལ་རྗེས་

འགྲོ་བྱེད་པའི་སྤྱི་དེ་ལས་ནི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ། སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་གཙོ་བོའི་རང་དུ་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་
སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ན། སྤྱི་ལུང་སྤྱི་གུ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུར་པའི་རྒྱ་ལུང་སོགས་
ལས་སྤྱི་ལུང་སྤྱི་གུ་སྒྲོ་ལ་ནས་ཀྱི་ས་བོན་སོགས་ལས་སྤྱི་ལུང་སྤྱི་གུ་མི་སྒྲོ་བ་མི་
འབྲད་དོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པ་དེས་ན་དངོས་པོ་
རྣམས་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཐ་དང་པ་ཡིན་གྱུར། སྤྱི་ལུང་སྤྱི་གུ་
ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུར་པའི་རྒྱ་ལུང་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་སྤྱི་ལུང་སྤྱི་གུ་
རྒྱ་ཡིན་གཞན་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་ལུང་སྤྱི་གུ་རྒྱ་མིན་པ་འདི་ཆོས་
ཅན། ཁྱེད་ལ་མི་འབྲད་དོ་ཞེས་སྒྲོ་ལ་བར་མི་འོས་དེ། ཁྱེད་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་རང་
བཞིན་ནམ་རུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་གཙོ་བོའི་རང་དུ་
ཐ་དང་པ་མེད་པ་གཅིག་ཡིན་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲོ་འཛིག་
བྱེད་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། དེའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ཡོན་ཏན་
གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཙོ་བོའི་རང་དུ་ཐ་དང་མེད་པ་གཅིག་ཡིན་གྱུར།
དེ་ཙམ་ལས་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲོ་འཛིག་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་དུ་མི་འགྱུར་དེ། ཕྱི་ནང་ལ་སོགས་
པའི་གནས་སྐབས་ཐ་དང་པ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། རྣམ་འགྱུར་ཀུན་གྱི་བདག་ཉིད་
དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་འགྱུར་དེའི་རང་བཞིན་མིན་པར་བཤམ།
གཅིག་རྣམ་འགྱུར་དེ་འཛིག་པའི་ཆོ་ཁྱེད་ཏྲག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱེད་
རྣམ་འགྱུར་དང་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འབྲུག་པར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ།

རྣམས་འགྱུར་རང་བཞིན་ཅུ་དད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སེལ་བ་སྒྲིབ་པ་ལྟར་
 ནའང་གསལ་བ་ཞིག་པའི་ཆེ་སྒྲིབ་འཛིག་གམ་མི་འཛིག་ཅེས་བརྟགས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་
 ལ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། བུམ་གསལ་རྣམས་ལ་བུམ་མ་ཡིན་བཀག་
 ཅོམ་གྱི་ལྷོག་པ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཆོས་ཅན། བུམ་གསལ་འཛིག་པའི་ཆེ་
 ཁྱོད་མི་འཛིག་པར་རྟག་ཏུ་གནས་པ་དང་། བུམ་གསལ་འཛིག་པའི་ཆེ་ཁྱོད་རྟག་ཏུ་
 མི་གནས་པར་འཇུག་གམ་ཞེས་རྟོག་ཅིང་དབྱེད་པར་བྱར་མེད་པར་བཤལ། ཁྱོད་
 རོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཅུང་ཟད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བུམ་སྒྲིབ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ལ། བུམ་
 པའི་གཟུགས་བརྒན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱང་བུམ་གསལ་འཛིག་པའི་ཆེ་འཛིག་གམ་
 མི་འཛིག་ཅེས་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་པར་བྱར་མེད་པར་བཤལ། རྟོག་པས་བསྐྱེད་ཅིང་
 སྒྲོ་བརྟགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེལ་བ་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན། གསལ་
 བ་འཛིག་པའི་ཆེ་སྒྲིབ་འཛིག་གམ་མི་འཛིག་ཅེས་བརྟགས་ནས་སུན་དབྱུང་བར་བྱར་
 མེད་པར་བཤལ། ལྷོག་པ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། སྒྲོའི་གཞན་སེལ་གཉིས་
 གསལ་བ་འཛིག་པའི་ཆེ་འཛིག་གམ་མི་འཛིག་ཅེས་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་པར་བྱར་
 མེད་པ་གང་ཞིག དེ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྒྲིབ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་
 དའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲིབ་གཙོ་བོ་མེད་ན་ནས་གྱི་ལྷ་གྱའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཆུ་ལུང་
 ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ནས་གྱི་ལྷ་གྱའི་ལྷར་བསྐྱེད་དེ་མི་བསྐྱེད་པར་བཤལ། ནས་
 གྱི་ལྷ་གྱའི་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་ངོ་བོ་ནས་གྱི་ས་བོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་རྩ་ས་གཞན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ནས་གྱི་ལྷ་གྱའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཆུ་ལུང་སོགས་

ཆོས་ཅན། སྤྱི་གཙོ་བོ་བ་མེད་པའི་བྱ་དང་ཡིན་ཀྱང་ནས་ཀྱི་མུ་གུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་
པར་བཤམ། ནས་ཀྱི་ས་བོན་དེས་ཁྱོད་གྲོགས་སུ་ཡོད་ན་ནས་ཀྱི་མུ་གུ་བསྐྱེད། མེད་
ན་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མུ་གུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཆུ་ལུང་ལ་སོགས་པ་དེ་
ལ་བྱ་དང་མིན་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་བ་འདྲ་ཡོད་ལ། དེའི་ནུས་པས་མུ་གུ་བསྐྱེད་པས་
ཁྱད་པར་མོན་ས་བསྐྱེད་པ་མི་འབྱུང་དོ་ཞེས། སྤྱི་གཙོ་བོ་བ་དེས་མུ་གུ་དེ་བསྐྱེད་པ་
མིན་པར་བྱ་མིན་ཁྱད་པར་རྣམས་དང་བྲལ་ཞེས་པར་བརྗོད་ཐོན་དོ། །དེ་ལྟར་
དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་འགག་བྱ་དང་པས་བྱ་དང་དུ་བསྐྱེད་པས་ནས། སྤྱོ་ལ་བྱ་དང་དུ་
སྐྱར་པས་ཀྱང་བྱ་དང་དུ་བསྐྱེད་པ་ནི། མུ་གུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཆུ་
ལུང་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་གཙོ་བོ་བ་མེད་ཀྱང་གིན་དུ་བྱ་
དང་པ་ཡིན་དེ། སྤྱོ་ལ་བྱ་དང་དུ་སྐྱར་པ་ལས་གཞན་གཅིག་དུ་སྐྱར་པ་ལ་མི་བརྟེན་
པར་སྤྱོ་ས་འབྲུལ་པས་བྱ་དང་དུ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་
དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་གསལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྱོད་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་དེ།
གཞན་རིགས་མཐུན་མི་མཐུན་ལས་ལོག་པར་གཞན་དང་ས་འདྲེས་པར་གནས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆུ་ལུང་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ནི་རང་འབྲས་བསྐྱེད་པས་
ཀྱུ་དང་། རང་ཀྱུ་ལས་སྐྱེས་པས་འབྲས་བུར་བཤད་ཅིང་། དེ་ནི་རང་གི་དོ་བོ་གཞན་
དང་ས་འདྲེས་པར་གནས་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་ལ། དེ་ནི་ཞུགས་པས་
བྱུར་དོར་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཅན་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་
བསམས་ཅན་འདུག་པའི་ཡུལ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་ནི་འགའ་

ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་གཙོ་བོའི་རང་དུ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་
ན་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། མི་མཆུངས་
ཏེ། རི་ལྷར་གྲངས་ཅན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་གཙོ་བོའི་རང་དུ་བ་དད་མེད་
པའི་ཁྱད་མེད་གཅིག་ཡིན་ན་ཡང་། རྒྱ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་མིན་
པར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་སྤྱི་དངོས་
པོ་གཙོ་བོ་མེད་པའི་བ་དད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་ནའང་། རྒྱ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་ཀུན་
གྱི་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པར་བཤམ། དངོས་པོ་རྣམས་སྤྱི་གཙོ་བོ་བ་མེད་པའི་བ་དད་ཡིན་
ནའང་། དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་འགའ་ཞིག་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་བྱེད་པ་
པོར་འགྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་གཙོ་བོའི་རང་དུ་གཅིག་ན་
རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་རྣམས་གཙོ་
བོའི་རང་དུ་གཅིག་ན་རྒྱ་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་
པ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མཆུངས་སོ་ཞེས། མི་མཆུངས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་གཙོ་བོའི་རང་དུ་བ་དད་མེད་པར་གཅིག་ན་རྒྱ་འགའ་ཞིག་
གིས་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་མི་འབྲད་པར་བཤམ། དེ་དེར་གཅིག་ན་རྒྱ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་
ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པ་གཉིས་འགལ་པར་འགྱུར་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་གཙོ་བོའི་རང་དུ་གཅིག་གྱུར་། རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མེད་དེ། རྒྱའི་གནས་སྐབས་བ་དད་

ཡོང་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བས་ཀྱི་མུ་གུའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་སྐྱོན་ཆུ་ལུང་སོགས་ཆོས་
 ཅན། བས་ཀྱི་མུ་གུ་བསྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པར་བཤམ། བས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་གནས་
 སྐབས་ཐ་དང་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་སྤྱི་གཙོ་བོ་བ་དེས་འབྲས་བུ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་
 སྤྱི་ཕྱིའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེས་པོ་སྤྱི་གཙོ་
 བོ་བ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཕྱིའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་
 ཀྱི་བསྐྱེད་པ་པོ་དེ་རི་ལྷར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཆ་མེད་པའི་དྲག་པ་གཅིག་ལུ་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འམ་གྱིས་སྤྱི་མའི་གནས་སྐབས་ལས་རྣམས་པའི་ཁུང་པར་གཞན་
 ཐོབ་པའང་མི་འབྲད་པར་བཤམ་ལོ། །གལ་ཏེ་དེས་པོ་རྣམས་ཆ་མེད་པའི་སྤྱི་གཙོ་
 བོ་བ་དེའི་བདག་ཉིད་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེས་པོ་སྤྱི་གཙོ་བོ་བ་ཆོས་ཅན།
 ཤིན་ཏུ་ཐ་དང་ཡིན་པར་བཤམ། དུ་མའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འགྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་འགྲུལ་ཆོས་ཅན་ཤིན་ཏུ་ཐ་དང་མེད་པར་འགྲུལ་བར་བཤམ། སྤྱི་གཙོ་བོ་བ་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྣམ་གྲངས་ཐེར་གྱིང་། སྤྱི་ཁུང་དེ་དག་ཆོས་ཅན།
 བཅ་ཚུན་ཐ་དང་དུ་འགྲུལ་བར་བཤམ། འདྲ་བ་བུན་མོང་བ་དང་མི་འདྲ་བ་བུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱི་ནི་རྣམས་པ་ཡིན་ལ།
 ཁུང་པར་ནི་གསལ་བ་ཡིན་པས་སྤྱི་ཁུང་དེ་དག་ཐ་དང་དུ་འགྲུལ་བ་ཡང་འདོད་ཅེ་ན།
 གལ་ཏེ་དེ་ཡིན་ན་སྤྱི་ཁུང་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་ཐ་དང་པ་ཉིད་དུ་འགྲུལ་བར་
 བཤམ། རྣམས་པ་དང་གསལ་བ་པའི་བདག་ཉིད་གང་གིས་འདི་ནི་དེ་དག་གི་ཁུང་པར་
 རོ། །འདི་ནི་སྤྱིའི་ཞེས་བྱ་བར་ཐ་དང་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་དང་ཁུང་

པར་དུ་འདོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་འང་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་འདུག་
 པར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། འདོད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར། དཔེ་རི་ལྟར་བུམ་སྒྲུམ་སོགས་
 ཤིན་ཏུ་བྱ་དང་པས་ཕན་ཚུན་སྤྱི་ཁྱད་པར་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་མི་འདུག་པ་བཞིན་ནོ། །
 དེ་ལྟར་ན་དགོས་ནུས་མེད་པའི་སྤྱི་སྤྱི་ཁྱད་པར་དང་རྩལ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་དུ་
 རྟོག་ལུན་གྱིས་དབྱད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་སྤྱིས་བུས་
 བསྐྱབ་བྱ་དེའི་རྟོན་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་རམ། ཐ་དད་མེད་པའི་སྤྱི་ཡིན་ཞེས་དབྱད་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་ཞིག་དབྱད་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། གང་གི་བདག་ཉིད་མདུན་དེ་
 དམིགས་ཡུལ་དུ་བུས་ནས་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་འདོད་ཅིང་
 དོན་དུ་གཉེར་བ་ཅན་གྱི་སྤྱིས་བུ་འདི་ནི་འདུག་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་གོ། །བཞོ་བཀལ་ལ་
 སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་སྤྱི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་བཞོ་བཀལ་ལ་
 སོགས་པ་དེ་སྤྱི་འཕམ་ཁྱད་པར་ཡིན་དབྱད་པར་རིགས་དེ། བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་
 པའི་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་
 བུ་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཅིང་
 གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རྣམས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བ་མེད་པར་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་དེ། ཁྱོད་རྣམས་འདྲེས་ན་མེ་དོན་
 གཉེར་ཡང་ཆུ་ལ་འདུག་པ་དང་། གཅིག་ཆར་དུ་སྤྱི་འགག་བྱེད་པ་ལ་སོགས་སུ་
 ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ན་མེ་ཆུ་དོན་གཉེར་རྣམས་མེ་
 ཆུ་རིགས་ཐ་དད་ཤེས་པའི་སྒོ་འདུག་པའི་ཆུ་མེད་པས་མེ་ཆུ་རིགས་ཐ་དད་དུ་མི་

ཤེས་སོ་ཞེན། མི་ཁུ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་རྣམས་
 རིགས་ལ་དད་དུ་མི་སྤྱེས་པའི་རྒྱུ་མེད་དེ། ཞེས་རིགས་མཐུན་རྣམས་པན་ཚུན་
 རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལྷོག་པ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་སེལ་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཞུལ་ཡང་རྟོག་གཞན་ཡང་སེལ་བ་སྟོན་པ་ནི། དངོས་པོ་
 རྣམས་པན་ཚུན་ལ་དད་དུ་བསྐྱབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འཛེས་པ་སྟེ་རོ་ཆ་མེད་པའི་
 གཅེར་བུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞོ་རྩ་གཉིས་རང་མཆོན་པ་གཅིག་དང་གནས་སྐབས་ལ་
 དད་པས་རྩ་མོ་ཞོར་འགྱུར་ཞིང་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སུན་སྤྱལ་གང་ཅི་ཡང་རུང་རུང་
 སྤྱོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ནི་བསལ་བ་ཡིན་དེ། ཞོ་རྩ་མ་ཐའ་གཅིག་དུ་ནི་ལ་དད་པ་སྤྱིད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་གཞུང་འཇུགས་པ་དེ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་དང་
 མ་ཡིན་གཉིས་ཀའི་རོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཞོ་འབྱུང་ཞེས་ནི་བསྐྱལ་
 བ་ན། ཞོ་དོན་གཉིར་རྣམས་ཅིའི་ཕྱིར་རྩ་མོར་ལ་མི་རྒྱག་སྟེ་རྒྱག་འོས་པར་ཐལ།
 ཞོ་རྩ་ལ་དད་པ་དེའི་བྱུང་པར་བསལ་བ་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་ཞོ་དེ་རྩ་མོར་
 ལས་སུལ་དུ་བྱུང་བའི་འོ་མའི་རྣམ་འགྱུར་འགའ་ཞིག་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་
 གིས་ཞོ་འབྱུང་ཞེས་བསྐྱལ་བ་ན་བྱུང་པར་ཞོ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་གྱི། རྩ་མོ་ལ་མི་
 འཇུག་གོ་ཞེན། རྩ་མོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཞོ་རྩ་གཉིས་ཀའི་ན་པར་ཞོ་ལས་གཞན་ཡིན་
 པར་ཐལ། གཞན་ལ་སྟེ་འོ་མའི་རྣམ་འགྱུར་དེར་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འོ་མའི་
 རྣམ་འགྱུར་དེ་ཉིད་ཞོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཞོ་རྩ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཀུན་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ལ་སྒྲོ་སྒྲོ་ལ་དད་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཐམས་ཅད་

བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་འདུལ། །འདི་ནི་
 སངས་རྒྱུ་པ་ལྟར་པ་ཡིན། །རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་འདུལ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱུ་པ་
 ཡིན། །ཞེས་པའི་ཚིག་རྒྱུ་འདི་ཉིད་ཐིམ་ས་ལ་མེད། །དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྟེ། འདོད་ན། གནས་
 སྐབས་ཐ་དད་ལ་མཐར་ཐུག་རང་མཆོག་གཅིག་ཏུ་འདུས་པར་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་
 བར་བཤམ། སྒྲ་སྒྲོ་ཐ་དད་འདུག་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཡོད་པའི་སྒྲ་ཉིག་
 སེལ་བས་འདུག་པ་བསྟན་ནས། ད་མེད་པའི་སྒྲ་ཉིག་སེལ་བས་འདུག་པ་སྟོན་པ་ནི།
 ཐུམ་མེད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་མེད་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ཉིག་གིས་ཁྱེད་ཀྱི་རོ་བོ་བརྗོད་
 དམ་སེལ་བས་བརྗོད་ཞེས་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་དེ། ཐ་སྐད་ཅམ་དུ་ཡང་
 རོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དག་ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཉིག་གིས་
 བོ་རྒྱུ་གཅོད་ཅམ་དུ་བརྗོད་ཅིང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲ་ཉིག་གིས་ཡུལ་དུ་
 བྱས་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཞུ་བ་ལ་སྒྲ་ཉིག་གི་
 འདུག་ཚུལ་གཞན་སེལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། ད་དགུས་མ་རང་བཞིན་རྟགས་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་དེ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་འདོད་ཡུལ་གྱི་བརྒྱབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་དུ་བརྗོད་ཅིང་བཞོད་པའི་རྟགས་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སྒྲ་འཛིག་པར་བརྒྱབ་པ་
 ལ་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་ལྟ་བུ་རང་མིང་གིས་རང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་
 ཐུག་སྟེ་ཐ་དད་ལྟོས་པར་འཕངས་པའི་ལྟོས་པའོ། །འོན་ཏེ་སྒྲ་འཛིག་པར་སྒྲུབ་པ་
 ལ་ཡོད་པ་ཉིད་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་བཞིན་རང་མིང་གིས་རང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་
 ཆོས་ལ་མ་ལྟོས་པར་འཕངས་པའི་འབྲེལ་ཞིག་པ་སྟེ་དག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར་རོ། །གངས་ཅན་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ཙམ་སྒྲུ་མི་རྟག་སོགས་སུ་
གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་སུ་འགྱུར་ན། ཡོད་པ་དེ་རི་ལྟར་གཏོ་བོ་ཡོད་པར་གྲུབ་
པའི་བསྐྱབ་བྱ་མིན་ཏེ་ཡིན་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་ཡོད་པ་བསྐྱབ་བྱར་མི་འགྱུར་ཏེ།
ཡོད་ཙམ་ནི་གྲུབ་ཟིན་ལ་ཡོད་པའི་བྱད་པར་ནི་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡོད་པ་རྟག་ས་སུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་ཙམ་ནི་གྲུབ་ཟིན་ལ་
ཡོད་པའི་བྱད་པར་སྒྲུ་ལ་ཡོད་པ་ནི་མཐུན་དཔེ་བུམ་པ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་བུམ་པའི་
ཡོད་པ་ནི་ཆོས་ཅན་སྒྲུ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་དོ། །དེས་ན་ཡོད་པའི་བྱད་པར་ཆོས་ཅན་
དང་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དེ་ནི་གཏན་ཆོག་ས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གཞིས་
ཀ་དག་ལས་ཉམས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མི་མཚུངས་ཏེ་ཡོད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་རང་
འདོད་མི་འགྲུབ་ཅིང་། གཞན་འདོད་སྐྱབ་པར་སྟོན་པ་དེ་གངས་ཅན་པས་གཏོ་བོ་
ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟག་ས་བྱད་པར་ནམས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མཐོང་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
གཏོ་འཛིན་རྟག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱིའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་ལ་གློ་ལ་བ་
གངས་ཅན་པའི་བཞེད་འདོད་གྱི་དོན་འགའ་ཞིག་གྱུར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བར་
བལ། དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་ཁོ་ན་བྱད་པར་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་སྒྲོ་དོར་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་
ཙམ་གྲུབ་པའི་རྟག་ས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་བལ། སངས་རྒྱས་པ་དེས་དེའི་
སྟེང་དུ་ཡོད་ཙམ་དེ་འདྲ་བ་ཡང་ཆོད་མས་བཀག་པ་མེད་པ་གྲུབ་ཟིན་མ་བརྟེན་
པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟག་པ་གཏོག་བྱ་བ་སོགས་གྱི་བྱད་པར་དུ་བུས་པའི་

ཡོད་པ་ཙམ་དེ་གཙུག་པོ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་ན། གྲངས་ཙན་གྱི་
 ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མཐོང་བ་འདིར་
 ཚེས་ཙན། ཉག་པ་གཙུག་པོ་ལ་སྤྲུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོད་ཙམ་བསྐྱབ་
 པའི་གཏན་ཚིགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཙན་དུ་འགྱུར་བར་བཤམ། དེས་ཁྱད་པར་དུ་
 བྱས་པའི་ཡོད་ཙམ་དེས་ཁྱོད་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཡོད་པ་ཙམ་གཙུག་
 པོར་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་ཉག་པ་གཙུག་པོ་ལ་སྤྲུལ་པ་དེས་ཁྱད་
 པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་དག་ནི་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་
 ཉགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཡོད་པ་དེའི་ཁྱད་པར་
 ཉགས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པར་དངོས་པོ་ཙམ་ནི་ཉགས་སུ་བསྐྱབ་ཙམ་བཟུང་བ་ན།
 དངོས་པོ་ཙམ་དེ་ཚེས་ཙན། སྒྲི་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་གྱི་
 རྗེས་འགྲོ་བ་ཉམས་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་བཤམ། རང་གྲུབ་ཙམ་གྱིས་མི་ཉག་པ་དེ་
 ཁྱབ་བྱེད་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཡོད་པ་དེ་གཙུག་
 པོ་ཡོད་པའི་བསྐྱབ་བྱར་མི་འབྲང་དེ། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཙན། ཡོད་པ་དེ་ནི་ལྟར་ན་
 གཙུག་པོ་འཛིན་ཉོག་པའི་སྒྲི་ཡུལ་རང་མཆོན་དུ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་དེ་མི་
 འགྱུར་བར་བཤམ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཉགས་སུ་གང་བཀོད་ཀྱང་ཉགས་སྤར་སྤར་གསུམ་
 ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། ཡོད་ཚེས་གཉིས་ཚེས་མེད་ཚེས་གང་
 བཀོད། དང་པོ་ན། ཡོད་ཚེས་དོན་བྱེད་བྱས་པ་ཚེས་ཙན། གཙུག་པོ་འཛིན་ཉོག་པའི་
 སྒྲི་ཡུལ་རང་མཆོན་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚེས་མེད་པར་བཤམ། དེ་འདྲའི་སྒྲི་ཡུལ་

དེ་ཁྱོད་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ན། གཉིས་ཀ་གཤེས་བྱ་གཞུག་བྱ་
 སྟེ་གསལ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁུད་པ་ལ་བྱུལ་པ་ཅན་དུ་བྲལ། དངོས་པོ་དངོས་མེད་
 གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ན། མེད་པའི་ཆོས་
 དོན་བྱེད་རྣམས་སྟོང་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་འགལ་བ་ཡིན་པར་བྲལ། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་མཐུན་སྟེ་གསལ་བཤས་ཅན་ལ་མེད་ཅིང་། མི་མཐུན་སྟེ་གསལ་བཤས་ཅན་ལ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཙོ། །སྐར་དེ་མེད་ན་ནི་ཡོད་པའི་བདག་ཉིད་འགྱུར་ཅེས་པའི་གཞུང་འཛུགས་
 པ་དེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པའི་བྱས་པ་དེ་གོ་བྱེད་དམ་རྟགས་
 ཡིན་ལ། རྟགས་དེ་ལ་གྲུབ་ཅོང་ནས་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ངེས་པའི་མི་རྟག་པ་དེ་རང་བཞིན་
 ཅན་དུ་ངེས་པར་བྱ་བ་གོ་བྱེད་མ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མི་རྟག་པ་འདི་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟེ་ག་པ་ན་བྱས་པ་དེ་སྟེ་ག་པར་བྱེད་དེ། བྱས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱ་ཁྱོད་བྱས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞར་ལ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་གཉིས་སྟོན་པ་ནི། དཔེར་ན་གང་བྱས་
 པ་མི་རྟག་བུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་དང་། མཐུན་དཔེ་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་སུ་ཆོས་མཐུན་པར་སྐྱར་བ་ཆོས་མཐུན་སྒྲིབ་ཀྱི་
 སྐྱབ་ངག་གསལ། གང་མི་འདིག་པ་མ་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྐྱ་
 རི་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་དཔེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྟགས་སུ་
 ཆོས་མི་མཐུན་པར་སྐྱར་བ་ཆོས་མི་མཐུན་པར་སྒྲིབ་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་གཉིས་བཞིན་ནོ། །
 སྐར་ཡོད་པ་ཅོང་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་

ཚེས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཅུམ་གྱིས་འཇིག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ།
 རང་གྲུབ་ཅུམ་ནས་འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྷོས་མེད་དུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་པ་དེ་འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྷོས་པ་
 དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ཚེས་ཅན། དེས་པར་འགྱུར་བ་
 མེད་དེ་འཇིག་པར་མ་དེས་པར་བྲལ། འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྷོས་པ་དང་བཅས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གོས་དཀར་པོ་ཚོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དོན་གཞན་ལ་
 ལྷོས་པས་གྲུབ་ཅུམ་ནས་ཚོན་ཅན་དུ་མ་དེས་པར་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
 དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་རྒྱ་ཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་པས་དེས་པར་འཇིག་
 གོ་ཞེ་ན། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་རྒྱ་ཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཡོད་ན་
 ཡང་ཁྱོད་འགའ་ཞིག་ལ་འཇིག་པ་མི་སྤྱིད་འགྱུར་བར་བྲལ། ཁྱོད་འགའ་ཞིག་ལ་
 འཇིག་རྒྱ་ཐོ་སོགས་དེ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། དེགས་པ་དེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཅི་ཞིག་བཤད་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་འཇིག་པའི་རྒྱ་དོན་གཞན་དང་ལྷན་པར་སྒྲི་
 བའི་ཚློ་ལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་པའི་རྒྱར་འདོད་པའི་ཐོ་སོགས་བམས་ཅད་དག་
 ནི་ཚེས་ཅན་རང་འབྲས་བུམ་སོགས་ཀྱི་འཇིག་རྒྱར་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་པ་འབྲུལ་པ་
 ཉིད་དུ་བྲལ། རང་འབྲས་བུམ་སོགས་ཀྱི་འཇིག་པ་གནས་པས་ཏེ་བསྐྱེད་དེས་སུ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེགས་པ་འདིས་ཀྱང་དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་
 ལྷོས་མེད་དུ་འཇིག་སྟེ། བུམ་སོགས་དེའི་འཇིག་རྒྱར་འདོད་པའི་ཐོ་སོགས་རྣམས་
 ཚེས་ཅན། བུམ་སོགས་འཇིག་པ་ལ་པན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

བུམ་སོགས་ཀྱི་འཛིག་པ་རྩལ་སྤྲུལ་གྱི་པ་པོ་ལྟར་ལོ། །དེས་ན་འཛིག་པ་འདི་ནི་
ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་སྤྲུལ་ཅུང་ཙམ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྩལ་སྤྲུལ་བར་འགྱུར་
ཏེ་ངོ་བོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་མི་བརྟན་པའི་སྟོག་
སོགས་གང་ལ་སྤྲུལ་ཅུང་ཙམ་ནས་འཛིག་པ་རྩལ་སྤྲུལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་
དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་རྒྱན་བརྟན་པར་འདོད་པའི་རིམ་ལ་སོགས་པ་ལའང་
སྤྲུལ་ཅུང་ཙམ་ནས་འཛིག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྩལ་སྤྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྟོག་ལ་
སོགས་པ་དང་རིམ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་འཛིག་
པར་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །བསྐྱབ་ཏུགས་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་སྟོན་པ་ནི། འབྲས་
ཏུགས་སུ་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱི་ཏུགས་ལའང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མི་ལྟུལ་བར་
ངེས་པ་ཡོད་པ་དེས་ན་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྩལ་སྤྲུལ་དཔོག་པ་གང་སྟེ། སྤྲུལ་
ཏུགས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་
འབྲས་བུ་དང་། རོ་བོའི་སྟོན་པ་འབྲེལ་བའི་མི་ལྟུལ་བར་ངེས་པའི་འབྲས་རང་
གི་ཏུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་དག་གིས་བསྐྱབ་ཏུགས་བཤད་ཟིན་ནས། དགག་
ཏུགས་སྟོན་པ་ལ། སྤྲུལ་ཆད་མ་རྣམས་ནི་མི་འདུག་པ་ཞེས་པ་འཆད་དེ། ས་ཅན།
བསྐྱལ་དོན་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་རང་སྟོགས་སུ་སྤྲུལ་པའི་གཞིར་བསྐྱལ་
དོན་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཤེས་བརྗོད་བྱ་སྟངས་དོན་མཐུན་མི་འདུག་པར་སྤྲུལ་པའི་ཆད་མར་
ཏེ་ཏུགས་སུ་བཤད་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཆོས་དེའི་ངོ་བོ་ཆད་མས་མ་དམིགས་ན་ཆོས་
དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཤེས་བརྗོད་བྱ་སྟངས་དོན་མཐུན་འདུག་པར་མི་བྱེད་པས་བྱུང་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཚེས་དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཤེས་བརྗོད་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འདུག་པ་ཡིན་ན།
 ཚེས་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྒོ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཡོད་ངེས་ཅམ་འགོག་
 པ་ཡིན་གྱི། མེད་ངེས་སྐྱབ་པར་མི་རུས་ཤི་ན། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། མི་སྣང་བ་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཡོད་ངེས་ཅམ་འགོག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་གྱི། མེད་
 ངེས་སྐྱབ་པར་མི་རུས་ཏེ། ཐ་མལ་པ་ལ་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་
 དོན་དེ་རྣམས་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཅམ་གྱིས་ངེ་སྟར་མེད་པས་བྱབ་སྟེ་མ་བྱབ་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྐྱབ་པ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཚེས་ཅན། ཐ་མལ་པ་ལ་
 རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་དོན་རྣམས་བརྗོད་བྱར་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་སྐབས་སུ་
 མ་བབས་པ་དང་འབྲེལ་མེད་སྟོན་པར་བལ་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་
 པོའི་མངོན་སུམ་ཚེས་ཅན། དོན་དེ་རྣམས་བྱེད་གྱིས་གཟུང་དོན་ལས་འདས་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་རང་ཕྱོགས་
 སུ་བྱུབ་པའི་གཞིར་བསྐྱལ་དོན་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཤེས་བརྗོད་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མི་
 འདུག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚད་མར་ཏེ་རྟགས་སུ་བཤད་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཚེས་དེའི་ངོ་
 བོ་ཚད་མས་མ་དམིགས་ན་ཚེས་དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཤེས་བརྗོད་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་
 འདུག་པར་མི་བྱེད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚེས་དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཤེས་བརྗོད་ཐ་
 སྙད་དོན་མཐུན་འདུག་པ་ཡིན་ན། ཚེས་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྒོ་སྟོན་དུ་
 འགྲོ་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་

རྟགས་ཀྱིས་ཡོད་ངེས་ཅམ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། མེད་ངེས་སྐྱབ་པར་མི་རུས་ཤེ་ན།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཡོད་ངེས་ཅམ་འགོག་
པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་གྱི། མེད་ངེས་སྐྱབ་པར་མི་རུས་ཏེ། ཐ་མལ་པ་ལ་ཡུལ་
དུས་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་དོན་དེ་རྣམས་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཅམ་
གྱིས་རི་ལྟར་མེད་པས་ཁྱབ་སྟེ་མ་ཁྱབ་པའི་བྱིར། རྟགས་སྐྱབ་པ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་
རྣམ་དག་ཆོས་ཅན། ཐ་མལ་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་དོན་རྣམས་བརྗོད་
བྱར་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་སྐབས་སུ་མ་བབས་པ་དང་འབྲེལ་མེད་སྟོན་པར་ཐལ་
བའི་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དབང་པོའི་མདོན་སུམ་ཆོས་ཅན། དོན་དེ་རྣམས་ཁྱོད་
གྱིས་གཟུང་དོན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཁྱོད་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་
བྱེད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མདུན་འདིར་ཆོས་ཅན། དེ་རྣམས་སྐྱབ་པའི་རྟགས་མེད་པ་
ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་འབྲས་བུ་གང་ཡང་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར།
དེ་ལྟར་ན་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཅམ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི།
མེད་ངེས་སྐྱབ་མི་རུས་པ་དེས་ན། སྒྲུང་མི་རུང་གི་ཆོས་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་
ཆོས་ཅན། རང་སྟོགས་ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར་ཆོས་འགའ་ཞིག་མེད་པར་སྐྱབ་
པའི་ཆད་མ་སྟེ་རྟགས་ཡང་དག་ཅིད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་སྟོགས་ཆོས་སུ་
གྱུབ་པའི་གཞིར་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་
མ་ཡིན་པ་སྟེ་ངེས་པར་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །གཏན་ཆོག་སྟེ་བྲག་ལ་ལྟོས་ནས་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྟལ་བྱུང་སྟེ་

ཁྱེ་པར་སྒྲུང་རུང་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་ལ། མེད་ངེས་སྒྲུབ་
པའི་ཆོང་མ་སྒྲེ་རྟགས་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །

འོ་ན་ཆོང་མས་མ་དམིགས་པ་མེད་པར་མི་གྲུབ་ཅེས་ཇི་ལྟར་བཤད་ཅེ་ན།
ཆོང་མས་མ་དམིགས་པ་མེད་པར་མི་གྲུབ་ཅེས་པའི་རྟགས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན།
སྒྲུང་རུང་སྒྲུང་མི་རུང་གི་དོན་སྒྲུབ་བཏང་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་
གི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱེད་རྟགས་ལས་ཀྱང་མི་གྲེས་པ་མཛོན་སུམ་ལ་ཡང་སྒྲུང་དུ་མི་
རུང་བའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཟོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མེད་ངེས་
སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། སྒྲུང་རུང་གི་རྒྱ་ཆོང་མས་མི་གྲེས་གིང་མ་
དམིགས་ན་སྒྲུང་མི་རུང་གི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་
མེ་མེད་གྱིས་དུ་མེད་སྒྲུབ་པ་བཞིན་ལོ། །ཡང་དོན་ཁྱབ་བྱེད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་
པའི་ཁྱབ་བྱ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་ཅན་ཏེ་བསྒྲུབ་བྱར་ཡོད་པ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་གྱི་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པ་ཡང་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གིང་མེད་གྱིས་ག
པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་བཞིན་ལོ། །འོ་ན་རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དེ་ཡང་དུས་
ནས་གྱི་ཆོང་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་དེ་དག་སྒྲུང་རུང་མ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ལས་འགའ་ཞིག་གིས་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་མེད་པར་ཆོང་
མས་རྟགས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆོང་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
སུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྒྲུང་རུང་གི་དོན་དེ་ཆོང་མས་མ་དམིགས་པས་སྒྲུང་རུང་གི་
དོན་དེ་མེད་པར་ཇི་ལྟར་རྟགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྒྲུང་རུང་སུམ་པ་མཛོན་པ་མེད་

པའི་རྒྱ་སྟེ་བུམ་པ་མཐོང་བའི་གཤམ་སྒྲིབ་བྱེད་ལ་སོགས་མི་སྤྱོད་པར་གྱུར་པ་ན།
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། སྒྲོང་རུང་བུམ་པའི་དངོས་པོ་ཆོད་མས་མ་དམིགས་
 པས་སྒྲོང་རུང་བུམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་དེ། སྒྲོང་རུང་བུམ་པ་
 ཡོད་ན་སྒྲོང་རུང་བུམ་པ་ཆོད་མས་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲེལ་བླ་
 མ་དམིགས་པས་མེད་དེས་སྒྲིབ་པར་མ་ཟད། འགལ་བླ་དམིགས་པས་གྱུར་མེད་
 དེས་གྱུབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་དང་འགལ་བའི་དངོས་པོ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་གྱིས་རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར་དགག་བྱའི་ཆོས་
 དེ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཆོད་མས་དེས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་དེ། དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་དང་
 འགལ་བའི་དངོས་པོ་ཉི་པར་ཡོད་ན་དེ་འདྲ་དེ་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡོད་པ་ལ་
 གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་ཡོད་དེས་འགོག་པ་
 དང་། མེད་དེས་སྒྲིབ་པའི་རྟགས་གཉིས་སུ་དེས་ན། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་གཙོ་བོ་ལ་
 སོགས་པ་གཉིས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་
 ཡོད་དེས་འགོག་པ་དང་། མེད་དེས་སྒྲིབ་པའི་རྟགས་སུ་རྩི་ལྟར་འགྱུར། གལ་ཏེ་
 ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། ཁྱོད་ལྟར་ན། གཙོ་བོ་མེད་ཅེས་པའི་དགག་སྒྲ་སྒྲུབ་དུ་
 མི་རུང་སྟེ། གཙོ་བོ་མེད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
 ཕྱིར་ན་ཆོས་ཅན་མེད་དེས་པས་རྟགས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྱུབ་པར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 རྩོད་བྱེད་གྱི་སྒྲའི་དོན་རང་མཚན་དུ་བསམས་ནས་ཕྱོད་པར་ཟད་དེ་ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། རྩོད་བྱེད་གྱི་སྒྲའི་དོན་རང་མཚན་དུ་མེད་དེ། རྩོད་བྱེད་སྒྲའི་དོན་དེ་ཐོག་མ་

མེད་པ་ནས་བརྒྱད་དེ་འོངས་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་
 ཡོངས་སུ་བསྒྲུབས་ཏེ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་དེ་འདྲི་སྒྲོ་
 རོན་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་ཆོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ལ་ཡོད་པ་དངོས་པོར་ཞེན་པ་
 དང་། མེད་པ་དངོས་མེད་དུ་ཞེན་པ་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀར་མངོན་པར་ཞེན་
 པའི་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 དེས་ན་གཙོ་བོའི་སྒྲོ་རོན་དེ་གཙོ་བོ་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་ཆོད་མས་མ་
 དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོའི་སྒྲོ་རོན་དེ་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་བའི་ཉེར་ལེན་
 ཅན་དུ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་
 སྒྲུབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་
 ནར་ཆོད་མས་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྒྲོ་བ་དཔོན་བྱོགས་སྒྲུབ་ཆོས་
 ཅན། གཙོ་བོའི་སྒྲོ་རོན་དེ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོའི་སྒྲོ་
 རོན་ཉན་པ་པོ་ལ་བསྟན་པའི་བྱིར་དུ་གཙོ་བོ་ཞེས་སྒྲོ་སྒྲུབ་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རྫོང་
 བྱེད་གྱི་སྒྲོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་རང་མཆོན་པ་གཅིག་ཕུ་ཉིད་དུ་འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་ན།
 དོན་བུམ་སོགས་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། མཐོང་བ་ལྟ་བའི་བྱེ་བྲག་ཐ་དང་པའི་
 དབང་གིས་རྟག་མི་རྟག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོ་རྣམས་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་
 ཐལ། བྱོད་ལ་རྟག་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྒྲོ་འཇུག་པའི་རྒྱ་བྱོད་རྟག་མི་རྟག་དུ་དོན་ལ་
 མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་དོན་ཆོས་ཅན། བྱོད་
 ལ་ཡང་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྲོ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། རང་མཆོན་དུ་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་

གཤམ་བྱ་ཆོས་ཅན། རྗེ་དབྱེད་ཀྱི་ཆོག་འགའ་ཞིག་ཀྱང་རྩུན་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་དུ་
 མི་འགྱུར་བར་བཤམ། རྗེ་དབྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་དངོས་ཡུལ་རང་མཆོན་གྱི་དབང་ཁོ་
 བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྗེ་དབྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་དག་སྒྲོ་ཉིག་པའི་དོན་གྱི་ཡུལ་དུ་
 འདོད་པ་འབྱད་དེ། རྗེ་དབྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་སྒྲོ་ཉིག་པའི་དོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་
 བར་དངོས་ཡུལ་རང་མཆོན་གྱི་དབང་ཁོ་བོ་ནས་འཇུག་ན་གཞོན་བྱེད་དུ་མ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བསྟོན་ན། གཙུ་བོའི་སྒྲ་དོན་གཙུ་བོ་དངོས་པོའི་
 ཉིང་ལེན་ཅན་དུ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། གཙུ་བོའི་སྒྲ་དོན་དང་། གཙུ་བོ་དང་དངོས་
 པོའི་ཉིང་ལེན་ཅན་དུ་མེད་པའི་ཆོག་ས་པ་དེ། གཙུ་བོའི་སྒྲ་དོན་གཙུ་བོ་དངོས་པོ་
 བའི་ཉིང་ལེན་ཅན་དུ་མེད་པར་སྒྱུ་བ་པའི་བསྒྱུ་བ་བྱུར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། དེ་དེ་
 ལྟར་སྒྱུ་བ་པ་ལ་བསྒྱུ་བ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཉིན་གཤམ་འདོད་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་བསལ་
 བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་མཆོན་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཡན་གར་བ་གཅིག་བསྒྱུ་བ་བྱའི་ཞེན།
 དེ་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཡན་འགར་བ་དེ། དེ་སྒྱུ་བ་ཀྱི་བསྒྱུ་བ་བྱ་
 མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་ཆད་མས་གྲུ་བ་ཟིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་སྒྲ་དོན་མེད་པར་
 བསྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ནས། རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་སྒྲ་དོན་མེད་པ་འགོག་
 པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྒྲ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བསྟོན་པ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་
 དོན་གཉིད་ཀྱི་སྒྲེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རང་མཆོན་པ་ཉིད་ལ་ཡོད་
 མེད་ཀྱི་སྒྲེས་གཉིས་སུ་བྱེ་བྲག་སྒྲེ་ནས་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། རྗེ་དབྱེད་དོན་དུ་གཉིད་
 བྱའི་འབྲས་བུ་འབྱུར་བ་ནི་དངོས་པོ་རང་མཆོན་པ་འདི་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྐྱོ་དོན་ལ་ཡོད་མེད་དུ་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་བཤལ། སྐྱོ་
 དོན་དེ་ཁྱོད་གྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ས་
 ཉིང་ག་བྱགས་བཟང་མི་བཟང་ཞེས་འབྲིག་པ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་ལྟར་རྣམས་
 གྱིས་བརྟགས་པས་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་ཅི་ཡན་ཏེ་མི་ཡན་པ་
 བཞིན་ཅོ། །གལ་ཏེ་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་བའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་ཆོད་མས་མ་དམིགས་
 པ་དེ་གཙོ་བོའི་སྐྱོ་དོན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ན། སྐྱོ་བ་དཔོན་གྱིས་བརྟགས་པའི་ཆོས་མ་
 དམིགས་པ་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དིགས་པ་སྐྱོ་བའི་ཕྱོགས་གྲུང་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་གཙོ་བོ་དངོས་པོའི་རྟོན་ནམ་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་
 ཕྱི་རོལ་གྱི་གཙོ་བོའི་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཅོ། །དེ་གཙོ་བོའི་སྐྱོ་དོན་འདིའི་
 ཆོས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོའི་སྐྱོའི་དོན་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
 བརྟགས་པ་ཞེས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོག་པའི་གཤམ་པའི་ཡུལ་ཡིན་པ་
 ཉིད་གྱིས་སྐྱོ་བརྟགས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལ་སྐྱོ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་
 བ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། སྒྲུང་མ་དམིགས་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་མེད་ཅེས་པ་ཡང་མཐོན་
 རྗེས་གྱིས་མ་དམིགས་ན་མེད་པར་མི་འགྲུབ་མེད། ལུང་གིས་མ་དམིགས་ན་མེད་
 པར་གྲུབ་སྟེ། ལུང་དེ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྫོང་བྱེད་གྱི་
 སྐྱ་རྣམས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་གཞི་འགར་ཡང་རང་གི་བརྫོད་བྱའི་དོན་དངོས་
 སུ་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ་རང་གི་བརྫོད་བྱའི་དངོས་པོ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་མེད་ན་མི་འབྱུང་
 བའི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རོན་ཀྱང་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྫོད་བྱའི་

རོན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་སྒྲུབ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་
 བསམ་པ་བཞིན་དུ་ཉན་པ་པོའི་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲུབ་
 རོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ན་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས། ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་མི་བསྒྲུབ་པའི། རྒྱུ་
 ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། ཁྱེས་ལུང་ཆད་མར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
 མི་འགལ་ཏེ། སྒྲོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། བྱུང་བར་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་
 ལུང་དེ་ལས་གཞན་གང་ཡང་རུང་བའི་ལུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལུང་ཆད་མར་
 བཤད་པ་མིན་ཏེ། དག་གམ་བསྟན་བཅོས་གང་ལ་སྒྲུབ་དོར་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་
 བའི་དོན་འབྲེལ་ཆགས་སུ་སྟོན་པ་དང་། སྒྲེས་བུའི་དགོས་པ་སྒྲུབ་པ་དང་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པའི་ཐབས་དང་། སྒྲེས་བུས་མདོན་པར་འདོད་པའི་དོན་བརྗོད་པར་བྱེད་
 པའི་བྱུང་བར་རྣམས་ཆད་མས་ཡོངས་སུ་བརྟག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལུང་ཆད་
 མར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རོན་ལུང་གི་དོན་ལ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པའི་ཚུལ་རྗེ་
 ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་འདི་ཆོས་ཅན། རང་གི་དོན་ལ་སྒྲེས་བུ་མི་
 བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་མདོན་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་མདོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མེད།
 མ་མཐོང་བ་སྟོག་གྱུར་གྱི་དངོས་པོའི་དོན་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་པ་མེད།
 ཤིན་དུ་སྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་རང་ཆོག་འགལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་ཡིད་ཆེས་རྗེས་
 དཔག་གིས་གཞོད་པ་མེད་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དབྱུང་བ་གསུམ་དང་
 ལྷན་པའི་ལུང་རམ། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་ཆད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་

ཡིན་ཏེ། ཚེས་གང་ཡང་བཟོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ལུང་ལ་
 བཏེན་ནས་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་སྒོ་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་ཇི་ལྟར་བཤད་
 ཅེ་ན། ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ནི་ཚེས་ཅན། རང་གི་
 རོན་ལ་སྒྲེས་བུ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ཏེ། མཛོན་ལྷོག་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་
 རབ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་ཚེས་ཏུ་སྒྲི་ལས་ཏེ་མཚུངས་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དེས་ན་འདི་ཚེས་ཅན། ཁྱེད་ལ་བཏེན་ནས་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཚད་
 མར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་ལ་ཚུར་མཐོང་གི་
 དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་དབྱེད་པ་འདུག་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། ཁྱེད་
 ལ་བཏེན་པ་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་ཏུ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་། ཡང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་ལུང་རྣམ་དག་གི་བསྟན་བྱ་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་
 གྱུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་རྣམ་དག་ཚེས་ཅན། གཞན་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་ལ་མི་
 བསྐྱུ་བར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ཏེ། རོན་ཏུ་གཉེར་བྱའི་གཙོ་བོའི་རོན་བདེན་བཞིའི་
 སྒྲུང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་སྒྲེས་བུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲུང་བྱའི་དེ་ཉིད་འགོག་
 བདེན་དང་། དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་སྟུག་བདེན་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལམ་བདེན་བསྟེན་པ་
 དང་། སྟུག་བདེན་འདོར་བའི་ཐབས་ཀྱན་འབྱུང་སྟོང་བ་དང་བཅས་པ་སོགས་རང་
 གིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་དུ་ཚད་མས་རབ་ཏུ་དེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་། དེས་རང་
 ལུགས་ཀྱི་ལུང་ཚད་མར་འདོད་པའི་འཐད་པ་བསྟན་ནས། ད་གཞན་ལུགས་ཀྱི་
 ལུང་ཚད་མར་འདོད་པའི་འཐད་པ་འགོག་པ་དེ། གལ་ཏེ་ལུང་བྱེད་པ་པོ་དེ་ཉིས་

པ་ཀུན་ཟད། ཡོན་ཏན་ཀུན་དང་ལྷན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱེས་
ནས་དེའི་ཆོག་གྲང་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན་གྱི་དོན་ཅན་དུ་གཞན་རི་བྱོད་རྗེ་པ་སོགས་ཀྱིས་
ཤེས་ཤིང་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་ལུང་བྱེད་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད། ཡོན་
ཏན་ཀུན་ལྷན་གྱི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་ཆད་མས་ཤེས་པར་རུས་ན། དེའི་ཆོག་ཆད་མ་
ཡིན་པའི་དོན་འདི་ཁོ་བོ་ཅག་གྲང་འདོད་མོད། ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་
ལྷན་སྟོང་བ་ནི་སྙུ་ཞིག་ཡིད། དེ་ལྷ་ནའང་ལུང་ཆད་མར་འདོད་པ་ལ་ལུང་བྱེད་པ་
པོ་དེ་སྐྱེས་བུ་བྱུང་བར་ཅན་དུ་ཆད་མས་ཤེས་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། ལུང་ཆད་མར་འདོད་པ་ལ། ལུང་བྱེད་པ་པོ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད། ཡོན་
ཏན་ཀུན་ལྷན་དུ་ཆད་མས་ཤེས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། བ་མལ་པས་སྐྱེས་བུ་
འདི་ནི་སྐྱོན་ཡོན་གྱི་རྣམ་པ་འདི་ལྷ་བུ་དང་ལྷན་པ་འཇམ། འདི་ལྷ་བུ་དང་ལྷན་པ་མིན་ནོ་
ཞེས་ཆད་མས་རྟོགས་པར་དགའ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། བ་མལ་པས་སྐྱེས་བུ་གཞན་ལ་འདི་ནི་ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ལྷན། འདི་
ནི་ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པའོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་རྣམས་ནི་རྟོན་ཅིང་
ཡོད་པར་དགའ་བར་བཤམ། བ་མལ་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆགས་སོགས་
ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཀྱི་བྱེད་པར་རྣམས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྲུབ་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཞེས་པ་ནི་གཞན་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །གལ་ཏེ་ཉེས་ཟད་གྱི་
སྐྱེས་བུ་ཆད་མས་རྟོགས་པར་དགའ་ན། ཉེས་ཟད་གྱི་སྐྱེས་བུ་གཏན་ནས་མི་སྟོན་
དམ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་མཐར་ཐུག་པར་གཞན་པོས་སྟོང་རུས་

པས་ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྒྲིམ་བུ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་དེ། གང་ག་ཉེན་པོ་འཕེལ་བ་ལ་འགྲིབ་
 པ་དང་། ག་ཉེན་པོ་འགྲིབ་པ་ལ་ཕུལ་བུང་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱན་མི་མཐུན་སྟོགས་
 གཞོད་བྱེད་དང་བཅས་པས་ཁུབ། དཔེར་ན་ཆ་གང་བཞིན་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་
 ཀྱང་ག་ཉེན་པོ་འཕེལ་འགྲིབ་ལས་འཕེལ་གྲིབ་བྱེད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་པ་འགལ་ཁུབ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་བཞོད་ནས། ཟག་པ་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན།
 སྒྲིམ་བུ་ལ་ལའི་རྒྱད་ལ་གཏན་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་སྟོན་དེ། ག་ཉེན་པོ་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་གོམས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས། གོམས་མཐར་
 གྱི་རྒྱད་དེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེའི་བདག་གམ་རང་དུ་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་བློག་མ་མེད་པ་ནས་འདྲིས་པའི་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་ག་ཉེན་
 པོས་འཛོམས་པ་བཞིན་དུ་ག་ཉེན་པོའི་རང་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱད་ལའང་ཉེས་པ་ཆགས་
 སོགས་འབྱུང་སྟོན་པས་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་གཏན་ནས་སྟོང་བ་མི་སྟོན་དོ་ཞེ་ན།
 འཕགས་པའི་སྤངས་པ་སྤྱར་སྟོག་པ་མི་སྟོན་པའི་རིགས་པ་སྟོན་ཏེ། ག་ཉེན་པོ་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱད་ལུན་གྱི་སྒྲིམ་བུའི་རྒྱད་ལ་
 ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཁྱོད་བསྒྲོག་པའི་འབད་པ་མེད་མོད། འབད་དུ་ཟིན་
 ཀྱང་ཁྱོད་མི་བསྒྲོག་སྟེ། ཁྱོད་ལའོར་བའི་ཉེ་བར་འཆོ་བ་མེད་པ་དང་། མི་རྟག་
 བདག་མེད་སོགས་ཡང་དག་པའི་དོན་ཅན་དང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་
 བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་ནི་རྒྱ་མཚན་དེ་
 གསུམ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནས་ལའོར་བའི་འཆོ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། རྟག་བརྟན་

སོགས་ལྷན་པ་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་སྤྲུང་ལ་བློ་བྱུང་དུ་བྱུང་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། གྲུང་ཞེས་པས་དེ་ཆོས་ཅན། རང་སྤྲུང་ལྟ་བུ་གྱི་སྐྱེས་བུའི་
སྤྲུང་ལ་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་གྱིས་བྱིང་བསྐྱོག་པའི་འབད་པ་མེད་དེ། རང་སྤྲུང་
ལྟ་བུ་གྱི་སྐྱེས་བུའི་སྤྱོ་ཙེ་བྱིང་ཉིད་གྱི་བྱིས་པ་འཛིན་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན་གང་སྤངས་ན་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་
 གྱི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་ནི་བདག་དང་
 བདག་གི་པ་འཛིན་པའི་མཆོམ་ཉིད་ཅན་གྱི་འཛིག་ཚོགས་སུ་ལྟ་བུ་ལས་སྦྱེས་པ་
 ཡིན་ཅོ། འོ་ན་མདོ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་གྱི་
 རྒྱར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། མདོ་
 གཞན་ལས་བྱོང་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་གྱི་རྒྱར་བཤད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་
 ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་གྱི་རྒྱར་བཤད་པ་མི་འགལ་ཏེ། བྱོང་ཉིད་
 ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱོང་གིས་སྤང་པོ་ལ་བདག་
 དང་བདག་གི་བ་དེར་བཟུང་བ་ལས་བདག་དང་བདག་གི་བ་དེ་ལ་ཆགས་པ་
 འགྱུར་ལ། བདག་དང་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་དེ་ལས་ཞེ་སྤང་དང་ཕྱག་དོག་ལ་
 སོགས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཆོམ་དེ་ཉིད་གྱིས་ན་ཉེས་པ་ཆགས་
 སོགས་རྣམས་གྱི་རྒྱ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་གཏི་མུག་ཡིན་པ་གསུངས་པའི་བྱིར།
 དེས་ན་འཛིག་ཚོགས་ལྟ་བུ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། མདོ་གཞན་ལས་བྱོང་ཉེས་པ་ཆགས་
 སོགས་གྱི་རྒྱར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆོམ་ཡོད་དེ། བྱོང་སྤངས་པ་ན་ཉེས་པ་ཆགས་

སོགས་རྣམས་སྟོང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ཉིས་པ་ཆགས་སོགས་གྱི་རྒྱར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟེས་བུས་མ་བུས་པའི་ཆོག་ལུང་ཚད་མར་འདོད་པ་འགོག་པ་དེ།
 གང་སྟེས་བུས་མ་བུས་པ་ལ་བདེན་དོན་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། ཆོག་རྣམས་དོན་
 ཡོག་པ་སྟོན་པ་ཉིད་གྱིས་རྒྱ་ཉིས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་སྟེས་བུ་ལ་བདེན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རིག་བྱེད་གྱི་ཆོག་ནི་བདེན་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྟེས་བུས་མ་བུས་
 པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ནི་དབྱེད་པ་པ་ལ་ལ་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟེས་
 བུས་མ་བུས་པ་ལ་ཡོག་པའི་དོན་ཅན་ཅིས་མིན་ཏེ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་བཤམ།
 ཆོག་རྣམས་དོན་བདེན་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྒྱ་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
 རྣམས་སྟེས་བུ་ལ་བདེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ནི་གཞན་སངས་རྒྱས་པ་དག་བརྗོད་དོ། །
 དེས་མགོ་མཚུངས་གྱིས་དགག་ནས། ད་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་དེ། ཡུལ་
 རོ་ཏུ་རྩོལ་ཡང་ཅིས་པའི་རིག་བྱེད་གྱི་ཆོག་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྟེས་བུས་བུས་པ་
 མིན་ཡང་དོན་ཡོག་པ་སྟོན་པ་ཉིད་ཏུ་བྱིད་པར་བཤམ། ཁྱོད་གྱིས་དོན་ཤེས་པར་
 བྱེད་པ་དག་གི་རྒྱ་རིག་བྱེད་གྱི་རག་གི་བདེན་ཉི་སྟེས་བུ་ལ་བདེན་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་རིག་བྱེད་སྟོང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྟེས་བུས་བུས་པ་མིན་པར་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
 འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེན། རིག་བྱེད་གྱི་སྟོང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདེ་སྦྱར་
 བ་རིག་པ་མེད་པར་ཡང་ཁྱོད་ལས་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། ཁྱོད་རང་གི་
 བརྗོད་བུའི་དོན་དང་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་འབྲེལ་བའི་སྟོན་སྟོན་དོན་སྟོན་པའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་རིག་གི་བདེན་ལས་སྟོང་དོན་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་གསལ་བ་ཡིན་པར་

རྟོགས་པས་བད་མེགས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲིམ་མེད་དོ་ཞེས། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་
 ལས་དོན་གོ་བ་ལ་བརྟེན་བྱའི་དོན་དང་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བར་སྒྲིམ་བཟགས་པ་
 གཞན་དག་རྣམས་མེད་དུ་འགྱུར་བར་བྲལ། བད་འབྲེལ་ལས་གྱུར་ཁྱེད་ཀྱིས་དོན་
 རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་སྒྲིམ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ན། རིག་བྱེད་གྱི་
 སྒྲིམ་དེ་དོན་རེ་རེ་དང་འབྲེལ་ལས། དོན་དུ་མ་དང་འབྲེལ། དང་པོ་ལྟར་ན་རིག་བྱེད་
 གྱི་ཆོག་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལས་དོན་གཞན་དང་གཞན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་
 བར་བྲལ། ཁྱེད་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་རྟེན་བྱེད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་
 ཡང་། རང་གི་བརྟེན་བྱའི་དོན་སྟགས་སྟངས་ཀྱིས་མར་མེར་སྟགས་པ་དང་འགལ་
 བ་ཁྱི་ཟ་བ་ལ་སྟགས་པ་ཡང་གསལ་བར་དེ་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་བྲལ།
 ཁྱེད་དོན་དུ་མ་དང་རྟེན་བྱེད་དུ་མ་དོན་པར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁྱེད་བདེན་
 པའི་དོན་ཅན་ཁོ་ནར་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲིམ་བུས་མ་བུས་པ་ཉིད་དུ་སྒྲིམ་གྱུར་དུ་
 བཟགས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་བྲལ། ཁྱེད་བདེན་དབང་གིས་དོན་དུ་མའི་
 རྟེན་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །ད་རིག་བྱེད་སྒྲིམ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་
 ཆེད་མ་མེད་པར་སྟོན་པ་དེ། རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲིམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྟེན་བྱའི་དོན་
 དང་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པར་བྲལ། དེ་ཡོད་ན་དེ་རྣམས་ལ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
 འབྲེལ་བ་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་དང་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་
 བྱེད་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་བརྟེན་དགོས་པ་ལ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་བྲལ། རང་གི་བརྟེན་བྱའི་

རོལ་དང་རྩལ་ཐ་དང་དེ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱེད་
 རྒྱེས་བུས་ལེགས་པར་མ་བུས་ན་རྣམས་པ་ཀུན་ཏུ་བདེན་རྒྱུ་གི་རོལ་མེད་པར་
 འགྱུར་བར་བྲལ། རྒྱེས་བུས་མ་བུས་ན་བདེན་རྒྱུ་སྟོན་པའི་རྣམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གལ་ཏེ་ཉེས་པ་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱེས་བུས་ལེགས་པར་བུས་པར་ཁས་
 ལེན་ན། སྒྲུང་ཡང་རིག་བྱེད་རྒྱུ་པའི་རོལ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་སྟོན་གནས་
 པས། རིགས་པ་འདི་ནི་དཔོན་སྐུ་གྲང་ཆེན་གྱི་བྱས་དང་འདྲ་བར་མ་ཁས་པའི་བཞད་
 གང་གི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་རོལ་གྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་
 ན་དེ་རྟག་གམ་མི་རྟག་གལ་ཏེ་རྟག་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་རོལ་མེ་
 སོགས་དང་འབྲེལ་བ་རྟག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། འབྲེལ་བ་ཅན་མེ་སོགས་
 རྣམས་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མི་རྟག་ན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་རོལ་ཕྱི་མ་རྣམས་
 མི་བརྗོད་པར་བྲལ། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་རོལ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་
 རོལ་སྒྲ་མ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་འགགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་
 ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་རོལ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་རྒྱེས་བུའི་སྟོ་ཡིས་ལེགས་
 པར་སྟོ་བཏགས་པར་བུས་པ་ཅུ་མ་ཡིན་གྱིས། རོལ་ལ་མ་སྒྲུབ་པར་བྲལ། དེ་སྟོ་དོ་
 ན་སྒྲུང་ཞིང་རོལ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་སྒྲ་
 རོལ་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་རོལ་ཕྱི་མ་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱེས་པས་སྟོན་
 མེད་དོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲུང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་
 རོལ་ཕྱི་མ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་དག་ཏུ་གནས་པ་ལས་ཕྱིས་རྣམས་པར་

བརྒྱུག་ནས་འབྲེལ་བ་མི་རིགས་པར་བྲལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱོད་ན་གྱི་
 འབྲེལ་བ་སྤྱོད་ནས་པར་སྤྱོད་བཏགས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན། དོན་ཕྱི་
 མ་མི་བརྒྱུད་པར་བྲལ་བའི་ཉེས་པ་འདི་མེད་དེ། སྤྱོད་ན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྤྱོད་བཏགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྟོན་བརྒྱུད་བྱ་ནི་འཛིག་ན་ཡང་བརྟོན་པ་འབྲེལ་བ་
 འཛིག་པ་མིན་ཏེ་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རྟོན་གསལ་བ་འཛིག་གྱུར། བརྟོན་
 པ་རིགས་མི་འཛིག་པ་དང་འདྲ་བས་འབྲེལ་བ་ལ་རྟག་ཡོད་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱོད་མ་
 དེས་སོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་གཉིས་གཤིས་འབྱད་དེ། རིག་བྱེད་སྤྱོད་ན་གྱི་འབྲེལ་བ་
 དང་རིགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན་བརྒྱུད་བྱ་དང་འགལ་བ་དེ་
 དག་ཁྱེད་གྱིས་དོན་གཞན་དུ་རྟོན་དུ་འདོད་པ་འབྱད་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བྲལ།
 བརྒྱུད་བྱ་དང་གསལ་བ་དེ་དག་གིས་ཁྱེད་ལ་རྟོན་གྱི་སྤྱོད་ནས་པར་འདོགས་པའི་
 རྣམ་པ་གང་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྟག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱོད་བྱེད་མ་ཡིན་གྱུར་
 གསལ་བྱེད་གྱི་སྤྱོད་ནས་དོན་གཞན་བརྟོན་པ་དང་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཐུམ་གཟུགས་
 སོགས་གྱུར་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་མེད་འོད་གྱི་དབང་གིས་རང་འཛིན་མིག་གིས་གྱི་ཡུལ་
 དུ་གསལ་བར་སྤྱོད་བ་ཅུམ་ལས་ནི་ཁྱེད་གསལ་བར་བྱས་པར་འདོད་དེ། རང་འཛིན་
 གིས་པ་བསྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ལྟར་ཅིག་བྱེད་ཀྱི་དབང་སོགས་རྣམས་ཆོགས་པ་ན།
 ཁྱེད་སྤྱོད་མེད་འོད་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པའི་སྤྱོད་ནས་རང་འཛིན་གིས་པ་དེ་
 བསྤྱོད་པར་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུལ་རིགས་པ་གིས་པའི་མཐས་
 པ་རྣམས་གྱིས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་ལ་རིག་བྱེད་སྤྱོད་ན་གྱི་འབྲེལ་བ་

དང་། རིགས་རྒྱལ་སྐོས་ཅན། རང་གི་གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་བཟོད་བྱ་དང་
གསལ་བ་དེ་དག་གིས་རང་གི་དོན་ཅི་བྱས་ཏེ་མ་བྱས་པར་བལ། ཁྱོད་རྒྱུ་གྱིས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དེ་
ཚོས་ཅན། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བཟོད་བྱ་དང་གསལ་བ་དེས་ཁྱོད་གསལ་བ་
པར་བྱས་པར་འདོད་དེ་མ་ཡིན་པར་བལ། །གཞན་ཡང་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་
དངོས་པོ་བ་ཉིད་ཡོད་པར་གྱུར་དུ་རྒྱུ་མོད། རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་
རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་དོན་གཉིས་དང་རྩ་སྐུ་ཐ་དང་དམ་ཐ་དང་མིན། དང་པོ་ན་རིག་བྱེད་
སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཚོས་ཅན། སྒོ་མ་ལུའུ་ལ་བས་ཁྱོད་རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་དོན་གཉིས་
དང་རྩ་སྐུ་སྒྲ་ཚོགས་ཏེ་ཐ་དང་དུ་དམིགས་པར་འགྲུར་བར་བལ། ཁྱོད་དེ་གཉིས་
དང་རྩ་སྐུ་ཐ་དང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ན། རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་དོན་གཉིས་པོ་དེ་
ཉིད་ཡིན་པར་བལ། གཉིས་པོ་དེ་ལས་རྩ་སྐུ་ཐ་དང་མིན་པའི་རང་མཚན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་གཤམ་བྱ་ཚོས་ཅན། རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རང་མཚན་མེད་
པར་བལ། དེ་འདྲའི་འབྲེལ་བ་དེ་རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་དོན་གཉིས་དང་རྩ་སྐུ་གཅིག་དང་
ཐ་དང་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། རྩ་སྐུ་གཅིག་པ་དང་ཐ་དང་གཉིས་པོ་
འདི་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་དེ།
རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་ཚོས་ཅན། རང་གི་བཟོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་དེ་རྟོག་པས་སྒྲོ་
བཏགས་པར་བྱས་པ་ཅུ་མ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་མ་གྱུབ་པར་བལ། རང་གི་བཟོད་བྱའི་

དངོས་པོའི་རོ་བོ་དང་རོ་བོ་བྱ་དང་དུ་མ་འདྲེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
 དེའི་འབྲེལ་བ་དེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གཉིས་ལས་ལོག་པར་རྫས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།
 རིག་བྱེད་སྒྲ་དོན་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། གཞན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གཉིས་ལ་
 རག་ལས་པའི་འབྲེལ་བ་རི་ལྷ་ར་འགྲུར་ཏེ་མི་འགྲུར་བར་བྲལ། དེ་གཉིས་ལས་
 ལོག་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཇམ་གྱིས་གཞན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གཉིས་འདྲེས་པའི་
 སྒྲ་དོན་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རི་ལྷ་ར་འགྲུར་ཏེ་མི་འགྲུར་བར་བྲལ། དེ་གཉིས་ལས་རྫས་
 གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་
 འབྲེལ་ན། སྒྲ་དེའི་ཡི་གེ་དོན་དང་འབྲེལ་ལས། ཆོག་དོན་དང་འབྲེལ། དང་པོ་ན།
 རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལྷ་ལི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་
 འབྲེལ་བ་རང་མཆོང་པ་མེད་པར་འགྲུར་བར་བྲལ། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མེད་
 པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་རག་ཆོག་སོགས་ཆོས་ཅན།
 རང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་དངོས་པོ་བའི་འབྲེལ་བ་འདི་རི་ལྷ་བུར་འདུག་པར་འགྲུར་ཏེ་
 མི་འགྲུར་བར་བྲལ། ཡི་གེའི་བཞོད་པ་ལ་རྟོག་པས་རག་ཆོག་སོགས་སུ་གྱུར་
 བཅུགས་པ་ཅུམ་ཡིན་ཀྱི་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲེས་
 བུས་མ་བུས་པར་གྲུབ་གྲུབ་བདེན་དོན་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ནས། ད་སྒྲེས་
 བུས་མ་བུས་པར་སྟོན་པ་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་རིག་བྱེད་སྒྲ་སྒྲེས་བུས་མ་བུས་དྲིས་པས།
 དཔྱེད་པ་བ་ན་རེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བདེན་དོན་ཅན་དུ་མ་ཟད། སྒྲེས་བུས་མ་བུས་
 པར་ཡང་འདོད་དེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་ཅུང་ཟད་གྲུབ་མི་དུན་པའི་ཕྱིར་

ཐེང་ལོ། །འདི་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་ལའང་ད་ལྟ་རྟོགས་ལྡན་དུ་སྒྲིམ་པ་དག་དེ་ལྟར་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་རྗེས་སུ་བརྗོད་ཅིང་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡོད་པ་དེས་ན་དཔྱོད་པ་བ་
 འདི་ནི་ངན་པ་སྒྲོངས་པའི་མུན་པས་ཁུབ་པ་ཞིག་གོ། །བྱེད་པ་པོ་མི་དྲན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཅི་དྲིས་པས། རྒྱ་མཚན་དགོད་པ་དེ། ད་ལྟ་རིག་བྱེད་འདོན་པ་ལས་གཞན་
 རིག་བྱེད་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པའི་སྒྲེས་བུ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལའང་རིག་བྱེད་འདོན་
 པ་གཞན་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། ཁྱོད་རིག་བྱེད་འདོན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་ཅི་ལྟར་ན། ད་ལྟ་
 རིག་བྱེད་འདོན་པའི་སྒྲེས་བུ་འདི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་ལས་མ་བོས་པར་ནི་རིག་
 བྱེད་གྱི་ཡི་གེའི་བཀོད་པ་ཚིག་དང་ཚིག་གི་བཀོད་པ་དག་ནི་བརྗོད་པའི་རྣམས་པ་
 མེད་པ་དེ་ལྟར་དུ། དེ་ལ་ཡང་རིག་བྱེད་འདོན་པ་གཞན་སྟོན་དུ་སོང་བ་སོགས་
 ཐུག་མེད་དུ་འབྱུང་བས་བྱེད་པ་པོ་མི་དྲན་ནོ་ཞེས་དཔྱོད་པ་བ་འགའ་ཞིག་སྒྲུའོ། །
 དེ་འགོག་པ་ནི། རིག་བྱེད་ལས་གཞན་ཡང་སྒྲེས་བུས་སྒྲེལ་བའི་གཞོན་ནུ་འབྱུང་
 པ་ཅན་གྱི་གཞུང་དེ་ཡང་ཚོས་ཅན། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན་རིག་བྱེད་དེ་ལྟར་ཁྱོད་
 གྱུར་སྒྲེས་བུས་མ་བུས་པར་རྗེས་སུ་མི་དཔོག་སྟེ་དཔོག་པར་རིགས་པར་བྲལ།
 སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་མན་རག་ཡོད་པ་ལས་གཞན་མེད་པར་ད་ལྟ་གཞན་དག་
 གིས་འདོན་པ་གང་མཐོང་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་སྒྲེས་བུས་བུས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད་ཅིང་། སྒྲེས་བུས་མ་བུས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་གང་བཀོད་
 པ་བྲམས་ཅད་འབྱུལ་པ་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དེ། འབྲས་བུའི་རིགས་གང་རྒྱུའི་རིགས་
 གང་ལས་སྒྲེས་པར་རྒྱ་འབྲས་རེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ན། རྒྱ་མཚན་དེ་ལས་

གླེམ་པར་མཐོང་བའི་འབྲས་བུ་དེ་དང་ཁྱད་མེད་པར་རྒྱ་དེ་ལས་གླེམ་པར་མ་
 མཐོང་བ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་གཞན་ཡང་རྒྱ་དེའི་རིགས་གཞན་ལས་སྒྲེ་བར་འགྱུར་
 བར་ཡང་དག་པར་གཤམ་དེ། དཔེར་ན། མེ་གཅིག་བུད་ཤིང་ལས་གླེམ་པ་མཐོང་
 བས། བུད་ཤིང་དེ་ལས་གླེམ་པར་མ་མཐོང་བའི་མེ་གཞན་ཡང་དེའི་རིགས་ཅན་
 གྱི་བུད་ཤིང་གཞན་ལས་གླེམ་པར་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །རིག་ཕྱད་གྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན།
 གླེམ་བུས་བུས་པར་བྲལ། གླེམ་བུས་བུས་པར་གྲུབ་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་རག་ཆོག་
 གཞན་དང་རང་བཞིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གླེམ་བུས་
 མ་བུས་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་གྱི་ཁྱད་པར་དག་ནི་མ་བསྟན་པར་དེ་སྟོན་མི་ནུས་
 པར་བྲལ། ཁྱོད་གླེམ་བུའི་འབྲས་བུར་གྲུབ་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་རག་ཆོག་གཞན་
 དང་རང་བཞིན་མཚུངས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་གླེམ་བུས་མ་
 བུས་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་རབ་ཏུ་སྒྲོས་པ་གང་དང་གང་བཤད་པ་དེ་དག་
 བཤས་ཅད་ཁྱབ་པ་འབྲུལ་པ་ཅན་དུ་བྲལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་བྱེད་པ་པོ་མི་དྲན་པའི་རྟགས་གྱིས་རིགས་བྱེད་གྱི་སྒྲ་དེ་ནམ་
པ་ཀུན་དུ་ཐོག་མ་མེད་པར་གྲུབ་པར་གྲུབ་དུ་ཆུག་མོད། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་
རིག་བྱེད་གྱི་རག་སྐྱེས་བུས་བུས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་དུ་རིགས་པ་མིན་ལ།
ཐོག་མ་མེད་པ་དེའི་ཁྱེད་རིག་བྱེད་གྱི་རག་སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་གཞན་
སྐྱེས་བུས་བུས་པར་གྲུབ་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་བ་སྟོན་དུ་མ་ཡང་མི་འམ་སྐྱེས་བུ་ལ་
མི་བརྟེན་པར་འགྲུབ་ཏེ། རི་ལྟར་ན། གྲྭ་གྲྭ་སོག་པོ་ནམས་གྱི་པ་གི་ནས་བུ་བུ་བོས་

མ་དག་མར་སྒྲར་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྲ་སྒྲད་དང་། མེད་པར་སྒྲུབ་
 རྒྱུར་འཕེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་དགོ་སྒྲིག་ལ་སྒྲུབ་པ་འདེབས་པ་ལ་སོགས་པའི་
 ཆོག་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་བུས་མ་བུས་པར་
 འགྱུར་བར་བཤལ། ཐོག་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། སྒྲོན་གྱ་གྱོ་དང་རྒྱུར་འཕེན་པ་སྒྲུབ་
 མ་སྒྲུབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མདོན་པར་འདུས་བུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འདུག་པའི་བྲ་
 སྒྲད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བྲ་སྒྲད་དེ་དག་ཐོག་མེད་ཡིན་པས་སྒྲིམ་བུས་མ་བུས་
 པས་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་བུས་མ་བུས་པ་ལ་བདེན་པའི་དོན་
 ཅན་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་བཤལ། གྱ་གྱོ་རྒྱུར་འཕེན་པ་སོགས་
 ཀྱི་དེ་འདྲའི་བྲ་སྒྲད་རྣམས་ཀྱང་སྒྲིམ་བུས་མ་བུས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་སྒྲོན་པ་ལ་བྲེ་ཆོམ་ཟ་བ་
 དག་ཀྱང་ཡིན་པར་བཤལ། འཆད་པ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 རྣམས་ལས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་མ་སྒྲུབ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རིག་
 བྱེད་སྒྲིམ་བུས་མ་བུས་པར་བསྒྲུབ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་སྒྲིམ་བུས་མ་བུས་སམ།
 དག་སྒྲིམ་བུས་མ་བུས་པར་སྒྲུབ། དང་པོ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཨ་ཨ་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་བུས་མ་བུས་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན་དཔྱེད་པ་པས་མདོན་
 པར་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་བདེན་དོན་ཅན་ཅི་སྟར་འགྱུར་དེ་མི་འགྱུར་བར་བཤལ།
 གཞན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་ཨ་ཨ་སོགས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལས་རྩ་ས་བྲ་དང་པའི་དག་

ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་ཡི་གེ་
 ལས་རྩ་ས་བྱ་དང་པའི་ངག་ཡོད་ཏུ་ཁྱེད་ རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་དེ་ཡན་ལག་གི་ཆ་ཤས་
 ཏུ་མའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནམ། ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ངག་གི་ཆ་ཤས་
 དེ་རྒྱལ་ས་བྱ་དང་པ་རེ་རེ་ལ་བརྗོད་བྱའི་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནམ། དོན་རྗོགས་
 པར་སྟོན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། དང་པོ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཆོས་ཅན། རྩེས་
 བུས་ས་བུས་པར་བྲལ། རྗོད་བྱེད་དེའི་དངོས་པོ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་གི་ཆ་
 ཤས་ཏུ་མ་ལ་རྗོད་བྱེད་དེའི་དངོས་པོ་ཅན་ཏུ་སྟོ་བདགས་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 དཔེར་ན་སེང་གེ་ས་ཡིན་པའི་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེད་ལ་སེང་གེ་ཉིད་ཏུ་སྟོ་བདགས་པ་
 སོགས་བཞིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་རག་གི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ཡང་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྫོགས་པ་དང་བཅས་
 པ་ཅིང་ཡིན་ཞེ་ནའང་། ཡན་ལག་གས་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཅིང་དུ་བཏགས་པ་དེ་ལོག་པ་
 ལྟེ་དོན་མེད་ཡིན་པར་བཤལ་བ་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་གས་ཆ་ཤས་གཅིག་ནི་རྫོགས་
 པས་ཀྱང་རག་གི་དོན་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་འགྱུར་བར་བཤལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་
 རེ་རེས་ཀྱང་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རག་གི་ཆ་ཤས་
 བསམས་ཅད་གཅིག་ཆར་བློས་པས། ཆ་ཤས་གཞན་དོན་མེད་པའི་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་
 ནའང་། རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཅན་གཤམ་གྱིས་སྟེ་བྱི་རིམ་གྱིས་བློས་པའི་དུས་ཀྱི་
 ཁྱད་པར་མི་རུང་བར་བཤལ། དེ་རྣམས་གཅིག་ཆར་བློས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རག་དེ་
 ཆ་མེད་གཅིག་ཅིང་ཡིན་ཞེ་ནའང་། ཁྱོད་ཅན་གཤམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་རྫོགས་གིང་དུན་

ཤེས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་དུས་པ་མི་སྤྱོད་པར་བཤམ། ཆ་ཐ་དང་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་
 བྱིར། གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་དག་གམ་མི་དག་གལ་ཏེ་མི་དག་ནི། དེ་
 ཚེས་ཅན། ཅེས་ན་སྒྲིམ་བུས་བུས་པ་མིན་ཏེ་ཡིན་པར་བཤམ། བྱེ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་
 རྩོལ་བ་ལས་གསར་དུ་བྱུང་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དག་ཉིད་ཡིན་ནའང་། བྱོད་རང་
 འཛིན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་དག་དུ་དམིགས་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། དེས་དམིགས་རུང་
 དུ་ཡོད་པའི་དག་པ་གང་ཞིག་དེས་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་གཞིགས་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །
 གལ་ཏེ་ལྟོ་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་རྩོལ་བ་འགའ་ཞིག་མ་ཆར་བའི་ཆེ་ཐོས་པ་མ་ཡིན་
 པས་སྒྲིབ་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱས་འབྲས་བུ་བསྒྲིབ་པ་ཅིས་ཀྱང་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་
 ཡིན་པ་སྒྲིམ། ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རིག་སྒྲ་ཚེས་ཅན། ལྟོ་ཅིག་ཤེས་ཀྱི་
 ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་དུ་དེས་པ་དག་ནི་འགལ་བ་ཡིན་པར་བཤམ། ཉན་
 ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་རིག་སྒྲ་དེ་ཡུལ་བམས་
 ཅད་དུ་བྱུང་བམ་མ་བྱུང་། གལ་ཏེ་རིག་སྒྲ་དེ་དག་ཡུལ་བམས་ཅད་དུ་བྱུང་བྱེད་མ་
 ཡིན་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཚེས་ཅན། ཡུལ་གཅིག་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་བམས་ཅད་
 དུ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། ཡུལ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་གནས་པའི་དག་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཡུལ་བམས་ཅད་དུ་བྱུང་ན། བྱོད་ཐོས་པའི་རྒྱུ་ཆར་བའི་
 ཉན་ཤེས་བམས་ཅད་ཀྱིས་བྱོད་བམས་ཅད་ཅིག་ཆར་དམིགས་པ་དག་དུ་འགྱུར་
 བར་བཤམ། ཉན་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་བམས་ཅད་ན་བྱུང་བའི་
 དག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱུ་ཀྱིས་འདུས་བུས་པའི་རིག་སྒྲ་དམིགས་པ་

ཐོས་སུ་རུང་བ་ལས་དེ་འདྲའི་རྫོང་བྱེད་ཅན་གྱིས་ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་ཡིན་དེ་མ་
 ཡིན་པར་བཤམ། སྐྱུ་ཙམ་ལས་ཐ་དད་པའི་རྫོང་བྱེད་མེད་པ་ལས་གང་ན་ཡོད་དུ་
 ཟུག་ན་བའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་ཐ་དད་པའི་སྐྱུ་ཙམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་
 འགྱུར་དེ་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། བྱོད་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱུ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཐོས་པའི་རྣམས་པ་རེས་
 བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཤམ་དེ་སྐྱུ་ཙམ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་རྫོང་བྱེད་ཡོད་དེ། སྐྱུ་
 ཙམ་གྱིས་བརྫོང་བྱ་སྟོན་པའི་རྣམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཆན་ཡང་སྐྱུ་ཙམ་ནི་སྐྱུ་
 ཕྱིའི་ཆ་གས་དུ་མ་དང་བཅས་ལ། སྐྱུ་ཕྱིའི་ཆ་གས་དུ་མ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་ཆོག་ས་པ་
 མེད་ཅིང་། སྐྱུ་ཕྱིའི་ཆ་གས་རེ་རེ་བས་བརྫོང་བྱ་སྟོན་པའི་རྣམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས།
 སྐྱུ་ཙམ་གྱིས་གསལ་བྱར་གྱུར་པའི་རྫོང་བྱེད་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་བརྫོང་བྱའི་དོན་
 མི་སྟོན་པར་བཤམ། སྐྱུ་ཙམ་ནི་སྐྱུ་ཕྱིའི་ཆ་གས་དུ་མ་དང་བཅས། སྐྱུ་ཕྱིའི་ཆ་གས་དུ་
 མ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་ཆོག་ས་པ་མེད་ཅིང་། སྐྱུ་ཕྱིའི་ཆ་གས་རེ་རེ་བས་བརྫོང་བྱ་སྟོན་
 པའི་རྣམས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་གང་དང་གང་གིས་ཀྱང་སྐྱུ་ཙམ་རྫོང་བྱེད་དུ་མི་
 འདོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་དང་དེ་ཇི་ལྟར་བྱོད་ལ་མེད་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱོད་སྐྱུ་ཕྱིའི་
 ཆ་གས་དུ་མ་དང་བཅས་པར་བཤམ། སྐྱུ་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱུ་ཙམ་དག་གིས་
 གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཤམ་དེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གའི་རོ་བོའི་གོ་རིམ་
 དེ་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་ངག་ཡིན་ཞེས། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གའི་རོ་བོའི་གོ་རིམ་ཆོས་ཅན།
 སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ངག་མིན་པར་བཤམ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གའི་རོ་བོ་རྣམས་དང་
 ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གའི་དེ་དག་ཆོས་ཅན། མཐའ་གཅིག་དུ་རྣམ་

བར་བཞག་པའི་རྟག་པའི་གོ་རིམ་ཡང་མེད་བར་བཤམ། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་གོ་རིམ་
 གཞན་དང་གཞན་དུ་བསྐྱར་རྟུས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་
 རྣམས་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་གོ་རིམ་གཞན་དང་གཞན་དུ་བསྐྱར་རྟུས་པ་
 འགལ་བར་བཤམ། རིག་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་གོ་རིམ་གཞན་དང་གཞན་དུ་བསྐྱར་
 མི་རྟུས་པ་གང་ཞིག་ རིག་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

རིག་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་ཚུ་ཅན། ཡུལ་དང་དུས་གྱི་གོ་རིམ་གང་ཡང་མེད་
 བར་བཤམ། ཡུལ་བཤམས་ཅད་དུ་བྱུང་བ་དང་རྟག་པར་གནས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་
 རྫོན་དེ་བསལ་བར་འདོད་ནས་རིག་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་མི་རྟག་པ་དང་བྱུང་བྱེད་མ་ཡིན་
 བར་འདོད་ན་དེའི་རྫོན་ཡང་སྤར་མི་རྟག་ན་ནི་རྩིས་བྱུང་བྱིར་དང་། བཤམས་ཅད་དུ་
 བྱི་དམིགས་མི་འགྱུར། །ཅེས་སོགས་སུ་ནི་བརྗོད་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བྱེད་པ་
 ལྟེ་རྟག་སོགས་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པའི་ཡི་གེའི་རིམ་པ་རག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 ཤེས་བྱ་ཚུ་ཅན། བྱེད་པ་ལྟེ་རྟག་སོགས་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པའི་ཡི་གེའི་རིམ་
 པའང་རག་ཟིན་པར་བཤམ། རིག་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པའི་རྟག་པ་རྣམས་ལ་
 རྫོན་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་ཚད་མས་བསལ་བའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་རིག་
 བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་དང་བྱེད་པ་ལྟེ་རྟག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་གྱི།
 གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། རིག་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་དེ་
 དག་ཚུ་ཅན། བྱེད་པ་ལྟེ་རྟག་རྣམས་གྱི་བསྐྱེད་འབྲས་ཉིད་ཡིན་གྱི། གསལ་བྱ་
 ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་ལྟེ་རྟག་རྣམས་གྱི་བྱ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་འབྲད་པ་ལ་སོགས་

[illegible]

པ་དེ་འདྲུག་ཏུ་རུང་བར་འགྱུར་དེ་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་
རྟོ་ཁག་ལྟ་བུ་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞན་དག་རྩ་མཐན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་
རྩ་བུམ་གྱི་གསལ་བྱེད་ཅུ་འགྱུར་བར་བཤམ། བྱེད་པ་ཕྱི་རྒྱུ་སོགས་དེ་རིག་
སྒྲིའི་གསལ་བྱེད་ཅུ་གང་ཞིག བྱེད་པ་ཕྱི་རྒྱུ་སོགས་ལས་རིག་སྒྲིའི་འགྱུར་བ་དང་།
རྩ་མཐན་སོགས་ལས་རྩ་བུམ་འགྱུར་བའི་ཚུ་ལ་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོ་ཞེས་
བོད་བོ། ཁག་ལ་དེ་གསལ་བྱེད་ཅུ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ནི་འཇམ་ལེན་ན། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། རྩ་རྣམས་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཅུ་དོན་མེད་པར་བཤམ།
འབྲས་བུ་སྒྲར་མེད་གསར་བྱུང་མེད་ལ་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་ལ་རྩ་གསལ་བྱེད་ཅུ་
དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོ། ཞེས་ལ་རིག་སྒྲིའི་རྟག་པའི་སྒྲིའི་བྱེད་འགོག་པ་ནི། གཞན་
ཡང་རིག་སྒྲིའི་རྟག་སྒྲིའི་འདྲིའི་ཞེས་རྟོ་ཤེས་འདྲུག་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་བསྟན་པའི་
ཆེད་དུ་སྒྲིའི་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྒྲིའི་དོན་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲིའི་པ་ཡིན་ན་སྒྲར་ནས་
ཡོད་པ་གཅིག་དགོས་དེ་སྒྲིའི་ལོག་པ་བཞིན་ནོ། སོགས་པས་ཕྱིས་ཡི་གེ་ཨ་བོས་
པ་ཆོས་ཅན། སྒྲར་ཡི་གེ་ཨ་བོས་པ་དང་ཡུལ་གཅིག་སྒྲིའི་ཨ་བོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
སོགས་གང་ཡིན་སྒྲིའི་བྱེད་རྟག་ཏུ་འདོད་ན་ནི། རྟོ་ཤེས་སོགས་ཆོས་ཅན། བྱེད་
ཀྱིས་རིག་སྒྲིའི་རྟག་པར་སྒྲིའི་པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པར་བཤམ། དངོས་པོ་
རྣམས་ནི་སྒྲིའི་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རྟོ། རིགས་པ་འདིས་རིག་སྒྲིའི་རྟག་དངོས་
སྒྲིའི་པའི་རྟགས་རན་གཞན་ཡང་སྒྲིའི་དབྱུང་བར་བྱའོ། ཁག་ལ་དེ་རིག་སྒྲིའི་བོས་
པའི་ནན་ཤེས་རིག་སྒྲིའི་གསལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བྱེད་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་སོགས་ཀྱིས་མ་

བྱས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རིག་སྒྲུབ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་སྒྲེས་བུ་ལ་མི་བརྟེན་
པའི་རག་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲོ་ཉན་ཤེས་ནི་ཚོས་ཅན། དབང་ཡིད་ལ་
སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒྲེས་བུ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་དབྱེད་པ་
བས་དམ་བཅས་པ་མི་འབྲད་པར་བཤམ་ལོ། །

དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་ལ་དབྱེད་པ་བའི་ཁས་སྒྲུབས་མཛོན་སུམ་གྲགས་
པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་ཅེར་དུ་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་དེ་ལྟར་
དམ་བཅས་པ་ལ་དབྱེད་པ་བའི་ཁས་སྒྲུབས་ཀྱིས་གཞོད་པར་བཤམ། ཁྱོད་དབྱེད་
པ་བས་སྒྲེས་བུའི་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མཛོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པར་
བཤམ། ཁྱོད་དབང་ཡིད་སོགས་པན་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་སྒྲེ་བ་རང་རིག་གིས་དངོས་སུ་
གྲུབ་ནས་མེད་ན་མི་སྒྲེད་པར་གྲགས་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་
གཞོད་པར་བཤམ། ཁྱོད་དབང་ཡིད་སོགས་པན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
ལྷོག་བྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དབང་ཡིད་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུར་དཔོག་པར་རྟུན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པར་བཤམ། ཁྱོད་སྒྲེས་བུ་ལ་བརྟེན་པར་མཛོན་རྗེས་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དོན་མཐུན་དུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་
སྒྲུབ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྒྲུབ་པ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལས་རྗེས་ཐ་
དད་པའི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་ཡོད་པར་འདོད་པའང་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་འགོག་
པ་སྒྲུབ་ནས་གསལ་བར་དབྱེད་ཟེན་དོ། །དེས་ན་རིག་བྱེད་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་དེ་ནི་
ཚོས་ཅན། རི་ལྟར་སྒྲེས་བུའི་རྟེན་ཅན་མིན་ཏེ་ཡིན་པར་བཤམ། རྟོག་པས་སྒྲོ་བ་ཏགས་

ནས་བཞག་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་རིག་བྱེད་སྒྲིམ་བུས་མ་བུས་
པ་བཀག་ནས། ད་རིག་བྱེད་མི་དྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྲིམ་ནས་དྲག་པ་འགོག་པ་དེ།
རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲིམ་ཅོམ་ཅན། མི་དྲག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མོ།
འཇིག་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་ཡོད་ཅུམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་བུས་པ་དང་གིང་གི་འཇིག་རྒྱར་བྱོར་དང་མེ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་དེ་དག་
གི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དག་སྒྲིམ་བས་འཇིག་པ་ཡོད་ཅུམ་གྱིས་རྗེས་སུ་
འབྲེལ་བ་མ་དེས་སོ་ཞེ་ན། དོན་མེ་དེས་གིང་གི་འཇིག་པ་གིང་ལས་དོན་གཞན་པ་
གཅིག་བསྐྱེད་དམ་གིང་དང་གཅིག་པ་གཅིག་བསྐྱེད། དང་པོ་ལྷ་རྒྱུ་ན། གིང་ནི་
ཅོམ་ཅན། མེས་ཞིག་པར་བུས་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བྲལ།
དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་འཇིག་པ་མེད་པར་མི་འཇོར་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེ་དེས་
ཁྱོད་གྱི་འཇིག་པ་ཁྱོད་ལས་དོན་གཞན་གཅིག་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མེས་བསྐྱེད་
པའི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ཉིད་གིང་འདིའི་འཇིག་པ་ཡིན་པས་མཐོང་བའི་སྒྲིམ་
མེད་དོ་ཞེ་ན། མེས་བསྐྱེད་པའི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་ནི་ཅོམ་ཅན། རྗེ་ལྷ་རྒྱུ་ན་
གཞན་གིང་གི་འཇིག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་བྲལ། གིང་དང་འབྲེལ་མེད་
དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མེས་བསྐྱེད་པའི་གིང་གི་འཇིག་པ་དོན་
གཞན་ཡོད་ཀྱང་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་མེས་བསྐྱེད་པའི་གིང་གི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་
དེ་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གིང་མི་སྒྲིམ་དྲིས་པས། དེ་འདྲའི་འཇིག་པ་དེས་གིང་
བདག་གི་བར་བབུང་བའི་ཕྱིར་ན་གིང་སྒྲིམ་བ་མིན་ཞེ་ན། མེས་བསྐྱེད་པའི་གིང་

གི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་དེ་བདག་གི་བར་བཟུང་བའི་
 རྒྱུ་མེད་ཤིང་མི་སྤྱད་བར་བྱས་པ་མིན་པར་བཤམ། གང་གི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་སྤྱད་
 བ་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཚོས་ཅན། འཇིག་པ་ཅན་དུ་
 འགྱུར་བར་བཤམ། འཇིག་རྒྱུ་མི་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་
 ཡང་ཤིང་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་བཤམ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་མཐོང་བ་སྤྱོད་པ་གང་ཞིག་
 འཇིག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱད་ནས་པ་བསང་ནས་
 ཕྱིས་ནས་པ་གསོད་བྱེད་བསང་པ་ན་བསང་བྱིན་གྱི་ནས་པ་སྤྱད་ནས་པ་འབྱུང་བ་
 མ་ཡིན་པ་ཇི་བཞིན་དུ་ཤིང་འདི་ལའང་ཤིང་ཞིག་པ་ཞིག་ན་ཞིག་བྱིན་གྱི་ཤིང་སྤྱད་
 ཤིང་དུ་མི་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་ཡིན་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ནག་
 པ་གསོད་བྱེད་བསང་པས་བསང་བྱིན་གྱི་ནས་པ་སྤྱད་ནས་པར་མི་འབྱུང་བ་དང་།
 ཤིང་ཞིག་པ་ཞིག་པས་ཞིག་བྱིན་གྱི་ཤིང་སྤྱད་ཤིང་དུ་མི་འབྱུང་བ་གཉིས་མཚུངས་
 པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ནག་པ་གསོད་བྱེད་ནི་བསང་བྱིན་གྱི་ནས་པ་འགགས་པའི་
 ཆ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། ཤིང་ཞིག་པ་ནི་ཞིག་བྱིན་གྱི་ཤིང་འགགས་པའི་ཆ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མེས་བསྐྱེད་པའི་ཤིང་གི་འཇིག་པ་དེ་ཤིང་ལས་གཞན་ཉིད་མ་
 ཡིན་པར་གཟིགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཉིད་ཚོས་ཅན། ཤིང་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་བར་བཤམ། ཤིང་དང་གཟིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་
 ཡིན་པར་བཤམ། མེ་དེ་མེད་པའི་སྤྱད་ནས་ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མེ་ཚོས་ཅན།
 ཤིང་གི་འཇིག་པ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཤིང་དང་གཟིགས་

དང་ཐ་དང་གང་དུ་ཡང་ས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁུབ་སྟེ། གཅིག་དང་ཐ་དང་དེ་
 ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་རྣམས་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དངོས་པོའི་
 འཛིག་པ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དྲག་ཏུ་ཡོད་པར་བལ། རྒྱ་མེད་དུ་
 འབྱུང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་
 འཛིག་པ་རྫས་སུ་མེད་པ་དག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་བལ་ལོ་ཞེ་ན།
 ཐུམ་སོགས་ཞིག་ནས་མེད་པ་ཆོས་ཅན། དྲག་པ་ཉིད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་
 པར་བལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། དྲག་མི་དྲག་གཉིས་ཀ་དངོས་
 པོའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཤམ་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་འཛིག་པ་
 དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས།
 དངོས་པོ་རྣམས་གཏན་ནས་མི་འཛིག་པར་བལ་བར་འགྱུར་བའི་སྒྲིལ་ཡང་མི་རུང་སྟེ།
 གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་འཛིག་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིལ་ནས་འཛིག་པ་དག་ཏུ་མི་
 འདོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དངོས་པོར་འཛིག་པ་དངོས་པོར་མེད་ན་དངོས་པོའི་འཛིག་
 པ་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་ལོ་ཞེས་པའི་དུག་སྒྲིལ་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་
 འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་རང་གི་རང་གིས་འཛིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 གཤམ་པའི་དོན་དུ་ཏྲིག་པའི་སེམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མར་གནས་པའི་
 གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་འཛིག་པ་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དང་དུ་སྒྲོ་བཏགས་
 བས་དངོས་པོའི་འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་ལོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་འཛིག་
 པ་དངོས་པོ་ལས་རྫས་ཐ་དང་དུ་བཤད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མར་

གནས་པའི་གནས་སྐབས་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་འཛིག་པ་དངོས་པོ་ལས་རྩ་ས་ཐ་
 དང་དུ་མེད་ཀྱང་། དངོས་པོའི་འཛིག་པ་ཞེས་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དང་དུ་ཏོག་པས་
 གློ་བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་
 མེད་དུ་རང་གི་རང་གིས་འཛིག་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བྱེད་ལ་དངོས་པོའི་འཛིག་
 པ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མེད་པ་དངོས་པོའི་འཛིག་པ་དེ་དངོས་
 པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་བ་ཅམ་ནས་རང་ལ་ཡོད་ན་དངོས་པོའི་འཛིག་པ་དངོས་པོ་དང་རྩ་ས་
 གཅིག་གམ་ཐ་དང་། གཅིག་ན་དངོས་པོ་རྣམས་དངོས་པོར་གྱུ་བ་པར་མི་འགྱུར་ལ།
 ཐ་དང་ན་དངོས་པོའི་འཛིག་པ་ཡོད་པའི་ཆེ་དངོས་པོ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྒྲུང་ཞེས་པའི་
 རྣམ་ཏོག་འདི་ནི་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཞིག་ནས་མེད་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
 བྱེད་དངོས་པོ་དང་རྩ་ས་གཅིག་དང་ཐ་དང་གང་དུ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འགྱུར་བ་
 མེད་དེ། བྱེད་དངོས་པོ་རྣམས་ཞིག་ནས་མེད་པར་འགྱུར་པའི་མེད་དགག་ཅམ་
 ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དངོས་པོའི་འཛིག་པ་རྣམས་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་རྩ་ས་སུ་
 ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ། བྱེད་དངོས་པོ་དང་རྩ་ས་གཅིག་དང་ཐ་དང་གང་
 རུང་ཡིན་པའི་རྣམ་ཏོག་འདིར་འགྱུར་དེ། རྒྱས་བསྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རྩ་ས་
 གཅིག་དང་ཐ་དང་གྱི་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་མོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་སྐད་
 ཅིག་མར་སྒྲིབ་བ་རྣམས་ཀྱིས། དངོས་པོ་རྣམས་ཞིག་ནས་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་ཞིག་ནས་མེད་པའི་རྩ་ས་
 སུ་ཡང་མེད་པའི་རྩ་ས་གཅིག་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་

ཞིག་ནས་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ས་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་མེད་དགག་གཅིག་སྟོན་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བུམ་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཛིག་པ་ཆོས་ཅན། ཅི་སྟེ་ཁྱོད་འཛིག་
 རྒྱར་འདོད་པའི་བློ་སོགས་འགའ་ཞིག་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་དེ་མི་
 ལྟོས་པར་བཤམ། ཁྱོད་ལ་བློ་སོགས་ཀྱིས་ལན་གྲག་པའི་བྱ་བ་གང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཁྱོད་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་མ་ཁྱབ་སྟེ། གལ་དེ་རྒྱ་དོན་
 གཞན་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་ན་ལས་སུ་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་གཅིག་ཡོད་དགོངས་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །དངོས་པོ་ཞིག་ནས་མེད་པའི་འཛིག་པ་དེ་དངོས་པོར་མེད་པར་བསྟན་
 པ་དེས་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། ཅི་ཞེ་ན། བུམ་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
 རར་མ་སྐྱེས་པའི་སྤྱོད་ལ་ན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་འཛིག་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་བཤམ།
 ཁྱོད་ཀྱི་འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱ་མེད་དུ་
 འབྱུང་ན་ཉག་དུ་སྤྱོད་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཕྱིར་རར་མ་སྐྱེས་
 པའི་སྤྱོད་ལ་ན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་ཉིད་དར་འཛིག་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་
 བཤམ་ལོ། ཁྱབ་སྟེ། འཛིག་པ་ལ་སྐྱེ་བ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གལ་དེ་བུམ་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཛིག་པ་དེ་རར་མ་སྐྱེས་པའི་སྤྱོད་
 མེད་ཅིང་ཕྱིས་འབྱུང་ན་རེས་འགའ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་མེད་དུ་འགལ་
 ལོ་ཞེས་པའི་སྟོན་ན་ཅུང་བཤམ་བ་དེའོ། །སེལ་རྩུབ་ནི། བུམ་སོགས་དངོས་རྣམས་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཞིག་ནས་མེད་པའི་འཛིག་པ་དེ་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་
 ཀྱིས་རར་མ་སྐྱེས་པའི་སྤྱོད་ལ་སྐྱེ་འཛིག་བྱེད་པའི་སྟོན་མེད་པར་བཤམ། ཁྱོད་

ཞིག་ནས་མེད་པའི་འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་དངོས་
 བོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་དེ་ནི་ལྷ་ར་ན་སྟེ་ལྷ་ན་བུམ་སོགས་འགའ་ཞིག་ཉིད་
 ཐོགས་བཅས་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། སྟེ་ལྷ་ན་གཤམ་པ་འགའ་ཞིག་ཐོགས་བཅས་མ་ཡིན་
 པར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྟེ་ལྷ་ན་གྱི་ཡོད་པ་རྣམས་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་
 ཡང་། སྟེ་ལྷ་ན་མིན་པའི་ནམ་མཁའ་སོགས་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་མིན་པས་ཡོད་
 པའི་ཉགས་གྱིས་དངོས་པོ་འཇིག་པར་སྐྱབ་པ་མ་དེས་སོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་
 ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཉག་མི་ཉག་གི་རོ་བོ་ཐང་དང་དུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱེད་ཉག་མི་ཉག་
 ཐང་དང་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཁྱེད་པར་རྣམས་ཐང་དང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་སྟེ། རྒྱུ་
 རང་བཞིན་ཐང་དང་དུ་དེས་པ་ལས་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ཐང་དང་དུ་དེས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་ཡོད་པ་ལ་མི་ཉག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རིག་ཕྱེད་དེ་རྣམས་གྱིས་སྒྲ་དོན་
 འབྲེལ་བ་ཡང་ཉག་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ན་བསལ་བ་ཡིན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཡང་དཔྱོད་པ་བས་རིག་ཕྱེད་སྒྲུའི་ནུས་པ་རུང་བ་ཉིད་ཅེས་སོགས་སྒྲ་དོན་གྱི་
 འབྲེལ་བ་འདོད་པའང་སྒྲར་བཤད་པའི་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཉག་པ་ལ་བཞོད་
 པའི་སྟོན་གྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ལོ། །གཞན་ཡང་སྟེས་བུས་མ་བུས་པའི་ཉགས་གྱིས་
 རིག་ཕྱེད་བདེན་དོན་ཅན་དུ་བསྐྱབས་ན། སྟེས་བུའི་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་གྱིས་
 ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་མ་བུས་ཞེས་སྟེའམ། རྒྱ་རྒྱུ་གྱིས་གཏན་ནས་མ་བུས་
 པར་སྟེ། དང་པོ་ན། གཤམ་བུ་ཆོས་ཅན། སྟེས་བུའི་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་གྱིས་ཀུན་
 ནས་བསྐྱངས་ནས་མ་བུས་ཞེས་བུ་བ་དེ་ཉིད་ནི་ལྷ་ར་བ་བཞིན་གྱི་དོན་གཤམ་པའི་

ཡང་དག་ཤེས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་པར་བཤམ། སྐྱེས་བུའི་ཉེས་པ་ཆགས་
སོགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སྤངས་ནས་བྱས་པའི་སྦྱོར་མེད་པའི་སྦྱོར་མེད་རྒྱ་འོད་ལ་
སོགས་པ་ནམས་ཡང་དག་ཤེས་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ལས་ནམ་པ་གཞན་དུ་ལོག་ཤེས་
ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འདོད་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་རག་དེ་ནི་ཆོས་
ཅན། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་གཏན་
ནས་མ་བྱས་པར་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། རྒྱ་རྟག་པ་དག་ལས་རྩིས་སུ་
འགོ་ལྷོག་གི་དངོས་པོའི་ནུས་པ་མ་མཐོང་བས་འབྲས་བུ་འགའ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྟག་པ་ལས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་མ་
གྲུབ་ཏེ། ནམ་མཁའ་རྟག་ཀྱང་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་རྟོག་པའི་སྒོ་དག་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཟུང་དོན་
གྱིས་སྟོང་པའི་འགའ་ཞིག་སྟེ་ཡན་གར་བའི་ནམ་པ་ཅན་དུ་ནམ་པར་རྟོག་པའི་
བག་ཆགས་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་དོན་རང་མཆོད་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ།
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱད་དེ་འོངས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ལས་
རང་གི་སྤང་ཡུལ་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཆོག་ནི་བདེན་དོན་ཅན་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་སྟེ། མ་བྱས་
པ་ལས་བསྐྱོག་པ་བྱས་པས་བདེན་དོན་ཅན་དང་འགལ་བ་ལོག་དོན་ཅན་ལ་འབྲས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོག་དོན་ཅན་གྱི་རག་བམས་ཅད་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་དེ་རིག་བྱེད་བདེན་དོན་ཅན་དུ་སྐྱབ་

པའི་རྗེས་འགྲོ་མེད་ཀྱང་། ལྷོག་པ་རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་དྲགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒྱེས་བུས་
 མ་བུས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་བདེན་དོན་ཅན་དུ་རྒྱུ་པ་པའི་མཐུན་ལྷོགས་ལ་
 ཡོད་པར་དོགས་པར་འགྱུར་བར་མེད་པར་བཤམ། དེ་རྒྱུ་པ་བྱེད་གྱི་མི་མཐུན་ལྷོགས་
 ལ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་གཏན་ཆོགས་མ་བསྐྱེད་པའམ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱེས་བུས་མ་བུས་པའི་ལོག་དོན་ཅན་མེད་དེ། རྒྱེས་བུས་
 བུས་པའི་ལོག་དོན་ཅན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བྱེད་སྒྲེ། རྒྱེས་བུས་བུས་མ་བུས་གཉིས་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལོག་དོན་ཅན་ལ་རྒྱེས་བུས་བུས་པ་
 མཐོང་བས་རྒྱེས་བུས་མ་བུས་པ་མ་མཐོང་བས་མ་བྱེད་པར་བཤམ། ཚུལ་བྱུང་དང་
 ཚུལ་མ་བྱུང་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་འགལ་བ་དག་ལ་ཡང་མི་དྲག་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་
 གཅིག་བྱེད་བྱུན་མོང་བར་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་
 དེ་འདྲའི་དྲགས་དེ་དེ་རྒྱུ་པ་གྱི་མི་མཐུན་ལྷོགས་ལ་མེད་དེ། དེ་ལ་མ་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དྲགས་ཀུན་ལ་དེའི་མི་མཐུན་ལྷོགས་ལ་མ་དམིགས་པ་ཅུ་མ་གྱིས་དེ་
 ལ་མེད་པ་མི་གྲུབ་པོ་ཞེས་ནི་སྤར་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ། །དེས་ན་རྒྱེས་བུས་མ་
 བུས་པ་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་བདེན་དོན་ཅན་དུ་རྒྱུ་པ་པའི་མི་མཐུན་ལྷོགས་ལས་
 ལྷོག་པ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་ལྷོག་བྱེད་མེད་པར་བཤམ། དེ་རྒྱུ་པ་གྱི་མི་མཐུན་ལྷོགས་
 ལ་མེད་པ་ཉིད་ནི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དྲགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ལྷོག་
 པ་རྒྱུ་པ་ཅན་ནི་ཡན་ལག་དུ་མི་འགྱུར་དེ། གལ་ཏེ་དྲགས་མཐུན་ལྷོགས་ཁོ་ན་ལ་
 ཡོད་པར་ངེས་པའི་རྗེས་འགྲོ་དང་། མི་མཐུན་ལྷོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་

ལྷོག་པ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་
 དེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་དེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཆོད་
 མའི་ཤེས་པ་ཡིས་གྲུབ་པར་གྱུར་ན་སྐྱབ་བྱེད་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་གྱི། ཚུལ་གསུམ་
 པོ་གང་རུང་གཅིག་མ་ཆོད་ན་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ན། གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། རྟགས་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་དེས་པའི་
 གཏན་ཆོགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་རྗེས་འགྲོ་ཅན་ཡིན་པར་བཤམ། ཡུལ་གང་
 ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་བསྐྱོག་པ་ཉིད་ཆོས་བརྗོད་པའི་ཡུལ་
 དེ་ཉིད་ནི་རྟགས་འདིའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་དགོས་པ་དེས་
 བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་སྒྲེས་བུས་མ་བུས་པ་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲགས་ནད་
 ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེར་བྱེད་ཡིན་པའང་འགལ་ཏེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲགས་
 རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲེས་བུ་ཤེས་མཐུ་ཅན་འགའ་ཡིས་བད་བུས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརྟུབས་
 པ་ཉིད་ཡིན་པར་བཤམ། ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཅི་སྟེ་རིག་བྱེད་སྒྲགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་དངོས་པོའི་ནུས་པ་ཁོ་ནར་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་
 སྟེར་བས་བད་ལ་སྟོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆོག་དང་འདོན་པ་ལ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་སྐྱར་བའི་སྒྲགས་གཞན་ལའང་ཆོས་ཅན། ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྟེར་བའི་
 ནུས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། ཆོག་དང་འདོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པར་སྐྱར་བའི་སྒྲགས་དང་ཡི་གེའི་ངོ་བོར་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་

ཆོ་ག་དང་འདོན་པ་ལ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱུར་བའི་སྐྱགས་ཀྱིས་ཞི་སོགས་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་སྒྲེར་ནུས་པ་མ་ཡིན་དེ། དེའི་ཡི་གེའི་བཀོད་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྒྲེ་
 ཡི་གེའི་བཀོད་པ་དེ་ཡིག་སྐྱགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་སྐྱགས་ཀྱི་ཡི་
 གེ་ཆོས་ཅན། རྩོད་ལ་དོན་གཞན་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཡི་གེའི་བཀོད་པ་དང་སྐྱགས་
 མ་ཡིན་པར་བྲལ། དེ་སྐྱགས་ཡིན་པ་སྐྱགས་ཡིག་རྣམས་ཐ་དང་མེད་ཕྱིར་མིན་
 ཞེས་སོགས་སུ་ནི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བསལ་བྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱགས་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་དོན་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་རྟག་ཏུ་འགྱུར་
 བར་འགྱུར་བར་བྲལ། རང་གི་ཡི་གེའི་དངོས་པོའི་ནུས་པ་ཁོ་ནས་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་
 སྒྲེར་ནུས་པ་གང་ཞིག་རྟག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྒྲེར་བ་ཆོ་
 ག་སོགས་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་པས་རྟག་ཏུ་འབྲས་བུ་སྒྲེར་བ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། རྩོད་ཀྱི་
 ཡི་གེའི་དངོས་པོའི་ནུས་པ་ཁོ་ན་ལས་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྒྲེར་བ་ནུས་མེད་ཏུ་
 འགྱུར་བར་བྲལ། རྩོད་ཀྱིས་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྒྲེར་བ་ཆོ་ག་སོགས་ལ་ལྟོས་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གལ་ཏེ་ཡི་གེའི་དངོས་པོའི་ནུས་པ་ཁོ་ན་ལས་ཞི་
 སོགས་འབྲས་བུ་སྒྲེར་བ་དེ་འདྲ་ཡིན་ན། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་ཀུན་
 ཀྱི་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་བར་བྲལ་ལོ། །

གལ་ཏེ་སྐྱགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྒྲེར་བ་སྐྱོར་བ་པོ་བྲམ་བེ་གཙང་སྐྱ་ཅན་
 སོགས་ལ་ལྟོས་པས་སྐྱེས་བུ་ཀུན་ལ་འབྲས་བུ་སྒྲེར་བ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། རྩོད་ཀྱིས་
 ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྒྲེར་བ་དེ་སྐྱོར་བ་བྱེད་པ་པོ་བྲམ་བེ་ལ་སོགས་པའི་རྩོད་པར་

ཡང་སྒྲོས་པར་མི་རུང་བར་བཤམ། ཁོད་རྒྱུན་གྱིས་ལེགས་པར་བྱུང་བར་དུ་བྱས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་གསུང་འབུས་པ་དེ། རྒྱུན་གྱིས་འདུས་བྱས་པའི་འབུས་
ཀྱི་མཛོད་པོ་ཐ་དང་དུ་འཕྱར་བ་ཡང་རྒྱུའི་མཛོད་པོ་ཐ་དང་པས་ཐ་དང་དུ་སྒྲིབ་
པ་བྱེད་ཀྱི། བྲམ་ཟེ་གདོལ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་བཟང་ངན་ཅམ་གྱིས་བྱེད་
པ་མཛོད་ན་ཏྲག་པ་ལ་ནི་སྒྲོས་ཅི་དགོས། དེས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་བ་བྱེད་པ་པོ་
པ་ཟེ་གདོལ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་བཟང་ངན་གྱི་བྱུང་བར་ཅམ་ལས་ནི་
སོགས་འབུས་བྱ་སྒྲེར་མི་སྒྲེར་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཏྲག་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲོམ་བ་པོ་འབུས་བྱ་སྒྲོས་བྱ་གེས་མཁུ་ཅན་གྱིས་བད་སྒྲུར་བའི་
སྒྲུར་ས་ལས་ནི་སོགས་འབུས་བྱ་སྒྲེར་བར་འགྱུར་ན། བྲམ་ཟེ་གདོལ་པ་ལ་སོགས་
པའི་རིགས་བཟང་ངན་ལ་སྒྲེར་མི་སྒྲེར་གྱི་བྱུང་བར་རིགས་དེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རང་
སྒྲོམ་བ་པོས་ཇི་ལྟར་བད་སྒྲུར་བ་བཞིན་དུ་ནི་སོགས་འབུས་བྱ་སྒྲེར་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྒྲགས་དེ་རྒྱུན་གྱིས་བྱུང་བར་དུ་བྱར་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ན་བྱུང་
ཅི་ཞིག་བྱས་ནས་བྲམ་ཟེ་ཁོ་ན་སྒྲོམ་བ་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་དྲིས་པས། གལ་དེ་
སྒྲགས་ཏྲག་པ་དེ་སྒྲོམ་བ་པོའི་རྒྱུན་གྱིས་མཛོན་པར་གསལ་བར་བྱས་པ་ནིར་
སྒྲགས་སྒྲོམ་བ་སྒྲེ་གསལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཏྲག་པ་རྒྱུན་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་དེ་
ནི་གོང་དུ་འགྱུར་བ་མེད་རྣམས་བྱུང་མེད་པས། །ཞེས་སོགས་སུ་རིགས་པ་ཡང་
པ་གིས་བསལ་བེན་དོ། །གལ་དེ་སྒྲོམ་བ་པོ་གང་གིས་བད་སྒྲུར་བའི་སྒྲགས་ལས་
དུ་བའི་སྒྲགས་སྒྲུའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་དེས་སྒྲགས་སྒྲུ་གསལ་བ་ཡིན་ན། སྒྲགས་སྒྲུ་

གསལ་བ་དེ་ནི་ནི་སྒྲིག་སྒྲིག་འབྲས་བུ་སྒྲིག་བའ་ལ་སྒྲིག་བྱེད་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། ནི་སྒྲིག་སྒྲིག་འབྲས་བུ་སྒྲིག་བའི་སྒྲིག་སྒྲིག་ཅན་པ་པོ་འདྲ་ནི་སྒྲིག་སྒྲིག་འབྲས་
བུ་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བར་བཤམ། སྒྲིག་སྒྲིག་པ་པོ་དེ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིག་གསལ་
བའི་ཅན་ཤེས་དེ་ཡང་ནི་སྒྲིག་སྒྲིག་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲིག་སྒྲིག་ཅན་
ཤེས་ལ་མཛོན་པར་གསལ་བ་མ་ཡིན་པར་སྒྲིག་སྒྲིག་དག་གི་བྱེད་པ་ལྟེ་རྒྱུ་ལ་
སྒྲིག་སྒྲིག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་ལྟར་པའམ་བསྒྱེད་པ་ཅས་ཀྱིས་སྒྲིག་སྒྲིག་བྱ་བ་བྱའམ་
ཡིད་ཀྱིས་བཟླས་པ་ཡང་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་བཤམ། ནི་སྒྲིག་སྒྲིག་འབྲས་བུ་སྒྲིག་
བའི་སྒྲིག་སྒྲིག་དེ་ནི་རྣ་བའི་སྒྲིག་ལུ་ལ་དུ་གྱུར་བའི་སྒྲིག་རང་མཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་ཡིད་བཟླས་དུས་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིག་སྒྲིག་རྣམ་པ་རྣམས་པའི་སྒྲིག་དེ་འདྲ་སྒྲིག་སྒྲིག་
གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བརྒྱུད་པས་སྒྲིག་སྒྲིག་དེ་ལས་སྒྲིག་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་
དེས་ན་ཡིད་བཟླས་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཅོ་ཞེ་ན། ཡིད་བཟླས་དུས་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིག་
སྒྲིག་རྣམ་པ་རྣམས་པའི་སྒྲིག་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲིག་སྒྲིག་རང་མཆོན་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཅན་
ཡིན་པར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྒྲིག་སྒྲིག་པས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟེ་
འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཅོ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཡིད་བཟླས་དོན་མེད་པར་མི་
འགྱུར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲིག་སྒྲིག་ཡིད་བཟླས་སྒྲིག་སྒྲིག་ལས་སྒྲིག་སྒྲིག་ཀྱི་
འབྲས་བུ་འགྱུར་བ་མི་འགལ་ཏེ། སྒྲིག་སྒྲིག་རང་མཆོན་དང་སྒྲིག་སྒྲིག་སྒྲིག་སྒྲིག་རང་
བཞིན་དེ་རྣམ་པ་རྣམས་པོ་པོ་གཅིག་དུ་ནི་བརྒྱུད་འདོད་ཀྱི་རྟོག་པས་སྒྲིག་བྱེད་གསལ་
ནས་སྒྲིག་སྒྲིག་ཀྱི་བརྒྱུད་བྱེད་པའི་སྒྲིག་བུ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིག་སྒྲིག་ཀྱི་བརྒྱུད་བརྒྱུད་པ་ལྟེ་སྒྲིག་

བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་དངོས་པོའི་ནུས་པ་འོ་ནས་ཞི་སྟགས་འབྲས་
བུ་སྟེར་བར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ནི་ཡིད་བསྐྱེས་དོན་ཡོད་པ་ས་ཡིན་ཏེ། ཡིད་
བསྐྱེས་དུས་སུ་སྤྲུག་སྤྲུ་རང་མཆོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཀོད་པའང་སྤྲུམ་ནི་བསལ་
བ་ཡིན་ལ་རྩོད་དེ། གལ་ཏེ་ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་མེད་ན་ནི་
རོ་སྟེ་ས་རམ་དང་། མཆོ་སྟེ་ར་སམ་ཞེས་བྲིས་པ་ལས་འབྲས་བུ་རོ་མཆོ་བ་དང་དུ་གོ་
བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡི་གེ་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་པའི་གོ་རིམ་མེད་ཅིང་།
དེའི་རོ་བོ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཡི་གེ་དེ་དག་གི་གོ་རིམ་གཏན་
ནས་མེད་པ་ས་ཡིན་ལ། ཡི་གེ་དེ་དག་གི་གོ་རིམ་དེ་ནི་སྟེ་ས་བུའི་ཏེན་ཅན་དུ་ཡོད་དེ།
རྒྱ་མཆོན་ཡང་དེ་དག་ལས་ཡི་གེ་ས་དང་སའི་སྟོག་ཨ་དང་ར་དང་རའི་སྟོག་ཨ་
དང་ཆོགས་དྲག་ལུ་ཡོད་པ་ལས། ཡི་གེ་སྟེ་མ་རྣམས་ཀུན་ནས་སྟོང་བའི་ཤེས་པ་
ལས་ཡི་གེ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀུན་ནས་སྟོང་བའི་ཤེས་པ་སྟེ་ལ། ཀུན་སྟོང་གི་ཤེས་པ་
རིམ་ཅན་ལས་སྟེ་སྟེ་ཡི་གེ་རིམ་ཅན་དུ་སྟེ་བས་རྒྱ་ཀུན་སྟོང་ཡང་རིམ་ཅན་དུ་གྱུབ་ལ།
ཀུན་སྟོང་རིམ་ཅན་ལས་རིམ་ཅན་དུ་སྟེ་བ་དེའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་སྟེ་སྟེ་དེ་
རྣམས་ནི་རང་འཛིན་ན་བའི་ཤེས་པས་རིམ་ཅན་དུ་དེས་པ་སྟེ་འཛིན་པར་འགྱུར་
བས་འབྲས་བུ་ཤེས་པ་ཡང་རིམ་ཅན་དུ་འགྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་
འབྲས་རིམ་ཅན་དུ་ཅིས་ཤེས་ཞེ་ན། དྲན་ཤེས་ཀྱི་རིམ་ཅན་དུ་དྲན་པས་ཤེས་སོ་
ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། རྒྱ་ཀུན་སྟོང་གི་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་དེས་བསྐྱེད་ཅིང་རང་འཛིན་
ཤེས་པས་རིམ་ཅན་དུ་ཏྲོགས་ཤིང་ཤེས་པ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ས་རམ་དེ་རང་བྲིས་པའི་

ཉན་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱར་བ་མིན་པར་དལ་བུས་ཐོས་པ་ན་ཡི་གེ་ཕྱི་སྐྱུ་ལྟུང་སྐྱུ་ལྟུང་
 དྲན་པ་ལ་སྤྱོད་ནས་སྤྱིས་ཡི་གེ་ཕྱི་སྐྱུ་ལྟུང་གི་དལ་དམིགས་པའི་དྲན་པ་བསྐྱེད་
 པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་རིམ་ཅན་དུ་དྲན་པས་རང་འཛིན་ཤེས་པས་
 རིམ་ཅན་དུ་བཟུང་བར་ཤེས་ལ། རང་འཛིན་ཤེས་པས་རིམ་ཅན་དུ་བཟུང་བས་
 རང་རྒྱ་ཀུན་སྒྲོང་ལས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་ནུས་སོ། །ད་སྐབས་
 སུ་བབ་པའི་ལན་དངོས་སྟོན་པ་ནི། ས་རུང་ས་སོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
 སྐྱེས་བུས་བུས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་གོ་རིམ་དག་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དེ། རང་རྒྱ་
 ཀུན་སྒྲོང་རིམ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་རང་འཛིན་པའི་སེམས་ཉན་ཤེས་རིམ་ཅན་
 གྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། དེ་ལྟར་བུའི་གོ་རིམ་དེ་དག་སྐྱེས་བུས་བུས་
 པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ས་རུང་ཞེས་པའི་
 ཆོག་དང་། ར་སུང་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་ཡི་གེའི་རོ་བོ་ས་གཉིས་དང་ར་གཉིས་པོ་དེ་
 ཆོས་ཅན། དོན་གཞན་ཉིད་ཡིན་གྱི། གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བར་
 བྱེད་པ་པོའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་འདུ་བྱེད་ཐ་དང་པ་ལས་ཐ་དང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 ན་ས་རུང་ས་སོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་གོ་
 རིམ་མེད་ཀྱང་འབྲས་བུ་རོ་མཆོ་སོ་སོར་གོ་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རང་སྤྱོད་པ་པོས་
 ཡི་གེ་སྤྱོད་ཕྱི་གོ་རིམ་ས་འཆོལ་བར་སྤྱན་ཅིག་སྟེ། བར་ས་ཆད་དུ་བརྗོད་པ་ལས།
 བཅའི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་རོ་མཆོ་སོ་སོར་གོ་བའི་ཁྱད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་།
 དེགས་པ་འདིས་ཀྱང་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་སྐྱེས་བུས་བུས་པར་གྲུབ་སྟེ། ས་རུང་ས་སོགས་

ཀྱི་སྒྲོལ་བ་ལས་ཀྱང་དུག་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ནུས་པ་མཐོང་བས་སྒྲོལ་བའི་
 སྒྲོལ་བུ་ཡིན་པ་ལ་ཤེས་མཁུ་སོགས་དང་ལྡན་པས་མ་ཁུབ་པོ་ཞིན། གང་ཡང་གཙོ་བོ་
 ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་རྒྱད་རིགས་པའི་བྲ་མལ་པའི་སྒྲོལ་བུ་འགའ་ཞིག་གསང་
 རྒྱགས་ཀྱི་སྒྲོལ་བ་འགའ་ཞིག་བྱེད་ཅིང་། བྱས་པ་ལས་བྱུང་བར་འབྱུང་བའི་དུག་
 ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་ནུས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱགས་ཀྱི་སྒྲོལ་བ་བྱེད་པ་བྲ་
 མལ་པའི་སྒྲོལ་བུ་ཁོ་ནའི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་རྒྱད་ཅུ་མ་
 པ་པོའི་མཁུ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཅུ་མ་པ་པོ་དེས་བཤད་པའི་རིགས་པ་མན་
 ངག་དང་དམ་ཆོག་བསྐྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འདུག་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་
 མོ། །དེས་ན་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྒྲོལ་བའི་རྒྱགས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་
 ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་སྒྲོལ་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་
 བྱས་པ་དང་བྱེ་བྲག་སྒྲོལ་བུས་བྱས་པར་བརྗོད་ཅིང་ཁས་སྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
 རང་སྒྲོལ་བ་པོའི་སྒྲོལ་བུའི་བརྟའི་དབང་གིས་ཞི་སོགས་འབྲས་བུ་སྒྲོལ་བ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེས་ན་རྒྱགས་བྱེད་པའི་སྒྲོལ་བུ་བྱུང་བར་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་
 འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྒྲོལ་བུ་གང་ཡིན་ལ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་
 ནུས་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་དཔྱོད་པ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་རྣམས་ནི་བསལ་བ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་རིགས་པ་འདིས་སྒྲོལ་བུ་བྱུང་བར་ཅན་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར།
 སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་ནི་ལྟར་ན། སྒྲོལ་བུ་བྱུང་བར་ཅན་དུ་འདོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
 སྒྲོལ་བུ་བྱུང་བར་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་དང་དབང་པོ་དང་སྒྲུབ་དང་སྒྲོལ་བུ་ཉིད་དང་

ལག་སྟགས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་སྟགས་སྐྱབ་བྱེད་གང་བཟོད་པ་རྣམས་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་དོན་དང་གིས་བསྐྱབ་བྱ་བྱི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་དོགས་པའི་རྩིས་
དཔག་ཡོད་པ་སྟེ་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོད་མ་སྟེ་དྲགས་ལྟར་སྐྱབ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལས་སྟོག་པར་གྲེ་ཆོས་ཟ་བའི་ལྷག་ལྷན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་དེ། ཡུལ་
ནི་དུ་རྩོམ་ཡང་ཅེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ནི་ཆོས་ཅན། སྟགས་སྐྱབ་ཀྱི་མར་མེར་
སྟགས་པ་ཁོ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་བཟོད་བྱའི་དོན་དང་ཁྱི་ཟ་བ་སྟགས་ཁྱོད་ཀྱི་བཟོད་བྱའི་
དོན་སྟེ་ཡིན་པའི་དོན་ངེས་འདི་སྟེས་བུ་དཔྱོད་པ་བས་ཀྱན་དུ་བརྟགས་པ་ཡིན་དེ།
ཁྱོད་ཀྱིས་སྟགས་སྐྱབ་ཀྱི་མར་མེར་སྟགས་པ་འདི་ཁོ་ན་རིག་བྱེད་ཁོ་བོས་བཟོད་
བྱའི་དོན་དང་ཁྱི་ཟ་བ་ལ་སྟགས་འདི་བཟོད་བྱའི་དོན་མིན་ནི་ཞེས་བཟོད་པར་མི་
བྱེད་ཅིང་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་དེ་ལྟར་དུ་ནི་དཔྱོད་པ་བས་བཟོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རིག་བྱེད་དོན་ངེས་རྟུན་པའི་དོན་ཅན་དུ་བཤམ། རིག་བྱེད་དོན་ངེས་དཔྱོད་པས་
བརྟགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དཔྱོད་པ་བ་དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སྟགས་ཉེས་པ་
དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་དཔོག་པ་དེ་བཞེན་དུ་དཔྱོད་པ་བ་
ཁྱོད་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་ན་རིག་བྱེད་དོན་བྱེད་ངེས་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྟེས་བུ་
འགའ་ཞིག་མི་འདོད་དེ་འདོད་པར་བཤམ། རྒྱལ་དཔོག་པས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་
ཤེས་ལ་རྒྱལ་དཔོག་པ་དེ་གཅིག་པུས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་དེ་ཉིད་རིག་ལ། སྟེས་བུ་
གཞན་གྱིས་རིག་པ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ནི་སྟེ་ཡིས་བུས་དེ་རྒྱ་མཚན་ཅུང་

ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། རྒྱ་ལ་དཔོག་པ་དང་སྒྲེས་བྱ་གཞན་རྣམས་སྒྲེས་བྱ་ཉིད་
 དུ་རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་འཆད་པ་པོའི་སྒྲེས་བྱ་
 གང་གི་ཆོག་དེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་གིན་ཞོག་
 ལ་མི་བསྐྱ་བར་གྱུབ་པའི་སྒྲེས་བྱ་དེས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་རིག་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲེས་
 བྱ་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་གྱི་དོན་མཐོ་ངེས་དང་ཆོས་ཆོས་མིན་
 ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དཔྱེད་པ་ལ་སོགས་རིག་བྱེད་འཆད་པ་པོའི་ཆོག་
 བྱེད་ལ་མི་བསྐྱ་བར་འཇལ་བྱེད་གྱི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཆད་མར་ཡོད་པ་
 སྤྱིད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། བྱེད་གིན་ཏུ་ཞོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། སྒྲེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་པ་དེ་ཆོག་ཆད་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་དོན་མེད་ཡིན་
 པར་བཤམ། དཔྱེད་པ་བ་ལ་སོགས་རིག་བྱེད་འཆད་པ་པོ་གང་གི་ཆོག་ནི་དངོས་པོ་
 སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་གིན་ཏུ་ཞོག་གྱུར་ལ་མི་བསྐྱ་བར་
 གྱུབ་པའི་སྒྲེས་བྱ་ཡོད་ལ། སྒྲེས་བྱ་དེ་ཡིས་བྱས་པའི་ཆོག་དེ་ལུང་ངམ་ཆོག་ཆད་
 མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འབྲད་དོ་ཞེས་རིགས་པས་བློབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁས་བླངས་འགལ་
 པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དཔྱེད་པ་བ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་
 རིག་པའི་སྒྲེས་བྱ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་འདོད་པར་རིགས་པར་
 བཤམ། མཐོ་ངེས་ལ་སོགས་པ་གིན་ཏུ་ཞོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལུང་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་
 ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཆད་མས་ཤེས་པ་སྤྱིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་རིག་བྱེད་གྱི་དོན་ངེས་པ་མི་འབྲད་དེ། དཔྱེད་པ་བ་ཆོས་ཅན། དཔྱེད་པ་བ་

རང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་ཏྟགས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དཔྱེད་པ་བ་
བདག་ཉིད་ཀྱང་འདོད་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། རྒྱལ་དཔོག་ལ་སོགས་
སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་མན་ངག་ལས་ཀྱང་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་རིག་པ་མིན་པར་
བཤམ། སྟེས་བུ་གཞན་རྣམས་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། གཞན་གྱིས་ཉི་
བར་བསྟན་པ་ལ་མི་སྟེས་པར་རིག་བྱེད་རང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་
རིག་པར་བྱེད་པ་མིན་པར་བཤམ། དེ་ཡིན་ན་རིག་བྱེད་མཐོང་བའི་སྟེས་བུ་བམས་
ཅད་གྱིས་ཀྱང་རིག་བྱེད་ཏྟགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེས་ན་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་
ནི་ཆད་མས་གང་ལས་ཏྟགས་ཏེ་མི་ཏྟགས་པར་བཤམ། རིག་བྱེད་དོན་ངེས་དེ་དཔྱེད་
པ་བ་རང་གིས་ཀྱང་མི་ཏྟགས། སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མི་ཏྟགས། རིག་བྱེད་
རང་ཉིད་ཀྱང་མི་ཏྟགས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་མཐོ་ངེས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྦྱོར་
སྟེག་སྦྱོར་ཞེས་སོགས་གྱི་བློས་པ་སྟེ་རིག་སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྟགས་སྦྱངས་གྱི་མར་མེར་
སྟགས་པ་ཁོ་ན་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཡིན་ལ། ཁྱི་ག་བཟའ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རང་གི་
བརྗོད་བྱའི་དོན་མིན་ཞེས་པ་འདི་ལ་སྦྱོབ་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་གང་ཡོད་དེ་མེད་པར་
བཤམ། བྱོད་གྱིས་དོན་ངེས་ཆད་མས་ཏྟགས་པ་དེས་ནའི་བྱིར། གལ་ཏེ་མཐོ་ངེས་
འདོད་པས་མེ་ལ་སྦྱོར་སྟེག་སྦྱོར་ཞེས་སོགས་གྱི་རིག་སྒྲ་དེ་སྟགས་སྦྱངས་གྱིས་
མར་མེར་སྟགས་པ་ཁོ་ནའི་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོག་ལ་རབ་དུ་གྲགས་པས་
དོན་ངེས་འགྱུར་བོ་ཞེ་ན། མཐོ་ངེས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྦྱོར་སྟེག་སྦྱོར་ཞེས་སོགས་
གྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལས་བྱོད་གྱིས་དོན་ངེས་མི་འགྱུར་པར་

ཐལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དེ་ལ་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྐྱ་རྣམས་སྤྱ་ཚོགས་སྟོན་པའི་
 རོན་ཅན་དུ་གྲགས་པའི་བྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་
 གྱིས་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ན་རིག་བྱེད་རོན་ངེས་པའི་རྣམ་པ་དབྱེ་བ་རྣམས་དེ་མི་རྣམས་
 བར་ཐལ། ཁྱོད་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་རོན་མཐོང་བའི་རྣམས་པ་གང་ཡོད་དེ་
 མེད་པ་གང་ཞིག རིག་བྱེད་རོན་ངེས་དེ་དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་བྱིར།
 གཞན་ཡང་དབྱེད་པ་བ་ཚོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལ་རིག་བྱེད་རོན་ངེས་
 འགྲུབ་པར་འདོད་པ་མི་འབྲུག་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ཉིད་གྱིས་རིག་བྱེད་འཆད་པ་ན།
 མཐོ་རིས་དང་ལྷ་མོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་མིན་པའི་རོན་ལ་
 བརྫོང་ཅིང་སྐྱོར་བར་མཐོང་བའི་བྱིར། ཇི་ལྟར་སྐྱོར་ན་མཐོ་རིས་ནི་འབྲིག་པའི་
 བདེ་བ་བྱེད་པར་ཅན་ལྷ་མོ་ནི་གཙུག་གི་ལ་སྐྱོར་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་མཐོ་རིས་
 འདོད་པས་མེ་ལ་སྐྱོན་སྒྲེག་སྐྱོན་ཞེས་སོགས་རིག་སྐྱ་དེ་བྱི་བ་བའི་རྫོང་བྱེད་དུ་མི་
 རུང་སྟེ། སྒྲགས་སྐྱུངས་གྱི་མར་མེར་སྒྲག་པ་ཁོ་ནའི་རྫོང་བྱེད་དུ་རིག་བྱེད་གྱི་གཞུང་
 གི་ཆ་གཞན་ནས་བཤད་དོ་ཞེ་ན། མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྐྱོན་སྒྲེག་སྐྱོན་ཞེས་
 སོགས་གྱི་རིག་སྐྱ་སྒྲགས་སྐྱུངས་གྱི་མར་མེར་སྒྲག་པ་ཁོ་ནའི་རྫོང་བྱེད་དུ་སྐྱོན་པ་
 དེ་འདྲ་བའི་རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱ་སྟེ་གཞུང་གཞན་དག་ནི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལུང་ཚད་མ་
 ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱོད་ལས་རིག་བྱེད་རོན་ངེས་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་རང་ཉིད་གྱི་བརྫོང་བུ་ཡང་མཐའ་གཅིག་དུ་མ་ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ། མཐོ་རིས་
 འདོད་པས་མེ་ལ་སྐྱོན་སྒྲེག་སྐྱོན་ཞེས་སོགས་གྱི་རིག་སྐྱའི་རོན་ལ་བདག་ཉིད་

140

ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དེ་ལ་སྒྲུབ་ཅིག་གིས་དོན་རེ་རེ་སྟོན། ལ་
 ཅིག་གིས་དོན་སྟོང་ཆོག་པ་སྟོན་པས་དོན་རེ་རེ་དེས་པ་ལ་དོགས་པ་སྒྲེབ་པ་ལྟར་
 བོ་ཞེ་ན། དེགས་པ་ཤེས་པའི་མཁས་པ་དག་གིས་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲའི་དེགས་སྒྲུབ་
 རང་ཉིད་བརྗོད་བྱའི་དོན་རེ་རེའི་དོན་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་དེས་པ་ལ་དོགས་པ་སྒྲེབ་པ་
 འགྲུབ་པ་མིན་ཏེ། རྗོད་བྱེད་གྱི་སྒྲུབ་པས་དོན་རེ་རེ་ཁོ་ནའི་རྗོད་བྱེད་དུ་དེས་པ་ར་
 བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མ་མཐོང་བའི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་མ་
 མཐོང་བར་བལྟ། རྗོད་བྱེད་གྱི་སྒྲུབ་པས་དོན་རེ་རེ་ལས་གཞན་དུ་དོན་སྟོང་ཆོག་པ་
 པ་ལ་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མི་བྱིད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྗོད་བྱེད་གྱི་སྒྲུབ་པས་དོན་སྟོང་ཆོག་པ་སྟོན་པའི་རྣམས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་དེགས་བྱེད་གྱི་དོན་དེས་དེ་དེགས་བྱེད་ཉིད་གྱིས་རྒྱལ་དཔོག་པ་ལ་
 བསྟན། རྒྱལ་དཔོག་པས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་བསྟན་པས་དེགས་བྱེད་གྱི་དོན་དེས་ཡོད་དོ་
 ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་དེགས་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། དཔྱེད་པ་བས་དེགས་བྱེད་གྱི་ཚོལ་གྱིས་དེགས་
 བྱེད་དོན་དེས་སྒྲུབ་པ་དང་། ལུ་སྟེགས་གཞན་དག་གཡོ་མེད་པར་རང་གི་འདོད་
 པས་དེགས་བྱེད་དོན་དེས་སྒྲུབ་པ་དེ་དག་སྒྲེས་བུ་དེ་གཉིས་ཀས་རང་གི་འདོད་པས་
 དེགས་བྱེད་དོན་དེས་སྒྲུབ་པ་མ་སྒྲུབ་གྱི་བྱེ་བྲག་བརྟག་པར་གྱིས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀས་
 རང་གི་འདོད་པས་དེགས་བྱེད་དོན་དེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་མེད་པར་བལྟ། དེགས་
 བྱེད་ཉིད་ལ་དེགས་བྱེད་དོན་དེས་སྒྲུབ་པའི་རྣམས་པ་མེད་ལ། དཔྱེད་པ་བས་དེགས་བྱེད་
 གྱི་ཚོལ་གྱིས་དེགས་བྱེད་དོན་དེས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གྲོང་ཁྱེར་པ་ཏ་ལི་ཡུ་

ཀར་འགྲོ་བའི་ལམ་དྲིས་པ་ན། རྩེས་བུ་གཡོ་ཅན་འགའ་ཞིག་ལམ་ནི་གཡས་མ་
འདི་ཡིན་ཞེས་སྟོང་དུ་མ་འདི་ནི་སྒྲ་འགྲུར་ཏེ་སྒྲའོ་ཞེས་སྟོང་དུ་མ་གྱི་ཟོལ་གྱིས་ལམ་
སྟོན་པ་དང་། རྩེས་བུ་གཞན་ནི་གཡོ་མེད་པར་བདག་ཉིད་གྱི་འདོད་པས་ལམ་གཡས་
མ་འདི་ཡིན་པར་སྒྲའོ་ཞེས་པ་ན། སྟོང་དུ་མ་ལ་ལམ་སྒྲ་བའི་རྣམ་པ་མེད་པས་རྩེས་
བུ་དེ་གཉིས་ཀས་རང་གི་འདོད་པས་ལམ་སྟོན་པར་བྱད་པར་མེད་པ་དེ་ལྟར་རོ། །
གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་མེད་ལ་ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། དེ་
འདྲའི་རིག་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་གཅིག་ཁོ་ནའི་གསལ་བྱེད་དུ་ངེས་པ་གང་ལས་
ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤལ། དོན་བསམས་ཅད་ལ་རྫོད་བྱེད་དུ་རུང་བའི་བྱིར། ཡང་
རྩེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཁྱོད་གྱི་དོན་ངེས་དེ་རྩེས་བུ་གང་གིས་ཤེས་ཏེ་མི་ཤེས་པར་
བཤལ། དེ་འདྲ་དེ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པའི་རག་
ཆོག་ལ་ཡང་དོན་ངེས་མེད་ལ། ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་རག་
ཆོག་ཆོས་ཅན། རང་སྒྲ་བ་པོའི་བརྫོད་འདོད་གྱིས་བཞག་པའི་དོན་ངེས་བརྫོད་པ་
མ་གཏོགས་པར་རྩེས་བུས་མ་བྱས་པའི་དོན་ངེས་མེད་དེ། རྩེས་བུས་མ་བྱས་པའི་
དོན་ངེས་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། ། གཞན་ཡང་རྩེས་བུས་མ་བྱས་པའི་
དོན་ངེས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མེད་པར་སྟོན་པ་དེ། རྫོད་བྱེད་གྱི་སྒྲ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་
སྒྲ་བ་པོའི་བརྫོད་འདོད་དེ་རང་གི་བརྫོད་བྱ་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། རང་སྒྲ་
བ་པོའི་བརྫོད་འདོད་གང་སྒྲར་བ་དེ་ཁྱོད་གྱི་བརྫོད་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། མིང་དང་
མིང་ཅན་དུ་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་རག་གི་བརྒྱུ་ནི་རག་གི་བརྫོད་བྱ་སོ་སོར་ངེས་པ་

དེའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། རང་གང་ལ་བརྟུག་བའི་དོན་དེ་གོ་བར་བྱེད་ལ། གཞན་གོ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རིག་སྐྱེད་དེ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཅན་ཏེ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་རྒྱ་བརྗོད་འདོད་དང་། གསལ་བྱེད་བརྟུག་དེ་ནི་ཁྱོད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱེས་བུས་བུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རིག་སྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་མས་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རིག་སྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་མས་ཆོས་ཅན། བརྗོད་འདོད་དེས་ཀྱང་དོན་གཞན་དང་གཞན་ལ་སྐྱུར་དུ་མི་རུང་བར་བཤམ། དེར་མ་ཟད་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་བརྟུག་བ་ཡང་དོན་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་བཤམ། རང་བཞིན་གྱིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རག་གི་བརྟུག་ལས་སྐྱེད་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བའི་བྱེད་པར་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། རིག་སྐྱེད་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱའི་དོན་རེ་རེ་ཁོ་ནར་ངེས་པའང་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། རག་གི་བརྟུག་ལས་དོན་དུ་མ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་གཞུང་འཇུགས་པ་དེ། རག་གི་བརྟུག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་རེ་རེ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་སྟེ་མེད་པར་བཤམ། ཡུལ་གང་ལས་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་རང་རྒྱ་སྟེ་རང་དགར་སྐྱོར་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་རག་གི་བརྟུག་ནི་ཆོས་ཅན། དཔྱེད་པ་བའི་འདོད་པའི་དོན་རེ་རེ་ཁོ་ནའི་གསལ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། དོན་དུ་མ་ལ་སྐྱུར་དུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་བཞག་

རྣམས་རྟག་པ་དང་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་དབང་པོས་གཟུང་བྱ་
 དང་། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མི་མཉམ་པ་རྟག་ཀྱང་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་
 བྱེད་དང་། གནས་པ་མི་མཉམ་པ་གྲུབ་ཟེན་རྒྱུན་གྱིས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་།
 འཛིག་པ་མི་མཉམ་པ་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་གྱིས་འཛིག་པ་དང་། གཞན་ཡང་མདོན་
 རྗེས་གྱི་ཚད་མ་རྣམས་གཉིས་གྱིས་རྣམ་པར་བསལ་བ་སྟེ་གཞོན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་
 བཟོད་བྱ་དང་། ཆགས་སོགས་ཆོས་མིན་གྱི་ཅུ་བ་དང་། ལུས་གྱིས་སྟྲེག་པ་འདག་
 སོགས་ཁས་སྤངས་འགལ་བའི་སྒྲོ་ནས་ལུང་ལ་བལྟོས་པ་རྗེས་དཔག་དང་འགལ་
 བ་སྟེ། དེ་དག་རྣམས་ནི་བཟོད་པར་བྱེད་པའི་རིག་བྱེད་དེ་བདེན་དོན་ཅན་ཅོ་ཞེས་
 ཁས་ལེན་པའི་སྤྱོད་པ་དེ་བུད་མེད་གཡེམ་མ་སྤྱོད་རན་ཅན་གྱིས་མུ་ཅོར་སྒྲུས་པས་
 བདག་པོ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་འདྲའོ། །ཅི་ཞིག་མ་བྱས་པར་ཁས་ལེན་ཞེ་ན། ཚད་མ་
 གསུམ་དང་འགལ་བའི་དོན་ཀུན་ཏུ་རིགས་པས་མ་བསལ་ཞིང་། རྟོགས་ལྡན་བསྟན་
 བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་དོན་དགོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པས་ཡང་མ་བསྟན་
 པར་དད་པ་ཅུས་གྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་གྱི་སྟྲེགས་གཅིག་བདེན་པ་དེ་ལྟར་ཏེ་དེ་ཅུས་གྱིས་རིག་
 བྱེད་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་གྲུབ་ན། འོ་ན་གཤམ་བྱ་ཆོས་ཅན། འཛིག་རྟེན་པའི་སྐྱེས་
 བུའི་ཆོག་འདི་ལ་ཚད་མ་མིན་པ་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པར་བཤལ། སྐྱེས་བུ་མང་དུ་སྒྲུབ་
 ལ་བདེན་པའི་དོན་གཅིག་ཅུས་མེད་པ་མིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་སྒྲུ་དོན་གྱི་
 འབྲེལ་བ་རྒྱས་པར་བཀག་ནས་དེ་དག་གི་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི། ལུས་པ་ཞེས་སོགས་

ཀྱི་སྒྲིལ་འདི་ཚོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ནམ་འབྲས་བྱ་
 གང་ཡང་མིན་པར་བྲལ། རང་བརྗོད་པ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཅུང་གིས་གནས་པས་
 ཏེ་འདྲུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲུལ་པ་མེད་པ་སྟེ་མི་འབྲུལ་
 བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། རང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་བདག་གཅིག་དང་
 དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་འདི་ལས་ནམ་པར་བསྒྲེག་པས་ཀྱང་སྟེ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་
 མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིལ་ནམས་ཀྱིས་འདྲུག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བརྗོད་བྱ་
 མཐོང་བས་དེ་འཛིན་མཛོན་སུམ་དེ་ལས་བརྗོད་འདོད་དེ་ལས་རྗོད་བྱེད་འདྲུག་
 པས་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྒྲིལ་སྟོགས་པའི་ཚོས་གཅིག་ཚོས་
 ཅན། བྱོད་ལ་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་རྟག་མི་རྟག་སྟོགས་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་དེ་ནི་རི་
 ལྟར་འདྲུག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་བྲལ། བྱོད་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སུ་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། སྒྲིལ་དོན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དེས་ན་ལུང་ལས་ལུང་དོན་རྟོགས་པར་འདོད་
 པ་པོའི་སྒྲིལ་བྱ་ཚོས་ཅན། ལུང་དེ་ལས་ལུང་གི་དོན་གང་ཡང་དངོས་པོ་སྟོབས་
 ཞུགས་ཀྱི་ཆོད་མས་ངས་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། ལུང་དང་དོན་གྱི་དངོས་པོ་
 རྣམས་རྣམ་པ་འགའ་ཅིང་ཡང་མེད་ན་མི་འགྱུར་བའི་འབྲེལ་བ་མི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་ལུང་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་སྟོགས་སྟོན་བྱེད་དུ་ལོག་ན་ཡང་། དེ་
 ཅིང་གིས་བསྐྱལ་དོན་སྟོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར་བྲལ། བསྐྱལ་
 དོན་སྟོགས་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་པར་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མ་དམིགས་
 ཕྱིར་ན་རི་ལྟར་མེད་ཀྱི་དོན་བསྒྲུབ་པ་དེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་སྟོགས་

ཚད་མས་མི་དམིགས་པས་མེད་ངེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་དུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། བསྐྱལ་
 རོན་སོགས་ཡོད་ཀྱང་མཛོན་རྗེས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་ལ། ལུང་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་
 དེས་ནའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་རོན་ཅུམ་འབྲེལ་བ་མེད་ཅིང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་འགལ་
 བ་ཁས་ལེན་པ་ནི་སྒྲུན་པོས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། དཔྱེད་པ་བ་སོགས་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་སྒྲུན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྟགས་ལྟ་ཚད་བའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རིག་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་སྐྱེ་བ་དང་། བདག་སོགས་རྟག་པ་འགས་
 ལུང་སོགས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཁྱུས་ལས་སྤྲིག་པ་འདག་སོགས་དཀར་ཆོས་
 ལུ་འདོད་པ་དང་། ཚུལ་བྱིམས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་བྲམ་བེ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
 རིག་སྐྱེས་བྲེགས་ཤིང་ཁེངས་པ་དང་། སྤྲིག་པ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་དུ་ལུས་དུབ་པའི་
 གདུང་བ་སྐྱ་ཆོགས་ཚུམ་དགོས་སོ་ཞེས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་
 ཚད་མ་རྣམས་འབྲེལ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་རང་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་ལེའུ་
 དང་པོའི་དངོས་བསྟན་ཅིས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

དེ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་འཆད་པའི་རྒྱ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་
 དང་པོར་བསྟན་ནས། ད་ཀྱན་ལས་བདུས་སུ། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་པན་
 བཞེད་པ། སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྟོབ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཏེ། ཞེས་པའི་མཆོད་བརྗོད་
 འཆད་པར་བཞེད་ནས་ཚད་མ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཞེས་
 གྲུང་རོ། །གང་ལ་ན། བསྐྱེམ་པ་པོའི་སྟོབས་ལས་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་

ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མདོན་སུམ་ཚད་མར་གྱུར་པ་སྟེ་འབྲུངས་པའི་བྱ་བ་པ་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ལའོ། །ཀྱུ་གང་ལས་འབྲུངས་ཤིང་། བསམ་པ་ལྷན་སུམ་ཚེགས་
 པ་འགྲོ་ལ་པན་པར་བཞེད་པའི་བྱ་གས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། སྟོར་བ་ལྷན་སུམ་ཚེགས་
 པ་ཐབས་བདག་མེད་མཐོང་བ་གོས་ས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས། རོ་བོ་ཅི་འདྲ་བར་
 འབྲུངས་ཤིང་། རང་དོན་ལྷན་ཚེགས་སྒྲངས་རྟོགས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་བདེ་བར་གཤེགས་
 པ་དང་། གཞན་དོན་ལྷན་ཚེགས་འགྲོ་བ་སྟུག་བསྟུ་ལ་ལས་སྟོལ་པའི་སྟོབ་པའི་རོ་
 བོར་རོ། །འོ་ན་གང་དང་ལྷན་པས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཚད་མར་བསྟོད་པའི་རྒྱ་
 ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དེ་གང་ཞིང་། དབང་པོ་མདོན་སུམ་མཚན་གཞི། ཚད་མ་དུ་
 མཚོན། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གཞལ་བ་ལ་དང་པོར་སྟུ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའོ། །
 འོ་ན་མི་བསྟུ་བ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིང་། དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གཞལ་བ་ལ་
 དང་པོར་མི་བསྟུ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དེ་རང་གིས་རི་ལྟར་གཞལ་
 བ་ལྟར་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པར་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྟུ་བྱུང་ཚད་
 མར་མི་འབྱུང་ཏེ། མི་བསྟུ་བ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞིང་། སྟུ་བྱུང་དེ་རང་ཀུན་སྟོང་
 གི་བསམ་པ་ལ་ཚད་མ་མིན་ནམ། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་ཚད་མ་མིན། དང་
 པོ་ལྟར་ན་རག་སྟུ་བའི་རྟོགས་ལས་སྟེས་བྱ་བ་རོལ་བོ་ལ་སེམས་ཡོད་པར་རྟོགས་
 པའི་སྟུ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོ་ཡར་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསྟུ་བ་ཅན་
 ཡིན་ཏེ། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་མདོན་པར་འདོད་པ་སྟེས་བྱ་ལ་བསམ་པ་ཡོད་པར་
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་གྱི་གཞུང་འཇུགས་པ་དེ། བུམ་པ་

ཞེས་སོགས་གནས་སྐབས་ལྟ་བུལ་གྱི་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྲིའི་ཚེས་ཅན། རང་སྒྲུབ་པ་པོ་
 ལ་རང་གི་བྱེད་པ་བརྗོད་འདོད་འདུག་པའི་ཡུལ་གྱི་དོན་གང་ཞིག་སྟོ་རྟོག་པ་ལ་
 རབ་གསལ་སྟེ་སྒྲུབ་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་དེ་ལ་ཚད་པ་སྟེ་རྟགས་ཅིང་དུ་འགྱུར་དེ།
 དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞིས་པ་ལྟར་ན། ཡང་དེ་ཅིང་ཚེས་ཅན།
 རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་བུམ་སོགས་ལས་སྒྲིམ་ནས་དེ་ལ་མི་འབྲུལ་པ་མ་ཡིན་དེ།
 དོན་བུམ་སོགས་གྱི་རྒྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། བརྗོད་འདོད་ཅུམ་གྱིས་འདུག་
 པའི་ཕྱིར། གལ་དེ་རྗེས་དང་གྲངས་སོགས་འཛིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་ཚད་
 མར་གྱུར་དེ་རང་གི་འདུག་ཡུལ་ལ་མི་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས། དེ་འདྲའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་
 ཤེས་པ་ནི་ཚེས་ཅན། རང་གི་འདུག་ཡུལ་ལ་དང་པོར་མི་སྒྲུབ་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མར་མི་
 འདོད་དེ། རང་གི་ཚད་པ་སྒྲུ་མས་བཟུང་བའི་དོན་ལ་ཞེན་པ་འཛིན་པ་ཅུམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གལ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བསྒྲུབ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཚད་པ་ཡིན་ལ་དབང་
 སོགས་ཚད་པ་མ་ཡིན་ཞེས། ཚད་པའི་ཚད་པ་དང་མ་ཚད་པའི་འབྲས་བུ་གཞིས་
 ཅི་དང་པོར་མི་སྒྲུབ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་བསྒྲུབ་པར་ནུས་ལ་དབང་སོགས་
 གྱིས་ནི་མ་ཡིན་དེ། འདི་ལྟར། དང་པོར་མི་བསྒྲུབ་པ་ཅན་གྱིས་སྟོ་དེ་ནི་ཚེས་ཅན།
 ཁྱོད་ཚད་པའི་ཚད་པའི་འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་ནུས་གྱི་ཚད་པ་ཅིང་དུ་འགྱུར་དེ། སྒྲེས་
 བུའི་སྒྲུབ་བྱ་དང་དོར་བུའི་དངོས་པོ་ལ་འདུག་ལྟོག་བྱེད་པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དེ། སྒྲེས་བུའི་སྒྲུབ་དོར་གྱི་དངོས་པོ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཁྱོད་ཚད་པའི་མ་ཚད་པའི་འབྲས་བུ་དོན་རྟོགས་བསྒྲུབ་ནུས་གྱི་ཚད་མར་

ཡང་འགྱུར་དེ། རང་ལ་ཤར་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དང་དེ་ཡོད་ན་ཆད་པའི་ཆོད་
 པའི་འབྲས་བུ་དོན་རྟོགས་ཐ་དང་པ་འདི་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར་དེ། སྡོ་སེར་སོགས་
 ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དང་པས་དེ་རྟོགས་པའི་སྒྲིའི་དོན་རྟོགས་པ་ཡང་ཐ་དང་དུ་འཛོག་
 པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དང་པོར་མི་བསྐྱུ་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཆད་པར་གང་
 གིས་ངེས་ཤིང་། དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ན་ཆད་པར་གང་གིས་ངེས་ཤིང་། དོན་ལ་མི་
 ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མི་ཡིན་མིན་གེ་ཆོས་ཟ་བའི་རྒྱུར་རིང་པོའི་རྣམ་དཔལ་འབར་
 བ་འཛོམ་པའི་དབང་ཤེས་པ་འབྱུལ་བ་ཆོས་ཅན། རང་ཉམས་སུ་སྦྱོར་བའི་རང་
 རིག་མཛོན་སུམ་ལས་རང་གི་རོ་བོ་སྦྱོར་བའི་ཆ་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་དེ། དེ་ལ་དེ་
 ཆོས་ཆེར་གསལ་བར་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་། དེ་ལས་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་འབྱུལ་
 བའི་ཆད་མ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་དེ། རང་ལས་བྱིས་འབྱུར་བའི་
 དོན་བྱེད་སྒྲུབ་སོགས་དང་འཇུག་ཡུལ་གྱི་ཐ་སྒྲུབ་གཅིག་དུ་བྱས་པ་ལས་རང་གི་
 འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཆད་མ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་། དེ་སྟེ་
 ཡིན་ན་ཆད་པའི་མཆོན་ཉིད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དོན་མེད་
 དོ་ཞེས། དེ་འདྲའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་
 མཆོན་ཉིད་སོགས་ལ་སྒྲོངས་པ་ལོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་། གཞན་ཡང་དང་པོར་
 མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཆད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ན། མ་ཡིན་དེ། སྒྲུབ་པ་
 ཤེས་པའི་དོན་རང་མཆོན་གསལ་དུ་གསལ་བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཆད་པའི་
 མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །མ་ཤེས་པ་དང་དོན་དང་གསལ་བྱེད་གསུམ་གྱིས་

འི་མ་པ་བཞེན་དུ་ཀུན་རྫོང་པ་ཤེས་པ་དང་ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲུབ་སོགས་ཆད་མ་ཡིན་པ་
གཙོང་དོ། །གལ་ཏེ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ན་མཛོན་སྐྱུ་
གྱིས་གཟུགས་སོགས་རང་གིས་རྟོགས་པའི་འོག་དུ་སྒྱི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཡང་ཆད་མ་ཉིད་དུ་བློབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲུབ་མ་ཤེས་པའི་སྒྱི་གསར་དུ་ཤེས་
པའི་ཕྱིར་ཞེན། མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་དུ་
བཞག་པ་ལ་སྒྱི་འཛིན་ཤེས་པ་ཆད་མ་ཉིད་དུ་བྲལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། རྟོགས་པ་
པོས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྒྲུབ་མི་ཤེས་པ་གསར་དུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་ཆད་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་དགོངས་པའམ་བསམས་ནས་ཁྱེད་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་རང་མཆོན་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཞེན།
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་སྒྲུབ་མ་ཤེས་པ་གསར་དུ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཆད་
མའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་དོན་གཉིར་གྱི་རྟོགས་
ལྡན་གྱི་ཁྱེད་ཡོད་མེད་དུ་དབྱེད་ནས་འདུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེར་བཞག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱུང་པ་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཀུན་ལས་བདུས་གྱི་མཆོད་
བརྗོད་དུ་ཁྱེད་ལ་ཆད་མ་ཉིད་དུ་བསྟོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་བཤད་པའི་མི་
སྒྱི་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། མཛོན་མཐོ་ངེས་
ལེགས་སོགས་ལ་སྒྱེས་བུ་མི་བསྐྱུ་ཞིང་གྲོལ་བ་དོན་གཉིར་ལ་གཞན་གྱིས་མ་ཤེས་
པའི་བདེན་བཞི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ད་ཆད་མ་རྟག་
པ་དགག་པའི་དོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་པ་འཆད་པར་བཞེད་དེ། གལ་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་གྱུར་

བ་སྒྲོམ་ཅེ་ན། ཀུན་བདུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་དུ་གྱུར་བ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་ཆོས་
 ཅན། དོན་ཡོད་དེ། བཙུམ་ལྷན་དེ་རྒྱ་ལས་མ་སྒྲེས་པའི་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཆོད་མ་
 ཡིན་པ་བསྒྲེག་ནས་དེའི་རྒྱ་ལུན་སུམ་ཆོག་མ་པ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 དེའི་བྱིར་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། ཆོད་མར་འབྱུངས་པ་ཡིན་པར་རིགས་ཏེ།
 དེའི་རྒྱ་བ་བྱེད་བྱེད་པར་ཅན་ལ་སྒྲོམ་ཏེ་ནན་ཏན་རབ་ཀྱི་མཐར་བྱིན་པར་མཛད་
 པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལྷར་བམས་ཅད་དུ་བྱུང་པའི་དབང་ལྷན་རྟག་པ་
 ཡར་ཆོད་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། ཆོད་མ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཡིན་པའི་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་པ་
 མིན་པར་བཤམ། བྱེད་ཡིན་པ་ཡུལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྟོགས་པའི་ཆོད་མ་ཡིན་
 དགོས་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། ཡུལ་གཤམ་བྱ་དེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་
 གཤམ་པ་དེ་ནི་མི་བརྟན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཡུལ་ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་མི་རྟག་པ་ཡིན་གྱང་
 ཤེས་པ་ཅན་གྱི་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དབང་ཕྱུག་གི
 ཤེས་པ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ལས་སྒྲིས་པ་མི་འབྲང་བར་བལ།
 ཁྱོད་སྐྱི་ཕྱི་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་ཕྱུག་རྟག་གྱང་
 རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་དུ་བསྒྲེད་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དབང་ཕྱུག་
 ཆོས་ཅན། རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་དུ་བསྒྲེད་པ་མི་རུང་བར་བལ། རྒྱུན་གྱི་
 རྣམ་པ་འགས་གྱང་པན་གཤགས་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 དབང་ཕྱུག་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་ལས་ལ་སྒྲིས་པའི་ངོ་བོ་ནི་ད་ཀྱིས་ཆོད་མར་

ཡུལ་པོ་ཞེ་ན། དེ་ཚེས་ཅན། རྒྱལ་ས་མ་སྐྱེས་པའི་ངོ་པོ་ཅིང་གིས་ཚད་མར་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེར་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་གི་ཚད་མ་མེད་པ་ཅིང་གི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
 ཁྱོད་གི་བྱུང་པ་བཅོམ་ལུན་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི་
 སྐྱབ་བྱེད་ལ་ལྟོས་ཚད་ཡིན་རིགས་ཞེས་པར་བཤད་ཟིན་ངོ། །འོ་ན་ཁོ་པོ་ཅག་ལ་
 ཡང་དབང་ཕྱུག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་དང་ལུས་
 དང་བྱེད་པ་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ཚེས་ཅན། ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྒོ་ཅན་གྱི་
 སྐྱེས་བུའི་སྒོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་ཡིན་དེ། སྟོན་ཅིང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དེ་ལུ་སོགས་
 བཞིན་ནོ། །དབྱིབས་གྱི་ཁུད་པར་དང་ལུན་པའི་ཕྱིར་གཞལ་ཡས་ཁང་སོགས་
 བཞིན་ནོ། །དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དག་སྟོན་སོགས་བཞིན་ནོ། །
 ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྒོ་ཅན་ཡང་དབང་ཕྱུག་གོ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་དང་ལུས་
 ལ་སོགས་པ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་སྒོ་ངོར་སྒྱུ་ཅམ་སྒོ་ཅམ་སྟོན་དུ་བཏང་
 བས་བྱས་པར་དགས་ཡང་དག་གིས་བསྐྱབ་མི་དགོས་པར་བཤམ། སངས་རྒྱས་པས་
 རང་རྒྱ་སེམས་པའི་དངོས་པོ་དང་རྒྱད་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་
 ཡུལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་རྟག་པ་ཞིག་གིས་སྒོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་
 བྱས་པར་ཡུལ་པས་སྟོན་མེད་ངོ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་སྟོན་སོགས་ཚེས་ཅན། འཇིག་རྟེན་
 གྱི་གནས་དང་ལུས་སོགས་སྐྱེས་བུ་རྟག་པ་ཞིག་གིས་སྒོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་
 པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེར་མ་ཡུལ་པར་བཤམ། མི་རྟག་པའི་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་བྱས་
 པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སྟོན་འཇུག་དང་དབྱིབས་སོགས་ཚེས་ཅན། འཇིག་

དེ་ནི་གི་གནས་དང་ལུས་ལ་སོགས་པུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྒོ་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་བུའི་སྒོ་སྒོན་
དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་སྐྱབ་གྱི་
ཁུང་པ་ལ་དབང་ཕྱག་ཉིད་གྱིས་གེ་ཆོས་ཟ་ནས་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་རང་བྱིན་གྱིས་སྒོ་བ་པའི་སྒྲིམ་བུ་ཡོད་མེད་གྱི་རྗེས་སུ་འདྲག་ཕྱོག་བྱེད་པ་ཅན་
གྱི་སྒོར་འདྲག་དང་དབྱིབས་སོགས་ཅི་འདྲ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་
རབ་དུ་གྱུབ་པའི་གཞིར་ཁྱོད་ལས་རང་བྱེད་པ་པོའི་སྒྲིམ་བུའི་སྒོ་སྒོན་དུ་བཏང་
ནས་བྱས་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མི་
འབྱུལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་རི་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་ལས་བྲ་དད་པའི་གཞལ་
ལས་ཁང་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་གྱི་དངོས་པོ་ལ་རང་བྱེད་པ་པོའི་སྒྲིམ་བུའི་སྒོ་སྒོན་
དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་རབ་དུ་དབྱིབས་ཞེས་པའི་སྒྱི་ཙམ་གྱུབ་པར་མཚུངས་པས་
དབྱིབས་ཙམ་དུ་བྲ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དྲགས་དེ་ཆོས་ཅན། རང་བྱེད་པ་
པོའི་སྒྲིམ་བུའི་སྒོ་སྒོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། སྐྱ་པོའི་རྗེས་གྱི་སྒྱི་ཙམ་ལས་མི་དཔོག་པ་བཞིན་དུ་
ཁྱོད་དེ་ལ་ཁུབ་པ་འབྱུལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲིམ་བུས་བྱས་པའི་དབྱིབས་ཙམ་དུ་
འདྲ་བས་སྒྲིམ་བུས་བྱས་པར་མི་འབྱུབ་དེ་ལྟ་མིན་པར་འབྱུབ་ན། གྲོག་མཁར་
ཡང་ཆོས་ཅན། རྗེ་མཁན་དེས་བྱས་པར་གྱུབ་པར་འབྱུར་བར་བཤམ། རྗེ་མཁན་
གྱིས་རྗེའི་བུས་པ་དང་རྗེ་པོར་ལ་སོགས་འཛིས་པའི་རྣམ་འབྱུར་འགའ་ཞིག་བྱེད་
ཅིང་དེ་དག་དང་འཛིས་པའི་རྣམ་འབྱུར་ཙམ་དུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབྱིབས་

ཅམ་རྟགས་སུ་བཞེད་པ་ལ་དབྱིབས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་བཏགས་ནས་སྒྲིལ་བཟོད་པ་
 འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚེད་དོ་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་བྱས་པའི་སྒྲིལ་ཅམ་ཚོས་ཅན། བྱོད་
 ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲིལ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 བྱོགས་ཚོས་སུ་གྲུབ་ཅིང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོའི་བྱབ་པ་རྣལ་མར་དེས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཅན་སྒྲུབ་ཅིང་ག་དང་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲིལ་
 བྱས་པ་བུམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ། བུམ་པའི་བྱས་པ་སྒྲུབ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བས་
 སྒྲིལ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱས་པའི་བྱང་པར་ལས་ག་དང་
 དུ་བཏགས་ནས་སྒྲིལ་བཟོད་པ་ཚོས་ཅན། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚེད་དུ་འདོད་དེ།
 སྒྲིལ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་ནས་ཀྱིས་བྱས་པའི་སྒྲིལ་ཅམ་རྟགས་སུ་བཞེད་པ་ལ་བྱས་
 པའི་བྱང་པར་ལ་བཏགས་ནས་སྒྲིལ་བཟོད་པའི་སུན་འབྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིལ་
 འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་འདིར་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་
 བཞེད་པའི་དབྱིབས་ཅམ་ཀྱིས་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་དབྱིབས་ཀྱི་
 བྱང་པར་ལ་བཏགས་ནས་སྒྲིལ་བཟོད་པའི་སུན་འབྱེན་རྣམས་ནི་འབྲས་མཚུངས་
 ཀྱི་ལྷག་ཚེད་མ་ཡིན་ཅོ། །དབྱིབས་ཅམ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་།
 དབྱིབས་ལྡན་རིགས་ཀྱི་བྱང་པར་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་ལ་
 རང་བྱེད་པ་པོའི་སྒྲིལ་བྱའི་བློ་སྒྲིལ་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་གྲུབ་པ་དང་དབྱིབས་
 ཞེས་པའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཅམ་འབྲུག་པར་མཚུངས་པར་མཐོང་བ་ནི་ཚོས་ཅན། བྱོད་ལས་
 རི་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་རང་བྱེད་པ་པོའི་སྒྲིལ་བྱའི་བློ་སྒྲིལ་དུ་བཏང་ནས་བྱས་

བུས་པ་དེ་སྒྲིའི་སྒྲིའི་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཁྱོད་སྒྲིའི་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་སུ་འགྲུབ་
 པ་ལ་གཞོན་ཁྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྒྲིའི་སྒྲིའི་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། རེ་པར་ན་སྒྲིའི་སྒྲིའི་དུ་ནས་སུ་འགོད་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་བུས་པ་
 མ་གྲུབ་པས་སྒྲིའི་སྒྲིའི་དུ་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པར་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་
 ཏེ་གང་ལ་དོན་གྲུབ་ལ་མིང་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་ཅིར་འགྲུབ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
 ཏགས་སུ་གཟུང་བའི་སྒྲིའི་མིང་དེ་ཚོས་ཅན་ཀྱི་སྒྲིའི་དུ་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་
 སྒྲིའི་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཏགས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྒྲིའི་དོན་ནི་མཐུན་སྒྲིའི་དུ་གྲུབ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་
 གྲུབ་པར་འགྲུབ་ཏེ་དོན་ལས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲིའི་ཅམ་ལས་དོན་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། རེ་པར་ན་ལུག་པའི་ཆ་བྱད་འཛིན་པའི་བདེ་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་བ་མར་གྲགས་པ་
 གཞེག་གཞེན་ནས་ལུག་སྒྲུག་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པས་འབྱུང་བཞིན་དུ་ལ་ཕྱན་ཚོས་
 ཅན། མི་དུག་སྒྲིའི་ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོགས་པས་ཕྱོགས་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བུས་པ་བཞིན་ཞེས་སྒྲུབ་ཁྱེད་དུ་བཤད་པ་ན། སངས་རྒྱས་པས་ལུས་ཅན་ཀྱི་སྒྲིའི་
 དོན་དུ་འདོད་པའི་འབྱུང་བཞིན་དུ་ལ་ཕྱན་ལ་སོགས་པ་དེག་བྱ་ཅན་ལ་ལུས་ཅན་
 ཀྱི་སྒྲིའི་ཕྱོགས་པ་ལ་མ་གྲུབ། ཁྱེ་བྲག་པས་ལུས་ཅན་ཀྱི་སྒྲིའི་དོན་དུ་འདོད་པའི་
 ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམས་ཀྱི་ཆོད་ལ་ལུས་ཅན་ཀྱི་སྒྲིའི་སངས་རྒྱས་པ་
 ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། མདོན་པར་འདོད་པའི་དོན་དེག་བྱ་ཅན་དེ་འབྱུང་བའི་དུ་ལ་ཕྱ་
 རབ་དང་བུས་པ་ལ་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀས་མཐུན་སྒྲིའི་དུ་གྲུབ་པས་སྒྲུབ་ཁྱེད་དུ་མ་
 གྲུབ་པར་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཏགས་སུ་གཟུང་

བྱེད་དོན་དེ་ཉིད་བརྒྱུ་བ་བྱེད་ཆོས་ལ་ལབུལ་པ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་
 མོགས་པ་ཡིན་ན་སྐྱེའམ་མིང་ལབུལ་པ་མེད་ན་ཡང་སྐྱུ་བྱེད་སྦྱོན་ལྡན་དུ་ཤེས་
 པར་བྱ་སྟེ། བརྒྱུ་བ་བྱེད་ཆོས་ལ་མི་ལབུལ་བའི་དྲགས་སུ་གཟུང་བྱེད་དངོས་པོའི་
 དོན་ལས་བརྒྱུ་བ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོའི་དོན་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱ་ཙམ་ལས་གྲུབ་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིང་མ་ལབུལ་ཡང་དོན་ལབུལ་ན་དྲགས་སྦྱོན་ཙན་དུ་
 ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་བ་ཁ་མོ་ཆོས་ཙན། ར་ཙན་ཡིན་ཏེ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་།
 གྲང་པོ་ཆེའི་ཕྱ་གུ་ཆོས་ཙན། གྲང་པོ་ཆེ་ཡིན་ཏེ། ལག་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 སྐྱུ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །འགྲོ་བ་དང་ལག་ལྡན་ཞེས་པ་འདྲིའི་སྐྱ་ཆོས་
 ཙན། ར་ཙན་དང་གྲང་པོ་ཆེ་དེ་ཁྱོད་གྱི་བརྗོད་བྱར་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེར་གྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དོན་ཡུལ་གཞན་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ལག་པ་དང་ལྡན་པ་ཙམ་ཆོས་
 ཙན། ར་ཙན་དང་གྲང་པོ་ཆེ་ཁོ་ན་ལ་མི་ལབུལ་པ་མིན་ཏེ། མི་ལ་ཡང་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། ད་ནི་དབང་ཕྱག་སྦྱེ་ལྡན་རིལ་གྱི་རྒྱར་འདོད་པ་འགོག་པ་ནི། དབང་ཕྱག་གི་
 དངོས་པོ་དེ་ཆོས་ཙན། གང་གི་ཆེ་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་མིན་པ་དེའི་ཆེ་འབྲས་བུ་
 བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་བཤམ། རི་
 ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་སྒྲ་ཕྱིའི་ཁུད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་ན་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་དེ་ནི་ཆོས་ཙན། གང་
 གིས་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་རྒྱར་འདོད་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་མི་འདོད་སྟེ་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་རང་བཞིན་བྱུང་པར་མེད་པའི་
 བྱིར། དེ་མ་ཁུབ་ན་སྔོང་དུ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཅིའི་བྱིར་ན་ནག་པའི་ལུས་ཀྱི་མ་
 བསྐྱེད་པ་དང་སོས་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་མི་བྱེད་དེ་རྟོག་པར་རིགས་པར་ཐལ།
 འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་རང་བཞིན་བྱུང་པར་མེད་པའི་དབང་
 ལྷག་ཡང་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཆོན་དང་འབྲེལ་
 བ་ལས་ནག་པའི་ལུས་ཀྱི་མ་བྱུང་བ་དེ་སྒྲགས་དང་སྒྲན་སོགས་དང་འབྲེལ་བ་ལས་
 དེ་འབྱུབ་པ་ཡིན་གྱི་སྔོང་དུ་མ་ནི་དེ་དག་གི་རྒྱར་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །
 གང་གིས་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱུབ་སྟེ་དབང་ལྷག་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་
 གནས་སྐབས་ལས་རང་བཞིན་བྱུང་པར་ཅན་དུ་བྱེད་པར་ཡང་མི་འབྱུང་བར་ཐལ།
 རྒྱ་བྱིའི་རང་བཞིན་བྱུང་པར་མེད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་
 ཀུན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རུས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཆད་མས་རྟོགས་པར་དགའ་བར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཀུན་ལོག་པ་མེད་པའི་བྱིར་
 ཏེ་རྟག་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་གཞན་སྔ་མ་གང་དག་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་
 ཡོད་ན་སྐྱེ་ཞིང་གང་འབྱུར་རྗེས་སུ་འབྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་དག་ལས་གཞན་འབྲས་
 བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རུས་པ་མ་མཐོང་བའི་དབང་ལྷག་ཀྱང་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱར་
 རྟོག་པར་རིགས་པ་ཡིན་ན། ལྷ་གུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་རྣམས་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྣམས་ལྷག་པ་མེད་པར་འབྱུར་བར་ཐལ། འབྲས་
 བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རུས་པ་མ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱར་རྟོག་

པ་ལ་གཞོན་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཞིང་དང་རྩ་ལུད་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་སྤྱ་གུ་མི་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་སྤྱ་
གུས་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་རྟགས་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། ཞིང་ས་
དང་རྩ་ལུད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྱ་གུ་མི་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་སྤྱ་
གུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནུས་པའི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་འགྱུར་ན་སྤྱ་གུ་འི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟེ་
ཁྱོད་ལྷག་པར་སྟེ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ལེགས་པར་འདུས་བྱས་པ་ན་སྤྱ་གུ་
སོགས་འབྲས་བུ་དེའི་ཁྱད་པར་ཡང་ལྷག་པར་བཟང་ལ་མང་བ་འབྱུང་བ་སོགས་
མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དཔེ་རྗེ་ལྷ་ར་ན་ཡུལ་དང་དབང་པོ་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་
པ་ཆོགས་པ་རེ་རེ་བ་དང་། ཆོགས་པ་དག་ཁྱད་པར་བར་མེད་ཀྱང་དབང་སྟོའི་རྒྱ་
ཡིན་པ་དེ་ལྷ་ར་དུ་དབང་སྤྱག་འདི་ཡང་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་
ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་འབྲས་བུ་འི་རྒྱ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡུལ་དབང་ཡིད་བྱེད་སོགས་དེ་ལའང་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་ཆོགས་པ་དེ་མ་ཆོགས་པའི་ཡུལ་དབང་རེ་རེ་བ་དང་ཁྱད་
པར་མེད་པ་མིན་པར་བཤམ། དེ་དང་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
ཁྱོད་རྣམས་ཆོགས་ཀྱང་དབང་གེས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་བཤམ།
ཁྱོད་རྣམས་སོ་སོ་སོ་སོར་དབང་གེས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་མ་ཆོགས་པ་རེ་
རེ་བ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྷ་ར་བཤམ་པ་ལས་
འདོད་མི་ནུས་པ་དེའི་བྱིར་དེ་རྣམས་མ་ཆོགས་པ་དང་རེ་རེ་བ་དང་ཁྱད་པར་གྲུབ་
པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་པར་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར་དབང་གེས་ཀྱི་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཆོས་

ཅན། ཁྱེད་རྣམས་པལ་ཚུན་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རེ་རེ་བ་ལ་དབང་གཤམ་བསྐྱེད་པའི་
 ལྷུས་པ་མེད་ཀྱང་ཁྱེད་རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཆོག་མཇུག་ན་དབང་གཤམ་བསྐྱེད་རྒྱ་ཡིན་ཏེ།
 ཁྱེད་རྣམས་སོ་སོར་རེ་རེ་བ་ལ་གང་དབང་གཤམ་བསྐྱེད་པའི་ལྷུས་པ་མེད་ཀྱང་ཁྱེད་
 རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཆོག་མཇུག་རེ་རེ་བ་ལས་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན་ཏན་
 དབང་གཤམ་བསྐྱེད་པའི་ལྷུས་པ་སྤྱི་དབང་འགྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་ལྷན་སོགས་
 ཏན་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། འབྲས་བུ་མི་
 བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱབ་བྱེད་ལ་
 ལྟོས་ཆོད་ཡིན་རིགས་ཞེས་པའི་ཏན་མཇུག་སྤྱི་ཆོད་མཇུག་སྤྱི་ཆོད་མཇུག་སྤྱི་ཆོད་
 བུའི་གྲངས་སོགས་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་སྐྱོག་གྲུལ་གྱི་དོན་མ་ལུས་པ་གཤམ་པ་
 ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ལ་སྐྱོས་བུ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དབང་གྲངས་སོགས་མ་ལུས་
 པ་གཤམ་པའི་ཐབས་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པར་
 ཞེས་པ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་པ་ཁ་ཅིག་རབ་ཏུ་བརྒྱུད་ཏོ། །སྐྱོག་བསྐྱེད་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་སི་
 གཤམ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ལ་རང་གི་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་འབྲུལ་
 པར་དོགས་པ་ཅན་གྱི་གྲོ་ལ་བ་དོན་གཞིར་གྱི་ཏོགས་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན།
 སྤྱི་དབང་གྲངས་སོགས་མ་ལུས་པ་གཤམ་པ་སྤྱོད་པར་བཅའ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོག་བསྐྱེད་ལ་
 ཞི་བའི་ཐབས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་དེས་བཤད་པའི་དོན་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 དུ་རང་གིས་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གཤམ་པ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱོས་བུ་འགའ་ཞིག་
 སྤྱོད་པར་ཆོལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐྱོག་བསྐྱེད་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་སྤྱོད་

པའི་ཡེ་ཤེས་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་བུ་སྟོན་པར་བཅུ་ལ་བར་བུ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གྲོལ་བ་
 དོན་གཉིས་གྱི་རྟོགས་ལྡན་དེ་ཆོས་ཅན། སྟུག་བསྐྱལ་ཞི་བའི་བྲག་སྐྱུ་བསྐྱེན་བྱར་
 འོས་པའི་སྟོན་པ་འདི་ཡིས་རང་གི་མདོན་པར་འདོད་པའི་བསྐྱུབ་བུ་རུ་གྱུར་པའི་
 སྟུག་བསྐྱལ་ཞི་བའི་བྲག་སྐྱུ་སྐྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་འཇམ་མི་མངའ་ཞེས་ནས་
 བར་དབྱད་པར་བྱའི་སྟོན་བྱའི་གྲངས་སོགས་སྐྱེན་ནས་མི་སྐྱེན་ཞེས་དབྱད་
 བར་བུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་སྟུག་བསྐྱལ་ཞི་བའི་བྲག་སྐྱུ་དོན་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 ལ་སྟོན་བྱའི་གྲངས་སོགས་སྐྱེན་པ་ནི་འགར་ཡང་ཉིས་མཐོ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་
 ན་སྟོན་པ་དེ་ཡུལ་གར་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན།
 སྟོན་བྱའི་གྲངས་སོགས་བཅས་ཅན་རིག་པར་མཛད་པའི་སྟོན་ནས་གྲོལ་བ་དོན་
 གཉིས་གྱི་ཆད་མར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གར་གི་ཆེ་སྒྲར་བྱའི་དེ་ཉིད་འགོག་བདེན་
 བྲག་སྐྱུ་ལས་བདེན་དང་བཅས་པ་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་སྟུག་བདེན་བྲག་སྐྱུ་
 བདེན་དང་བཅས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རིག་པར་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་
 བའི་སྟོན་ནས་གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་གྱིས་ཆད་མ་ཉིད་རུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 བྲག་རིང་པོ་མཐོང་ངས་མཐོང་བ་མིན་ཡང་རུང་གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་གྱི་སྟོན་པར་
 འོས་ཏེ། དེས་མདོན་པར་འདོད་པའི་དོན་བདེན་པའི་སྒྲར་དོར་བྲག་སྐྱུ་དང་བཅས་
 པ་དེ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མདོན་སུམ་རུ་མཐོང་ནས་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་
 བྲག་སྐྱུ་རྩེ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་བྲག་རིང་པོ་མཐོང་བ་ཁོ་
 ན་ཆད་མ་ཡིན་ན་གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་ནས་སྟུག་བསྐྱལ་ཞི་བའི་བྲག་སྐྱུ་

མཆིན་པ་དོར་ལ་བྱ་རྒྱུ་དང་པག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་དེ་དོར་པ་རྣམས་
 སྒྲིལ་པར་བསྐྱོར་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སྒྲིལ་ཆོག་གོ། །ད་བསམ་པ་ལུན་ཆོག་ས་འགྲོ་
 ལ་པན་བཞེད་པ་ཞེས་པ་འཆད་པར་བཞེད་དེ། གལ་ཏེ་ཆོད་མའི་སྒྲིལ་བུ་དེའི་
 སྒྲུབ་བྱེད་ཅི་ཞེན། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྒྲུག་བསྒྲུལ་ལས་སྒྲོལ་བར་འདོད་པའི་རྣམས་
 པ་ཅན་གྱི་བྱག་ས་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཆོད་མའི་སྒྲིལ་བུའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་རྒྱ་ལུན་སྒྲུལ་ཆོག་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་ལས་བྱུང་ཞེན། དེ་
 ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དམ་ཅི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིལ་བུ་མར་
 སྒྲིལ་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུ་འཕེན་
 པ་ན་དེ་སྒྲིལ་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ཅི་ཆོས་ཅན། སྒྲིལ་བུ་མར་གོམས་པས་གྲུབ་པ་
 མེད་དེ། ལུས་ཞིག་ནས་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིན་ཏན་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་
 པའི་སྒྲོ་ནས་ལུས་ལ་བཞེན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཡན་གར་བ་ལ་
 བཞེན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲིལ་བུ་མར་གོམས་པས་གྲུབ་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་
 ལ་བཞེན་པ་ཆོད་མས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་དབུགས་འབྱུང་རྒྱུ་དང་
 མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་ཡིད་སྒྲོ་དག་ཅི་ཆོས་ཅན། བ་མལ་པ་མའལ་དུ་སྒྲིལ་བ་
 ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲུ་མ་ལ་སྒྲོས་པ་མེད་པར་འབྱུང་བའི་
 བདག་ཅིད་ཅན་གྱི་ལུས་འདི་འབའ་ཞིག་ལས་སྒྲིལ་བ་མིན་པར་བཤམ། དེ་ཡིན་ན་ས་
 རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཡང་དབུགས་འབྱུང་རྒྱུ་དང་སེམས་པ་ཅན་དུ་ཉ་ཅང་
 བཤམ་ཆོས་པའི་ཕྱིར། དབུགས་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྒྲུར་སྒྲིལ་བ་ལེན་

བའི་དུས་སུ་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་མཆོམས་སྒྲིབ་བར་ནུས་ལྷན་དུ་མཐོང་བ་
 གར་ཡིན་པ་དེ་རྒྱ་གཞན་ལྷན་པོ་ཅི་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་རྒྱ་མིང་པའི་རྒྱ་
 མཆོམ་གར་གིས་ཕྱི་ནས་གི་བའི་འོག་དུ་ཡང་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་མཆོམས་
 སྒྲིབ་བ་མེད་གྱུར་དེ་མི་འགྱུར་རོ། །ཁ་མལ་འཆི་ཁའི་དབུགས་འབྱུང་རྒྱབ་སོགས་
 ཆོས་ཅན། རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱ་ཆར་ཞིང་གོགས་མེད་པའི་
 ཕྱིར། གལ་དེ་ན་ཅང་ཐལ་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་མེད་དེ། ས་སོགས་འབྱུང་བའི་ཆ་
 འགའ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ས་བོན་མེད་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་མི་སྒྲུའོ་ཞེ་ན། ས་
 སོགས་འབྱུང་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་
 དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་དེ་ན་ཅང་ཐལ་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་མེད་དེ། ས་སོགས་
 འབྱུང་བའི་ཆ་འགའ་སེམས་ཅན་གྱི་ས་བོན་མེད་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་མི་སྒྲུའོ་
 ཞེ་ན། ས་སོགས་འབྱུང་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་ས་བོན་གྱི་
 བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ས་སོགས་འབྱུང་བའི་ཆ་གར་དུ་དྲོད་གཤེར་རམ་
 རྒྱས་སྒྲེས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲེ་བོ་སྒྲེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ས་སོགས་འབྱུང་བའི་ཆ་དེ་
 འགའ་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཡིད་སྒྲོ་དང་དབང་སོགས་རྣམས་རང་གི་
 རིགས་འདྲ་སྒྲ་ས་ལ་ལྷོས་པ་མེད་པར་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་ས་སོགས་འབྱུང་བའི་ཆ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ།
 ས་བོན་འབྱུང་བའི་ཆ་ཀུན་ཆོས་ཅན། སྟོན་ཆགས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེར་འགྱུར་
 བའི་ས་སོགས་དང་འབྱུང་བར་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཡིད་སྒྲོ་དེ་

ལུས་དང་གཅིག་པ་ནི་འོག་ཏུ་འགོག་ཅིང་དོན་གཞན་ཡིན་ན། དབང་པོ་མེད་པའི་
 ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན། དང་པོ་ལྟར་ན་གི་
 བའི་ལུས་དང་སྒྲ་སེན་སོགས་ལའང་ཡིད་སློ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་
 ན་ཡིད་སློ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། མིག་སོགས་དབང་པོ་
 རྣམས་རེ་རེ་ལ་རྟེན་རིམ་ལྟར་བཞིན་དུ་གཞོད་པ་ཡོད་ན་ཡང་ཁྱོད་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིད་སློ་ལུས་ལ་མི་བརྟེན་པར་མ་ཟད་ལུས་ནི་ཡིད་སློ་ལ་
 བརྟེན་ཏེ་མིག་སོགས་དབང་པོ་དེ་དག་གྱུར་ཆོས་ཅན། ཡིད་སློ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཡིད་
 སློ་འདི་འདོད་འཇིགས་སྒྲ་རན་སོགས་གྱིས་འགྱུར་ན་ཁྱོད་གྱུར་འགྱུར་བ་དག་ཏུ་
 མཐོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིད་སློ་ལུས་ལ་མི་བརྟེན་པར་དབང་པོ་ཡིད་སློ་ལ་བརྟེན་པ་
 དེའི་བྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན། ཡིད་སློ་ལ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
 རྣམས་སྒྲེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་སློའི་རྒྱ་མཚན་གནས་པའི་རྟེན་སེམས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་
 རིགས་མཐུན་པའི་ལས་འགའ་ཞིག་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་གྱིས་རྒྱ་ཡིན་
 པས་དེའི་བྱིར། དེ་འདྲའི་ལས་དེ་ཡང་ཉེར་ལེན་སློ་སྒྲ་མ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི་
 ལུས་ལ་བརྟེན་པ་མིན་ནོ། །བ་མལ་འཆི་ཁའི་བྱིས་གྱུར་ཡིད་སློ་ཆོས་ཅན། སྒྲར་སྒྲེ་
 བ་ལེན་པའི་དུས་དེ་དང་འདྲ་བར་དབང་སོགས་འཕེན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་
 བྲལ། སྒྲར་སྒྲེ་བ་ལེན་པའི་དུས་སུ་དབང་སོགས་འཕེན་བྱེད་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་
 དབང་སོགས་འཕེན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཚད་བར་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་
 སློ་ལུས་ལ་མི་བརྟེན་ན་ཆོས་མཛོན་པའི་མདོ་ལས་ལུས་དང་སེམས་ནི་པན་ཚུན་

རྩོམ་པ་བྱེད་པ་ཅན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་དགོངས་པ་
 འདི་ཡིན་ཏེ། ཡིད་སློ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། ལུས་ལ་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལུས་དེའི་ཤེས་པས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་སྒོ་
 བས་པའི་འདོགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་སློ་ཆོས་ཅན། མིག་སྟོན་སྟོན་དབང་པོ་
 ལས་སྐྱེ་སྐྱེ་མིག་སྟོན་སྟོན་དབང་པོ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མིག་
 སྟོན་སྟོན་དབང་པོ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཡིད་སློ་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་མེད་པར་མི་སྐྱེ་
 བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ནའང་མིག་སྟོན་སྟོན་དབང་པོ་དང་ཡིད་སློ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན།
 སྐར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་དུས་སུ་ཡང་ཁྱོད་གཉིས་པའི་རྒྱུན་གཅིག་གཅིག་གི་རྒྱ་ཁྱིལ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་པའི་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་པར་མི་
 སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། ཤི་བའི་འོག་དུ་ཡང་ཁྱོད་གཉིས་པའི་རྒྱུན་གཅིག་
 གཅིག་གི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཡིད་སློ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་སྐྱེ་
 རིམ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལུས་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་སྐྱེ་རིམ་ཅན་དུ་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལུས་རྟག་ཀྱང་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ན་ཡིད་སློ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་དོ་
 ཞེ་ན། ལུས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིད་སློ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་
 པའང་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུན་གྱིས་ཁྱོད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་
 པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་སློ་སྐྱེ་མ་རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ལུས་ལ་
 རིམ་གྱིས་ཡིད་སློ་སྐྱེ་མ་རྣམས་སྐྱེ་བར་འབྱུང་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་ཅིག་སྐྱེ་
 ཕྱིའི་རིམ་པ་ཡོད་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་སློ་རིམ་ཅན་གྱི་

རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་དང་གཞན་དུ་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤར་
 རྒྱུ་བ་ལེན་པའི་དུས་དང་ཕྱིས་འཆི་བའི་དུས་གམས་ཅད་ཀྱི་ཆོན་ཆོས་ཅན། ལུས་
 དང་དབང་པོ་ཡིད་སློ་སོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་མཐོང་
 བ་ཉིད་ཡིན་པར་བཤམ། སྤར་རྒྱུ་བ་ལེན་པའི་དུས་དེ་དག་གི་སྐད་ཅིག་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་
 རི་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་སྟོན་མེད་གསལ་དུ་བསྐྱེད་པ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པ་
 དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་དག་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་
 བ་མེད་དེ། བ་མལ་འཆི་བའི་སེམས་ཆོས་ཅན། སེམས་གཞན་དང་མཆོམས་མི་
 སྟོར་བ་ཡིན་ཏེ། འཆི་བའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཙུམ་དུ་འདོད་པའི་འཆི་
 བའི་སེམས་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་བ་བྱ་བ་མ་འཆི་བའི་སེམས་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་འགལ་བླ་དམིགས་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་བཤམ། སེམས་གཞན་དང་མཆོམས་
 སྟོར་བ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་འདོད་པའི་
 དགྲ་བཙུམ་འཆི་བའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཆོད་མ་གང་ལས་
 སེམས་གཞན་དང་མཆོམས་སྟོར་བ་མེད་པར་གྱུ་བ་པར་འདོད་དེ་མ་གྱུ་བ་པར་
 བཤམ། ཆོད་མས་མ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་མས་གྱུ་བ་གྱུར་
 སངས་རྒྱས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལས་བཤད་པས་དཔེར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 སངས་རྒྱས་པའི་གྱུ་བ་མཐའ་འཇམ་ལུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
 དགྲ་བཙུམ་པའི་སེམས་དེ་ཆོད་མས་མཐོང་ངམ་ཅི་སྟེ་མི་རྟོགས་པར་བཤམ། ཆོད་
 མས་མ་གྱུ་བ་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དགྲ་བཙུམ་འཆི་བ་

མའི་སེམས་ཆོས་ཅན། སེམས་གཞན་དང་མཆོམས་མི་སྟོར་ཏེ། སེམས་གཞན་
དེའི་རྒྱ་དབུགས་འབྱུང་རྒྱུ་དང་དབང་པོ་སོགས་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་འདྲའི་
རྟགས་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། བ་མལ་འཆི་ཁའི་སེམས་དེ་སེམས་གཞན་དང་མཆོམས་
མི་སྟོར་བར་སྐྱབ་པ་འདིར་ནི་སྐྱབ་ཕྱེད་དུ་ཅིས་མ་བཟོད་དེ་བཟོད་བར་རིགས་
བར་བྲལ། དག་བཅོམ་འཆི་ཁའི་སེམས་དེར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དབུགས་དབྱུང་རྒྱུ་དང་དབང་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིད་སྟོའི་རྒྱ་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཁྱོད་དང་བྲལ་བ་དེ་བ་མལ་འཆི་ཁའི་སེམས་གཞན་དང་
མཆོམས་མི་སྟོར་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བྲལ། ཁྱོད་ཡིད་སྟོའི་རྒྱ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཆོན་དབང་པོ་སོགས་རེ་རེ་བ་དང་ཆོགས་པ་གང་ཡང་
ཡིད་སྟོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཤེས་ཆོས་ཅན། མིག་དེའི་སྟོ་བཞིན་དུ་གཟུགས་
གསལ་བར་འཛིན་པར་འགྱུར་བར་བྲལ། མིག་དབང་ལས་དངོས་སུ་སྟེས་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྲལ་བ་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། མིག་གི་དབང་པོ་དང་
བཅས་པ་སྟེ་དེའི་རྣམ་པ་ལས་དངོས་སུ་སྟེས་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་
གསལ་བར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་སྟོ་དེ་དབང་པོ་གཞན་
རྣམས་རེ་རེ་བ་ལས་ཀྱང་མི་སྟེ་བར་མ་བཟད་དབང་པོ་ཀུན་ཆོགས་པ་ལས་ཀྱང་མི་
སྟེ་སྟེ། འདི་ལྟར་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་ཀུན་ཆོགས་པ་
ལས་ཀྱང་ཡུལ་དུག་ཀ་འཛིན་པའི་ཡིད་སྟོ་སྟེ་བ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། རང་གི་ཡུལ་
གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སོ་སོར་བསྟེན་པའི་རྣམ་པ་བ་ཅད་དུ་མཐོང་

བ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་གསལ་ཅན་འཛིན་པའི་གཤམ་པ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མ་མཐོང་བའི་
 བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དབང་པོ་ཅན་ལས་གཞན་དབང་པོ་མེད་པའི་སྒྲ་སེན་སོགས་
 གྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཡིད་སློབ་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། རང་འབྲས་སེམས་
 མེད་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་དང་ཡིད་སློབ་གཉིས་
 རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྒྲོན་མ་དང་
 འོད་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་གྱུར་ལྟར་
 ཅིག་ཏུ་གནས་སུ་རུང་སྟེ། མིང་གཟུགས་འཕེན་ཁྱེད་གྱི་རྒྱ་སྒྲོན་གྱི་ལས་གཅིག་
 གིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་འཕངས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མིག་སོགས་དབང་པོ་
 ལྟ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཆོགས་གཅིག་པའི་གཟུགས་དང་རོ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་སློབ་དེ་
 ལུས་འགྱུར་རྗེས་སུ་འགྱུར་བ་ལུས་ལ་བརྟེན་ནོ་ཞེ་ན། ཡིད་སློབ་ཆོས་ཅན། དེ་རྗེས་
 སུ་འགྱུར་བ་ཅུ་མ་གྱིས་དེ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། གཞན་བསང་པའི་བྲག་
 ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་དོན་ཏེ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོན་ས་འགྱུར་བར་མཐོང་
 བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཅུ་མ་གྱིས་དེ་ལོག་པས་དེ་
 ལོག་པའི་ངེས་པ་མེད་པ། དེའི་ལོག་ཁྱེད་གྱི་རྒྱ་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལོག་
 པས་དེ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་བྱུང་པར་ཅན་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཡིད་སློབ་སྒྲ་མ་གང་
 ཞིག་ཆོས་ཅན། གང་ལོག་པས་ཡིད་སློབ་སྒྲིབ་པ་ལོག་པའི་སྒྲིབ་པ་དེའི་རྒྱ་བྱུང་པར་ཅན་
 ཡིན་ཏེ། ཡིད་སློབ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲ་རོལ་དུ་རྫས་སུ་ཡོད་པས་དེ་དག་ཕན་འདོགས་ཁྱེད་
 ཡིན་པའི་སྒྲོན་ས་དེ་དུས་ཏག་ཏུ་དེའི་སྟེ་ཁྱེད་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པའི་བྱིར་རྒྱ་སྒྲུབ་

པར་རྒྱ་གར་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་དེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། སྒྲིམ་བུའི་བྱེད་པས་རྒྱུར་
 བྱིར་འབྱིན་པ་དང་ཅང་དུ་འདྲེན་པའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དག་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་
 ལུལ་བྱུང་དང་འགྲིབ་པ་ལས་ཡིད་སློ་དེའང་ལུལ་བྱུང་གསལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མི་
 གསལ་བ་བློ་བ་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། ཁྱོད་དེའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
 ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཤི་བའི་ལུས་དེ་དག་ལའང་ཕྱོག་པ་མེད་པར་གནས་པར་བཤམ།
 ཁྱོད་དེ་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་ལུས་ཚད་བར་གནས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་བཤམ་བ་
 མཚུངས་སོ། །གལ་དེ་སེམས་དེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་སེམས་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པའི་
 བྱིར་ཤི་བའི་ལུས་ལ་སེམས་ཕྱོག་པ་མེད་པར་བཤམ་བ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཤི་བའི་
 ལུས་ཚེས་ཅན། དེར་བྱིན་ཆད་ཁྱོད་ལ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་གནས་པར་མཚུངས་
 པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་འཇུགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་སེམས་དང་ལྷན་
 ཅིག་དུ་གནས་པར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྒྲ་མའི་ལས་བྱེད་པའི་བྱིར། ཁྱེད་སྒྲེ། གར་
 གི་བྱིར་ན་ལུས་སེམས་ལྷན་ཅིག་དུ་གནས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཞན་སྒྲ་མའི་
 ལས་དག་ཀྱང་ལུས་སེམས་ལྷན་ཅིག་དུ་གནས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་བྱིར་
 རོ། །གལ་དེ་སྒྲ་གསལ་གྱིས་བཏབ་པའི་སྒྲོང་བུ་རྣམས་ལྷན་དང་དེ་ལ་མར་གྱིས་བཀུས་
 པའི་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་མེ་དང་སྒྱ་གུའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་རྒྱུར་
 མཐིམ་སོགས་གྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འགལ་རྒྱུན་བྱས་པའི་ལུས་དེ་ཡིད་སློའི་རྒྱ་
 མིན་པས་ལུས་ནི་གནས་པ་སེམས་ཞེས་པའི་དྲགས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེམས་སོགས་
 གྱིས་ཤི་བའི་ལུས་ཚེས་ཅན། སྒྲུང་ཡང་ཁྱོད་ལ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་སེམས་

འཆོ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་བྲལ། དེ་འཆོ་བའི་འགལ་རྒྱུ་ཅེས་པ་རྒྱུར་མཁྱིས་སོགས་
ཅེས་པ་འགྱུར་ཞིང་མཐུན་རྒྱུ་ལུས་ཆེད་བར་གནས་པའི་ཆོ་སྒྲིལ་པོ། །

གལ་ཏེ་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མི་ཕྱོག་ན་ཡང་མེས་བསྐྱེད་པའི་
ཤིང་གི་འགྱུར་བ་སོལ་བ་ཤིང་དུ་མི་ཕྱོག་པ་བཞིན་དུ། ཅན་གྱི་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་
པའི་རྒྱ་རིམས་སོགས་ཕྱོག་ན་ཡང་ཅན་གྱི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཕྱོག་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན།
ཅན་གྱི་འགྱུར་བ་ཆོས་ཅན། གང་ཅན་སྤྱི་ཕྱོག་པ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། ཁྱེད་གསོ་
པའི་སྒྲིལ་བ་དོན་ཡོད་པའི་སྒྲིལ་པོ། །དེའི་དོན་ཡང་འགྱུར་བ་ཁྱེད་པ་པོ་འགའ་
ཞིག་ནི་སྒྲུབ་པ་ལ་ལར་སྒྲུབ་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱོག་མི་རུང་གི་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པར་
ཁྱེད་དེ། དཔེར་ན་ཤིང་ལ་མེས་བུས་པའི་སོལ་བ་བཞིན་ནོ། །འགྱུར་བ་ཁྱེད་པ་པོ་
འགའ་ཞིག་ནི་སྒྲུབ་འགྱུར་པའི་ཕྱོག་རུང་ཡིན་པའི་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིལ་ཏེ་
དཔེར་ན་གསེར་ལ་མེས་བུས་པའི་སྒྲུབ་བ་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་མེས་བུས་པའི་འགྱུར་
བ་སོལ་བ་རྒྱུར་དུ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་ཤིང་དུ་ཕྱོག་ཏུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། མེས་ཤིང་
དུ་ཕྱོག་ཏུ་མི་རུང་དུ་བུས་པའི་སྒྲིལ། རིམས་སོགས་གྱིས་བུས་པའི་ཅན་གྱི་འགྱུར་
བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་ཡང་འགྱུར་པའི་ཕྱོག་ཏུ་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ།
རིམས་སོགས་གྱིས་སྒྲུབ་ཡང་ཕྱོག་ཏུ་རུང་བར་བུས་པའི་སྒྲིལ། དཔེར་ན་མེས་བུས་
པའི་གསེར་གྱི་སྒྲུབ་དེ་སྒྲུབ་ཡང་མེ་དང་བྲལ་ན་སྒྲུབ་པ་ཅིང་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།
གལ་ཏེ་ཅན་གྱི་འགྱུར་བ་དེ་སྒྲུབ་ཕྱོག་རུང་ཡིན་ན་གསེར་མི་རུང་གི་ཅན་ཡོད་པ་
བཤད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཅུང་ཟད་ཀྱང་གསོ་བུ་མིན་པར་བརྗོད་པའི་ཅན་ཆོས་

ཕན། གསོར་མི་རུང་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་འཕྲོ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་
 བུད་ཡིན་པ་སོགས་རྟོག་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་རམ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ནད་པ་
 གསོན་པའི་ལས་སམ་ཆེ་ཟད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་ཁྱོད་གསོར་མི་རུང་ཞེས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉེས་པ་རྒྱུ་མཁྲིས་ལ་སོགས་པ་འབའ་ཞིག་ནད་ཀྱི་འགྲུར་
 བའི་རྒྱ་ཡིན་ན་ནད་པ་ཆོས་ཕན། གསོ་རུང་མིན་པའི་ནད་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་
 གལ། རྒྱུ་མཁྲིས་ལ་སོགས་པའི་ནད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པས་སྒྲུབ་ནད་ཀྱི་འགྲུར་
 བ་ཀུན་ཕྱོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནད་ཀྱི་འགྲུར་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན་རིམས་དང་དུག་
 སོགས་ཀྱིས་གི་བའི་ལུས་ཆོས་ཕན། ཁྱོད་ལ་སེམས་དེ་ཅིས་ཀྱང་སྒྲུབ་ཡང་འཆོ་
 བར་མི་འགྲུར་ཏེ་འགྲུར་བར་གལ། འཆོ་བའི་རྒྱུ་རིམས་དང་དུག་སོགས་ཀྱིས་
 འགྲུར་བའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལ་རིམས་དང་དུག་སོགས་ཕྱོག་པའི་
 ཕྱིར། རམ་ཞེས་པས་དུག་སྒྲུལ་དེ་ཡིས་སོས་ཟེན་པའི་སྤྲུལ་དུག་གསལ་ཅད་འདུས་
 པའི་ག་བཅུད་པ་དང་གཉེན་པོ་སྒྲུགས་སོགས་ཀྱིས་རིམས་དང་དུག་སོགས་ཕྱོག་
 བར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་སྒྲུབ་ཡང་སེམས་འཆོ་བར་འགྲུར་རོ། །དེས་ན་ཉེར་ལེན་དུ་
 འདོད་པའི་ལུས་ཆོས་ཕན། ཁྱོད་རྒྱུ་པ་གཞན་དུ་འགྲུར་བ་མེད་པར་ཉེར་ལེན་
 ཡོད་སྟོང་ག་རྒྱུ་པ་གཞན་དུ་འགྲུར་བ་བྱེད་པར་མི་རྒྱས་པར་གལ། ཁྱོད་ཡོད་སྟོང་
 དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཛིམ་པ་རྒྱུ་པ་གཞན་དུ་འགྲུར་བ་
 མེད་པར་རྒྱུ་པ་སོགས་རྒྱུ་པ་གཞན་དུ་འགྲུར་བ་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་རོ། །
 དེ་ལྟར་གལ་བ་ལས་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་གང་ཡིན་དེ་ཆོས་ཕན། ཡོད་སྟོང་ཉེར་ལེན་

དུ་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཡིད་སློང་དངོས་པོ་གང་
ཞིག་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་བ་ལང་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་
བ་མེད་པ་བ་མིན་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་བཞིན་ནོ། ། རྟགས་
གྲུབ་སྟེ། ལུས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་དགའ་གདུང་སོགས་
རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་མཐོང་བའི་བྱིར་ཏེ། བ་ལང་དང་བ་མིན་དེ་བཞིན་ནོ། །
དེ་ཆོས་ཅན། ཡིད་སློང་དང་ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་མ་ཡིན་ཡང་ལྷན་ཅིག་གནས་
སུ་རུང་སྟེ། རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁྱོད་དང་ལྷན་ཅིག་
དུ་གནས་པའི་ཡིད་སློང་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡིད་སློང་སྒྲིལ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དུ་
ཡོད་པ་ལས་སྟེ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མེ་དང་ཟངས་མའི་ཞུ་
ཉིད་ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་མ་ཡིན་ཡང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་
དག་གིས་ལུས་སེམས་ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་འདོད་པ་བཀག་ནས། ད་
པན་མི་འདོགས་པའི་དོན་གཞན་རྟོན་དང་བརྟོན་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ནི།
ལུས་ཆོས་ཅན། ཡིད་སློང་ལ་པན་མི་འདོགས་པའི་རྟོན་དུ་མི་འབྲད་པར་བཤལ། ཡིད་
སློང་རྩིས་སུ་ཡོད་མེད་དག་གང་ལ་ཡང་པན་འདོགས་པའི་རྟོན་དགོས་རྒྱས་མེད་
པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་རྩིས་སུ་ཡོད་ན་རྟོན་མི་དགོས་ལ་མེད་ན་རྟོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་
བྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ས་ཡིན་ཏེ་ལུས་དེས་ཡིད་སློང་གྲུབ་ཅིན་ཡོད་པ་མི་འཇིག་
པར་གནས་པའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཡིད་སློང་ཉེར་ལེན་ཞེས། ལུས་དེས་ཡིད་སློང་
གནས་པ་ཡིད་སློང་དང་གཅིག་བྱེད་དམ་དོན་གཞན་བྱེད། གཅིག་བྱེད་ན། ལུས་

འདི་ཚེས་ཅན། ཡིད་སློའི་མི་འཛིག་པར་གནས་པའི་ཉེན་དུ་མེད་པར་བཤམ། ཡིད་སློ་
 གནས་པ་གནས་པ་པོ་ཡིད་སློ་ལས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ལ་ཕན་མི་འདོགས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གཞན་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་། དེས་ནི་ཚེས་ཅན། ཡིད་སློ་དངོས་
 པོ་མི་འཛིག་པར་གནས་པར་ཅི་ཞིག་བྱས་ཏེ་མི་བྱེད་པར་བཤམ། ཡིད་སློ་གནས་པ་
 ཡིད་སློ་ལས་དོན་གཞན་དེ་ལོ་ནའི་རྒྱ་ནིད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིད་སློ་ཚེས་
 ཅན། མཁ་ཡང་འཛིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་པར་བཤམ། མི་འཛིག་པར་གནས་པའི་
 རྒྱ་ལུས་རྟག་པ་བརྟན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་སློ་དེ་གནས་པའི་རྒྱས་གནས་
 པར་བྱེད་ཀྱང་འཛིག་རྒྱ་ལས་འཛིག་པར་འདོད་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡིད་སློ་
 འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལས་འཛིག་པར་འདོད་པ་དེའང་དེས་ཡིད་སློ་འཛིག་པ་ཡིད་
 སློ་དང་གཅིག་བྱེད་དམ་དོན་གཞན་བྱེད། དང་པོ་ལྷུང་ན་བྱེད་མི་དགོས་ན། གཉིས་པ་
 ལྷུང་ན་འཛིག་རྒྱས་ཡིད་སློ་འཛིག་པར་མི་བསྐྱེད་པར་བཤམ་ཞེས་པའི་བཤམ་བ་མཚུངས་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཡིད་སློ་ཚེས་ཅན། གནས་པའི་རྒྱས་ཀྱང་མི་འཛིག་པར་གནས་
 པར་ཅི་ཞིག་བྱས་ཏེ་མི་བྱེད་པར་བཤམ། འཛིག་རྒྱ་དང་མ་ཕྱད་ན་རོ་པོ་ནིད་གྱིས་
 རྟག་པར་གནས་ལ་ཕྱད་ན་གནས་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་འཛིག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་སློ་
 གནས་རྒྱ་མེད་ན་འཛིག་རྒྱ་དང་མ་ཕྱད་པའི་གོང་དུ་ཡང་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་ལ་
 གནས་རྒྱ་དེས་འཛིག་རྒྱ་དང་ཕྱད་གྱི་བར་དུ་གནས་པར་བྱས་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེ་ན།
 ཡིད་སློ་དངོས་པོ་ཚེས་ཅན། འཛིག་པ་དེ་རང་གི་ཚེས་ནིད་ཡིན་པར་བཤམ། འཛིག་རྒྱ་
 ལ་ལྷོས་མེད་དུ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གནས་པའི་རྒྱས་མི་འཛིག་པར་གནས་

[illegible]

པར་འདོད་པ་བཀག་ནས། རིགས་པ་དེས་ཞར་ལ་དེ་ལ་བཏེན་པའི་བ་སྒྲུབ་གཞན་
 ཡང་འགོག་པ་ནི། བཅ་མི་འདོགས་པའི་དོན་གཞན་ཏེན་དང་བཏེན་པ་འགོག་
 པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲུལ་མ་དང་སྒྲུལ་བུ་ལྟ་བུ་དུས་མཉམ་པའི་
 ཏེན་དང་བཏེན་པར་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་འཕྲོད་པ་འདྲུབ་དང་བདག་དེ་རང་ལ་
 འཕྲོད་པ་འདྲུབ་ཅན་གྱི་དེ་སོགས་གྱི་རྒྱ་དང་གསལ་བ་ལ་རིགས་དང་ལ་སོགས་
 པ་ཆོས་ཅན། སྒྲུལ་བུ་ལ་ཆོས་དཀར་སོགས་དང་འབྲུང་འབྲུང་སོགས་ཀྱུ་བ་ཐེན་གྱི་
 དོན་གཞན་རྣམ་པར་གནས་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་རྣམས་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། གྱུ་བ་
 ཐེན་ནས་པཅ་མི་འདོགས་པའི་དོན་གཞན་ཏེན་དུ་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 དག་གི་དོན་བསྒྲུབ་དེ། གལ་ཏེ་ཡིད་སློལ་སོགས་པའི་ཏེན་བཅས་གྱི་དངོས་པོ་དེ་
 འཛིག་རྒྱ་དང་མ་ཕྱད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གནས་པ་ཡིན་ལ་གཞན་འཛིག་རྒྱ་དང་
 ཕྱད་པ་ལས་འཛིག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གནས་པའི་རྒྱས་མི་འཛིག་
 པར་གནས་པར་བྱེད་པ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་བཤལ་ལོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན།
 གནས་པའི་རྒྱ་རྣམས་ལ་ཁྱོད་གནས་པར་བྱེད་པའི་དུས་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་བཤལ།
 འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་མེད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་འཛིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 ཁྱོད་ལྟར་ན་སྟེ་བ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་བཤམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཅན། འཛིག་རྒྱ་དང་ཕྱད་
 པའི་དུས་འགའ་ཞིག་ཆོ་ནའང་འཛིག་པར་མི་འབྲུང་བར་གནས་པར་བཤལ། ཁྱོད་
 ཀུན་དངོས་དང་བརྒྱད་པ་ཅི་རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་མི་འཛིག་པར་གནས་པར་བྱེད་
 པའི་རྒྱ་རྣམས་པའི་རྒྱ་གྱི་ཏེན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱེད་སྟེ། མི་འཛིག་

པར་གནས་པའི་རྟེན་བཅས་བསམས་ཅད་དྲག་པར་གནས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱིར་རོ།
 །གལ་ཏེ་ཡིད་སྒྲོ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་རང་གི་རང་གིས་འཇིག་པའི་རང་ཚུལ་གྱི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་ན། དེའི་སྤྱིར་སྒྲོ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། གནས་བྱེད་
 གཞན་གྱིས་གནས་པར་བྱེད་པ་གང་སྟེ་མི་རྣམས་པར་བལ་ཞིང་། གལ་ཏེ་རང་གི་
 རང་གིས་འཇིག་པའི་རང་ཚུལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། དེའི་སྤྱིར་དེ་ཆོས་ཅན། གནས་
 བྱེད་གཞན་གྱིས་གནས་པར་བྱེད་པ་གང་སྟེ་མི་དགོས་པར་བལ་ལོ། །གཞན་ཡང་
 རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་སེམས་ལུས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྲུབ་སྟེ། ཆོས་
 རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་བསམས་སྒྲིང་རྗེ་ཆགས་སྤང་སྒྲོངས་གསུམ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲོའི་ཉིར་ལེན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ལུས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་ཡིན་པ་
 མི་རིགས་པར་བལ། ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལུ་པ་བྱུང་འགྲིབ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མེད་
 པར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོའི་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ལུ་པ་བྱུང་དང་
 འགྲིབ་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། དྲགས་འདི་ནི་མར་མེའི་འོད་དང་སྤྱ་གུའི་གྲིབ་མ་ལ་སོགས་པ་
 ཉིར་ལེན་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་རང་གི་
 ཉིར་ལེན་སྒྲོམ་མ་སོགས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱེད་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་དྲགས་
 མ་གྲུབ་སྟེ་བཟུང་ལེན་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་ལུས་དེ་ལས་ཀྱང་ཤེས་
 རབ་ལ་སོགས་པ་འདི་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། བཟུང་ལེན་
 སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་ལུས་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་ལའོར་གྱིས་ཤེས་རབ་

སོགས་ལ་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་པ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། ལུས་ཀྱིས་སེམས་ལ་ཕན་
 འདོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་དེའི་ཤེས་རབ་སོགས་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཅུང་གི་ལུས་
 ཀྱིས་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མེད་པར་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་སྤྱིའི་བྱེད་པའི་ཁུད་པར་ལ་མི་སྟོན་པར་ལུས་ཡན་གར་བ་ལས་ཀྱང་
 སེམས་སུ་ལ་དུ་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། ལུས་རྒྱས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་རྒྱུད་པ་ལས་
 ཞེ་སྤང་སྒྲེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བ་འགའ་
 ཞིག་གི་ཆེ་ལུས་རྒྱས་པ་དང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱིས་འཕེལ་བར་བྱས་པའི་ཆགས་སྤང་
 སོགས་ཆོས་ཅན། ལུས་རྒྱས་པ་དང་རྒྱུད་པ་ཁོ་ན་ལས་དངོས་སུ་སྒྲེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྲུག་ལས་དངོས་སུ་སྒྲེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་
 ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་དེ་ཡང་ལུས་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་ལས་སྒྲེས་ལ་ལུས་ཤེས་
 འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲའི་ལུས་ལས་དངོས་སུ་སྒྲེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 འཇམས་སྟོམས་པ་དང་ས་སྟོམས་པ་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་དོན་རིག་བྱའི་ཁུད་པར་
 རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་ཉེ་བ་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་ལུས་ལས་བརྒྱུད་ནས་
 སྒྲེ་བར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི་འདུས་པའི་རིམས་དང་སྒྱུར་བའི་དུག་ལ་
 སོགས་པ་ལས་དྲན་པ་ཉམས་པ་སེམས་ཡེངས་པ་སྟོངས་པ་སོགས་ཆོས་ཅན།
 འདུས་པའི་རིམས་དང་སྒྱུར་བའི་དུག་སོགས་ལས་དངོས་སུ་སྒྲེས་པ་མ་ཡིན་མོ་
 ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་དཀྱུགས་པའི་ནང་དོན་རིག་བྱའི་ཁུད་པར་
 གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྒྲེས་པའི་དབང་པོའི་སྟོན་ཡིད་སྟོ་འཁྱུར་བར་བྱེད་དེ་

བྱས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དཔེར་ན་གཤམ་རྒྱུད་སྤང་བ་དང་མཐོན་པར་ས་བརྟགས་
པའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་སྤྲུག་ཅིང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ཐོས་པ་དང་གཞན་
བསང་པའི་བྲག་ལ་སོགས་མཐོང་བ་ལས་དྲན་པ་ཉམས་པ་སེམས་ཡིངས་པ་སྒྲོངས་
པ་ལ་སོགས་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །སེམས་ལུས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་ཅན་འགོག་
པའི་དོན་བསྟུ་བ་དེ། སེམས་ལུས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དེས་པར་
གང་སེམས་སྤྲ་མ་ཅིང་ཀྱི་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་རྩིས་སུ་འབྱུག་པའི་སེམས་ཕྱི་མ་ནི་ཆོས་
ཅན། ཉིར་ལེན་སེམས་སྤྲ་མ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཀྱི་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་དེ།
དེ་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་མེད་ན་ནི་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་དོ། །གཞན་ཡང་ལུས་སེམས་བདག་
ཅིང་གཙོག་པ་འགོག་པ་དེ། རི་ལྷར་ན་སེམས་ལ་བརྟེན་པར་བྱས་ནས་ཐོས་པ་
དང་བཟོ་སོགས་ཀྱི་མན་ངག་འདྲ་བྱེད་པའི་སེམས་ལ་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆོ་ཐོས་
སོགས་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཆོ་དེ་ཅན་གྱི་སྒྲེས་བུ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སེམས་དེ་
ལྷར་དུ་ལུས་ལ་འདར་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གསལ་བར་འབྱུང་བར་བལ་
ཐོས་སོགས་གསལ་བའི་སེམས་དང་ལུས་བ་དང་མེད་པར་བདག་ཅིང་གཙོག་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་གིས་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་འབྱུང་བའི་བདག་ཅིང་ཀྱིས་ལུས་ཁོ་ན་མངལ་དུ་
སྒྲིབ་པ་ལེན་པའི་རྒྱུར་འདོད་པ་བཀག་ནས། རང་ལུགས་ལ་བདག་འཛིན་ཅིང་སྒྲིབ་
པ་ལེན་པའི་རྒྱུར་སྟོན་པ་དེ། བ་སལ་པ་པ་སངས་དུ་སྒྲིབ་པ་ཆོས་ཅན། བདག་ལ་ཆགས་
པ་དང་ལྷན་པས་བདེ་བ་ཐོབ་པ་དང་སྤྲུག་བསྟུ་ལ་དོར་བ་འདོད་པའི་སྒྲོ་སྟོན་དུ་
སྟོང་སྟེ། དབང་ལུག་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་བགྱི་བ་

མིན་པར་མངལ་སོགས་དཔེ་གནས་སུ་སྒྲེ་བ་ཡོངས་སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་ཆགས་པ་ཅན་བྱད་མེད་གྱི་རོ་དང་སྒྲུང་བུ་མི་གཙང་བ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།
 ཟུག་སྟེ། སྟུག་བསྐྱལ་བ་དེ་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་དང་བ་དེ་བ་ཐོབ་ཅིང་
 སྟུག་བསྐྱལ་འདྲོར་བའི་སྒྲིང་པ་ནི་ཀུན་ནས་འཆིང་བ་མངལ་སོགས་སུ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་
 ཡིན་ལ་གང་ལ་ལོག་སྒྲིང་དེ་མེད་པའི་སྒྲིས་བུ་དེ་ནི་མངལ་སོགས་སུ་སྒྲེ་བར་མི་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་རྒྱང་འཕེན་པ་ན་རེ། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་དང་སྐྱ་མ་ནས་
 འདིར་འོང་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་གང་གིས་ཕྱིན་ནས་མཆོམས་སྒྲུར་མེད་སོགས་
 གྱི་ཙ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེ་རྒྱང་འཕེན་པ་ཁྱེད་གྱིས་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་
 བོ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་དབང་པོ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཡོད་རྒྱང་མི་མཐོང་བ་སྒྲིང་བའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་མིག་མི་གསལ་བས་དུ་བ་རྒྱང་དུ་ཡོད་རྒྱང་མི་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །
 སྒྲིས་བུ་ཀུན་གྱིས་མ་མཐོང་བ་ནི་མ་གྲུབ་སྟེ། བར་དོ་ནང་དང་ལྷ་མིག་ཐོབ་པའི་
 རྒྱལ་འབྱོར་པ་རྣམས་གྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བར་སྒྲིང་ཆོས་ཅན། ཐོགས་
 བཅས་སུ་བྱལ། ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བུམ་སོགས་བཞིན་ནོ། །འདྲོད་མི་རྣམས་ཏེ།
 དབང་པོ་ཀུན་ཆང་ཐོགས་མེད་རྒྱ་ཞེས་པར་ཁས་སྒྲུངས་སོ་ཞེ་ན། དེ་མ་ངེས་ཏེ།
 རྩ་ས་འགའ་ཞིག་ལུས་ཅན་ཡིན་ཡང་སྒྲིང་དྲངས་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཅན་ལ་ལར་
 ཐོགས་པ་མེད་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་རྩ་ས་ལ་ཁུ་བཞིན་དང་། ཤེལ་ལ་ཉི་
 འོད་དང་གསེར་ལ་དདུལ་ཁུ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བར་

ན་ཡན་ལག་གམས་ཅད་ཁ་བསྐྱར་བར་བཤམ། ཁ་བསྐྱར་བའི་ཡན་ལག་དང་ཡན་
 ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། འཕ་གྱིས་ཚོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་
 བའི་སྒྲིམ་བུའི་ཡན་ལག་གཅིག་ཚོས་ཅན། ཚོན་གྱིས་ཁ་མ་བསྐྱར་བར་རྟོགས་
 བར་འགྱུར་བར་བཤམ། ས་བསྐྱར་བའི་ཡན་ལག་དང་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་
 བ་ཡན་ལག་དུ་མ་ཚོགས་པའི་སྒྲིམ་བུའི་ལུས་དང་བུམ་སོགས་ཚོས་ཅན། ཆ་མེད་
 རྫས་གཅིག་དུ་ཡོད་པ་མིན་པར་བཤམ། གཡོ་མི་གཡོ་སོགས་འགལ་བ་དུ་མ་དང་
 ལྷན་པ་དེའི་བྱིར། གལ་ཏེ་གསལ་བྱེད་པ་སོགས་ན་རེ། སྒྲིམ་བུའི་ལུས་དང་བུམ་
 སོགས་དེ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་གཅིག་པའི་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་ན་དེའང་ཚོས་ཅན།
 དབང་ཤེས་གྱི་རྟོགས་པ་མིན་པར་བཤམ། སྒྲུང་དབང་ཤེས་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་
 པའི་གནས་སྐབས་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར་དང་རྟུལ་སྒྲ་རབ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་མི་ནུས་ཤིང་སྒྲ་མའི་རེ་རེ་བ་ལ་རོ་བོ་འཕྲོས་པ་མེད་
 པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རགས་པ་དེའི་སྒྲ་མ་རྟུལ་སྒྲན་རེ་རེ་བ་བཞིན་ཞེན། སྒྲིམ་
 བུའི་ལུས་དང་བུམ་སོགས་ཚོས་ཅན། དབང་ཤེས་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གནས་
 སྐབས་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་བྱ་སྒྲུང་དུ་རྟུལ་སྒྲན་ཡིན་
 པའི་རྟོགས་ཀྱང་གྲུབ་པ་མིན་པར་བཤམ། རྟུལ་སྒྲན་རེ་རེ་བ་ལས་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་
 ནུས་སུ་སྒྲིམ་པའི་རྟུལ་སྒྲན་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་དབང་ཤེས་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་
 པ་དེའི་བྱིར། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མེད་ན་ལུས་དང་བུམ་སོགས་དབང་ཤེས་གྱི་
 མི་རྟོག་པར་བཤམ་ཞེས་རྟོག་པ་ལ་ལན་བཏབ་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི། ལུས་དང་

བུམ་སོགས་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་བྱེད་དང་ཐོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་བཤམ། སྒྲ་
 མའི་རྩལ་ཕྱན་རེ་རེ་བ་ལས་རོ་བོ་འཕོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲིན་དག་གྱར་
 བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་དེ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱིས་ལན་གཉེན་པར་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པར་ཡང་སྟོན་པ་དེ།
 དབུལ་ཁུ་གསེར་སོགས་དང་འདྲེས་པའི་རྩོ་ཆོན་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། དབང་
 ཤེས་ལ་རི་ལྗང་མི་སྒྲུང་བར་བཤམ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་ས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་
 རིགས་མི་མཐུན་དུ་མ་ཆོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བཤམ་བ་གསུམ་པའི་རྟགས་གྱར་རང་
 ཉིད་ལས་མ་ངེས་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དང་སྒྲུང་བ་
 ཡིད་བྱེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་ལྟན་ཅིག་དུ་ཆོགས་གྱར་གཟུགས་སོགས་
 རྟོགས་པའི་དབང་ཤེས་དག་རི་ལྗང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་སོ་
 སོར་རེ་རེ་བ་ལ་དེ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད། ཆོགས་པ་ཡང་སྒྲུང་གྱི་རེ་རེ་བ་ལས་
 འཕོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱུན་གསུམ་པོ་ལས་ལྟན་པ་སྐྱེ་ལ་ལྟན་པ་ལས་
 དབང་ཤེས་སྐྱེ་བས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འདོད་པ་འདིར་ཡང་རྒྱུན་གསུམ་
 ཆོས་ཅན། ལྟན་པ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། སྒྲུང་རེ་རེ་བ་ལས་རོ་བོ་འཕོས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་བཤམ་བ་མཆུངས་སོ། །གལ་ཏེ་གསེར་དང་དབུལ་ཁུ་ལ་
 ཡན་ལག་གི་རྩ་ས་མེད་གྱར་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩལ་ཕྱན་ཕྱད་པའི་ལྟན་པ་ཡོད་པས་དེ་
 དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩལ་ཕྱན་
 ཕྱད་པའི་ལྟན་པ་གང་ལས་རྟོགས་ཏེ་མི་རྟོགས་པར་བཤམ། དེའི་རྟོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་

རྒྱལ་ཕྱན་ཕྱད་པ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲིལ་གཤེད་དང་བྱ་རམ་
 སོགས་སྐྱར་བའི་བརྟུང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རོ་ཞིས་པ་དང་གཟུགས་བཟང་བ་
 ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་འགལ་བར་བྲལ། ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་ས་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། རྒྱལ་རིགས་མི་མཐུན་དུ་མ་ཆོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་དེ།
 བརྟུང་བ་རོ་ཞིས་གཟུགས་བཟང་ཞེས་སོགས་གྱི་བྲ་སྒྲོད་འདུག་པར་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །གལ་དེ་བརྟུང་བ་དང་རོ་གཟུགས་གཉིས་རྒྱལ་ཕྱན་གྱི་རྩ་ས་གཅིག་ལ་
 འཕྲོད་པ་འདུས་པ་ཡོད་པས་ཉི་བར་བཏགས་པ་ལས་བརྟུང་བ་རོ་ཞིས་གཟུགས་
 བཟང་ཞེས་བྲ་སྒྲོད་བྱེད་པར་འདོད་ཅེ་ན། རྩ་ས་སྒྲིལ་ཆོགས་སྐྱར་བའི་བརྟུང་བ་དང་
 འོ་མའི་རོ་ཆོས་ཅན། སྒྲོ་ལ་རོ་མཆན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་བྲ་དང་དུ་སྒྲོར་
 བར་འགྱུར་བར་བྲལ། ཁྱོད་གཉིས་གཅིག་རོ་མཆན་ཉིད་པ་གཅིག་བཏགས་པ་བ་
 ཡོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བྱ་བ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་བ་ཆོས་ཅན། རི་ལྷ་ར་ན་
 ཁྱོད་ལ་མཆར་དུ་དངར་བའི་རིང་པོ་ཞེས་བྱ་བར་བཏགས་ནས་སྟོན་པར་འགྱུར་དེ་
 མི་འགྱུར་བར་བྲལ། ཁྱོད་རིང་པོ་དང་རྩ་ས་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དེ། ཁྱོད་གང་ལ་འདུ་བའི་བྱ་རེ་རེ་བ་ལ་རིང་པོ་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེའི་
 ཞར་ལ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱ་དང་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་ཡང་འགོག་པ་ནི། གཅིག་གཉིས་
 ཞེས་སོགས་བུམ་པའི་གྲངས་དང་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པ་དང་འདེགས་འཛོག་ལ་
 སོགས་པའི་ལས་དང་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་སྒྱི་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་ཆོས་ཅན།
 གྲངས་སོགས་དེ་དང་ལྡན་པའི་བུམ་པ་རང་གི་རོ་བོ་དང་དེ་བརྗོད་པའི་སྒྲི་དག་

ལས་རྩ་ས་བྱ་དང་པར་ཡོད་པ་ས་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་ཡོད་ན་བུམ་གཟུགས་སོགས་
 མེད་པར་ཡང་སྒོ་ལ་སྒྲུང་དགོས་པ་ལ་དེ་མེད་པར་སྒོ་ལ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་དེ་བུམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་དེ། དེར་ཡོད་པའི་
 སྒྲ་ཤེས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་དུ་གྱུར་
 པའི་སྒྲ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་བུམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་
 པའི་གཟུང་དོན་ཅན་ས་ཡིན་དེ། བུམ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རིགས་མི་མཐུན་ལས་
 བྱ་དང་པའི་གཞན་སེལ་བའི་རྩིས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་རྟོག་གིས་ཀུན་བཏགས་པའི་
 དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཟུགས་སོགས་ཡོན་ཏན་
 རྣམས་ལ་གྲངས་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གཞན་དུ་མེད་ཀྱང་དེའི་སྒྲ་ཤེས་
 འཇུག་པའམ་ཞིག་པ་འདས་པ་དང་ས་སྒྲིས་ས་འོངས་པ་རྩིས་སུ་མ་གྱུབ་ཀྱང་བུམ་
 པ་གཅིག་གཉིས་སོགས་དུ་ས་འབྱུང་ངོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་སྒྲ་ཤེས་འཇུག་
 པ་བཞིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཡོན་ཏན་འདིར་ནི་གྲངས་དང་ལྡན་པ་ལ་
 སོགས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པས་དེའི་སྒྲ་རྟོག་ཅི་བར་བཏགས་པ་ཁོ་ན་ལས་འཇུག་
 བར་འདོད་ཅི་ན། གྲངས་དང་ལྡན་པ་དང་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་བཤམས་ཅད་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྲངས་དང་ས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དེ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་
 པ་ས་ཡིན་པར་བཤམ། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན་གཟུགས་སོགས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་
 གྲངས་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དེ་བཏགས་ནས་འཇུག་པར་འདོད་པ་ནི་རྒྱ་

མཚན་དེ་ནི་ཁྱེད་ལ་ཡང་དེའི་སྐྱ་ནས་འཇུག་པ་དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་དུ་ཅིས་མི་
 འདོད་དེ་འདོད་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་
 ཡུལ་ཀུན་ལ་ནི་བར་བཏགས་ནས་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་ནས་འཇུག་པ་
 ལ་གཙོ་བོར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས། དེའི་སྐྱ་དེ་ཡུལ་ལ་གཙོ་བོ་དང་པལ་པའི་སྐྱ་
 ནས་འཇུག་པའི་མཚན་ནི་ད་ཅི་དྲིས་པས། དེའི་སྐྱ་དེ་གྲངས་སོགས་བྱ་དང་པའི་
 ཁུད་པར་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་གཙོ་བོར་འཇུག་ དེ་ལས་གཞན་ལ་པལ་པར་འཇུག་གོ་
 ཞེས། བུམ་པ་དང་གཙོག་གཉིས་ཞེས་སོགས་གྲངས་སོགས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཚོས་
 ཕན། གང་ལ་གྲངས་སོགས་བྱ་དང་པའི་ཁུད་པར་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་
 དངོས་པོ་འཕྲུ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་ལ་དེ་ལས་གཞན་ལ་པལ་པའི་བཏགས་མིང་དུ་
 འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། གལ་ལ་དངོས་
 པོར་བརྟ་སྐྱར་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་དངོས་མིང་དང་དངོས་མིང་འཇུག་པའི་ཡུལ་དང་
 འདྲ་འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་ནས་བརྟ་སྐྱར་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཙོག་དང་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་ཚོས་
 ཕན། བྱ་དང་མེད་པ་སྐྱ་རྣམས་གྲངས་པ་ཡིན་པར་བྲལ། བརྗོད་བྱའི་དོན་བྱ་དང་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་དབང་པོ་དང་བརྒྱ་བྱེན་དང་གྲོང་འཛུལ་ས་ཞེས་སོགས་
 བཞིན་ནོ་ཞེས། དེ་མ་དེས་ཏེ། གྲངས་སོགས་དང་ལྷན་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ནི་ཚོས་
 ཕན། བརྗོད་བྱའི་དོན་བྱ་དང་མེད་པས་སྐྱ་རྣམས་གྲངས་པར་བཏགས་པ་མ་ཡིན་
 པར་བྲལ། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་བྱ་དང་

བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འདུག་པ་ཅན་མིན་ཡང་དེ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་རྣམས་གྲངས་པ་མ་ཡིན་
 བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྲ་དང་པ་ཡོད་པས་ཉགས་ས་གྲུབ་ཅེ་ན།
 ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་དང་རྩ་ས་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་བར་གྲལ། གྲངས་དང་ལྡན་
 པ་ལ་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཉན་ཁྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཡང་གྲ་དང་དོན་མེད་གྱི་ཉགས་
 གྲང་དོན་ལ་ས་གྲུབ་སྟེ། གཅིག་དང་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་སོགས་གྱི་སྐྱེ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱེད་གྱི་བརྗོད་བུའི་དོན་གཞན་གྲ་དང་པ་མ་ཡིན་པས་གྲ་དང་མེད་པ་ས་
 ཡིན་དེ། དེ་དེ་མ་ཡིན་ཡང་སེལ་ངོར་ལྷོག་པའི་དབྱེ་བས་གྲ་དང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། སྤྱི་གཅིག་པོ་དེ་ཅིང་ལ་ལས་མིན་རྩ་ས་མིན་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འདུག་པ་
 བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་དེ་བུམ་པ་ལས་རྩ་ས་གྲ་དང་དུ་ཡོད་དེ།
 བུམ་པའི་གྲངས་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འདུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྷ་སྤྱོད་གྱི་རིལ་བ་བཞིན་ཞེ་
 ན། བུམ་པའི་གྲངས་ཞེས་སོགས་དངོས་པོ་སྟེ་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་རྣམས་གྱིས་
 བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་དེ་གྲངས་སོགས་དེ་དང་ལྡན་པའི་བུམ་པ་ལས་གྲ་དང་
 བཞིན་དུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་དེའང་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་བུམ་པ་
 ལས་རྩ་ས་གྲ་དང་དུ་ཡོད་པས་ཁྱེད་ལ་འདུག་པ་མ་ཡིན་དེ། བུམ་པའི་གྲངས་
 སོགས་དེ་བུམ་པའི་ཆོས་གཞན་སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེ་ནས་སྟོན་
 བར་བྱེད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུམ་པའི་གྲངས་ཞེས་སོགས་གྱི་སྐྱེ་ཆོས་
 ཅན། བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་དེ་བུམ་པ་ལས་གྲ་དང་པའི་ཆོས་བཞིན་དུ་རྗོད་པར་
 ཁྱེད་པ་ཅུ་མ་གྱིས་དེ་དེ་ལས་རྩ་ས་གྲ་དང་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་དེ་བུམ་པའི་ཆོས་དུ་

མའི་ནང་ནས་བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་དེ་ཙམ་གྱིས་པར་འདོད་པ་ལ་བུམ་པའི་
 ཚོས་གཞན་ཀུན་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཕངས་པ་མེད་པར་བུམ་པའི་གྲངས་སོགས་དེ་བྱང་
 པར་གཞན་སྒོར་གི་སྒོ་ནས་སྒོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སོར་མོའི་ཚོས་དུ་
 མའི་ནང་ནས་སོར་མོའི་བྱང་པར་གྱི་ཚོས་གཤིབས་པ་གྱིས་པར་འདོད་པའི་
 སྐབས་ལ་ལར་སོར་མོའི་ལྷན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །སོར་མོ་ལྷན་པར་འགྱུར་
 ཞེས་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། ཚོས་ཅན་བརྗོད་པར་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། སོར་མོའི་བྱང་
 པར་གྱི་ཚོས་བཤས་ཅད་བརྗོད་བྱུང་འཕེན་ཞེས་མི་སྒོར་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་སོར་མོའི་ལྷན་པ་ཞེས་ཚོས་དང་སོར་མོ་ལྷན་པར་འགྱུར་ཞེས་ཚོས་ཅན་
 བརྗོད་པའི་སྐྱ་གཉིས་ཚོས་ཅན། བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་བརྗོད་ཀྱང་སྐྱ་རྣམས་གྲངས་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བྱ་བྱང་པར་གཞན་སྒོར་བ་དང་མི་སྒོར་བ་དེ་ལྷན་དུ་གྱེས་
 པའི་ཕྱིར་དུ་བུམ་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་བརྟེན་པ་གྲངས་སོགས་
 དེའི་ཕོར་མེད་ཀྱང་དེའི་སྐྱ་འདུག་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་ནས་ད་ཏེན་བུམ་པ་ཞེས་
 པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམས་མེད་ཀྱང་དེའི་སྐྱ་འདུག་པའི་རྒྱ་མཆན་སྟོན་པ་དེ།
 བུམ་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། བརྗོད་བྱ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམས་མེད་
 ཀྱང་བྱོད་འདུག་པ་དོན་ཡོད་དེ། བུམ་པའི་གཟུགས་སོགས་རང་འཛིན་པའི་གྱིས་
 པ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པའི་བྱང་པར་རང་གི་བརྗོད་བྱུང་སྒོར་པའི་སྒོ་ནས་བུམ་པའི་
 བུམ་སོགས་དེའི་མཚུངས་པ་སྟེ་བུན་མོར་གི་འབྲས་བུ་རྒྱ་སྒོར་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱ་
 མིན་རྣམས་པར་གཅོད་པའི་ལྷོ་ལྷོར་པའི་དབྱིབས་ཅན་བདེ་སྐྱུ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་

དུ་འབྲུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་
 ཁྱོད་བརྗོད་བྱ་གཞི་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་སྐྱ་མ་ཡིན་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པའི་གཟུགས་
 བརྗོད་བྱར་སྒྲིབ་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཆོགས་པས་ཆོགས་སྐྱ་ཅན་བརྗོད་པར་སྒྲིབ་བ་
 དེས་ན་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱར་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་ས་
 མེད་ཀྱང་གསེར་བུམ་སོགས་རིགས་ཅན་བརྗོད་བྱར་མི་སྒྲིབ་བ་དང་བུམ་གཟུགས་
 སོགས་ཆོགས་པ་ཅན་བརྗོད་བྱར་སྒྲིབ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་དེ། གསེར་བུམ་
 དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལ་རྩེས་སུ་འགྲོ་བའི་རིགས་
 སྒྲིབ་བརྗོད་ལ་བུམ་གཟུགས་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་ཆོགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྒྲོ་ནས་
 དའི་ཆོགས་སྒྲིབ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་མེད་
 པར་གཟུགས་སོགས་ཆོགས་པ་ཅན་ཡིན་ན་བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་
 འབྲུག་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཟུགས་སོགས་ཆོགས་པ་དའི་སྒྲིབ་བུམ་པ་དེ་ཡན་ལག་གི་ཁྱད་
 པར་དུ་བུམ་ཏེ་བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་
 བྱར་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་ས་མེད་ཀྱང་དོན་ཡོད་དེ། བུམ་པའི་
 སྒྲིབ་གི་བུམ་གཟུགས་འཛིན་པའི་སྤྱི་གཤམ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་བུམ་པའི་
 གཟུགས་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་སྤྱེ་ནས་སྒྲིབ་པར་སྤྱེད་པའི་ཕྱིར། བཤད་མ་
 ཐག་པའི་སྒྲོགས་འདིས་གཞན་ཅན་དན་གྱི་དྲི་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱར་
 ཅན་དན་གྱི་དྲི་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་གི་རྩ་ས་མེད་ཀྱང་དོན་ཡོད་དེ། ཅན་དན་གྱི་
 རང་བཞིན་དང་འབྲེལ་བའི་དྲི་དེ་གུར་གུམ་སོགས་གྱི་དྲི་ལས་ཁྱད་པར་དུ་སྤྱེ་ནས་

སྒྲིལ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ལའང་བརྗོད་པ་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཆ་གས་དུ་མ་
 དང་བཅས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལུས་ཡིད་སློང་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན། ཡན་ལག་
 ཅན་ཀུན་ཆོགས་པ་དེའམ། ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡིད་སློང་ཆོས་
 ཅན། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གང་རུང་གཅིག་དུ་བྲལ་ནའང་ཁྱོད་སྒྲིལ་བ་
 མིན་པར་བྲལ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་མ་ལུས་པ་ཆོགས་པ་དེ་ཁྱོད་གྱི་
 དཔོན་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྒྲིལ་བུའི་རྒྱུད་ལ་གཅིག་ཆར་དུ་
 ཁྱོད་མང་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་བྲལ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་
 བས་ཁྱོད་བསྒྲིལ་བར་ནུས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་སློང་དུ་མ་ཅིག་ཅར་
 དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དབུགས་རེ་རེ་ཡིད་སློང་རེ་རེ་བའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེ་ན། དབུགས་འབྱུང་རུབ་དང་ལས་གང་རུང་གཅིག་ནི་ཆོས་ཅན། ཡིད་སློང་རེ་
 རེ་བ་སྒྲིལ་བའི་ངེས་བྱེད་མིན་པར་བྲལ། ཁྱོད་སྒྲིལ་བུའི་ལུས་དང་ཡན་ལག་རྣམས་དུ་
 མ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལུས་དང་དབུགས་རྣམས་པ་གཅིག་སྒྲིལ་རེ་རེ་
 བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་ཡིད་སློང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མང་པོ་ཅིག་ཅར་དུ་གསལ་བར་འགྱུར་
 བར་བྲལ། དེའི་རྒྱ་ལུས་དང་དབུགས་རྣམས་པ་རྣམས་དུ་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 གལ་ཏེ་ལུས་དང་དབུགས་དེ་ཡིད་སློང་རེ་རེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་དུ་མའི་རྒྱ་མིན་ཞེ་ན།
 ལུས་དང་དབུགས་ཆོས་ཅན། རིམ་གྱིས་ཀྱང་ཡིད་སློང་དུ་མའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་བྲལ།
 ཅིག་ཅར་དུ་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྒྲིལ་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་དབུགས་འབྱུང་རུབ་གང་རུང་ཞིག་ཡིད་སློང་རེ་རེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའང་མ་ངེས་ཏེ།

དབུགས་འབྱུང་རྩལ་གར་རུང་གཅིག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཡིད་སྒོ་རེ་རེ་བ་སྒྲེ་བ་
རེས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་གཅིག་གུའི་ཡུལ་ལའང་དོན་དུ་མ་ཡིན་པས་སྒྲོན་
མེད་ཅེ་ན། དབུགས་འབྱུང་རྩལ་གར་རུང་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་དོན་མི་འཛིན་པའི་སྒོ་
དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཅར་ནིད་དུ་དོན་དུ་མ་མི་འཛིན་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། དེ་ལ་
འག་ལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་དེ། སྒྲ་བྱི་གོ་རིམ་མེད་པར་འབྱུང་བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རིམ་གྱིས་གྱུར་དོན་དུ་མ་མི་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། ཅིག་
ཅར་དུ་དེ་མི་འཛིན་པ་གར་ཞིག་སྒྲ་བྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ལུས་རྟག་
པ་ལས་རྫས་དུ་མ་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རང་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་ལས་འབྱུང་
བ་མིན་པ་དུས་ཅན་གྱི་དབུགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྒྲ་བྱི་མང་པོ་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་
དག་དེ་འདྲའི་སེམས་སྒྲ་བྱི་མང་པོའི་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་ནིད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་
ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའི་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེས་རྟག་པར་བྱེད་ན། དབུགས་འབྱུང་རྩལ་དེ་
དག་ཆོས་ཅན། རིམ་ལྡན་དུ་འབྱུང་བར་རྗེ་ལྟར་འབྱུང་སྟེ་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། སྒྲ་
བྱི་གོ་རིམ་དང་ལྡན་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར་དེ། ལུས་རྟག་པ་ལས་འབྱུང་
བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲོན་དེ་སྒྲོང་བར་འདོད་ནས་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་ནིད་ཡིན་
ན་དང་པོར་མངལ་དུ་སྒྲེས་མ་བྲག་ཆོས་ཅན། དབུགས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བར་
བཤམ། དེ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། སྒྲེ་
བ་སྒྲ་བྱི་མེད་པའི་བྱིར། གཞན་དབུགས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་ཡོད་དུ་རྟག་གྱུར་
དབུགས་འབྱུང་རྩལ་གར་རུང་གཅིག་ཆོས་ཅན། རྫས་དུ་མ་ནིད་དུ་རེས་པར་བཤམ།

རང་གི་ཆ་ཤས་ཡུལ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ལ་ཁུབ་པ་ཅན་གྱི་རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་ཡུགས་གྱི་ཁུ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་སྒྲེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་རྒྱད་ལ་ཡིད་
 གློ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེ་བར་བཤམ། དེའི་དངོས་རྒྱ་དབུགས་རྟག་པ་དུ་མ་ཉེ་བར་
 ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེ་བའི་དབུགས་གྱི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཡར་དུ་མ་
 གཅིག་པ་ཅན་ཡིན་པས་སེམས་གཅིག་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་དུ་མའི་རྒྱ་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡིད་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། དབུགས་རྒྱ་བ་ཞན་པ་དང་ཆད་པ་ལ་སོགས་སུ་
 དབུགས་གྱི་ཡན་ལག་གཅིག་མ་ཆད་ནའང་མི་འབྱུང་བར་འབྱུང་བར་བཤམ།
 དབུགས་གྱི་ཡན་ལག་ཀུན་ཆོགས་ཁྱོད་གྱི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་དབུགས་
 རྟག་ཞན་དུ་རྒྱ་བ་སོགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིད་སྒྲོའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡིད་གྱི་
 ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དབུགས་རྟག་ཞན་གྱི་ཁུད་པར་ལས་ཁྱོད་ལ་ཡར་གསལ་མི་
 གསལ་གྱི་ཁུད་པར་ཡོད་པར་འབྱུང་བར་བཤམ། དབུགས་གྱི་དངོས་འབྲས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། ཡིད་ཤེས་གང་ཞིག་ཆོས་ཅན། དབུགས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ།
 དབུགས་གང་གི་འཕེལ་འགྲིབ་ཐ་དད་ལས་འཕེལ་འགྲིབ་ཐ་དད་དུ་འབྱུང་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་སྒྲ་མ་ལས་སྒྲི་མ་ཉེ་བར་འདོད་པ་ཁྱོད་གྱི་ཡུགས་
 ལའང་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྒྲེ་ཞེ་ན། ཡིད་ཤེས་སྒྲ་མ་གཅིག་ནི་
 ཆོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་སྒྲི་མ་གཅིག་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གྱི་ཡིད་གྱི་རྒྱ་མ་
 ཤེས་སྒྲི་མ་གཅིག་བསྒྲེད་པའི་ནུས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་སྒྲ་མའི་ནུས་པ་ལས་ཡིད་ཤེས་སྒྲི་མ་སྒྲེས་ཏེ། ཡིད་གྱི་རྒྱ་མ་

ཤེས་སྒྲིམ་པོ་ལས་དོན་གཞན་སེར་པོ་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བཀག་སྒྲིམ་གྱི་
རྣམ་པ་མེད་པར་བྱས་པའི་སློབ་སྒྲིམ་དོན་གཞན་སྒྲིམ་པོ་མི་འཛིན་པ་སློབ་སྒྲིམ་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་དང་པོར་མངལ་དུ་ལུས་ལས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡིད་སློབ་སྒྲིམ་གིར་ཕྱིས་ནི་
རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྒྲིམ་བར་ངེས་པས་ཡིད་སློབ་དུ་མ་
ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲིམ་པའི་སྒྲིམ་མེད་དོ་ཞེས། ལུས་ཆོས་ཅན། ཕྱིས་གྲང་ཁྱོད་གྱིས་ཡིད་སློབ་
བསྒྲིམ་པའི་རྣམ་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་ལྷོག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། སྒྲིམ་ཡང་
ཁྱོད་ཡིད་སློབ་བསྒྲིམ་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྷན་ཞེས་སྒྲིམ་ཁྱོད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་སྒྲིམ་བུ་ཆོས་ཅན། ཤི་བའི་འོག་དུ་ཡང་ལུས་ལྷོག་པ་ན་སེམས་འབའ་ཞིག་
ལུས་ལ་ལྷོས་མེད་དུ་ཡན་གར་བར་གནས་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། དེའི་དོན་མིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས། འདི་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་གཟུགས་སུ་སྒྲིམ་འགྱུར་གྱི་སྒྲིམ་
བུ་འཆི་ཁའ་མ་ཆོས་ཅན། ཤི་བའི་འོག་དུ་སེམས་འདི་ལུས་ལ་ལྷོས་མེད་དུ་ཡན་གར་
བར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ཕྱི་མ་གནས་པའི་རྒྱར་གྲུར་པའི་
འཆི་ཁའི་སེམས་དེ་ཆོ་ཕྱི་མའི་ལུས་དེ་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་འཆི་ཁའི་ལུས་དེ་ཕྱི་མའི་
ལུས་བསྒྲིམ་པའི་འདུག་པ་བློ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་ལྷན་ཅིག་ཕྱིར་རྒྱུར་དུ་གྲུར་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཆི་ཁའི་སེམས་དེ་ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ་ལྷན་ཅིག་ཕྱིར་རྒྱུར་
དུ་མི་འགྱུར་ན་ཤི་བའི་འོག་དུ་ལུས་ལ་ལྷོས་མེད་དུ་ཡན་གར་བར་གནས་པར་
འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་མེད་དུ་སྒྲིམ་འགྱུར་གྱི་འཆི་ཁའི་སེམས་བཞིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་འཆི་ཁའི་སེམས་དེ་ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་ཕྱིར་རྒྱུར་ཡིན་ན། དེའི་ཉེར་

ལེན་གྱི་རྒྱ་གར་ཞེ་ན། ཚེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མིག་སྟོན་སྟེ་མཆོད་ལྷ་འགགས་ཁ་མ་
 ཚོས་ཅན། བྱི་མའི་ལུས་གཞན་མིག་སྟོན་དབང་པོ་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་
 རྒྱ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐ་
 མལ་འཆི་ཁའི་སེམས་དང་ལུས་ཚོས་ཅན། རིམ་པ་ལྷར་བྱི་མའི་ལུས་དེའི་ཡན་
 ལག་གི་དངོས་པོ་སྟེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་
 དེ་དང་དེར་མ་དམིགས་པ་ཅུང་དང་དེར་ངེས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ།
 དེར་མ་དམིགས་པ་དེ་མེད་པར་སྐྱབ་མི་རྣམས་པར་སྐྱར་རབ་ཏུ་བཤད་ཐེན་པའི་
 བྱིར། ཡང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་ཡིད་ཤེས་སྟོན་གྱི་ཚེ་ཚོས་ཅན། རིམ་
 པ་ལྷར་བྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་པ་འགོག་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁུད་པ་ལ་གེ་ཚོམ་བ་པའི་ལྷག་ལྷན་གྱི་རྟགས་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དག་གིས་མིག་སྟོན་དབང་པོ་ལྷ་རང་གི་རིགས་འདྲ་བྱི་མའི་
 རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་ནས་ད་སྐྱབ་བྱེད་ཡིད་པར་བསྟན་པ་སྟེ།
 ཐ་མལ་འཆི་ཁའི་མིག་སྟོན་དབང་པོ་ལྷ་ཚོས་ཅན། གནས་མེད་ན་རང་གི་རིགས་
 འདྲ་བྱི་མར་མཆོམས་སྟོར་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་
 ན་ཚེ་འདིའི་མིག་སྟོན་དབང་པོ་སྟེ་མ་རྣམས་རང་གི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་ལ་
 མཆོམས་སྟོར་བའི་རྣམས་པ་དག་མཐོང་བ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་དཔེ་མ་གྲུབ་སྟེ་ཚེ་འདིའི་མིག་སྟོན་དབང་པོ་སྟེ་བྱི་མེད་པའི་
 གཅིག་ཡིན་པས་སྟེ་མས་བྱི་མ་བསྐྱེད་པ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རང་གི་

རིགས་འདྲ་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་ལས་སྒྲི་མ་གཞན་དང་གཞན་སྒྲི་བ་དག་ཀྱང་གྲུབ་པ་ཅིང་
 ཡིན་པར་བྲལ། དེ་སྒྲུ་མ་དང་རྫོག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་དེ་སྒྲི་མ་དང་བ་དང་
 རྫོག་པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆོ་འདིའི་སྤྱི་གསལ་སྤྱི་
 དབང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་ལུས་ལས་སྒྲི་བ་ཡིན་གྱི་རིགས་འདྲ་སྒྲུ་མ་ལས་སྒྲི་བ་མ་ཡིན་ཅོ་
 ཞེ་ན། དེ་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལས་སྒྲི་ན་དབང་པོ་ལས་སྒྲི་ལ་དབང་པོ་
 མེད་པའི་ལུས་ལས་སྒྲི་ན་གི་བའི་ལུས་དང་སྒྲི་སེན་སོགས་ལས་ཀྱང་སྒྲི་བར་
 འགྱུར་ལ། གཞན་ཡང་གཅིག་ཅིང་ནའང་གསལ་འགྱུར་ཞེས་སོགས་ལུས་རྟག་པ་
 ཡིད་སྒྲིའི་ཅིན་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་སྒྲི་སོགས་སྒྲུ་མ་བཞིན་དུ་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །
 གལ་ཏེ་ཡང་དེ་ཅིང་སེམས་ཁོ་ན་ལས་སྒྲི་བ་ཡིན་གྱི་སྒྲུ་མ་ལས་སྒྲི་བ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོ་སྒྲི་མའི་ལུས་གཞན་སྤྱི་གསལ་དབང་པོ་ལྟ་ཡང་སེམས་
 འདི་ཅིང་ཁོ་ན་ལས་སྒྲི་བར་འགྱུར་བར་བྲལ། ཆོ་འདིའི་སྤྱི་གསལ་དབང་པོ་ལྟ་
 པོ་དེ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲུ་མ་ལས་སྒྲི་བར་སེམས་ཁོ་ན་ལས་སྒྲི་བའི་ཕྱིར། དེ་
 དག་གི་མཐུག་བསྟུ་བ་དེ། བ་མལ་པ་དང་དག་བཅོམ་ཆོ་འདིའི་བ་མ་འཆི་ཁའི་
 སེམས་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་ཅིར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ལས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
 ཅ་སེམས་གཞན་དང་མཆོམས་སྒྲི་བ་བཅེད་པ་མིན་ཏེ། ལུས་དེ་སེམས་ཀྱི་ཅིར་
 ལེན་མ་ཡིན་པས་དེས་ནའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་བ་མལ་དང་དག་བཅོམ་འཆི་ཁའི་
 སེམས་དེ་སེམས་གཞན་དང་མཆོམས་སྒྲི་བ་བཅེད་པ་དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་
 པའི་འཆི་ཁའི་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བྲལ།

དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ལ་གེ་ཚེས་ཟ་བའི་ལྷག་ལྷན་གྱི་དྲགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། སྐར་
 སྐབས་ཀྱི་དྲགས་རྩེ་གོམས་ལས་ཞེས་པ་ལ་དབྱེད་པ་བའི་སྟོན་པ་གཞིན་ནུ་མ་
 ལེན་སོགས་ན་རེ། བརྩེ་སོགས་གོམས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་ཟད་འགྱུར་བ་ཡོད་ན་
 ཡང་སྐ་མའི་རང་བཞིན་ལས་འདས་ན་མཐར་མཐའ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ།
 དཔེར་ན་མཆོངས་བ་གོམས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་ཟད་འགྱུར་བ་ཡོད་ན་ཡང་མཐར་
 རྒྱར་གྲགས་ལས་ལྷག་པར་མི་མཆོངས་བ་དང་ཆུ་བསྐྱོས་པའི་དྲོད་ཁྱད་པར་དུ་
 ཟད་འགྱུར་བ་ཡོད་ན་ཡང་མཐར་དམར་འབར་བར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་འོ་ཞེ་ན།
 གལ་ཏེ་གོམས་པས་ཁྱད་པར་བྱས་ཟིན་སྐར་ཡང་འབྱུར་བ་འབད་ཅེས་བསྐྱར་མ་
 ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་བའི་མཆོངས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། རང་གི་ཁྱད་པར་དུ་ཟད་འཕེལ་
 ན་ཡང་ཁྱད་པར་ཕྱི་མ་དག་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་
 ལ་པན་འདོགས་ནུས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྣམས་རང་གི་ཁྱད་པར་ཕྱི་མ་དག་ལ་པན་པ་
 སྐབས་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་རྟོན་མི་བརྟན་པ་ཉིད་
 དུ་འགྱུར་བའི་ཆུ་བསྐྱོས་པའི་དྲོད་ཚོས་ཅན། སྐ་མ་ལྷར་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྟོན་ཆུ་དེ་
 དྲག་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་ཚོས་ཅན།
 བརྩེ་སོགས་ལྷར་གོམས་པས་ཁྱད་པར་བྱས་ཟིན་སྐར་ཡང་འབད་ཅེས་སྐར་མ་ལ་
 མི་ལྟོས་པའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲའང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཁྱད་པར་དུ་ཟད་འཕེལ་
 ཡང་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཉིད་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷར་
 དཔེ་ལ་དྲགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་གྱུབ་པར་བསྟན་ནས་རྩི་སྐད་བཤད་པ་ལས་བསྒྲིག་

ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་དེ་དག་ཚེས་ཅན། འགལ་ཆེན་མེད་ཅིང་མཐུན་ཆེན་
 གོམས་པ་དང་མ་གྲལ་བར་འགྱུར་ན་ཚད་གང་ན་གནས་ཏེ་ཚད་མེད་དུ་འཕྲེལ་བ་
 ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་རིགས་མཐུན་པའི་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མའི་ས་བོན་ལས་
 འཕྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཡིན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཚོངས་པ་དེ་ཚེས་ཅན། བརྟེ་
 སོགས་དེ་ལྟར་མཚོངས་པ་སྒྲ་མ་ཉིད་ལས་མཚོངས་པ་ཕྱི་མ་རང་གི་རང་གིས་
 འདུག་པ་མིན་པར་ཚད་དེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རང་གིས་རྒྱ་ལས་
 གྱི་སྟོབས་དང་འབད་རྩྱེལ་དག་འབྲས་བུ་ཚད་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དེས་པ་
 ཉིད་གྱི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མཚོངས་པ་དེ་རང་གི་རིགས་འདྲ་ལས་མ་ཡིན་པར་ལུས་
 སྟོབས་ལས་འཕྲེལ་བ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དང་ཕོར་ཡང་ཕྱིས་མཚོངས་པ་བཞིན་དུ་
 མི་མཚོངས་པ་སྒྱུར་བའི་བྲམ་ལ་པ་དེ་ནི་ཚེས་ཅན། དང་ཕོར་ཡང་ཕྱིས་མཚོངས་པ་
 བཞིན་དུ་མཚོངས་པ་མིན་པར་བཤམ། ལུས་མི་མཐུན་པ་བད་ཀན་ལ་སོགས་པས་
 ཕྱི་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལུས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྩྱེལ་བས་རིམ་གྱིས་མི་
 མཐུན་པ་ཕྱི་བ་དང་ས་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་བསལ་བ་ན་ཡང་མཚོངས་པ་ཚེས་ཅན།
 མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕྲོ་སྟེ། རང་གི་ཉིར་ལེན་ལུས་སྟོབས་དང་འབད་རྩྱེལ་གྱི་ཚད་
 ཅི་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མཚོངས་པ་བཞིན་དུ་བརྟེ་
 བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གཤམ་མེད་ཀྱང་རང་གི་རང་གིས་འདུག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མའི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བའི་བརྟེ་སོགས་གོམས་པ་དེ་ཚེས་
 ཅན། བརྒྱལ་གལ་ཏེ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མའི་ས་བོན་རྒྱུར་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་མི་

མཐུན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་གཞོན་པ་མེད་ཅིང་མཐུན་རྒྱུན་གོམས་པ་དང་མ་
བུལ་ན་སེམས་ལ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་དེ། རྒྱུ་མཚན་
འདི་ལྟར་ཁྱོད་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་བརྩེ་བ་དང་ཆགས་བུལ་དང་སྒྲོ་གེས་རབ་དང་
བྱམས་པ་དགའ་བ་བཏང་སྒྲོམས་ལ་སོགས་པ་གོམས་པ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མི་གཞན་ཕྱི་
མ་ཕྱི་མ་དག་གི་ཁྱད་པར་གསལ་ཞིང་འཕེལ་བའི་རྩ་བ་སྟེ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་བྱུང་བ་བཙུམ་ལྟན་འདས་དེ་ཆོས་ཅན། བརྩེ་བ་བྱུགས་རྩི་ཆེན་པོའི་རང་གི་རང་
གིས་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་དེ། སྟེ་བ་དུ་ལར་སྟོང་རྩི་ཆེན་པོ་ཡང་དང་ཡང་
དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁམས་གསུམ་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་བུལ་བའི་དགྲ་བཙུམ་པ་ལ་ཆགས་བུལ་གྱི་སྒྲོ་དང་ཆགས་པ་
ཆེས་གོམས་པའི་སྒྲེས་བུལ་ཆགས་པའི་སྒྲོ་དང་མི་སྟུག་པ་གོམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
པ་ལ་ཡིད་ལོག་གི་སྒྲོ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲོ་བ་ལྟན་ཆོགས་
སྟོན་པ་འཆད་པར་བཞེད་ནས། དེ་ལ་རེ་ཞིག་གཞན་སྟུག་བསྐྱེལ་ལས་སྒྲོལ་བར་
འདོད་པས་དང་ཕྱིར་རང་ཉིད་གྱི་སྟུག་བསྐྱེལ་ཞི་བའི་ཐབས་ལ་བརྩོན་པར་རིགས་
སོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྟུག་བསྐྱེལ་ལས་སྒྲོལ་བར་འདོད་པའི་
བརྩེ་ལྟན་སྒྲོ་བ་ལས་པ་ཆོས་ཅན། དང་ཕྱིར་རང་ཉིད་གྱི་སྟུག་བསྐྱེལ་གཞོམ་པའི་
ཕྱིར་དུ་སྟུག་བསྐྱེལ་ཞི་བ་དང་རྩིས་སུ་མཐུན་པའི་ཐབས་རྣམས་མདོན་སུམ་དུ་
བྱེད་པ་ལ་མདོན་པར་སྒྲོ་བ་པར་མཛད་པ་རིགས་དེ། སྟུག་བསྐྱེལ་ཞི་བའི་ཐབས་
གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། སྟུག་

བསྐྱེལ་ཞི་བའི་བྲག་ལ་སྐྱེལ་བྱེད་པའི་བྲག་པ་དང་བྲག་པ་དེའི་རྒྱ་བྲག་ལས་རྒྱུ་སྐྱེལ་
ལྟུང་ལྟུང་ནས་མཐོན་སྐྱེལ་དུ་མི་ཤེས་ན་དེ་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་
པ་ནི་དགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་པར་སྐྱེལ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་ཡང་རྩི་ལྟ་བུ་ཞེས།
དེ་ཆོས་ཅན། ལུང་དང་རིགས་པའི་རྩིས་སུ་འབྲངས་པས་རྒྱུ་པར་དཔྱོད་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྐྱེལ་བསྐྱེལ་དེ་རྒྱ་དང་ལྟན་ནས་རྒྱ་མེད། རྒྱ་དེ་ཡང་རྟག་གས་མི་
རྟག་རང་བཞིན་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟོག་པར་མཛད་པར་
རིགས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་རང་གཞན་སྐྱེལ་བསྐྱེལ་ལས་བསྐྱེལ་བར་བཞེད་པ་གང་
ཞིག་སྐྱེལ་བསྐྱེལ་དེ་རྒྱ་མེད་དམ་རྒྱ་དེ་ཡང་མི་འཛིག་པ་དེ་ལྟར་དུ་གནས་ན་འབྲས་བུ་
སྐྱེལ་བསྐྱེལ་ལོག་པ་གཟིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་ཡང་སྐྱེལ་
བསྐྱེལ་ཉིད་རིས་འགའ་འབྱུང་བ་དང་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་
པར་གྱིས་མི་རྟག་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་དུ་སྐྱེལ་བསྐྱེལ་
གྱི་རྒྱ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་གང་ཞེས་གཉེན་པོ་ལ་བརྟག་པ་མཛད་པར་རིགས་ཏེ།
སྐྱེལ་བསྐྱེལ་དེའི་རྒྱ་མ་ལུས་པ་གཞོམ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནད་ཞི་བར་
འདོད་པས་ནད་གྱི་རྒྱའི་གཉེན་པོ་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་
པས་སྐྱེལ་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱང་ཆད་
སྐྱེལ་དེས་པར་འགྱུར་ཏེ་སྐྱེལ་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱའི་ངོ་བོ་དམིགས་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འོན་སྐྱེལ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱེལ་བསྐྱེལ་
དེའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་དེའི་གཉེན་པོ་གང་ཞེས། འདུས་བུས་ཉིད་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་ལྟ་སྟོན་

ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པས་བྱས་པའི་འདོད་ཆགས་
 རི་ཆོས་ཅན། ལྷག་བསྐལ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་ལ་བཞེན་ནས་སྒྲིབ་ཀྱིས་མཁའ་
 སོགས་སུ་སྒྲིབ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡུང་པོ་ལྷ་བདག་མེད་པར་མཛོན་སུམ་
 དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ལྷག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་
 པ་དེའི་གཞོན་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འགལ་བླ་སྒྲིབས་ལཱ་ལྷན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་
 བསྐལ་ཞི་བའི་ཐབས་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཆོས་ཅན། ལྷག་བསྐལ་
 ཞི་བའི་ཐབས་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲིན་པར་བཞེད་པས་རྣམ་པ་དུ་མ་སྒྲིབ་
 རྒྱུ་མ་ཆད་པར་ཡུན་རིང་པོ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་དུས་སུ་
 ཁྱེད་ལན་མང་པོར་གོམས་པར་བྱེད་པ་རིགས་ཏེ། ཁྱེད་གོམས་པ་ལས་གོམས་
 མཁའ་དེ་ལ་སྤང་བའི་སྒྲིན་དང་གཉེན་པོའི་ཡོན་ཏན་དག་ཆེས་རབ་དུ་གསལ་པ་
 ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རང་ལ་སྤང་གཉེན་གྱི་སྒྲིན་ཡོན་ཆེས་
 གསལ་ན་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲིན་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱབ་པ་བཅོམ་
 ལཱ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། ལྷག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་བག་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་གཉེན་གྱི་སྒྲིན་ཡོན་ལ་
 བྱགས་ཀྱང་ཆེས་གསལ་པ་རབ་གྱིས་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 གཞན་དོན་ལ་འབད་མེད་ལྷན་གྱུ་དུ་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་བྱབ་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན།
 བསེ་དུ་ལྷ་བུའི་རང་རྒྱལ་དང་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་
 དུ་འཇགས་ཏེ། སྒྲིབ་གསུམ་གྱི་གནས་རན་ལེན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་

པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ལྟར་སྤངས་པ་འདི་ནི་བྱུང་པ་བཅོས་ལྟན་འདས་དང་ཅན་
 རང་དག་བཅོས་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ལ་ལྟན་ཞིང་དེ་དག་ལ་མི་ལྟན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐབས་བདག་མེད་མཐོང་བ་གོམས་པའི་སྟོན་པ་དེ་ཉིད་
 ཆོས་ཅན། ཀུན་ལས་བདུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་དུ་བྱོང་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་པར་བདག་ས་
 ནས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་མཚན་ཉིད་པ་དེའི་རྒྱུ་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འགྲོ་བ་ལ་པན་པར་བཞེད་པའི་བསམ་པ་ལུན་ཆོག་ས་དང་ཐབས་བདག་
 མེད་མཐོང་བ་གོམས་པའི་སྟོན་པ་ལུན་ཆོག་ས་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཀུན་
 ལས་བདུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་དུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་རྒྱ་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱེད་གཉིས་དང་པོར་སྟོན་དུ་སོང་བ་
 ལས་གྲུབ་པ་བདེ་གཤེགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ད་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་གཉིས་སྟོན་དུ་སོང་བ་
 པའི་འབྲས་བུ་བདེ་གཤེགས་འཆད་པར་བཞེད་ནས་རྒྱ་སྤངས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
 པ་གསུངས་དེ། སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་བག་ཆགས་
 དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བདེ་གཤེགས་ཉིད་ཡིན་དེ། ལེགས་
 པར་སྤངས་པ་དང་སྤང་མི་ལྡོག་པར་སྤངས་པ་དང་། མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་
 ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་བྲལ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པ་དེ་ཡང་
 གང་ཞེ་ན། བདེ་གཤེགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ལེགས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་དེ། ཡང་
 སྤྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་དོན་བྱེད་པ་མིན་པའི་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ།
 བདག་མེད་མཐོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་བདག་འཛིན་དུངས་ནས་བྱུང་བའི་བྲལ་

འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འཇམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡང་ན་ལེགས་པར་
སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་བདག་འཛིན་གྱི་གཉིན་པོར་མཐོང་བའི་བདག་
མེད་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་གོམས་པ་རབ་གྱིས་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྤྲུལ་ལྷོག་པ་སྤངས་པ་ནི་གང་། གང་སྤངས་པས་མ་ལུས་པ་
སྤངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འཛིན་ཏེན་པའི་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྦྱེས་བྱ་དང་རྒྱན་ཞུགས་དང་
ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྲུལ་ཡང་སྤངས་པ་ལྷོག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཡང་སྤོང་པར་སྦྱེ་བ་དང་སྤྲུལ་སྤངས་པའི་སྦྱོན་ཆགས་སོགས་རྣམས་ནི་སྤྲུལ་ཡང་
ཀུན་འབྱུང་བ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ལྟོང་ས་བོན་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བདེ་
བར་གཤེགས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྲུལ་མི་ལྷོག་པར་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བདག་
དང་བདག་གིར་ལྟ་བའི་ས་བོན་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་
བདེན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་བདག་འཛིན་དང་བྲ་དད་པ་སྦྱེ་འགལ་
ཟླ་དང་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །ལྷག་
མ་གང་ལུས་ལ་གང་སྤངས་ན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཉན་རང་དགྲ་
བཙོམ་པ་ཆོས་ཅན། སྤང་བུའི་ལྷག་ལུས་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལུས་ངག་
སེམས་ཀྱི་གནས་རན་ལེན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྤྲུལ་འཁོར་བའི་ནད་
དམ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་སྦྱེ་བའི་རྣམ་པ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་རང་
གིས་ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་པ་ལ་སྦྱོ་མི་གསལ་བ་
ཉིད་ལུས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་དུ་མར་བཤབས་མང་པོའི་སྒྲོ་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལམ་ལ་

གོམས་པར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱུང་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། སྤང་
བྱ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤང་མའི་དྲགས་དེ་ལས་སྒྲིག་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་རྒྱལ་དཔོག་པ་ཁ་ཅིག་བྱུང་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲིག་ཟད་པ་མིན་ཏེ་དག་སྒྲིག་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལས་པོ་ཆེའི་མི་བཞིན་ཞེས་ཟེར་ན། སྒྲིག་སོགས་ཀྱི་
དྲགས་འདི་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲིག་ཀྱི་ཁུངས་པ་ལ་བྱུང་པར་བྲལ། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
དང་འགལ་བ་མེད་པས་ཕྱོག་པ་ལ་གེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་དྲགས་ཀྱིས་
དེ་དཔོག་པར་མི་རྣམས་པས་དཔྱོད་ལྷན་ཁ་ཅིག་སྒྲིག་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། མི་ཟད་པ་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། དྲག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་མི་དྲག་གྱུར་སྒྲོང་བའི་བྲབས་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་ཡང་ན་བྲབས་ཡོད་གྱུར་དེ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་གྲང་ན།
དྲགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲིག་ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། དྲག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དང་། སྒྲོང་བའི་བྲབས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་བདག་ལྷའི་གཞིན་པོ་
གོམས་པས་དེ་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞིན་པོ་དེ་ཤེས་པའང་གྲུབ་པ་
ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་
ན་རང་དོན་བདེ་གཤེགས་བཤད་ནས་གཞན་དོན་སྒྲིབ་པ་འཆད་པ་དེ། བྱུང་པ་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཞིར་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉིད་ཀྱིས་
གཟིགས་ཤིང་ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་བྲུང་ལས་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དྲགས་གྲུབ་སྟེ། བྲུང་ལས་རྒྱན་པའང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་གསུངས་ཏེ། དེ་
ལ་འབྲས་བུ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་ཡང་རང་གི་བདེ་བ་འདོད་པས་

མ་ཡིན་དེ། རང་དོན་མཐར་ཐུན་པའི་ཐུང་། མི་ཤེས་པས་མ་ཡིན་དེ། དེའི་རྒྱ་ཆེས་
 པ་མ་ལུས་པར་སྒྲུངས་པའི་ཐུང་། མེས་མ་ཅན་ལ་བྱགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་
 པའི་ཐུང་དེ། སྒྲུབ་སྒྲོ་བ་ལམ་དུ་ལམ་གྱི་རྩོམ་པ་ཀུན་གྲང་གཞན་གྱི་དོན་ཁོ་ན་ཁིང་
 དུ་སྒྲོམ་པའི་ཐུང་རོ། །དེས་ན་གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་དེ། ཁིང་གིས་སྒྲུ་
 ཉམས་སུ་བསྟར་བའི་ཐར་ལམ་གཞན་ལ་ཐུན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲོན་པ་དེའི་ཐུང་།
 དེ་ལྟར་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆོག་བཤད་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བཤད་ནས་རྒྱ་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་
 ལས་འབྲས་བུ་ཐུ་མ་ཐུ་མ་དཔོག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དྲགས་ལས་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཆད་མར་བསྐྱབ་པ་ལས། ཡང་ན་གོ་རིམ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་བཤད་ན་འབྲས་
 བུ་ཐུ་མ་ཐུ་མ་ནས་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་དཔོག་པའི་འབྲས་དྲགས་ལས་བཅོམ་ལྷན་ཆད་
 མར་སྐྱབ་པ་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་གྱི་སྒྲོབ་པ་ཡིན་དེ།
 དེ་ལ་བདེན་པ་བཞི་ལྔ་དང་དོར་ཐུན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲོན་པར་མཛད་པའི་ཐུང་།
 བདེན་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། སྒྲུག་བསྐྱལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་
 བདེན་པ་འོ། །དེ་ལ་སྒྲུག་བསྐྱལ་གང་ཞེ་ན། ཁིང་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་ལྷ་ཆོས་ཅན།
 འཕགས་པའི་གཟིགས་པ་ལ་ལྷོས་དེ་སྒྲུག་བསྐྱལ་བ་ཡིན་དེ། སྒྲེ་འཆིའི་རྒྱུན་གྱིས་
 འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཐུང་། རྒྱང་འཕེན་པ་སོགས་དྲགས་མ་གྲུབ་པོ་
 ཞེ་ན། མངལ་ན་སྒྲེས་མ་བྲག་པའི་ཆགས་སོགས་གསལ་ཞིང་ཤས་ཆེན་པོ་ཆོས་
 ཅན། རང་རྒྱ་ཆགས་སོགས་གོམས་པ་སྒྲུ་མ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་དེ། ཆགས་སོགས་
 ཤེས་གསལ་ཞིང་ཤས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཐུང་། ལུབ་པ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་

སོགས་གོམས་པ་ལས་སྤར་མི་གསལ་བ་ཕྱིས་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
 འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆོས་གསལ་བ་དེ་འདོད་རྒྱལ་ཏེ་རྒྱ་མེད་ཅིང་མིན་ཏེ་
 ཁྱོད་རིས་འགའ་སྟེ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་མེད་ན་རིས་འགའ་སྟེ་བར་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་ཡང་གཞན་དུ་མི་འབྲད་པས་གོམས་པ་སྤར་མི་ཅིང་ཡིན་ལོ། །
 གལ་ཏེ་ཆགས་སྤར་སྤོངས་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བད་མཁྱིས་རྒྱར་གསུམ་གྱི་
 རར་བཞིན་ཡིན་པས་དེ་དག་ཅེས་འཕེལ་བ་ལས་ཆགས་སོགས་ཆོས་འཕེལ་བ་
 ཡིན་གྱི་གོམས་པ་ལས་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས། ཆགས་སྤར་སྤོངས་གསུམ་ཆོས་ཅན། རྒྱར་
 མཁྱིས་བད་ཀན་སོགས་གྱི་ཆོས་ཏེ་དངོས་འབྲས་མ་ཡིན་པར་བྲལ། དེ་དག་ལ་
 རིས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་འབྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རི་ལྟར་ན། བད་ཀན་གས་ཆེ་བའི་
 སྟེས་བུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་གེས་རབ་དང་ལྷན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་གས་རྒྱར་བར་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བད་ཀན་ལ་མཁྱིས་པའི་རར་བཞིན་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་
 བད་ཀན་གས་ཆེ་བའི་སྟེས་བུ་ཡི་རྒྱད་ལ་མཁྱིས་པའི་ཆོས་གེས་རབ་ལ་སོགས་པ་
 འབྱུང་བ་ལ་སྟོན་མེད་ཅེ་ན། བད་ཀན་ཅན་གྱི་སྟེས་བུ་གེས་རབ་དང་ལྷན་པ་ཆོས་
 ཅན། མཁྱིས་པ་དེའི་ཆོས་ཏེ་དངོས་འབྲས་གེས་རབ་དེ་ལས་གཞན་ག་མེར་བ་
 དང་རྒྱལ་མང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཅིས་མ་མཐོང་སྟེ་མཐོང་བར་བྲལ། དེའི་དངོས་
 རྒྱ་མཁྱིས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆགས་སོགས་ཀུན་བད་མཁྱིས་རྒྱར་གསུམ་
 གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས། འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། བད་མཁྱིས་
 རྒྱར་གསུམ་ཀུན་གྱི་ཆོས་ཏེ་དངོས་འབྲས་མ་ཡིན་པར་བྲལ། དེ་ཡིན་ན་ནད་གསུམ་

ཆ་མཉམ་པའི་སྒྲིམ་བུ་ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་མཚུངས་པར་བལ་པའི་སྒྲོན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱ་འབྱུང་བ་མཚུངས་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྒྲིམ་བུའི་གཟུགས་སོགས་
མི་མཚུངས་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེས། གལ་ཏེ་སྒྲིམ་བུའི་གཟུགས་
སོགས་ཆེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་སྒྲོན་གྱི་ལས་རྣམས་བདག་པོའི་
རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་འབྱུང་བ་ཁོ་ནར་བཟད་ན། ལུས་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་བུ་ཀུན་
ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་ཆེ་ཆུང་མཚུངས་པར་བལ། དེའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་མཚུངས་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དེར་ཡང་རྩོད་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཆགས་
སོགས་ཆོས་ཅན། སྒྲོན་བད་མཁྲིས་རྒྱུད་གསུམ་གྱིས་དངོས་འབྲས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
རྣམས་ཆོས་གསལ་པའི་བྱུང་བར་ཡོད་ན་ཡང་བྱོད་ཆོས་གསལ་པའི་བྱུང་བར་
མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། མཁྲིས་པ་འཕེལ་བས་ལུས་གདུང་བ་
ལས་ཞེ་སྒྲུང་སྒྲིབ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས། དེ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཅིང་མ་
ཡིན་ཏེ། ཞེ་སྒྲུང་ཆོས་ཅན། མཁྲིས་པར་མ་བཟད་ཐམས་ཅད་དེ་བད་རྒྱུད་གཅིས་
གྱིས་ཀྱང་དངོས་འབྲས་ཡིན་པར་བལ། དེ་གཅིས་འགྱུར་བ་སྟེ་འཕེལ་བ་ཡིས་བྱོད་
འགྱུར་བ་སྟེ་འཕེལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་ལས་ཞེ་སྒྲུང་ཆོས་ཅན། བད་
མཁྲིས་རྒྱུད་གསུམ་ཀུན་ལས་དངོས་སུ་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ནད་གསུམ་
ཆ་མཉམ་པའི་སྒྲིམ་བུ་ཀུན་ལ་བྱོད་མཚུངས་པར་བལ་པའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
སྒྲོན་རྣམས་བྱུང་བར་ཡོད་ནའང་། །ཞེས་པ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱ་རྒྱུད་སོགས་ནི་
འཕེལ་བར་གྱུར་བ་ན་དེའི་འབྲས་བུ་ཆགས་སོགས་མི་འཕེལ་བར་འགྲིབ་པར་མི་

རུང་སྟེ། དཔེར་ན་མཁྱིས་པ་འཕེལ་ན་ཆ་བ་དང་རྒྱུང་འཕེལ་ན་གྲང་ནད་འཕེལ་བ་
 བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བད་མཁྱིས་རྒྱུང་གསུམ་ཆ་མཉམ་མི་མཉམ་ལས་འཕེལ་
 བའི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་སྟོགས་ཆོས་ཅན། ཆ་མཉམ་མི་མཉམ་གྱི་བད་མཁྱིས་
 རྒྱུང་གསུམ་ཁོ་ན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་སྐབས་ཀྱི་ནང་གི་
 རིག་བྱའི་བྱུང་པར་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ལུས་ཤེས་ལམོར་གྱི་བདེ་སྤྱད་ལས་
 སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིང་། གལ་ཏེ་ནད་གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པར་བད་ཀན་འཕེལ་བ་
 ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྱད་བསྐྱེལ་གྱིས་གོགས་བྱས་པས་བད་ཀན་ཤས་ཆེ་བའི་སྐྱེས་
 བྱའི་རྒྱུད་ལ་བད་ཀན་གྱིས་འདོད་ཆགས་མི་བསྐྱེད་པས་ལབྱུལ་བྱིང་ཞེས་པའི་
 སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྒྱ་ཅིས་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཅིས་སྐྱེད་
 སྐྱོས་ཤིག གལ་ཏེ་ནད་གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པར་བད་ཀན་འཕེལ་བ་ལས། སྐྱེས་
 པའི་སྤྱད་བསྐྱེལ་གྱི་གོགས་བྱས་པས་བད་ཀན་ཤས་ཆེ་བའི་སྐྱེས་བྱའི་རྒྱུད་ལ་བད་
 ཀན་གྱིས་འདོད་ཆགས་མི་བསྐྱེད་པས་ལབྱུལ་བྱིང་ཞེས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་
 རྒྱ་ཅིས་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཅིས་སྐྱེད་སྐྱོས་ཤིག གལ་ཏེ་ནད་
 གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ལས་ཁུ་བ་འཕེལ་ཞིང་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཆགས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་སྐྱེས་བྱ་འགའ་
 ཞིག་ནི་དེ་གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་ནའང་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པ་ཅན་དུ་མཐོང་ལ་
 གཞན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བྱ་འགའ་ཞིག་ནི་དེ་གསུམ་
 ཆ་མཉམ་ནའང་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པ་ཅན་མིན་པར་མཐོང་ཞིང་། སྐྱེས་བྱ་ཆགས་

ལྷན་གཞན་ནི་བུད་མེད་བསྟེན་དྲགས་ནས་ཁུ་བ་ཟད་ནས་བྲག་འཛིག་ཀྱང་བུད་
 མེད་ལ་ཆགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཆགས་ལྷན་གྱི་སྟེས་བུ་ཆོས་ཅན། བུད་མེད་
 གཟུགས་མཛེས་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་ཆགས་པ་དྲག་པོ་སྟེ་བར་མི་
 འགྱུར་བར་བཤམ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁུ་བ་འཕེལ་བའི་རིས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུགས་མཛེས་པ་དང་ཉེ་བར་སྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཀྱང་ཁུ་བ་
 འཕེལ་བས་བུད་མེད་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་
 སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཁུ་བ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་མཛེས་པ་སོགས་ཆོས་ཅན།
 བུད་མེད་ལ་ཆགས་པའི་དངོས་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་མཚུངས་པའི་སྟེས་བུ་
 ཀུན་ལ་བུད་མེད་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་བར་མ་རིས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བུད་མེད་
 ལ་ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། བུད་མེད་གཟུགས་མཛེས་པའི་རིས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའང་
 མིན་པར་བཤམ། བུད་མེད་གཟུགས་མཛེས་པ་དེ་ཁུ་བས་ཁྱོད་བསྟེན་པའི་ལྷན་ཅིག་
 བྱེད་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་མཛེས་ལ་
 གཙང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མི་འཛིན་པའི་སྟེས་བུའི་རྒྱུད་ལའང་སྟེ་བར་
 འགྱུར་བར་བཤམ། བུད་མེད་གཟུགས་མཛེས་དང་ཁུ་བ་ཙམ་འཕེལ་བ་ཙམ་ལས་
 སྟེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་མཛེས་སོགས་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པ་
 དེ་ཡང་བུད་མེད་ལ་ཆགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བད་ཆ་
 མཉམ་རང་གི་ཁུ་བ་འཕེལ་བུད་མེད་གཟུགས་མཛེས་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་སྟེས་བུ་
 བཤས་ཅན་ཆོས་ཅན། བུད་མེད་གཟུགས་མཛེས་སོགས་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པ་

ཅན་དུ་འགྱུར་བར་བཤམ། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྒྱ་བྱུང་པར་མེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཞན་ཡང་བད་ཀན་གས་ཆེན་པོའི་གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་བྱ་དེ་འདྲ་
 ཆོས་ཅན། ཞེ་སྒྲུབ་དྲག་པོ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། ཆགས་པ་ཆེས་དྲག་པོ་ཅན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཡོད་དེ། ཆགས་སྒྲུབ་དེ་གཉིས་རོ་བོ་སྒྲེ་དམིགས་རྣམས་མི་
 མཆུངས་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་པར་མི་རྣམས་ཏེ། བད་ཀན་འདི་ལ་ཞེ་སྒྲུབ་
 མི་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མཐོང་བ་མེད་དེ། རེས་འགའ་ཞེ་སྒྲུབ་དྲག་པོ་ཅན་དུ་འདྲ་
 འགྱུར་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆགས་སོགས་ནད་གསུམ་ཙམ་ལས་སྒྲེ་བར་
 འདོད་པ་ལ་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་པ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན།
 བད་ཀན་ཅན་ཞེ་སྒྲུབ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་འདིར་བཤམ་བཤེད་དེ།
 འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་འཛིག་ལྟ་སྒྲུ་མའི་
 བག་ཆགས་གྱི་བྱུང་པར་ལ་རག་ལས་ནས་འཇུག་པ་སྒྲེ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 ཆགས་སོགས་ནད་གསུམ་ཙམ་ལས་སྒྲེ་བ་བཀག་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི། ས་རྒྱ་
 གས་ཆེ་བ་ལས་འདོད་ཆགས། མེ་རྒྱུད་གས་ཆེ་བ་ལས་ཞེ་སྒྲུབ། རྒྱུ་རྒྱུད་གས་ཆེ་བ་
 ལས་གཏི་མུག་འབྱུང་རོ་ཞེས་ཆགས་སོགས་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡང་
 བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་འབྲིས་བད་ཀན་གསུམ་པོ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་མེ་རྒྱ་
 གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འབྱུང་སེམས་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་ཡང་
 རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན།
 འབྱུང་སེམས་ཆོས་ཅན། བན་མི་འདོགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མི་འབྲད་པར་

ཐལ། ཡོད་མེད་དག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སུ་ཕན་མི་འདོགས་པའི་
 རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡང་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ་དཀར་པོ་
 ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ས་སོགས་འབྱུང་བ་
 རྣམས་ལ་མི་འཇིག་པར་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོར་
 ཡོད་མེད་གང་ལ་ཡང་ཕན་མི་འདོགས་པའི་དོན་གཞན་རྟེན་དགོས་ནུས་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གཟུགས་གང་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའོ་
 ཞེས་གཟུགས་སོགས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
 གཟུགས་སོགས་དེ་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་སྒྲ་སྟེ་ལུང་ཡང་ཆོས་ཅན།
 འབྱུང་བ་དེ་གཟུགས་སོགས་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 དེའི་རྒྱུ་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་སོགས་
 ཆོས་ཅན། རང་གི་རྟེན་འབྱུང་བ་དག་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འབྲད་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་དང་ཆོགས་པ་དབྱེར་མེད་འབྲལ་མི་རུང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་འགྱུར་ལས་
 གཞན་ཆགས་སོགས་ཀྱི་སེམས་རྣམས་ཆོས་ཅན། འབྱུང་འགྱུར་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་
 དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འབྲད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་འབྲལ་རུང་དོན་
 གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་བཞིན་དུ་འབྱུང་སེམས་
 རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མི་འབྲད་པས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཆ་
 ཚང་བར་གྲུབ་པ་རྟེན་ཆར་གི་དངོས་པོ་མ་ལོག་གྱུར་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུས་པའི་
 རུས་པ་སོགས་ལྷོག་པ་དེ་དག་དབྱེར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་འདི་ཡང་རྟགས་ས་རེས་སོ་

ཞེན། ཆར་གི་ཚྱུས་པའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། ཆར་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མི་འབྲང་
 པར་བཤམ། ཆར་གི་དངོས་པོ་ལས་དོན་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཆ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། གཞན་ཡང་ཆར་ཆ་བར་གྱུར་པ་ན་ཆོས་ཅན། ཆར་གི་དངོས་པོ་འཇིག་པར་
 འགྱུར་བར་བཤམ། ཚྱུས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཞིག་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེ་ཆོས་
 ཅན། བརྟེན་པ་ཚྱུས་པའི་རྣམ་པ་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་མི་འཇིག་པར་
 གནས་པའི་རྟེན་ཆར་གི་དངོས་པོ་ཆར་བར་གནས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཆར་དང་
 ཚྱུས་པའི་རྣམ་པ་དབྱེར་མེད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་འབྱུང་མེས་མ་ཡང་དབྱེར་
 མེད་དོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་མེས་ཆོས་ཅན། རྩིས་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
 རྩིས་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་མ་འབྲུལ་བས་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། གཞན་
 ཡང་ཡིད་གེས་ཆོས་ཅན། ཇི་སྲིད་ལུས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་བར་དུ་རང་གི་
 རོ་བོ་སྟེ་དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པར་འཇུག་པར་བཤམ། ལུས་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་
 པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ལུས་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་གཟུགས་སོགས་
 བཞིན་ནོ། །འདོད་པར་མི་རྣམ་ཏེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཡིད་སྒོ་དོན་དུ་མ་ལ་
 དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལུས་ཀྱང་དམིགས་སྐྱེན་དོན་གྱི་དབང་གིས་ཡིད་
 རྟོག་རྣམ་པ་དུ་མར་འགྱུར་རོ་ཞེན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱི་རོ་ལ་དོན་
 གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་དུ་མར་འགྱུར་བ་གང་ལས་
 ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བག་ཆགས་སང་པ་ཅོམ་ལས་
 སྐྱེ་བའི་བྱིར། གང་གི་ཆེ་རྟེན་ལུས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཡིད་རྟོག་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ན་

ལུས་རྒྱུ་པ་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་སྣ་མ་འགའ་ཞིག་ལས་
 དེར་དམིགས་རྒྱུ་མི་འདྲ་བའི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ།
 ཤེས་པ་སྣ་མ་འགའ་ཞིག་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་འགའ་ཞིག་གི་བག་ཆགས་སང་བྱེད་གྱི་
 རྒྱུར་འགྱུར་བ་དེས་ནའོ། །ཆགས་སོགས་གསལ་བ་གོམས་པ་ལ་སྟོས་པའི་དྲགས་
 གྱིས་སྐྱེ་བ་སྣ་མ་གྲུབ་པར་མ་ཟད་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་
 རྒྱུ་མས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་སྣ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་མ་ཤེས་མིན་པ་རྒྱུ་མ་ཤེས་གྱི་ཉིར་ལེན་དུ་
 རིགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་དྲག་པ་སེམས་ཀྱི་
 ཉིར་ལེན་ཡིན་ན་ཆགས་སོགས་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་
 ཐམས་ཅད་ལ་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ནུས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། མེད་པ་རྒྱ་
 ལས་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུ་མ་པར་ཤེས་
 པ་ནུས་པའི་ངོ་བོར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མ་ཤེས་མིན་པ་རྒྱུ་མ་ཤེས་གྱི་ཉིར་ལེན་མིན་
 པ་ལོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདྲོད་པས་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱབ་བོ་ཞེན། རྒྱ་ཅ་མཆོག་གི་ཕྱི་ན་འབྲས་བུ་
 གླུང་པོ་ཆེ་བརྒྱ་ལྗོན་རྒྱུ་ལྷོ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོ་ན་གསལ་པོར་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་
 ནུས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་སྒྲུན་པའི་ཕྱིར་ལྷགས་དང་འདྲ་བའི་གྲངས་
 ཅན་ལས་གཞན་མཁས་པ་ངོ་མཚར་བཅས་པ་སྟེ་ཞིག་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་ལ་
 འབད་ཅི་ལ་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་རྒྱ་འབྱུང་བ་དང་ཅ་སོགས་དེ་ནི་ཆོས་
 ཅན། སེམས་དང་གླུང་པོ་ཆེའི་ངོ་བོ་གང་ཞིག་གི་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བའི་སེམས་དང་
 གླུང་པོ་དེ་ནི་རི་ལྷོང་ཁྱེད་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མེད་པར་ཐལ། ལན་བརྒྱས་མཆོན་

པའི་སྒྲི་ཙམ་དུ་རྣམས་པར་སྒྲེ་ཞིང་བརྟགས་པ་ན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་དེ་ནི་སྒྲུབ་རྒྱུའི་
 དུས་སུ་མི་སྣུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྒྲུབ་མེད་པར་གསལ་དུ་
 འབྱུང་ཞིང་ཆགས་སོགས་ཀྱང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲུ་མ་ལ་སྒྲོས་པ་མེད་པར་འབྱུང་
 བའི་ལུས་ཁོ་ནའི་ཆོས་ཡིན་ན། སྒྲིས་བུ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རང་བོ་སྒྲིས་མ་
 ཐག་ནས་ཆགས་སོགས་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲི་བ་སྒྲུ་མ་
 མེད་ཅིང་རིགས་འདྲ་སྒྲུ་མ་ལ་སྒྲོས་པའི་ལུས་ཁོ་ནའི་ཆོས་སུ་གྱུར་བའི་ཆགས་
 སོགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲིས་བུ་ཀུན་རྒྱ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ལས་
 མ་འདས་པའི་ཕྱིར་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པས་བྱབ་པས་ཆགས་བྲལ་མི་སྤིང་དོ་
 ཞེ་ན། སྒྲིས་བུ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་ཆེ་རུང་མཚུངས་པར་འབྱུང་
 བར་ཐལ། དེའི་དངོས་རྒྱ་འབྱུང་བ་མཚུས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་འཕྲེལ་འགྲིབ་གྱི་བྱུང་པར་ལས་ཆགས་སོགས་འཕྲེལ་
 འགྲིབ་དུ་འབྱུང་བས་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བྱོད་གྱི་ལུགས་ལ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་
 སྒྲོག་ཆགས་དང་ཆེས་སྒྲོག་ཆགས་དང་ཆེས་གིན་དུ་སྒྲོག་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་
 བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་ཆགས་ཅན་དང་ཆེས་ཆགས་ཅན་དང་ཆེས་གིན་དུ་ཆགས་ཅན་
 ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་འདིའི་རྟེན་དུ་འབྱུང་བའི་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་
 ཅན། སྒྲུབ་ཆགས་སོགས་དེ་ཡོད་པ་ལས་སྒྲིས་དེ་མེད་པར་འབྱུང་བ་སྤིང་པར་
 ཐལ། རང་ལུ་ལ་དུ་བྱུང་ཞིང་འབྱུང་ཞིང་འགྲིབ་པ་བཞིན་དུ་ཆགས་སོགས་འཕྲེལ་
 འགྲིབ་དུ་འབྱུང་བ་གང་ཞིག དེ་བྱོད་ལ་འབྲལ་རུང་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཤམ་ཏེ་ཆགས་སོགས་འཕེལ་འགྲིབ་བྱ་དང་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་རྒྱ་འབྱུང་པ་
 མཚུངས་པ་སྟེ་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བའམ་སྟོག་ཆགས་ལ་
 སོགས་གཏན་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྟེས་བུ་ཀུན་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་ཆེ་
 རྒྱུར་འདྲ་བར་བྲལ། དེའི་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་འདྲ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཡོད་དེ།
 དཔེར་ན་བ་ལར་ཁྱ་བོ་དང་ཁུ་ཡུ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་བ་ལར་དང་
 ཆེས་བ་ལར་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བ་ལར་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བ་ལར་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རྒྱ་བ་ལར་དུ་རིགས་མཚུངས་པའི་བདག་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར། འམ་ཞེས་པ་རྩུ་རོལ་མཛེས་པ་བའི་གྲུབ་མཐའ་འདིར་ཡང་རྒྱ་ས་སོགས་
 འབྱུང་བ་མཚུངས་པས་སྟོག་ཆགས་དང་ཆེས་སྟོག་ཆགས་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྟོག་
 ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་རིམ་པ་མངོན་པར་གསལ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་
 འབྱུང་བ་ལ་ལར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་དྲོ་བ་དང་ཆེས་དྲོ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་རིམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་ཡང་དྲོ་བ་གཏན་མེད་པའི་མེ་འགའ་ཡང་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་འབྱུང་བའམ་སྟོག་ཆགས་གཏན་ལྟོག་པ་
 མི་སྤྱིད་དོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དྲོ་བ་ཆོས་ཅན། རང་ལ་རྩ་
 གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཡན་ལག་འགྱུར་བའི་ཡན་ལག་གི་མེ་ཁྱོད་འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་
 ཏེན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཆོད་མས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་སྟོག་ཆགས་སོགས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སྟོག་ཆགས་སམ་འབྱུང་བ་
 དེའི་ཁྱད་པར་ལ་ལར་རྒྱན་ཆད་པར་མི་སྤྱིད་པར་བྲལ། སྟོག་ཆགས་སམ་འབྱུང་

བ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པ་དེའི་ཡོན་ཏན་གང་ཞིག་འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་ཁྱད་པར་
 གྱི་རིམ་པ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཆོས་ཅན་སྒྲུལ་བུ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་དཀར་
 བོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་ན་མེད་པ་འབྱུང་བ་ལ་ཞེས་པའི་དྲགས་ས་
 རེས་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་དྲི་སོགས་འབྱུང་བ་ཁོ་ནའི་ཆོས་ཡིན་ཡང་དེ་དག་གཏན་
 མེད་པའི་འབྱུང་བ་མི་སྤྲིད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་
 དྲི་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ལ་རེས་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ།
 གཟུགས་སོགས་དེ་དག་འབྱུང་བ་དང་དབྱེར་མེད་འབྲེལ་མི་རུང་གང་ཞིག་ ཁྱོད་
 འབྱུང་བ་དང་འབྲེལ་རུང་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་
 འབྱུང་བ་དང་དབྱེར་མེད་ཡིན་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ཆགས་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་བ་
 དང་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་
 ཞེ་སྤང་ཕྱག་དོག་སེར་སྒྲ་སོགས་ཆོས་ཅན། དེ་དང་དབྱེར་མེད་འབྲེལ་མི་རུང་མ་
 ཡིན་པར་བཤམ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གཟུགས་དྲི་སོགས་བཞིན་དུ་སྒྲེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་
 ལྷན་ཅིག་དུ་སྒྲི་བར་བཤམ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་བྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་དབང་
 གིས་རེས་འགའ་སྒྲི་བས་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡིད་གེས་ལམོར་གྱི་ཆགས་སོགས་
 ཆོས་ཅན། བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཡང་ཁྱོད་རེས་འགའ་སྒྲི་བར་རེས་བྱེད་ས་ཡིན་པར་
 བཤམ། རྟོག་པས་སྤྲུག་མི་སྤྲུག་སོགས་སྤྲུལ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་
 ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ཆགས་སོགས་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་ལ་སྒྲོས་པ་
 མེད་པར་འབྱུང་བའི་ལུས་ཁོ་ན་ལས་སྒྲི་ན། ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དུས་

བ་དང་ཡིད་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། རྒྱ་གཞན་སྤང་བ་དང་ཡིད་བྱེད་དག་
 བེ་རྒྱས་སྤོམ་དུ་ཆོག་ས་ན་ཡང་དེ་ཅུལ་གྱི་ཁྱོད་སྒྲེ་བ་མེད་ཅིང་རེས་འགའ་སྒྲེ་བའི་
 སྤྱིར་ཞེས་དེ་ལྟ་བུའི་ལྷོག་པ་ལས་རྒྱ་དབང་སོགས་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་
 འགྱུར་ན། རྟག་པ་རྒྱལ་ས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་པན་
 བྱེད་དུ་ལོག་སྟེ་བས་གྱིས་འབྲས་བུ་སྒྲེ་བ་ལྷོག་པ་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་ནས་ད་སྤང་བར་
 ཁུ་བ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་སྟོན་པ་དེ། རི་རྒྱན་བཤད་པའི་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་བདེན་པ་
 འདི་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་སྒྲེ་བ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། ཁུ་བ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་མེད་ན་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་མི་ལྷོས་པའི་སྤྱིར། སྟུག་
 བསྟུལ་དེ་རྟག་དུ་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་རྟག་དུ་མེད་པར་འགྱུར་གྱི་རེས་འགའ་བར་
 མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། རི་རྟུར་རྒྱ་ཤུགས་གྱི་ཆོར་མ་དང་པད་མའི་སྟོང་བུ་དང་ལོ་
 མ་དང་གེ་སར་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་ས་གྱི་རྩོ་བ་དང་ཁ་དོག་དང་དབྱིངས་དང་འཇམ་
 པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་སྟུག་བསྟུལ་འདི་དག་ཀྱང་རྒྱ་མེད་
 དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རང་བཞིན་རྒྱ་སྒྲུབ་པ་ཁ་ཅིག་རབ་དུ་བརྗོད་དོ། །

རྒྱ་ཤུགས་གྱི་ཆོར་མ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྒྱལ་ས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་བཅས་པ་
 ཡིན་དེ། དོན་གཞན་སྤང་མ་གང་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 ལྷོག་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཁུ་བ་པ་ཡོད་དེ། དོན་གཞན་སྤང་མ་
 གང་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་སྤྱི་མ་གང་སྒྲེ་ཞིང་སྤང་མ་གང་འགྱུར་རྗེས་སུ་སྤྱི་མ་

སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་ལེན་པ་དེ་དག་ཐོབ་འདོད་
 བསམ་པས་བྱས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་མེད་ན་རང་དགར་
 དེ་དག་ལེན་པ་མི་རིགས་པ་དེའི་བྱིར། བྱང་པ་ཡོད་དེ། རྒྱེ་གནས་སོགས་ཡུལ་གྱི་
 བྱང་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དེ་ནི་སྤྱིད་པ་མཛོན་པར་འདོད་པའི་སྤྱིད་སྤྱིད་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཡང་བྲམ་མལ་པའི་སོག་ཆགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱེ་བ་ལེན་པའི་སྤྱི་རྒྱ་
 འདོད་སྤྱིད་དང་འཛིན་སྤྱིད་རྒྱུར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་བྱིར་ན་བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་
 དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་འདོད་བར་འདོད་པའི་སྒོ་མངལ་སོགས་སུ་འཇུག་པ་དེའི་བྱིར།
 བྱང་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འདོད་སྤྱིད་དང་འཛིན་སྤྱིད་ཡིན་པར་
 འདོད་པའི་བྱིར། ཏགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་དང་སྤྱུག་
 བསྐྱལ་དོར་འདོད་ཀྱི་སྒོ་མངལ་སོགས་ཡུལ་ཀུན་ལ་རབ་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་
 བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་པོ་ལ་བདག་དུ་མཛོན་པར་ཆགས་པའི་རྒྱ་ཉིད་ལས་གཙང་བདེ་
 སོགས་མ་ཡིན་པ་དངོས་པོ་དམན་པ་མངལ་སོགས་ལ་གཙང་བདེ་སོགས་སུ་འདུ་
 བས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྤྱིད་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱིད་པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ།
 འཁོར་བར་རྒྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་ཞེས་མཇུག་བསྟུས་པའོ། །དེ་ཉིད་སྒོ་བ་
 དཔོན་སྤྱེ་མའི་ལུང་དང་སྒྲུབ་བདེ། །ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
 རྣམས་འཁོར་བར་རྒྱེ་བ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར་འདོད་ཆགས་ཉིད་འཁོར་བར་རྒྱེ་བའི་
 རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་སྤྱི་རྒྱ་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྤྱིད་དང་བྲལ་ལ་ཡང་སྤྱིད་མེད། །ཅེས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་

ལྷ་ན་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལུས་ལས་ཀྱང་ནི་འདོད་ཆགས་འབྱུང་བར་
 བལ། ལུས་མེད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བར་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེན། ལུས་ཆོས་
 ཅན། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་ཙམ་དུ་འདོད་དེ། དེ་ལྷན་ཅིག་ཕྱིད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་
 ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ལུས་དེ་འདོད་ཆགས་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་པན་འདོག་པའི་
 ཉིར་ལེན་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་སྤར་བསལ་བ་ཡིན་པས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཁས་བླངས་
 འགལ་བའི་ཉིས་པ་མེད་དོ། །ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་རིགས་
 པ་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས་ལུས་མེད་ཆགས་པ་མ་མཐོང་ཕྱིར་ཞེས་ལུས་ཀྱང་
 ཆགས་པའི་རྒྱར་འདོད་ན་ནི་རྒྱར་འཕེན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན། རང་གི་འདོད་
 པ་འཇིག་རྟེན་གཞན་མེད་པ་ལ་གཞོན་པ་སྤྲ་བར་བལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཕྱོག་
 མ་མེད་པའི་རིགས་པ་ལུས་སེམས་པན་ཚུན་རྒྱ་ཉིད་དུ་སྤྲས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། ལུས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ལུས་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཁོ་ནས་
 གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཆགས་པ་མཐོང་གི་དེའི་སྤར་མ་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེན། སྐྱེས་མ་བྲག་གི་འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྤྲལ་
 མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་བལ། རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་རིགས་སི་མཐུན་པར་རྒྱར་སི་རུང་
 བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྤར་འདོད་ཆགས་ཀྱུ་བ་པ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་ཀྱུ་བ་
 པར་འབྱུང་རོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལས་སྤྱིད་པ་གསུམ་ཀ་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་
 རྒྱ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱིད་པ་ཉིད་དེའི་རྒྱར་བཤད་ཅེ་ན། ལས་འབྲས་དང་བདེན་

བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་པའི་ས་རིག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱིད་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་
 པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་དེའི་རྒྱར་ས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་འོངས་པའི་སྐྱེ་བུར་
 ལུང་པོའི་རྒྱན་དངོས་སུ་སྐྱེལ་བྱེད་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིད་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 དེའི་རྒྱར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུང་པོའི་རྒྱན་ས་འོངས་པའི་སྐྱེ་བར་དངོས་སུ་
 བསྐྱེད་ཞིང་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་གཞན་གྱིས་བར་ས་ཆོད་པར་དེ་ས་
 ཐག་དུ་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་འགྲུབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། སྤྱིད་པ་
 མེད་ན་ལའོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ས་ཡིན་དེ། སྤྱིད་པ་དེ་ཡོད་ན་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་
 ཡོད་ཅིང་དེ་དང་བྲལ་ན་ཁྱོད་ཡོད་ཀྱང་ལའོར་བར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་
 བ་དགྲ་བཙུང་པའི་ལས་བཞིན། དེ་ལྟར་སྤྱང་བྱ་ཀྱན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་བཤད་
 བས་ད་མངོན་དུ་བྱ་བ་འགོག་པའི་བདེན་པ་འཆད་པ་དེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་
 དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱན་འགག་དུ་མི་རུང་བའི་གཏན་དུ་བ་ས་ཡིན་དེ། རྒྱ་དང་བཅས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་ལ་འགལ་རྒྱུ་གི་གཤམ་དང་རྒྱ་ས་ཆོད་བ་
 མོགས་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན།
 ལའོར་བ་ལས་ཐར་པ་མེད་པར་བྲལ། ལའོར་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་
 བ་མེ་དྲོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་དྲོ་བ་ལས་མི་ཐར་བ་བཞིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་
 ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ས་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་ལ་སངས་རྒྱས་པས་འདོད་དང་ཉགས་ས་གྲུབ་གྱི་ལན་ཐེབས་པའི་
 ཕྱིར། ལའོར་བ་པོ་དང་གྲོལ་བ་པོའི་བདག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་

བཅིངས་གྲོལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་མེད་ན། སྒྲིམ་བུ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་
 ཉིད་ལེའོར་བ་ལས་གྲོལ་ཞིང་བར་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ལས་ལ་འབད་བ་
 མེད་པར་བྲལ། བདག་ཅུང་ཟད་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གྲོལ་བ་པོའི་སྒྲིམ་བུ་
 རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྒྲིམ་ཟེར་ན། འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་ཆགས་མ་གྱུ་བ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། བདག་ཆགས་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་
 བུ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རི་སྒྲིང་ལུང་པོ་ལ་བདག་དུ་ཆགས་པ་མ་བཅོམ་པ་དེ་སྒྲིང་དུ་
 སེམས་རྒྱུད་བར་པའི་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མེད་དེ། དེ་སྒྲིང་དུ་ལུང་པོ་
 ལ་སྒྲིག་བསྒྲུལ་བ་པོའི་བདག་དུ་སྒྲིག་བདགས་ནས་སྒྲིག་བསྒྲུལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་
 གདུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲིག་བསྒྲུལ་སྒྲིང་བ་པོ་དང་དེ་
 ལས་གྲོལ་བ་པོའི་བདག་དོན་ལ་མེད་ན་ཡང་རང་སྒྲིག་བསྒྲུལ་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་དུ་ལས་ལ་བརྩོན་དགོས་ཏེ། ལུང་པོ་ལ་སྒྲིག་བསྒྲུལ་བ་པོའི་བདག་དུ་
 ལོག་པར་སྒྲིག་བདགས་པ་གཞིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གྲོལ་བ་པོའི་བདག་
 མེད་ན་ཆགས་བྲལ་དེ་མ་བྲག་དུ་སྒྲིང་ན་ལས་འདའ་བར་རིགས་ཀྱི་ལེའོར་བར་ཅུང་
 ཟད་གྱུར་གནས་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བ་འགའ་ཞིག་ལེའོར་བར་ཅུང་ཟད་གནས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་བར་པའི་
 བདེ་བའི་ཐོ་སྒྲིང་བའམ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་རྩེས་སུ་ཆགས་པའི་སྒྲིག་ནས་གནས་
 པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་
 བརྩེ་བའི་དབང་ཡིན་པའམ་ཡང་ན་སྒྲིམ་གྱི་ལས་ཀྱིས་རང་གི་ལུང་པོའི་རྒྱན་

འཕངས་པ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། སྒོར་གྱི་
 ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱང་པོའི་རྒྱན་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་ལྟོག་པར་འདོད་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆགས་བྲལ་ལས་གྱིས་གནས་ན་དེའི་ལས་གྱིས་
 སྒྲིད་པ་གཞན་དུ་ཡང་ཉིང་མཚམས་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། སྒྲིད་པའི་སྒྲིད་པ་
 ལས་རྒྱུ་པར་རྒྱལ་བའི་དགྲ་བཙུང་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། སྒྲེ་བ་
 གཞན་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་དེ། དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་
 སྒྲིད་པ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆགས་བྲལ་བརྟེ་བས་གནས་ན་དེས་སེམས་
 ཅན་དུ་ལྟ་བ་མ་སྤངས་པར་བྲལ། དེ་སྒོར་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་བརྟེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས། ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲེ་བའི་བརྟེ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་
 རྒྱུར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་དེ། ལྷན་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་མི་རྟག་པ་ལ་
 སོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཤམ་ལ་རང་གི་འགལ་ལྷ་ཞེ་སྤང་མེད་པ་རྒྱུད་ལ་གོམས་
 པའི་འདུ་བྱེད་སྒྲུ་མ་ཅུམ་ལས་སེམས་གྱི་དངོས་པོའི་ཆོས་སུ་འཇུག་པ་སྒྲེ་སྒྲེ་བ་
 ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆགས་བྲལ་གྱི་བརྟེ་བ་དེ་བདག་ལྷའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་
 གྱི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ་ཞེས། ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱུད་གྱི་བརྟེ་བ་ཆོས་ཅན། འདོད་
 ཆགས་མ་ཡིན་དེ། གཙང་བདེ་སོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འདུ་
 བྱེད་སྒྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཕྱང་པོའི་རྒྱན་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པ་ཅུམ་ལས་སྒྲེ་བར་འགྱུར་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ཡིན་ན་གཙང་བདེ་སོགས་དེའི་
 བདག་ཉིད་མིན་པའི་ཆོས་ཕྱང་པོ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་གཙང་བདེ་

སོགས་སུ་སྒྲིམ་པ་ལས་སྒྲིམ་གོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེའི་བརྟེ་བ་དེ་ཆགས་
 པ་མ་ཡིན་གྱི་ཞེ་སྒྲུང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡང་ཞོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་གཏི་མུག་ཉེས་པ་
 ཆགས་སོགས་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཡུང་པོ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་
 འཛིན་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་དེས་ན་ཆགས་བྲལ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཉེས་པའི་
 རྒྱལ་གཞིར་ཡུལ་ལ་ཁོང་བློ་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་དེ། ཉེས་པའི་རྒྱ་གཏི་མུག་དེ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཆགས་བྲལ་གྱི་བརྟེ་བ་དེ་ལ་ཉེས་པ་ཞེ་སྒྲུང་སོགས་མེད་
 པར་འདོད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཆགས་བྲལ་གནས་ན་ལས་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པ་བྲལ་
 ལའོར་བ་ལས་ས་གྲོལ་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེ་ན། དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལས་
 གྱིས་གནས་པ་ཡིན་ཡང་ལའོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་དེ། སྒྲིན་གྱི་འདུ་
 བྱེད་ལས་གྱི་འཕེན་པ་ཟད་ནས་སྤྱིད་པ་གཞན་དུ་ཉིང་མཚམས་མི་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར།
 དབང་ཐོབ་པའི་བྱེད་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་མེད་པའི་འདུ་བྱེད་
 དེ་དགེ་པའི་རྩ་བའི་རྣམས་པ་མ་ཟད་པས་དེའི་དབང་གིས་ལའོར་བར་གནས་ན་
 ཡང་ལའོར་བའི་ཉེས་པས་གོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་དེ། ཀུན་ནས་ཞོན་མོངས་པ་
 མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆགས་བྲལ་སྒྲིམ་རྩིས་གནས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་
 ཕྱིས་ཀྱང་སྒྲིམ་རྩིས་དབང་གིས་ལའོར་བར་མི་གནས་ཞེ་ན། ཉན་རང་དག་བཅོམ་
 པ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ལའོར་བར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་འབད་
 རྩལ་ཆེན་པོ་མེད་དེ། སེམས་ཅན་མདུན་དུ་བྱས་པའི་སྒྲིམ་རྩིས་གོམས་པ་དམའ་

པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་གང་དག་ཆོས་ཅན།
 སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོར་ནི་དོན་དུ་ལམོར་བ་ཇི་སྤྱད་པར་བཞུགས་པ་ཡིན་དེ།
 མཐའ་དག་སྟུག་བསྐྱལ་ལས་བསྐྱལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་
 སེམས་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་དམིགས་པ་མེད་པའི་བརྟེ་བ་ཆེན་པོ་མངའ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཏི་མུག་ཉེས་པའི་རྩ་བ་སྟེ། །དེ་ཡང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་ཡིན། །
 ཞེས་པ་མི་རིགས་དེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱན་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། འཕགས་
 པའི་ལམ་དང་པོ་མཐོང་ལམ་དུ་ཡང་སྤྱད་པ་མེད་པར་བཤམ། དེར་དེའི་རྒྱ་འཛིག་
 ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་དང་བཤམ་བའི་ཕྱིར་དེ། ཀུན་དུ་སྒྲོར་བ་གསུམ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ་
 ཞེ་ན། རྒྱན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། འཛིག་ལྷ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ།
 སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འཛིག་ལྷ་ལྷན་ཅིག་དུ་སྒྲེས་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཅིས་ཏེ་
 དེ་སྤངས་པར་ཁས་ལེན་ནའང་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཆོས་ཅན། ཡང་སྤྱད་པར་སྒྲེ་བ་གལ་
 ཡོད་དེ་མེད་པར་བཤམ་ལོ། །ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པ་མ་སྤངས་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་གཞུང་
 འཇུགས་པ་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། བདག་ལྷ་ལྷན་སྒྲེས་མ་སྤངས་པ་ཡིན་དེ།
 བདག་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅིས་དང་སྟུག་བསྐྱལ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅིས་མཛོན་པར་
 འདོད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྷ་བུའི་གནས་སྐབས་ན་ངའི་
 སྒྲམ་པའི་སྒོ་གང་ཡིན་པ་དེ་སེམས་ཅན་ལ་ལྷ་བའི་ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྤངས་ནའང་སྤྱད་པ་གལ་ཡོད། །ཅིས་པའི་གཞུང་འཇུགས་པ་དེ། རྒྱན་ཞུགས་
 འགའ་ཡང་ཆོས་ཅན། བདག་ལ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ངོའི་ཞེས་མཐོང་

བའི་བདག་ལྟ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན་བདག་བདེ་བར་འདོད་པས་
 ཡང་སྤྲོད་པར་མཛོན་པར་རྒྱག་པ་མིན་པར་བཤམ། བདག་ལ་སྤྲོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་བཅིངས་གྲོལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་འགའ་ཞིག་ཡོད་དེ། བཅིངས་པ་
 ལས་གྲོལ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྷ་སྤྱིན་ལྷགས་སྤྱིག་ལས་གྲོལ་བ་བཞིན་
 རོ་ཞེ་ན། ལའོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཉིད་ནི་ལའོར་བར་འཆིང་
 བྱེད་ཡིན་ན། བདག་དེ་ཆོས་ཅན། ལའོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་
 འཆིང་བ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ལའོར་བའི་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཉིད་ནི་བར་པ་ཡིན་ན། བདག་དེ་ཆོས་ཅན།
 ལའོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བར་པ་གང་ལས་ཡིན་
 ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་མ་བུ་པའི་སྤེ་པ་དག་ན་དེ།
 རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་འཆིང་གྲོལ་གྱི་གཞིར་ཡོད་
 རོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་འགའ་ཡིའང་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་བཤམ།
 མི་རྟག་པ་སྤེ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན།
 བཅིངས་པ་དང་བར་པ་ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། སྐྱད་ཅིག་མར་
 བརྗོད་དུ་མ་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་འགའ་ཡིའང་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་
 ལྟ་བུའི་བདག་དེ་རིས་འགའ་བ་ཡིན་ནམ་གཏན་དུ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྷར་ན་མི་
 རྟག་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ལྷར་ན་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། མཐས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་
 ཅེས་བརྗོད་པར་རིགས་པར་བཤམ། གང་གི་རང་བཞིན་འཛིག་པ་མེད་པར་གནས་

པའི་ཕྱིར། འཛིག་མེད་ཡིན་པ་དེས་ན་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ངོ་ཚ་བར་བྱེད་པའི་རྟག་
 མི་རྟག་གར་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་ཅེས་པའི་ལྟ་བུ་འདི་སྤྲོད་ས་ལ་བདག་དེ་ནི་རྟག་
 ཅེས་དང་པོར་སྒྲིམ་གྱིན། དེ་ལྟར་མཛོན་དུ་བྱ་བ་འགོག་པའི་བདེན་པ་བཤད་ནས་
 ད་འགོག་བདེན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་བདེན་འཆད་པ་དེ། དེའི་གཞོན་
 བྱེད་ནི། བདག་མེད་མཐོང་བ་འགག་བ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་བཤད་ཟིན་པའི་
 བདག་མེད་མཐོང་བའི་ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། སྟུག་བསྐྱེད་པ་གཏན་དུ་འགག་པའི་འགོག་
 བདེན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་
 སྒྲིམ་པ་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་ན་ཉེས་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་རྒྱད་ཉེས་མེད་
 གཉིན་པོའི་རང་དུ་གནས་གྱུར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ཞིག་སེམས་
 རྒྱད་གཉིན་པོའི་རང་དུ་གནས་གྱུར་གྱུར་ཉེས་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་རྒྱད་
 ལ་ལམ་ཉེས་མེད་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་ཆགས་སོགས་ནི་སྒྲུབ་ཡང་འབྱུང་བས་
 གཏན་དུ་གྲོལ་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་སེམས་རྒྱད་ཆོས་
 ཅན། ཆགས་སོགས་སྒྲུབ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྱུང་བའི་ནུས་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེའི་གཞུང་འཛུགས་པ་དེ། རྣམ་གཤམ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་
 ལྟར་དུ་འཛིན་པ་འདི་ཁྱོད་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཏེ་
 རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཇི་ལྟར་
 ཡོད་པ་ཡི་ནི་བདག་ཉིད་ལྟར་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཤམ་པ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཁྱོད་གྱི་
 རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་ཅན་ནི་འདི་ཡིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་

གནས་གྲུང་མཐར་ཐུན་པའི་རྒྱུ་ན་ཡང་དེ་ལ་གཞོན་པའི་རྒྱུ་པ་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་
 སེམས་རྒྱུད་བདག་མེད་ཚྭ་གས་པའི་ཤེས་རབ་དེའི་བདག་ཉིད་དམ་ངང་དུ་གྲུང་
 པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཕགས་པ་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཆགས་སོགས་རེ་འགའ་
 གྱེ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྒྱུ་ཞུགས་སོགས་ཆོས་ཅན། སེམས་རྒྱུད་གྱི་དངོས་པོ་
 ལ་ཆགས་སོགས་ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་པ་ཡོད་ན་ཡང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་
 རྒྱུ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་ཚྭ་གས་
 པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་པ་སྟོང་པོ་སྟེ་མཆོག་ཏུ་གྲུང་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་ས་རྩོན་པ་ལ་མེ་ཆེས་མེ་འབར་བ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདིས་གྲུང་འཕགས་པའི་སྤངས་པ་སྤྲུང་མི་ལྟོག་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། འཆོ་བ་མེད་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བཤད་པ་
 སྤངས་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་མེད་ཚྭ་གས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བདག་ལྟ་འཛིན་
 སྤངས་འགལ་བ་ཅུ་གྱིས་དེས་དེ་དུངས་འབྱེན་པར་མི་རྒྱས་ཏེ། དཔེར་ན་འདོད་
 ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་བཞིན་ནོ་ཞེས་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་
 ཁྱོད་ཆོས་ཅན། འཛིན་སྤངས་པར་ཚུན་བྱ་དད་པ་སྟེ་འགལ་ན་ཡང་གཅིག་གིས་གཅིག་
 དུངས་འབྱེན་རྒྱུ་པའི་གཞོན་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་གཅིག་ལས་
 འབྱུང་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་འབྱུང་སྟོན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆགས་ཡུལ་ལ་གཞོན་པ་བྱས་ན་ཁོང་ཁྱོད་སྟེ་བར་འབྱུང་སྟོན་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤངས་གཏི་སུག་ལ་སོགས་པའི་གཞིན་

ལས། དེ་ལ་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ཡང་དག་པ་རིམ་གྱི་བཞེས་ཀྱི་
 ཚེས་རྣམས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་མེད་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་རིགས་
 པས་ཀྱང་མ་རིག་པ་དེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་
 རྟོགས་ཡིན་པར་གྲགས་པོ། །འོ་ན་མ་རིག་པ་དེའི་གཞན་པ་མི་མཐུན་རྟོགས་ཡིན་
 རམ་མེད་པ་མི་མཐུན་རྟོགས་ཡིན་རམ་འགལ་བ་མི་མཐུན་རྟོགས་ཡིན་ཞེ་ན།
 དང་པོ་རིག་པ་ལས་གཞན་ཅུ་མ་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་
 པ་ཡང་དེར་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རིག་པ་མེད་པ་ཅུ་མ་ཡང་མ་རིག་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་སེམས་བྱུང་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་རྣམ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 བ་པ་ལྟ་དང་ལྟ་བུ་པའི་ནགས། ལག་པ་དང་ལྟ་བུ་པའི་ལུས་ཅེས་པ་བཞེས་ནོ། །
 གཞན་ཡང་ས་བརྩ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་འཛིག་ལྟ་ཉིད་མ་རིག་པར་གསུངས་ཏེ། རི་
 སྐད་དུ་འཛིག་ཏེན་དུ་དོག་པ་འབྱུང་བ་གང་རིམ་སྟེད་པ་དེ་དག་ནི་བདག་དུ་མཛོན་
 པར་ཞེན་པ་ལས་བྱུང་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་
 པར་ལྟ་བུ་པ་ནི་མ་རིག་པའོ་ཞེས་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྟ་བུ་བཤད་པ་དང་འགལ་
 ལོ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་བཤད་པའི་སྐབས་འདིར་ལུང་གི་ཆ་
 འགལ་ཞིག་དང་འགལ་བ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ཅི་
 རིགས་པར་བཤད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་དེ་ཚེས་ཅན། འཛིག་ལྟ་དང་
 མ་རིག་པ་དོན་གཞན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྟ་བུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 འཛིག་ལྟ་རྟོགས་གཅིག་དང་མ་རིག་པ་རྟོགས་གཅིག་པ་ཅན་ཡིན་པ་ཅུ་མ་གྱིས་དེ་

གཉིས་མཆུངས་ལྟ་བུ་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུང་པོ་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། བདག་ལྟ་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཟ་བ་པོ་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་དང་དེ་ལས་ཡུང་བའི་ཉིས་པ་ཆགས་སོགས་ཀུན་དང་དོན་གྱིས་འགལ་བར་རབ་དུ་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལྟ་དེ་དང་དམིགས་རྣམ་དངོས་སུ་འགལ་བའི་བྱིར་རྒྱུ་མཆོན་དེས་ན་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཉིས་པའི་གཉིན་པོ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། སྟོག་ཆགས་ལ་གཏན་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་རྒྱུ་དཔེར་ན་འབྱུང་བ་ལ་གཟུགས་སོགས་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆགས་སོགས་ཆོས་ཅན། བདག་གི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཏན་མི་ཟད་པ་མ་ཡིན་པར་གཤམ། དེའི་ཆོས་སུ་མ་གྱུབ་པའི་བྱིར་རྒྱུ་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སྟོག་ཆགས་ལ་སྒྲུབ་ལྟོག་དུ་མི་རུང་བ་དེ་མ་ཡིན་པར་གཤམ། གཉིན་པོའི་སྟོགས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་ལ་ཁྱེད་སྟོག་པ་དག་གྱུར་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཉིན་པོས་བཅོམ་པའི་ཉིས་པ་གཉིན་པོ་དང་གཤམ་བ་ན་སྒྲུབ་ཡང་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་གསེར་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་བ་མེད་པར་གཤམ་བ་ན་སྒྲུབ་ཡང་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིན་པོས་ཉིས་པ་རྣམ་པར་འགགས་པ་སྟེ་དུངས་སྟུང་བའི་གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་སེམས་རྒྱུད་ཆོས་ཅན། གསེར་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་བ་བཞིན་དུ་གཉིན་པོ་དང་གཤམ་བ་ན་སྒྲུབ་ཡང་ཉིས་པ་སྟེ་བ་མེད་དེ། གཉིན་པོ་དེའི་བདག་ཉིད་དམ་པར་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་གྱིས་དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རྒྱུ་གཞན་ཡང་

གཉེན་པོ་ལོག་པ་ཅུམ་གྱིས་ཉེས་པ་སྒྲུབ་ལྟོག་པར་ཡང་ས་ངེས་དེ། མེ་ལོག་གྱུར་
 ཐལ་བ་ཤིང་དུ་མི་ལྟོག་པ་བཞིན་ཅོ། །དེ་ལྟར་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཉིད་ཐར་ལས་
 དུ་བསྟན་ནས། རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་བདག་ཤེས་པར་བྱ་བས་ས་
 བར་བྱ་སྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་ལྟ་ཐར་ལས་དུ་སྒྲུབ་པ་འགོག་པ་དེ།
 སྒྲེས་བུ་གང་ཞིག་ལུང་པོ་ལ་བདག་དུ་མཐོང་བ་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། དུས་དྲག་དུང་
 ཞེས་བདག་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་སྒྲེབ་པར་འགྱུར་དེ། དེའི་དངོས་རྒྱ་བདག་ལྟ་ཆེང་
 བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྤྱིང་པར་འགྱུར་དེ།
 བདག་ལ་ཞེན་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་ཅིང་འགྱུར་ཞེན། དེ་ཆོས་ཅན།
 བདག་གི་བདེ་བ་སྒྲུབ་ཕྱིད་ཀྱི་བདག་གི་བདེ་སྒྲོན་སྒྲེབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྒྲིབས་
 བས་དེ་རྣམས་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ཞེན་པར་འགྱུར་དེ། བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྤྱིང་པ་
 ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ར་ཡིན་ཞེས་བདག་གི་བ་དེའི་སྒྲུབ་ཕྱིད་
 ཡོངས་སུ་ལེན་པར་ཐལ། བདག་གི་བདེ་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱིང་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཇི་སྤྱིང་དུ་བདག་ལ་མཛོམ་པར་ཆགས་པ་ཡོད་པ་དེ་
 སྤྱིང་དུ་སྒྲེས་བུ་དེ་ནི་ལམ་ཐོར་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་བདག་འཛིན་ཅན་གྱི་སྒྲེས་
 བུ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཐོར་བ་བར་འགྱུར་དེ། ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
 པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ། བདག་དུ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆ་ལ་འཛིན་ཅིང་ཆགས་པ་
 དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆ་ལ་ཞེ་སྤང་བའི་ཆགས་སྤང་འདི་དག་དང་རྒྱུད་ཡོངས་
 སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དེ། བདག་དང་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བདག་དུ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་
 བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བུ་ལ་བས་ལའོར་བ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཐར་
 པར་འདོད་པའི་སྟེས་བུ་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་མི་འབུལ་བར་
 ཐུལ། དེས་པར་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཆོས་
 ཅན། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་བུ་ལ་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡོད་པ་ས་ཡིན་པར་ཐུལ། བདག་
 དེ་ལའོར་བའི་རྒྱུ་འཆོ་སོགས་ཀྱི་ཉིས་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཛོན་པར་
 ཞེན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདག་སྒྲོན་མེད་ཡིན་ཡང་བདག་ལ་ཆགས་པ་སྒྲོན་བཅས་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདག་ཆགས་སྒྲོན་བཅས་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་ཞེས་དྲིས་པས།
 དེ་ལ་སྒྲོན་དུ་ལྟ་བུ་བས་དེ་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདག་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་ཞེན་པ་
 ལས་སྐྱུར་བའི་བདག་ཆགས་འདི་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་བདག་ཡོན་ཏན་
 ཅན་དུ་འཛོན་པ་སུན་སྐྱུར་བ་མེད་པར་དེ་ལ་སྒྲོན་དུ་ལྟ་བུ་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་སྟོང་བར་
 ལྷུས་པ་ས་ཡིན་པར་ཐུལ། བདག་ཆགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལ་
 ཆགས་པ་མིན་གྱི་དོན་བདག་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་དེ་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྩབ་པ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གང་ལ་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་
 འདོད་ཆགས་དང་། སྒྲོན་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཞེ་སྐྱུང་དང་ཕྱག་དོག་
 སོགས་སྟོང་བ་ནི་སྒྲོན་ཡོན་དེ་དག་ཡུལ་དེ་ལ་ས་མཐོང་བའི་སྒྲོན་ས་སྟོང་བ་ཡིན་
 གྱི་ཡོད་ཀྱི་ཉིས་པ་དག་ནི་ཕྱི་རོལ་ཆོར་མ་འདོན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ས་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཐར་པ་འདོད་པའི་སྒྲེས་བུ་དེ་ལ་ནི་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་བདག་

ཆགས་གང་གིས་བསྐྱོག་པར་བྱེད་དེ་བསྐྱོག་པར་མི་ནུས་པར་བྲལ། དེའི་དངོས་སྤྱི་
 བདག་ལྷ་མ་ཚད་བ་མེད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་བདག་ཆགས་ལ་སྐྱོན་ཡང་གང་
 ཞིག་མཐོང་བ་གང་གིས་ན་དེ་སྤྱོད་ཞེས་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་དེས་བདག་གི་བ་ལ་
 ཆགས་པ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོན་ས་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་དེན་བྱེད་པས་སོ་ཞེ་ན། བར་འདོད་
 གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། བདག་ཆགས་སྐྱོན་བཅས་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་འདྲ་འདི་ལ་ཆགས་
 པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། བདག་ཅག་དེ་ལ་བདག་གི་བར་མཐོང་བའི་
 བྱིར། དཔེར་ན་བདག་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ཡང་མི་སྤྱོད་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
 བདག་ཆགས་དང་དབང་སོགས་དང་ལྟན་པའི་བདག་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་གྱི་
 དེ་དག་མེད་པའི་བདག་ཡན་གང་བ་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཡིན་པས་བདག་ཆགས་
 སོགས་སྐྱོན་བཅས་ཡིན་གྱི་བདག་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདག་ཆགས་སོགས་
 དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྐྱོན་མེད་ཡིན་པར་བྲལ། བདག་དེ་འདྲ་བར་ཡན་གང་བས་
 སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན་བདག་ཆགས་སོགས་དག་བདག་
 གཉིས་ཀྱི་འདྲ་ཆོས་ཅན། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། ཁྱོད་
 གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ནར་མཚུངས་པ་དེའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཁོ་པོ་ཅག་གི་བར་འདོད་
 གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་དེ། བདག་གི་བ་སྤྱི་བསྐྱེད་
 དུ་སྐྱེས་པ་དང་ལྟན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་དུག་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་སོས་བཟུང་བའི་ཡན་ལག་
 བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། མཚུངས་པ་མ་ཡིན་དེ། དུག་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་སོས་བཟུང་བའི་སོར་སོ་
 འདི་དེར་བྱིན་ཆད་བདག་གི་བདེ་བ་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་བདག་གི་བའི་སྤྱོད་བཅོས་པས་

འདོར་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་ལོག་ནས་བདག་གི་བའི་སྒོ་མ་དོར་བཞིན་དུ་འདོར་བ་
མིན་ལ། བར་འདོད་གྱི་སྒྲིམ་བུ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དང་དབང་སོགས་དེ་ལ་ཆགས་པ་
དང་བུལ་བ་དེ་གང་ལས་ཡིན་དེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་དག་ལ་རང་གི་བའི་སྒོ་གང་
གིས་བསྒྲིག་པར་འགྱུར་དེ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ། དེ་དག་བདག་གི་བའི་བའི་
ལོངས་སྒྲོད་གྱི་དེམ་དང་སྒྱུ་བ་ཕྱིར་དུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་མ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ།
ལུས་ལས་བོག་པའི་སྒྲ་དང་སེར་མོ་ལ་སོགས་པ་བདག་གིར་མ་བཟུང་བ་རྣམས་
ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་སྒོ་སྒྲིམ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་ལུས་ལས་མ་བོག་པའི་
སྒྲ་སེན་སོགས་བདག་གི་བར་བཟུང་བ་རྣམས་ལ་ཞེན་བཅས་གྱི་སྒོ་སྒྲིམ་པར་འགྱུར་
པར་སྒྲིམ་པོ་བཤམས་ཅད་གྱི་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བདག་
ཆགས་དང་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་བསྐྱེལ་དུ་བསྒྲིམ་པས་ཉེས་
པ་མཐོང་དུ་ཐིན་གྱིང་བདག་གི་བའི་སྒོ་སྒྲིམ་པར་མི་འགྱུར་པར་བཤམ། ཁྱོད་རྣམས་
བདག་ལ་འདྲ་སོགས་སུ་འབྲེལ་བ་དེ་སྒྲར་གི་གནས་སྒྲ་བས་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིས་གྱིང་
གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། བདག་གི་བ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་བདག་དེ་ལ་
འདྲ་བ་དང་བདག་གི་བའི་བའི་ལོངས་སྒྲོད་གྱི་དེམ་དང་སྒྱུ་བ་ཕྱིར་སོགས་སུ་
འབྲེལ་བ་ལས་དེ་དག་ལ་རང་གི་བའི་སྒོ་སྒྲིམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གྲངས་
ཅན་པ་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་བདག་གི་བ་དང་བདག་འདྲ་སོགས་སུ་འབྲེལ་བ་
ལས་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཆགས་བུ་དང་སྒྲིམ་བུ་བ་དང་དུ་
བཟུང་བ་ལས་གྲོལ་ཞིང་གཅིག་དུ་ཞེན་པ་ལས་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་སྒྲིམ་པ་ཞེས་ཞེན།

བདག་གི་བར་ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། བདག་དང་འདྲ་སྟགས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་ཆགས་
བྱ་དང་སྐྱེས་བུ་གཅིག་དུ་ཞེན་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་གྲུལ། ཟས་གོས་སྟགས་
ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཀུན་ལ་བདག་དང་འདྲ་སྟགས་སུ་འབྲེལ་བའང་སྐྱེས་བུ་དང་
གཅིག་དུ་ཞེན་པ་སྟགས་མེད་ན་ཡང་དེ་དག་བདག་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཉིད་དུ་
བབུར་བའི་སྒོ་ནས་ཁྱེད་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་སྟགས་ཆོས་ཅན།
རང་གི་བའི་སྒོ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོར་བ་སྐྱག་བསྐྱེལ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་དུག་བཅས་གྱི་སོར་མོ་བཞིན་ནོ། །དེ་ན་རེ་སྒོ་གང་གིས་བསྐྱོག་པར་
འགྱུར་གྱི་ཉགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དབང་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མཐའ་གཅིག་དུ་ཆོར་
བ་སྐྱག་བསྐྱེལ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་གྲུལ། རེས་འགའ་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡང་སྐྱེད་
སྐྱིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕལ་ཆེར་སྐྱག་བསྐྱེལ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དུག་བཅས་
གྱི་ཟས་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། བདག་ཆགས་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། སྟག་དང་ཁ་
དོག་དང་སྟོབས་ལ་སྟགས་པ་ལ་མི་གཞོན་ཅིང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་བདེ་བའི་
ཡོངས་སྟོན་ཁྱེད་ཀྱི་ཕར་ཅན་རྟེན་ན་དེ་ལ་ཆགས་པས་དེ་དང་འགལ་བ་དུག་བཅས་
གྱི་ཟས་ལ་ཆགས་པ་དང་གྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྟག་དང་སྟོབས་སྟགས་ལ་མི་གཞོན་
ཅིང་དེ་འཕེལ་བའི་ཁྱེད་ཕར་ཅན་གྱི་བདེ་བའི་ཡོངས་སྟོན་ལ་སྐྱེད་པས་བདེ་བ་ཅུང་
ཟད་དྲངས་པ་ཅོམ་གྱིས་རྒྱ་བྱེད་པའི་དུག་བཅས་གྱི་ཟས་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར།
དཔེ་དེ་ཉིད་མཐའ་གཅིག་དུ་མ་རེས་པར་སྟོན་པ་ནི། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དུག་
བཅས་གྱིས་ཟས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བདག་གི་བདེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཁྱེད་ཕར་ཅན་

ཕན་ཡོན་པའི་བྱིར། ཟུང་པ་ཡོད་དེ། བདག་འཛིན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་ལ་ཆགས་
 པ་བསྟེན་བྱེད་ཡོན་ལ་བདག་ཆགས་དེ་ནི་བདག་གི་ཞེན་པའི་ས་བོན་ཡོན་པའི་
 བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་བདག་ཡོད་ཀྱང་བདག་གི་བ་སྟུག་
 བསྟུལ་དུ་བསྒྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས།
 ཐར་པ་འདོད་པའི་སྒྲེས་བུ་ཆོས་ཕན། བདག་གི་བ་སྟུག་བསྟུལ་དུ་སྒྲེལ་པ་ལ་
 བརྟེན་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་ལྟ་དེ་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་
 གེགས་བྱེད་པ་ཉིད་དང་བདག་གི་བ་དེ་ཡི་སྒྲེལ་ཡང་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཡོན་ཏེ།
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་ལྟའི་དབང་གིས་བདག་གི་བ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་
 བས་དེ་ལ་ཆགས་པ་འདུག་ལྟ་ཏེ་སྒྲེབ་པའི་བྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་གར་པའི་གནས་སྐབས་ན་བདག་གི་བ་བཞིན་དུ་བདག་ལའང་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་བདག་ལྟ་སོགས་ཡོད་པ་ལ་གྱུབ་པོ་ཞིན། གར་པའི་
གནས་སྐབས་ན་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲེས་བྱ་གང་
ཡིན་པ་དེ་མེད་པར་བྲལ། བདག་གི་བ་བཞིན་དུ་བདག་ལའང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གར་པའི་སྒྲེས་བྱ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཆགས་པ་དང་བྲལ་
བ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་བདག་གི་བ་སྟུག་བསྟུལ་དུ་སྒྲོམ་པ་དོན་མེད་པར་བྲལ།
བདག་གི་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བདག་འདོར་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བདག་གི་བ་
སྟུག་བསྟུལ་དུ་སྒྲོམ་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བ་སྟུག་བསྟུལ་
དུ་སྒྲོམ་པས་དེ་སྟུག་བསྟུལ་ཉིད་དུ་གསལ་པོར་རྒྱུ་པར་གཤམ་པར་བྱེད་པ་ཅིས་

གྱིས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་ས་ཡིན་པར་བཤམ། སྤར་ཆགས་པ་
དང་ས་བྲལ་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་དེ་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་གྱེས་པ་
དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ད་ལྟར་གྱི་གནས་
སྐབས་ན་ཡང་སྦྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་ཆགས་ཡུལ་གྱི་ཉེས་པ་མཐོང་བས་དེ་ལ་ཆགས་
པ་དང་བྲལ་བ་སྤྱིད་པའི་བྱིར་སྤྱུག་བསྐྱེལ་སྦྱོས་པ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཆགས་བྲལ་གྱི་
རྒྱར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདག་ཆགས་ཅན་གྱི་སྦྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། གལ་ཏེ་བདག་གི་
བ་དེ་ལ་ཉེས་པ་མཐོང་བ་ཡི་སྒྲིབ་ཅིག་དེ་ཅུ་གྱིས་དེ་ལ་ཆགས་པའི་སྒྲོ་ལྗོག་གྱར་
དེ་ལ་གཏན་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་ལ་ཆགས་པ་ཅན་ཡིན་
པའི་བྱིར། དཔེར་ན་འདོད་ལྷན་འགའ་ཞིག་བུད་མེད་འགའི་ཉེས་པ་མཐོང་བས་
དེ་ལ་ས་ཆགས་གྱར་བུད་མེད་གཞན་ལ་ཆགས་པ་སྦྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་གྱི་
གཞུང་འཇུགས་པར་བྱེད་པ་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་སྤང་བུ་དང་བདག་གི་བ་
དོར་བུར་ཞེན་པའི་ཁུད་པར་ཡོད་ན་བདག་གི་བ་དེ་ལ་གཏན་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
བར་མི་འགྱུར་ལ། གཅིག་བདག་ལ་དམིགས་ནས་བུར་བའི་ཆགས་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཉིད་རྒྱུན་གྱིས་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག་གིས་བསྦྱེད་པའི་ཆོ་བདག་གིར་ཆགས་
པ་སོགས་ཆགས་པ་ཀུན་གྱི་ས་བོན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་བདག་དེ་སྦྱོན་
མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ན་བདག་ཆགས་ཆོས་ཅན། སྦྱོན་མེད་ཡིན་པར་བཤམ། སྦྱོན་མེད་
པའི་ཡུལ་ལ་འདུན་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་བར་པ་ལ་འདུན་པ་བཞིན་ནོ། །
ལུས་དང་དབང་སོགས་ཡང་ཆོས་ཅན། སྦྱོན་མེད་ཡིན་པར་བཤམ། བདག་སྦྱོན་

མེད་གྱི་བདེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་བར་ལམ་བཞིན། དེས་ན་བར་
 པ་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གར་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་མི་
 འགྱུར་བར་བཤམ། བདག་དང་བདག་ཆགས་དང་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་གསུམ་
 ཀ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པ་དེས་ནའི་བྱིར། བྱི་པ་ཡོད་དེ། བྱིད་གྱི་ལུགས་ལ་འགྲོ་བ་
 འཆིང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གསུམ་པོའང་དེ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དབང་
 སོགས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་བསྐྱལ་བ་སྐྱེད་པའི་སྐྱོན་
 བཅས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། བདག་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལའང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
 བར་འགྱུར་བར་བཤམ། སྐྱབ་བསྐྱལ་བ་སྐྱེད་པའི་སྐྱོན་བཅས་དེ་ནི་བྱིད་ལའང་མཚུངས་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་བདག་སྐྱོན་བཅས་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ནའང་དེ་ལ་ཆགས་པ་
 དང་བྲལ་བ་མེད་པ་དེ་ནི་དེའི་བྱིར། ཆོས་ཅན། སྐྱོན་བཅས་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་
 བདག་ཅག་སོགས་ཡུལ་གར་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་
 བཤམ། གཞན་ཡང་དབང་སོགས་ལ་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་
 སོགས་སྐྱབ་བསྐྱལ་དུ་སྒྲིམ་པས་སྒྲོང་བ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དབང་སོགས་གཙང་
 བདེ་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛིན་པས་བྱས་པ་དེ་ལ་མིན་པའི་བྱིར། བྱི་པ་
 ཡོད་དེ། ཡུལ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཆགས་ཞེན་ནི་དེའི་
 ཉེས་པ་མཐོང་བས་འཛིག་པའི་བྱིར། ཅུ་བའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་
 བཤམ། ཡོན་ཏན་བརྟགས་པར་མི་རྣམས་པའི་བྱིས་པ་དང་སྐྱབ་པ་སོགས་པ་ལའང་
 མཐོང་བའི་བྱིར་དང་། ཞར་བ་དང་སྐྱར་བོ་སོགས་རང་གི་དབང་སོགས་སྐྱོན་ལྟ་

དུ་མཐོང་བ་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་གཞན་གྱི་དབང་སོགས་ཡོན་
 ཏན་དང་ལྷན་པར་མཐོང་ཡང་ཁྱོད་སྒྲིབ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་
 སོགས་ལ་བདག་གི་བར་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་བར་མ་བཟུང་
 བའི་དབང་སོགས་འདས་པ་དང་། ལུས་ལས་བོག་པའི་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་
 ལས་ཁྱོད་སྒྲིབ་མེད་ཅིང་བདག་གིར་བཟུང་བའི་དེ་ལྷན་བའི་དབང་སོགས་ལ་
 ཁྱོད་སྒྲིབ་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་གིར་ཆགས་པ་དེ་ཡོན་ཏན་མཐོང་
 བ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཡང་བདག་གི་བར་འཛིན་པ་དེ་དེ་ལས་བྱུང་བས་བདག་གི་
 བ་སྒྲུག་བསྐྱེལ་དུ་བསྒྲེམས་པས་དེ་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དབང་སོགས་ལ་
 བདག་གི་བར་འཛིན་པའི་སྟོང་ཆོས་ཅན། དབང་སོགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་བ་
 ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་འབྲུལ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་སོགས་ཡོན་ཏན་ཅན་མིན་པ་སྒྲུག་བསྐྱེལ་
 རྒྱེས་པའི་རྣམ་པ་མཐོང་བས་སྟོང་བ་མ་ཡིན་པར་བྲལ་ལོ། །ཡང་ཞེས་པས་བདག་
 གི་བར་ཆགས་པ་མི་སྟོང་བར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །གཞན་ཡང་བདག་འཛིན་ཅན་
 གྱི་སྒྲིམ་བུ་ཆོས་ཅན། དབང་སོགས་སྒྲུག་བསྐྱེལ་དུ་བསྒྲེམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་
 དེར་མཐོང་བར་མ་ཡིན་པར་བྲལ། དེ་ལ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཡོན་ཏན་གཙང་བདེ་
 སོགས་སུ་སྒྲིབ་དགས་པས་ཡོན་ཏན་ཅན་དེར་ཡང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ལ་
 ཆགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་། བདག་གི་བར་ཆགས་པས་དེ་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་
 ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི་བདག་གི་བར་འཛིན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དེས་ན་དབང་

དཀའ་དང་དབང་སྟོན་པ་བདག་གི་བ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་ལ་དུ་བསྐྱེ་མས་པ་ཚོས་ཅན། གྲོ་ལ་
 བ་དོན་དུ་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་པས་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གཞོན་དེ་མི་གཞོན་
 པར་བཤམ། དེའི་རྒྱུ་ལ་གཞོན་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གྲངས་ཅན་ན་རེ།
 ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་
 གྱི་རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལས་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་སྐྱེ་ལ།
 དེ་གཉིས་ཁ་དང་དུ་བཟུང་བ་ལས་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་མི་སྐྱེ་ཞིང་གྲོ་ལ་བར་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་འདི་ཡིས་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་སྟོན་པ་
 ལས་བདག་ཁ་དང་དུ་གྱུར་གཤམ་པར་བཤམ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་སྟོན་པ་དེ་ལྟར་གྱི་
 གནས་སྐབས་ལས་མཚོག་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་དོན་དུ་གཉིས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དེ་དག་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཡང་
 དབང་སྟོན་པ་ལ་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། དབང་སྟོན་པ་དང་སྐྱེས་བུ་
 གཅིག་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་ལས་ཀྱང་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་འབྱུང་
 བ་དེའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྒྱ་དེ་དག་གར་ལས་འབྱུང་ཞེ་ན། བདག་ལ་ཆགས་པ་དེ་ཚོས་
 ཅན། དབང་སྟོན་པ་ལ་བདག་གི་བར་འཇིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་གི་
 ཡུལ་གཟུགས་སྟོན་པ་ལ་དམིགས་པའི་གཤམ་པའི་ནང་གི་ཡན་ལག་མིག་སྟོན་པ་
 དབང་བོ་རྣམས་ལ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 གལ་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བའི་སེམས་ནི་ཁར་བ་དོན་གཉིས་མ་ཡིན་ཏེ།
 སྐྱེ་བ་སྐྱེ་ལ་གྱིས་གདུང་མེད་པར་ཡང་། །སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མ་ཡིན། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་

བསྐྱལ་དུ་བསྒྲིམ་པས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྒྱེས་བྱ་གང་ཞིག་
ད་ལྟར་ཆོར་བ་སྟེག་བསྐྱལ་གྱིས་གདུང་པའི་ཡིད་འབྱུང་བ་དེ་འདྲ་ཆོས་ཅན།
ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་སྟངས་མཆོངས་ལྟན་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟེག་
བསྐྱལ་གྱིས་གདུང་པའི་ཡིད་འབྱུང་དེའི་ཆོ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཆགས་པ་ཡོད་ཏེ། སྟེག་
བསྐྱལ་གྱིས་གདུང་པའི་ད་ལྟ་པའི་གནས་སྐབས་ལས་གཞན་བདེ་བའི་གནས་
སྐབས་ཆོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲའི་རྒྱེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བ་ལ་གཏན་
ཆགས་པ་དང་མེ་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་གྱི་ཞེ་སྟངས་དང་། མཆོངས་ལྟན་ཡིད་
འབྱུང་དེ་ལོག་ན་རང་ཉིད་གྱི་རང་བཞིན་ཉིད་བདག་དང་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་
ལ་སྒྲུབ་ཡང་བརྟེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་དེའི་རྒྱུད་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་དང་། མཆོངས་
ལྟན་གྱི་ཞེ་སྟངས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྩི་སྤྱོད་དུ་འཆོ་བ་སྟེག་བསྐྱལ་དུག་པོ་ཡོད་པ་དེ་
སྤྱོད་ཅུམ་དུ་གནས་གྱི་གཏན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཆོ་བ་སྟེག་བསྐྱལ་དུག་པོ་
དེའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཆགས་བྲལ་གང་ཞེ་ན། དག་བཅོམ་པ་རྣམས་
ཆོས་ཅན། ཆགས་བྲལ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པའི་ཉེར་མཁོ་བྲམས་ཅན་
འདི་ནི་ར་དང་ར་ཡིའོ་ཞེས་སྒྲུང་བྱ་དང་ཡིད་སྒྲིབས་དོར་བྱར་འཛིན་པ་སྤངས་པའི་
མཉམ་སྒྲིམས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཞིག་གིས་སེམས་དྲངས་བས་ཡན་
ལག་ལ་ཅན་དན་གྱིས་བྱུག་པ་དང་འགའ་ཞིག་གིས་ཁོང་ཁྱོད་བས་ཡན་ལག་གཞན་
སྒྲེལ་གཅོད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའམ་ཁོང་ཁྱོད་བ་མེད་པར་མཆོངས་པར་གནས་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མདོ་ལས་སྟེག་བསྐྱལ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲིམ་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་

ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྒྲོམ་པ་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་ཞེས། སྤྲུག་
 བསྐྱེད་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་ནིང་
 ས་ཡིན་དེ། ཟག་བཅས་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རེད་གྱི་བསྒྲོམ་བྱུར་གྱུར་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་གཟིགས་
 པ་ལ་ལྷོས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན་དེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུན་ལས་སྒྲུས་
 པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་སྒྲོམ་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
 འཁོར་བ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བྱེད་ས་ཡིན་དེ། བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུབ་པའི་རྟོན་དེ་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་པོ་བདག་གི་སྟོང་པ་ནིང་
 དུ་མདོན་སུམ་དུ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བྱེད་ཡིན་དེ། འཁོར་
 པའི་རྒྱའི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་པ་ལྷག་མ་འདུས་བྱས་མི་
 ཉག་ཟག་བཅས་སྤྲུག་བསྐྱེད་སོགས་སུ་སྒྲོམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་ལས་དངོས་
 སུ་གྲོལ་བྱེད་ས་ཡིན་ཡང་དོན་ཡོད་དེ། བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་བསྒྲུབ་པའི་དོན་ནམ་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ནིང་དུ་ལྟ་བུས་གྲོལ་བར་
 འགྱུར་ཞིང་བསྒྲོམ་པ་ལྷག་མ་དའི་ཐབས་ཅུམ་ཡིན་པ་དའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་འདུས་
 བྱས་མི་ཉག་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཟག་བཅས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་རྟོགས་ལ་དེ་ལས་ལུང་
 པོ་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པར་འབྱུང་བར་གསུངས་དེ། རི་སྐད་དུ། དགོ་སྟོང་དག་
 གཟུགས་ཉག་པའི་འོན་དེ་མི་ཉག་པ་ཡིན། བཅུན་པ་མི་ཉག་པ་ལ་ལགས་སོ། །
 གང་མི་ཉག་པ་དེ་བདེ་འཕེལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཡིན། བཅུན་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལགས་

ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་དབྱུང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། འཛིག་ལྷ་ལ་ཁོར་བའི་རྩ་
 བ་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་བའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བའི་ལས་བདག་མེད་
 མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འཛིག་ལྷ་ཇི་ལྷ་བྱ་ཞེས། ཐོག་མ་མེད་པའི་རྒྱན་
 དར་ལྷན་པའི་རང་གི་རིགས་མཐུན་པའི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་གོ། །གཞན་ཡང་
 གང་དག་བདག་མེད་མཐོང་བ་ལས་མ་ཡིན་གྱི་བདག་ལ་མི་གཞོན་གྱུང་དབང་
 ལྷག་གི་དབང་དཀའ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེས་བུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་རྩ་གྱི་འདུས་བུས་
 པའི་ས་བོན་སོགས་གྱིས་ལྷ་གུ་མི་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས། གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་
 གྱི་རྟོགས་ལྷན་རྣམས་ནི་ཚོས་ཅན། དབང་ལྷག་གི་དབང་དཀའ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་
 བར་སྐྱ་བའི་ལུང་ཡང་ཡོངས་སུ་མགུ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་གསལ། དེ་ལྷ་རྩ་
 ལྷན་པའི་ལུང་ནི་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ཇི་ལྷ་རྩ་ཡོད་པ་ལྷ་རྩ་གྱི་བདེན་པ་དེ་ལྷ་བུའི་
 དངོས་པོ་ཅན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་ལྷག་གི་དབང་
 གི་ཚོ་ག་ནི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་སྐྱགས་གྱིས་བཏབ་པའི་ས་བོན་སོགས་གྱིས་ལྷ་
 གུ་མི་བསྐྱེད་པར་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཁྱོད་དང་ལྷན་པའི་སྐྱེས་བུས་གྱུང་མི་སྐྱེད་པར་
 བྱེད་རྣམས་པ་མ་ཡིན་པར་གསལ། དེ་ལྷ་ན་ལུས་ལ་ཏིལ་མར་གྱིས་བསྐྱས་པ་དང་མེས་
 ཐོག་པ་དང་ཕྱེ་མ་བཏགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་གྱུང་གྲོལ་བར་གསལ་བའི་སྐྱོན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏིལ་མར་ལ་སོགས་པས་བསྐྱས་པའི་ས་བོན་གྱིས་ལྷ་གུ་མི་བསྐྱེད་
 པའི་ཕྱིར་ལོ། །གང་ཡང་སྤྲིག་ཅན་གྱི་སྤྲིག་པ་བྲམ་མས་བྲངས་ཏེ་སྐྱོན་སྤྲིག་བུས་པས་
 སྤྲིག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་རྩ་སྤང་ཁར་ལྷི་བ་ཕྱིས་ཡང་བར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་

ཞེས་སྟེ་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱིན་སྟེག་བྱས་པའི་སྟེས་བུ་འདི་ཆོས་ཅན། སྤར་
 སྤར་ཁར་ཕྱི་བ་ཕྱིས་ཡང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྤྱིན་སྟེག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་སྟེག་
 པ་བཅོམ་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། སྤྱིན་སྟེག་གི་སེས་ལུས་གདུང་བ་ལས་
 ལུས་ཀྱི་ཕྱི་བ་ས་རྒྱ་སྟགས་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཅུ་མ་ཡིན་གྱི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་
 སེམས་ཀྱི་སྟེག་པ་སྤར་ཁར་ཕྱི་བ་མ་ཡིན་ལོ། །གཞན་ཡང་དབང་བསྐྱར་ཅུ་མ་གྱིས་
 སྟེ་བ་རྒྱན་གཅོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། སྟེག་
 བསྐྱལ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པའི་ལོག་གེས་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་པ་དོན་དུ་
 གཉེར་བའི་སྟེད་པ་དང་མཆུངས་ལུན་གྱི་སེམས་པ་དག་ཆོས་ཅན། གང་གི་རྒྱུད་ལ་
 ཁྱེད་བཅུད་པ་དེ་ཡང་སྟེད་པར་མི་འགྲོ་སྟེ། ཁྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་བྱེད་པ་དབང་སྟགས་
 རྣམས་མངལ་སྟགས་དམན་པའི་གནས་སུ་འགྲོ་བའི་སྟོན་སྟེ་བ་ལེན་པ་དེའི་
 ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། བ་མལ་པ་མངལ་
 སྟགས་སུ་སྟེ་བ་ལ་རུས་པ་དང་བཅུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་རྒྱུར་ཡོད་པ་ཅུ་མ་ལས་བ་
 མལ་པའི་སྟེ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅིས་ཏེ་སྟོན་བྱས་པའི་ལས་ཀྱང་རྒྱུར་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་དེ་ཅུ་མ་ལས་ནི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་པ་
 དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་སྟོན་གྱི་ལས་ཡང་སྟེད་པར་སྟེ་བའི་
 རྒྱུར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཡང་སྟེད་གྱི་རྒྱུར་གྲུར་པའི་ཡོད་གྱི་ལས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་བསྐྱར་ཅན་གྱི་བ་མལ་པ་ཆོས་ཅན། ཡང་སྟེད་པར་སྟེ་
 བར་འགྱུར་ཏེ། དེར་སྟེ་བའི་རྒྱ་ལོག་སྟེད་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་

མ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཡུལ་གཞུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་རྟོན་
 བྱེད་པ་དབང་སོགས་ཡིན་ལ། བྱེད་པ་དེ་ནི་མ་མཐོང་བ་ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་
 ལས་ལས་སྟེ། བར་འགྱུར་ཞིང་དབང་བསྐྱར་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ལས་ཞིག་བར་
 བྱས་པའི་སྤྱིར་དབང་བསྐྱར་དང་ལྡན་པས་ཁྱེད་ལ་དབང་སོགས་མངལ་སོགས་སུ་
 འགྲོ་བ་མེད་དོ། །དེས་ན་མ་མཐོང་བའི་ལས་དེ་ནི་དག་མི་དགའི་འཇུག་པ་ནི་སྤྱི་
 འཇུག་པས་བསྐྱེད་པའི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ཡིན་ལ། ཁྱེད་འདོད་པ་ལྟར་
 གྱི་ལོག་སྟེད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ལོག་སྟེད་དང་མཚུངས་
 ལྡན་གྱི་སྟོ་སེམས་པ་ཚོས་ཅན། བྱེད་པ་དབང་སོགས་མངལ་སོགས་སུ་སྐྱེད་པ་ལ་
 ཁྱེད་གྱི་ནུས་པ་མཐོང་གི་གཞན་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་དེ།
 བྱེད་པ་དབང་སོགས་དེ་རྣམས་ཁྱེད་པོ་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་
 རྗེས་སུ་འཇུག་ལོག་བྱེད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་དབང་བསྐྱར་ཅན་གྱི་སྐྱེས་སུ་བ་མལ་
 པ་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱུད་གྱི་དབང་སོགས་དེ་དག་ཡང་སྟེད་པར་ཅིས་མི་འགྲོ་སྟེ་འགྲོ་
 བར་བྲལ། ལོག་སྟེད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་དེ་མ་ཉམས་པ་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར། གལ་ཏེ་དབང་བསྐྱར་དང་ལྡན་པའི་ལོག་སྟེད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་
 པ་དེ་དག་ལ་བྱེད་པ་དབང་སོགས་མངལ་སོགས་སུ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་
 མེད་དེ། དེས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ལྡན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་གྱི་
 འདུས་པ་དབང་བསྐྱར་གྱིས་ཉམས་པར་བྱས་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དབང་བསྐྱར་ཅན་
 གྱི་བ་མལ་པ་ཚོས་ཅན། དབང་དང་གྲོ་ལ་སོགས་གྱི་སྤྲུགས་སོགས་བྱས་མ་བྲག་དུ་

རང་རྒྱུད་ཀྱི་བྱེད་པ་དབང་སོགས་དེ་དག་སེམས་པའི་དབང་གིས་འཛིན་འཕེན་
 འབྲུག་དང་འགོག་པ་དག་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་ཡིན་པར་བཤམ། སེམས་པས་བྱེད་པ་དབང་
 སོགས་འཛིན་འཕེན་སོགས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་གྱི་ནུས་པ་དབང་
 བསྐྱུར་གྱིས་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡུལ་ལ་རང་དགར་འབྲུག་པ་ནི་འཛིན་པ་དང་
 སེམས་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་འབྲུག་པ་ནི་འཕེན་པའམ་འབྲུག་པ་དང་སྡུན་པ་ལ་
 སོགས་པས་བློ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་ནི་གཡེང་བའམ་འབྲུགས་པ་དང་རྗེས་
 སུ་མཐུན་པའི་བཤས་ཡོད་ན་དེ་ལྟོག་པ་ནི་འགོག་པའོ། །ཅི་སྟེ་དབང་བསྐྱུར་ཅན་
 གྱི་སྐྱེས་བུ་འཆི་བ་དེའི་ཆོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་བློའི་རྒྱུ་ཆད་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱེད་པ་
 དབང་སོགས་རྣམས་སངས་སོགས་སུ་འཕེན་པར་མི་འབྱུང་རོ་ཞེས། དབང་བསྐྱུར་
 ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་འཆི་བའི་དྲི་མ་ལོག་སྟེད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བློ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་གྱིས་རང་གི་རིགས་འདྲ་གྱི་མ་མཆམས་སྟོར་བར་ནུས་ཏེ། དེ་མཆམས་སྟོར་
 བའི་རྒྱ་ཆད་ཞིང་གིགས་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དྲགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དབང་བསྐྱུར་
 གྱིས་དེ་རྣམས་ལ་རང་གི་རིགས་འདྲ་གྱི་མ་མཆམས་སྟོར་བའི་ནུས་པ་མེད་པར་
 བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས། དབང་བསྐྱུར་ཅན་གྱི་བ་མལ་པ་ཆོས་ཅན། གསོན་པ་ཉིད་གྱི་
 ཆོ་འཕེན་ལོག་སྟེད་སྟེ་མ་ལ་གྱི་མ་མཆམས་སྟོར་བའི་ནུས་པ་མེད་པར་བཤམ། དེས་
 དེ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དབང་བསྐྱུར་གྱིས་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིགས་
 མཐུན་པའི་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྟེ་མའི་ས་བོན་ལས་རྒྱུན་དུ་འབྲུག་པ་ཅན་གྱི་ཉམས་
 པ་ལོག་སྟེད་ཆོས་ཅན། དབང་བསྐྱུར་ཅན་ལས་ལྟོག་པ་མེད་དེ། དབང་བསྐྱུར་

གྱིས་རང་གི་བརྒྱུད་ལ་མི་གཞོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞིན་པོ་བདག་མེད་མཐོང་
 བ་འཕེལ་ན་ཁྱོད་འགྲིབ་ཅིང་རང་གི་ཕྱོགས་ལོག་སྟེང་འཕེལ་བ་ན་ཁྱོད་འཕེལ་
 བར་འགྱུར་གྱི་དབང་བསྐྱར་ཅོམ་ལས་ཁྱོད་འཕེལ་འགྲིབ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་བདག་གྲུང་ལུས་རག་གི་ལས་བྱེད་གྱིས་སྟོབ་པ་པོ་ཡིན་པའི་སྟོན་ས་ལ་ཐོབ་
 བར་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་མོད། ཅིའི་ཕྱིར་བདག་དེའི་རྒྱར་མི་གནས་ཞེ་ན། བདག་དེ་
 ཆོས་ཅན། རིམ་གྱིས་འབྲས་བུ་སྟེང་པར་བྱེད་པ་འགལ་བར་ཐལ། རྒྱུ་ལ་ལྟོས་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་སྟེང་པའི་
 དུས་ནང་འབྲས་བུ་སྟེང་བྱེད་དུ་འགལ་བར་ཐལ། འབྲས་བུ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་
 པ་དག་ནི་འདྲ་བའི་བདག་ཅིང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་
 གྱི་བདག་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ལོངས་སྟོང་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་བདག་དང་གཅིག་
 ཡིན་པ་འགལ་བར་ཐལ། དེའི་སྟེང་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདོད་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་གཞིས་ཐ་དད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདག་ཆོས་ཅན། ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་
 འབྲས་བུ་ཟ་བ་པོ་ཡིན་པ་ཉམས་པར་ཐལ། ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་དེ་དག་
 ཁྱོད་ལས་ཐ་དད་ཡིན་གྱི་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལོག་སྟོབས་གྱིས་འབྲས་བུ་སྟེང་པ་ལྟོག་པའི་ནུས་པ་ཡང་ནི་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་
 བར་ཐལ། ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདག་འགལ་ཡང་མེད་ན་དེའི་ཕྱིར་
 གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་གཞན་གྱིས་དུན་པ་དང་སྒར་མཐོང་པ་ཕྱིས་ངོ་ཤེས་པ་དང་
 གཞན་གྱིས་ལས་བྱས་པ་གཞན་གྱིས་ལོངས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་ན་ཅང་ཐལ་བར་

འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་བཤམ་འགྲུར་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་རྟག་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱིས་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་སྒྲི་བ་ལ་གཞོན་ཁྱེད་གྱི་བཤམ་འགྲུར་མ་
 ཡིན་ཏེ། རྟག་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའི་ཡང་སྒྲུར་སྟེར་བ་གྱིས་དྲན་པ་མེད་པས་འདོད་
 ལན་ཐེབ་པའི་བྱིར། འོ་ན་རི་ལྟར་དྲན་ཞེ་ན། བདེ་སྟུག་སོགས་ཆོས་ཅན། རྟག་
 པའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཡིས་སྒྲུར་སྟེར་བ་གྱིས་དྲན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུར་རང་གསལ་
 མོར་རྟོགས་པའི་སྟེར་བས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱིས་རྒྱུན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
 དུ་རང་དྲན་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལོག་སྟེད་དེའི་གཞིན་པོ་
 བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུར་བཤད་ཟིན་ལ། ད་དེ་རི་ལྟར་གཞིན་པོ་
 ཡིན་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་སྟུག་བསྐལ་ལ་མི་རྟག་
 པ་ལས་སྟོག་སྟེ་རྟག་པ་དང་། སྟུག་བསྐལ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་བདེ་བ་དང་། བདག་
 མེད་པ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་ར་དང་། སྟོར་པ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་འདི་ཞེས་དང་། སོགས་
 པས་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་ཀུན་འབྱུང་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནས་ལམ་ལ་ལམ་མ་
 ཡིན་རིག་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་
 པ་བཅུ་དྲུག་དུ་སྟོན་བཏགས་ནས་རྟག་བདེ་སོགས་སུ་ཡོངས་སུ་སྟེད་པར་བྱེད་དོ། །
 བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་ཅིང་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དང་འགལ་བའི་
 དོན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཅིང་གྱི་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྗེས་སུ་རྟོགས་
 པ་ཅན་གྱི་བདག་མེད་མཐོང་བའི་ཤེས་རང་ལོགས་པར་བསྒྲོམས་པས་སྟོམ་པ་
 ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ན་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་

ཡིས་མ་རིག་པ་དངོས་སུ་བཅོམ་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤེད་པ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་
 ཐུག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་དེ། དེས་ན་
 བདག་མེད་མཐོང་བའི་ལམ་ཁོ་ན་ལོག་སྤེད་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་
 མོངས་པ་མེད་ཀྱང་ལས་ལུས་ཡོད་ན་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ལས་ལུས་སྤྲོང་བའི་གཉེན་པོ་
 ལམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཆགས་བྲལ་ཆོས་ཅན། ལས་དང་
 ལུས་དག་གནས་ན་ཡང་སྒྲར་ལའོར་བར་སྐྱེ་བར་སྤྲོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་སྐྱེ་བའི་
 རྒྱ་ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ་སྐྱེ་བ་ནི་
 ལས་ལུས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་
 ས་བོན་མེད་པར་སྒྲ་གུ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་ན་ལས་ལུས་མེད་ན་ཡང་རྒྱ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་མི་འབྱུང་བས་
 ལས་ལུས་སྤྲོང་བའི་གཉེན་པོའང་ལམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་
 རྟོགས་ལྡན་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལས་དང་
 ལུས་ཡན་གར་བ་དག་སྤྲོང་བའི་གཉེན་པོ་ལ་འབད་པ་བྱེད་པའང་རིགས་པ་མིན་
 བར་བྲལ། ལས་ལུས་ཡན་གར་བ་སྤྲོང་བའི་གཉེན་པོ་དག་ནི་རྟོགས་པ་མེད་པའི་
 བྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤྲངས་པར་དེ་སྤྲོང་བའི་ནུས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ།
 སྤེད་པ་ཡོད་ན་དེ་ལས་ལས་དང་དེ་ལས་འབྱུང་བས་སྒྲར་ཡང་ལས་ལུས་འབྱུང་
 བའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལས་སྤེད་གཉིས་ཀ་ཟད་ན་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ་
 གཉིས་ཀ་ཟད་པའི་དོན་དུ་གཉེན་པོ་ལ་འབད་པ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན།

བྱུང་གི་རྒྱུ་པ་ཡིས་རྒྱུ་པ་འདྲེན་མ་སྟེ་སྟེ་ཚོགས་པ་ཅན་གྱི་ལས་གྱི་རྒྱུ་པ་
 རགས་པ་ཟད་པར་བྱས་ནས་འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་འབྲིན་རྒྱུ་པའི་ལས་འབྲས་ལྷག་
 མ་ཕྱིས་སྐྱེ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གདུང་བས་ཡོངས་སྤྱད་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར་
 རོ་ཞེན། རེ་གིག་རྒྱུ་པ་འདྲེས་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྒྲིན་འདི་འགྱུར་དེ། དཀའ་
 བྱུང་ཅན་གྱི་སྒྲིས་བུ་ཚོས་ཅན། དཀའ་བྱུང་གིས་རྒྱུ་པ་འདྲེས་པར་བྱས་པའི་
 ལས་འབྲས་གཅིག་པོ་དེ་སྤྱོད་བ་ལ་སྐྱེ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གདུང་བ་དྲག་པོ་
 རྩོམ་པ་དོན་མེད་པར་གྲུལ། བ་སྐྱེ་གཅིག་ཅོག་པ་ལྷ་བུའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་གདུང་
 པའི་ཆ་འགས་དེ་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་དེ། དཀའ་བྱུང་དེས་ལས་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་དེ་
 ཅུམ་སྒྲིད་རྒྱུ་པ་སྐྱེ་རྒྱུ་པ་འདྲེས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་པ་ཟད་པའམ་འདྲེས་
 མར་བྱས་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་སྒྲིན་ཡོད་དེ། དཀའ་བྱུང་དེ་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་
 བུར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་ལ་ཡིན་ནམ་འོན་དེ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་དཀའ་བྱུང་དེ་ལས་
 ངན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་ལ་ལས་གཞན་དགེ་བར་
 འདོད་དོ་ཞེན། དེ་ཚོས་ཅན། དཀའ་བྱུང་གི་ལས་གྱིས་རྒྱུ་པ་རགས་པ་ཟད་པར་
 བྱས་ནས་ལས་འབྲས་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་སྤྱོད་བ་ལ་སྐྱེ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པ་གདུང་
 བ་དྲག་པོ་རྩོམ་པ་དོན་མེད་པར་གྲུལ། སྐྱེ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
 སྟེ་གདུང་བ་མེད་པར་དཀའ་བྱུང་གིས་ལས་འབྲས་ཀུན་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ།
 དཀའ་བྱུང་དེས་དཔྱུལ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་མི་ཟད་པ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་
 རྒྱུས་ཀྱང་ཟད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དཀའ་བྱུང་དེ་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་

བུར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་ཆོར་བ་སྟུག་བསྟུལ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཀའ་བྱུང་
དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འདིས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་དུ་འདྲེས་པར་
བྱེད་པ་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་རགས་པ་ཟད་བྱེད་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་
བཤམ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གྲུང་གི་ལས་
འབྲས་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་མེད་མཐོང་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། ལས་ཀྱི་གཉོན་
པོར་བཤམ། དེའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པའི་གཉོན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལས་ལུས་
སྟོང་བའི་གཉོན་པོ་མེད་ཅེས་པ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མ་འོངས་པའི་
ལས་ཀྱི་གཉོན་པོར་སྐྱབ་ན་གྱུ་བ་ཟེན་པ་ལ་སྐྱབ་སྟེ། གང་ཡང་བདག་མེད་མཐོང་
བའི་ལས་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པའི་སྟོན་ཆགས་སོགས་རྣམས་འགོག་པར་བྱེད་
རྣམ་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་བཙོམ་
པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པའི་སྟོན་ཆགས་སོགས་དེས་བསྐྱེད་པའི་
ལས་རྣམས་སྟོང་རྣམ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པའི་གཉོན་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདས་པའི་ལས་ཀྱི་གཉོན་པོར་སྐྱབ་ན། ཏགས་མ་གྱུ་བ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆོས་
ཅན། ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་བྱས་ཟེན་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་ཉམས་བྱེད་དུ་འགྱུར་
ཏེ་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲུབ་ནས་གྱུ་བ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཉོན་
མོངས་པ་མེད་ན་ལས་ལུས་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ལས་མེད་ན་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་
མི་འབྱུང་བས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཆགས་བྲལ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་
ལས་ཉེས་པ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་དང་ལྟན་པ་ལས་ཕྱོག་ནས་

དེ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁུང་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིམ་དང་ལྷན་པ་ཁོ་
 རས་ལས་གསོག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དགེ་མི་དགའི་ལས་
 འབྲས་བདེ་སྟག་ལས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆགས་སྒྲུབ་སྒྲུའོ་ཞེ་ན། ཆགས་བྲལ་ཆོས་
 ཅན། བདེ་བ་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་སྒྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། ཏག་བདེ་
 སོགས་སུ་ཡོག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 བདེན་བཞི་སྟོན་པ་སྒྲོབ་པར་བསྟན་ནས་དེ་ལས་བདེ་གཤེགས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཆེན་པ་དང་མཆེན་པ་བརྟན་པ་དང་
 མ་ལུས་པ་མཆེན་པ་སྟེ་ཁུང་པར་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་མཆེན་པར་གྲུབ་སྟེ། གྲོལ་
 བ་དོན་གཉེར་ལ་བདེན་བཞིའི་སྒྲུབ་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ཡོག་པར་སྟོན་པའི་སྒྲོབ་པ་
 ལས་ཏེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁུང་པར་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་མཆེན་པ་དེ་ཉིད་སྐབས་
 འདིར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲོ་སྒྲུབ་སྒྲུབས་པ་
 ལ་བཤད་ཅིང་འདིར་དེ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་པའི་ཆགས་བྲལ་དང་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་
 སྒྲོབ་པ་དང་ཉན་རང་མི་སྒྲོབ་ལམ་པ་ལས་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་ཆད་མས་
 གཞོད་པ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཆེན་པ། བདག་ལྷ་ས་བོན་དང་བཅུས་པ་སྒྲུབས་
 པས་བརྟན་པ་དང་། ཡུན་རིང་བོར་བཤབས་མང་བོ་ལ་གོམས་པས་མ་ལུས་པ་
 མཆེན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལས་སྟོན་པ་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། གཞན་དོན་མཆེན་པའི་
 དོན་དུ་སྒྲོབ་པ་བཅོམ་འགྲུས་ཀྱིས་ལམ་གོམས་པས་གྲུབ་སྟེ། ཁུང་པར་གསུམ་

བུའི་དངོས་པོར་སྟོན་པའི་སྟོན་ས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་དེའི་
 བསྟོན་པ་གསུང་རབ་ཅིང་ལས་ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཅིང་དེ་མཚན་ཅིང་གྲུབ་པ་ཡིན་
 གྱི་ཁོ་བོས་རང་དགར་བཞག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཙམ་ཞེས་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་ཚོས་མཛོན་པའི་མདོ་ལས་མཛོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཅིང་གསལ་པོར་གསུངས་
 ཤིང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཚོས་ཅན། རྗེས་དཔག་གྲང་ཚད་མར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་མ་བསྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱེད་གྱི་གསུང་རབ་ལ་
 རྗེས་དཔག་འདིའི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོར་བ་དུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྷར་ན།
 གང་ཅུང་ཟད་གྲང་སྟེ་བོ་བདག་ཅིང་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་བམས་ཅད་འགག་པའི་
 ཚོས་ཅན་ཙམ་ཞེས་སྟགས་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཅིང་རྣམ་པ་དུ་མར་ནི་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་སྟོར་བ་བསྟོན་པས་དེ་རི་ལྷར་བསྟོན་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
 ཚུ་ལ་གསུམ་སྟོན་པའི་སྟོར་བ་བསྟོན་པས་རྗེས་དཔག་བསྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ།
 བསྟོན་བུའི་ཚོས་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཅིང་དང་
 ལྷན་པའི་སྟོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་རྟགས་ནི་རྗེས་དཔག་གི་རྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 རྟགས་ཚོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་གསལ་བར་བཤད་དེ། བསྟོན་
 བུའི་ཚོས་འགག་པའི་ཚོས་ཅན་གྱིས་གཏན་ཚིགས་གྱིས་སྟེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་ཁྱབ་
 པར་བསྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཚད་མ་
 གྲུབ་པ་སྟེ་ལེའུ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

དེ་ལྷར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསྟོན་བཅོས་འཆད་པའི་རྒྱ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་

དང་ཤོར་བཤད་ཅིང་དེའི་འོག་ཏུ་བསྟན་བཅོས་གྱི་མཆོད་བརྗོད་བཤད་ནས། ད་
སྐབས་སུ་བབ་པ་ཆོད་མའི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པའི་ལུས་འཆད་པར་བཞེད་ནས་
གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །འདིར་ཆོད་མ་དང་ཆོད་མའི་མཆོན་
ཉིད་དང་དེ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བཞི་སྟེ་འདི་ལྟར། ཆོད་
མའི་གྲངས་དང་། མཆོན་ཉིད་དང་། སྟོན་ཡུལ། འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །
དེ་ལ་རེ་ཞིག་གང་དག་མཛོན་སུམ་ཁོ་ན་ཆོད་མ་ཡིན་གྱི་རྗེས་དཔག་ནི་ཆོད་མ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། སྐྱེ་བྱུང་དང་ཉིར་འཇལ་ལ་སོགས་པ་ཆོད་མ་གཞན་དག་
ཀྱང་ཡོད་དེ་ཞེས་གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ། བསྐྱེ་བ་
མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོད་མ་ནི་མཛོན་རྗེས་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་
མང་ཉུང་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་
ཆོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོད་མ་མང་ཤོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཆོན་ཡང་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཆོད་མ་མང་ཤོར་འགྱུར་ན་གཞལ་བྱ་
མང་ཤོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རམ། གཞལ་བྱ་གཅིག་ལ་ཡང་ཆོད་མ་མང་ཤོ་འདུག་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བརྟག་གྲང་། དང་ཤོ་མི་རིགས་ཏེ། གཞལ་བྱ་རང་སྟེ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡུལ་སྟོན་ཤོ་ལྟ་བུར་རང་སྟེ་འདྲེས་པའི་གཞལ་བྱ་གསུམ་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རྟགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་སྟེ་འདྲེས་པའི་གཞལ་
བྱ་གསུམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་མི་
ནུས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྒྲུང་བའི་སྐྱེ་ཤད་

དང་ཟླ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དེ་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པས་རང་མཆོན་མ་ཡིན་པར་
གསལ་བར་སྒྲུང་ཞིང་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པས་སྤྱི་མཆོན་ཡང་མ་ཡིན་པས་ཉགས་མ་
གྲུབ་པོ་ཞེས། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྒྲུང་བའི་སྒྲ་གད་དང་ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་
ཆོས་ཅན། ཆོང་མས་གཞལ་བར་བྱ་བའི་དོན་མིན་ཏེ། བ་སྒྲུང་བྱེད་པ་པོས་ཆོང་
མས་གཞལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་མོས་གིང་ཞེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རབ་གི་རོ་
པོས་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་ལ་ཁྱོད་ལ་དོན་དུ་ཞེས་ནས་ཞུགས་པས་དེ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་དོན་ཐོབ་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། རབ་སྤྱི་གཉིས་
ལས་མ་གཏོགས་པའི་གཞལ་བྱ་ལུང་པོ་གསུམ་པ་མེད་དེ། འདྲ་བ་ཐུན་མོང་དང་
མི་འདྲ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དང་། རྗེད་བྱེད་སྒྲུའི་
དངོས་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་དངོས་ཡུལ་མིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་བྱིར་དང་། རབ་གི་
གཟུང་ཡུལ་ལས་རྒྱ་མཆོན་གཞན་རབ་རྒྱ་བདེ་དང་། ཚུལ་བ་དང་དེ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་སྤྱི་དེ་སོགས་ནི་ཡོད་པ་ན་རབ་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་དེ་ནི་ཡོད་པ་དང་
རབ་གི་གཟུང་ཡུལ་ལས་གཞན་དབང་ཡིད་སོགས་ཡོད་ཀྱང་བྱི་རོལ་མེད་ན་རབ་
གི་སྒོ་མེད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། །ཅིའི་བྱིར་དོན་བྱེད་རྣམས་མི་རྣམས་སོགས་
སུ་ངེས་པས་གཞལ་བྱ་རབ་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་གེ་ན། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྣམས་
པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གནས་པ་དང་རྗེད་བྱེད་སྒྲུའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་
དང་རབ་གི་གཟུང་ཡུལ་ལས་རྒྱ་མཆོན་གཞན་ཡོད་ཀྱང་རབ་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་
མེད་པ་སོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྟན་བཅོས་འདིར་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ།

དེ་ལས་གཞན་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པ་སོགས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་
 ཡིན་ཞིང་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་རིམ་བཞིན་དུ་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་དང་སྒྲིའི་མཆོན་ཉིད་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་བཤད་པ་ཡིན་ཅོ། །གལ་ཏེ་དབུ་མ་
 པ་ཁ་ཅིག་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་རང་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་མི་རིགས་ཏེ།
 དངོས་པོ་བཤས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན།
 ས་བོན་དང་མེ་སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པ་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་
 པར་བཤལ། ལྷ་གྲ་དང་དུ་སོགས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྣམས་པ་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་
 སྤྱིར། གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་དེ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་གྱི་དོན་དམ་དུ་མ་
 ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་བྱེད་ཅེས་མིང་རྩི་ལྟར་འདོགས་
 པ་དེ་ལྟར་དུ་འགྱུར་གྱི་གཏན་ནས་དོན་མི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐས་པ་ནས་བྱིས་
 པའི་བར་གྱིས་བསྟོན་མི་རྣམས་པར་ལྷ་གྲ་དང་དུ་སོགས་བསྐྱེད་པར་དངོས་སུ་
 མཐོང་བའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་རྩི་ལྟར་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་ཁས་བླངས་ན་རང་སྒྱི་ཀུན་
 ལ་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་དེ་ཡོད་པས་རང་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་འབྱུལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲིའི་
 མཆོན་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཐ་ན་རང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཅུང་བསྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་པའང་
 མིན་ཏེ། མིག་དང་རྩ་བ་དང་དེ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡོད་བྱེད་སོགས་ཡོད་ཀྱང་
 གཟུགས་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་མེད་ན་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་མི་སྒྲོ་བ་དང་དེ་ནི་བ་ན་
 དེའི་སྒྲོ་སྒྲོ་བ་བཞིན་དུ་རང་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ལ་རང་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་གྱི་
 རྩེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་བྱེད་པ་མ་མཐོང་བའི་སྤྱིར། སྒྲི་འཛིན་སྒྲི་ལས་མི་སྒྲོ་བར་བསྟན་

པ་དེས་ནི་རྩ་ས་ཡུམ་པ་དང་བུམ་པ་འདེགས་འཛོག་སོགས་ཀྱི་ལས་དང་བུམ་པ་
 ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྱི་དང་ནི་གཅིག་གཉིས་ཞེས་སོགས་གྲངས་དང་ལྟན་པ་དང་རྒྱུ་
 དབྱེ་སོགས་ལ་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ནི་ཆོས་ཅན། རྩེ་བྲག་པས་རི་ལྷོ་རྒྱུ་བརྟགས་པ་
 ལྷོ་རྩེ་རྩེ་བུམ་སོགས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བུམ་པ་ལས་སྒྱི་བ་ས་ཡིན་ནི་ཞེན་བཤད་པ་
 ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་བརྟ་དང་རྩོལ་བ་དང་དེ་དང་རྩེས་སུ་སྤྲུམ་པའི་ཡིད་བྱེད་སོགས་
 ཅང་གི་ཡན་ལག་ཅུམ་གྱི་རྩེས་སུ་འདུག་ལྟོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་སྒྲི་སོགས་གྲང་སྒྱིར་འགྱུར་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་ལས་རྒྱ་གཞན་རབ་
 རིབ་ཅུམ་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྱིའི་
 མཆན་ཉིད་ལབུལ་ལོ་ཞེན། སྒྲི་སོགས་འཛོག་པར་མཐོང་བའི་དབང་གེས་ཆོས་
 ཅན། རང་ལ་སྒྲིར་བའི་སྒྲི་ཤད་སོགས་ནི་ཁྱོད་གྱིས་ཞེན་ནས་གཞལ་བར་བྱའི་སྒྱི་
 མིན་ཏེ། དེ་ལ་དོན་ནམ་ཡུལ་དུ་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་དངོས་
 གོམ་མེད་པ་ཡང་སྒྱིར་མི་འགྱུར་ཞེན། དངོས་གོམ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་
 དུ་ཞེན་པ་མེད་པས་སྒྱིར་མི་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་དག་དུ་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 ཁྱོད་ལ་རྒྱུ་བཅུད་དགག་པའི་སྒྲོ་ནས་གེས་བྱར་འཛོན་ཅིང་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྒྲི་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ཡང་སྒྱིར་བྲལ་ལོ་ཞེན། སྒྲི་སོགས་དེ་
 དག་གི་རྒྱུ་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྟོག་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲི་སོགས་དེ་ལྟའི་དངོས་གོམ་
 ཞེན་པའི་ཆོ་སྒྱི་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་རྟོག་པས་གེས་བྱར་འཛོན་པ་བཀག་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲི་སོགས་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་གོམ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་གསལ་བར་

སྒྲུང་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཡང་། གསལ་བར་སྒྲུང་བ་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པའི་རོ་བོ་དོན་རང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱིར། འདི་བྱི་རོལ་གྱི་སྒྲི་
 སོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲིའི་སྒྲིད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ།
 དོན་ལ་དབྱེད་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྲུང་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་ལ་
 སྒྲུང་བ་སྒྲུང་གྱི་དོན་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
 ཤེས་པའི་རོ་བོ་ཡིན་པས་དོན་དེ་རང་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ན། བུམ་པའི་སྒྲི་འཛིན་རྟོག་
 པ་ལ་སྒྲུང་བའི་བུམ་པའི་སྒྲི་རྣམས་ཡང་ནི་རང་མཆོན་དུ་བལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་དུ་བལ་བའི་སྒྲི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་སྒྲུང་དུ་འདོད་པའི་
 བྱིར། འོ་ན་དེ་རང་མཆོན་ཡིན་ན་སྒྲི་ཡིན་པར་རྗེ་སྒྲུང་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བུམ་སྒྲིར་བཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི་རྟོག་རོར་དོན་བུམ་སོགས་
 ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས་བུམ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་གསལ་
 ཀྱན་ལ་རོ་བོ་མཚུངས་པ་སྒྲེ་བུན་མོར་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་
 བུམ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཕྱོག་པའི་བུམ་པ་རང་མཆོན་མཐོང་བའི་མདོན་སུམ་ལ་
 བརྟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་བུམ་མ་ཡིན་ལས་ཕྱོག་པ་སྒྲུང་སྒྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་
 སོགས་ལས་བྱ་མི་དང་གྱི་སྒྲི་མེད་ན་གཟུགས་སོགས་ཉིད་སྒྲིར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 སྒྲི་དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མིན་ཏེ། རྗེད་བྱེད་སྒྲིའི་དངོས་ཀྱི་
 བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འདུགས་པ་དེ། གཟུགས་རང་
 མཆོན་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲི་རྟོག་གི་དངོས་སུ་སྒྲུང་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་

ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དངོས་སུ་སྒྲུབ་ནས་ཏོགས་པ་ལ་མིག་སོགས་དབང་པོའི་ཚོགས་
 འབྲས་བུའི་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་
 གནས་མ་བུ་པ་སོགས་ན་རེ། གཟུགས་སོགས་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་
 ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་གྱི་རང་བཞིན་མིང་དང་སོགས་པ་དོན་གྱི་མཚན་མ་
 རྒྱུ་མ་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སྒྲོ་ནས་རྗོད་བྱེད་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཅོ་ཞེས། བུམ་
 སོགས་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་གང་རུང་གི་སྒྲོ་དང་རྗོད་སུ་འབྲེལ་བའི་བརྗོད་
 བྱ་བུམ་སོགས་དང་རྗོད་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་རྒྱུ་འཆད་ཉན་དོན་གསུམ་གང་དང་
 ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་མིང་སོགས་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཞེས་བརྟག་དང་པོ་
 ལྷན་ན་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཉན་པ་པོ་དོན་བུམ་པ་ལ་བྱན་
 མོང་མ་ཡིན་པར་འདུག་པར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། ཁྱོད་གྱིས་བུམ་པ་མ་བརྗོད་
 པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་མིང་སོགས་ཚུལ་ལམ་རྒྱུ་པ་འདྲ་བ་ཅན་
 ལས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ནས་བུམ་སྒྲ་ལས་དོན་བུམ་པ་ལ་འདུག་པར་
 འགྱུར་ཅོ་ཞེས། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཚོས་ཅན་ཁྱོད་ལས་དུས་ཀུན་ཏུ་རང་གི་བརྗོད་
 བྱ་བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་མིང་སོགས་གཉིས་གཅིག་ཁོ་ནར་འབྲེལ་པར་རིགས་པ་
 མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་གཉིས་རྒྱུ་པ་འདྲ་བ་ཅན་ལ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་དང་དཔེར་ན་མཚོ་མ་བ་ལིང་དང་མགྱིན་བཟང་གཉིས་རྒྱུ་པ་འདྲ་བས་རེས་
 འགའ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ཡང་རེས་འགའ་བྱ་དང་དུ་ཏོག་པ་བཞིན་ཅོ། །འཆད་ཉན་
 བྱེད་པའི་སྒྲོ་དང་འབྲེལ་བའི་བུམ་པའི་མིང་སོགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་བུམ་པ་གཉིས་

རྣམ་པ་འདྲ་ཡང་གནས་པའི་ཡུལ་གཅིག་ཁོ་ནར་འབྱུལ་པར་རིགས་པ་ས་ཡིན་
པར་བཤམ། དེ་གཉིས་གནས་པའི་ཡུལ་ག་དང་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
མདུན་གྱི་བ་ལི་དང་རྒྱབ་གྱི་མགྱིན་བཟང་གཉིས་རྣམ་པ་འདྲ་ཡང་གནས་པའི་
ཡུལ་ག་དང་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྐྱབས་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་ཁོ་ན་སྐྱའི་དངོས་
གྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་ན་ཡང་སྐྱ་ལས་དོན་ལ་མི་འདུག་པའི་ཉེས་པ་མཆུངས་སོ་ཞེ་ན།
སྐྱབས་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་དོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ལ་སྐྱ་ལས་
དོན་ལ་མི་འདུག་པའི་ཉེས་པ་མཆུངས་པ་མིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་སྐྱས་བརྗོད་པ་ན་
ཕྱིར་རོལ་གྱི་བུམ་སོགས་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འདྲར་ཞེན་པའི་སྟོ་སྐྱེ་བའི་སྟོ་ནས་དོན་བུམ་
སོགས་ལ་འདུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་མིང་སོགས་སྐྱའི་བརྗོད་
བྱར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན། སྐྱབས་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་དུ་ཞེན་ནས་སྐྱ་ལས་དོན་ལ་འདུག་པ་མིང་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་
བའི་སྟོ་ནི་ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱབས་ཤེས་པ་ལ་དོན་མིང་
སོགས་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བར་ཁས་ལེན་ན། ཡང་བུམ་སྐྱའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་ལས་རྗེས་ག་དང་པའི་མིང་སོགས་རང་གི་
གཟུང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པར་སྐྱབས་བྱེད་གྱི་ཆོད་མ་ཅན་མིན་པར་བཤམ། རང་ལ་སྣང་བ་
ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞིང་མིང་སོགས་རང་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་
ལོག་སྟོབས་གྱིས་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་ལོག་པ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེའི་ཆོད་
མ་ཡོད་དེ་དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་ལ་སྣང་བ་སྣང་གྱི་གཟུང་དོན་ཡོད་དེ།

ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁུལ་སྡེ། ཤེས་པ་ཀུན་གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས།
 ཤེས་པ་ཀུན་གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པ་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱེ་ལམ་དང་སྒྲ་སྟོགས་
 ལྟར་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་གཟུང་དོན་ཡོད་པ་ལས་རྣམས་པ་གཞན་དུ་མེད་པར་མཐོང་
 བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱེ་ལམ་དུ་གང་རྒྱུས་པའི་མེད་སྟོགས་གཟུང་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས།
 རྒྱེ་སྟོགས་ལྟར་བའི་རྒྱེ་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱེན་པོ་ལ་སྟོགས་པའི་མེད་
 སྟོགས་ལྟར་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱུས་པ་མ་
 ཡིན་པར་བྲལ། རྒྱེ་སྟོགས་གྱིས་མཆོམ་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སྟོགས་པར་
 ལྟར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལ་སྣང་བ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱེ་སྟོགས་མིན་ཏེ། དེ་སྟོགས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། རང་ལ་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རུང་ཡུལ་དེར་གནས་པའི་
 རྒྱུས་བྱ་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་པར་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རྒྱེ་ལམ་གྱི་སྣང་
 བ་ཤེས་པར་བསྟན་པ་དེས་ནི་སྒྲ་བྱུང་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་ལ་སྣང་བའི་མིག་
 སྟོགས་རང་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རུང་ཡུལ་ཞེས་སྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་མིག་ལ་སྟོགས་པའི་རྒྱོ་མ་ལུལ་བ་གཟུང་
 དོན་དང་ལྡན་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པར་སྐྱ་མཆོམ་གང་གིས་
 འཛོག་པར་འདོད་ཅེས་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ལ་དོན་གཟུགས་སྟོགས་
 གྱིས་པན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དེས་དེའི་གཟུང་དོན་དུ་འཛོག་གོ་
 ཞེས། གཞན་སྒྱེ་འཛོམ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྱེ་དེ་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་མེད་པ་ཅན་
 ཡིན་པར་བྲལ། དེས་པན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བད་དང་

ཕྱི་ལ་བ་སོགས་ནང་གི་ཡན་ལག་གི་རྩིས་སུ་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བོད་པར་
འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འཆད་ཉན་དོན་གསུམ་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་མིང་
སོགས་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱར་འདོད་ན་ཡང་སྒྲིལ་ས་དོན་ལ་འདུག་པར་མི་འགྱུར་བའི་
སྐར་གྱི་སྒྲིམ་སོན་གནས་སོ། །གལ་ཏེ་དོན་བུམ་སོགས་དང་འབྲེལ་བར་ལྷན་པའི་
མིང་སོགས་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདས་པ་དང་ས་འོངས་
པའི་དོན་ད་ལྟ་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱ་མིན་པར་བྲལ། འདས་པའི་དོན་དང་དེ་ལ་བརྟེན་
པའི་མིང་སོགས་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཟད་པ་སྟེ་འགག་པའི་ཕྱིར་དང་ས་འོངས་པ་དག་ནི་
ས་སྟེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་རང་མཆོམ་སྒྲིལ་བརྗོད་ན་དབང་
ཆོག་ས་དོན་མེད་པར་བྲལ་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་མི་འདོད་དེ། སྒྲིའི་གསལ་བ་ལ་
ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཡན་གར་བ་ནི་བརྗོད་ཅིང་གཟུགས་སོགས་
བརྗོད་པ་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གསལ་བ་
ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྒྲིལ་ཡན་གར་བ་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོམ་གྱིས་གཟུགས་སོགས་རང་
མཆོམ་ཆོག་ས་པ་ལ་དབང་ཆོག་ས་དོན་ཡོད་པ་དེ་མིན་པར་བྲལ། གསལ་བ་ལ་
ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྒྲིལ་ཡན་གར་བ་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསལ་བས་ཁྱད་པར་དུ་
བྱས་པའི་སྒྲིལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྒྲིའི་ཡན་གར་བ་བརྗོད་པར་འདོད་ནའང་།
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་དེའི་མཆོངས་པ་སྟེ་སྒྲིལ་པ་
དང་གཟུགས་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་ས་ཡིན་པར་བྲལ། གསལ་བ་ལ་
ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཡན་གར་བར་སྒྲིལ་གིས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསལ་

བ་ཡོད་མེད་གྱི་དུས་རྟག་ཏུ་རང་འཛིན་གཤམ་པས་དམིགས་པར་འགྱུར་བར་བལ་
གསལ་བས་གསལ་བར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ནི་ཕྱིར་དང་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ། ཡང་གསལ་བས་སྒྲི་གསལ་བར་བྱས་པ་ལས་སྒྲི་མཛོན་
སུམ་ལ་གསལ་བ་ཡིན་པས་རྟག་ཏུ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཞེན། བདག་ལ་དམིགས་
པའི་མཛོན་སུམ་གྱི་གཤམ་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཕན་པར་རུས་པའི་སྒྲི་གང་ཡིན་དེ་ཆོས་
ཅན། རང་འཛིན་གཤམ་པ་རྟག་ཏུ་བསྐྱེད་རུས་ཉིད་ཡིན་པར་བལ། དེ་བསྐྱེད་པར་
རུས་གིང་རྟག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསལ་བ་མེད་པའི་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་དེ་
བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་ན། དེའི་ཕྱིར། སྒྲི་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་ཡོད་མེད་
དུས་ཀུན་གྱི་ཆེ་ཡང་རང་འཛིན་གཤམ་པ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།
།དེ་ཉིད་གྱི་གཞུང་འཇུགས་པ་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་གཤམ་པ་བསྐྱེད་པའི་
རུས་པ་ཡོད་པའི་རུས་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་གིས་གང་གནས་པ་དེ་བྱད་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱུན་གྱི་རུས་པ་གང་ཞིག་འཇུག་སྟེ་མི་འཇུག་པར་བལ། དེའི་རུས་
པ་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ཅན་དུ་བཅོས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་གྱི་སྒྲི་ཡན་གར་བ་སྒྲི་འཛིན་གཤམ་
པའི་ཡུལ་ཡིན་པའང་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲི་ཆོས་ཅན། སྒྲི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་པ་
དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྟོན་པོས་མཆོན་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་
པ་རྣམ་པའི་ཆ་ནི་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་སྒྲི་འཛིན་གཤམ་པ་དེ་ལ་གང་

གིས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲུལ་ཞིང་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཁ་དོག་དབྱིབས་
 ཀྱི་སྒྲོང་རྟག་དངོས་ཡིན་སྟེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་སྟོགས་རང་མཚན་སྒྲོ་རྟག་གི་ཡུལ་
 ཡིན་ཀྱང་དབང་པོའི་ཚྲིགས་པ་དོན་མེད་མིན་ཏེ་མཛོན་སུམ་དུ་གཤམ་པའི་སྟེ་
 འབྲས་བུ་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཉིད་དུ་དབང་ཚྲིགས་འདུག་པའི་སྟེ། རྒྱ་
 སྟོགས་ལ་དམིགས་པའི་དབང་སྟོང་ཡིད་སྟོང་རྟགས་པ་ཚོས་ཅན། རྒྱ་སྟོགས་
 གསལ་མི་གསལ་བ་དང་དུ་སྒྲུང་བ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། རྒྱ་སྟོགས་
 དེའི་དངོས་པོ་གཅིག་ལུ་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛོན་པར་འདྲ་བའི་སྟེ།
 གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་སྒྲི་དངོས་མེད་དུ་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་ན་སྒྲི་
 གསལ་གཉིས་གཅིག་གམ་བ་དང་། གལ་ཏེ་གྲངས་ཅན་པས་གཅིག་ཅེ་ན། རིགས་
 ལྷན་དཀར་ཟལ་ཚོས་ཅན། བ་ལང་གི་རིགས་དང་གཅིག་མིན་པར་བཤམ། གང་གི་
 སྟེར་ན་མི་གསལ་བའི་རོ་བོ་གཞན་བ་ལང་ནག་སྒྲུང་སྟོགས་ལ་བརྟེན་ཅིང་འདུག་
 པ་མེད་པའི་སྟེ། གལ་ཏེ་བྱེ་བྲག་པས་བ་དང་དུ་གྲུབ་ཅེ་ན། འོ་ན་སྒྲི་དེ་དོན་དམ་
 པར་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་སམ་མི་ལྟོས། མི་ལྟོས་ན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྟེར་སྟེར་མི་
 འགྱུར་ལ། ལྟོས་ན་དེའི་སྟེར་སྟེར་གསལ་བའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དགོས་ན་
 དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་སྒྲི་རྟག་པའི་སྟེར་རོ། །གཞན་ཡང་སྒྲི་མཚན་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲི་
 གྱུ་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱ་ས་བོན་ལ་རག་ལས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་རྒྱ་ས་བོན་ལས་
 རང་གི་རོ་བོ་གྲུབ་ཟེན་པའི་སྟེར། ཡང་དོན་དམ་པར་རང་རྒྱ་ས་བོན་དང་འབྲེལ་བ་
 མེད་དེ། རྟག་པས་ས་བོན་འདིའི་འབྲས་བུ་ནི་འདིའོ་ཞེས་ས་བོན་དང་ནི་འབྲེལ་

བར་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡང་དོན་དམ་པར་འབྲེལ་བ་མེད་
 ན་སྒྲིལ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ཡང་གསལ་བ་དང་དོན་དམ་པར་འབྲེལ་བ་ཅི་ཞིག་
 ཡོད་དེ་མེད་པར་བཤམ། གསལ་བའི་འབྲས་བུ་མིན་ཞིང་རྟག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲིལ་
 གསལ་རྩ་ས་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། རྒྱ་འབྲས་
 མ་ཡིན་པའི་རྩ་ས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲིལ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་མེད་
 བར་གྲུབ་སྟེ། གསལ་བ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །
 གལ་ཏེ་རི་བོང་རུ་སོགས་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་གསལ་བ་དང་དེ་ཉིད་དང་རིགས་
 གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པས་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤམ་ལོ་ཞེ་ན། གཟུགས་སོགས་
 དེ་ཆོས་ཅན། མེད་པ་རི་བོང་གི་རུ་སོགས་ཁྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་བཤམ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 དེ་ཁྱེད་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པས་ཁྱེད་དང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་སྒྲིལ་དངོས་པོ་བ་མེད་ན་སྒྲིལ་ཅི་ཞིག་བརྗོད་ཅི་ན། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིལ་མས་ཀྱིས་ནི་
 ཆོས་ཅན། སྒྲིལ་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཏེ་རིགས་མཐུན་པའི་གསལ་བ་རང་
 མཚན་པ་རྣམས་རང་མ་ཡིན་ལས་ལྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་པར་རོ་བོ་མེད་
 པའི་གཞན་སེལ་བ་ཞིག་སྒྲིལ་དངོས་པོ་བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་
 མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་གསལ་བ་རྣམས་རིགས་སུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་རང་གི་
 བརྗོད་བྱར་རབ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་རང་མཚན་པ་དེ་
 ལ་སྒྲིལ་བུ་འདུག་པའི་དོན་དུ་བརྟ་སྒྱུར་བ་ཅན་ཞིག་གོ། །ཤིང་སྒྲིལ་དེའི་རོ་བོར་སྒྲུབ་
 བའམ་དོན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རིགས་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་དུ་འཛིན་པའི་ཤིང་གི་

སྤྱི་བློ་གང་ཡིན་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱང་ཡུལ་ལ་ལབུལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པའི་
 དུས་ཅན་གྱི་ཤིང་རང་མཚན་མཐོང་བ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྤྱུལ་ཞིང་
 བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱང་བརྟགས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་སེལ་
 བའི་སྤྱི་ཡང་དངོས་པོར་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་དེ། རོན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ཀྱི་ནི། སྤྱིར་
 བཞག་བ་གང་ཡིན་བ་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཤིང་
 སྤྱི་འདི་དག་གིས་གང་བརྗོད་པའི་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་
 ཅུང་ཟད་བྱང་མེད་དེ། སྤྱང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། ཤིང་གི་སྤྱི་བློ་ལ་སྤྱང་བ་
 རོན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རིགས་གཅིག་ཏུ་ལབུལ་ཞིང་ཞེན་པའི་སྤྱང་བ་དེ་ཉིད་
 རོན་དམ་པར་སྤྱང་བ་ལྟར་གྱི་རོ་བོ་མེད་བ་ཅན་ཡིན་ཡང་ཐ་སྟོན་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་
 ཤིང་སྤྱིར་འདོད་ལ་སྤྱི་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྤྱང་བ་ལྟར་རོན་དམ་པར་མེད་དེ། ཤིང་
 གསལ་རྣམས་སྤྱི་སྤྱི་རིགས་གཅིག་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ཞེན་པའི་སྤྱང་བ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་དང་། ཤིང་གི་སྤྱི་བློ་ཆོས་ཅན། སྤྱང་བ་ལྟར་གྱི་གཟུང་རོན་གྱི་རོ་བོ་ཅན་མ་
 ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་ཅིང་ལབུལ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རང་ལ་སྤྱང་བ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ན་སྤྱང་
 བ་ལྟར་གྱི་རོན་དངོས་སུ་མེད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་པར་
 གསལ་བ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་བྱ་མིན་ཏེ། རོན་དམ་པར་རོ་བོ་མེད་
 པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཤིང་སྤྱི་དེ་རོན་དམ་པར་རང་གིས་གསལ་བ་དང་གཅིག་དང་ཐ་
 དད་དུ་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ཡང་སྤྱུམ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་འགའ་ཞིག་ལས་གཞན་དུ་བརྗོད་
 བྱུང་ཡོད་པས་དངོས་པོར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྗེ་ལྟར་

ཡང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་བྱ་མིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་ཉིད་དང་
 གཞན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་སྤྱི་ཚེས་ཅན། ལྷམ་སྟགས་
 ཀྱི་སྤྱི་ལས་དོན་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། རང་གི་ཉེར་ལེན་
 རམ་རྟེན་ཤིང་གསལ་དེ་ལྷམ་སྟགས་ལས་བྱ་དད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷམ་སྟགས་
 ཀྱི་སྤྱི་ལས་བྱ་དད་དུ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདས་
 པ་དང་ནི་མ་འོངས་པའི་དོན་བུམ་སྟགས་ལའང་བུམ་པར་གྱུར་ཏེ། །བུམ་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་བུམ་པའི་མཉན་པ་དག་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང་བུམ་སྤྱི་དེ་ཡང་སྤྱི་དངོས་
 གོ་བའི་རྒྱ་ཅན་དུ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྤྱི་ཚེས་ཅན། ཡོད་པའི་རྣམས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་
 མི་འགྱུར་བར་བཤམ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཚེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུམ་སྤྱི་དེ་
 འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་འཇུག་ཅིང་ལྷམ་སྟགས་ལ་
 མི་འཇུག་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་པོར་མེད་པའི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་
 ཚེས་ཅན། ད་ལྟར་བའི་བུམ་པ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་བུམ་སྤྱི་དེ་ཁྱོད་ལ་ཉེ་
 བར་བཏགས་ནས་འཇུག་ལ་ལྷམ་སྟགས་ལ་མི་འཇུག་པར་མི་རིགས་པར་བཤམ།
 དེ་ཁྱོད་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞིག་དེ་ལྷམ་སྟགས་ལ་
 མེད་ལ་ཁྱོད་དང་ནི་ཉེ་བ་སྟེ་ཁྱོད་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་སྤྱི་དངོས་པོ་བྱ་དད་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚེས་སུ་ཡོད་པ་ལ་དངོས་མིང་
 དང་གཞན་ལ་བཏགས་པའི་མིང་དུ་འཇུག་པ་ཡང་འཇིག་རྟེན་དང་མི་མཐུན་ཏེ།
 མིང་གང་ལས་དོན་དེ་ལ་སྟོན་ལྟུང་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་མིང་དེ་དོན་དེ་ལ་རྟག་

དུ་དངོས་མིང་ཡིན་ཏེ། རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །
 མིང་དེ་ཕྱིས་དོན་གཞན་ལ་སྒྲིག་འདྲེན་པ་ལ་ནི་དོན་དེ་ལ་བཏགས་མིང་ཡིན་ཏེ།
 དཔལ་ཞིང་ཡང་རྩལ་ཆེ་བའི་བྲམ་ཟེའི་བྱིའུ་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །
 དངོས་བཏགས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའང་འཇིག་རྟེན་ན་དོན་མཐུན་དུ་གས་ནས་ཡོད་
 པས་སྒྲིང་བར་མི་རིགས་སོ། །དོན་གྱིང་གསལ་རྣམས་ལ་རིགས་གཅིག་དུ་ལྷུལ་
 ཞིང་ཞེན་པའི་སྒྲུང་བའམ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གྱིང་དུ་མེད་པ་ལ་གྱིང་དུ་སྒྲིག་འདྲེན་པ་
 ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུ་གྱིང་སྒྱུར་འདོད་དེ། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་
 ཡང་། གྱིང་གི་སྒྱི་བློ་གྱིང་གསལ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་གྱིང་སྒྱི་ཉིད་དུ་མཐོང་ཞིང་
 སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། གྱིང་སྒྱི་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་ངོ་བོ་ཅན་མིན་ཏེ།
 རྟོག་པས་སྒྲིང་ཅིང་སྒྲིག་བཏགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ན་དོན་གྱིང་དངོས་
 ལུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་བརྗོད་བྱའི་དོན་དངོས་སུ་མེད་ན་ཡང་འགྲོ་བ་བརྟ་
 སྒྱུར་བ་པོ་ཡིས་དོན་གང་ཐོག་མར་གྲགས་པས་བཞོད་པའི་སྒྲུའམ་མིང་དེ་དོན་དེ་
 ལ་དངོས་མིང་ཡིན་ལ། དངོས་མིང་འཇུག་པའི་ཡུལ་དེ་དང་ཆོས་འགའ་ཞིག་ལ་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་དོན་དེ་ལ་མིང་དུ་བརྟ་སྒྱུར་ནས་དེ་ལས་དོན་གོ་བ་དང་
 པོར་དངོས་མིང་འཇུག་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་རྟོག་པའམ་སྒྲིག་ལྷུལ་ནས་དོན་དེ་གོ་བར་
 བྱེད་པ་ཅན་གྱི་མིང་དེ་དོན་དེ་ལ་མིང་གཞན་པ་ལ་བ་བཏགས་མིང་ཡིན་ནོ། །
 འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་སྒྲི་དེ་ཁྱོད་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་
 པ་མི་འབྲད་པར་བཤམ། དེ་ལས་ཁྱོད་ལྷུལ་མེད་དུ་གོ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་

ཡང་བྱོད་གྱི་དངོས་བདག་པ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་འབྲུལ་དེ། རི་ལྷ་ར་ན་བུ་གྲོན་གྱིས་
 དངོས་སུ་དགྲ་འདུལ་བ་སོགས་གྱི་རྣམ་པ་མེད་པ་ལ་བུ་མེད་ཅེས་བཤམ་གྲངས་
 ཅན་གྱི་རྟོག་པས་སྒྲོ་བདག་པ་འི་གཙོ་བོ་དང་བདག་ལ་སོགས་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་
 དུ་ཡུལ་གྱི་བུ་བ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྒྲོན་ལ་དབང་བའི་སྒྲིམ་
 བུ་དོན་བྱེད་རྣམ་པ་ལའང་གཙོ་བོ་དང་བདག་ལ་སོགས་པའི་མཚན་པ་སྟེ་མིང་
 བདག་པ་ཡང་འཛིན་ཏེན་པའི་སྒྲེ་བོས་བུས་པར་མགོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །
 གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་སྒྱི་དངོས་མེད་དུ་གྲུབ་དེ། བུམ་སྒྲུ་ལས་མ་ཞིག་
 པ་ད་ལྷ་ར་གྱི་བུམ་པ་ལ་རྟོག་པའི་སྒྲོའང་ཆོས་ཅན། ལྷ་ར་བ་ལྷ་ར་གྱི་གཟུང་དོན་
 མེད་དེ། བུམ་སྒྲུ་ལས་ཞིག་པ་འདས་པའི་བུམ་པ་ལ་རྟོག་པའི་སྒྲོའི་ལྷ་ར་བ་ཅི་འདྲ་
 བ་དེ་འདྲ་བར་ལྷ་ར་བར་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། བྱུང་སྟེ། རྩ་བ་ལ་སོགས་དབང་
 བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུང་དོན་ཡོད་པ་ཅན་ལ་མེད་པ་འཛིན་པ་དང་ལྷ་ར་བ་
 མཚུངས་པ་དེ་དག་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བུམ་སྒྱི་ཡན་གར་བ་ཅུམ་འཛིན་
 པར་བྱེད་པའི་བྱིར་འདས་པ་དང་ད་ལྷ་ར་གྱི་བུམ་པ་འཛིན་པའི་སེམས་གཉིས་དག་
 བྱི་ལྷ་ར་བ་མཚུངས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། སྒྱི་སྒྲོས་སྒྱི་ཡན་གར་བ་དེ་འགའ་ཞིག་འཛིན་
 པར་བྱེད་པ་ནི་མི་རིགས་དེ། ལྷ་ར་དེ་མཚུངས་མིན་དང་ཞེས་སོགས་སུ་ནི་རྣམ་པར་
 བསྟོན་ཐེན་དོ། །གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་སྒྱི་དངོས་མེད་དུ་གྲུབ་སྟེ། གྲངས་
 ཅན་པས་སྒྱི་གསལ་གཅིག་དུ་འདོད་ན། བན་ཚུན་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་སྒྲུ་སོགས་རྣམ་
 འགྲུར་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། བྱེད་པར་མེད་པའི་སྒྱི་དང་རོ་བོ་གཅིག་དུ་རི་ལྷ་ར་འགྲུར་

ཕྱིར། གལ་ཏེ་རིགས་རྣམས་འབྲས་བུ་མིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲོན་མེད་ཅེ་ན། གསལ་བ་
 དང་མ་འབྲེལ་བར་བཤམ། དེ་དང་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་རྩ་སྒྲིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་བར་བཤམ། རྒྱ་ལས་མ་སྒྲིལ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
 རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་བརྟན་ཤེས་པའི་སྒྲུབ་ཡུལ་དངོས་མེད་དུ་གྲུབ་སྟེ། དབང་
 བོའི་ཤེས་པ་མ་འབྲེལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་འཛིན་པ་བརྟན་
 དག་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་དོན་གྱི་དངོས་བོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲིལ་པའི་ཕྱིར།
 སྒྱིའི་སྟོ་ནི་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་གྱི་དངོས་བོའི་སྟོབས་ལས་སྒྲིལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དབང་ཤེས་དེ་ལྟར་དུ་བརྟན་པ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཡུལ་སྒྲུབ་བ་མེད་པར་བརྟན་
 གྲུབ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བ་ལང་གི་བརྟན་མི་ཤེས་པའི་
 སྒྲིལ་བུས་ཁྱ་བོ་དེ་ཁུ་ཡུ་དང་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་ལ་རྟ་དང་རིགས་གཅིག་ཏུ་མི་
 འཛིན་པས་ཅི་འཛིན་སྟེ་ལས་དེ་སྒྱེའོ་ཞེ་ན། སྒྲིལ་བུས་སྒྲུབ་བ་ལང་གི་བརྟན་ཤེས་པ་
 མེད་ན་ཡང་བ་ལང་གི་དངོས་བོ་གཉིས་མཐོང་བ་ལ་རིགས་གཅིག་ཏུ་མེད་པར་
 གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་འགའ་ཞིག་རྩིས་སུ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
 བ་ལང་གི་སྟེ་དངོས་བོ་བ་ལས་སྒྲིལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་
 བྱེད་པ་ཉི་བ་དང་རྩིས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅུ་མ་ལས་སྒྲིལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་རི་
 ལྟར་ན་རིགས་དངོས་བོ་མེད་པའི་མིག་གི་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་མིག་དང་
 གཟུགས་དང་སྒྲུབ་བ་ཡིད་བྱེད་སོགས་རིགས་དངོས་བོ་ལ་མེད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་
 རྒྱར་ཉི་བ་ཡོད་ན་དེར་སྒྲིལ་བ་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བ་ལང་ཁྱ་བོ་དང་ཁུ་ཡུ་

སོགས་ཆོས་ཅན། རིགས་དངོས་པོ་བ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་ཀྱང་རིགས་གཅིག་དུ་
འཛིན་པའི་སྒོ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། བཞོ་སྒྲལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་གང་
གིས་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལས་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་རིགས་པ་
འདིས་ཀྱང་སྒྱི་དངོས་མེད་དུ་གྲུབ་སྟེ། སྒྱི་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་
ཡན་གར་བ་མེད་དེ། རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་རང་འཛིན་རྣམ་ཤེས་ལ་གསལ་བ་ལ་
ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཡན་གར་བ་དེའི་དངོས་པོར་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་
ལྟ་ན་དབང་པོ་ཡང་གཟུགས་སོགས་ལས་བྱ་དང་དུ་མེད་དེ་དེ་དང་སྒྲུང་བ་མེད་
པའི་བྱིར་ཞེན། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་དེ་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་ཤེས་པ་
ལ་གཏན་ནས་མི་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རང་ལ་ལྟ་བ་པོ་དབང་པོ་ལས་འདས་
པའི་དོན་མཐོང་བ་ཡོད་ན་རང་གི་ལུས་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། གཟུགས་
ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། རིགས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་ཤེས་པས་གསལ་བ་
ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཡན་གར་བ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡན་གར་བར་མཐོང་
རུང་མིན་པའི་བྱིར། ཤེས་པས་གསལ་བ་རྣམས་འཛིན་པའི་ཆོ་ནའང་ཁྱོད་ཡན་
གར་བར་སྒྲུང་བ་མེད་དེ། ཤེས་པ་ལ་གསལ་བ་དེའི་སྒྲུ་སྟེ་མིང་དང་དབྱིབས་དང་
ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཅུམ་ཞིག་སྒྲུང་གི་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་
བྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱ་ན་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཅུམ་གྱི་དོན་
བྱེད་པར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། རང་འཛིན་ཤེས་པས་ཡན་གར་བར་དམིགས་པ་མེད་པ་
དེའི་བྱིར། དེས་ན་ཁྱོད་རང་བཞིན་མེད་དེ། དོན་བྱེད་པ་དེར་མི་རུང་བའི་བྱིར།

ཁྲི་ལྟེན། རོལ་ཕྱེད་པར་མི་རུང་བ་དེ་ནི་དངོས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། རོལ་ཕྱེད་པར་མི་རུང་བ་དེ་ནི་དངོས་མེད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་དེ་ནི་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་
 པ་སོགས་སྐར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྟགས་བརྒྱད་ལས་བརྗོད་པའི་སྐད་ཀྱི་
 བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་སོགས་གང་ཡིན་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པོ། དངོས་
 གྲུ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་གཞན་སེལ་བའི་སྐྱེ་དེའང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་
 གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པ་སྐྱེ་ལུན་ཉིད་དང་དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་
 སྐྱེ་མེད་ཉིད་དང་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་ཤེས་བྱ་ཉིད་ཅེས་སོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རང་མཚན་གཟུང་
 རོལ་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་ནས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་རང་མཚན་ཡོད་མེད་ཀྱི་
 རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རང་མཚན་གཟུང་རོལ་དུ་
 ཡོད་པ་མིན་པར་བཤད། རང་ལ་སྒྲུང་བ་དངོས་པོར་མེད་པ་སྐར་བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་
 ཅེས་སོགས་སུ་ལན་བཏབ་ཅིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་རང་མཚན་ཡོད་མེད་ཀྱི་
 རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའང་མ་ཡིན་པར་བཤད། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་སོགས་དངོས་
 པོར་ཡོད་པ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མེད་པ་ལ་ཡང་འདུག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱེ་དེ་དངོས་པོར་མེད་པའི་དུས་ནའང་རང་འཛིན་
 འདུག་པ་མཐོང་བས་དངོས་པོའི་ཆོས་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་ཉིད་ཉམས་སོ་ཞེས།
 ཉམས་པ་འདི་མེད་དེ་བུམ་སོགས་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་
 སོགས་བཞིན་དུ་མདོན་སུམ་གྱི་གཟུང་རོལ་ཡིན་པས་དངོས་པོའི་ཆོས་སུ་བཞག་

པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་མཆོན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་སྟེ་
 དེས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་སྟེ་འཛིན་གྱིས་དངོས་པོ་དེའི་ཆོས་སུ་
 ཤེས་ཤིང་ཞེན་པ་ཅུང་ལས་དངོས་པོའི་ཆོས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་
 སྟེ་དངོས་པོར་མེད་པས་རང་མཆོན་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དོན་བྱེད་པར་རྒྱས་པའི་
 གཞལ་བུ་གཞན་མེད་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་གཅིག་ལུ་འབྲས་བུ་
 དོན་གཉིས་གྱིས་བརྟག་པར་བུ་བའི་གཞལ་བུ་ཡིན་ཏེ། དོན་དུ་གཉིས་བྱའི་འབྲས་
 བུ་ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དབྱེད་པའི་རྟོག་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་གཉིས་བྱ་ནི་དེ་སྟེ་ཁྱེད་
 ཁོ་ན་ལས་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མཆོན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་བུ་ཞེས་
 གཞལ་བུ་རང་སྟེ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་
 གྲུང་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྟེ་རང་རྒྱུད་པ་ཡོད་ནས་གཞལ་
 བུ་རང་སྟེ་གཉིས་སུ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་མཆོན་དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་
 གི་ངོ་བོ་དངོས་སུ་སྒྲུང་བའི་སྟོ་ནས་རྟོགས་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་གཞན་རང་གི་
 གཟུང་རྣམ་ལ་དེར་ཞེན་པའི་སྟོ་ནས་རྟོགས་པའི་བྱིར་གཞལ་བུ་རང་སྟེ་གཉིས་སུ་
 བཞེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཡུལ་ཅན་ཆོད་མས་གཉིས་སུ་རྟོགས་པས་གཉིས་སུ་གནས་
 མོ་ཞེན། ཡུལ་ཅན་མ་འབྲུལ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ན་གཉིས་སུ་འབྲད་མོད་གྱི་
 ཡུལ་ཅན་གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ནི་རང་གི་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ།
 རྗེས་དཔག་གིས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དོན་དེ་ཞེན་པ་ལྟར་གྲུབ་
 པ་མིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་སྟེ་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་མི་འབྲོབ་པར་

ཐལ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་མི་རྟོགས་པར་གཞན་གྱིས་ངོ་བོས་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་ལས་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་
 ཏེ་བོ་བ་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་བའི་
 ཕྱིར། ཐལ་བ་ལས་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས། རྗེས་དཔག་
 ཆོས་ཅན། འབྲེལ་བ་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བསམ་པའི་དོན་རང་གི་
 འདུག་ཡུལ་ལ་ནི་སྒྲུབ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་མ་ངེས་ཏེ།
 རང་མཆོན་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་མི་བོ་བ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོར་བུ་རང་
 མཆོན་སྒྲུང་བ་ལས་རྣམས་པ་གཞན་རོར་བུའི་འོད་ལ་རོར་བུར་ཞེན་པ་ཉིད་གྱིས་
 ཀྱང་རོར་བུ་རང་མཆོན་རྟོགས་གིང་བོ་བ་བ་མ་བོང་བའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་དང་པོ་མ་
 ངེས་ཏེ། རང་མཆོན་བོ་བ་ཀྱང་དངོས་སུ་སྒྲུང་ནས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 རྟོགས་པའི་ཕྱོགས་འདི་ལ་ནི་དབང་ཆོགས་འབྲས་བཅས་ཞེས་སོགས་སུ་ལན་
 བཏབ་ཐེན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་རང་བྱི་མ་གཉིས་མ་ངེས་པར་སྟོན་པ་དེ། ཇི་ལྟར་རོར་
 བུའི་འོད་དང་སྟོན་མའི་འོད་དག་ལ་རོར་བུར་ཞེན་པའི་སྟོས་མདོན་པར་རྒྱག་པའི་
 སྟོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། བྱོད་གཉིས་རོར་བུ་མ་ཡིན་པ་ལ་རོར་བུར་འཛིན་པའི་ལོག་
 པའི་གེས་པར་བྱད་མེད་དུ་མཚུངས་ཀྱང་རོར་བུ་རང་མཆོན་བོ་བ་པའི་དོན་བྱེད་པ་
 ལ་བྱད་པར་ཡོད་དེ། བྱོད་གཉིས་ཅི་རིགས་ནས་རོར་བུ་རང་མཆོན་ལ་བརྒྱུད་ནས་
 འབྲེལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ལྟར་དུ་སྒྲུ་མི་རྟག་
 རྟོགས་གྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བྱོད་དང་ནི་རྗེས་དཔག་དེར་སྒྲུང་བའི་སྒྲུ་རྟག་

འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་དག་རང་གིས་རི་ལྟར་ཞེན་པ་བཞིན་གྱི་དོན་མེད་པར་སུངས་
 བའང་ཁྱོད་ཚད་ས་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲུག་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བ་
 མེད་ལ་ཁྱོད་རང་གི་འདྲུག་ཡུལ་དོན་བྱེད་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ཞིང་། མི་སྒྲུབ་
 ཕན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་སྒྲི་དངོས་པོ་མེད་པས་རང་སེམས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་
 གྱི་སྒྲོ་ནས་གཞལ་བྱ་རང་སྒྲི་གཉིས་སུ་བཞེད་དོ་ཞེས་བསྟན་ནས། ད་གཞལ་བྱ་
 རང་སྒྲི་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཚད་ས་ཡང་མཛོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་པར་སྟོན་པ་དེ།
 ཡུལ་གང་ལ་གཟུང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ལས་ཡུལ་ཡོད་མེད་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་བྱེད་
 པ་ཕན་གྱི་སྒྲོ་འཇལ་བྱེད་དུ་འདྲུག་པའི་ཡུལ་དེ་ཚོས་ཕན། མཛོན་གྱུར་ཡིན་ཏེ།
 རང་ལ་འཛིན་བྱེད་དུ་འདྲུག་པའི་སྒྲོ་དེ་སྒྲི་རྟོག་ལ་ས་སྟོས་པར་ཡུལ་རང་ཉིད་གྱི་
 དབང་གིས་འདྲུག་པ་ཕན་ཡིན་པའི་བྱིར། མཛོན་སུམ་འཇལ་བྱེད་དུ་འདྲུག་པ་དེ་
 ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་མཛོན་སུམ་གྱིས་ས་སྟོས་པའི་བདག་ཉིད་གྱི་དོ་བོ་
 རྗེས་དཔག་འཇལ་བྱེད་དུ་འདྲུག་པའི་ཡུལ་དེ་ཚོས་ཕན། དབང་པོ་སྟེ་མཛོན་སུམ་
 གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་སྟོག་གྱུར་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྟོགས་པའི་རྟོན་ནམ་ཐབས་ནི་
 དོན་གཞན་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འབྱུང་པའི་བྱིར།
 སྟོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་རྟོན་དུ་འདོད་པའི་དུ་སྟོགས་གྱི་རྟགས་དེ་ཡང་གལ་ཏེ་
 བསྐྱུལ་བའི་ཚོས་དེའི་རྟོན་ཚོས་ཕན་དང་འབྲེལ་བ་ཕན་གྱི་སྟོགས་ཚོས་དང་བསྐྱུལ་
 བའི་ཚོས་ལ་འབྲེལ་བ་ཕན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་བ་ཚད་སས་ངེས་པ་ཡིན་ན།
 དེའི་ཚེ་ལ་མེ་ལྷན་སྟོགས་སྟོག་གྱུར་གོ་བྱེད་གྱི་རྟགས་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི་དེ་ལས་

གཞན་དུ་མི་མ་ཡིན་ནོ། །དུ་བའི་དྲགས་ལས་ལ་མི་ལྟན་དུ་དྲགས་པ་དེའི་ཆོ་ཆོས་
 ཅན། རྗེས་དཔག་གིས་ཅུ་དང་སྟོག་མ་སྟོགས་གྱི་མི་དང་གསལ་འབར་བ་སྟོགས་
 རྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་བཅས་ཅད་ཁྱད་པར་དུ་སོ་སོར་དྲགས་པར་མི་འགྱུར་དེ། དེས་
 གོ་བྱེད་དུ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མི་ཙམ་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་དྲགས་པ་དེས་ནའི་
 རྒྱུར། དེས་ན་གཤམ་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་རྟོག་གྱུར་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་དམ་འཇལ་
 རྒྱེད་ཅི་རྗེས་དཔག་གཅིག་ལུ་ཉིད་དུ་དེས་པ་ཡིན་དེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འབྲེལ་
 པ་ཅན་གྱི་དྲགས་གྱི་ཆོས་ལས་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིར་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དྲགས་པ་སྤྱི་བ་
 གར་ཡིན་པའི་སྒོ་དེ་ནི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུར། དེས་ན་གཞལ་བྱ་ཆོས་
 ཅན། མངོན་སུམ་སྤེལ་མངོན་གྱུར་དང་རྟོག་དུ་གྱུར་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཁྱོད་
 ཡིན་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་དེ། ཁྱོད་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་སྤྱང་ནས་དྲགས་
 པ་དང་རྗེས་དཔག་གིས་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་དྲགས་པ་གཉིས་སུ་དེས་པའི་རྒྱུར། རྒྱ་
 མཚན་དེའི་རྒྱུར་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་དེས་པ་ཉིད་གྱིས་ཚད་མ་ཡང་མངོན་
 རྗེས་གཉིས་སུ་དེས་པར་བཞེད་པ་དང་། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་དེས་པར་ནི་
 མཐོང་བའི་རྒྱུར་ཚད་མ་ལ་སྐྱེ་བྱུང་ལ་སྟོགས་པ་གསུམ་པ་དང་མངོན་སུམ་གཅིག་
 ལུར་དེས་པའི་མང་ཉུང་གི་གྲངས་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདུག་བསྟོའོ། །གལ་
 དེ་རྒྱུར་འཕེན་པ་ན་ཤེ། སྤྱི་དང་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་མ་
 ཡིན་དེ། དངོས་བོར་མེད་པའི་རྒྱུར་མོ་གསལ་གྱི་བྱ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གཞལ་བྱ་
 རང་མཚན་གཅིག་ལུ་ཉིད་ཡིན་པས་ཚད་མ་ཡང་མངོན་སུམ་གཅིག་ལུའོ་ཞེ་ན།

བརྟག་པར་བྱ་བའི་གཞལ་བྱ་རང་མཆོན་གཅིག་པུ་ཡིན་པ་ནི་ཁོ་བོ་འང་འདོད་པས།
 གྲུབ་ཟིན་སྐྱབ་ལ། གཞན་ཡང་ཁྱོ་རྩལ་མཛེས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་མེད་དེ་སྤྱི་
 སོགས་གཞལ་བྱ་མིན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱབ་པ་མ་དེས་པ་ཉིད་དུ་བྲལ། དངོས་པོར་
 མེད་པ་འང་ཆོད་མས་དེས་པའི་ཕྱིར། དམ་གྱིས་ཆོད་མ་གཉིས་པ་རྩིས་དཔག་ཆོད་
 མ་ཉིད་གྲུབ་པར་བྲལ། དངོས་པོར་མེད་པ་དེ་དེས་པའི་ཆོད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་སྤྱི་སོགས་དེ་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱིས་མེད་པར་འཇལ་བས་མ་བྱབ་བོ་ཞེ་ན།
 དབང་སྤྱིས་གྱི་སྤྱོ་མ་འབྱུལ་བ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་སོགས་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་འཇལ་
 བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་དོན་ཕྱི་རྩལ་གྱི་སྤྱོ་བས་ལས་སྤྱིས་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་དེ་ཕྱི་རྩལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་ན་དེའི་ཕྱིར། དབང་སྤྱིས་གྱི་སྤྱོ་
 མ་འབྱུལ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་དང་སྤྱི་བྱེད་གྱི་བར་ཆོད་པ་དང་བསྐྱལ་བ་
 ལ་སོགས་ཡོད་ན་འང་སྤྱི་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་སོགས་ལ་མདོན་སུམ་ཉིད་
 འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་མི་སྤྱིའི་མདོན་སུམ་ལྟོག་པ་ལས་དེ་དག་མེད་པར་དེས་
 པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱི་སོགས་ལ་མདོན་སུམ་འཇལ་བྱེད་དུ་ལྟོག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་
 སོགས་དངོས་པོར་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགལ་བར་བྲལ། རང་ཉིད་གྱིས་སྤྱི་སོགས་
 དངོས་མེད་དུ་དེས་པར་མི་རྣམས་ལ་བྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དེས་པར་རྣམས་པ་མི་སྤྱི་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་སྤྱི་སོགས་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་སྤྱི་
 སོགས་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ཞེ་ན། འམ་གྱིས་ཁྱོ་རྩལ་མཛེས་པ་ཆོས་ཅན། ཆོད་

མ་གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་བཤམ། སྤྱི་སོགས་དབང་པོའི་
 མཛོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་སྤྱི་སོགས་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ལྷོག་པ་
 དང་རྗེས་འགྲོ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་ལྷོག་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རག་སྒྲུབ་
 གྱིས་བྱ་གཞན་ལ་སེམས་དག་ནི་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་རྩོད་། །རྟགས་ཕྱི་མ་
 གྲུབ་སྟེ། རྩོད་པ་མཛོན་པ་བའི་བྱ་སྒྲོག་ལྷན་ཆོས་ཅན། སེམས་དེའི་རྩོད་པོ་དེ་ངེས་
 པར་གྲུབ་ཏེ། རག་སྒྲུ་སོགས་ལུས་རག་གི་བ་སྒྲུད་ལ་ནི་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 རག་སྒྲུ་བའི་རྟགས་ལས་སྒྱེས་བྱ་གཞན་ལ་སེམས་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་ཆོས་
 ཅན། ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འདུག་ཡུལ་ལ་སྒྲུབ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་དུ་བས་ལ་མི་ལྷན་དུ་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་རྩོད་པ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་མ་འབྲུལ་
 ཡང་སྒྲུ་དུ་རས་མདུན་གྱི་སྒྲུ་དུ་ར་རོ་བསྐྱར་བར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་ལ་ལ་དག་ཏུ་ནི་
 འབྲུལ་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རྟགས་བམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྩོད་
 རོལ་མཛོན་པ་བ་ཆོས་ཅན། རྟགས་འགའ་ཞིག་འབྲུལ་པར་མཐོང་བས་རྩོད་པ་གསུམ་
 པའི་རྟགས་དེ་བམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། རྟགས་འགའ་
 ཞིག་ལོག་པའམ་འབྲུལ་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཅམ་གྱིས་རྩོད་པ་གསུམ་པའི་རྟགས་
 དེ་བམས་ཅད་དེ་དང་འདྲ་བར་འབྲུལ་པར་ཞེན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 རྩོད་པ་གསུམ་པའི་རྟགས་བམས་ཅད་དུས་ཀྱན་ཏུ་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་
 ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟགས་གང་ལས་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆོར་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་
 དངོས་པོ་འགའ་ལ་དེས་རྟོགས་པར་འབྲུབ་པར་འབྲུབ་པའི་འབྲས་རང་གི་རྟགས་

དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དུས་ཀྱན་ཏུ་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ལས་སྐྱེས་པའམ་དེའི་བྱ་བྱའི་ངོ་བོར་གཤོན་མི་ཟ་བར་ངེས་
པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། རང་གི་རྒྱལ་མ་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་དག་མེད་པར་འབྲས་
བུའམ་བྱ་བ་བྱའི་ངོན་ནི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཤམ་བྱ་ཆོས་ཅན།
ཚུ་ལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་དུས་ཀྱན་ཏུ་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་
ཡིན་ཏེ། འབྲས་རང་གི་རྟགས་དེ་དག་གི་རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མེད་ན་མི་
འབྲུང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་མགོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཚུ་ལ་
གསུམ་པའི་རྟགས་གཞན་གྱི་འང་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བལྟར་རུང་བུམ་པ་
དང་གིང་རང་གི་ངོ་བོའི་དུ་བའི་རང་རྒྱ་མེ་མགོང་བའི་རྒྱ་གཞན་དབང་ཡིད་ལ་
སོགས་པ་དག་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ཡོད་པར་སྒྲུང་བ་མེད་ན་སྟེ། ཆོད་མས་མ་དམིགས་
པ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་དང་བྱ་བ་བྱེད་དང་། རྒྱ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་བུམ་པ་
དང་། ཤ་བ་དངོས་སུ་བའང་ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ། དེ་དག་མེད་པ་ལ་མི་འབྲུལ་ཏེ། དེ་
དག་མེད་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐྱབ་རྟགས་སུ་མ་ཟད་དགག་རྟགས་
ཀྱང་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་འབྲུལ་ཏེ་འདི་ལྟར། བལྟར་རུང་གི་རང་བཞིན་དང་
རང་གི་ངོ་བོའི་འབྲས་བུའི་རང་རྒྱ་མགོང་བའི་རྒྱ་གཞན་དབང་ཡིད་ལ་སོགས་པ་
དག་ཡོད་ཀྱང་རང་བཞིན་དང་བྱ་བ་བྱེད་དང་རྒྱ་དག་ཡོད་པར་སྒྲུང་བ་མེད་ཅིང་མ་
དམིགས་ན་རང་བཞིན་བྱ་བ་བྱེད་རྒྱ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་
བྱ་བ་བྱེད་འབྲས་བུའང་ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ་མེད་དེ། རང་བཞིན་ཅན་དང་བྱ་བ་བྱེད་འབྲས་

བུ་རྒྱལ་སྐྱེ་བའ་བཞེས་དང་ཁྱེད་དང་རྒྱུ་རྒྱལ་སྐྱེ་བའ་མི་ལྟེན་ལྟེན་གྱི་ལྟེན་རོ། །གཞན་
 ཡང་སྒྲིའི་སྒྲོ་ནི་རྩིས་དཔག་ཚད་མ་མེད་ན། ཀུན་དགའ་ར་བ་སོགས་རྟགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་རྟགས་བུ་རྒྱལ་སྐྱེ་བའ་ཚེས་ཅན། མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། མཛོན་
 ལུས་གྱིས་མ་རྟགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་མཛོན་
 ལུས་གྱིས་མ་རྟགས་པས་མེད་པར་འདོད་པ་བཞེས་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་དབང་
 ཤེས་རྒྱལ་སྐྱེ་བའ་དུས་གཞན་དང་གཞན་དུ་ནི་རྟགས་པས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ལ་
 འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་སོགས་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་རྟགས་པས་མེད་དོ་ཞེ་ན།
 དབང་ཤེས་གྱི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་གཏོགས་པས་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དབང་པོས་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་དང་ཟས་གྱིས་བགྱེས་པ་སེལ་བའི་
 རྣམས་པ་སོགས་ལ་དབང་པོའི་སྒྲོ་ནི་རྩིས་བྱེད་དུ་མི་སྤྱོད་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་དཔེ་དེ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད་པ་རྟགས་པ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཕྱིར། དབང་
 པོའི་སྒྲོ་དང་དེ་སྒྲེབ་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དབང་པོས་དབང་སྒྲོ་
 བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་སོགས་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་ཚེས་ཅན། རྒྱལ་རྟགས་
 མེད་པར་ཏེ་མཛོན་ལུས་མེད་ཏེ། སྒྲི་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་སྟེ། མཛོན་ལུས་
 རྒྱལ་རྟགས་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མཛོན་ལུས་དུ་འཇུག་གི་སྒྲི་
 འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལ་རྩིས་དཔག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྟགས་
 བཅས་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁ་དོག་སོགས་ནི་ཚེས་ཅན། མི་རྟགས་
 པ་ཉིད་དུ་རྟགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གཞན་ལ་བྱ་རང་སྒྲི་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་

བྱིས་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་དེ་རང་སྤྱི་འདྲེས་པའི་གཞལ་བྱ་གསུམ་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིས་ཀྱི་དེས་ན་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སློ་ཆོས་ཅན། མདོན་རྗེས་ལས་
 ཆད་མ་གཞན་དུ་འགྱུར་དེ། སྤྱི་འཛིན་ལས་མདོན་སུམ་མ་ཡིན་ལ་རྟགས་མེད་པར་
 ཡང་ཡོད་པས་རྗེས་དཔག་གྱང་མ་ཡིན་པའི་བྱིས་རོ། །གྲངས་ཅན་པ་ན་རེ་བྱང་
 པར་མཐོང་བའི་སློ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མདོན་རྗེས་ལས་ཆད་མ་གཞན་ཡིན་དེ། སྒྲིག་
 གྱུར་རྟོགས་པས་མདོན་སུམ་མ་ཡིན་ལ་རྟགས་དང་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྟོགས་པ་
 མེད་པས་རྗེས་དཔག་གྱང་མ་ཡིན་པའི་བྱིས། ཡང་ཆད་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། མདོན་
 རྗེས་ལས་མང་པོ་ཉིད་ཡིན་དེ། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་ལས་མང་བའི་བྱིས་དང་།
 དམ་གྱིས་གཞལ་བྱ་གཅིག་ལ་ཡང་ཆད་མ་དུ་མ་ཉིད་ནི་འཇུག་པའི་བྱིས་དེ། དཔེར་
 ན་ཁང་ནང་གི་མི་དེ་སྤྱར་མདོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ལ་བྱིས་ཁྱད་པར་མཐོང་བའི་
 ཤེས་པས་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཆད་མ་མདོན་སུམ་གཅིག་ཕྱར་དེས་པའི་
 གྲངས་གྱང་སེལ་བར་མི་འགྱུར་དེ། མདོན་རྗེས་གཉིས་ཡུལ་རང་སྤྱི་སོ་སོར་འཛིན་
 པའི་དེས་པ་ནི་མེད་པའི་བྱིས་དང་། ཆད་མ་གསུམ་པ་སོགས་ཀྱི་གྲངས་གྱང་སེལ་
 བར་མི་འགྱུར་དེ། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་ལས་གཞན་ནི་ཡོད་པའི་བྱིས་རོ་ཞེ་ན།
 རང་སྤྱི་འདྲེས་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་ཁ་དོག་མི་རྟག་
 པར་རྟོགས་པའི་སློ་ལ་ཟེར་རམ། །ཁ་དོག་གི་རྒྱུ་འགག་ཁ་མའི་མདོན་སུམ་གྱི་
 རྗེས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཁ་དོག་མི་རྟག་སྤྱི་པའི་དྲན་པ་ལ་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན་རྟགས་
 ལས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སློ་ཆོས་ཅན། རང་སྤྱི་འདྲེས་པ་རྟོགས་པའི་

ཚད་མ་གསུམ་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲིམ་འདིར་གལ་བར་མི་འགྱུར་དེ། ཁ་དོག་གི་སྒྲིམ་མི་རྟག་པའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲིམ་དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་པས་དངོས་མེད་ཀྱི་ཚོས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། མི་རྟག་པ་ཚོས་ཅན། དངོས་མེད་ཀྱི་རོ་བོ་མིན་དེ། ཁ་དོག་རང་མཚན་པ་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་ཅིང་སྒྲོས་ཁ་དོག་རང་མཚན་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་སྒྲོ་ཚོས་ཅན། སྒྲིམ་ལས་གཞན་ཁ་དོག་རང་མཚན་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་ཅིང་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་གལ། ཁ་དོག་ལས་གཞན་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁ་དོག་རང་མཚན་མི་རྟག་པར་མི་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་དེ། ཁ་དོག་གི་སྒྲིམ་ལ་ཁ་དོག་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁ་དོག་རང་མཚན་པ་མ་ཡིན་དེ། ཁ་དོག་སྒྲིམ་ལ་ཁ་དོག་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁ་དོག་རང་མཚན་པ་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པར་གྲུབ་ཅིང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་གཞུང་འཇུགས་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། རང་གི་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་འཇུག་ཡུལ་ལ་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་བའི་རྟོག་པ་རྣམས་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱེད་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། མེད་ར་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་གང་དུ་བ་དང་བྱས་པའི་རྒྱ་དང་ཁབ་བྱེད་ཇི་ལྟར་གྱུར་པ་དེ་འདྲ་བར་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ནི་དུ་བ་དང་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རྟགས་དེ་གཉིས་ནི་རྟགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་རྟགས་འཛིན་དེ་ལས་དེས་བསྐྱེད་པའི་མེད་ར་མི་བསྐྱེད་པའི་མེད་ར་མི་རྟག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པའི་རྟགས་ཅན་གྱི་སྒྲོ་རྗེས་དཔག་འབྱུང་རོ། ཁྱུ་ལ་དེ་ལྟར་ན་འབྲས་རང་གི་རྟགས་

དང་རྟགས་ཅན་གྱི་སྒྲིལ་ཅན། རང་གི་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་རྟགས་དང་རྟགས་
 ཅན་རང་མཆོན་པ་དེར་སྒྲུང་བ་ཡིས་སྒྲིལ་ཡང་དེ་ལས་སྒྲུབ་ཅིང་མ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱད་
 པའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་རང་གི་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་རྟགས་ཅན་རང་མཆོན་གྱི་དངོས་ལ་
 འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་དག་མི་བསྒྲུ་ན་མ་ལུས་ལ་བར་འགྱུར་ཏེ་མཛོན་སུམ་
 བཞིན་ཅོ་ཞེན། དེ་དག་ཆོས་ཅན། དེའི་དངོས་པོ་ལ་སྒྲུབ་ཅིང་མིན་ཡང་ལུས་ལ་
 བར་རྒྱུ་གཞིག་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་དེའི་ངོ་བོས་སྒྲིལ་པ་ལ་དེའི་
 ངོ་བོར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་གོ་བྱེད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོག་གྱུར་གྱི་དངོས་པོ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་འབྲས་རང་གཉིས་
 ཁོ་ན་རྟགས་ཡིན་ཏེ། ཟུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ནི་ཟུབ་བྱ་རྟགས་དེའི་ངོ་བོ་འཕ་
 རྒྱ་དག་ཡིན་ལ་ཟུབ་པར་བྱ་བ་རྟགས་དེ་ནི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་གྱི་
 རྒྱ་མཆོན་ཡིན་ཞིང་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་དེ་ཡང་རྟགས་ཅན་དེའི་སྒྲིལ་རྒྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགག་པ་ཉིད་ནི་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 དགག་བྱ་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་དམིགས་པའི་
 ཆོད་མས་དོན་དེ་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་དོན་གྱི་བསྒྲིག་པ་སྒྲིལ་རུང་གི་དོན་
 དམིགས་པའི་ཆོད་མ་ལྟོག་པ་ཉིད་ལས་དེ་མེད་པར་འགྱུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་མ་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ལས་དགག་པ་འགྱུབ་པ་མི་འབྲད་དེ། འགལ་བྱེད་དམིགས་པ་
 ལས་ཀྱང་འགག་པ་འགྱུབ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་
 དགག་བྱའི་དེ་དང་འགལ་བའམ་དེའི་རྒྱ་དང་འགལ་བར་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་

མཐོང་བ་གྲང་རེག་མེད་དེ། མེ་ཉི་བའི་ཕྱིར་དང་། གྲང་འབྲས་སྒྲུ་ལོང་བྱེད་མེད་དེ།
 མེ་ཉི་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་གང་ཡིན་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། དགག་བྱ་མ་དམིགས་
 པ་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་དེ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པ་འཕེན་
 བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཏེ། དེ་འཕེན་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཕེན་
 ན་དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྲང་རེག་དང་གྲང་འབྲས་སྒྲུ་ལོང་བྱེད་མེད་པ་དེ་ནི་ཐབས་
 གང་ལས་རྟགས་ཏེ་མི་རྟགས་པར་ཐལ། དེ་དག་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་དངོས་པོ་
 གཅིག་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་ཚད་མ་དེ་
 མེད་ཀྱང་མེ་དང་གྲང་རེག་འགལ་བའི་ཕྱིར་མེས་གྲང་རེག་མེད་པར་སྒྲུབ་པོ་ཞེ་ན།
 འགལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཅིས་འགྲུབ་དྲིས་པས། དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་གནས་པ་དེ་ཡང་གང་ལས་གྲུབ་པར་འདོད་དྲིས་པས། སྒྲང་རུང་གི་
 གྲང་རེག་རྒྱས་མ་གཏུགས་པར་འབྱུང་བ་ན་མེ་ཉི་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲང་རེག་
 མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱོད་ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་
 སྒྲས་པའི་སྒྲང་རུང་མཐོང་བ་མེད་པ་དེ་ནི་ཚད་མས་དམིགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་སྟེ་
 མ་དམིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་དོན་དེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སྒྲར་ནས་དྲང་པོར་བརྗོད་ཟེན་
 ཀྱང་བྱོད་གཟུ་བོར་མི་གནས་པས་དོན་དེ་སྒྲ་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པ་ཅུ་མ་དུ་བྱད་དོ། །
 དེས་ན་གེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འགལ་བྱ་དམིགས་པ་དང་འབྲེལ་བྱ་མ་དམིགས་པ་
 པར་ཉིད་སྒྲས་ཟེན་པར་དངོས་སུ་བརྗོད་ན་ཡང་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་དགག་བྱ་
 མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། མ་དམིགས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དགག་པ་སྒྲུབ་

པའི་ཐབས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟོལ་བ་གང་ལ་མ་དམིགས་པ་དེ་ནི་དགག་
 པ་འགྲུབ་པའི་ཚད་མའི་ཐབས་མིན་པར་སྒྲུབ་དེས་ནི་ཚོས་ཅན། དགག་པ་སྒྲུབ་
 པའི་ཐབས་དེ་ཡུལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བརྗོད་བྱ་མིན་པར་བཤལ། མ་དམིགས་
 པ་དེ་དགག་པ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་
 མོགས་ཀྱིས་དགག་བྱ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པ་འཕེན་པར་བསྟན་ལ་དེས་ནི་
 དགག་བྱ་དེ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་གྲང་རིག་མེད་
 དེ་དུ་བ་ཉི་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཚོས་ཅན། དགག་བྱ་མ་དམིགས་པ་དོན་
 ཀྱིས་འཕངས་པ་ཡིན་དེ། དགག་བྱ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། དེས་ན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀུན་ལ་ཚོས་ཅན། འགལ་སྒྲུ་
 དམིགས་པ་དང་འབྲེལ་སྒྲུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲུར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱིས་དང་
 ཉིད་ཡིན་གྱི། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱ་མ་དམིགས་པ་གོ་བར་བྱེད་
 པའི་དོན་ལ་གྲ་དད་མེད་དེ། མེད་པའམ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཅི་རིགས་པ་གོ་བར་
 བྱེད་ཅིང་མ་དམིགས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དེ་དག་གོ་བྱེད་གཞན་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་དག་གི་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་དགག་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་བསྟན་ནས།
 ད་གཞན་དག་གིས་དགག་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་གཞན་སྒྲུབ་འགོག་པ་སྟེ།
 དགག་བྱ་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པ་སྟེ་དམིགས་པ་དང་དགག་བྱ་དེ་འགོག་པའི་
 ཐབས་སྒྲུབ་བྱེད་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་མོགས་གང་ཡང་བཀག་པ་མེད་པར་
 ནི་དགག་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་སྟེ་རྟགས་སུ་སྒྲུབ་གང་ཡིན་དེ་ཚོས་ཅན། རིགས་

པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཅན་གྱི་དྲགས་མིན་དེ། འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲགས་ཅི་ལྟ་བུ།
 མདོན་པར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཀུན་མཁུན་དང་འཛིག་རྟེན་གཞན་དང་
 ལྟ་དང་མཐོ་རིས་སོགས་མེད་དེ། རིམ་པ་བཞིན་རག་སྐྱེ་བ་དང་དབང་པོ་དང་ལྷན་
 པ་དང་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་བཞིན་
 འོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དྲགས་དེ་དག་མ་དེས་དེ། རང་གི་དགག་བྱ་དབང་པོ་ལས་འདས་
 པའི་དོན་ཀུན་མཁུན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་འགལ་བ་གཉིས་གང་ཡང་གྲུབ་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲགས་གྲུབ་སྟེ། རག་སྐྱེ་བ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀུན་མཁུན་དང་
 གཞོད་བྱེད་གྱི་རོ་བོ་གང་སྟེ་འགལ་བ་མེད་པར་བཤམ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན་ཀུན་
 རིག་པ་ཡང་ཡིན་པ་སྲིད་པས་ནའོ། །གལ་ཏེ་འགལ་བ་མེད་ཀྱང་ཀུན་མཁུན་དེ་
 འདྲ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་དེ་དག་མེད་པར་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཀུན་མཁུན་
 མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་དེ་དག་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཅིས་མ་བརྗོད། གང་གིས་ན་
 རང་ཉིད་སྐྱུན་པོར་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེ་སོགས་དེ་དག་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་
 པར་བརྗོད་པ་ཅི་ལྟར་རིགས། དེས་ན་ཀུན་མཁུན་མ་དམིགས་པ་ཅི་ཆོས་ཅན།
 དེ་དག་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུར་དེས་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་ལ་ཁུབ་པ་འབྲུལ་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་སྐྱར་རབ་དུ་བརྗོད་ཐིན་དོ། །དེས་ན་ཀུན་མཁུན་སོགས་ཆོས་ཅན། བ་
 མལ་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་ཆོད་མས་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་དེས་པར་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་དེ། དེ་ལ་གིན་དུ་སྟོག་གྲུབ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ། དེའི་རང་ཡུལ་
 ལས་འདས་པ་དེའི་ཕྱིར། འགལ་སྒྲུ་དམིགས་པ་དྲགས་སུ་སྐྱོར་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དེ།

འག་ལ་བ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་ཡང་འག་འཁྱིལ་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་ནི་རྩ་ས་
 ཐ་དང་དམ་ཐ་དང་མེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཡོད་དེ། རིས་པ་བཞིན་ཁ་བ་མེད་
 བར་སྒྲུབ་པ་ལ་མེ་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་དང་། གངས་ཅན་པས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟགས་སྒྲུབ་
 རས་རྟག་པར་ཡོད་པ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟགས་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་རས་རྟག་
 བར་ཡོད་པ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གསུང་ཏུ་སྒྲུབ་པར་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཅེས་པས་གཞོད་པ་བཞིན་ནོ། །དངོས་པོ་ཉིད་དངོས་པོ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུར་
 སྟོན་པ་དེ། སྒྲུབ་དངོས་འཛིན་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཞེས་ནི་སྒྲུབ་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་
 དངོས་པོ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་བྱའི་དངོས་པོ་རྣམས་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་
 འདོད་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་རང་ཉིད་ལྟོག་པ་ན་འབྲས་བུ་
 དང་ཁྱབ་བྱེད་བྱའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལྟོག་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བཤད་མ་གཤག་
 པའི་རིགས་པ་དེས་ནི་རྟག་པས་རང་དགར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་སྟོགས་དང་མཐུན་པའི་
 སྟོགས་དག་ལས་གང་རུང་ཉིད་དང་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པར་ལུང་ལས་བཤད་པ་
 སྟོགས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ལ་རྟག་པ་སྒྲུབ་ཅིང་མི་རྟག་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་
 བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་ཅི་ཡང་རུང་བ་ལ་བྱིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྟག་པས་རང་དགར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནོ། །དངོས་ཉིད་རང་ལྟོག་ན་
 ཞེས་པ་དེ་ལའང་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་གང་རུང་བ་ལྟོག་པ་མཛོན་པར་འདོད་པའི་
 དོན་ལྟོག་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་
 ལྟོག་པ་དེ་ཁྱབ་བྱེད་ཆོས་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ལྟོག་པ་གོ་བྱེད་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་།

དུས་ནམ་གྱི་ཆོམ། གལ་ཏེ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པ་འགས་ཀྱི་དང་ཁུབ་བྱེད་རང་གི་ཕྱོག་
 པ་ཡོངས་སུ་བཅད་ཅིང་ངེས་པའི་ཆོ། འབྲས་བུ་དང་ཁུབ་བྱེད་ཕྱོག་པ་གོ་བའོ། །
 ལྷ་ར་རུང་བུམ་པ་མེད་པའི་བྲ་སྒྲིད་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ལྷ་ར་རུང་བུམ་པ་དེ་ཉིད་གྱི་
 ཡུལ་ཅན་ཆད་མ་མེད་པ་སྟེ་ལྷ་ར་རུང་བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་
 བརྗོད་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོལ་བ་བྲ་སྒྲིད་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོངས་པའི་དོན་
 ཅན་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ར་རུང་མ་དམིགས་པས་ཆོས་དེ་མེད་པའི་བྲ་སྒྲིད་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། ལྷ་ར་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་མེད་པའི་དོན་ནི་སྒྲུབ་པོ་གཞན་ག་
 གི་རྗེ་བོའི་བར་གྱི་སྒྱེ་བོ་ཀུན་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་དོན་
 བསྟུ་བ་ནི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྷ་ར་རུང་མ་དམིགས་པ་ནི་ཀྱུ་ཁུབ་བྱེད་རང་བཞིན་
 མ་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཅུམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དེ། གསུམ་པོ་འདི་རྟགས་སུ་བརྗོད་
 པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོལ་བ་བྲ་སྒྲིད་ལ་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་རྟགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེད་པའམ་མེད་པའི་བྲ་སྒྲིད་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་དེ་ཡང་ལྷ་ར་
 རུང་བར་འདོད་པའི་རྒྱུའམ་ཁུབ་བྱེད་རང་བཞིན་རྒྱལ་ས་ལྷ་ར་མེད་ཉིད་སྟེ་མ་
 དམིགས་པའི་ཆོམ་འབྲས་བུ་ཁུབ་བྱེད་རང་བཞིན་ཅན་རྒྱལ་ས་ཀྱང་མེད་པའི་གོ་བྱེད་
 ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཞར་ལ་འོངས་པའི་དོན་རྒྱལ་ས་བཤད་
 ཟེན་ནས། ད་སྒྲུབ་ཁ་དོག་སྒྱི་ལ་སྒྱུར་བྱིར་རོ་ཞེས་དགྲུས་མའི་སྐབས་ལ་སྒྱུར་བ་དེ།
 རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཁ་དོག་སོགས་མི་རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁ་
 དོག་གི་སྒྱི་ལ་ཆོས་མི་རྟག་པའི་སྒྱི་སྒྱུར་བའི་ཚུལ་འདིར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་

དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། ཁྱོད་སྐབས་ལ་ལང་མི་རྟག་པར་ཡོངས་སུ་
 མ་ཤེས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྒྲིལ་བ་དང་དུ་མཐོང་བ་མེད་པར་དེ་དག་
 གཅིག་དུ་ལུལ་ཞིང་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྒྲིལ་བ་ཅིག་དུ་
 བཟུང་ནས་རྟག་པར་ལུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་གི་རིགས་འདྲ་བ་ཕྱི་མ་
 གཞན་ནི་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དཔེར་ན་མིག་ལུལ་ཅན་གྱི་
 སྒྲོ་བ་གཉིས་ཐ་དང་དུ་ཡིན་གྱུར་སྐྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་ཐ་དང་དུ་མི་
 དེས་པ་བཞིན་རོ། འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་གི་དབང་གིས་རྟག་པར་ལུལ་བའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡང་འདི་ལྟར་རྟགས་ལ་སྒྲིལ་བ་མེད་པར་གྱིས་པའི་བར་གྱི་སྒྲེ་བོས་རིགས་
 འདྲ་གྱིས་འབྱུང་བ་དང་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་མར་མེད་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དང་། སྒྲིག་ལ་
 སོགས་ཀྱི་འཛིག་པ་མདོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཅུ་ལས་ཡོངས་གཅོད་ཉིད་དུ་
 དེས་པར་རྣམས་ལ་གཞན་རིགས་འདྲ་གྱི་མ་བར་དུ་འབྱུང་བའི་རི་ལ་སོགས་པའི་
 རྣམ་པ་ལ་ནི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཤམ་དེ་མཐོང་ཡང་མི་དེས་པ་རི་ལྟར་ཞེན།
 ས་བོན་གྱི་སྐུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། ས་བོན་འཛིན་པའི་མདོན་སུམ་གྱི་
 མཐོང་བ་ཡིན་དེ། ས་བོན་གྱི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་ཡིན་གྱུར་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་མེད་དུ་
 སྒྲོངས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། དེས་མཁན་གྱི་སྒྲིལ་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་སྐུ་
 གུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་གསལ་བོར་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཁྱོད་ལས་སྐུ་གུ་དེ་
 ས་ཐག་དུ་འབྱུང་བའི་དེས་པ་མེད་པས་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐུ་གུ་འབྱུང་བ་མདོན་

མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལས་ཁ་དོག་འཛིག་པར་གྱུ་བ་ཅིང་རྟོགས་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྒར་བྱུང་བའི་ཁ་དོག་གི་དངོས་པོ་བྱིས་མེད་པར་གྱུར་པ་ལ་
 མི་རྟག་ཅེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ད་ཞར་ལ་གཞན་གྱིས་སྒྲོ་བ་དགས་པའི་
 མི་རྟག་པ་འགོག་པ་དེ། རིགས་པ་ཅན་པ་གང་གི་སྒར་ནས་མེད་པ་དང་ཞིག་ནས་
 མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་ལ་ཆོད་ཅིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ན་གནས་པའི་ཡོད་པ་
 ཉིད་དམ་དེ་དང་འབྲེལ་བུས་འབྲེལ་བར་བརྗོད་པའི་རང་ཚུལ་ཅན་ཉིད་མི་རྟག་པ་
 ཉིད་ཀྱི་སྒྲིལ་དོན་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི། དངོས་པོ་མེད་པ་ཅམ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དངོས་པོ་མེད་པའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་དུག་སྒྲུབ་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་དང་། དངོས་
 པོ་ཅམ་ཡང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ནམ་མཁའ་སོགས་ཀྱང་མི་རྟག་པར་བཤམ་བའི་
 བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། རྒྱལ་བ་དེའི་ལུགས་ཀྱི་མཐའ་དེ་དག་གང་ལ་བརྗོད་དྲིས་
 པས། གལ་ཏེ་སྒར་མེད་པ་དང་བྱིས་ཞིག་ནས་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་
 པོ་དེ་ཉིད་དངོས་པོའི་མི་རྟག་པ་ཅིས་མ་ཡིན། གང་གིས་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་མི་
 རྟག་པ་འདོད་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་མི་རྟག་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་མི་རྟག་ཅེས་དུག་པ་དང་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་གནས་ཞེས་
 བདུན་པ་དང་དངོས་པོའི་བྱུང་པར་དང་བྱུང་པར་གྱི་གཞི་ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་དུ་མི་
 རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། མཐའ་དེ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན།
 དངོས་པོའི་སྒར་ནས་མེད་པ་དང་དངོས་པོའི་ཞིག་ནས་མེད་པ་ཅིས་པའི་དུག་སྒྲུབ་དེ་རི་
 ཉམ་སྒྲུབ་དུ་རུང་སྟེ་མི་རུང་བར་བཤམ། བྱུང་དངོས་པོ་གང་འབྲེལ་བ་རང་མཆོན་

མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་དང་འཕྲོ་འདུས་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན།
 ལྷ་ནས་མེད་པ་དང་ཞིག་ནས་མེད་པའི་མཐའ་ཡིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་
 བ་མིན་པར་བཤམ། རྟག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་མཐའ་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་
 དངོས་པོའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་མཐའ་རེ་རེ་ཡིན་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱད་
 པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རིགས་པ་ཅན་པ་དེ་ལ་ཆོས་
 ཅན། རྒྱ་འབྲས་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་
 བཤམ། རྒྱ་འབྲས་དེ་ཡང་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པ་ཅན་པ་དེ་ཡིས་ནི་དངོས་
 པོ་སྤར་མེད་འདོད་པ་མིན་པས་སྤར་མེད་དང་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྩལ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་དེ་ནི་སྤར་མེད་དེ་ཡིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་
 ཅན་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་འདོད་པ་སྤར་གྱི་རྒྱ་འབྲས་འདིར་མི་
 འདོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནམས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བའམ་རང་རྒྱ་
 དང་འཕྲོད་འདུས་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་ཞེས་གྲགས་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་
 ཁྱོད་རྒྱར་འདོད་པ་འདི་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྐྱེད་བྱའི་འབྲས་བུ་གང་སྟེ་མེད་པར་
 བཤམ། ཡོད་པ་ཉིད་དང་དེ་དང་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་ནི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ན་
 རང་གི་བསྐྱེད་བྱའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་ཡང་རང་གི་བསྐྱེད་བྱའི་
 འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱས་བསྐྱེད་
 བྱའི་འབྲས་བུ་མེད་པར་བཤམ། དངོས་པོ་སྤར་མེད་ལྷན་པའམ་ཡོད་པ་མིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་དང་སྤར་མེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་

ས་ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་བུ་གང་ཞིག་སྤར་མེད་པ་དེ་ཕྱིས་རྒྱས་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 འདོད་ན། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རིལ་པོ་འདི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། །སྤར་མེད་དང་
 དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་ཁས་མི་ལེན་ན་ངེས་སྐད་བཤད་པའི་སྒྲིམ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དོན་ཐ་དད་མེད་པར་འདོད་པ་ཅན་གྱི་སྤར་མེད་གྱི་དངོས་པོ་
 ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྤར་མེད་དང་དངོས་པོ་གཉིས་རང་མཆོན་ཐ་དད་པའི་
 འབྲེལ་བ་ས་གྲུབ་ཀྱང་ཁྱོད་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རང་ལ་སྤར་བ་དོན་དུ་
 མེད་པ་ལ་དོན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་ལ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྤར་མེད་དང་དངོས་པོ་
 ཐ་དད་པ་སྤར་སྤར་བ་ཅན་གྱི་ལྷོག་པ་ནི་ཁྱོད་འཇུག་པའི་རྟེན་ནམ་རྒྱ་མཆོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ལའང་ཅེས་པས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་དུ་མཛོན་པར་འདོད་པ་
 ཅན་གྱི་ལྷས་སྒྲིམ་གྱི་རིལ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ལྷ་སྒྲིམ་དང་རིལ་བ་དང་རང་
 མཆོན་ཐ་དད་པའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཁྱོད་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་གཉིས་རྟེན་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྤར་བའི་ལྷོག་པ་དེ་ཁྱོད་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཡང་གཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །བྱུག་པ་མེད་འགྱུར་དུན་སོགས་བཞིན། །
 ཞེས་པ་འཆད་དེ། སྤར་ཁང་ནང་དུ་མཐོང་བའི་ཅན་དན་གྱི་མེ་ཕྱིས་དུ་བའི་རྟགས་
 ལས་དེ་ཉིད་འདིའི་ཞེས་ངོ་གཤེས་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། །བྱད་པར་རང་མཆོན་ངོ་གཤེས་
 པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤར་མཐོང་བ་དང་ཕྱིས་མཐོང་བའི་མེ་གཉིས་སྐད་
 ཅིག་སོ་སོར་ཐ་དད་པ་ལ་འདིའི་ཞེས་གཅིག་དུ་འབྲུལ་ནས་ཞེན་པའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་དེས་སྒྲི་འཛིན་ཅིང་བྱད་པར་མི་འཛིན་པས་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། །བྱད་

པར་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་བཤམ། སྒར་
 མཐོང་བ་དང་བྱིས་མཐོང་བའི་མེ་དེའི་མཆོངས་པ་སྟེ་སྟེ་ཅམ་འཛིན་པའི་བྱིར།
 གལ་ཏེ་དེ་སྟེ་འཛིན་རྗེས་དཔག་མེད་མིན་ཏེ་སྒར་གྱི་མེ་དེ་ཉིད་དེས་དེ་ཉིད་འཛིན་
 པ་དེའི་བྱིར་ན་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་དང་མེད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྒར་གྱི་མེ་དེ་ཆོས་
 ཅན། བྱིས་ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་གྱི་ཚད་མས་འཛིན་པའི་ཆོན་ཚད་མས་གྲུབ་པར་
 བཤམ། དེས་དེ་འཛིན་པའི་དཔེ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་འཇལ་བར་བྱེད་
 པ་ལས་ངོ་ཤེས་གྱི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་བཤམ་ལོ། །གལ་
 ཏེ་དེའི་ཆོ་བརྗེད་པའི་བྱིར་ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་གྱི་ཚད་མས་འཛིན་པའི་སྟོན་མེད་ཅི་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། དེས་དེ་འཛིན་པའི་དཔེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེས་དེ་འཛིན་པའི་ཆོན་
 བརྗེད་པ་དེ་ཉིད་གྱི་བྱིར། གལ་ཏེ་བྱིས་མཐོང་བའི་མེ་ལ་སྒར་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་
 མཐོང་བའི་མེ་དེའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ནི་ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་
 པས་སྟོན་མེད་ཅི་ན། དེ་ལྟ་ན་སྒར་གྱི་མངོན་སུམ་དང་བྱིས་གྱི་མིག་ཤེས་གྱི་ཡུལ་
 གཉིས་པོ་དེ་གཅིག་གམ་གྱི་དང་། གྱི་དང་ན། ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་གྱི་སྟོ་དེ་ཆོས་ཅན།
 བྱིན་ཅི་ལྟག་ཡིན་གྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དངོས་གཞན་ད་ལྟའི་མེ་དེ་ལ་སྒར་
 གྱི་མེ་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བྱིར། གཅིག་ན་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བཤམ།
 སྒར་གྱི་མངོན་སུམ་དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་ཞེན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་གྱི་
 གཞུང་འཇུགས་པ་དེ། སྒར་གྱི་མངོན་སུམ་དང་ཅིག་ཤོས་བྱིས་གྱི་ངོ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་
 གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་གཉིས་གང་རུང་ཅིག་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ན་གཉིས་ཀ་

གྲུབ་པར་བྲལ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཁྱོད་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་ངོ་ཤེས་དེ་ཅི་
 ཕྱིར་འདོད་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་ངོ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རིགས་པ་ཤེས་པའི་སྐུ་ལས་པས་
 དྲན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ། སྤྱིས་ཀྱི་མེ་དེ་གཞན་སྤར་གྱི་མེ་དང་འདྲིའོ་ཞེས་གཅིག་
 ཏུ་མཆོམས་སྒྲུབ་པའི་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་རྟགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་
 དྲན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྐུ་གཏན་ཆོག་ལ་ལྟོས། དང་པོ་ནི།
 དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ཆོས་ཅན་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་བྲལ།
 བསྐྱབ་བྱ་ལ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ན། དྲན་པ་འགའ་ཞིག་གྱུར་རྟགས་
 ལ་ལྟོས་པ་ཡོད་པ་མ་དེས་སོ། །དེ་ལྟར་ལོག་རྟོག་བཞིའི་ནང་ནས་གྲངས་དང་སྒྲིབ་
 ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་ནས། ད་མཆོན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་
 པའི་ཕྱིར་དུ་བཤད་པ་སྒྲོབ་དཔོན་སྤྱོད་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་
 ཉིད་སྟོན་པ་ན་རྟོག་བྲལ་གྱི་འབྲང་པ་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ།
 མངོན་སུམ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་ནི་རང་གི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་
 འགྱུར་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀུན་ལས་བདུས་སུ། མིང་དང་
 རིགས་སོགས་སྒྲུབ་པ་ཡིས། རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་སོ། །ཞེས་པ་ཙམ་
 ལས་མ་གསུངས་སོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྒྲེ་བོ་ཀུན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སོ་སོ་
 རང་གི་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མིང་
 ལ་བརྟེན་པའང་མིང་གི་རྟེན་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་པར་སྒྲུབ་བཞིག་གོ། །དེའི་
 སྒྲུབ་ཕྱིད་ནི། ཡུལ་བམས་ཅད་ལས་ནི་སེམས་ཕྱིར་འཕྲོ་བ་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་ནང་

གི་བདག་ཉིད་ཏྲེགས་པའི་རྒྱུ་གིས་གཡོ་བ་མེད་པར་གནས་པ་ནའང་མིག་གིས་
གཟུགས་དག་མཐོང་བའི་སྟོ་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་སྒྲིམ་གྱི་ཤེས་པ་ཏྲེག་པ་དང་བྲལ་
བ་ཡིན་ཏེ། ཏྲེག་པ་ཡོད་ན་རྗེས་ཐོབ་གྱི་ཤེས་པའི་སྒྲུབ་ཡང་ཁོ་བོའི་རྣམ་ཏྲེག་ཅི་
དང་རི་འདྲ་བར་འགྱུར་ཞེས་ཅུང་ཟད་རྣམ་པར་ཏྲེག་པ་ན་ཁོ་བོའི་རྣམ་ཏྲེག་ནི་འདི་
དང་འདི་འདྲ་བར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་རིག་པ་ལས་སྒྲུབ་བཤད་པའི་སེམས་ཕྱིར་འགྲོ་བ་
ནང་དུ་བསྐྱུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་པོ་ཏྲེག་པ་དང་ཉིད་ལ་ནི་རྗེས་ཐོབ་གྱི་
ཤེས་པས་ཏྲེག་པར་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གོ་སྒྲུབ་པར་
དགོངས་ནས་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་ན་ཡང་མདོན་སུམ་ཏྲེག་བྲལ་གྱི་འབྲང་བ་
གཞན་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར། བདའི་དུས་གཅིག་དུ་མཐོང་བའི་བྱད་པར་
བ་བྲ་མོ་དང་མཆོན་པ་གཅིག་ནི་ཆོས་ཅན། རྗེད་བྱེད་སྒྲུབ་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ།
གཞན་ཐ་སྙད་གྱི་དུས་འགའ་ཞིག་དུ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པ་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྟེ་དངོས་པོ་བསྒྲུབ་ཡུལ་ཡིན་པས་གྲུབ་པ་ལ་བསྐྱབས་སོ་ཞེ་ན། བ་
ལང་གི་གསལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དང་ལས་རྗེས་ཐོབ་པའི་སྟེ་གཞན་དངོས་པོ་བ་
སྒྲུབ་ཡུལ་དུ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དང་ལས་རྗེས་ཐོབ་པའི་སྟེ་གཞན་དངོས་པོ་བ་སྟོ་
ལ་སྒྲུབ་དུང་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟེ་དངོས་པོ་བ་མེད་ཅིང་གསལ་
བ་དང་མཆོན་སྒྲུབ་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ་དབང་ཤེས་གྱིས་མིང་དང་འདྲེས་པའི་
དོན་མི་འདྲིན་ཅིང་མ་འདྲེས་པ་འདྲིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ལས་སྒྲིམ་པའི་སྟོ་
བསམས་ཅད་བྱད་པར་དང་མཆོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་བྱད་པར་

རང་མཆོན་རྒྱལ་སྐྱོད་ཀྱི་སྒྲིག་པ་ལྟ་བུ་དེ་དངོས་སུ་འབྱུག་པ་
 སྤྱིད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་པར་དེ་ལྟོད་བརྟུན་དང་ཐ་སྐྱོད་ཀྱི་དུས་སུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 པ་མེད་པས་ན་ལྟོད་ལ་བརྟུན་དངོས་སུ་འབྱུག་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་དབང་
 ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་སྒྲིག་དང་འབྲེས་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་
 ཡུལ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་དངོས་སུ་མི་སྦྱོར་བའི་བྱིར། རྩལ་སྟེ། སྒྲིག་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་ཡར་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་དེ་རྒྱལ་སྤྱི་ཉིད་ནི། དངོས་སུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་
 ཀྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བརྟུན་འབྲེལ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་སྒྲིག་ཡུལ་དེ་ནི་
 ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་ཤེས་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། མིང་དང་དོན་དུ་སྒྲིག་པའི་
 བྱིར། རྩལ་སྟེ། དོན་དེའི་མིང་འདིའི་ཞེས་ནི་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་མིང་
 དང་དོན་དུ་སྒྲིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་བརྟུན་འབྲེལ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་སྒྲིག་
 ཡུལ་ཡིན་པས་ན་འོ། །དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་སྒྲིག་པ་ཐ་
 དད་པ་ཡིས་ནི་དོན་ཡུལ་རྒྱལ་སྐྱོད་ཀྱི་དང་པོའི་ལྟོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་
 པའི་སྒྲིག་ཡུལ་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་དེའི་ཆེ་དབང་ཤེས་ལ་གསལ་
 བར་སྒྲིག་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་གསལ་བར་སྒྲིག་པ་མེད་པར་མི་གསལ་པ་འབྲེས་
 བར་སྒྲིག་པའི་བྱིར་རོ། །མིག་ལ་དོན་གཞུགས་རང་མཆོན་སྒྲིག་པ་ན་ཡང་འདི་
 གཞུགས་སོགས་ཞེས་གཞན་གྱིས་བརྟུན་སྒྲིག་ནས་བསྟན་པའི་བརྟུན་དངོས་ཡུལ་
 གང་ཡིན་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་ཤེས་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པས་
 རང་གི་སྒྲིག་ཡུལ་ལ་འདི་གཞུགས་ཞེས་བརྟུན་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་གྱི་བྱིར་རོ།

གྱི་གཟུགས་རང་མཆོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རང་མཆོན་
ཆོས་ཅན། རག་གི་བདའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཡིན་ན་མིག་གི་དབང་པོའི་
བྱ་བ་མེད་པ་མིག་བརྩམ་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཡང་གཞན་གྱི་རག་
ཅོམ་གྱིས་གསལ་བར་སྒྲུང་དགོས་པ་ལ་འདི་ལྟར་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བདེ་འཇུག་
པ་མེད་པའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་རང་མཆོན་
པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་རྟག་
པའི་སྒྲུང་ཡུལ་དེ་ནི་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དོན་དེའི་མིང་འདིའི་ཞེས་འབྲེལ་
བར་བྱེད་པའི་རྟག་པ་ལ་མིང་དང་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དེ་ནི་མིང་
དང་དོན་དུ་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དབང་ཤེས་ལ་
གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་དོན་རང་མཆོན་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདེ་འཇུག་བྱེད་པའི་
རྟག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་དེ་ལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་ལ་མི་གསལ་བ་འདྲེས་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། དབང་ཤེས་དང་རྟག་
པའི་སྒྲུང་ཡུལ་གྱི་དོན་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་བྱ་དད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་བ་གསལ་མི་གསལ་བྱ་དད་པར་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་རང་མཆོན་ནི་བར་བསྟན་ནས་བདེ་སྟོར་བྱེད་པ་རང་མཆོན་བདའི་དངོས་
ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིག་ལ་དོན་རང་མཆོན་སྒྲུང་བ་ན་འདི་གཟུགས་སོགས་ཞེས་
བདེ་འཇུག་བྱེད་པའི་ཆོ་ཡང་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་གཟུགས་གྱི་སྟེ་གང་ཡིན་དེ་ནི་ད་
སྟེ་ཡིས་སྟོར་བར་བྱེད་ཀྱི་མིག་སོགས་དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་

ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཞེས་པའི་སྒྲིའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོའི་བྱ་
 བ་མེད་པ་མིག་བཙུམས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་གཟུགས་ཞེས་པའི་གཞན་
 གྱི་རྒྱ་ཙམ་གྱིས་རང་ཉིད་གསལ་བར་སྒྲུབ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་
 སོགས་རང་མཆོད་བདེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲིའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཞེས་
 པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ལས་བདེའི་འབྲེལ་བ་མ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་
 རྫོང་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བདེ་མི་ཤེས་པའི་སྒྲེས་བྱས་ཀྱང་བྱོད་ལས་དོན་
 རང་དབང་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ན་རེ།
 ཐག་ཁྲ་ལ་འདི་སྒྲུལ་ལོ་སྒྲུལ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་མདོར་སུམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་ན་མཐོང་རྟོག་སྐད་ཅིག་སྒྲ་ཕྱིའི་བར་རང་ལས་རྩ་ས་གཞན་པའི་རྟོག་པས་
 བཅད་པས་རྒྱན་ཆད་ཅིང་འདུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཐག་ཁྲ་ལ་འདི་
 སྒྲུལ་ལོ་སྒྲུལ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་བཅས་དང་ཐག་ཁྲའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
 མེད་པའི་ཡིད་ཤེས་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྩ་ས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཀྱང་གཅིག་དུ་འབྲུལ་
 པའི་རྒྱ་མཆོད་ཡོད་དེ། ཡུལ་ལ་གཅིག་ཆར་དུ་འདུག་པའི་ཕྱིར་རམ་ཡུལ་ལ་འདུག་
 པ་ཆེས་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་སྒྲུན་པོ་དག་གཅིག་དུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཐག་
 ཁྲ་མཐོང་བའི་མདོར་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྐད་ཅིག་སྒྲ་ཕྱི་རྒྱན་ཆད་ཅིང་འདུག་
 པར་གྱུར་བར་ཐལ། དེའི་བར་རང་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་རྟོག་གིས་བཅད་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་དེ་གཉིས་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། མདོར་སུམ་རྟོག་པར་སྒྲ་བ་གཞན་གྱི་
 ལུགས་ལའང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བ་ལང་ལས་རིགས་ཐ་དད་པའི་འདས་པའི་སྒྲ་སོགས་

རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཆེ་བ་ལང་གི། ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
 སྐད་ཅིག་སྒྲ་ཕྱི་རྒྱུ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་ཇི་ལྟར་མིན་ཏེ་ཡིན་པར་བཤམ། དེའི་བར་
 རང་ལས་རྩ་ས་གཞན་པའི་རྣམ་རྟོག་གིས་བཅད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ཆོས་ཅན།
 རང་གི་སྐད་ཅིག་སྒྲ་ཕྱིའི་བར་དུ་མཐོང་བ་མེད་པ་ཞུགས་པས་རང་གི་སྐད་ཅིག་སྒྲ་
 ཕྱི་བར་མ་ཆད་དུ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ལ་གཞོན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་ལས་ཆོས་
 སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོའི་སྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འགལ་
 མེད་ཆ་གས་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་སྐུར་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོར་
 གྱིས་བར་མ་ཆད་པར་ལའོར་ལོའི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་བཞིན་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཐག་
 བྲའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྐད་ཅིག་སྒྲ་ཕྱིའི་བར་དུ་
 མཐོང་མེད་ཞུགས་པས་སྒྲ་ཕྱི་བར་མ་ཆད་དུ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ལ་གཞོན་པ་མེད་
 པར་བཤམ། བྱོད་མཐོང་མེད་ལས་ཆོས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བྱོད་དངོས་པོའི་
 སྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེ་ནི་མཚུངས་པ་ཡིན་ཅོ། །གཞན་ཡང་འཇུག་པ་
 སྐུར་བས་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུལ་ན། ཡི་གེ་ས་རམ་ས་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་དེའང་
 ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་ས་རམ་ས་ཡི་ཆ་གས་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོས་པར་འགྱུར་བར་
 བཤམ། དེ་ཐོས་པ་ཆོས་འཇུག་པ་སྐུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་
 དུ་མི་སྒྲིེ་བར་འདོད་པ་འདིར་གཞུགས་སོགས་དོན་ལྡན་ཀུན་དང་ཅིག་ཅར་ལྡན་
 ཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ཅན་གྱི་མིག་སོགས་དབང་ལྡན་རྣམས་དང་ཡིད་བྱེད་ནུས་ལྡན་དུ་
 ཡོད་པ་ན་མིང་གི་མཐར་བུག་པ་སྟེ་མིང་ལ་བརྟེན་པའམ་མིང་གི་རྟེན་པ་ཅན་གྱི་

ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། རང་གི་སྐད་ཅིག་སྤྲི་བྱེད་པར་རང་ལས་རྩ་ས་གཞན་
 པའི་འདུག་ཤེས་ལྟ་བུ་རྣམས་གྱི་ཚོད་པར་སྒྲུང་བར་བཤམ། དེ་རྣམས་རང་དང་སྐད་
 ཅིག་སྤྲི་བྱེད་ཅེ་ཅེ་ཞིང་འདྲེས་པ་སྟེ་སྟེལ་ནས་རིམ་ཅན་དུ་སྟེ་བའི་བྱིར་དེ། དེ་རྣམས་
 དང་རྒྱ་ཚོགས་མཉམ་པོར་མཆུངས་ཤིང་ལྷན་ཅིག་དུ་མི་སྟེ་བའི་བྱིར། འདོད་མི་
 ལུས་དེ། དེའི་ཆེ་དེ་འདྲ་བའི་ཡིད་སྟོ་གང་ཡིན་དེ་སྐད་ཅིག་སྤྲི་བྱེད་པར་ཚོད་པ་
 མེད་པར་སྒྲུང་བཞིན་དུ་ཚོད་པར་སྒྲུང་བ་དེ་རོ་མཚར་རོ་ཞེས་དབྱས་སོ། །དེས་ན་
 ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རྒྱུན་རིམ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་སྟོ་དུ་མ་ནི་ཅིག་
 ཅར་སྟེ་བར་འགྱུར་དེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རིམ་སྐད་བཤད་པའི་སྟོན་ཡོད་པ་དེའི་བྱིར།
 གཞན་ཡང་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྟེ་ན་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་འདུག་བཞིན་པའི་
 མིག་ཤེས་གཉིས་ཚོས་ཅན། སྒྲུང་བ་ལ་ཡང་བྱུང་པར་མེད་པ་རིམ་ལྟ་བུ་ཡིན་དེ་མ་
 ཡིན་པར་བཤམ། བར་ཆད་དང་བཅས་པ་དང་བར་ཆད་མེད་པར་འདུག་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ཡིད་གྱི་དྲོག་པ་འབའ་ཞིག་འདུག་བཞིན་པའི་ཆེ་ལའང་
 ཡིད་ཤེས་ཚོས་ཅན། རང་ཡུལ་རིམ་ཅན་དུ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཅིག་ཅར་དུ་
 འཛིན་པར་བཤམ། རང་ཡུལ་འཛིན་པ་ཆེས་ལྷུང་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་དུ་མ་
 ཅིག་ཅར་སྟེ་ན་ཡུལ་ལྟ་ཏེ་བ་ན་དེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ལྟ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟེ་དགོས་པ་
 ལས་རེ་འགའ་མི་མཐོང་བའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སེམས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་
 གཟུགས་མཛེས་ལ་ཀུན་དུ་ཆགས་པའི་སྐབས་ལ་ལར་སྐྱ་སྟགས་གྱི་དོན་ཏེ་བ་
 ལའང་སྐྱ་སྟགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྟེ་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། ཤེས་

པ་རིས་ཅན་ཁོ་ནར་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཤེས་གཟུགས་མཛེས་
 ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པས་ཡུལ་གཞན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྒྲེ་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
 གྱི་རྣམས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་པ་དུ་
 མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེ་བ་དང་རིམ་གྱིས་སྒྲེ་བར་འདོད་པའི་སྐོལ་བ་གཉི་ག་ལ་ཡང་
 ཡུལ་ལྷ་གཉི་བ་ན་དེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ལྷ་ཅིག་ཅར་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྒྲེ་ཞེས་པའི་
 རྩོད་པ་འདི་ཡོད་པས། བྱོད་གྱིས་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བདབ་པའི་ལན་ལ་བརྟེན་
 བས་ལག་གདབ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་དེ་བསྐྱོག་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཞན་ཡང་སྒྲར་གྱི་དཔེ་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ། འགལ་མེ་ལ་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་
 གསལ་བར་སྒྲར་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། འགལ་མེ་དེའི་ཆ་གསལ་བར་ཆད་དང་
 བཅས་པར་མཐོང་བ་ལ་བར་མ་ཆད་དུ་མཚམས་སྦྱར་བ་ལས་འགལ་མེ་འཁོར་
 ལོའི་རྣམ་པར་འབྱུལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འགལ་མེ་སྒྲར་དུ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་
 པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་མིག་གི་དབང་པོ་ལས་འགལ་མེ་འཁོར་
 ལོའི་རྣམ་པར་འབྱུལ་བར་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྤྱིད་པའི་བདག་པོས་སོགས་
 ཀུན་བདུས་འགྲེལ་བྱེད་ལ་ལ་ན་རེ། བད་ལ་བྱང་བའི་ཀན་པོའི་དབང་ཤེས་ཆོས་
 ཅན། རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལས་སྒྲེས་པ་དང་ཕྱིར་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་
 དང་ཡིད་ལས་བྱང་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་བྱིས་པའི་སྒྲོ་བཞིན་ནོ། །
 དེ་ཡང་དེས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱིས་སྟོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པའི་སྒྲོ་རྟོག་མེད་ཡིན་
 པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་བད་འཛིན་པའི་རྣམས་པ་ཉམས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུ་

བ་ལ། རྟོལ་བ་དེ་དག་གི་ནི་ལྷགས་ལ་བྱིས་པའི་སློ་ཚེས་ཅན། མངོན་སུམ་བཞིན་
 དུ་དོན་ལ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་གཟུགས་སོགས་མངོན་པར་འདོད་པ་མཐོང་བའི་བྱིར།
 ཡང་དེ་ཚེས་ཅན། བྱིས་ནར་སོན་པའི་དུས་ཀྱང་བརྟ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་
 ཐལ། བརྟ་འཛིན་པའི་རྒྱ་དོན་ལ་དཔྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་མ་
 གྲུབ་ཏེ། དེ་ལ་བརྟ་ལ་མ་བྱུང་བའི་ཡིད་དོན་ལ་དཔྱེད་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དེས་ན་བྱིས་
 བརྟ་འཛིན་པ་དེ་འདོད་ཅེ་ན། བྱིས་པའི་དབང་གས་ཀྱི་སློ་ཚེས་ཅན། བྱིས་པའི་སློ་དེ་
 བཞིན་དུ་བྱོད་ལ་ཡང་དོན་ལ་དཔྱེད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱོད་རྟོག་མེད་ཡིན་
 པའི་རྒྱབ་བྱེད་མ་བསྟན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྟོན་དབང་རྟོག་མེད་དུ་རྒྱབ་པའི་
 མཐུན་དཔེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་སོགས་དེའི་རྒྱབ་
 བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་འདི་འདྲ་འདི་ཡང་ཚེས་ཅན། རིགས་པ་
 ཅན་པའི་སློ་རྩོམ་དེ་རྒྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སློ་རྩོམ་དེ་
 རྒྱབ་ཀྱི་བརྒྱབ་བྱེད་ཚེས་དང་མ་འབྲེལ་ཞིང་དགག་བྱེད་ཚེས་དང་མི་འགལ་བའི་
 ལྷག་ལྷན་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རྟོག་མེད་དུ་འགྱུར་རུང་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་
 ཀྱི་རྟོགས་མེད་དུ་བརྒྱབས་ནས་དེའི་དཔེར་བརྟོད་པས་སྟོན་མེད་ཅེ་ན། འགྱུར་
 རུང་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་ཚེས་ཅན། དེའི་སློ་རྩོམ་རྟོན་དབང་
 རྟོག་བྲལ་དུ་རྒྱབ་པ་འདིར་ཡང་རྟགས་སུ་བརྟོད་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སློ་རྩོམ་
 བྱིས་སློ་རྟོག་མེད་དུ་རྒྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་གང་ཞིག དེའི་སློ་རྩོམ་རྟོན་པོ་དང་

པའི་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་བ་ལང་གི་སྒྲི་
 འཛིན་རྣམས་གང་ཡིན་དེའང་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་སྒྲི་དངོས་པོ་བ་གཟུང་དོན་དུ་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་གི་སྒྲི་སྟེ་མིང་དང་དེའི་གསལ་བའི་ཁ་དོག་དབྱིབས་
 སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། ཁ་དོག་དབྱིབས་དང་ཡི་གེ་
 སྟེ་མིང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པས་སྟོང་བ་ཞིག་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲི་ཉིད་དུ་བརྗོད་
 ཅིང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྒྲི་འཛིན་ལ་མི་གསལ་བ་བར་སྒྲུང་བའི་ཁ་དོག་
 དབྱིབས་སོགས་དེ་ཉིད་གསལ་བ་པའི་སྒྲི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་ན།
 ཡང་བ་ལང་འཛིན་པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་སྒྲི་འཛིན་ཤེས་པའི་
 སྒྲུང་ཡུལ་དེས་བ་ལང་གི་རྗེས་ཟུང་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ།
 དེ་རང་གི་ཡུལ་ལ་སྐྱོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སྟོ་ཆོས་ཅན།
 བ་ལང་གི་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ལས་རྗེས་བྱ་དད་པའི་བ་ལང་གི་སྒྲི་འཛིན་ཤེས་
 པའི་སྒྲུང་ཡུལ་དེ་རང་ལ་སྒྲུང་བའང་རྟོད་པར་དགའ་སྟེ། སྒྲི་འཛིན་ཤེས་པའི་སྒྲུང་
 ཡུལ་དེ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་བར་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་རྩལ་གཉིས་ནི་མེད་པར་མི་
 གསལ་བ་ཁོ་ནར་སྒྲུང་བ་ཁྱོད་སྒྲུང་ཡུལ་གསལ་བ་བར་སྒྲུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཞན་ཡང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རིགས་སོགས་རྗེས་ལ་སྒྲུབ་ནས་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱོང་བ་མེད་པར་གནས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་འདྲུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 སྒྲུལ་མ་འདི་ལ་སྒྲུལ་བུ་ཡོད་སྒྲུལ་པའི་སྟོ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དེ་ཡང་སྣལ་མ་དང་སྣམ་བུ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 འཕྲོ་འདུ་དེའོ་ཞེ་ན། སྣལ་མ་འདི་ལ་སྣམ་བུ་ཡོད་ཅེས་པའི་རིགས་པ་ཅན་པའི་སྒྲོ་
 འདི་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རིགས་པ་ཅན་པའི་སྒྲོ་རྩོམ་དངོས་པོའི་སྟོབས་སམ་གྲགས་
 པའི་དབང་གིས་ཁྱོད་ལས་སྣལ་མ་འདི་ལ་སྣམ་བུ་ཡོད་སྣམ་པའི་སྒྲོ་འདུག་པ་མ་
 ཡིན་པར་བཤམ། དེའི་སྒྲོ་རྩོམ་དངོས་པོའི་སྟོབས་སམ་གྲགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མ་
 གྲུབ་པར་རིགས་པ་ཅན་པ་རང་གིས་རང་དགར་བྱས་པའི་བྱ་སྒྲན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་གྲུབ་སྟེ། བ་ལང་ལ་རུ་ཡོད་སྣམ་བུ་ལ་སྣལ་མ་ཡོད་ཅེས་འཛིག་ཏེ་ན་གྲགས་
 ཀྱི་རུ་ལ་བ་ལང་ཡོད། སྣལ་མ་ལ་སྣམ་བུ་ཡོད་ཅེས་འཛིག་ཏེ་ན་གྲགས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་བ་ལང་ལ་རུ་ཡོད་སྣམ་པའི་སྒྲོའི་གཟུང་དོན་
 བ་ལང་དང་རུའི་འཕྲོད་འདུ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བ་ལང་ལ་རུ་ཡོད་སྣམ་པའི་སྒྲོ་ཆོས་
 ཅན། བ་ལང་དང་རུའི་འཕྲོད་འདུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅམ་གྱིས་འདུག་པ་མ་ཡིན་
 པར་བཤམ། བ་ལང་ཞེས་བྱའི་མིང་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་ཅོག་སོགས་དང་ནི་ཡན་ལག་
 ལྷག་མ་སྟེང་གི་ར་བར་རྣམ་པར་བཤམས་ཅད་དཔེ་གས་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 འདུག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྣལ་མ་ལ་སྣམ་བུའོ་ཞེས་པ་ཡང་འཛིག་ཏེ་ན་
 གྲགས་པ་མེད་དེ། སྣལ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྣམ་བུ་འདིའོ་ཞེས་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། རི་
 ལྟ་བུར་ཡང་འབྲས་བུའི་སྣལ་མ་དང་དུས་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་སྣམ་བུའི་
 རྣམ་ལ་དངོས་སུ་འདུག་པ་མིན་ཏེ། རྒྱའི་སྣལ་མ་བྲག་ག་བ་སོགས་ཀྱིས་མཛོན་
 པར་འདུས་བྱས་པ་ལས་ཕྱིས་འབྲས་བུ་སྣམ་བུ་འབྱུང་བར་བརྗོད་པ་ཅམ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲུལ་བུའི་སྒྲ་འདུག་པའི་རྟེན་ནམ་རྒྱ་སྟོན་པ་ན་ཆོས་ཅན། ཡན་
 ལག་ཅན་གྱི་སྒྲུལ་བུའི་རྩ་ས་ཉིད་སྒྲུལ་མ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འདུག་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཏེ།
 སྒྲུལ་གྱི་སྒྲུལ་མ་དེ་གང་ཞེས་དྲིས་པ་ན་སྒྲེས་བུ་འགའ་ཡིས་འབྲས་བུ་སྒྲུལ་བུ་ལ་
 རྒྱའི་སྒྲུལ་མར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་སྒྲུལ་གྱི་སྒྲུལ་མ་དེ་འདྲིའོ་ཞེས་པའོ། ཡང་དེ་
 ལྟར་དྲིས་པ་ན་སྒྲུལ་བུ་ལས་སྒྲུལ་མ་གཅིག་ནི་དཀའ་བར་བྱས་ནས་སྒྲུལ་མ་
 འདྲིའོ་ཞེས་སྒྲུལ་མའི་སྒྲ་འདུག་པར་འགྱུར་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བ་
 ལང་ལ་རྩ་ཡོད་སྒྲུལ་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་དང་རྩའི་འབྲོད་འདུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཙམ་ལས་འདུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་དང་རྩ་པན་ཚུན་པན་གདགས་བྱ་
 དང་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་ཉིད་དམ་ཅོག་སོགས་ཡན་ལག་ལྷག་མ་
 རྣམས་དང་སྟེང་གི་རྩ་བར་རྣམ་པར་བཅད་པ་མེད་པར་སྒྲུང་བ་ཙམ་ལས་འདུག་པ་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲུལ་བུ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རོན་གང་ལ་ཡང་
 དངོས་མིང་དུ་མི་འདུག་པར་བཤམ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་སྒྲུལ་བུའི་རྩ་ས་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། རོན་གང་ལ་བཏགས་མིང་དུ་ཡང་མི་འདུག་པར་བཤམ་ལོ་ཞེས།
 རྒྱའི་སྒྲུལ་མ་རྣམས་བ་ག་བ་སོགས་གྱིས་ལིང་པོ་གཅིག་དུ་བྱས་པ་གང་ཡིན་དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྒྲུལ་བུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དངོས་མེད་དུ་འདུག་སྟེ། དེ་ལས་རོན་
 གཞན་ལ་འབྲུལ་མེད་ཅན་དུ་སྒྲོས་ཤེས་ཤིང་ཁྱོད་དེ་འདོད་རྒྱལ་དང་པོར་སྒྲོར་
 བའི་བདའི་སྒྲོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་རིགས་སོགས་མདོན་སུམ་གྱིས་
 མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ནས། ད་རྩེས་དཔག་གིས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་དེ། ཁྱད་

པར་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། པར་ལས་རྩ་ས་ནི་བྱ་དང་པ་ཅན་གྱི་རིགས་
 སོགས་པར་གྱི་ཆོས་སུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ནི་དགས་དང་རྩེས་དཔག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་དབྱུག་པ་ཅན་དེའི་མཐུན་
 དཔེ་ཡིན་པས་དགས་ས་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་སོགས་གྱི་བྱ་
 སྐྱད་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་དབྱུག་པ་ཅན་ལ་དོན་གཞན་དབྱུག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཅུང་གིས་འདུག་པའང་མ་ཡིན་པར་བཤམ། སྐྱེས་བུ་དང་དབྱུག་པ་པན་ཚུན་
 པན་གདགས་བྱ་འདོགས་བྱེད་དུ་མཐོང་བའི་སྒྲོ་ནས་དེ་གཉིས་བྱེད་གཞི་བྱེད་ཆོས་
 སུ་ཀུན་རྩོབ་སྟེ་སྒྲོ་འདོགས་བྱ་སྐྱད་འདོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཆོག་གི་དོན་
 དབྱུག་གི་དངོས་པོ་དང་ཁང་བཟང་གི་ཕྱིར་བ་ཞེས་སོགས་གྱི་སྒྲ་ཡང་ཆོས་ཅན།
 ཆོག་གི་དོན་དབྱུག་དང་ཁང་བཟང་སོགས་ལ་དངོས་མིང་དུ་འདུག་པ་མ་ཡིན་པར་
 བཤམ། དོན་གཞན་ཆོག་གི་དོན་དབྱུག་དང་ཁང་བཟང་རྒྱ་མཚན་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྟོས་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རིགས་མི་མཐུན་གྱིས་རྩ་ས་མི་རྩོམ་པས་ཁང་བཟང་རྩ་ས་
 མ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་ཁང་བཟང་དེ་རིགས་མི་མཐུན་གྱིས་བརྩམས་པའི་ལྷན་པ་
 ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན། ཁང་བཟང་དེའི་ཕྱིར་བ་དེ་ནི་ཆོག་གི་དོན་དབྱུག་གི་ཅི་
 ཞིག་ཡིན་སྟེ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་བཤམ་ལོ། །དེ་ཡང་རྩ་ས་དང་ཡོན་ཏན་ལས་ས་
 ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། རྩེ་བྲག་འདུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་མི་
 བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་རིགས་ཡིན་ན་ཁང་པ་གཅིག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རྩོད་
 ཁང་བཟང་གི་ཕྱིར་བ་ཞེས་བརྗོད་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། ཁང་བཟང་གི་ཕྱིར་བ་དེ་

ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་སུ་ལྷན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གིང་གཅིག་གྱུར་གིང་གི་རིགས་དང་
 ལྷན་པས་གིང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཁང་བཟང་གི་ཕྱིང་བ་མང་
 པོ་ལ་ཆོས་ཅན། ཁང་བཟང་གི་ཕྱིང་བ་ཁང་བཟང་གི་ཕྱིང་བ་ཞེས་པ་དེའི་སྐྱ་མི་
 འཇུག་པར་བྲལ། ཁང་བཟང་གི་ཕྱིང་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་སུ་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དེ།
 ཇི་ལྟར་ཁང་བཟང་གི་ཕྱིང་བ་རིགས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆོ་རིགས་ལ་རིགས་གཞན་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁང་བཟང་གི་ཕྱིང་བ་ཆེན་པོ་དང་ཁང་བཟང་ཆེན་པོ་སོགས་
 ལ་མི་ཆོས་ཅན། ཆེན་པོ་དང་ཆུང་དུ་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་མི་འཇུག་པར་བྲལ། ཆེ་ཆུང་
 སོགས་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་དེའི་སྐྱ་ཉི་བར་བཏགས་
 པ་ལས་འཇུག་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཁང་བཟང་གི་ཕྱིང་བ་ཆེན་པོ་སོགས་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་ཉི་བར་བཏགས་ནས་འཇུག་པ་མིན་པར་
 བྲལ། དེ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་རི་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཆེན་པོ་དངོས་དང་ཁྱད་
 པར་མེད་པར་རྣམས་གཤམ་གྱིས་ཆེན་པོ་དངོས་སུ་གཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དོན་གཞན་རྒྱ་མཚན་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་སྐྱ་དངོས་
 མིང་དང་དེ་ལས་གཞན་བཏགས་མིང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའང་འཇིག་རྟེན་
 དང་མི་མཐུན་དེ། དངོས་སུ་འཇུག་པར་མཛོན་པར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་དབྱུག་པ་
 ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་དེ་ལའང་རྒྱ་དོན་གཞན་དབྱུག་པ་ཅམ་ལས་འཇུག་པ་མིན་པ་
 ཉིད་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལས་བ་སྟངས་འདོགས་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཆོག་གི་དོན་དུག་རྣམས་ལ་མི་ཆོས་ཅན། ཆོག་དོན་གྱི་སྐྱ་དངོས་མིང་དུ་

མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་འཇུག་པའི་རྒྱ་དོན་གཞན་གང་ཆོག་དོན་ཡོད་པ་ལ་སྟོས་
 པར་མཐོང་སྟེ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། གཞན་ཡང་བྱེད་དངོས་བཏགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
 འཛིན་པ་དང་འགལ་ཏེ། རི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལས་ཐོག་མར་དེའི་མིང་
 ་དུ་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་དེ་དོན་དེའི་མིང་དུ་འཇུག་པའི་དོན་དེ་དང་ཆོས་འགའ་ཞིག་
 མཆུངས་པའི་བྱིར་བྱིས་དོན་གང་ལ་མིང་དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་མིང་དེ་དོན་དེའི་མིང་
 གཞན་པལ་པ་བཏགས་མིང་ཡིན་ལ། བུ་སྒྲུལ་གྱི་དངོས་པོ་ལ་བུ་མེད་ཅེས་དངོས་
 མེད་གྱི་མིང་ཉི་བར་བཏགས་པ་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་བཏགས་གྲགས་
 པའི་དབང་གིས་འཇུག་ཀྱང་གྲགས་པ་ཉིད་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་གོ་ཞེ་ན།
 འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རག་གི་བདའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། རག་གི་བད་དེ་ཡང་ཆོས་
 ཅན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་
 རི་ལྟར་བརྗོད་པ་ལྟར་གྱི་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མེད་ཀྱང་དོན་ཡོད་དེ།
 བྱེད་མིང་ལས་དོན་དེ་བྱིས་ཐ་སྐད་ཀྱི་དུས་སུ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་བྱས་
 པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་བྱུང་པར་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་གོ་རིམ་དོན་
 གཞན་མེད་ཀྱང་མེ་ཏོག་བྲེང་འཛིན་ཞེས་སོགས་སྟེ་བ་སྒྲུབ་གྱི་མིང་བཏགས་པ་དང་
 སྒྲུབ་ཆའམ་ཡན་ལག་ལ་རང་བཞིན་དང་རྒྱུན་དང་རྣམ་འགྱུར་ཞེས་སོགས་བཏགས་
 པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གསལ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་སྟེ་དངོས་པོ་བ་གཅིག་མེད་
 ན་དེ་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྟོ་མི་སྟེའོ་ཞེ་ན། དོན་གྲིང་གསལ་བ་དེ་

དག་ལ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་
 ཤེས་པ་དེས་རིགས་གཅིག་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ཀྱང་
 གང་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་གཅིག་པ་དེ་འདྲའི་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྣམས་
 ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གསལ་ཐ་དད་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་
 ཆོས་ཅན། ཐ་དད་ནའང་ཤིང་གསལ་དེ་གཞན་དུ་རིགས་གཅིག་དུ་བཞག་ཏུ་རུང་
 གྱེ། ཤིང་གསལ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཐ་དད་མིན་པར་རིགས་གཅིག་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་པའི་རྒྱར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཤིང་གསལ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དངོས་
 པོ་བ་གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་བཏགས་ཏེ། ཤིང་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་
 དང་བྲལ་བའི་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བ་ཙམ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཤིང་གསལ་གྱི་
 དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ཤིང་ཞེས་པའི་མཉན་པ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གསལ་དེའི་
 མཐའ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་པ་
 དེ་ཡོད་ཅིང་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་བད་སྒྱར་བ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་ལྷོག་
 པའི་མཐའ་ཅན་ཡིན་ན་སྤྱི་དོན་དངོས་པོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཤིང་སྤྱི་དེ་ནི་ཆོས་
 ཅན། ཤིང་མ་ཡིན་རྣམས་པར་གཅོད་པའི་ཕྱི་རོལ་ཤིང་གི་དོན་བྱེད་པར་རྣམས་པ་ལ་
 དངོས་སུ་རིག་པ་མེད་ཀྱང་ཤིང་གི་ཡུལ་ཅན་དུ་རུང་གྱེ། ཤིང་གསལ་རང་མཆོན་
 པ་དེའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་གྱི་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྣམས་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་
 རྣམས་དང་བཟོད་བྱ་ཚོད་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤིང་གི་མཉན་པ་ཆོས་
 ཅན། ཤིང་རང་མཆོན་བཟོད་པས་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བཟོད་པ་མ་ཡིན། ཤིང་གི་

རོན་གྱི་གཞན་སེལ་བྱེད་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཤིང་གི་གཞན་
 སེལ་བཟོད་པར་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱེས་ཏོག་པའི་གཟུགས་
 བརྒན་བཟོད་ན་སྤྱི་རོལ་སྐྱོ་དོན་དུ་འགྱུར་ཏེ་དེ་སྤྱི་རོལ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས། ཤིང་
 སྐྱོ་དག་ལས་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གཤམ་པ་ལ་གཞན་ཤིང་གི་གཟུགས་བརྒན་ཤིང་མ་
 ཡིན་ལས་ལྷོག་པ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་གང་ཡིན་དེ་འདྲ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རོལ་དོན་གྱི་
 ཤིང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཤིང་རང་མཆོན་མཐོང་བའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་
 བའི་འབྱུལ་པའི་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱོ་དོན་དངོས་པོ་བ་ཡོད་དེ་གཤམ་
 པའི་ཆར་གྱུར་པའི་ཏོག་པའི་གཟུགས་བརྒན་དེ་བཟོད་པའི་བྱིར་ཞེས། ཤིང་གི་
 གཞན་པ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་དོན་གྱི་ཆ་གང་ཏོག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་
 ཐུལ། གཤམ་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་ཏོག་པའི་གཟུགས་བརྒན་དེ་ཅམ་ཞིག་བཟོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། ཤིང་ལ་བརྟེན་པ་ནི་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐུལ། ཁྱོད་ལས་
 ཤིང་དེ་མི་ཏོགས་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། ཤིང་སྐྱོ་དེ་ཤིང་དེ་ཏོགས་པའི་དོན་དུ་བརྟེན་
 སྐྱུར་བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཤིང་སྐྱོ་དོན་གྱི་ཆ་ནི་ཅི་ཞིག་བཟོད་ཅེས་འདྲི་བ་
 དེ་ལ་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བཟོད་ཅེས་བཟོད་པར་བྱ་ཞིང་། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་ཏོག་
 པའི་རྣམ་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། དེ་སྤྱི་ཁྱོད་ཤིང་སྐྱེས་བཟོད་པས་ཇི་སྒྲུང་ན་དོན་ཏོན་
 སྤྱི་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་མ་བཟོད་པ་མིན་པར་ཐུལ། སྤྱི་རོལ་ཤིང་གི་དོན་དེ་ཤིང་གི་སྤྱི་
 སྤྱི་བཟོད་བྱུར་བཞེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐུལ། དོན་ཤིང་གསལ་རྣམས་
 ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་

བ་ཅན་གྱི་ཤིང་གི་སྤྱི་སྤྱོད་བར་བྱས་པ་དེ་ནི་ཤིང་གསལ་པ་བམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 བ་ཅན་གྱི་ཤིང་གི་དོན་གོ་བྱེད་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ལ་ཤིང་རང་མཚན་མཐོང་བ་
 གོམས་པའི་བག་ཆགས་གྱིས་སྤྱུལ་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་དེའང་ཆོས་
 ཅན། ཤིང་གསལ་ལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤིང་གི་སྤྱི་སྤྱོད་བརྗོད་བྱར་མེད་པ་
 ཅན་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྒོ་ལས་བྱ་དད་མེད་པར་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཤིང་སྤྱི་དོན་གང་
 ཡིན་ཞེས་འདྲི་བ་དེ་ལ་རང་ལ་སྤྱང་བའི་གཟུགས་བརྒྱན་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་
 བ་ལ་ནི་འགལ་བ་མེད་དེ། རང་ལ་སྤྱང་བའི་གཟུགས་བརྒྱན་དེ་ཕྱི་རོལ་ཤིང་གི་
 དངོས་པོར་སྒྲོ་བཏགས་པ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་བརྒྱུག་
 པའི་ཤིང་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་
 ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་འདྲི་ཆོས་ཅན། ཤིང་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་བྱང་སྟེ།
 ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་པའི་སྒོ་ནས་དོན་ཤིང་གསལ་གྱི་ཆ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་
 སྤྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིང་འཛིན་གེས་པའི་ཤིང་སྤྱི་ཡིས་ངེས་པར་སྤྱུལ་པའི་རྟོག་པ་
 དེ་དག་ཆོས་ཅན། ལོག་པའམ་རྟུན་པར་སྤྱང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་སྤྱང་བ་ཤིང་
 དུ་མེད་པ་ལ་ཤིང་དུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤིང་གི་མཉན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་
 གི་གཞན་སེལ་བརྗོད་པར་བྱེད་དེ། བ་སྤྱད་གྱི་དུས་སུ་ཤིང་མ་ཡིན་སྤངས་ནས་
 ཤིང་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་
 བ་ནི། ཤིང་སྤྱི་ཆོས་ཅན། བརྗོད་དུས་ན་ཡང་ཤིང་སྤྱིས་བསྟུན་པའི་དོན་ཤིང་འཛིན་

རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྒན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་དུ་སྟོ་བདགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཤིང་
 གི་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་བརྟ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་དེ། རྟགས་སྒྲ་མ་དེའི་ཕྱིར། གཟུགས་
 བརྒན་ཅི་འདྲ་ཞེ་ན། རང་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་དུ་མཐོང་ཞིང་ཞེན་པའི་སྟོ་ནས་དེ་
 ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ནམ་རྒྱ་ཞིག་གོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྟོ་གཞན་སེལ་ལ་སྟོར་གྱི་སྟོ་
 དེས་པོ་བ་ལ་མི་སྟོར་ཞེ་ན། ཤིང་སྟོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་གཞན་སེལ་དང་བརྟ་
 འབྲེལ་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི་སྟོ་དེས་པོ་བ་ལ་བརྟ་འབྲེལ་བྱེད་པར་མི་རུང་སྟེ།
 གཞན་དུ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་འདུག་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་སྟོས་པ་དང་ཤིང་གསལ་ལ་
 ལར་འདུག་པ་དེ་མཐོང་བ་ལ་སྟོས་ནས་བརྟ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
 དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རིགས་དང་འདུ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྷན་ཁྱེད་གྱི་གཟུང་དོན་
 དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་དེ། རིགས་སོགས་དེ་མངོན་རྗེས་གང་གིས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་དེའི་
 ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་གྱི་གཟུང་དོན་དང་རིགས་སོགས་དེ་དག་ལ་
 རྟོན་བྱེད་གྱིས་མཉན་པ་བརྟ་འབྲེལ་བྱེད་པ་མིན་དེ། གཞན་རིགས་མི་མཐུན་ལས་
 ལྟོག་པའི་གཞན་སེལ་ཉིད་ལ་རྟོན་བྱེད་གྱི་སྟོ་དེས་སུ་སྟོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་
 གིས་དབང་ཤེས་དོན་སྟོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་བསལ་ནས་ད་མིང་སྟོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་
 འགོག་པ་སྟེ། མིག་ཤེས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། བརྟ་དྲན་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱིས་སྒྲར་
 བརྟ་དུས་སུ་མཐོང་བའི་མིང་ཕྱིས་ཐ་སྟོན་དུས་གྱི་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟེ་བར་བྱེད་
 པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་རྗེ་ལྷར་ཡིན་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོ་ཕྱི་གཅིག་
 ཏུ་འཛིན་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བ་ལང་ལས་གཞན་འདས་པའི་དོན་ལ་

རྒྱུ་པར་རྟོག་པའི་སེམས་འདུག་པ་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་བུའི་མིག་གིས་བ་ལང་གི་
གཟུགས་དག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་གྱུར་པའི་མིག་གིས་དེར་ནི་ཚོས་ཅན།
གསལ་བར་དེའི་བད་འཛིན་པ་དེས་བསྐྱེད་པའི་རྟོག་པའང་མེད་དེ། དེས་མིང་གི་
བད་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་རྟོག་པ་འདས་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བཞིན་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དབང་གིས་ཚོས་ཅན། མིང་སྒྲིམ་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
རང་ཡུལ་དེ་རྫོང་བྱེད་སྒྲིའི་དངོས་གྱི་བརྫོང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། གང་ལ་
རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྲིའི་དེས་བར་འགོད་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་མིང་སྒྲིམ་རྟོག་པ་ཡུལ་ཅན་དུ་
སྒྲིམ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་གིས་གྱི་ཡུལ་རྫོང་བྱེད་སྒྲིའི་དངོས་ཡུལ་
ཡིན་ན། དབང་སྒྲིམ་གྱི་གིས་བ་ཚོས་ཅན། རྒྱུན་ལ་མ་སྒྲིམ་བར་འདོད་པ་ཅན་
གྱིས་འདུག་པར་འགྱུར་བར་བལ་། སྒྲིའི་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེས་ནའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བར་བལ་
ལོ། །གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་དབང་གིས་རྟོག་མེད་དུ་འགྱུར་སྒྲེ། གཟུགས་
ལ་འདི་གཟུགས་སོགས་ཞེས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་སྒྲིམ་བུ་ཚོས་ཅན།
དེའི་ཚེ་རང་རྒྱུད་གྱི་གཟུགས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་མེད་པར་བལ་། དེའི་ཚེ་དེ་ཡོད་ན་
འདི་གཟུགས་དེ་འཛིན་པའི་སྒྲིའི་ཞེས་རྟོག་དགོས་པ་ལ་དེ་རིམ་ལྔར་མཐོང་སྒྲེ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷན་བལ་བ་ལས་གཟུགས་འཛིན་དེའི་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའང་
ཡོད་དེ། དེ་མེད་ན་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་ཁོ་བོས་གཟུགས་མཐོང་
བའོ་སྒྲིམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་པར་བལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རྩ་བའི་ཐལ་ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། རང་འཛིན་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་སྟོང་
 བྱེད་དེ་ནི་ཏྲོག་མེད་རི་ལྷ་ར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་འདི་གཟུགས་སོ་འདི་གཟུགས་
 འཛིན་པའོ་སྒྲམ་པའི་ཏྲོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་འཛིན་དེ་དེ་ཉིད་
 གྱིས་སྟོང་བ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་གཟུགས་ལ་ཏྲོག་བཞིན་པའི་
 ཆོ་རང་ཉིད་གཟུགས་འཛིན་པའོ་སྒྲམ་དུ་རང་ཉིད་གྱིས་སྟོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 གྱིས་བུའི་རྒྱུད་ལ་འདི་གཟུགས་སོ་སྒྲམ་པའི་ཏྲོག་པ་དང་འདི་གཟུགས་འཛིན་པའོ་
 སྒྲམ་པའི་ཏྲོག་པ་གཉིས་སྟེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟེ་བ་མཐོང་བ་མེད་པའི་
 བྱིར། རིགས་པ་དེས་ནི་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་དང་དུས་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་པར་
 ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་འདི་གཟུགས་འཛིན་པའོ་སྒྲམ་དུ་སྟོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཏྲགས་སྒྲམ་དེའི་བྱིར་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་རང་ལས་བྱིས་བུར་
 བའི་ཏྲོག་པས་སྟོང་ཞེ་ན། གཟུགས་འཛིན་སྟོང་བའི་ཏྲོག་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་
 འཛིན་དེ་ལ་ནི་དྲན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་གི་དུས་ན་འདས་པའི་གཟུགས་
 འཛིན་ལ་སྟོང་བྱེད་དུ་འདུག་པའི་ཏྲོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་དྲན་པ་
 དེ་རི་ལྷ་ར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་དེ་སྟོང་བྱེད་མེད་པའི་སྟོ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ལྷ་སྟེན་རང་གི་སྟོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལྷ་སྟེན་གྱི་སྟོ་དང་
 གཞན་མཆོད་སྟེན་གྱི་སྟོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལྷ་སྟེན་གྱི་སྟོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཡོངས་
 སུ་གཅོད་པའི་ཚུལ་ངོ་བོ་གཅིག་པར་འགྱུར་གྱི་མདོན་སུམ་དུ་སྟོང་མི་སྟོང་གི་བྱེད་
 པར་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་སྟོག་གྲུབ་གཅོད་བྱེད་དུ་མཚུངས་པའི་བྱིར། གཞན་

ཡང་མདོན་སུམ་རྟོག་པར་སྒྲ་བ་དང་རྟོག་མེད་ཡིན་ཡང་རང་རིག་མེད་པར་སྒྲ་བ་
 དེ་དག་གི་ལྟར་ན། དོན་རིགས་འདས་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཅིས་གྲུབ་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་
 ཐལ། གང་གི་སྤྱིར་དེ་ལ་ནི་མདོན་སུམ་དུ་འཇལ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནིར་རྟགས་
 ཅན་རྗེས་དཔག་གྲང་འཇལ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྒྲ་བྱུང་གྲུབ་སྟེ།
 མདོན་སུམ་ནི་ད་ལྟར་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱིར་བྱུང་གྲུབ་སྟེ། ཁྱེད་
 བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བབྱུང་ན་ཆོས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་དག་དང་ཐལ་ནིར་ཆོས་ཅན་
 དུ་བབྱུང་ན་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པས་རྟགས་སྟོགས་ཆོས་ཡོད་པ་མིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །
 གལ་ཏེ་རྩ་རྟགས་སྒྲ་མ་མ་གྲུབ་སྟེ། དོན་རིགས་འདས་པ་དེའི་ངོ་བོ་འཕྲུལ་རྣམས་པར་
 སྒྲར་བ་ཅན་གྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་སྟོང་སྤྱི་མས་དོན་རིགས་འདས་པ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ།
 མདོ་སྟེ་པས་དབང་གེས་གྱིས་གཟུགས་སོགས་འགགས་མ་ཐག་པའི་རྣམས་པར་
 སྒྲར་ནས་གཟུགས་སོགས་འདས་པ་འཛིན་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འོ་ཞེ་ན། དོན་
 གཅིག་འགགས་མ་ཐག་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲེས་པའི་སྟོང་ཆོས་ཅན། དོན་རིགས་སྒྲ་མ་སྒྲ་
 མའི་སྟོང་དེ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་དང་རང་གི་བར་དུ་དོན་རིག་
 འགགས་མ་ཐག་པ་དེས་ཆོད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་གཟུང་འཛིན་སྟོང་བྱེད་ཡོད་ཅིང་
 དེ་རྟོག་པར་མི་འཐད་པས་ཇི་ལྟར་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམས་གེས་ཉམས་སུ་སྟོང་
 བྱེད་དེ་རྟོག་མེད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མདོན་སུམ་གཞན་ཡང་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་
 མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བད་དེས་སུ་བྱ་བར་མི་རྣམས་པའི་ཡུལ་འཛིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་
 ཡང་སྒྲེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་པར་རང་མཚན་གེས་པ་གང་གིས་གསལ་བོར་རྟོགས་

པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་མེད་པའི་བྱིར། གལ་
ཏེ་རྟོག་པས་རྟོགས་སོ་ཞེ་ན། རྟོག་པ་འང་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་མི་རྟོགས་པར་
ཐལ། སྤྱི་བརྗོད་པའི་རང་ཚུལ་ཅན་གྱི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདྲུག་
པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་མཛོན་སུམ་རྟོག་མེད་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པས་དེས་རང་མཆོན་
རྟོགས་སོ་ཞེ་ན། མཛོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། མཛོན་སུམ་རྟོག་མེད་དེ་བཞིན་
དུ་རྟོག་མེད་དུ་ཐལ། དེ་དང་རང་རྒྱ་རྒྱུན་གསུམ་མཚུངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅན་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་བུའི་དེ་འདྲ་མི་འདྲ་ཐ་དད་པ་ནི་རྒྱའི་བདག་ཉིད་འདྲ་
མི་འདྲ་ཐ་དད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་
རང་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་དུ་གྲུབ་སྟེ། མིང་སྟོར་རྟོག་པ་
ཆོས་ཅན། སྤྱི་བ་སྤྱི་རོལ་དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གྱི་བརྟན་དྲན་པ་ཅུ་
ལས་སྤྱི་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མིག་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། མིང་སྟོར་རྟོག་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གྱི་བརྟན་དྲན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་གཟུང་དོན་གྱི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་
ཉིད་ལས་སྤྱི་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རྟོགས་མ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ནི་རང་
གི་བརྟན་དྲན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་འཛིན་དབང་པོའི་སྒྲོ་དག་ལ་
ཕན་འདོགས་རྣམ་པར་འགྱུར་གྱི་དེ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་
བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྟན་དྲན་ཉིད་
ལ་དངོས་སུ་ཕན་པར་འགྱུར་གྱི་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་མི་ཕན་པར་
ཐལ། རང་མཛོན་དུ་སྟོགས་པ་ལས་བརྟན་དྲན་ཏེ་སྤྱི་ཞིང་བརྟན་དྲན་ལས་རང་འཛིན་

མིག་ཤེས་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མ་བུའི་སྒྲུའི་རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་
 བ་དྲན་པ་ཙམ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཙན་གྱི་ཤེས་པ་དངོས་སུ་མི་བསྐྱེད་པ་
 བཞིན་ཅོ། །མིག་གི་དབང་སྒོ་ཚོས་ཙན། གཟུགས་ཀྱི་བད་དྲན་ཙམ་ལས་སྒྲེ་བར་
 འགྱུར་བའམ་གཟུགས་ཉི་དུས་ན་ཡང་སྒྲེ་བ་མིན་པར་བཤམ། གཟུགས་ལས་དངོས་
 སུ་མི་སྒྲེ་བར་གཟུགས་ཀྱི་བད་དྲན་ལས་དངོས་སུ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་
 ཉི་དུས་དེ་ལས་དུས་གཞན་དུ་འར་གཟུགས་ཀྱི་བད་དྲན་ཙམ་ལས་སྒྲེ་བར་འགྱུར་
 བར་བཤམ། གཟུགས་ཀྱི་བད་དྲན་ཙམ་ལས་སྒྲེ་ཞིང་གཟུགས་ཉི་དུས་ན་ཡང་བད་
 དྲན་ཙམ་མེད་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དེ། སྐབས་ལ་ལར་གཟུགས་ཉི་ཡང་ཡིད་ཡུལ་
 གཞན་དུ་རྒྱུ་པར་གཡེང་བ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱིས་སྒྲུར་རར་
 གི་བད་དྲན་བསྐྱེད་ཅིང་ཕྱིས་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པས་རིམ་གྱིས་དེ་གཉིས་
 ཀའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཚོས་ཙན། སྒྲུར་རར་གི་བད་དྲན་
 བསྐྱེད་དུས་ཉིད་ན་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། སྒྲེ་སྒྲེ་
 བ་དད་མེད་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུགས་རྟག་ན་ཉིས་པ་དེར་
 འགྱུར་ཀྱང་གཟུགས་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་དེའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེའི་བད་དྲན་གྱི་
 རྒྱ་ཡིན་ལ་གཞན་དེའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་དེ་འཛིན་དབང་པོའི་སྒོའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 དེ་སྒྲུར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མིག་ཤེས་ཚོས་ཙན། གཟུགས་ཀྱི་བད་དྲན་གྱི་
 ཡུལ་མིང་སྒྲུར་ནས་འཛིན་པའི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་བད་དྲན་
 རང་རྒྱུར་སྒྲོས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་བཤམ། བད་དྲན་གྱི་ཡུལ་ལས་གཞན་བད་

བདགས་པ་མེད་པའི་བྱང་པར་རང་མཆོན་འཛིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྟེ། བྱིས་
གཟུགས་ཀྱི་བརྟ་བྱམ་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་རྒྱུ་པ་དེ་མིག་ཤེས་དེ་ཅི་ལྟར་བརྟ་
བདགས་པའི་བརྟ་བྱམ་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མིང་སྟོར་ནས་འཛིན་པའི་ཏྲོག་པར་གྲུབ་པའི་
དོན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་ཤེས་མིང་སྟོར་ཏྲོག་པར་རྒྱུ་པ་དེ་ལ་བརྟ་
བྱམ་པ་རྒྱར་དོན་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྟེ་ཡན་གར་བ་ཙམ་
འཛིན་པས་ཏྲོག་པའོ་ཞེན། དབང་ཤེས་ཆོས་ཙན། གཟུང་དོན་བྱང་པར་རང་མཆོན་
པ་ལ་སྟེས་པར་མི་རུང་བར་བཤམ། སྟེ་ཡན་གར་བ་ཙམ་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྒྱ་མཆོན་དའི་ཕྱིར་བརྟ་བྱམ་ལ་སྟེས་པ་མེད་པར་མིག་དང་གཟུགས་དང་ཡིད་བྱེད་
དག་ལྟས་ལྟར་དུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་སྟོ་སྟེ་བར་འགྱུར་བས་མིང་སྟོར་
ཏྲོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་མཐུག་སྟུང་དོ། །གལ་ཏེ་དདོས་སུ་མདོན་སུམ་སྟེ་དབང་
ཤེས་བསྟེད་པ་ལ་མིག་སྟེགས་དབང་པོའི་ལྟས་པ་སྟོར་བ་བཞིན་དུ་གཟུགས་
སྟེགས་ཡུལ་གྱི་ལྟས་པ་ཡང་སྟོར་བ་ཡིན་མོད། འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཡུལ་དབང་གཉིས་
ཀ་ལ་རག་ལས་ནས་སྟེ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཤེས་ཞེས་སྟེགས་ཡུལ་གྱི་བ་
སྟུང་དེས་མི་བརྟོད། གང་གིས་ན་མིག་ཤེས་ཞེས་སྟེགས་དབང་པོའི་བ་སྟུང་གིས་
འདོགས་ཤིན། སྟོར་འཛིན་ཏེན་ན་བརྟ་སྟུར་བ་དེ་ནི་དོན་བདེ་སྟུག་དུ་གོ་བར་
བྱེད་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་ནས་བ་སྟུང་དེས་པར་སྟུར་བ་ཡིན་ཏེ་དབེར་ན་རྟ་པོ་ཆེ་ཞེས་
པའི་སྟེ་བཞིན་ཅོ། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་བ་སྟུང་དེ་ལ་སྟོ་ལྟའི་ཤེས་པ་
བུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གོ་བྱེད་དེ་ཡོད་ལ་མིང་དུ་སྟོར་བར་བྱ་བར་འོས་པ་དེ་འདྲ་

དོན་གྲུབ་མེད་མ་ཡིན་པར་གོ་བྱེད་དེའི་ཁྱབ་བྱེད་ཆོས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་
 ཤེས་ཞེས་པའི་བླ་སྟན་འདི་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲོ་ལཱའི་ཤེས་པ་གྲུབ་མེད་མ་ཡིན་པར་
 གོ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་མིང་དུ་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་འོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དྲགས་
 ཆོས་ཅན། དེ་སྒྱུབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་དྲགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྱུབ་གྱི་བསྒྱུབ་བྱེད་ཆོས་
 སྒྱུབ་པ་དེ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ཞིང་ཚུ་པ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཡུལ་
 ཤེས་ཞེས་པའི་བླ་སྟན་ཆོས་ཅན། སྒྲོ་ལཱའི་ཤེས་པའི་མིང་དུ་སྒྱུར་བར་འོས་པ་ལྟོག་
 པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་དེ་གྲུབ་མེད་མ་ཡིན་པར་གོ་
 བྱེད་ལོག་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ལས་བདུས་སུ། གལ་ཏེ་དེ་གཅིག་ཏུ་མི་རྟོག་ན་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ལྷ་པོ་ནི་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་རིམ་ལྔར་ཡིན། སྒྲོ་བ་
 དཔོན་དབྱིག་གཞིན་གྱིས་ཀྱང་། གང་ཡང་སྒྲེ་མཆོད་གྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་ནི་
 སོ་སོ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་རྣམས་གྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་རིམ་ལྔར་གསུངས་ཞེ་ན། དེར་དོན་དུ་མས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། །
 རང་དོན་སྒྲིའི་སྒྲིའི་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་སོགས་འཆད་དེ། གལ་ཏེ་བསགས་པ་ལ་
 དམིགས་པ་ཞེས་བསགས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དག་གིས་ནི་ཆོགས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ་
 ཆོགས་པ་དེ་སྒྲི་ཡིན་ཞིང་སྒྲི་དེ་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་འདུག་པའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་སྒྲོ་
 རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་ཏེ། སྒྲི་སྒྲོ་ནི་གདོན་མི་བླ་བར་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྗེས་
 སུ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད་པའི་རྣམས་ཕྱན་སོ་
 སོ་བ་དེ་དག་རྒྱ་རྒྱེན་དོན་གཞན་དང་ནི་མདོན་པར་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་

བསྐྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྣལ་ལྷན་གཞན་གང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ལུང་ལས་
 བསམས་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་རང་འཛིན་གཤམ་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་
 དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་རྣམས་པར་གཤམ་པའི་ཆོག་ལས་ལྷ་ནི་བསམས་
 པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་བསམས་པ་ཞེས་པའི་སྒྱི་དངོས་པོ་བར་བཤད་པ་
 ནི་མ་ཡིན་མོ། །སྒྲིབ་དཔོན་དབྱིག་གཞིན་གྱི་ལུང་གི་དོན་ཡང་། དབང་གཤམ་གྱི་
 ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣལ་ལྷན་ཁྱད་པར་བ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རིགས་མཐུན་པའི་རྣལ་
 ལྷན་སོ་སོ་བ་གཞན་དག་དང་འདབ་འབྱུར་དུ་མེད་པར་ནི་དབང་གཤམ་གྱི་ཡུལ་དུ་
 མེད་དེ། དེ་དག་དང་འདབ་འབྱེལ་གྱི་དབང་གཤམ་དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་དབང་གཤམ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྱི་སྒྱེ་རྣལ་ལྷན་དུ་མ་ཆོག་ལས་པའི་སྒྲིབ་
 ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་དེ། རྒྱ་བཅས་མེད་པའི་རྣལ་ལྷན་སོ་སོ་བ་གཅིག་ལ་དབང་
 གཤམ་བསྐྱེད་པར་ངེས་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཞེས་པའི་རྣལ་ལྷན་དུ་མ་ཆོག་ལས་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་ཀྱི་སྐྱེ་
 མཆེད་ཞེས་པའི་སྒྱི་དངོས་པོ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ནི་མ་ཡིན་མོ། །གལ་ཏེ་
 དབང་གཤམ་གྱི་གཟུང་བྱ་དེ་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་ཡིན་ཡང་གཤམ་པས་ཅིག་ཅར་དུ་རྩ་ས་
 དུ་མ་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་རིམ་གྱིས་འཛིན་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་པར་འབྱུལ་
 པར་ཁྱོག་པའོ་ཞེན། ཏིལ་དང་མ་གཤམ་གསལ་ཡུལ་བ་དང་དུ་གནས་པ་ལ་ཆོས་ཅན།
 རི་ལྷར་ན་རང་འཛིན་གཤམ་པས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་སྒྲུང་བ་ཡིན། མ་ཡིན་པར་གཤམ་
 ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་ས་མེད་པའི་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རིམ་གྱིས་འཛིན་

ཡང་འདྲུག་པ་མགྲོགས་པས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་ལྟུལ་པ་ཙམ་མོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་
 རི་ལན་ཡི་གེ་འདྲ་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཅེས་སོགས་སུ་བཤད་ཟིན་དོ། །ཡང་
 ཏིལ་ནམ་མཁའ་ནས་རིམ་བཞིན་འབབ་པ་དེ་ཉིད་འཛིན་པའི་དབང་གེས་ལ་ཆོས་
 ཅན། ཇི་ལྟར་ན་དེ་རིམ་མིན་ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་བར་བཤམ།
 དེ་འཛིན་པ་འདྲུག་པ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་སྟོན་མ་དག་ནི་བཤས་ཅད་ཀྱང་
 ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་དེ་དག་ལ་འགའ་ཞིག་ནི་ཡུན་རིང་མིན་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲར་བ་
 དང་གཞན་རིམ་ལྟར་དུ་སྒྲར་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། ཡུལ་འཛིན་པ་
 དུས་སྟུར་བར་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཡང་ཡུལ་འདི་ནི་རིམ་མིན་ཅིག་ཆར་
 དུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། དོན་ཀྱན་འཛིན་པ་ལ་འདྲུག་པ་སྟུར་བའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་སྟེ་མ་ལེབ་གྱི་བྱ་བོ་དང་མ་བྱའི་མདོངས་བྲ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་
 ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་རང་འཛིན་གེས་པ་ལ་རྩ་སྟེ་ཆོགས་སུ་སྒྲར་བར་འགྱུར་སྟེ་
 མི་འགྱུར་བར་བཤམ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་སྟེ་མེད་པའི་དུ་མའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་མ་བྱའི་མདོངས་བྲ་ལ་སོགས་སྟེ་ཆོགས་པའི་གཟུགས་དེ་ཆ་མེད་ཡན་ལག་ཅན་
 གྱི་རྩ་སྟེ་གཅིག་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་ཅེ་ན། མ་བྱའི་མདོངས་བྲ་སོགས་ངོ་མཆར་ཆེ་
 བ་དེ་བས་རྩ་སྟེ་ཆོགས་པ་གཅིག་ཡིན་པ་འདི་ཆེས་ངོ་མཆར་ཆེ་ཞེས་དབྱུང་དེ།
 དེའི་རྒྱ་མཆན་མ་བྱའི་མདོངས་བྲ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཆ་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་
 གཅིག་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། རྩ་སྟེ་ཆོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་
 རོར་བུ་སྟེ་ཆོགས་སྟངས་པའི་གཟུགས་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡང་སྟེ་མ་བྲ་དང་སྟེ་མ་བྲ་ལ་

334

ཕའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རི་མོ་བྲ་བོ་དང་སྒྲུལ་བུ་བྲ་བོ་སོགས་ཆོས་ཅན། སྒོ་མ་ལུ་ལ་
 བ་ལ་སྒྲུ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བ་མིན་པར་བཤམ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་ས་སྒྲུ་ཆོགས་པ་
 མེད་ཕའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟུལ་རིགས་མི་མཐུན་རྣམས་ཀྱིས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་ས་ཚུ་མ་
 བ་མེད་ཕའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་གྱི་རྩ་ས་མེད་ཀྱང་རི་མོ་པན་ཚུན་ལྷན་པའི་བྲ་
 བོ་ཡོད་པས་སྒྲུ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་རོ་ཞེ་ན། རི་མོ་བྲ་བོའི་ལྷན་པ་ཆོས་ཅན། སྒོ་མ་
 ལུ་ལ་བ་ལ་སྒྲུ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། གཟུགས་མེད་ཕའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཡོན་ཏན་ཡིན་ཕའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་ས་དང་བྲ་བོར་འདྲ་བས་
 བྲ་བོར་ཉི་བར་བཏགས་པ་ཅུ་མ་མོ་ཞེ་ན། དེ་དང་དེར་འདྲ་བས་བྲ་བོར་ཉི་བར་
 བཏགས་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་བཏགས་པའི་ཡུལ་ཡང་ཡིན་པར་བཤམ། འདྲ་ཡུལ་ཡན་
 ལག་ཅན་གྱི་རྩ་ས་མེད་ཕའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་ཕའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 དེ་ཡན་ལག་གི་སྒྲུ་སོགས་རེ་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདྲུ་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པས་བྲ་
 བོར་བཏགས་པ་ཅུ་མ་མོ་ཞེ་ན། དེ་དང་དེའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པས་དེར་སྒྲུང་བ་མ་
 ཡིན་པར་བཤམ། ཡན་ལག་གི་སྒྲུ་སོགས་རེ་དེ་སྒྲུ་ཆོགས་ཕའི་རང་བཞིན་མིན་ཕའི་
 ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རི་མོ་བྲ་བོ་ལ་སོགས་ཕའི་ཡན་ལག་གི་སྒྲུ་སོགས་དེ་དབང་གེས་
 ཀྱིས་རིམ་བཞིན་དུ་བཟུང་བ་ལ་ཡིད་གེས་ཀྱིས་འདི་སྒྲུ་ཆོགས་པའོ་སྒྲུལ་དུ་བསྐྱེས་
 རས་འཛིན་པས་བྲ་བོར་སྒྲུང་བ་ཅུ་མ་ཞེ་ན། རི་མོ་བྲ་བོའི་ཡན་ལག་གི་སྒྲུ་སོགས་
 ཆོས་ཅན། དབང་གེས་ཀྱི་རིམ་བཞིན་དུ་གཟུང་བ་ལ་ཡིད་སྒྲོས་འདི་སྒྲུ་ཆོགས་པའོ་
 སྒྲུལ་དུ་བསྐྱེས་ནས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། སྒོ་གཅིག་གིས་དོན་དུ་མ་ཅིག་

ཅར་དུ་མི་འཛིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྒྲོ་གཅིག་དོན་དུ་མ་འཛིན་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་སྟེ།
 ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་མེད་པའི་དུ་མ་ཡིན་ཞིང་དབང་གེས་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་
 འཛིན་པ་དེའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་དེར་དོན་དུ་མས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། རང་དོན་སྤྱིའི་
 ཡུལ་ཅན་ཞེས་པ་གྲུབ་པོ། །གཞན་ཡང་རི་མོ་བྱ་བོའི་སྒྲོ་སོགས་འཛིན་པའི་དབང་
 གེས་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་བྱིར་ཡིད་གེས་ཀྱིས་
 དོན་སྒྲོ་སོགས་གཅིག་ལ་རྟོག་བཞིན་པ་ན་ཡང་གཞན་དག་སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་
 ཡང་གསལ་བར་མཐོང་བ་དེའི་བྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲོ་ཆོགས་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་
 མིན་ཞེས་པ་ལ་གྲོལ་བ་དེ་གལ་ཏེ་སྒྲོ་སྒྲོ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བ་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲོ་སེར་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲོ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བའི་བྱིར་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པ་མི་རིགས་ན།
 རེ་ཞིག་སྒྲོ་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་གཅིག་ཏུ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་སྒྲོ་ཆོགས་སུ་ཇི་ལྟར་
 སྒྲུང་སྟེ་མི་སྒྲུང་བར་བྲལ། གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དོན་དུ་སྒྲུང་བ་ལྟར་བདེན་
 བར་འདོད་པ་ལ་ཉེས་པ་དེ་ཡོད་ཀྱི་ཁོ་བོ་ཅག་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་སྒྲོན་མེད་
 ཅེས་རེ་ཞིག་ཐེག་པ་གོང་མའི་སྒྲོ་ནས་ལན་འདེབས་པ་དེ་དངོས་པོའི་གནས་
 ལུགས་ལ་མཁས་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟར་འདས་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་ནི་
 གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པར་གེས་པ་ནི་རྣམ་པར་གེས་པས་སྟོང་ཞེས་
 མདོ་ལས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི་དངོས་པོའི་སྟོངས་ལས་འོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་གང་ཞེ་ན། དོན་སྒྲོ་སེར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་
 གྱི་རིགས་པའི་རྣམ་པས་བསམས་ཤིང་གཞིགས་པ་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་དེ་ལྟ་དེ་

ལྷ་མ་གྱི་རྒྱལ་པ་དང་བྲལ་ཞིང་སྤྲོད་ཞེས་པ་འོ། །དེ་ཉིད་ཚེས་གྱི་བདག་མེད་པའི་
 ཚུལ་དུ་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་དེ། སྒྲོ་གཅིག་ལ་དོན་སྒྲུ་ཚེགས་སུ་
 སྒྲུང་བ་དེ་ཅིར་འགྱུར་སྒྲུང་བ་ལྷ་མ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའམ་ཅེས་འདྲི་ན། སྒྲོ་
 གཅིག་པུ་དེ་ལ་སྒྲུ་ཚེགས་སུ་སྒྲུང་བ་དེ་ཡང་ཚེས་ཅན། སྒྲུང་བ་ལྷ་མ་བདེན་པར་མི་
 འགྱུར་པར་བྲལ། སྒྲོ་གཅིག་པའི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་རྒྱལ་ས་
 སྒྲུང་བ་ལྷ་མ་གྱི་བདག་ཉིད་འདྲིར་བདེན་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པར་འདོད་ནས་
 དེ་འགོག་པས་ཅི་བྱ་སྟེ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་འགོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དུ་སྒྲུང་
 བ་སྒྲུང་བ་ལྷ་མ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་དོན་གཟུང་བ་དང་ཤེས་པ་འཛིན་
 པ་ལ་རགས་པར་སྒྲུང་བ་ཚེས་ཅན། ཕྱི་ནང་གང་དུ་ཡང་བདེན་པར་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱིའི་གཟུང་
 བར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཡན་ལག་ཅན་དུ་ཡོད་དམ་རྒྱལ་ཕྱན་དུ་མར་ཡོད། དེ་གཉིས་
 ཀའང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཚེས་ཅན། རགས་པ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བ་དེ་
 ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་ལ་ཡང་མེད་དེ། ཡན་ལག་ཅན་དེ་སྒྲུར་ཆད་མས་བཀག་པ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྒྱལ་ཕྱན་མང་པོ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ཕྱན་རེ་རེ་
 བ་ལ་རགས་པ་མེད་ཅིང་དུ་མ་ཚེགས་པ་རགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 ཕྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བས་བདེན་པར་
 ཡོད་ཅི་ན། ཤེས་པ་ཚེས་ཅན། རང་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་བདེན་
 པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་ནི་ནང་འཛིན་

རྣམས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་ལ་སྤྱི་རོལ་ལྷར་གནས་པ་འདི་ནི་གཞན་གཟུང་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། དེས་ན་བསྐྱད་མའམ་ལུལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་མེད་
 པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རང་ཉིད་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རོན་
 སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་དེ་ལས་ཆོས་ཅན། གཟུང་འཛིན་གང་རུང་གཅིག་ནི་མེད་པས་ཀྱང་
 གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀའང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་པམ་ཚུན་
 ལྷོས་ནས་བཞག་པའི་སྤྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་འང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་
 པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར། དེས་ན་ཕུང་པོ་ལྷའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་དུ་བཞག་ཀྱང་བསྐྱད་མའམ་ལུལ་བ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་
 ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་འདི་གཟུང་འཛིན་དེ་ཐ་དད་པ་ཅུམ་ལ་བཞེན་པ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་པ་དེ་ནི་བསྐྱད་པའམ་ལུལ་བ་
 ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དངོས་པོ་རྣམས་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་མེད་པའི་བསྐྱད་པ་ཡིན་པར་མ་
 ཟད་མཚན་ཉིད་བདེན་པ་བས་སྟོང་པའི་སྤྱིར་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ།
 དེ་ཆོས་ཅན། གཟུང་དང་འཛིན་པ་རྣམས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་མཚན་ཉིད་བདེན་
 པ་བ་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་པར་བྱར་རུང་བས་གཟུགས་ཞེས་སོགས་
 ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡུལ་སོ་སོར་རིག་པས་རྣམས་ཤེས་
 ཉམས་སུ་སྟོང་བས་ཆོར་བ་ཞེས་སོགས་ཡུལ་ཅན་དུ་སྒྲུང་བ་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོའི་

མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་དེ་ཚེས་ཅན། བཙུམ་ལྷན་
 འདས་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དམ་བཤེན་
 པའི་དངོས་པོས་སྟོང་པའི་བྱིར། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཡང་དངོས་རྣམས་
 མཚན་ཉིད་བཤེན་པ་བས་སྟོང་པར་སྟོན་པ་དེ། དུ་མ་སྟུངས་པས་ལུང་པོའི་འབྲས་
 བུའི་འབྲུང་ཁུངས་སུ་གྱུར་པས་ཁམས། སེམས་སེམས་བྱུང་སྟེ་ཞིང་མཆེད་པས་ཞེས་
 པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཚེས་ཅན། བཤེན་པའི་རོ་
 པོས་སྟོང་སྟེ། བྱེད་པ་བཤེན་པ་བས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ།
 བྱེད་པ་བཤེན་པ་བ་དེ་འང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྱུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚེས་ཐམས་ཅད་
 དོན་ལ་བྱེ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་ཀྱང་དེ་དག་མཚན་ཉིད་
 བཤེན་པ་བ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཅོ། །གལ་ཏེ་བྱི་རོལ་བཤེན་པ་བ་མེད་ན་བཙུམ་ལྷན་
 འདས་གྱིས་ཇི་ལྟར་བྱི་རོལ་ཡོད་པར་གསུངས་གེ་ན། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་
 བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱི་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་
 སྟུང་བ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ་དགོངས་ནས་
 གསུངས་པའི་དགོས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་སྟོན་པ་དེ། བྱིས་པ་རྣམས་ཚེས་ཅན། རང་
 གི་བག་ཆགས་སད་བྱེད་ཇི་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ལ་སྟོས་ནས་གཟུང་འཛིན་དུ་སྟུང་བའི་
 རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་མིན་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་ས་རིག་པས་སྟངས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་
 རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟེ་ཤད་སོགས་མེད་བཞིན་དུ་སྟུང་བ་བཞིན་ཅོ། །

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་པ་རོལ་སྐྱེ་བ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ནིད་
མངོན་སུམ་དུ་མགོང་བའི་སངས་རྒྱས་མིན་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བྱིས་ཆས་
ཅན། གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ནིད་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་དང་
འཛིན་པའི་སྤང་པ་དག་མེད་ན་དེ་ནི་མེད་པ་སྟེ་རྟག་ཏུ་རྒྱ་གཟུང་འཛིན་བྱིས་སྤང་
པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཆོག་མཁན་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ་དེས་གཟུང་འཛིན་བྱ་དང་
དུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ནིད་
དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་ལ། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་
དེ་ཁོ་ན་ནིད་དོན་སྟོན་པ་བཏང་སྟོམས་སུ་མཛད་པ་ཅན་གྱི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གྲུང་ཆེན་གྱི་གཟིགས་སྤངས་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ནིད་ཀྱི་གཟིགས་གྲུང་གཟིགས་པ་ལྟར་
དུ་མཛད་ནས་འཛིན་ཏེན་གཞུག་པའི་གཟུགས་ནི་འབའ་ཞིག་གིས་གཟུགས་སོགས་
བྱི་རོལ་དང་མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ལ་དབྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་
འཇུག་པར་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པ་རྣམས་སྐྱག་པ་
སྤངས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ནིད་ཀྱི་དོན་ལ་རིམ་བྱིས་གཞུག་པ་དང་གཟུགས་རིལ་པོ་ལ་
རྟག་པ་གཅིག་ཕུར་འཛིན་པ་བསྒྲེག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ཡོད་གྲུང་རྟགས་ཁྱད་པར་ཅན་འགོད་པས་སྐྱ་ཆོག་མཁན་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
མིན་ལ་སྐྱ་ཆོག་མཁན་སུ་ནི་ཇི་ལྟར་སྤང་ཞེས་པའི་མ་དེས་པ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་ཐེག་པ་
འོག་མའི་སྒྲི་ནས་ལན་འདེབས་པ་སྟོན་པ་དེ། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྟོ་སོགས་སྐྱ་
ཆོག་མཁན་སུ་སྤང་བ་ཆོས་ཅན། སྤང་མཁན་རང་གི་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་སྟེ་བདག་ནིད་

ཡིན་གྱི་གཞན་ཕྱི་རོལ་ལ་བརྟེན་པར་མེད་དེ། གཅིག་དམིགས་ན་ཀུན་དམིགས་
 གཅིག་མ་དམིགས་ན་ཀུན་མ་དམིགས་པས་ཡ་བྲལ་དུ་མཐོང་ནུས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདི་སྔན་པའི་འདི་སེར་པའི་ཞེས་སོ་སོར་བྱེད་ནུས་པས་དྲགས་མ་
 གྲུབ་པོ་ཞིན། སོ་སོར་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དེའི་ཆོ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་
 དོན་ལ་འདྲུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། བྱ་འཛིན་སེམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་སུ་
 སྒྲུབ་བ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་གང་ལ་སྣ་ཆོགས་
 སུ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་བ་དེ་གཅིག་དམིགས་གཅིག་མ་དམིགས་ན་ཀུན་མ་དམིགས་པ་དེ་
 ལྟ་ཉིད་དུ་སྤྱོད་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་གྱི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པའི་སྒྲུབ་བ་བཞིན་དུ་རས་
 དང་མ་བྱའི་མདོར་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་ན་དེའི་ཕྱིར། རས་
 དང་མ་བྱའི་མདོར་སྤྱོད་སོགས་ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་སྒྲུབ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་
 རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡན་ལག་གི་བྱ་བོར་སོ་སོར་དབྱེ་ནུས་གྱི་
 ཡན་ལག་ཅན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་པས་འདོད་དོ་ཞེན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་ཅན་གྱི་
 ཡན་ལག་གི་བྱ་བོ་རྣམ་པར་བསལ་བའི་ཐ་དད་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གཞན་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་མཛོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལས་མཐོང་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གསལ་བྱེད་པ་སོགས་པ་ན་རེ། ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་
 རྟལ་ཕྱན་རྣམས་ཀྱིས་དབང་སློ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་ཅེན། དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་འདས་
 པའི་རྟལ་ཕྱན་སོ་སོ་བ་དག་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཆོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་དང་གཞན་
 ཉེ་བ་ན། དབང་ཤེས་བསྐྱེད་ནུས་གྱི་ཁུད་པར་ཅན་དུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའི་རྟལ་

ཕྱན་མང་པོ་དག་ཅིག་ཅུ་རུ་འཛིན་དབང་སློབ་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཡང་འགལ་བ་
དག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་དབང་པོ་དང་བདག་དང་ཡིད་ལ་སོགས་པ་སོ་
སོ་བས་དབང་ཤེས་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་ཆོགས་ན་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ།
ཁག་ལ་ཏེ་རྟུལ་ཕྱན་རྣམས་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་
ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་སློབ་ཅི་གང་གི་རྣམ་ལུན་དུ་སྒྲུབ་པའི་དོན་དེ་
ནི་དེའི་གཟུང་བར་བརྗོད་དེ། ཤེས་པ་རང་གི་རྣམ་ལུན་དུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱའི་དངོས་པོ་
ལས་མ་གཏོགས་པའི་གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར། གཞན་
ཡང་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པར་རང་དུ་མ་ཅིག་ཅུ་རུ་འཛིན་ན། ཡན་ལག་ཅན་བ་
ལང་ཆོས་ཅན། རི་ལྟར་ན་རང་གི་ཡན་ལག་ནོག་སོགས་དང་བཅས་པར་ཅིག་ཅུ་
དུ་བཟུང་བ་ཡིན་སྟེ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། ཡན་ལག་མེད་པའི་དུ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
འདོད་མི་རུས། རྟོག་ཤལ་སོགས་རང་གི་ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་མཐོང་བ་མེད་པར་
བ་ལང་ཞེས་པ་མཐོང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་བྱད་པར་དང་བྱད་པར་ཅན་དུ་
མ་གྱུར་པའི་རྟུལ་ཕྱན་རྣམས་མི་འཛིན་ཡང་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་དང་གཙོ་བོ་བྱད་
པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ནོག་སོགས་དང་བ་ལང་དག་ཅིག་ཅུ་རུ་ཏོགས་པར་འདོད་
དོ་ཞེ་ན། ཡང་བ་ལང་དེ་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཅུ་དུ་ཡན་ལག་ནོག་སོགས་རྫོགས་
པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མིན་པར་བྲལ། རང་གི་ཡན་ལག་སྟེ་བྱད་
པར་ཉིད་དུ་སློབ་ཉེ་བར་བཟུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་
འཛིན་པར་འགྱུར་པའི་སྤྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བྱད་པར་དང་བྱད་པར་ཅན་དུ་

གྱུར་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ལ་སོ་སོར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བ་ལང་
 ར་ཅན་དང་ར་བ་ལང་ཅན་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་བ་ལང་གི་རྣ་བ་ཆོས་ཅན། རང་
 གི་ཡོན་ཏན་སྡོ་སོགས་དང་རྣ་བ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྡི་དང་གཡོ་འགྲུལ་ལ་སོགས་བྱ་
 བ་དང་ལྡན་པར་ཅིག་ཅར་དུ་བབྱང་བའང་མིན་པར་བྲལ། དེ་དག་དང་ཡོན་ཏན་
 དང་གཙོ་བོར་མ་གྱུར་པའི་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དོན་གཞན་དང་གཞན་དུ་
 གྱུར་པའི་བུམ་པ་དང་སྒྲུལ་བུ་སོགས་ཆོས་ཅན། སྡེས་བུས་མཐོང་བའི་ཆོ་ཡང་སྡོ་
 རྣམ་པ་གཅིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་བྲལ། རང་རང་གི་རྣ་བ་གྱི་དངོས་པོ་རྣ་བ་
 གཞན་དག་ལས་བྱ་དད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣ་བ་གཞན་
 ལས་བྱ་དད་དུ་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་སྡི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་འང་མ་
 བབྱང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲར་རྣ་བ་འགའ་ཞིག་བབྱང་ཞིང་ཕྱིས་ཡོན་ཏན་དང་སྡི་
 ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་རྣམས་བབྱང་བའི་ཕྱིར་བུམ་སྒྲུལ་དུ་མ་སྡེ་བྱ་དད་རྟོགས་
 པར་འགྱུར་བས་སྐྱོན་མེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་འགྱུར་དུ་ཆུག་མོད་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་བུམ་
 པའི་སྡི་དང་ཡོན་ཏན་དང་རྣ་བ་བུམ་པ་འདི་དག་གི་ཆོས་ཅན། བྱད་པར་དང་བྱད་
 པར་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་འཆོལ་བར་འགྱུར་ནས་ཕན་ཚུན་བྱད་པར་དང་བྱད་པར་
 ཅན་དུ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་བར་བྲལ། ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་བྱེ་བྲག་པ་ལ་དེར་འགྱུར་བར་མ་བྱང་གྲངས་ཅན་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་སྡོ་
 སོགས་དེ་ཅམ་ལྟ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ཅིག་ཅར་དུ་བབྱང་བས་ཅིག་ཅར་དུ་དུ་མ་

འཛིན་པར་འགྲུབ་པར་ཐལ། དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་
 ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་སོགས་འཛིན་ཡང་བདེ་སོགས་མི་འཛིན་ཞེན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།
 བཞོད་པ་ཅན་བདེ་སོགས་མ་བཟུང་བར་དེའི་བཞོད་པ་སྒྲ་སོགས་འཛིན་པར་མི་
 རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སོར་མོ་མ་བཟུང་བར་ཁུ་ཚུར་མི་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །
 ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ། དུ་མའི་ངོ་བོའི་ཆོས་ཅན་ནི། །དབང་པོ་ལས་རྟོགས་སྤྱིད་པ་
 མིན། །ཞེས་པ་འཆད་དེ། རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷོག་
 པའི་ལོག་པ་གང་དང་གང་ལས་ལོག་པ་དེ་དང་དེ་ལས་ཐ་དད་པར་སྒྲོ་བཏགས་
 པའི་ཐ་དད་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་དུ་མར་ནི་མེད་དོ། །དེས་ན་བྱས་མི་རྟག་
 སོགས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྒྲར་བ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་མེད་པའི་
 སེམས་མ་འབྱུལ་བ་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྒྲར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་བཏགས་
 པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྒྲོ་བཏགས་ནི་རྟག་པའི་སྟོན་ཡུལ་
 ཡིན་གྱི་གཟུང་དོན་ལས་རེས་འགའ་སྟེ་བའི་རྟག་མེད་གྱི་སྟོན་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། རང་རང་རིག་བྱ་ཐ་དད་གྱི། །བསྟན་མིན་ངོ་བོ་དབང་པོའི་ཡུལ། །
 ཞེས་པ་འཆད་དེ། གལ་ཏེ་བྱེད་གྱི་ཀུན་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་དཀར་སོགས་གྱི་སྒྲི་
 དངོས་པོ་བ་ཡོད་པར་གྱུར་གྱུང་དཀར་སོགས་གྱི་སྒྲི་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་གྱི་
 ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲི་དངོས་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དབང་པོའི་
 སྟོན་ཡུལ་དུ་ཅི་འདྲ་བའི་དོན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲི་དངོས་སུ་བརྗོད་བྱ་མིན་ཏེ།

སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་སྟེ་སྒྲུབ་ཡུལ་ལས་ཐ་དད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་དབང་སྟོང་དང་ཡིད་སྟོང་རྣམས་དཀར་སྟགས་ཀྱི་སྒྲིལ་སྟགས་པའི་དོན་
གཅིག་འཛིན་པ་ཡིན་ཡང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་ཡིད་དབང་སྟགས་རྟེན་སྟེ་
ཆོག་ལ་བརྟེན་པས་སྒྲུབ་པ་ཐ་དད་པ་དེར་འགྱུར་ཞེས། དེ་ནི་རྣ་བ་ལ་སྟགས་
དབང་པོའི་སེམས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཐ་དད་པའི་དོན་ཅན་དེ་གང་ལས་ཡིན་
ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། སྒྲུབ་པ་ཐ་དད་པས་དེའི་མི་འབྱུལ་བ་དེ་ལས་ལྷག་པའི་སྒྲུབ་
བྱེད་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དབང་སྟོང་དང་ཡིད་སྟོང་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་
གཞན་དང་གཞན་ལས་སྒྲིལ་སྒྲུབ་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། གསལ་མི་གསལ་
དེའི་རང་བཞིན་སྟེ་ཆོག་སྟེ་སྒྲུབ་པ་དེ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། གཟུང་
དོན་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་འཛིན་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲུབ་མཐོང་བའི་
བ་ལང་སྟགས་ཕྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པས་འདིའོ་ཞེས་ངོ་ཤེས་པས་དབང་སྟོང་ཡིད་སྟོང་
ཡུལ་གཅིག་གོ་ཞེས། སྒྲུབ་མཐོང་བའི་བ་ལང་ལ་སྟགས་པའི་ཕྱིས་འདིའོ་ཞེས་
པའི་ངོ་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་མཐོང་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་བ་ལང་གཟུང་དོན་
དུ་ཡོད་པ་ལས་བསྒྲེག་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་མཐོང་བའི་དོན་རང་མཆོན་རྟོགས་པ་མེད་
པར་བརྗོད་པ་སྒྲུབ་དང་རྣམ་རྟོག་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འདུག་པའི་ཕྱིར། བ་ལང་ལ་
སྟགས་སྒྲུབ་མཐོང་བའི་དོན་རྣམས་ལ་རིགས་སྟགས་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་དང་དེ་འཛིན་
པའི་རྣམ་རྟོག་དག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རྟོགས་ལས་རིགས་སྟགས་དོན་གཞན་ཡོད་
པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་དེ་ཡང་དོན་རང་མཆོན་རྟོགས་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་

ཐག་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ན་ཡིད་
 མངོན་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཆན་ཉིད་དབྱུད་པ་ན་ཆད་མ་སྤྲུལ་མས་བཟུང་བེན་གྱི་
 རོན་ལ་བསྐྱབས་འཛིན་པ་ཞེས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པ་བརྗོད་
 པར་བྱ་དགོས་པ་འགྱུར་བར་བྲལ། རང་ཉིད་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དབང་མངོན་གྱི་བཟུང་
 རོན་ཏྲག་པ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དབང་པོ་ཅན་ནམ་སྟེ་དབང་
 མངོན་གྱི་སྐད་ཅིག་གྱི་མ་དང་གཞན་ཡིད་མངོན་དག་ནི་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་སྤྲུལ་
 མ་རྟོགས་པར་གསུང་དུ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་སྐྱབས་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མར་རིམ་ལྔར་
 འདོད་དེ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། ཆད་མ་སྤྲུལ་མས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་བསྐྱབས་
 ཟེན་པ་ཅན་གྱི་ལས་སམ་ཡུལ་ལ་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར། དབང་སྟོང་དང་ཡིད་སྟོང་བཅས་ཅན་ཅན། ཅིག་ཅུང་དུ་འགྱུར་
 བར་འགྱུར་བར་བྲལ། གཟུང་རོན་གྱི་དངོས་པོ་ཏྲག་པ་དེ་ལས་སྟེ་བའི་ཕྱིར། གལ་
 ཉི་ཏྲག་ཀྱང་རྒྱུན་ལ་སྟོས་ནས་སྟོང་རིམ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། དབང་མངོན་གྱི་
 གཟུང་རོན་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་ལ་སྟོས་ནས་སྟོང་རིམ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པ་འགལ་
 བར་བྲལ། རྒྱུན་གཞན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱང་ཡོད་པ་མིན་ནའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགག་ཁ་མ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་ལས་བྱུང་བ་
 ཅན་གྱི་ཡིད་ཤེས་མ་འབྱུལ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་ལས་གཞན་
 འཛིན་པར་བྱེད་དེ། དབང་མངོན་གྱིས་ཡུལ་འཛིན་ན་རིམ་སྐད་བཤད་པའི་སྟོན་
 ཡོད་ཅིང་གཟུང་རོན་འཛིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡོང་བས་ཆོས་ཅན། ཡིད་མངོན་གྱིས་

དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་ལས་གཞན་འཛིན་ཡང་གཟུགས་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། མིག་
ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྒྲུབ་ཡིད་མངོན་ནི་དབང་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་
སྒྲེད་གོས་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་མངོན་གྱིས་དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་ལས་གཞན་
འཛིན་ན་ཆོད་པ་དང་བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་ཀྱང་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡིད་
མངོན་འདི་ཆོས་ཅན། དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་ལས་གཞན་འཛིན་ན་ཡང་དབང་མངོན་
གྱི་གཟུང་དོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཁོ་ན་ངེས་པར་འཛིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།
རང་གི་གཟུང་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དོན་གཟུང་དོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ལྟ་
ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཅན་གྱི་དབང་སྒྲེས་ཀྱི་སློབ་འབྲུལ་བ་རང་གི་
དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུར་ཡོད་པའི་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
ཡིད་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྗེ་ལྟར་ན་ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་དབང་པོའི་ཤེས་པས་ཡིད་མངོན་བསྐྱེད་པའི་ལྟ་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ཡིན་
ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་ཡིད་མངོན་བྱེད་པ་དུས་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིད་མངོན་གྱི་སྒྲུབ་འགགས་ཤིང་ཁྱོད་རང་ཤེས་པའི་ཡིད་མངོན་
དང་དུས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན་སྒྲུབ་མེད་དེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པས་
དུས་མཚུངས་པོའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན། འབྲས་བུའི་སྒྲུབ་རྗེས་སུ་མེད་པའི་རྒྱ་
ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ་རུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲེས་ཀྱང་
རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ལ་པན་པ་ཉི་བར་མི་སྒྲུབ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དུས་ན་འབྲས་བུ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡིད་མངོན་གྱི་

གཟུང་དོན་ཚུལ་ཅན། རང་སློ་ཡིད་མཛོན་དང་བཅས་པ་སྟེ་དུས་མཉམ་པ་མིན་ཏེ།
 དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུང་སྟེ། རྒྱ་རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུའི་སྒྲུབ་ཡོད་པ་
 ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་དང་དུས་ཐ་དད་ཡིན་པས། དེས་ཇི་ལྟར་འཛིན་ཏེ་
 མི་འཛིན་པར་ཐུག་ལོ་ཞེས། དེ་ལ་ནི་ཚུལ་ཅན། དེའི་གཟུང་དོན་དུ་ཐུག་པར་
 ཤེས་པའི་ཡིད་མཛོན་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་འཛོག་ལུས་པ་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཟུང་སྟེ། དེ་འདྲ་དེ་ལ་རིགས་པ་ཤེས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་བར་ཤེས་
 ཤིང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དབང་ཤེས་རྣམས་ལ་རྒྱ་དུ་མ་ཉིད་ཡོད་ན་
 ཡང་འབྲས་བུ་དབང་ཤེས་དེ་ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་སྟེ་བ་གང་
 ཡིན་པའི་ཡུལ་དེ་ནི་དབང་ཤེས་དེའི་རོ་བོ་སྟེ་རྣམ་པ་དེ་བཞག་པ་དང་དེའི་གཟུང་
 བའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆགས་པ་ལ་སོགས། རང་རིག་རྣམ་པར་མི་རྟག་པ་
 ཞེས་པའི་རང་རིག་མཛོན་སུམ་འཆད་དེ། དབང་ཤེས་ལ་ཐོབ་ཀྱི་བདེ་སོགས་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་རང་མཚན་པ་ཚུལ་ཅན། དག་གིས་བརྟ་དངོས་སུ་བྱེད་པར་ལུས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། བརྟ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་གཞན་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།
 དེའི་བདེ་སོགས་དེ་དག་ཉམས་སུ་སྦྱོར་བའི་རང་རིག་ནི་ཚུལ་ཅན། བརྟེན་པ་སྟེ་དེ་
 དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟ་དངོས་སུ་བྱེད་པར་མི་ལུས་
 པའི་ཡུལ་སྦྱོར་བྱེད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདེ་སོགས་དེ་དག་ཚུལ་ཅན། རང་
 གི་རོ་བོ་ཇི་ལྟར་རིག་སྟེ་མི་རིག་པར་ཐུག་པར། ཡུལ་གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་བེམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ་ན་གང་གིས་རིག་ན་བདག་གི་དོན་

གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་དེ་འདྲ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རིག་བྱ་ཡིན་ཞེས་བྱེ་བྲག་
 པ་སོགས་འགའ་ཞིག་ཟེར། སྤྱིར་འབྲས་བུ་རྣམས་རིགས་འདྲ་བ་དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་
 མིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་རིགས་འདྲ་བ་དེ་དང་། འདྲ་བ་དེ་མིན་པའི་དངོས་
 རྒྱས་བསྟོན་པ་ཡིན་ལ། དབང་ཤེས་ལའོར་གྱི་བདེ་སོགས་དེ་ཆོས་ཅན། ཅིས་ན་
 ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པར་བྲལ། དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་གསུམ་ལས་
 གཞན་པ་ལས་སྟེས་པ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལས་སྟེས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་
 བདེ་བ་ལ་སོགས་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་དང་རྒྱུན་གསུམ་མཆུངས་པ་ལས་སྟེས་ཏེ།
 གཟུང་དོན་དང་བཅས་པའི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་རུང་བ་དང་རང་གི་བདག་ཉིད་རི་ལྟ་
 བའི་སེམས་དེ་མ་བྲག་རྒྱུན་ཡིད་བྱེད་ནུས་ལྡན་དུ་ཡོད་ན་སྟེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
 རྒྱབ་སྟེ། ཡིད་སྟེ་དབང་ཤེས་ཀྱང་བདེ་སོགས་དེ་དང་རྒྱུན་གསུམ་ལས་མཆུངས་
 པར་སྟེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་བདག་ཡིད་ལྟར་པ་ལས་སྟེའོ་
 ཞེ་ན། དེའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་དང་དབང་སྟོ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱིར་གྱི་རྒྱུན་གསུམ་དེ་
 ལས་སྟེ་ཡི་གཞན་བདག་ཡིད་ལྟར་པ་ལས་མིན་ཏེ། འགའ་ཡི་རྒྱ་ལ་སྤྱིར་གྱི་རྒྱུན་
 གསུམ་དེ་དག་མེད་ན་མི་སྟེ་ཡོད་ན་སྟེ་བར་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱ་མཆུངས་
 པས་བྲ་དད་མེད་ན་བདེ་སྤྱིག་ཀྱང་བྲ་དད་མེད་དོ་ཞེ་ན། བདེ་སྤྱིག་ལ་སོགས་ཆོས་
 ཅན། རྒྱུན་གསུམ་མཆུངས་ཀྱང་བྲ་དད་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་གསུམ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ནང་
 ཆོན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་ལས་སེམས་གདུང་བྲ་དད་དུ་སྟེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 དབང་སྟོ་དེ་ཉིད་རྒྱུན་གསུམ་མཆུངས་ཀྱང་ཡིད་བྱེད་གོམས་པ་ཆེ་རུང་སོགས་རྒྱ་

མཚན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་ཆེས་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་དང་བར་མ་གྲེ་ཚོམ་དུ་
 གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདེ་སྟགས་དེ་ཤེས་ན་གཞན་གྱིས་སྟོང་ན་ལྷན་ཅིག་
 པའི་དབང་སྟོས་སམ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་ཡིད་སྟོས་སྟོང་། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། དབང་
 སྟོ་དེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་དེ་བོར་ནས་ལྷན་
 ཅིག་པའི་བདེ་སྟགས་ཉིད་ཅི་ལྷན་རྟོགས་པར་འགྱུར་སྟེ་མི་འགྱུར་བལ། ཕྱི་རོལ་
 གྱི་དོན་གང་གཟུང་དོན་དུ་ཉེ་བས་ཁྱོད་དང་བདེ་སྟགས་དེ་དག་སྟེ་བར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་དང་བདེ་སྟགས་དབང་སྟོ་དང་ཡིད་སྟོས་གོ་རིམ་ལྷན་
 རིམ་གྱིས་འཛིན་པས་སྟོན་མེད་ཅེ་ན། དོན་དང་བདེ་སྟགས་དེ་སྟོང་བའི་སྟོ་གཉིས་
 ཆོས་ཅན། བར་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པར་སྒྲུང་བར་མི་འགྱུར་བར་བལ། ཡན་
 ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་བར་བཅད་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བར་བཅད་
 གྱུར་འཇུག་པ་མཁྱོགས་པའི་ཕྱིར་བར་མ་ཆད་དུ་སྒྲུང་ངོ་ཞེ་ན། བདེ་སྟགས་སྟོང་
 བ་མེད་པའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། བར་མ་ཆད་དུ་སྒྲུང་བ་ཅིས་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་
 པར་བལ། འཇུག་པ་མཁྱོགས་པ་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་དང་བདེ་
 སྟགས་དེ་དབང་སྟོས་ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་པོའི་སེམས་ནི་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་གཅིག་གིས་དོན་དང་བདེ་སྟགས་གཉིས་ཀ་གཟུང་དོན་དུ་ཤེས་ནས་འཛིན་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གཟུགས་སྟགས་ཕྱིའི་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་ཤིང་བདེ་
 སྟགས་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་སྟགས་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་མ་
 ཡིན་ནོ། །དེས་ཁྱོད་ལ་ཡན་འདོགས་པའི་རུས་པ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་

སོགས་མེད་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 དོན་དང་བདེ་སོགས་གཉིས་ཀྱིས་སོ་སོ་སོ་སོར་ཡང་དབང་གཤམ་བསྐྱེད་པར་རུས་
 པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། དབང་གཤམ་ཆོས་ཅན། བདེ་སོགས་འབའ་ཞིག་
 འཛིན་པར་གྱུར་པ་སྤྱིད་པར་བཤམ། དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བདེ་སོགས་འབའ་
 ཞིག་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲོ་སོར་སོགས་ཕན་
 ཚུན་ལྟོས་པ་མེད་པར་དབང་གཤམ་བསྐྱེད་པས་སྐྱོན་པོ་འབའ་ཞིག་འཛིན་པ་སྤྱིད་
 པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདེ་སོགས་དེའི་རྒྱུ་དོན་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་
 སོགས་མ་བཟུང་བར་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སོགས་དེ་སྤྱིད་པར་མི་རིགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དབང་སྒྲོས་དོན་དང་བདེ་སོགས་ལྷན་ཅིག་ཉིད་དུ་འཛིན་པས་
 སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། བདེ་སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་སྒྲོ་བསྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བཤམ།
 དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རུས་པ་ཅི་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་ན་བྱོད་དབང་སྒྲོ་དེ་
 བདེ་སོགས་དེས་བསྐྱེད་པར་མི་འདོད་པར་ཕྱི་རོལ་གྱིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་མེད་པར་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མིག་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིད་ཞེ་
 ན། མིག་གིས་མཆོན་པའི་དབང་གཤམ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་པ་བུད་མེད་སོགས་ཀྱི་
 གཟུགས་སོགས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ལ་སོགས་པའི་བྱོད་པར་ནམ་ཡང་འཛིན་པར་
 མི་འགྱུར་བར་བཤམ། བདེ་སོགས་འབའ་ཞིག་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། ནང་གི་
 ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པ་དམིགས་སྐྱོན་གྱིས་སྒྲོ་ནས་དབང་གཤམ་བསྐྱེད་རུས་པའི་དོན་
 ཉེ་བར་ཡོད་ན་ཕྱི་རོལ་ན་ཡང་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དབང་

སྒྲོའི་དོན་འཛིན་ཞིང་ཡིད་སྒྲོས་བདེ་སོགས་སྦྱང་ཞེ་ན། སྒྲེས་བུ་ཚོས་ཅན། རང་གི་
 དབང་ཤེས་ཀྱིས་དོན་གཟུགས་སོགས་འཛིན་བཞིན་པའི་ཆེ་དོན་གཟུགས་སོགས་
 འཛིན་པ་དེ་ལས་སྒྲེས་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་སྦྱང་བའི་སྒོ་རང་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་
 མི་འགྱུར་བར་བཤམ། དེའི་ཆེ་བདེ་སོགས་སྦྱང་བའི་ཡིད་སྒོ་མེད་པའི་བྱིར་དེ། སྒོ་
 རིགས་མཐུན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྒྲེ་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་
 དེ་དང་བདེ་སོགས་དེ་ཉི་བར་ཡོད་པ་ལས་ཡུལ་ཅན་དབང་སྒོ་དང་ཡིད་སྒོ་ཅིག་
 ཅར་དུ་སྒྲེ་བས་སྒྲོན་མེད་ཅེ་ན་ནི། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཅིག་ཅར་སྒྲེ་བའི་སྒྲེས་
 བུ་ཚོས་ཅན། ཅིག་ཅར་དུ་བདེ་སྒྲུག་དག་རིག་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། ཅིག་ཅར་དུ་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཉི་བར་ཡོད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དོན་ཉི་བར་ལས་བདེ་སྒྲུག་འབྱུང་
 བར་མ་ཟད་ནང་གི་ཉིར་ལེན་ཤེས་པ་ཡང་ཉི་བར་ཡོད་ན་བདེ་བ་དང་སྒྲུག་བསྐྱེལ་
 སོགས་འབྱུང་ལ། ཉིར་ལེན་ཤེས་པ་གཅིག་པོ་དེ་ནི་ཅིག་ཅར་དུ་འབྲས་བུ་འགལ་
 བ་བདེ་སྒྲུག་གཉིས་ཀའི་ཉིར་ལེན་མིན་པར་འདོད་པས་བདེ་སྒྲུག་གཉིས་ཅིག་
 ཅར་མི་འབྱུང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲུ་མ་ནི་ཚོས་ཅན། གང་གིས་ན་མི་ཤེས་པ་
 དེམ་པོར་འགྱུར་བའི་བདེ་སྒྲུག་ཉིར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་དང་
 རིགས་མི་མཐུན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དེའི་ཉིར་ལེན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་གྱི་བདག་པོའི་
 རྒྱུན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་སྒྲོན་མེད་ཅེ་ན། བདག་རྒྱུན་དེ་ནི་བདག་འབྲས་
 འགལ་བ་དག་ལ་བདེ་སྒྲུག་པམ་འདོགས་བྱེད་པའང་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲུང་བ་
 ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག་གིས་མཚན་མོ་རྒྱ་བའི་འུག་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་

གཟུགས་མཐོང་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་བདག་རྒྱུན་དེ་དང་དེ་ལས་གཞན་མི་ལ་
སོགས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་མཐུན་པའི་
བདག་རྒྱུན་ཅིག་ཅར་བྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་པས་མ་དེས་སོ། །བདེ་སོགས་དེ་རང་
ལས་དོན་གཞན་གྱིས་མི་སྤྱོད་བ་དེའི་ཕྱིར་དབང་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་བདེ་
སོགས་ལ་རང་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་འཕྲོས་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྤྱང་བ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པ་
དེ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྤྱོད་བར་བ་སྤྱད་འདོགས་གྱི་ཕྱི་
རོལ་དོན་ནི་དངོས་སུ་སྤྱོད་བ་མིན་ཅོ། །དབང་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་བདེ་སོགས་
འདི་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་ལས་སྒྲེས་པ་ཙམ་དུ་བྱད་གྱི་དོན་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་རིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་
བདག་ཉིད་དེ་རྣམ་པ་བདེ་སོགས་དེ་དག་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་བདེ་
སོགས་དེས་སྤྱོད་བ་ཡིན་པ་དེས་ན་དེས་དོན་སྤྱོད་བར་བཤད་ལ་དོན་དམིགས་པ་
ཉིད་ནི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེར་སྤྱང་བའི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པའོ། །གངས་ཅན་པ་འགའ་
ཞིག་བདེ་སོགས་དེ་ནང་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་ན་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་
སེམས་མེད་པའི་བེམ་པོ་ཡིན་ཏེ་གཟུང་བུ་སྒྲུ་སོགས་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་སྒྲུ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་བྱེ་བྲག་པ་མ་བྱད་གངས་ཅན་པ་དེའི་ལྷགས་ལ་ཡང་སྒྲུ་འཛིན་
ཆོས་ཅན། ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲུ་སོགས་དང་བདེ་སོགས་གཉིས་ཀ་གཟུང་དོན་དུ་འཛིན་
པ་མི་རིགས་པར་བྲལ། བདེ་སོགས་གྱི་རྣམ་པ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲོ་
སོགས་དེ་བདེ་སོགས་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཤེས་པས་ཅིག་

ཅར་འཛིན་ཞེ་ན། སྡོ་སོགས་དེ་དང་བདེ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་ཐ་མི་དང་
 ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་སིམ་གདུང་སོགས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་ཅན་གྱི་མ་ལུགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཐ་དད་དུ་གཟུང་བྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་གཟུགས་དང་འབྲེལ་བའི་སློ་ལ་
 དགའ་བ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ཆོས་ཅན། གོམས་པས་བྱུང་པར་དུ་མི་འགྱུར་
 བའི་ཕྱི་རོལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཕྱིའི་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་གཟུགས་དེར་དམིགས་པ་
 ལ་བྱུང་པར་ཡོད་པ་མིན་ཡང་དེ་ལ་དགྲ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ན་འདོད་
 པ་དང་མི་འདོད་པ་སོགས་གོམས་པའི་བྱུང་པར་ལས་དགའ་གདུང་དུ་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བདེ་སོགས་གོམས་པས་བྱུང་པར་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་སྐྱ་
 སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟར་སློ་ཡང་བདེ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་སློའི་
 རང་བཞིན་གྱི་བདེ་སོགས་གོམས་པས་བྱུང་པར་དུ་འགྱུར་བ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
 དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཕྱིའི་སྐྱ་སོགས་དེ་བདེ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
 ཡིན་ཞེས་ཆོད་མས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཏེ་མི་རྟོགས་པར་བཤམ། སིམ་གདུང་སོགས་ཀྱི་
 རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་དེ་སློ་ཡིན་ཞེས་དེ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བདེ་སོགས་མེད་པའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་རིགས་ཐ་དད་པ་དག་གཟུང་འཛིན་མིན་པར་སྐྱ་སོགས་དང་བདེ་
 སོགས་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ནི་ཆོས་ཅན། བདེ་
 སོགས་ཀུན་གྱི་འཛིན་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་པར་བཤམ། བདེ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེས་ན་བདེ་སོགས་

ཟ་བ་པོ་ཉིད་ཡིན་པ་ཉམས་པར་བཤམ་ལོ། །བཤད་མ་བཤག་པའི་རིགས་པ་འདིས་
 བི་སྒྲོ་དང་བདེ་སོགས་རིགས་པ་དང་ཡིན་ན་གཟུང་འཛིན་དུ་མི་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་
 ཡིན་ན་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ལས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་
 རང་བཞིན་གཅིག་པར་སྒྲིབ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ལོ། །རི་ལྷར་ན། བདེ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་
 པ་སྒྲུང་བས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་སྒྲིབ་བུ་ཡང་ཆོས་ཅན། བདེ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་
 བུ་ཡིན་པར་བཤམ། དེའི་རྣམ་པ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཟ་བ་པོ་ཡིན་པ་
 ཉམས་སོ། །གཞན་ཡང་སྒྲོ་དང་བདེ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་གཉིས་རྣམ་པ་འཛིན་ག་
 ཕྱིར་ཀྱི་རྒྱ་དང་རྣམ་པ་བཞག་བུའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཁྱེད་གཉིས་གཟུང་
 བ་དང་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུང་འཛིན་ཡིན་པས་རྒྱ་འབྲས་
 སུ་ཡོད་ན། གཟུང་འཛིན་དེ་ནི་གཞན་སྒྲིབ་བུ་དང་བདེ་སོགས་ལའང་ཡོད་པས་དེ་
 གཉིས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྒྲུབ་བ་བདེ་སོགས་དེ་ནི་ཆོས་
 ཅན། བདེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གཅིག་ལ་འདོད་མི་འདོད་སོགས་སུ་གོམས་པས་
 དགའ་གདུང་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། སེམས་ཡིན་ཏེ། ཟློང་བུ་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ་གང་གི་རང་བཞིན་ཟློང་བ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཟློང་བུ་དེ་ནི་
 ཟློང་བུ་དེའི་ཟློང་བ་ཤེས་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཟློང་བ་ཤེས་རིག་དེས་
 བདེ་སོགས་དེའི་རང་བཞིན་ཟློང་བ་མིན་པར་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྒྲོ་ལ་གནས་
 པའི་བདེ་སོགས་དེའི་རྣམ་པ་དེ་རིག་ཅིང་ཟློང་བས་མ་ངེས་ཤིང་། སེམས་གདུང་སོགས་
 མངོན་སུམ་དུ་ཟློང་བ་དེ་དང་དེ་དྲན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཟློང་བ་ཤེས་པ་ལས་མ་

གཏོགས་པའི་ཡུལ་དབང་འདིའི་བར་གྱི་སྒོ་བཅའ་པོ་གང་ཡོད་དེ་མེད་པར་བཤམ།
 དེ་འདྲ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདོད་མི་འདོད་ལ་སོགས་པའི་
 དོན་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་བར་མ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་བ་
 ཤེས་པ་གཅིག་ཕུ་རེ་རེ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུང་བར་མཐོང་གི་ ཡུལ་དབང་བར་
 དུ་ཆོས་ཅན། ཕྱིར་བ་ལས་གཞན་པའི་སྒོ་བཅའ་པོ་ནི་མེད་དེ། དེ་འདྲ་སྒྲུང་རུང་མ་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྷགས་གོང་དང་ནི་མེ་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ལྷགས་གོང་
 དམར་འབར་བར་གྱུར་པ་ན་མེ་དང་དབྱེར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒོ་ཕྱིར་བ་དད་ཡིན་
 ཡང་འདྲེས་པས་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པས་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་
 ཡང་སྒོས་གཅིག་དུ་དམིགས་པས་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་
 འདི་ཐ་དད་ལ་འདི་ཐ་དད་མིན་པའི་རྣམས་གཞག་ཉམས་པར་འབྱུང་ཏེ་འདི་ལྟར།
 དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། སྒོ་མ་
 འབྲུལ་བས་ཐ་དད་མིན་པར་ཕྱིར་བ་འདི་གཅིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར་བྱེད་སྟེ།
 སྒོ་མ་འབྲུལ་བས་ཐ་དད་མེད་པར་ཕྱིར་བས་གཅིག་ཡིན་ན་ཐ་དད་མེད་པར་ཕྱིར་
 བ་དེ་ལྟར་གང་ཡིན་པ་དེ་འང་ཐ་དད་དུ་ཕྱིར་བས་དེ་ཐ་དད་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་གྲངས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མིན་
 པའི་རྟེན་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་ཅི་སྟེ་མེད་པར་བཤམ། སྡུག་བསྔལ་དང་དཀར་སོགས་སྒོ་
 མ་འབྲུལ་བ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་ཡང་ཐ་དད་མ་ཡིན་ལ་སྒོ་ཕྱིར་གཉིས་ནི་རང་རིག་
 ལ་ཐ་དད་མེད་པར་སྒྲུང་ཡང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་ཡང་སེམས་

གཅིག་ལ་སེམས་བྱུང་དུ་མ་ཡོད་པས་བདེ་སོགས་གཅིག་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ན་
 སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་མི་སྒྲུང་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་འདི་ཡང་ཡིན་ནོ་
 ཞེ་ན། སེམས་ཀྱི་ལམ་དུ་བདེ་སོགས་གཅིག་དམིགས་པའི་ཆེ་ནི་མའི་འོད་ཀྱིས་
 སྒྲུང་མ་བྱིན་གྱིས་གཞོན་པ་ལྟར་བདེ་སོགས་ཆེས་གསལ་བས་སེམས་བྱུང་གཞན་
 རྣམས་བསྐྱབས་ནས་མི་མཐོང་ཡང་སེམས་ཀྱི་བྱུང་བར་གྱི་རྒྱུན་གཞན་དག་ལ་
 སེམས་བྱུང་བ་དང་པ་དུ་མའི་རྣམ་གཞག་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཡུལ་ལ་མངོན་
 བར་འདུ་བྱེད་པས་སེམས་པ་དང་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཏང་བས་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་སོགས་སེམས་བྱུང་གི་བྱ་བ་བ་དང་དུ་མ་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 ལྷོན་པའི་མར་ངོའི་རྣམ་བྱེད་སྒྲུང་མ་གསལ་བ་བཞིན་ནོ། །སྒྲོ་བྱེད་ལ་ནི་དེ་ལྟར་
 རྒྱུན་ལ་བ་དང་པ་ཡང་མ་མཐོང་བས་མི་མཆུངས་སོ། །ཀྱུན་ལས་བརྟུས་སུ། རྣལ་
 འབྱོར་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཅུམ་མཐོང་། །ཞེས་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འཆད་དེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་
 རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་ཡང་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྷ་བུ་ཞི་ན། ལྷར་
 ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་པའི་བདེན་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ནིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ལྷ་བུའོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་དག་གི་མངོན་སུམ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པའི་དོན་
 བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པ་མ་ལྟུལ་བ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྷ་རྣ་
 རྟོག་བྲལ་ཡིན་ཞེ་ན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆེས་ཅན། གསལ་བ་ནིད་དུ་སྒྲུང་བ་
 ཡིན་ཏེ། བསྐྱོམས་པའི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་རྟོག་པའི་དྲ་བ་རྣམ་པར་བསལ་བའི་ཕྱིར། བསྐྱོམས་

པའི་སྟོབས་ལས་གསལ་བར་སྒྲུབ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས། འདོད་ཆགས་དང་འཛིགས་
 པ་དང་མུ་རུ་གྱིས་བསྐྱབས་པ་དང་རྒྱུ་པོ་དང་མྱི་ལམ་དང་ལུས་བསྐྱོར་བ་
 སོགས་གྱིས་ཡིད་བསྐྱེད་པས་མདུན་ནས་གནས་པ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པ་མིན་
 པའི་དོན་གསལ་པོར་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་འོ། །འོན་གསལ་བར་སྒྲུབ་བ་ལ་
 རྟོག་མེད་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། གསལ་བར་སྒྲུབ་བ་རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་
 པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྟོན་ཅི་དོན་གསལ་བར་སྒྲུབ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་མྱི་ལམ་ན་གསལ་བར་སྒྲུབ་བ་ཡོད་ཀྱང་རྟོག་པའོ་ཞེས། མྱི་ལམ་ན་ཡང་
 དྲན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། གསལ་བར་སྒྲུབ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་ཆེ་གསལ་བ་
 སྒྲུབ་བ་དེ་འདྲའི་དོན་ལྟན་མིན་པར་མི་གསལ་ལ་འདྲེས་པར་དྲན་པའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་དོན་བསྐྱོམ་པས་གསལ་ལ་མི་རྟོག་
 པ་མེད་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་འདིར་དེ་འདྲ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཁས་སྲུངས་
 འགལ་ལོ་ཞེས། སྟོན་མེད་དེ་མི་གཙང་བ་རུས་གོང་ལ་སོགས་པའི་མི་སྟུག་པ་དང་།
 ཟད་པར་ས་ཁུ་ལ་སོགས་ཡང་དག་པ་མིན་པའི་དོན་ལ་བསྐྱོམ་པའི་སྟོབས་གྱིས་
 སྒྲུལ་ཞིང་བསྐྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་རྟོག་མེད་དང་གསལ་བར་སྒྲུབ་བ་ཅན་དུ་
 གསུང་རབ་ལས་བཤད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་
 ཕྱིར་མི་རྟོག་སོགས་ཡང་དག་དང་མི་གཙང་སོགས་ཡང་དག་མིན་པའི་དོན་གང་
 དང་གང་གིན་དུ་བསྐྱོམས་པ་གྱུར་པའི་གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ན་བསྐྱོམ་བྱ་
 དེ་ལ་གསལ་ལ་མི་རྟོག་པ་སྟོ་འབྲས་ཅན་ཏེ་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་མདུག་སྟུང་དོ། །བསྐྱོམས་

འབྲས་གསལ་བ་མི་རྟོག་པའི་སྟོ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་ཡིན་རྒྱལ་འབྱོར་མདོན་
 ལུམ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ལེ་ལུ་གཉིས་པར་བཤད་པའི་བདེན་བཞིའི་དེ་ཁོ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་
 པོ་མདོན་ལུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་བཞིན་དུ་རྒྱལ་འབྱོར་པའི་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་
 ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་སྒྲིམ་བྱུང་མདོན་ལུམ་ཆད་མར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ག་
 མ་ཟད་པར་སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། བསྐྱུ་བ་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་བསྐྱུད་
 བས་ལུམ་ལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ད་རྟོག་པའང་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། །དོན་
 ལ་མ་ཡིན་དེ་རྟོག་ཕྱིར། །ཞེས་པ་འཆད་པ་ནི། རྟོག་པའི་ཤེས་པ་གང་དང་གང་
 ཡིན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ལྷ་ལེ་ལུ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐྱེ་
 དོན་རྣམ་བཤ་སྐྱར་རྣམ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཀུན་ཆོས་ཅན།
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མདོན་ལུམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོས་
 ཏེ་སྐྱེ་དོན་མིན་པ་སྟེ་བཤ་སྐྱར་བར་མི་རྣམས་པའི་ཡུལ་སྟོང་བ་དེའི་ཕྱིར། ཀུན་ལས་
 བརྟམ་སྟེ། འབྲུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། །རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་
 བྱུང་། །དྲན་དང་མདོན་འདོད་ཅེས་བྱའོ། །མདོན་ལུམ་ལྷ་རྣམས་རབ་རིབ་བཅས། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་མདོན་ལུམ་ལྷ་རྣམས་བསྐྱུ་ན་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་རྒྱར་
 འཛིན་སོགས་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་དོན་གཞན་ལ་སྟོ་འདོགས་དང་། གྲངས་དང་སྒྲི་
 འཛིན་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་བཤ་བརྟེན་ཅན་དང་། རྒྱལ་གསུམ་པའི་
 རྟགས་ཤེས་པ་རྗེས་དཔག་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་སྟོ་རྗེས་དཔག་ལས་བྱུང་བ་དང་
 འདས་པའི་དོན་འཛིན་པ་དྲན་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དོན་འཛིན་པར་འདོད་པ་དང་

བཞི་ལྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པས་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། རབ་རིབ་བཅས་ཞེས་པའི་བསྐྱེད་བྱ་རྟོན་དབང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་གཅིག་དང་དེ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྒྱིར་བསྐྱེད་ནས་སོ་སོར་སྟོན་པ་དེ། བར་རྟོན་ཅན་དང་དོན་གཞན་ལ་སྟོོ་འདོགས་པ་གཉིས་རྟོག་པ་མཛོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དབང་སྒྲེས་གྱི་ཤེས་པ་མིན་པར་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་དག་དབང་ཤེས་སུ་ལྟུལ་པ་མཐོང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དག་དབང་ཤེས་ཡིན་ཡང་ལྟུལ་པས་མཛོན་སུམ་ཡིན་པ་བཤད་པའི་དོན་དུ་རིགས་པ་ཅན་པས་མཛོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ན་དབང་པོ་དང་དོན་ལྔ་དང་པ་ལས་སྒྲེས་པའི་ཤེས་པ་ལྟུལ་པ་མེད་པ་དང་ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་ནི་མཛོན་སུམ་མོ་ཞེས་ལྟུལ་པ་མེད་པ་སྟོས་པའི་བྱིར་རོ། །རྗེས་དཔག་དང་རྗེས་དཔག་ལས་བྱུང་བ་སོགས་ལྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་རྣམས་རྟོག་པར་གྲུབ་ཀྱང་རྟོག་པ་མཛོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་བརྟེན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་གཉིས་རྟོག་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེར་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་གཉིས་དབང་ཤེས་སུ་ལྟུལ་པའི་རྒྱ་གང་ཞེས། བར་རྟོན་ཅན་དང་དོན་གཞན་ལ་སྟོོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ལྟ་མོའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་སྒྲིངས་པ་འགའ་ཡི་ཆོད་དབང་ཤེས་སུ་ལྟུལ་པའི་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་དང་སྒྲིག་རྒྱ་འཛིན་པའི་མཛོན་སུམ་སོགས་གྱི་དབང་ཤེས་དང་ཡུལ་དུས་

ཉི་བར་འཇུག་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དཔེ་དོན་སྒྲུབ་བ་ནི། ཇི་ལྟར་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་
དོན་ཅན་དྲན་པ་དང་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་འདི་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་
ཀྱི་དོན་ལ་འཛིན་པར་མི་བྱེད་པས་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ་བརྟུན་ལ་སྒྲོས་ནས་སྒྱི་
འཛིན་པའི་རང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ལྟར་དུ་བུམ་པ་འདི་གངས་དང་
སྒྱི་ལ་སོགས་པ་དག་འཛིན་པའི་བརྟུན་ཅན་དང་དོན་གཞན་དང་ཡུལ་དུས་སྒྲོ་
འདོགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པའི་དབང་
ཤེས་ལས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་སྒྱུར་
བའི་བརྟུན་པ་མེད་པར་བྱོད་སྒྱེ་བར་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་རྟོག་པ་མངོན་
སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་བཤད་ནས་བསྐྱད་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་སྟོན་པ་དེ། ཀུན་ལས་
བཏུས་སུ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་རབ་རིབ་བཅས་ཞེས་
པའི་བསྐྱད་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་དེ་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་ལས་ལོགས་
སུ་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ་
ཞེས་རྟོག་བྲལ་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་སྒྱིར་བསྟན་ནས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་
ཡང་འབྲུལ་ན་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ཏེ་མ་འབྲུལ་བ་
མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལྷག་མར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རབ་རིབ་
བཅས་ཞེས་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཆོག་དེས་ནི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ལ་ཕྱི་ནང་
གི་འབྲུལ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཉི་བར་གཞོད་པ་ལས་སྒྲོས་པའི་ཤེས་པ་ཀུན་ཆོས་ཅན།
མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

བསྐྱེད་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་དེ་ལ་འབྲུལ་རྒྱུ་རབ་རིབ་ཙམ་འབའ་ཞིག་སྒྲིམ་པ་
 བྱི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ལ་ཉེ་བར་གཞོན་པའི་ཕྱི་ནང་གི་འབྲུལ་པའི་རྒྱུན་བམས་
 ཅད་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་འབྲུལ་རྒྱུ་རབ་རིབ་ཙམ་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 གལ་ཏེ་རབ་རིབ་བཅས་ཞེས་ཏོག་བྲལ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚོན་ཉིད་དུ་སྒྲིམ་བཏང་
 བའི་དམིགས་བསལ་དུ་མ་གཏོགས་པའི་ཀུན་བདུས་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་སྟེ་བ་
 གཉིས་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཡིད་གྱི་ཏོག་པ་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་ནི་མ་ཡིན་ཅོ་
 ཞེས་ཟེར་རོ། །རབ་རིབ་ཙམ་གྱི་མིག་དབང་དཀྱགས་པའི་སྟེ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་ཤེས་
 པ་ཚོས་ཅན། དབང་པོ་སྟེ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡང་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་བསལ་བར་
 འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གྱུར་དོན་དམ་པར་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་པོ་དང་
 སྟེ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བའི་སྟོང་རྒྱ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཀུན་བདུས་
 སྐྱེའོད་སྟོབ་དགག་པའི་གཞུང་འདི་དང་ནི་སྟོང་ཡིད་ཏོག་དུ་དམ་བཅའ་བ་དེ་དག་
 འགལ་བར་བསལ། དེ་འདྲའི་ལུང་སྟོང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དངོས་སུ་སྒྲིམ་
 པར་དོན་མཐུན་དུ་བསྟན་ལ་ཡིད་ཏོག་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དངོས་སུ་སྒྲིམ་
 པར་དོན་མཐུན་དུ་བསྟན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། སྟེ་བ་གཉིས་ཞེས་སོགས་ལུང་དང་
 འགལ་བར་མ་བྱེད་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཞེས་པའོ། །
 གལ་ཏེ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དེ་ཡིད་ཏོག་གི་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་བཤད་གྱི་
 ཡིད་ཏོག་དེ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་
 པས་སྒྲིན་མེད་ཅེན། དེ་འདྲའི་ལུང་འདི་ལ་ཚོས་ཅན། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དེ་

ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པའི་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ནི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ནི་ལྷར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དབང་པོའི་ཤེས་པའི་སྟོན་ཡུལ་དམིགས་རྒྱུན་
དག་ལ་དབྱང་ནས་དགག་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དབང་
ཤེས་སུ་འཛོག་པའི་རྟོན་སྟེ་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་གང་
དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འདུག་ལྟོག་བྱེད་པ་ཅན་ཙེ་ཞེ་ན། དེ་
འདྲའི་འདུག་ལྟོག་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཟླ་བ་གཉིས་སྟངས་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་ཡོད་པས་
དེ་དབང་ཤེས་ཡིན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འགོག གལ་ཏེ་དེ་བོར་ནས་དབང་པོ་གཟུགས་
ཅན་འགྱུར་རྗེས་སུ་འགྱུར་བ་དང་ལྷན་པ་དེའོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཟླ་བ་གཉིས་སྟངས་
འདི་ཉིད་ན་ཡོད་པས་འདི་དབང་ཤེས་ཡིན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འགོག གཞན་ཡང་ཟླ་བ་
གཉིས་སྟངས་གི་ཤེས་པ་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། ཐག་བྲལ་སྐུལ་དང་སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་
སོགས་སུ་འབྱུལ་པ་བཞིན་དུ་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དབང་པོའི་འགྱུར་བ་
ཡོད་ན་ཡང་ཡིད་རྟོག་གི་ཟླ་བ་གཉིས་མེད་པར་རེས་པ་ཅམ་གྱིས་བྱོད་ལྟོག་པར་
འགྱུར་བར་བཤམ། མིག་སྟན་བསྟུས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་དབང་པོའི་བསྟན་
པ་ནི་ལོག་ཀྱང་བྱོད་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། ཞིང་ན་སྐུལ་འདུག་གོ་ཞེས་
བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་ཐག་བྲལ་སྐུལ་འཛིན་སྟེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དུས་འགའ་ཞིག་ཆེ་
ཟླ་བ་གཉིས་འདུག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རབ་གི་
རིགས་ཅན་འགའ་ཞིག་འཛོག་སྟེ་སྟེ་བར་བཤམ། ཡུལ་མཐོང་བ་བརྟན་ལ་ལྟོས་
པས་འགྱུར་བར་བྲལ་ཞིང་། ཡུལ་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་སྟངས་བར་མི་འགྱུར་བར་

ཐལ། ཟླ་བ་གཉིས་འཛིན་ཡིད་ཚློག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཟླ་བ་གཉིས་འཛིན་
 དེ་ཡིད་ཚློག་ཡིན་ཀྱང་ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བས་ཚློག་མེད་ཡིན་ནམ་སྒྲུལ་པ་
 དགག་པའི་དོན་དུ་རབ་རིབ་བཅས་ཞེས་པའི་དམིགས་བསལ་སྒྲོས་ཤིང་། གཉིད་
 ལོག་པའམ་སད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་གང་
 ཡིན་དེ་ནི་ཚུལ་ཅན། ཚློག་མེད་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀར་ཡང་རྟགས་དེ་ལྟར་མིན་པར་མི་གསལ་ལ་འདྲེས་པར་སྒྲུང་
 བ་ཡིན་ན་ཚློག་པ་ཡིན་ནོ། །ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲུང་སོགས་ཚློག་མེད་འབྱུལ་ཤེས་ཡོད་
 པ་དེའི་ཕྱིར་ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་དེ་ཚུལ་ཅན། ཚློག་མེད་ཡིན་ནའང་མདོན་
 སུམ་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་གཞལ་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ལ་
 བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲུང་སོགས་ཚློག་མེད་འབྱུལ་ཤེས་ཚློག་མེད་
 ཡིན་ཡང་འབྱུལ་པས་མདོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་དེའི་དོན་དུ་
 སྒྲོ་བ་དང་པོ་གྱིས་མདོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་ལ་ཚློག་པ་མདོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་དང་བསྐྱུ་
 པ་མདོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་གཉིས་སུ་བྱེད་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མདོན་སུམ་
 གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་སྒྲོད་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ལ་ལོག་པར་ཚློག་པ་བསལ་ནས།
 རང་གཞན་གྱི་སྒྲེ་པ་དག་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་རྩལ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་བསལ་
 ཞིང་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་བྱེད་པོར་བརྗོད་ཅིས་གསུངས་པ་དང་།
 ཚད་མའི་མདོར། བྱ་དང་བཅས་པ་ཚློག་པའི་ཕྱིར། །འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་འཇལ་
 བྱེད་ལ། །ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་སྟེ། །བྱ་བ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་

རྣམས་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འཆད་དོ། །
དེ་ལ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་གང་ཞེན་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའོ། །དེ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་
དེ་ཡང་འབྲས་བུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དུ་ནི་ཚད་མ་གང་ཞེན། ཤེས་པ་གང་གིས་
བར་ཆད་མེད་པར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པར་འགྱུར་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ལ་
དེ་ཡང་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་དུ་འདྲ་བ་ལས་རྩ་ས་གཞན་དུ་
མི་འབྱུང་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པའམ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་སྒྲིར་སྟོན་པ་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱ་བ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་བྱེད་པ་ཀུན་གྱི་
བསྐྱེད་བྱའམ་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་སྟོགས་བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ལ་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་ལས་ཏེ་བྱ་བ་ཀུན་གྱི་བསྐྱེད་བྱེད་རྣམ་པར་འཛོག་
བྱེད་སྟོགས་སྐྱབ་བྱེད་དག་ཐམས་ཅད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་གང་ལས་
འབྲས་བུ་བྱ་བ་གང་གི་འགྱུར་པར་འགྱུར་བའི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་བྱ་བ་དེའི་
སྐྱབ་བྱེད་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིར་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་
ཉལ་དུ་གནས་པ་དེ་ལ་སྒྲོ་ལཱའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་གང་གིས་
རང་གི་ལས་ཏེ་ཡུལ་གཟུགས་སྟོགས་སོ་སོ་ལ་འདིས་ནི་གཟུགས་རྟོགས་སོ། །
འདིས་ནི་སྐྱ་རྟོགས་སོ་ཞེས་སྟོགས་དོན་སོ་སོར་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བྱེད་པའམ་
ཚད་མ་ཤེས་པ་དེའི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་བཅུ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཡུལ་གཟུགས་སྟོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དོན་རྟོག་ཐ་དད་དུ་འཛོག་རྟོན་ན་གྲགས་
པ་གང་ཞིག་ཤེས་པ་རང་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་དོན་

རྟོགས་ཐ་དད་དུ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་འཛིན་རྣམས་
 ཐ་དད་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་རྣམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གཟུགས་
 སོགས་ལ་ཉོན་མོངས་ཙམ་དུ་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་ཙན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 དོན་འདྲ་བ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཤེས་པ་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་མི་རྣམས་པ་མ་
 གྲུབ་སྟེ་རྒྱ་དབང་སོགས་གྱིས་ཀྱང་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་རྣམས་སོ་ཞེ་ན། རྒྱ་
 དབང་པོ་དང་དོན་དང་དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་དང་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དག་ཆོས་
 ཙན། ཁྱེད་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཐ་དད་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཐ་དད་
 ཙན་གྱི་ལས་ཏེ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཐ་དད་ལ་མྱོང་བ་ཙམ་དུ་ཐ་དད་མེད་པའི་སྒྲོ་
 ལཱའི་ཤེས་པ་འདི་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་པར་ངེས་འབྱེད་མིན་ཏེ། ཤེས་པའི་བདག་
 ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་དོན་རྟོགས་ཐ་
 དད་པ་རྣམས་གྱི་ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཙན། དོན་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་འདིའི་བདག་ཉིད་གང་གི་ཐ་དད་པ་གང་ལས་འདི་ནི་གཟུགས་
 རྟོགས་པའོ་འདི་ནི་སྒྲོ་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་བྱེད་པ་ནི་ལས་ཏེ་བྱ་བ་དོན་རྟོགས་ཐ་
 དད་དུ་ངེས་པ་ཞིག་ཁོ་ན་དོན་རྟོགས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཙན་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་གཟུགས་
 སོགས་རྟོགས་པའི་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཤེས་པ་ལ་
 དོན་གཞན་པའི་རྒྱ་དབང་སོགས་གྱིས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་མི་རྣམས་པ་དེའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཙན། འབྲས་བུ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་དོན་རྟོགས་སྒྲུབ་
 བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ནི་གཞལ་བྱའི་རང་བཞིན་སྟེ་དོན་འདྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དོན་རྟོགས་

པའི་ཤེས་པ་འདི་ནི་དོན་གཟུགས་སོགས་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བར་བྱེད་
 ན་དེ་དོན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟེ་རྣམ་པར་སྣང་བ་ལས་གཞན་དུ་འབྲེད་པ་
 མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱ་དབང་སོགས་ཐ་དད་པས་བྱས་པའི་སྤྱོད་བའི་བྱུང་
 བར་ལས་ཀྱང་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་དོན་འདྲ་
 བ་ཁོ་ན་དོན་རྟོགས་པའི་ཆོད་མར་བཞག་ཅི་ན། རྒྱ་དབང་སོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན།
 བྱེད་རྣམས་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པ་འགས་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་
 གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་པར་འབྱེད་ན་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་
 འབྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་དོན་རྟོག་ཐ་དད་པ་
 རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་བྱུང་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་དོན་འདྲ་
 ལས་གཞན་ཡིན་ཀྱི་དོན་དང་འདྲ་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲིལ་འདྲི་དབང་ཤེས་དེ་ནི་ཆོས་
 ཅན། དེ་ལས་སྟེ་བྱེད་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བ་མི་གྲུབ་
 བར་ཐལ། རང་ཉིད་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དང་འདྲ་བ་མེད་པ་གང་ཞིག་དེ་ལས་
 གཞན་པའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་དེ་ཆོད་མ་ལས་དོན་གཞན་
 མིན་ཏེ། དོན་འདྲ་བ་དེ་ཡང་དོན་རྟོགས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དེས་ན་ཉིད་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་། རང་གི་
 བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་མཐོང་སྟེ།
 དཔེར་ན་གིང་དེ་སྟེས་བུས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་རང་ཉིད་

འབར་བའི་བྱ་བ་དང་ལྷན། གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཚོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་
བར་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །དོན་འདྲ་བ་ལ་ནི་བྱེད་པའི་ཚོས་གསུམ་མེད་དེ་བྱེད་པ་
པོ་འགའ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ནི་དེའི་བྱེད་པར་མི་འབྲང་དོ་ཞེ་ན།
དོན་འདྲ་བ་ཚོས་ཅན། བྱེད་པའི་ཚོས་གསུམ་མེད་པས་དོན་རྟོགས་འཛིག་བྱེད་དུ་
མི་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་པའི་ཚོས་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱིར། རྟགས་
གྲུབ་སྟེ། དེ་ཚོས་ཅན། བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོར་
གྱུར་པའི་དོན་རྟོགས་ཐ་དང་པའི་ཤེས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རང་
ཉིད་བྱ་བའི་ལས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་འཛིན་ཅིང་སྤྱོད་
བའི་བྱ་བ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱིར། གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་བ་
ཡིན་ཏེ། དོན་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་གྱི་བྱེད་པ་སྟེ་བྱ་བ་དང་ལྷན་
པའི་སྒྲོ་ནས་རང་གི་ལས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཉ་
བུར་སྒྲུང་བའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་དོན་འདྲ་བ་དེ་དོན་རྟོགས་ལས་ཐ་དང་མ་ཡིན་ན་
དེས་དེའི་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅི་ན། དོན་འདྲ་བ་ཚོས་ཅན། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་
ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རྟོགས་གྱི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་པོ་མིན་ན་ཡང་དེའི་བྱ་
བ་བྱེད་པོར་བཞག་དུ་རུང་སྟེ། དེ་ཡི་སྟེ་བྱོད་གྱི་དབང་གིས་ཤེས་པས་དོན་རྟོགས་
པ་དེར་བཞག་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་འབྲས་བུ་བུ་རྒྱམས་རྒྱ་པ་རྒྱམས་གྱི་བདག་ཉིད་
སྟེ་གཟུགས་དང་འདྲ་བར་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་བུ་དེ་པའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་བྱ་བ་
དང་ལྷན་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་འཛིག་རྟོག་ན་འབྲས་བུ་བུ་རྒྱ་པའི་གཟུགས་

འཛིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་བདག་ཉིད་
གཅིག་པར་བསྟན་ནས་ད་གཞན་དག་ཚད་འབྲས་རྩིས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དགག་
པ་དེ། དོན་འདྲ་བ་ལས་གཞན་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འཛིག་ནུས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཐོང་བ་སྟེ་དོན་ལ་ལྟ་བའི་ཤེས་པ་དང་དབང་པོ་དང་དབང་
དོན་འབྲེལ་བ་དང་སྟེ་སོགས་འཛིན་པའི་བྱུང་པར་གྱི་སྟོ་དེ་དག་དོན་རྟོགས་པའི་
ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དོ་སྟེ་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དག་བྱ་བ་དོན་
རྟོགས་པ་འཛིག་ནུས་གཞན་གྱིས་བར་ཚད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བར་ཚད་པ་དེ་ལྟ་
ཡིན་ན་ཡང་བྱེད་པ་དབང་སོགས་ཐ་དད་པས་ཀྱང་དོན་རྟོགས་རྣམས་ལ་ཕན་པ་
ཉེ་བར་སྟོར་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མར་འབྲད་དོ་ཞེ་ན། བྱེད་པ་
དབང་སོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱེད་རྣམས་ཐམས་ཅད་གྱིས་བྱ་བ་དོན་རྟོགས་པ་
ཕན་པ་ཉེ་བར་སྟོར་ན་ཡང་དེ་ཅུམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མར་འབྱུང་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཐ་མའི་སྟེ་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚད་པར་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འཛིག་
བྱེད་གང་ཡིན་དེ་ཁོ་ན་དོན་རྟོགས་དེའི་འཛིག་བྱེད་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དམ་པར་འདོད་
པའི་ཕྱིར། དེས་དབང་སོགས་ཚད་མ་ཡིན་པ་སྟོར་དགག་ནས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སོ་
སོར་དགག་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། རྒྱལ་དཔོག་པས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཚད་མ་
དེ་ལས་སྟེས་པའི་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པ་འབྲས་བུར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ།
དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལ་སྟེ་བྱེད་དོན་རྟོགས་སོ་སོར་འཛིག་ནུས་
འདི་འདྲ་བར་ཡོད་པ་མེད་པར་ཐལ། དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཀུན་གྱི་མཚུངས་པ་

སྟེ་ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དོན་ཐ་དད་པ་ལྟ་བའི་དབང་པོ་ཐ་དད་
 བས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འཛོག་ནུས་སོ་ཞེན། མིག་གི་དབང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། སྟེ་
 སེར་སོགས་དོན་ཐ་དད་ལ་ལྟ་བའི་ཐ་དད་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་
 དོན་འདྲ་བ་མེད་པར་སྟེ་སེར་སོགས་ལ་རིག་ཙམ་དུ་ཐ་དད་མེད་པའི་མིག་གཤམ་
 འདི་ནི་སྟེན་པོ་རྟོགས་པའོ་འདི་ནི་སེར་པོ་རྟོགས་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོགས་ཐ་
 དད་དུ་འཛོག་ནུས་དེ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དོན་འདྲ་མེད་ན་སྟེ་
 སེར་སོགས་ལ་ལྟ་བའི་གཤམ་པའང་མེད་པའི་བྱིར། དབང་པོ་ཆོད་མར་འདོད་པ་ལ་
 གཞོད་བྱེད་བསྟན་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ལྷག་མ་དབྱེད་པ་བས་དོན་ལ་ལྟ་བའི་
 གཤམ་པ་ཆོད་མར་འདོད་པ་ལའང་གཞོད་པ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གཤམ་བྱ་ཆོས་ཅན།
 དོན་འདྲ་བ་མེད་པར་དོན་ལ་ལྟ་བའི་གཤམ་པ་དོན་རྟོགས་པའི་ཆོད་མར་འདོད་
 པའང་མི་རིགས་པར་བཤམ། དོན་འདྲ་བ་མེད་ན་དོན་ལ་ལྟ་བའི་གཤམ་པའང་མེད་
 པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་བྱེད་བྱག་པ་དང་རིག་པ་ཅན་པས་བྱུང་པར་སྟེ་སོགས་འཛོན་
 པའི་སྟོ་ཆོད་མ་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་འཛོན་གྱི་སྟོ་འབྲས་བུར་འདོད་པའང་མི་རིགས་ཏེ།
 སྟེ་སོགས་འཛོན་པའི་བྱུང་པར་གྱི་སྟོ་ཡང་ཆོས་ཅན། བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་འཛོན་གྱི་
 སྟོ་ལས་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། བྱེད་རང་ཡུལ་དེའི་དངོས་པོ་སྟེ་རྣམ་
 པ་ཤར་བ་མེད་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོ་གཞན་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་འཛོན་གྱི་སྟོ་
 དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། སྟེ་སོགས་འཛོན་པའི་བྱུང་པར་གྱི་སྟོ་ལ་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་
 བཤམ། བྱུང་པར་གྱི་སྟོ་དེ་བཞིན་དུ་རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་མེད་པའི་སྟོ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་འདོད་ན་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཚད་འབྲས་སུ་མི་རིགས་པར་
 ཐལ། ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ།
 ཡུལ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྡེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་བྱེད་
 གཉིས་ཡུལ་ཐ་དད་པའང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་དོན་ནམ་ཡུལ་
 གཅིག་ཡིན་ན། སྤྱི་སོགས་འཛིན་པའི་བྱད་པར་གྱི་སྒོའི་ཡུལ་ཆོས་ཅན། གཉིས་པ་
 བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་དེ་བྱོད་འཇལ་བྱེད་དུ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བྱད་པར་གྱི་སྒོས་
 རྟོགས་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གཉིས་རིམ་
 བཞིན་དུ་འབྱུང་བར་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཟུང་དོན་གཅིག་ལས་དངོས་
 སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒོ་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་དེའི་ཕྱིར་
 བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

གལ་ཏེ་བྱོད་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་འདྲ་བ་དོན་རྟོགས་གཉིས་ཤེས་པ་གཅིག་
 གི་ཆ་ཡིན་པས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་ཞིང་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱ་བྱེད་དུ་མི་རིགས་
 སོ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་གཅིག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་འདྲ་བ་དོན་རྟོགས་དག་ཆོས་ཅན། ཅིག་
 ཅར་དུ་འབྱུང་ཞིང་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞག་དུ་
 རུང་སྡེ། ཤེས་པས་དོན་རྟོགས་པ་དེ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏེ་བཞག་
 པའི་ཕྱིར་དུ་བྱོད་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་འཛིག་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞག་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱེ་བྲག་པས་དབང་དོན་འབྲེལ་བ་ཚད་མ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་
 གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པ་འབྲས་བུར་འདོད་པའང་མི་རིགས་ཏེ། ལུས་གཟུགས་

འཛིན་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་དེ་བུམ་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་བྱས་མི་
 ཏྲག་སོགས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱན་དང་འབྲེལ་བར་བྱུང་པར་མེད་ན་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱིས་
 བུམ་གཟུགས་ཀྱི་ཚོས་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་ཏྲགས་པར་འགྱུར་གྱི་ཐམས་ཅད་མི་
 ཏྲགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བུམ་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཚོས་ཅན།
 བུམ་གཟུགས་ཀྱི་ཚོས་འགའ་ཞིག་ཏྲགས་ལ་འགའ་ཞིག་མི་ཏྲགས་པའི་ངེས་པ་
 དེར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱུང་གྱི་དོན་ཏྲགས་པའི་ཚད་མར་གྱུར་པའི་མིག་གི་
 དབང་པོ་དེ་བུམ་གཟུགས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་བ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ནས་ཚོས་དེ་ཀྱན་དང་འབྲེལ་བར་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་བྱེད་པ་གང་ལས་དོན་
 ཏྲགས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་དོན་ཏྲགས་འདིའི་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དོན་
 འདྲ་བ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་བསྟན་ཟེན་དོ། །གལ་ཏེ་དོན་འདྲ་བ་
 མེད་པར་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་ལས་ཤེས་པ་རྣམས་དོན་ཏྲགས་ཐ་དད་
 དུ་སྐྱེ་བས་ངེས་དོན་ཏྲགས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པར་རྒྱས་སོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
 དོན་འདྲ་བ་མེད་པར་དོན་ཏྲགས་ཐ་དད་དུ་སྐྱེ་བྱེད་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་
 ལས་ཤེས་པ་རྣམས་དོན་ཏྲགས་ཐ་དད་དུ་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཏེ་དོན་
 འདྲ་བ་མེད་ན་དོན་ཏྲགས་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་དེ་ཡང་
 བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདྲ་བ་དོན་ཏྲགས་དེ་གཅིག་ཡིན་པས་བྱེད་
 ཡིན་པ་ན་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཚོས་ཅན། གཅིག་ཡིན་པར་མི་བདེན་ཏེ།
 ཐ་སྐྱད་དུ་ཚོས་ཏེ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དངོས་སུ་སྐྱེ་དོན་དམ་

པར་ཐ་དང་མེད་པར་འདོད་དེ། ཤེས་པ་གཅིག་གི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱ་
 བ་དང་བྱེད་པ་ཐ་སྙད་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཐ་སྙད་དུ་སྒྲོག་པ་ཐ་དང་ལ་དོན་
 དམ་པར་ཐ་དང་མེད་པ་དེ་ལྟར་དུ་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཡང་མི་
 རིགས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ན་བྱ་བྱེད་གྱི་ཐ་སྙད་འགའ་ཞིག་དོན་དམ་པར་ཐ་དང་དུ་
 གནས་པ་མཐོང་སྟེ་ལྟ་སྦྱོན་འབྲས་འཆོད་པ་དང་སྟེ་རེས་ཤིང་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ་
 ཞེ་ན། བྱ་བྱེད་ཐ་དང་དུ་འདོད་པ་དངོས་པོ་ལྟ་སྦྱོན་འབྲས་འཆོད། སྟེ་རེས་ཤིང་
 གཅོད་ཞེས་སོགས་ཆོས་ཅན། ལྟ་སྦྱོན་ལས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་འཆོད་པ་དང་
 སྟེ་རེ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཤིང་གཅོད་པའི་བྱ་བ་དོན་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཐབ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལྟ་སྦྱོན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་འཕར་བ་
 དང་འབབ་པ་ལ་སོགས་ཤིང་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་སྟེ་རེའི་གནས་སྐབས་ལ་ལྟ་
 སྦྱོན་དང་སྟེ་རེ་ལས་དོན་གཞན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལྟ་སྦྱོན་འབྲས་འཆོད་
 དོ་སྟེ་རེས་ཤིང་གཅོད་དོ་ཞེས་བྱ་བྱེད་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་
 ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྟོབས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བསྟན་ནས། ད་ནི་དེ་
 བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟོབས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་ཚུལ་
 གཞན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་དུ། མདོར། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་སྟེ། །
 ཞེས་པ་འཆད་དེ། བྱེད་གྱི་འབྲས་བུར་འདོད་པའི་དོན་རིགས་པ་དེ་གང་ཡིན་དྲིས་
 པས་གཟུགས་སོགས་སོ་སོར་རིག་ཅིང་མདོན་སུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་གང་
 ཡིན་པ་འདི་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། སོ་སོར་རིག་ཅིང་སྦྱོང་བའི་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་

བསྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་དོན་དུ་སྒྲུབ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་སྤྱི་རོལ་
 གྱི་དོན་རིག་པར་འདོད་པ་ཡིན་དྲིས་པས། དོན་དེ་དང་འདྲ་བ་ལས་དོན་རྟོགས་སུ་
 འཛོག་པ་ཡིན་ཞེན། དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་དོན་རྟོགས་སུ་འཛོག་པ་འབྱུལ་པར་
 འགྱུར་དེ། དཔེར་ན་སྤྲིག་རྒྱ་རྒྱ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་རྒྱུ་རྣམས་པ་སྒྲུབ་ཡང་རྒྱ་མི་
 རྟོགས་པ་བཞིན་ཅོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་འོན་ཏེ་དོན་སྒྲུབ་གི་ཤེས་པ་
 འདིའི་ཐུང་བྱ་དེ་གང་ལས་ཏེ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེན། སྐབས་འདིར་ནི་ཤེས་པས་རང་
 ལས་དོན་གཞན་པའི་ཡུལ་སྤྱིར་བའི་རྒྱུ་པ་དེ་ནི་དེ་རིགས་པས་རྣམས་པར་དབྱེད་པ་
 ཡིན་པས་དོན་དེ་ནི་དེ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་འདྲི་བ་ནི་མི་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་པ་
 དོན་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ན། རྒྱུ་པ་སྤྲན་དང་འདྲ་འཇམ་རགས་པ་དང་འདྲ། དང་པོ་ལྟར་
 ན་རྒྱུ་པ་སྤྲན་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན་དོན་སྒྲུབ་གི་ཤེས་པ་དེ་རང་
 དང་འདྲ་བར་བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་རགས་པ་ཆ་ཤས་དང་བཅས་
 པར་སྒྲུབ་ལ་ཁྱོད་ཆ་ཤས་མེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་རགས་
 པ་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་དོན་སྒྲུབ་གི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་
 དངོས་ཏེ་དོན་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དང་སྤྱི་རགས་གང་དུ་ཡང་འདྲ་བ་མེད་
 པ་དེའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་དོན་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་དེ་གཟུང་དོན་དུ་
 བྱས་ནས་སྤྱིར་བའི་དོ་བོ་ནི་དེ་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ།
 དོན་འདྲ་བ་དེ་དོན་རྟོགས་ལ་ཁུབ་པ་འབྱུལ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་དོན་
 དེ་དང་འདྲ་བ་དང་དོན་དེ་ལས་ཐུང་བ་གཉིས་ཀ་དོན་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱིར་

བའི་མཆན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་པས་སྒྲིག་རྒྱ་ཚུ་འཛིན་གྱིས་འབྲུལ་བའི་སྒྲིན་
མེད་དོ་ཞེ་ན། དོན་རྣམས་ཡུལ་སྒྲིན་པོར་མཚུངས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་འཛིན་རྣམས་པར་ཤེས་
པ་སྐད་ཅིག་གྱི་མ་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་བའི་སྒྲོ་
འཛིན་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་སྒྲོ་མ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོར་བར་འབྱུར་བར་
ཐལ། དེ་ལས་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་
གང་ཞིག་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པ་ལ་ཁོ་བོས་གཟུགས་འདི་མཐོང་ངོ་སྒྲོ་འདི་ཐོས་སོ་
ཞེས་བྱ་བར་ངས་པའི་སྒྲོ་སྒྲེ་བའི་ཡུལ་དེ་དག་སྒྲོ་དེས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོར་
བ་ཡིན་པས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་སྒྲོར་གྱུར་གྱི་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲོ་སྒྲུང་ཞིང་
ཐོས་པ་དང་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་ཤེས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྒྱ་
མཆན་གང་གིས་ན་ཁྱོད་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྒྲིས་པའི་ངས་པ་དེ་ཁྱོད་རྣམས་ཀྱིས་
གཟུགས་སོགས་འཛིན་པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པར་འདོད་དེ་ཡིན་པ་མི་རིགས་པར་
ཐལ། གཟུགས་སོགས་དང་ཁྱོད་རྣམས་གཟུང་དོན་དང་གཟུང་དོན་ཅན་དུ་ཉི་བའི་
འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ཆད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྒྲི།
གཟུགས་སོགས་དང་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དེ་དག་གཟུང་དོན་
དང་གཟུང་དོན་ཅན་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་བ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཁོ་བོས་
གཟུགས་མཐོང་ངོ་སྒྲོ་ཐོས་སོ་ཞེས་པའི་ངས་པ་དེ་སྒྲེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །དེས་
ན་དོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་དེའི་སྒྲུང་བྱ་དེ་ཤེས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དེ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་
དེ་ཡང་སྒྲུང་བྱ་དོན་གཞན་འགའ་ཞིག་གི་སྒྲོར་བྱེད་ནི་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་པ་དེ་

ཤེས་པ་དོན་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་ན་སྤྱོ་སྤྱོགས་དོན་དུ་སྤྱོད་བ་ནི་ཤེས་པ་
 ཡིན་ལ་ཤེས་པ་དེས་མངོན་སུམ་དུ་སྤྱོ་སྤྱོར་རིག་བྱ་སྤྱོ་སྤྱོད་བ་དེ་ཡང་དེ་ཅི་ཞིག་
 ཡིན་ཞེན། སྤྱོ་སྤྱོགས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱོ་སྤྱོགས་སུ་སྤྱོད་བ་ལ་
 གཞན་རིག་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོ་སྤྱོགས་སུ་སྤྱོད་བ་དེ་ནི་དེའི་སྤྱོ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་
 བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་སྤྱོད་གི་ཤེས་པ་དེའི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བྱ་
 དོན་གཞན་མེད་དེ། ཤེས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་དེས་
 བའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་དེ་ལའང་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་དོན་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་
 བའི་གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་ཡོད་པ་དེར་ཡང་ཕྱི་རོལ་གཟུང་འཛིན་བདེན་པ་བ་
 ལ་ཚུད་པའི་སྤྱོན་མཚུངས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་སྤྱོད་གི་ཤེས་པ་དེ་
 ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་བདེན་པ་མེད་
 བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱོ་སྤྱོགས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཤེས་པ་དེ་རི་ལྟར་ན་
 རང་ཉིད་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཡིན་ཞེན། སྤྱོ་སྤྱོགས་དོན་དུ་སྤྱོད་བའི་ཤེས་པ་དེ་
 ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུ་སྤྱོ་སྤྱོགས་དོན་དུ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཡང་དོན་དམ་པར་རང་གི་རང་
 བཞིན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའང་འགལ་བ་མེད་དེ། དོན་དམ་པར་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱོད་
 བར་འགྱུར་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སྤྱོ་སྤྱོགས་སྤྱོད་བར་སྤྱོད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ལ་
 སྤྱོད་བ་དེའི་དངོས་པོ་དེ་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྱོ་སྤྱོགས་སུ་སྤྱོད་
 བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་རྣམས་རང་གིས་རང་མི་རིག་སྤྱོ། རང་ལ་བྱེད་པ་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རལ་གྱིའི་སྤྱོ་རང་མི་གཙོད་པ་དང་། སྤྱོ་མིའི་

ཕྱིས་རང་ལ་མི་རིག་པ་བཞིན་ལོ་ཞེན། དཔེ་ཇི་ལྟར་སྒྲོན་མའི་འོད་དེ་རང་ཉིད་གསལ་
བ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། གསལ་བྱེད་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རབ་
ཏུ་གསལ་བ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དེ་ལྟར་དུ་དོན་སྣང་གི་སྒོ་
ཆོས་ཅན། བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རང་ཉིད་གསལ་ཞིང་རིག་པ་སྤྲི་
གསལ་བྱེད་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་ཉིད་གསལ་ཞིང་རིག་པ་
ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དེའི་རིག་བྱ་རང་ལས་དོན་གཞན་
ཡིན་ན། སྒོ་འཛིན་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྒོན་པོ་དང་ཆོར་བྱ་ཆོར་བྱེད་དུ་འབྱད་པར་
དཀའ་སྟེ་སྒོར་བྱ་སྒོར་བྱེད་དུ་མི་རིགས་པར་བྲལ། སྒོན་པོ་དང་འབྲེལ་མེད་དོན་
གཞན་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་གཟུང་འཛིན་བདེན་པ་བ་མེད་ན་ཤེས་པ་ལ་གཟུང་
འཛིན་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་མི་འབྱད་དོ་ཞེན། དོན་དམ་པར་གཟུང་འཛིན་བདེན་པ་
བ་མེད་མོད་ཀྱི་ཐ་སྣང་དུ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ལབུལ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་
ལྟར་དུ་རྣམ་གཞག་བྱས་པས་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེས་སྒོན་པ་དེ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་
ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་སྟེ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་བདེན་པ་བ་
མེད་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་ཡང་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་མི་རིགས་སོ་ཞེན། གཟུང་བ་
དང་འཛིན་པའི་མཆན་ཉིད་དམ་པར་བཞིན་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལ་ནི་བརྩུང་པར་བྱ་
བ་ནི་སྤྲི་ཏེ། རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཆོ་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་
མཆན་ཉིད་དམ་པར་བཞིན་ཅན་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བསྐྱད་
པ་ཅན་གྱི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་མ་རིག་པའི་ལབུལ་པའི་ཤེས་པས་མཐོང་

བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་དུ་གཟུང་འཛིན་ཐ་དང་བ་འདི་ཡི་རྒྱུ་གཞག་བྱས་པ་དེ་ཆོ་
 ལྷེ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རབ་རིམ་གྱིས་དགྲུགས་པའི་སྒྲ་སྟགས་སྒྲར་བའི་ཤེས་པ་
 ལ་གཟུང་འཛིན་རིག་པ་གསུམ་དུ་ཐ་དང་མེད་ཀྱང་སྒྲར་བ་བཞིན་ནོ། །རྒྱུ་རིག་
 བའི་ཆོད་མའི་འབྲས་བུ་སྟོན་པ་ནི། ཤེས་པས་སྤྱི་རྩལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་མེད་པ་
 དེས་ན་དོན་སྒྲར་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་པ་ཆོད་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་
 འདོད་པར་རིགས་ཏེ། རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཡུལ་རིག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པས་སྤྱི་རྩལ་གྱི་དོན་སྤྱིར་བར་འགྱུར་ན་ཉེས་པ་ཅི་
 ཡོད། གང་གི་ན་དོན་རིགས་འགོག་ཅིང་རང་རིག་འབྲས་བུར་འཛོག་ཅི་ན། ཁོ་བོ་
 ཅག་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་མོད་འོན་ཀྱང་ཤེས་པས་དོན་རིག་པ་རིགས་པས་མི་
 འཐད་པའི་ཕྱིར་རང་རིག་འབྲས་བུར་སྒྲ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་པས་སྤྱི་རྩལ་
 དོན་ནི་སྤྱིར་བར་འགྱུར་ཞེས་པའི་བྱ་སྤྱད་འདི་ཉིད་གྱིས་ནི་དོན་ཅི་ཞིག་བརྗོད་པར་
 འགྱུར་གང་གིས་ན་ཤེས་པས་དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་སྤྱོད་ནི་དོན་སྤྱོད་
 སྟགས་དེའི་རྒྱུ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་སྒྲར་
 དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤྱོད་སྟགས་དོན་གྱི་རྒྱུ་པ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཅན་དེ་
 ཡོད་མོད་དེ་ཅུམ་གྱིས་སྤྱོད་སྟགས་ཁྱོད་གྱིས་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་བར་
 ཐལ། རང་ལ་སྤྱོད་སྟགས་སུ་སྒྲར་བ་དེ་ནི་སྤྱི་རྩལ་གྱི་སྤྱོད་སྟགས་ལས་སྤྱོད་པ་འཕྲ་
 གཞན་ནང་གི་སྤྱིར་སྒྲར་གི་བག་ཆགས་སང་པ་ལ་སྤྱོད་ཞེས་པ་འདི་ནི་དབྱུང་པར་
 རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་སྒྲར་བ་ལས་མ་གཏོགས་

པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་བཀག་ནས་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་
 དོན་ཡིན་པ་འགོག་པ་དེ། སྒྲོར་སྒྲུབ་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲོན་པོར་སྒྲུབ་བ་ཆོས་ཅན།
 རང་ཉིད་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་མཐོང་བའི་
 དབང་ཤེས་ཁྱད་པར་དམིགས་པ་དང་བྲལ་བ་ན་ཁྱོད་མི་འཛིན་ཅིང་དེ་འཛིན་ན་
 ཁྱོད་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲོར་སྒྲུབ་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་ཡན་གར་
 བར་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་སྒྲུབ་བ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་
 ཉིད་ཡིན་ཞིང་རང་ལ་སྒྲུབ་བ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་རྣམས་ལ་དབང་ཡིད་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 མེད་ན་དབང་ཤེས་རྣམས་རེས་འགའ་སྟེ་བར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་རེས་
 འགའ་སྟེ་བའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྟོས་པའི་
 དབང་གིས་དབང་ཤེས་རྣམས་རེས་འགའ་སྟེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་སྒྲུ་མ་འགའ་
 ཞིག་ནི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་འགའ་ཞིག་གི་བག་ཆགས་རབ་དུ་སང་བྱེད་ཡིན་པ་དེའི་
 ཕྱིར་སྟོ་རྣམས་ནི་རེས་འགའ་སྟེ་བར་རྣམ་པར་རེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་
 དོན་མེད་པར་ཤེས་པ་རང་ཉིད་གཟུང་བར་སྒྲུབ་བ་དེའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་
 གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །དེ་ཉིད་འཆད་པ་དེ། སྒྲོ་སྟགས་དོན་དུ་
 སྒྲུབ་བའི་ཤེས་པ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཚུལ་ལས་རྣམ་པ་
 གཉིས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་
 དང་དུས་ཕྱིས་དྲན་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་པ་རང་ཉིད་སྒྲུབ་བ་རང་རིག་

བྱེད་ཆ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་རང་སྤྱོད་བྱེད་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་གཞལ་བྱར་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་ལོ་གྱི་དོན་མེད་པར་རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་
 པར་མ་ཟད་སྤྱི་ལོ་གྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་ཤེས་པར་རང་རིག་པ་ཉིད་དུ་འབྲད་
 དོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། སྤྱི་སྟགས་དོན་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་
 རང་ཉིད་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་
 གང་གི་ཆེ་རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཡུལ་གཞན་སྤྱི་ལོ་གྱི་དོན་གཅིག་འདོད་པའམ་
 མི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་དེའི་དངོས་པོར་མ་གྱུབ་ཅིང་དོན་གཅིག་འདོད་པའམ་མི་
 འདོད་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་སྤྱི་ལོ་གྱི་དོན་མ་གྱུབ་
 ཀྱང་ཐ་སྟོན་དུ་ཤེས་པས་དོན་རིག་པ་འབྲད་དེ། གང་གི་ཆེ་དོན་དམ་པར་སྤྱི་ལོ་
 དོན་མེད་པར་ཤེས་པ་རང་གི་གཟུང་རྣམ་གྱི་སྤྱི་ལོ་གྱི་དོན་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཐ་
 སྟོན་དུ་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་དོན་སྣང་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཐ་
 སྟོན་དུ་དོན་རིག་པ་འབྲད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་
 བྱ་བའི་གཟུང་རྣམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྗེས་གྱི་དུན་ཤེས་གྱི་སྤྱི་ལོ་གྱི་དོན་དུ་རྣམ་
 པར་ངེས་ཤིང་ཐ་སྟོན་འདོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྟོན་དུ་ཤེས་པས་སྤྱི་ལོ་གྱི་
 དོན་རིག་ཀྱང་དོན་མ་ཤེས་པ་རང་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་དོན་སྣང་
 གི་ཤེས་པ་འདི་བདག་ཉིད་འདོད་པའི་རྣམ་པ་དང་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འདོད་པའི་
 རྣམ་པར་སྤྱོད་བར་གྱུར་པ་ན་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་འདོད་
 པའམ་མི་འདོད་པའི་དོན་རིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ལོ་གྱི་དོན་སྤྱི་

བ་རྣམས་རྣམ་རིག་གི་ཚུལ་ལ་རིམ་གྱིས་དང་པའི་བྱིར་དུ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འབྲས་
 བུའི་རྟོག་པ་གསུམ་པ་བསྟན་པའི་བྱིར་དུ། མདོར་ན། དེའི་རོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །
 ཡུལ་གྱི་སྤང་བ་དེའི་དེའི། །ཆད་མ་དེ་ཡིས་འཇལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པ་འཆད་དེ།
 དོན་སྤང་གི་དབང་གིས་ཆོས་ཅན། བྱི་རོལ་དོན་ནི་གཞལ་བྱར་ཡོད་ན་ཡང་རྣམ་པ་
 མེད་པར་རང་གི་རོ་བོས་བྱི་རོལ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཉིད་
 དེ་གིས་པ་རང་རིག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 རྟོགས་པར་བཞག་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་རོ་བོས་བྱི་རོལ་རྟོགས་པ་
 ཡིན་ན་སྤྱིས་བྱ་གཅིག་གི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ་དུ་མའི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་པར་བཤལ། དག་གཉེན་གཉིས་ཀྱི་མིག་གིས་མ་ལུལ་བ་གཉིས་
 ཀྱིས་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ་གཉིས་སྤང་ཞིང་རིག་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲིན་ཡོད་
 དོ། །གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་སུ་ཁས་སྤངས་པས་འདོད་ན། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དག་
 གཉེན་གཉིས་ཀྱི་མིག་གིས་མ་ལུལ་བ་གཉིས་པོ་དག་གིས་འདོད་པའམ་མི་
 འདོད་པ་བྱ་དད་པ་རེ་རེ་ནི་སྤྱོད་བར་གཉིས་གཉིས་སུ་སྤྱོད་བར་བཤལ། དེ་གཉིས་
 ཀྱིས་རྣམ་མེད་རྗེན་ཆར་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ་གཉིས་སུ་
 དོན་ལ་གནས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་ལས་ཀྱི་རེ་རེ་
 བསྒྲིབས་པའི་བྱིར་གཉིས་གཉིས་སུ་མཐོང་བ་མིན་ཞེ་ན། དེའི་བྱིར་ན། དེ་ལ་དག་
 གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་མིག་གིས་མ་ལུལ་བ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་མེད་པར་
 དོན་གྱི་དབང་གིས་སྤྱིས་བྱ་གཅིག་གི་གཟུགས་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་མི་

འགྱུར་བར་བྲལ་ལོ། །ཡང་མ་མཐོང་བའི་ཚེས་དང་ཚེས་མིན་གྱི་ལས་དེ་ཚེས་ཅན།
 ཇི་ལྟར་ན་དབང་ཤེས་གྱི་དོན་མཐོང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་
 བྲལ། འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་
 ཡུ་དེ་ལ་དབང་ཤེས་གྱིས་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་མཐོང་
 བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡུལ་གཅིག་ལ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་གཉིས་
 གྱི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་དེ་ཡིད་སློ་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་སློ་དབང་ཤེས་མིན་པས་
 དབང་ཤེས་གྱི་ཡུལ་ལ་དབྱེད་པ་ན་ཡིད་ཤེས་རྟོགས་པའི་འདུག་ཚུལ་དབྱེད་པ་མ་
 འབྲེལ་ལོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། དབང་ཤེས་ལ་ཡང་ཡུལ་གཅིག་འདོད་པ་དང་
 'མི་འདོད་པ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། དབང་པོའི་སེམས་དེ་
 ལའང་སྒྲར་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པར་སྟོང་བའི་དོན་དེ་འཆི་
 ལྟས་དང་ནད་གྱིས་ཐེབས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡིད་དུ་འོང་བར་
 མཚམས་སྟོར་བ་མེད་པར་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པས་
 བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་རྟོགས་པ་དེའི་ཕྱིར་དོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་ཚེས་
 ཅན། བྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་ལའང་དོན་དམ་པར་རང་ཉིད་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རིགས་པར་བྲལ། གང་གི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ན་ཤེས་པ་འདི་འདོད་
 པ་དང་མི་འདོད་པའི་རང་བཞིན་ཏེ་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་དེ་ལྟར་དུ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་
 འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་ངེས་པ་སྟེ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བྱི་རོལ་
 གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱི་

རོལ་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་དེའི་ཆོ་ཆོས་ཅན། སྒོ་སྒྲིགས་དོན་དུ་སྒྲུང་བའི་གཟུང་རྒྱུ་
འདི་ཉིད་ནི་དོན་རིག་དེའི་ཆོད་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ན་དོན་གྱི་བདག་
སྟེ་རྒྱུ་པ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་དེ་ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ་སྒྲུང་བ་དེ་ལྟ་བུར་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འདི་ནི་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་དེ་ལྟར་དུ་གནས་སོ་ཞེས་ངེས་པ་
སྟེ་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཇོན་པའི་བདག་སྟེ་རྒྱུ་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་
ཀུན་ལ་ཁྱོད་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ནི་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་ལ་སྒྲོས་པར་བྱ་བའི་
ཆོད་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གྱི་བྱེད་པ་འདུག་པའི་ཡུལ་རང་ལས་དོན་གཞན་མིན་པའི་
ཕྱིར། ངེས་ན་དོན་གྱི་རྒྱུ་པ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་ནས་དོན་རྟོགས་པར་འཇོག་པའི་དོན་
སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་རྒྱུ་པ་དོན་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་
སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་གྱི་རྒྱུ་པ་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་གྱི་སྒྲོ་ནས་དོན་རིག་པར་
འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཆོན་འདི་ལྟར་དོན་གྱི་རྒྱུ་པ་མེད་པར་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་
སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་ལ་དོན་རིག་པ་ནི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་
རིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རིག་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ཆོད་མ་དེ་སྒྲོ་ལ་
གནས་པའི་དོན་ཏེ་གཟུང་རྒྱུ་པ་ཡིན་ལ་གཟུང་རྒྱུ་པ་དེའི་རྒྱུ་པ་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་
ཡང་རང་རིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རིག་དེ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཇི་
ལྟར་ན་ཤེས་པ་ལ་འདོད་མི་འདོད་དུ་གནས་པ་སྟེ་སྒྲུང་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་དེ་ནི་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་དེར་རབ་གསལ་སྟེ་རྟོགས་པར་འཇོག་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུ་

གཞན་འདིར་དོན་རིག་འབྲས་བུར་བཤད་པ་འགལ་ལོ་ཞེན། བྱི་རོལ་གཞལ་
 བུར་བུས་པའི་ཆེ་ན་ཆོས་ཅན། རང་རིག་འབྲས་བུར་བཤད་པ་དང་དོན་རིག་འབྲས་
 བུར་བཤད་པ་མི་འགལ་ཏེ། རྗེས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་གི་ཤེས་པ་རྣམས་དོན་
 ལ་རང་རིག་ཡིན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་དུ་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཤེས་པའི་དོན་
 དམ་ཡུལ་དུ་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་རང་ལ་སྒྲུབ་བའི་དོན་དེ་ཤེས་པ་དེའི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དོན་སྒྲུབ་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། བྱི་རོལ་གཞལ་བུར་
 བུས་པའི་ཆེ་ཆད་འབྲས་ཡུལ་ཐ་དད་པའང་མིན་ཏེ། རང་ལ་སྒྲུབ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་
 ཆད་མའི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་རིག་པའང་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་
 དེའི་བྱིར། འོ་ན་ཇི་ལྟར་ན་རང་རིག་འབྲས་བུར་བཤད་ཅེ་ན། བྱི་རོལ་གཞལ་བུ་
 ལ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་བུས་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། དོན་རིག་གི་རང་གི་རོ་བོ་རིགས་པས་དབྱེད་པའི་དབང་དུ་བུས་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་དུ་འདོད་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་རང་རིག་དེའི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དག་གིས་གཞན་གྱི་རོར་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་སྒྲུབས་
 བས་འབྲས་བུའི་ཚྭ་པ་གསུམ་པ་བཤད་ནས། ད་རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ལ་
 འཇུག་པར་བཞེད་ནས་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དངོས་སུ་མི་རིགས་པར་དོན་གྱི་
 རྣམ་པ་སྒྲུབ་བའི་སྒྲོ་ནས་དོན་ཚྭ་གས་པར་འདོད་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ལ་སྒྲོམ་བསྟན་
 པའི་བཤད་པ་དེ། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོགས་ལ་ཤེས་པ་རང་གི་དངོས་
 སུ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཚྭ་གས་པ་མ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲུབ་བའི་སྒྲོ་ནས་དོན་ཚྭ་གས་པ་

འདོད་ན། འོ་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་འདྲ་བ་བསྐྱེད་བྱེད་གཞུག་བྱར་འདོད་པ་
མི་རིགས་པར་འགྱུར་གྱི་འོན་ཀྱང་དོན་སྒྲུབ་གི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་
རོལ་དེ་དང་འདྲ་བའམ་འདྲ་བ་ལས་གཞན་མི་འདྲར་ཡང་རུང་སྟོ་སྟོགས་གཟུང་
བའི་རྣམ་པ་དང་དེ་སྟོགས་འཛིན་བའི་རྣམ་པ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བའི་རྒྱ་མི་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་ཡང་ཡིན་པ་ཙམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མི་གཞུག་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད་དགོས་
པར་བཤམ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འདྲ་བ་སྐྱེས་བའི་སྒྲོ་ནས་དེ་གཞུག་བྱར་འདོད་པ་
གང་ཞིག་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འདྲ་བ་མ་གྱུབ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་བཤམ། ཕྱི་རོལ་
གྱི་དོན་མི་ཆད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྒྲུབ་པས་རྒྱ་
ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་གཞུག་བྱར་འདོད་ན་ན་ཅུང་བཤམ་ཆོས་པར་མཐོང་ནས་བྱར་ན་
གནས་བའི་གྲོལ་བ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། དོན་སྒྲུབ་གི་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རི་ལྟར་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཛིན་ཏེ་མི་འཛིན་པར་བཤམ། རི་ལྟར་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར་རྒྱ་
རྒྱུན་འགའ་ཞིག་ལས་དོན་དང་དངོས་ཏེ་འདྲ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་བ་ཙན་ཡིན་བའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། བཤམ་བ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་བདེན་མོད་དོན་དང་འདྲ་བ་མེད་པར་དོན་
རྟོགས་པར་འདོད་པ་དེ་རྣམ་རིག་པ་རས་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་མེད་ན་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཆད་འབྲས་གཞུག་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རི་
ལྟར་འབྲད་ཅི་ན། དོན་དམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཆད་འབྲས་གཞུག་གསུམ་
དུ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་མ་རིག་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྟོ་འབྲུལ་པ་ལ་རི་ལྟར་སྒྲུབ་
བ་བཞིན་དུ་རྣམ་གཞག་བྱས་སོ་ཞེས་སྟོན་བའི་ཕྱིར་དུ། མདོར། གང་ཆོ་སྒྲུབ་བ་དེ་

གཞུག་པུ། ཚད་མ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ནི། འཛིན་རྣམས་རིག་པའོ་དེའི་ཕྱིར། འདི་
 གསུམ་ཐ་དད་དུ་མ་བྱས། ཞེས་པ་འགྲེལ་བ་དེ། རོན་དམ་པར་སློབ་གཅིག་གི་
 བདག་ཉིད་ལ་གཟུང་འཛིན་རིག་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་དབྱེད་མེད་ཀྱང་མ་རིག་
 པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་
 པར་སྤྱོད་བ་སྟེ་རིག་པ་དང་ཐ་དད་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་རྟོག་པར་འགྱུར་དེ།
 དཔེར་ན། སྐྱུ་མའི་སྒྲགས་དང་སྒྲན་སྒྲགས་ཀྱིས་དབང་པོ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལ་འཛིན་
 དུམ་ལ་སྒྲགས་སྐྱུ་མའི་རྗེས་རྣམས་རྟ་གྲང་ལ་སྒྲགས་པ་དེའི་གཟུགས་དང་བྲལ་བ་
 ཡང་འཛིན་དུམ་ལ་སྒྲགས་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་རྟ་གྲང་ལ་སྒྲགས་སུ་སྤྱོད་བ་
 བཞིན་ནོ། གཞུག་ཏེ་སྒྲགས་དང་སྒྲན་སྒྲགས་ཀྱི་རྣམ་པས་འཛིན་དུམ་ལ་སྒྲགས་རྟ་
 གྲང་སྒྲགས་སུ་སྐྱེས་པ་དེར་མཐོང་བས་དཔེ་མ་གྲུབ་པོ་ཞིན། དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་དེ།
 འཛིན་དུམ་ལ་སྒྲགས་པ་དེ་དག་སྒྲགས་དང་སྒྲན་སྒྲགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱེད་པའི་མིག་
 ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུས་རྟ་གྲང་ལ་སྒྲགས་པ་དེ་ལྟར་དུ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། སྒྲགས་
 དང་སྒྲན་སྒྲགས་ཀྱི་རྣམ་པས་དེར་སྐྱེས་སུ་ཆུག་ཀྱང་སྤྱི་ལྟུང་གཞི་མེད་པའི་
 དཔེ་གསལ་པོ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་རྩ་གིང་མེད་པའི་མྱ་ངམ་གྱི་ཐང་ན་
 ཐག་རིང་པོའི་རྩང་དུའི་འཛིན་དུམ་ལ་སྒྲགས་པ་ཡང་ཆེན་པོ་རིའི་ཚད་ཅུམ་ལ་
 སྒྲགས་པར་སྤྱོད་བ་བཞིན་ནོ། འདིས་ན་གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་གསུམ་པོ་དག་
 རོན་དམ་པར་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཟུང་རྣམ་གཞུག་ཏུ་འཛིན་རྣམས་འཇལ་
 བྱེད་རང་རིག་འབྲས་བུ་གནས་པའི་ཐ་སྐྱོད་འདི་ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུའི་

གང་ཡང་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདེན་རྒྱུ་ཚེས་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་
 མཐོང་བ་ལ་སོགས་དེའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་ལ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཞེན་པས་འཇིག་
 ཉེན་པ་དག་གི་ལྷུལ་པ་སྟེ་བར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་ན་ཕྱིས་དང་དདུལ་གཉིས་
 དཀར་བར་ཚེས་མཐུན་པས་ན་ཕྱིས་ལ་དདུལ་དུ་སྟོབ་བདགས་པའི་སྟོབ་སྟེ་བ་བཞིན་
 འོ། ། རྣམ་རིག་པ་འདི་ལ་ནི་གཟུང་འཇིན་བདེན་རྒྱུ་ཚེས་མཐུན་པར་མཐོང་བ་
 དེ་མེད་དེ་འགྲོ་བ་འདི་ལ་གཟུང་འཇིན་བདེན་པ་དེའི་བདག་ཉིད་གཅིག་གྱུར་
 མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་གཟུང་འཇིན་ཐ་དད་དུ་ལྷུལ་པ་སྟེ་བ་མི་
 འཐད་དོ་ཞེ་ན། བདེན་རྒྱུ་ཚེས་མཐུན་པར་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་
 ལྷུལ་པ་འདི་འང་ཡོད་པ་ཡིན་མེད་ལྷུལ་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ཙམ་དུ་མ་བཟད་དོ། །
 རང་གི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུང་འཇིན་ཐ་
 དད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྟོབ་གང་ཡིན་དེ་ནི་ཚེས་ཅན། བདེན་རྒྱུ་ཚེས་མཐུན་པར་མཐོང་
 བ་དང་གཟུང་འཇིན་ཐ་དད་དུ་སྟོབ་འདོགས་པ་ཡོད་པ་ཅན་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་གཟུང་
 འཇིན་ཐ་དད་དུ་ལྷུལ་པ་སྟེ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་ཉེས་པ་མ་རིག་
 པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་གི་རང་བཞིན་གྱུ་བ་ཙམ་གྱིས་
 བྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཟུང་འཇིན་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རབ་
 རིབ་ལ་སོགས་པས་དཀྱུགས་པའི་བླ་བ་གཉིས་དང་སྒྲ་སོགས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཤེས་
 པ་རྣམས་བླ་གཉིས་དང་སྒྲ་སོགས་སུ་བདེན་རྒྱུ་ཚེས་མཐུན་པར་མཐོང་བ་ལ་མ་
 ལྟོས་པར་རང་གྱུ་བ་ཙམ་གྱིས་ལྷུལ་པར་སྟེ་བ་བཞིན་འོ། ། དོན་དམ་པར་ཤེས་པ་

གཅིག་ལ་གཟུང་འཛིན་རིག་པ་གསུམ་དུ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ལབུལ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་
སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་ཚད་འབྲས་གཞུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྒྲོ་རང་གི་
རོ་བོ་ནི་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་འདོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
བདག་ཉིད་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། གསལ་ཞིང་རིག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་ན་དེ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ་
ཤེས་པ་ཀུན་ལ་བྱོད་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་རང་རིག་གི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་བྱིར།
དེས་ན་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ཚད་འབྲས་གཞུལ་
གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲུབ་དུ་རུང་བར་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་དཔེས་གསལ་བར་
སྟོན་པ་དེ། དཔེར་ན་བྱི་རོལ་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་རང་རིག་ཚད་མ་ལ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་
ཉིད་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན་ཚད་འབྲས་གཞུལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་དེ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་གཞུལ་བྱ་འཇུག་བྱེད་འབྲས་བྱུང་གནས་
པའི་ཐ་སྙད་འདི་ནི་རྣམ་རིག་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་བག་ཆགས་བརྟན་པོ་ལས་བྱུང་
བའི་ཤེས་པ་ཀུན་ལ་སྒྲུབ་བར་བྱའོ། རྩི་ལྟར་སྒྲུབ་ཞེན། རྣམ་རིག་པའི་ལྷགས་དེ་
ལའང་ཆགས་སོགས་ཤེས་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་སྦྱོང་
བར་རུང་སྟེ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་སྟེ་དེའི་བྱིར་
ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་རུང་བའི་འཛིན་རྣམ་ཉིད་དོ། །ཚད་མ་བདག་
ཉིད་གྱི་གཟུང་རྣམ་གཞུལ་བྱ་རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཅོ། །སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་

རང་རིག་པ་ཚད་མའི་ཞེས་གསུངས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་རང་རིག་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་རང་
 རིག་བྱ་བའི་ཆ་ལ་བསམས་ནས་གལ་ཏེ་རང་རིག་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་དང་
 འབྲས་བུ་བ་དང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྒྲམ་པའི་དོགས་པ་བསལ་ནས་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་སྒྲ་བ་ལ་ཚད་མའི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་དེ། ཤེས་པ་
 བདག་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བདག་ཉིད་ལ་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཞེས་གྲང་
 བརྗོད་ལ་ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་རུང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་
 བརྗོད་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲ་བ་ལ་རང་རིག་པ་སྒྲ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
 ཡིན་ཏེ། བྱོད་ལ་ཤེས་པ་འདི་རྣམས་རང་རིག་པའི་དངོས་པོར་འཛིན་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྲང་ཆོས་ཅན། རང་རིག་བྱ་བའི་ཆ་ལ་དགོངས་ནས་
 རང་རིག་པ་ཚད་མར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་འཛིན་
 རྣམ་གྱི་ཆ་ལ་དགོངས་ནས་རང་རིག་པ་ཚད་མ་ཞེས་ནི་རབ་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དག་བསལ་ནས། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་
 དག་གི་ཤེས་པ་རྣམས་རྣམ་པ་མེད་པར་དོན་ཐུག་པར་དུ་འཛིན་པར་འདོད་པ་
 བཀག་ནས་སྟོ་རང་ཉིད་ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་
 པ་དེ། སྟོ་ལྔའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བམས་ཅད་དག་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་དེ་
 ལས་གཞན་དབང་ཡིད་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཡིན་ན་ཡང་རྣམ་པ་འགས་ཏེ་རྟོན་འབྲེལ་
 གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྟོ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་
 སོགས་ཡུལ་རྣམས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་ནི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བས་

ཡང་རིགས་དེའང་རྟག་གམ་མི་རྟག་ མི་རྟག་ན་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་
 བར་མི་འགྱུར་ཞིང་རྟག་ནའང་རིམ་ལྔར་ན་རྟག་སྒྱེད་བྱེད་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་མིང་དང་མཚན་མ་ཞེས་པའི་
 ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དེ་དེའི་གཟུང་དོན་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་པའི་འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་མིག་སོགས་རྗེས་སུ་
 ཡོད་པ་ནི་སྒྲུབ་དོན་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་སུ་རིགས་པ་ཡང་དག་
 གིས་བཀག་ཟིན་ཏོ། །

གཞན་ཡང་འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་དྲན་རྟོག་གི་ཚུལ་
 འདི་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གྲུབ་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུང་དོན་ལ་མི་སྟོས་པར་འདོད་པ་ཅུང་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
 བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་དྲན་རྟོག་རྣམ་པ་དང་གཟུགས་སོགས་སྟོང་བའི་དབང་
 ཤེས་ལ་རྣམ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་
 འཛིན་པའི་དྲན་རྟོག་དེ་ནི་དོན་རིམ་ལྔར་ན་འདས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 དེ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་སྟོང་བའི་དབང་
 ཤེས་དེ་ཡང་དོན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པས་སྟོང་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
 གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་གསལ་བ་འདི་འདྲ་དང་ལྷན་པའི་ཤེས་པ་ནི་གཟུགས་
 སོགས་ལས་དངོས་སུ་སྟེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདས་པའི་དོན་
 གཟུགས་སོགས་ལས་དངོས་སུ་སྟེས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་དེ་འགགས་

བར་ཞེན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་མཆམས་སྒྲིབ་བར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། འཆད་
 ཉན་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་བུ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་སྒོ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་རེ་རེ་ཁོ་ན་
 རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་བུ་གཉིས་ཀྱིས་རྟོགས་
 བའི་དོན་དེ་དོན་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ལས་གཅིག་པར་ཐ་སྙད་བྱེད་
 པ་ཡོད་པས་སྒྲིབ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་བུ་གཉིས་ཆོས་ཅན།
 དོན་ཐ་དད་པ་གཉིས་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ལས་གཅིག་པོ་དེར་སྒྲར་ཞིང་བཟུང་བ་མ་
 ཡིན་པར་བཤམ། རྒྱ་མཆོན་ཇི་ལྟར་ན་དོན་ཐ་དད་པའི་བདག་ཉིད་སོ་སོར་བཟུང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་རང་མཆོན་མེད་པ་
 ཅན་དུ་འགྱུར་བར་བཤམ། དོན་ཐ་དད་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་དེ་ཆོའི་ཕྱིར།
 སྒྲིམ་བུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ཆོས་ཅན། དོན་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཐ་དད་པའི་བདག་ཉིད་
 དུ་ཇི་ལྟར་བཟུང་སྟེ་མི་གཟུང་བར་བཤམ། དོན་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཐ་དད་པ་དེར་སྒྲར་
 བ་མིན་པར་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ལས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱེད་གཟུང་
 དོན་རང་མཆོན་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། དེ་དོན་ཐ་དད་པ་འང་ཐ་དད་མི་འཛིན་པ་
 གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་དེ་ཆོའི་ཕྱིར། ད་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས། ཡུལ་གྲེས་དེའི་གྲེས་པ་
 ཡིས། །བྱེ་བྲག་ལས་ནི་ཚུལ་གཅིག་ཉིད། །ཅེས་པའི་རིགས་པས་སྒོ་ཚུལ་གཉིས་
 སུ་སྒྲུབ་པ་དེ། སྒོ་སོགས་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་བའི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་གྲེས་པ་དེ་ཡང་
 མི་ཆོས་ཅན། སྒོ་རང་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ལྟར་དུ་རང་ཉིད་ལས་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་

ཅན་གྱི་དེ་སྟེ་རང་ཉིད་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ཡིས་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཟུང་སྟེ།
 ཤེས་པ་རང་ཉིད་གཟུང་འཛིན་ཆ་གཉིས་ཅན་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་གཟུང་བ་དེའི་
 རྣམ་པ་ཅན་མིན་ན་ངེ་ལྟར་རང་ཉིད་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་ནི་ཆ་གཉིས་
 ཅན་དུ་གནས་པ་སྟེ་སྒྲུང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །ཏྲགས་ཀྱང་གྲུབ་
 སྟེ། འདི་ལྟར་དོན་ཤེས་དང་དོན་ཤེས་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་
 ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྟེ་མ་སྟེ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མའི་ཤེས་པ་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་
 གཅིག་སྟེ་རེ་རེས་ལྷག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་འཆད་པ་དེ། ཤེས་པ་
 གཉིས་པ་སྟེ་འཛིན་དབང་ཤེས་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དང་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྟེ་འཛིན་
 དབང་ཤེས་ལས་གཟུང་རྣམ་གཅིག་གིས་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་དོན་སྟོན་
 པོ་དང་སྟེ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོའི་སྟོན་པ་གཟུང་རྣམ་གཉིས་དང་ཤེས་པ་
 བདག་གི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ཅན་དུ་རང་དྲན་པ་གསུམ་པའི་ཤེས་པ་
 དྲན་ཤེས་གཉིས་པ་ཡིས་ཏྲགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དོན་ཤེས་དོན་གྱི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ཤེས་དྲན་ན་དོན་ཡང་དྲན་པར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱིར་
 ན་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པས་དོན་ཤེས་དོན་གྱི་རྣམ་ལྟར་དུ་སྟེ་བ་སྟེ་དྲན་ཞིང་སྟེ་འདོགས་
 པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱ་སྒྲུང་བ་དང་ཡིད་བྱེད་ལའང་ཆོས་ཅན།
 དོན་ཤེས་ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་ལྟར་དུ་དྲན་ཞིང་སྟེ་འདོགས་པ་སྟེ་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་
 ཤེས་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་
 གི་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཛིན་ཞིང་དྲན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་ཤེས་དོན་གྱི་

འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དོན་དང་ལྡན་ཅིག་དྲན་ཞིང་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བྱིར། འདོད་ན་
 དེའི་བྱིར་རྒྱ་མཐའ་དང་འཛིན་པ་སོགས་དྲན་པ་མེད་པར་རྒྱའི་བུམ་པ་དྲན་པར་
 མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དོན་དང་སྒྲུང་བ་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དོན་ཤེས་
 གྱི་རྒྱུར་མཚུངས་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་ཤེས་ལ་དོན་གྱིས་བུས་པའི་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་
 བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཡོད་པས་དོན་ཤེས་དོན་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་དྲན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས།
 དོན་གྱིས་བུས་པའི་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་བྱད་པར་གང་ལས་དོན་གྱི་ཤེས་པ་དོན་དང་
 རྣམ་ལྡན་དུ་འདྲེ་བ་བསྟན་པ་སྟེ་དྲན་ཞིང་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཤེས་གྱི་
 བྱད་པར་ཆོས་ཅན། དོན་ཤེས་དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་གཞན་ཅིར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ཡིན་
 པར་ཐལ། བྱོད་རྒྱ་མཚན་དུ་བུས་ནས་དོན་ཤེས་དོན་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་དྲན་ཞིང་སྒྲོ་
 འདོགས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་འཆོ་མ་སྟུན་གཉིས་དང་མིག་ལ་སྤུལ་མཐའ་
 གྱི་སྒྲོ་ར་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པ་འདྲ་བས་པན་རྩེན་གཅིག་ལ་
 གཅིག་སྒྲོ་འདོགས་པར་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཤེས་པ་གཉིས་པ་སྟེ་འཛིན་དབང་ཤེས་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དང་
 རྟོ་དེ་ཆོས་ཅན། འཛིན་རྣམ་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པར་གནས་པར་བྱས།
 ཤེས་པ་དང་རྟོ་རང་གི་དྲན་ཡུལ་སྟེ་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་རང་བཞིན་སྟེ་གཟུང་
 འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་པ་ཅན་མིན་པར་འཛིན་རྣམ་རྒྱུ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྒྲིབ།
 འདོད་ན། རང་ཉིད་དེས་པར་འཛིན་ཅིང་དྲན་པའི་སེམས་གྱིས་རང་གི་དྲན་ཡུལ་སྟེ་
 འཛིན་དབང་ཤེས་ལས་རྣམ་པ་བྱ་དད་དུ་འབྱེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་བྱས།

དེ་དང་འཛིན་རྣམ་རྒྱུ་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོ་སོགས་དོན་གྱི་དོ་
 བོ་སྟེ་རྣམ་པ་རུ་མདུན་ན་གནས་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་སྒྲུབ་བར་གྱུར་པའི་སྟོ་
 དབང་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་ཤེས་དོན་གྱི་རྣམ་ལུན་དུ་སྟེ་བ་སྟེ་དྲན་ཞིང་སྟོ་འདོགས་
 པར་བྱེད་པའི་སྟོ་སོགས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་སྟོ་གཉིས་པ་རང་
 དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དང་པོ་དམིགས་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རང་
 ཉིད་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ལས་རྣམ་པ་བ་དང་དུ་མི་བྱེད་པར་བཤམ་བའི་སྟོན་ཡོད་པ་
 དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དོན་ཤེས་དོན་གྱི་རྣམ་ལུན་ཡིན་པས་དེར་དྲན་པ་ལས་གཞན་
 དུ་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེར་དྲན་པ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་དང་པོ་སྟོ་འཛིན་དབང་
 ཤེས་ཆོས་ས་ཅན། ཁྱོད་གཅིག་པུ་ཉིད་སྟོན་པོ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བ་དྲན་
 པར་འགྱུར་བར་བཤམ། ཁྱོད་གཅིག་པུ་དོན་སྟོན་པོ་ལས་དངོས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྟོ་འཛིན་དབང་ཤེས་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་
 ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྟོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་སྟོན་པོ་དང་ཡུལ་
 ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བ་དྲན་པ་མིན་པར་བཤམ། སྟོ་མའི་སྟོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་
 དོན་སྟོན་པོ་དང་རྒྱ་འབྲས་སུ་དངོས་སུ་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་མཐོང་བ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོ་བ་དཔོན་གྱི་རིགས་པས་སྟོ་ཚུལ་གཉིས་
 སུ་བསྐྱབས་ནས། ལུན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་རིག་པའི་རིགས་
 པས་སྟོ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྐྱབ་པ་ནི། སྟོ་སོགས་དོན་དུ་སྒྲུབ་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་
 ཡུལ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་སྒྲུབ་མཁན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ལས་ཇུས་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་

ཉིད་དུ་རིགས་པའི་རྣམ་པ་གང་གིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་དེ་མི་འགྲུབ་པར་བཤལ།
 རང་སྒྲུང་མཁའ་གྱི་སྒྲོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ཅིག་ཆར་དུ་ནི་མྱོང་
 བར་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །སྒྲོ་སོགས་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་དེ་ཤེས་པ་ལས་དོན་
 གཞན་མ་ཡིན་ཀྱང་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་ཡང་དཔེར་ན་རབ་རིབ་གྱིས་
 དགྲུགས་པའི་རྣམ་ཤེས་འབྲུལ་པ་ལས་སྒྲུབ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་རང་ལས་དོན་
 གཞན་དུ་མེད་པར་ཡང་རང་ལས་དོན་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་བཞིན་རོ། །ལྷན་ཅིག་དམིགས་
 རེས་གྱི་རྟགས་གྱིས་བྱུང་བའི་ཡུལ་སྟོན་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་
 རེས་ཡིན་ན་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་བཤལ། སྒྲོ་སེར་སོགས་རྫས་ཐ་དད་
 པ་དག་ལ་ནི་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ལྷན་ཅིག་མྱོང་ཞིང་དམིགས་པའི་རེས་པ་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབང་ཤེས་དང་དབང་ཤེས་གྱིས་དམིགས་པའི་དོན་དེ་དག་
 ཡང་རྫས་ཐ་དད་མིན་པར་བཤལ། མྱོང་བ་དབང་ཤེས་དམིགས་པ་མེད་པར་དེས་
 དམིགས་པའི་དོན་འགའ་ཡང་དམིགས་པ་མེད་པའམ་དེས་དམིགས་པའི་དོན་
 འགའ་ཡང་དམིགས་པ་མེད་པར་དོན་དམིགས་པའི་མྱོང་བ་དབང་ཤེས་ཡང་མྱོང་
 བར་འགྱུར་བ་མ་མཐོང་བས་ངེས་ནའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་ན་ཤེས་པ་རང་གི་དུས་ན་
 རང་ལ་སྒྲུང་བའི་དོན་སྒྲུང་མཁའ་གྱི་ཤེས་པ་ལས་རྫས་གཞན་མིན་པ་བརྟེན་པར་
 རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་སྒྲོ་རང་ཉིད་ཡུལ་ཤེས་གྱི་ཚུལ་གཉིས་སུ་གྲུབ་པ་
 ཡིན་རོ། །གལ་དེ་རྒྱ་གཞན་དབང་ཡིད་དག་ནི་རུས་ལྷན་དུ་ཡོད་པ་ཡང་དབང་
 ཡིད་ལས་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་མེད་ན་དབང་པོའི་སྒྲོ་རྣམས་སྒྲུབ་པ་མེད་པའི་བྱིར་དབང་

ཡིད་ལས་ཐ་དད་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་འགྱུར་ལ།
 དབང་ཡིད་ལས་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རྣམ་
 རིག་པས་དབང་ཤེས་རྣམས་རང་གི་བག་ཆགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རང་གི་མཚུངས་པ་
 དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་རེས་པར་རེས་འགའ་སྟེ་བར་མི་སྒྲིམ་ན་འབྲས་བུ་དབང་ཤེས་
 སྟེ་བ་མེད་པའི་རྟགས་ལས་རྒྱ་ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་པ་ལ་དབང་
 ཤེས་རྣམས་ཆོས་ཅན། དབང་ཡིད་རྣམས་ལྟན་དུ་ཡོད་པའི་སྐབས་འགའ་སྟེ་བ་མེད་
 པ་ཅུམ་ལས་ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་
 འགར་རེས་འགའ་སྟེ་བ་མེད་པ་དེ་རང་གི་བག་ཆགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རང་གི་མཚུངས་
 པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 མེད་ན་ས་བོན་ལས་སྟུ་གུ་སྟེ་བ་དང་དུ་བ་ལས་མེ་གྲུབ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མི་
 འབྲད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ས་བོན་སྟུ་གུའི་བྱེད་པ་པོ་དང་དུ་བ་མེད་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་
 གནས་པ་གང་ཡིན་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པས་ཁྱོད་མི་འབྲད་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་ས་བོན་ལས་སྟུ་གུ་སྟེ་བ་དང་དུ་བ་མེ་ལས་གྲུབ་པ་དེའི་
 རོར་སྒྲུང་ཞིང་སྒྲུང་བ་དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་རེས་འབྲེལ་སྟེ་མི་སྒྲིམ་པའི་སྒོ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཁྱོད་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་ན་ཆད་མ་དང་འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟེ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་འགལ་བ་ཡོད་དེ་དུ་བ་མེས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་མིན་པར་
 ཐལ། དུར་སྒྲུང་སྒྲུང་བུར་ཞིང་མེར་སྒྲུང་ཕྱིས་བུར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེའི་ཕྱིར་

འབྲས་བུ་དུ་བ་ལས་རྒྱ་མེད་རྟོགས་པ་མིན་པར་བཤལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དུར་སྒྲུང་དེ་མེར་
 སྒྲུང་གི་རྒྱ་དག་ཡིན་ན་ཡང་དུར་སྒྲུང་གང་ལས་མེར་སྒྲུང་ངེས་པར་རྟོགས་པར་
 འགྲུར་ཏེ་མི་འགྲུར་བར་བཤལ། རྒྱ་འབྲས་ལ་འབྲུལ་པ་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། དུར་
 སྒྲུང་ལས་མེར་སྒྲུང་གྲུབ་པ་དེ་ལའང་དུ་བར་སྒྲུང་བཞིན་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 རང་སྤྱོད་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་མེར་སྒྲུང་བཞིན་པའི་སྒྲོ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་རྒྱུབ་
 པའི་རྟོགས་མ་ཡིན་པར་བཤལ། ཁྱོད་ལས་དེའི་གཞིར་རང་གི་བག་ཆགས་གསལ་
 བར་སང་པ་ཅན་གྱི་རང་དང་རྒྱ་ཆོགས་གཅིག་པའི་མེར་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་མ་འོངས་པ་
 ཉིད་རྟོགས་པར་འགྲུར་བའི་སྤྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བར་སྒྲུང་བཞིན་པའི་སྒྲོ་དག་
 ཆོས་ཅན། དེར་བཤལ། མེ་དེར་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་མ་འོངས་པ་ན་འབྲུང་དུར་གི་བག་
 ཆགས་སྒྲིང་པོར་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་སེམས་རྒྱད་དེས་གསལ་བ་སྟེ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་
 པའི་སྤྱིར། དེས་ན་དུ་བ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རོལ་གྱི་མེའམ་མེར་སྒྲུང་ལས་སྐྱེས་པས་མེ་
 ལས་སྐྱེས་བར་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེར་སྒྲུང་གི་བག་ཆགས་སྒྲིང་པོར་ཡོད་པ་
 ཅན་གྱི་སེམས་རྒྱད་ལས་སྐྱེས་པས་མེ་ལས་སྐྱེས་བར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 དེས་ན་མཁས་པ་སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྤྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་སྒྲོའི་རྒྱ་འབྲས་དང་
 བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་སོགས་བརྗོད་པའི་རྣམ་གཞག་འབྲད་དོ། །འདི་ཡོད་པས་
 ཅི་ལྟར་བཤད་པའི་སྒྲོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་
 ཡུལ་གཤམ་དེའི་གཤམ་པ་ཡིས་ཞེས་སོགས་སྤྱི་རོལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་ཚུལ་གཉིས་སུ་
 བསྐྱེད་པའི་རིགས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲོ་བ་དཔོན་སྤྱོད་སྤྱིར་ཆོས་ཅན།

ཕྱི་རོལ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་སློབ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྒྱུབ་པའི་རིགས་པ་
 བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་དེ་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུབ་བ་དེ་དང་མས་
 བས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་
 ལ་སློབ་ཚུལ་གཉིས་དེ་ཡང་ནི་སྒྲུབ་ཅི་ལྟར་བཤད་པའི་ལྟན་ཅིག་སློབ་པའི་ངེས་པ་སྟེ་
 དམིགས་ངེས་ཀྱི་དྲགས་ཀྱིས་སྒྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་རྣམ་རིག་པའི་ལྟན་
 ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་དྲགས་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པས་སློབ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྱུབས་
 བས། ཡང་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ལྷགས་ལ་སློབ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྒྱུབ་པའི་རིགས་པ་
 གཞན་ཡང་སྟོན་པ་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སློབ་རང་ཉིད་ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་ཚུལ་
 གཉིས་སུ་སྒྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གསལ་མི་གསལ་བར་མའི་བྱུང་པར་གྱིས་
 ཤེས་པ་གསལ་མི་གསལ་འདྲེན་མའམ་བར་མ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་བ་ཐ་དད་
 འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 ཤེས་པ་དེ་དོན་ལ་བརྟེན་པ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེར་སྒྲུབ་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་བུམ་
 གཟུགས་ཆོས་ཅན། བདག་རྒྱུན་དབང་སོགས་ལ་གསལ་མི་གསལ་བར་མའི་བྱུང་
 པར་ལས་སྟེས་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ཡིད་དེ་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡུལ་ཅན་གྱི་
 རང་བཞིན་སྟེ་རྣམ་པ་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱུང་གིས་རང་བཞིན་གཅིག་
 ཡིན་ཞིང་རྣམ་པ་བརྟེན་པར་སྒྲུབ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་དེ་དོན་ལས་
 དོན་གྱི་རྣམ་ལྟན་དུ་སྟེས་ན་དོན་གཅིག་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་བ་མི་འབྲད་དེ་དོན་གྱི་རང་
 བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་ལ་བརྟེན་ནས་

འབྲུང་བར་འབྲུང་ཞིང་དོན་དེའི་ངོ་བོ་སྟེ་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་དོན་གཅིག་དུ་གསལ་མི་གསལ་སོགས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་མི་འགལ་བར་ཐལ། དོན་ལས་གཞན་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་དང་ཉེར་ལེན་བག་ཆགས་གསལ་མི་གསལ་ལ་སོགས་འགའ་ཞིག་ལས་ཀྱང་གསལ་མི་གསལ་སོགས་ཀྱི་ཆ་འགའ་ཡིས་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་འབྲུང་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་འདི་ལྟར་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་དེ་པ་དེའི་གཟུགས་དང་འདྲ་བར་འབྲུང་བ་ཡིན་ཡང་ལས་དང་འབྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལས་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ཀྱི་ཆ་འགའ་ཡིས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་དམིགས་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་སྟོ་ཚུལ་གཉིས་སུ་གྲུབ་སྟེ། མར་མེ་ལ་སོགས་པའི་རྩེ་མོར་དགྱིལ་ལ་བོར་ལྟ་བུ་མྱ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོ་དང་དམར་དང་སེར་པོ་སོགས་ཀྱི་མདང་གསལ་བར་རབ་རིབ་གྱིས་དཀྱུགས་པའི་མིག་མི་གསལ་བའི་ཤེས་པས་མཐོང་བར་འབྲུང་ངོ། །མར་མེའི་རྩེ་མོར་བྲ་སྒྲོར་བ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་འབྲུལ་པ་ཆོས་ཅན། སྟོ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། མར་མེའི་རྩེ་མོར་བྲ་སྒྲོར་བ་སྒྲུང་ཞིང་སྒྲུང་བ་དེ་ཤེས་པ་རང་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལ་སྒྲུང་བའི་བྲ་སྒྲོར་བ་དེ་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་བྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྒྲུང་བའི་བྲ་སྒྲོར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་སྒྱུན་མེད་གྱི་མིག་ཤེས་གསལ་པོ་ལ་བྱོད་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་མེད་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་བྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་འདྲ་དེ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ཉམས་པའང་རི་ལྟར་

ཡིན་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱི་འབྲེལ་སྒྲོལ་བ་མཐོང་བའི་ཤེས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རབ་རིབ་ཀྱིས། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོའི་སྒྲོལ་
 སྒྲུངས་པ་ཡིན་པར་བཤམ། རབ་རིབ་དེས་ཡུལ་གསལ་བའི་མིག་གི་དབང་པོ་སྒྲོལ་
 མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་བྲ་སྒྲོལ་བ་མཐོང་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཞན་དབང་ཤེས་སྒྲོལ་མེད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་དོན་བྲ་སྒྲོལ་
 དབེན་པའི་མར་མེའི་རྩེ་མོ་དེ་ཡང་དབང་ཤེས་སྒྲོལ་མེད་ལ་གསལ་བ་ལྟར་ཁྱོད་ལ་
 ཡང་ཇི་ལྟར་བྱར་ན་གསལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པར་བཤམ། དབང་ཤེས་སྒྲོལ་མེད་ཀྱི་
 ཡུལ་ལས་འདས་པའི་བྲ་སྒྲོལ་བ་ཡང་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཡང་མར་མེའི་
 རྩེ་མོ་ལས་གཞན་བྲ་སྒྲོལ་བ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། སྒྲུང་དབང་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་ལས་གཞན་མར་མེ་གཅིག་གིས་ཁྱོད་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཚོགས་ལ་བྲ་སྒྲོལ་
 བས་ཁྱོད་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མཚོགས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། འདོད་ན་བྲ་སྒྲོལ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་
 གཟུང་ཡུལ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པར་བཤམ།
 གལ་ཏེ་བྲ་སྒྲོལ་བ་དེ་ཉིད་སྒྲོ་དེའི་རྒྱ་མིན་ཞེས། དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ན་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་
 མར་མེ་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་བཤམ་ལོ། །གལ་ཏེ་མར་མེའི་རྩེ་མོ་
 དང་བྲ་སྒྲོལ་བ་གཉིས་ཀ་སྒྲོ་དེའི་རྒྱའོ་ཞེས། དེ་གཉིས་ཀ་དག་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མ་
 ཡིན་པར་བཤམ། སྒྲུང་དབང་སོགས་རྣམ་ལྟན་དུ་ཡོད་པ་ན་མར་མེ་ཉི་བ་ཅུ་ཀྱིས་
 ཁྱོད་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཚུལ་གཉིས་པ་མ་ཡིན་ན་ཉི་རིང་བར་མ་ལ་
 སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་བུམ་གཟུགས་གཅིག་ལ་ལྟར་བའི་དབང་ཤེས་གསུམ་

ཆོས་ཅན། བུམ་གཟུགས་དེ་གསལ་མི་གསལ་བར་མར་སྒྲུང་བ་ལ་སོགས་པའི་
 ཁྱད་པར་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་རྒྱུ་མེད་རྗེས་ཆེར་དུ་སྒྲུང་ནས་འཛིན་པར་འདྲ་
 བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྒྲུང་བའི་ཁྱད་པར་ལས་ཉེ་རིང་སོགས་ལ་
 ལྟ་བའི་དབང་གེས་ལས་བུམ་གཟུགས་དེ་གསལ་མི་གསལ་ལ་སོགས་པ་དེར་
 འགྱུར་བས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྒྲུང་བ་དེས་བུམ་གཟུགས་དེ་
 བྱི་ཆོད་པ་སྟེ་བསྒྲིབས་པ་དང་མ་ཆོད་པ་སྟེ་མ་བསྒྲིབས་པ་དག་གང་དྲིས་པས།
 གཉིས་པ་ན་དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བུམ་གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་བར་མཆུངས་
 པར་ཐལ། དེ་མ་བསྒྲིབས་པར་རྒྱུ་མེད་རྗེས་ཆེར་དུ་སྒྲུང་ནས་འཛིན་པར་འདྲ་
 བའི་བྱིར། དང་པོ་ན། དེ་གཏན་ནས་མི་མཐོང་བར་མཆུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
 དེ་བསྒྲིབ་ཅིང་རྒྱུ་པའང་མེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཐག་རིང་ནས་ལྟ་བའི་ཡུལ་དབང་
 བར་གྱི་སྒྲུང་བ་མི་གསལ་བས་བུམ་གཟུགས་དེའི་ཆ་ཕྱ་མོ་འགའ་ཞིག་མི་མཐོང་
 ལ་ཐག་ཉེ་ལ་དེ་ལས་བསྒྲོག་པའི་བྱིར་གསལ་མི་གསལ་སོགས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་དོ་
 ཞེ་ན། འོ་ན་བུམ་གཟུགས་དེ་བྱིའི་ཆ་གསལ་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཞིག་ཡིན་ནམ་
 ཡན་ལག་གི་རྒྱལ་ཕྱན་དུ་མ་ཡིན། དང་པོ་ན། བུམ་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རང་
 འཛིན་དབང་གེས་གྱིས་རང་གི་ཆ་འགའ་ཞིག་མཐོང་བ་དང་མི་མཐོང་བ་ཐ་དད་
 བའི་ཁྱད་པར་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཆ་གསལ་མེད་
 བའི་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་ཡིན་ཞིང་རྒྱུ་པ་མེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ན། ལྟར་
 ལྟར་མཐོང་མི་མཐོང་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་གསལ་མེད་

པའི་ཕྱ་རྒྱལ་དུ་མ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པ་མེད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་
 ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྒྲུང་བ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་པ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་སློབ་
 ཡུལ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བར་འདོད་ན། ལུམ་གཟུགས་གཅིག་ཆོས་
 ཅན། རོན་གཞན་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྒྲུང་བ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གང་ལས་རང་འཛིན་གཤམ་པ་ལ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་པར་སྒྲུང་བར་
 འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་
 ཡང་ཐག་རིང་ནས་ལྷ་བའི་ཆེ་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྒྲུང་བ་དེ་ཡང་རྒྱ་མཚན་ཅིས་མི་
 གསལ་དྲིས་པས་དེའི་ཆེ་རྒྱལ་དང་དུ་བ་ཁུག་ན་སོགས་གྱིས་བསྒྲིབས་པའི་བྱིར་མི་
 གསལ་ལོ་ཞེ་ན། རྒྱལ་དང་དུ་བ་སོགས་དེ་ཐག་ཉེ་ནས་ལྷ་བའི་ཆེ་འདིར་ཡང་སྒྲིབ་
 བྱེད་ཅིས་མ་ཡིན་དྲིས་པས་དེའི་ཆེ་སྒབ་ལ་ཉུང་བའི་བྱིར་སྒྲིབ་པར་མི་རྣམས་སོ་ཞེ་ན།
 ཐག་ཉེ་ནས་ལྷ་བའི་ཆེ་ན་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྒྲུང་བའི་རྒྱལ་དེའང་སྒབ་
 ལ་ཉུང་བ་དེ་ལྷ་ཉིད་དུ་ཐལ། དེའི་སྒྲིབ་རྒྱལ་སྒབ་བ་ཉུང་ཞིང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན་དེའི་སྒྲུང་བ་མི་གསལ་བར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ཐག་ཉེ་ལས་
 གཞན་དུ་ཐག་རིང་ནས་ལྷ་བའི་ཆེ་དེའི་སྒྲིབ་རྒྱལ་མཐར་ཐུག་ལ་མང་བས་སྒྲུང་བ་
 མི་གསལ་ལོ་ཞེ་ན། ཐག་རིང་ནས་ལྷ་བའི་ཆེ་ན། དེའི་སྒྲུང་རྒྱལ་སྒབ་མིན་མཐུག་
 ལ་མང་བ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྒྲིབ་རྒྱལ་མཐུག་ལ་མང་བ་ཡོད་ཅིང་
 རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན་དེའི་སྒྲུང་བ་གསལ་བར་ཐལ་ལོ། །གཞན་
 ཡང་བྱེད་གྱི་ལུགས་ལ་སྒྲིས་བུ་གཅིག་གི་མིག་གི་ཐོག་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་གི་

མིག་ཤེས་ལ་ཆེས་གསལ་བར་སྒྲུབ་བར་འགྱུར་བར་བྲལ། ཁྱོད་དང་མིག་དབང་
 བར་གྱི་སྒྲུབ་བ་མིག་ཤེས་ལ་ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། ཁྱོད་མིག་དབང་ལ་
 ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཐག་ཉེ་རིང་ནས་ལྷ་བའི་ཡུལ་དབང་གི་བར་དེ་ཡང་
 མཐོང་བ་མེད་པ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་གསལ་མི་གསལ་གྱི་
 རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་ལས་གཟུགས་རྣམས་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་
 དེའི་སྒྲུབ་བ་གསལ་མི་གསལ་དུ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡུལ་དབང་བར་
 གྱི་གཟུགས་ལས་གསལ་མི་གསལ་དེ་དག་རྣམས་ཡན་ཚུན་དུ་གཅིག་གིས་གཅིག་
 བསྐྱེབས་པར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར། དང་པོ་ནི་དེའི་བྱིར་ཐག་ཉེ་རིང་ནས་ལྷ་བའི་
 མིག་ཤེས་གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་ལ་གང་ཉེ་བའི་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་
 ལས་གཟུགས་སོགས་གསལ་མི་གསལ་གང་རུང་གཅིག་སྒྲུབ་བར་འགྱུར་བར་
 བྲལ། དེ་འདྲ་དེ་ཁྱོད་གྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་གཉིས་ལ་ཐག་རིང་
 བའི་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་ལས་གཟུགས་སྒྲུབ་བ་ནི་ཐག་ཉེ་བའི་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་
 ལས་གཟུགས་དེ་སྐྱེབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི་ཁྱོད་གཉིས་ཀྱི་དུས་ཅིག་
 ཆར་དུ་གསལ་དང་མི་གསལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་
 གཟུགས་དེ་དག་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་བྲལ། དེ་གཉིས་གཅིག་གིས་གཅིག་མ་
 བསྐྱེབས་པར་ཁྱོད་གཉིས་ཀྱིས་མཐོང་རུང་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་མཐོང་བ་
 མེད་པ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་ལས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་བསྐྱེབས་པས་
 གཉིས་ཀ་མི་སྒྲུབ་དོ་ཞེ་ན། མ་མཐོང་བ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་གྱིས་ཐག་ཉེ་རིང་ནས་ལྟ་བའི་མིག་ཤེས་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་བུ་དེའི་རྒྱད་ལ་དེའི་
 ལས་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་དུ་སྒྲུབ་བ་བསྐྱེད་པའི་སྟོ་ནས་ལས་འབྲས་སྟོང་
 བར་ཅི་བྱེད་སྟེ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་བསྐྱེད་པའི་
 སྟོ་ནས་དོན་ཕན་པ་དང་དོན་མིན་གཞོན་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་
 པ་རྣམ་པ་མེད་པར་ཡུལ་གཅིག་གསལ་མི་གསལ་དུ་སྒྲུབ་བའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་
 དག་གིས་དབྱེད་པ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མི་རིགས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྒྲིམ་པར་གྱུར་པའི་སྟོང་བ་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། དོན་གཅིག་རྒྱ་བག་
 ཆགས་དང་དབང་པོ་གསལ་མི་གསལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཡང་གསལ་མི་
 གསལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། དོན་གཅིག་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་དུ་
 འཛིན་པ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་སོགས་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལས་ལྷག་མ་ཁྱོད་གྱིས་
 དེ་ལྟར་དུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྒྲུབ་
 བ་གསལ་མི་གསལ་སོགས་ནི་སྟོ་གྲོས་ངན་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལྷགས་
 ངན་འགའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཤེས་པ་རྣམ་པ་མེད་པར་དངོས་པོ་
 སྐད་ཅིག་མར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་བྱེད་པར་དུ་གཞོན་བྱེད་བཤད་པ་ནི། རྒྱ་དང་
 མར་མེ་སོགས་དང་ཤེས་པ་སྒྲ་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཅི་རིགས་ནས་རང་འཛིན་
 མངོན་སུམ་དང་དེ་ལས་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་རང་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་གང་གིས་གསལ་
 བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་རང་དྲན་པའི་ཤེས་
 པ་དེའི་དུས་ན་ཁྱོད་རྣམས་ཤིག་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རྣམས་དེའི་བསྐྱེད་

བྱེད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་སྒྲ་ལོགས་མའི་སྒྲ་དེ་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲ་
 སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་རང་གི་དུས་ན་རང་རྒྱ་སྒྲ་སོགས་འགགས་ཀྱང་
 རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྒྲ་སོགས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་
 འདྲའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྒྲ་སོགས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་
 ནས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། དེས་སྤྱོད་ལ་ཡན་འདོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁྱབ་སྟེ། ཡན་འདོགས་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་དོན་གཞན་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་གསལ་
 ན་དོན་ཀྱང་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་གསལ་བར་འགྱུར་བའི་སྒྲིམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་ཤེས་པ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྒྲ་སོགས་དེ་རང་མཚན་ལ་ཡན་འདོགས་
 བྱེད་མ་ཡིན་ཀྱང་། རང་གི་རྒྱ་ལས་སྒྲིམ་པའི་རིགས་ཡིན་པས། རང་གི་གཟུང་
 དོན་དུ་འཛིན་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ལ་འདི་ཁོ་བོའི་རྒྱ་རིགས་
 ཡིན་པས་གཟུང་བར་བྱའོ། །གཞན་ནི་དེ་མ་ཡིན་པས་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་
 ལྷམ་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་ན་དེ་ལྷར་ངེས་པ་འབྲད་མོད་ཀྱི། དབང་ཤེས་ལ་དེ་ལྷར་
 རྟོག་པ་འདི་ཡང་མེད་པས་དེ་ལྷར་ངེས་པ་མི་འབྲད་དོ། །དེས་ན་སྒྲ་སོགས་དེ་བྱས་
 པའི་སྒྲ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། རང་གི་དུས་ན་སྒྲ་སོགས་དེ་མེད་
 ཀྱང་། སྒྲ་སོགས་དེ་གསལ་བར་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་པ་འབྲད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་
 དོན་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་
 པའི་དོན་གཞན་སྒྲ་སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་པར་མི་བྱེད་
 བར་བྲལ། དེ་ལ་ཡན་འདོགས་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་གཟུང་དོན་དུ་

གསལ་བར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། མི་འགྱུར་བར་བལ། ཤེས་པ་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་
 ལྟར་བའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པ་གཏོང་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲོ་སྒྲོས་མི་རྟག་
 པ་འཛིན་པ་ལ་རྣམ་པ་ཡོད་མོད་དོ་རྗེ་སྒྲོས་རྟག་པ་འཛིན་པ་ལ་རྣམ་པ་མེད་དོ་
 ཞེན། བརྟན་པ་གང་གི་དངོས་པོར་འདོད་པའི་དོ་རྗེ་པ་ལམ་དང་དོ་བ་ལ་སྒྲོས་
 གྱི་དོན་ཡང་ཆོས་ཅན། འགྲོ་བ་སྟེ་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་དངོས་འབྲས་བསྐྱེད་པའི་དུས་
 བཞིན་དུ་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་རང་ཉིད་གྱིས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བར་
 བལ། རྒྱུན་གཞན་ལ་སྒྲོས་མེད་དུ་དེ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རྟག་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་
 བྱེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་པན་འདོགས་པའི་བྱིར་དོ་རྗེ་ལ་སྒྲོས་པ་འདིའི་རང་འཛིན་
 ཤེས་པ་དེ་དག་རིམ་བཞིན་འབྱུང་ངོ་ཞེན། དོ་རྗེ་ལ་སྒྲོས་པ་ཆོས་ཅན། ལྟར་
 ཅིག་སྒྲོ་བྱི་སོ་སོར་གཞན་དང་གཞན་ཡིན་པར་བལ། རྒྱུན་ལ་སྒྲོས་ནས་རང་འཛིན་
 ཤེས་པ་རིམ་བཞིན་བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དོ་རྗེ་ལ་སྒྲོས་པ་
 འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་པར་བལ།
 དེའི་དུས་ན་སྒྲོད་ཞིག་ནས་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་སྒྲོས་ཀྱི་སྒྲོན་ནི་སྒྲུབ་གང་གིས་
 ཤེས་པ་མེད་གསལ་འགྱུར་ཞེས་སྒྲོས་སུ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་སྒྲོབ་
 དཔོན་དང་རང་གི་རིགས་པ་དུ་མས་སྒྲོ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྐྱབས་ནས། ད་དུས་
 བྱིས་དྲན་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ། །ཚུལ་གཉིས་དང་ནི་རང་རིག་གྲུབ། །ལ་སྒྲོད་བར་འདི་
 མེད་བྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་སྒྲོ་ཚུལ་གཉིས་
 སུ་སྐྱབ་པ་དེ། འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྟར་ཡུལ་ཤེས་དེའི་ཤེས་པ་ཡིས་ཞེས་

བས་སྒོ་ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབས་ནས་དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལས་
 གྲང་ཞེས་པ་འདིས་ནི་སྒོ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གི་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །དེ་མི་རིགས་ཏེ་འདི་ལྟར། དབང་ཤེས་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་
 སོགས་གི་རོར་གཟུགས་སོགས་དང་ཁྱོད་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་རྟགས་ཡང་དག་
 གིས་སྒྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། གཟུགས་སོགས་དེ་རྣམ་པ་མེད་པར་བདག་ཉིད་གི་རང་
 གི་རོ་བོས་སྦྱང་བ་ལ་བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་སོགས་གིས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟན་པའི་
 དགོས་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་དགོས་པ་དེ་དག་གིས་
 ཤེས་པ་དེ་དོན་གི་རང་བཞིན་ཏེ་རྣམ་ལྟན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པས་དེའི་རོར་དེར་བསྒྲུབ་
 དགོས་པས། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་གི་རྣམ་ལྟན་དེར་ཡང་གྲུབ་སྟེ། དུས་ཕྱིས་ཡང་
 དག་པའི་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་དྲན་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་འཆད་པ་དེ། གལ་ཏེ་རྣམ་
 པ་མེད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་འདི་ནི་གཟུགས་རྟོགས་པ་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ་སྒྲུབ་
 རྟོགས་པ་འདི་ལྟར་ནི་མིན་ཞེས་ཁྱོད་རྣམས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་དྲན་
 པ་འདི་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམས་རྣམ་པ་ཐ་དད་པར་སྦྱང་བ་མེད་
 པའི་བྱིར་ཏེ། རང་རང་གི་སྦྱོང་ཡུལ་གི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་ཤར་བས་རྣམ་པ་ཐ་དད་
 དུ་བྱེ་བ་མེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་མེད་ཀྱང་རྟུ་དབང་སོགས་ཐ་དད་པས་དོན་
 རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་མེད་པར་རྟུ་དབང་སོགས་
 ཐ་དད་པ་འགའ་ཞིག་ལས་གྲང་ཁྱོད་རྣམས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་
 པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམས་ཡུལ་ཀུན་ལ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་ཙམ་དུ་འདྲ་བའི་

དེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཤེས་པ་སྒྲུ་མ་དེ་རང་གི་དུས་ན་འགགས་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་
 ཚེས་ཅན། རང་མ་སྟོང་བར་མ་ཟད་མ་ལུས་པ་ཤེས་པ་སྒྲུ་མ་ཉམས་སུ་སྟོང་བའང་
 ལྷོག་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། བྱིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོའང་སྟོང་བ་མེད་པའི་བྱིར། གཞན་
 ཡང་ཤེས་པ་རང་མི་རིག་པ་མངོན་སུམ་དང་ཡང་འགལ་དེ། སྟོ་རང་ཉིད་ལ་འཛིན་
 ཅིང་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་སྟོ་དེ་ནི་ཚེས་ཅན། ཁ་བྱི་རོལ་དུ་མངོན་པར་བྱེགས་ནས་
 སྒྲུང་བར་བཤམ། རང་ལས་རྫས་གཞན་པའི་དོན་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བ་དང་ལྷན་པའི་ཤེས་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་དེ། ཏྲག་ཏུ་བདག་ཉིད་ལ་ཁ་ནང་དུ་མངོན་པར་
 བྱེགས་པའི་བྱིར་རོ། གཞན་ཡང་བྱིད་ལྷར་ན་སྟོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དེ་ཚེས་ཅན།
 བྱིད་ཀྱིས་རང་ཡུལ་སྟོ་སྟོགས་གང་གི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་གང་ཡིན་དེའང་སྟོང་བ་
 མིན་པར་བཤམ། དེ་རང་ལས་རྫས་གཞན་པའི་བྱི་རོལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་
 སྟོན་ཡང་ཐོབ་བོ། གལ་ཏེ་དོན་དེ་དང་འདྲ་བ་ལས་དོན་དེ་སྟོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་
 ཡོད་དེ་མེད་པར་འདྲ་བས་སྟོང་བར་འཛིག་ཅེས་འདོད་ན། ཚེ་མ་སྟུན་སྟོགས་འདྲ་
 བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཚེས་ཅན། ལན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་སྟོང་བ་ཉིད་
 ཡིན་པར་བཤམ། འདྲ་བའི་བྱིར་ཅེས་པའི་སྟོན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། གལ་ཏེ་སྟོར་
 གྱུར་པའི་འདྲ་བས་དོན་དེ་སྟོང་བར་འཛིག་གོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། འདྲ་བ་
 ཅུམ་ལས་སྟོང་བར་འཛིག་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། སྟོང་བར་འཛིག་པ་ལ་སྟོ་
 འགྱུར་བའི་འདྲ་བ་དགོས་པ་དེ་ནའི་བྱིར། གལ་ཏེ་སྟོང་བ་ཡང་འདྲ་བ་ལ་སྟོས་
 དགོས་ཏེ་དོན་སྟོང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་དེའི་སྟོང་བ་ཆ་དེ་ཚེས་ཅན། དོན་དེ་

དང་ནི་འདྲ་བའི་རྒྱ་ཅན་དོན་འདྲ་བས་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་མིན་པར་བཤལ། རང་
 ཉིད་སྟོང་བའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲེས་པའི་ཆ་ལས་དེར་གྱུབ་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་
 ཡིན་ན་དོན་འདྲ་བ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དོན་འདྲ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་
 སྟོང་བའི་ཆ་དེ་ཉིད་སྟོང་གི་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་མ་ཡིན་པས་སྟོང་དོན་མེད་པ་མ་
 ཡིན་པར་བཤལ། འཇིག་རྟེན་ན་སྟེ་ཐ་སྙད་དུ་ལས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་དོན་རྟོགས་
 ཐ་དང་པའི་རྣམ་གཞག་གི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པས་རང་སྟོང་ན་སྟེ་
 སོགས་སྟོང་བ་གྲགས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྟེ་སོགས་སུ་སྟང་བའི་དབང་ཤེས་
 ཆོས་ཅན། དོན་གཞན་བྱི་རོལ་གྱི་བདག་ཉིད་སྟོང་བ་ལས་སྟེ་སོགས་སྟོང་བར་
 གྲགས་པ་མིན་པར་བཤལ། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་པ་སྟོང་བ་ལ་
 འབྱུལ་པའི་སྒྲོས་བྱི་རོལ་དེའི་སྟེ་སོགས་སྟོང་བར་སྟེ་འདོགས་པ་ལས་སྟེ་སོགས་སྟོང་
 བར་གྲགས་པ་ཅུམ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་སྟེ་ལ་སྟེ་སོགས་སུ་སྟང་བའི་བྱིའི་སྟེ་
 སོགས་མ་ཡིན་པར་སྟེ་སོགས་ཀྱི་དངོས་ཏེ་རྣམ་པ་སྟང་བ་ཡིན་ན་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 ཡོད་པ་ལ་སྒྱུབ་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་གང་སྟེ་མེད་པར་བཤལ་ལོ་ཞེ་ན། སྟོང་སྟང་དབང་
 བའི་སྟེ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་སྟེ་སོགས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ན་སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ་
 མ་ཡིན་པར་བཤལ། སྟེ་སོགས་ཀྱི་དངོས་ཏེ་རྣམ་པ་ཅན་མིན་པའི་བྱིར། ད་ནི་འདྲ་
 ལས་སྟོང་མ་ཡིན་གྱི་གཞུང་འཇུགས་པ་དེ། ཤེས་པའི་སྟོང་བ་བདག་ཉིད་གྱི་ཆ་
 འདི་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་དང་འདྲ་བ་ཉིད་གྱིས་ཅི་ཞིག་ཉེ་བར་སྒྱུབ་སྟེ་དེའི་བསྒྱུབ་
 བྱ་མ་ཡིན་པར་བཤལ། གང་གི་ཆེ་དོན་དང་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་མ་ཡིན་པར་རང་

ཉིད་སྤྱོད་བའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ལས་གྲུབ་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་འདྲ་
 བས་སྤྱོད་བར་འཛིག་ན་བདག་ཉིད་ཀྱི་དང་འདྲ་བས་སྤྱོད་བར་འཛིག་གས་ཆ་
 འགའ་ཞིག་འདྲ་བས་སྤྱོད་བར་འཛིག་དང་པོ་ལྟར་ན། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།
 ཤེས་པ་ཉིད་མིན་པར་འགྱུར་བར་བལ། དོན་དང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འདྲ་བའི་
 བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 སྤྱོད་བར་འགྱུར་བར་བལ། ཤེས་པ་དང་ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་མཚུངས་པའི་བྱིར།
 གལ་ཏེ་ཤེས་པས་སྤྱོད་སྟོན་གས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འདོད་དེ།
 རི་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་སྟོན་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ངོ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྟོན་དང་འདྲ་བའི་བྱིར་ཞེ་ན།
 དོན་ལས་སྐྱེས་ཤིང་དོན་དང་འདྲ་བར་སྤྱོད་བར་འཛིག་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་འཛིན་
 ཤེས་པ་བྱི་མ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་འཛིན་ཤེས་པ་སྤྱོད་པ་དེ་ཡང་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བར་བལ། ཉམས་སྤྱོད་སྤྱོད་འཛིན་ཤེས་པ་སྤྱོད་པ་ལས་སྐྱེས་
 ཤིང་ངོ་སྤྱོད་དེ་དང་འདྲ་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཁོ་བོས་དོན་གཟུགས་སྟོན་གཟུང་
 དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་ཞེས་ངེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་བྱི་མས་ཉམས་སྤྱོད་ཤེས་པ་
 སྤྱོད་པ་འདི་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཞེས་ངེས་པ་མིན་པ་དེའི་བྱིར་
 ཉེས་པ་མེད་ཅེ་ན། སྤྱོད་འཛིན་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་འདུག་པའི་དུས་ཏྲག་ཏུ་སྤྱོད་
 སྟོན་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བལ། ཁྱེད་སྤྱོད་སྟོན་གཟུང་དོན་ལའང་
 འདུག་པའི་དུས་ཏྲག་ཏུ་འདི་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ངོ་ཞེས་པའི་
 ངེས་པ་དེ་ནི་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ངོ་ཞེས་པའི་

ངེས་པ་དེ་རྟག་ཏུ་མེད་ཀྱང་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་དོན་གཞན་ལས་སྐྱེས་ཤིང་
དོན་དང་འདྲ་བ་ཡོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། མྱོང་བ་སྤྱོད་འཛིན་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དེ་
ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་སྤྱོད་འཛིན་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་འདི་མྱོང་དོ་ཞེས་པའི་ངེས་པ་མེད་པའང་
ཅིའི་ཕྱིར་ཡོད་པར་བཤམ། དེ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
ཤེས་པ་རང་རིག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དཀར་སོགས་མཐོང་བའི་ཆོ་
ན་དཀར་སོགས་མཐོང་བར་གསལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་གསལ་
བར་སྐྱེ་བ་ནི་ཡོད་མོད་དེ་སྐྱེས་བུ་སྟེ་ཤེས་པའི་སྤྱང་བ་འདི་གང་ཡིན། དེ་ཅི་དཀར་
སོགས་མཐོང་བར་གསལ་བའི་ཤེས་པ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནམ་
འོན་ཏེ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་དེ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་དངོས་
པོ་ཡིན་ན་དཀར་སོགས་གསལ་བའི་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། རི་ལྗང་ན་དཀར་སོགས་
གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། རང་ཉིད་གསལ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར།
བྱབ་སྟེ། ཤེས་པ་ནི་རང་གསལ་བ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་
ཡིན་ལ་རང་གསལ་བ་མིན་པ་ལ་འགྲོ་བ་ཡུལ་དེ་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་རྟུས་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དཀར་སོགས་གསལ་བའི་ཤེས་པ་དེ་གསལ་བའི་
རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་པ་རྫས་གཞན་གྱིས་གསལ་བ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་ནའང་དཀར་
སོགས་གསལ་བའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྫས་གཞན་དེ་
ཡང་དེ་ལས་རྫས་གཞན་ཤེས་པས་གསལ་དགོས་པ་སོགས་བྱུག་པ་མེད་པར་
བརྒྱུད་དགོས་པར་བཤམ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་སྟོ་རང་རིག་མེད་ན་སྐྱོན་

གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། མཐོང་བ་དཀར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་ཁྱེད་
 གྱི་དཀར་སོགས་འཛིན་ནོ་ཞེས་དཀར་སོགས་དེའི་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པར་དྲན་པར་
 འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། ཁྱེད་དང་དཀར་པོ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བར་
 ཤེས་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཉམས་གྲུབ་སྟེ། གང་གི་བྱིར་དཀར་སོགས་དང་དཀར་
 སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ལས་གཅིག་ཡུལ་ཉམས་པའི་ཆོ་གཉིས་པ་ཡུལ་
 ཅན་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་དག་
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བར་མཐོང་བ་ན་དཀར་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དེས་
 དཀར་སོགས་མཐོང་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་ན་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་གང་གིས་དཀར་སོགས་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་དཀར་སོགས་དང་
 འདྲ་བར་ནི་དཀར་སོགས་མྱོང་བ་ལས་དུས་བྱིས་འབྱུང་བའི་སེམས་གཞན་གྱིས་
 མཐོང་ཞིང་དྲན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཙམ་ལ་དཀར་སོགས་འཛིན་པས་དཀར་སོགས་
 མཐོང་ཞེས་བརྗོད་ཅི་ན། དཀར་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་འདི་ཚོས་ཅན། རང་
 རིག་གྲུབ་པར་བཤམ། དཀར་སོགས་དང་འདྲ་བར་དུས་བྱིས་དྲན་པའི་བྱིར། ཅི་སྟེ་
 དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་དེ་རང་གི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོ་མི་རིག་ན། དེའི་བྱིར་ཇི་ལྟར་ན་ཡུལ་
 གཞན་དཀར་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རིག་སྟེ་མི་རིག་པར་བཤམ་ལོ། །གལ་ཏེ་རང་རིག་
 མེད་ཀྱང་དོན་འདྲ་བ་ལས་དོན་མྱོང་བར་འཛོག་གོ་ཞེ་ན། རང་རིག་མེད་པར་
 དཀར་སོགས་དང་འདྲ་བ་ལས་ནི་དཀར་སོགས་མྱོང་བར་འཛོག་ཅེས་པའང་མི་
 རིགས་པར་བཤམ། དེ་འདྲ་དེ་སྒྲུབ་ཉིད་ནས་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་རྣམ་པར་

བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་མཐོང་བ་དཀར་
སོགས་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པར་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ངེས་ངེས་པར་འགྱུར་དེ་མི་འགྱུར་
བར་བཤལ། རོན་དཀར་སོགས་ནི་སྤར་རང་དུས་ན་ཆད་མས་མཐོང་བ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུང་སྟེ། ཆད་མས་ཆོས་མཐུན་པར་མཐོང་བ་དག་ནི་པན་ཚུན་
འདྲ་བར་འཇིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་རོན་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་
གང་ཡིན་པའི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་དེའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན། རོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་
ཆད་མས་མཐོང་བ་མེད་པར་བཤལ། ཤེས་པ་རོན་དང་འདྲ་བ་མེད་པ་ལ་རང་རིག་
ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་འདོད་ནི་རོན་དང་འདོད་ནི་ཤེས་པ་དེ་དག་གི་
བ་སྒྲ་སྒྲོས་སུ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་བཤལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་རང་དང་དཀར་སོགས་སུ་
སྤར་བ་དེ་ཤེས་པ་རང་གི་དངོས་པོ་སྟེ་བདག་ཉིད་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེའི་ཕྱིར་དེ་
ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་རབ་རྟུགས་ལ་བར་འགྱུར་བར་བཤལ་ལོ། །དེ་དག་གི་རོན་
བསྟུ་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་རང་རིག་མེད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། རོན་ནམ་ཡུལ་མི་
གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བཤལ་ལོ། །གང་གི་ཕྱིར་རང་ཉིད་མི་གསལ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་སྟོ་རང་རིག་མེད་པ་བསལ་
ནས་ཞུར་ལ་རང་སྟོ་མདོན་གྱུར་མ་ཡིན་པར་འདོད་པར་གཞོན་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
བཤད་པ་དེ། སྟོ་བདག་ཉིད་རིག་པ་མིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་ཤེས་
པས་རོན་གྱུན་མཐོང་བ་མེད་པར་བཤལ་ཞེས་པའི་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི་རང་སྟོ་
མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་མདོན་གྱུར་མིན་པར་སྒྲ་བ་གང་ཡིན་པའི་རྒྱལ་དཔོག་

བ་དེ་ལའང་གཞོན་བྱེད་གྱི་ལན་བཏབ་པའོ། །རང་སློ་མཛོན་གྱུར་ཡིན་པ་སྐྱབ་བྱེད་
 གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། བདེ་སྐྱེག་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན།
 རང་རྒྱུད་ལ་མཛོན་སུམ་གྱིས་མཛོན་གྱུར་དུ་གྱུབ་སྟེ། ཉེན་དབང་པོ་དང་དམིགས་
 བ་ཡུལ་དང་གོམས་པ་ཡིད་བྱེད་སྒྲ་མའི་བྱེད་པར་ལས་སེམ་གདུང་བར་མ་ལ་
 སོགས་པའི་བྱེད་པར་ཐ་དད་པར་སྦྱོང་བར་འདུག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་རིག་མེད་པར་རང་ལས་རྫས་གཞན་པའི་ཤེས་པས་སྦྱོང་བ་
 མ་ཡིན་ཏེ། སློ་རང་ཉིད་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཤེས་པ་གཞན་དེ་བྱེད་རྒྱུས་ཤེས་
 ཤིང་སྦྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཆོད་མས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་བདེ་སོགས་དེ་རང་ལས་ཤེས་པ་རྫས་གཞན་གྱིས་རིག་ཅིང་སྦྱོང་བ་ཡིན་ན།
 ལྷ་སྦྱོན་གྱི་བདེ་སོགས་དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་མཆོད་སྦྱོན་གྱི་ཤེས་པས་ཀྱང་སྦྱོང་
 ཅིང་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་རིག་མེད་པར་རང་ལས་རྫས་གཞན་གྱི་ཤེས་
 པས་སྦྱོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལྷ་སྦྱོན་གྱི་བདེ་སོགས་དེས་བསྐྱེད་པ་དང་
 དེར་སྒྲུང་བའི་སློས་ལྷ་སྦྱོན་གྱི་བདེ་སོགས་དེ་རིག་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱིས་ནི་མིན་
 པས་སྦྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ལྷ་སྦྱོན་གྱི་བདེ་སོགས་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་གཞན་
 མཆོད་སྦྱོན་གྱི་ཡིད་རྟོག་དེ་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན། ལྷ་སྦྱོན་གྱི་བདེ་སོགས་ལས་སྦྱེས་པ་
 དང་དེར་སྒྲུང་བ་གཉིས་པོ་འདི་བྱེད་ལ་གདོན་མི་བླ་བར་ཡོད་པར་ཐལ། ཅི་སྟེ་ལྷ་
 སྦྱོན་གྱི་བདེ་སོགས་དེ་ལས་སྦྱེས་པ་མིན་ཞིང་དེར་སྒྲུང་བ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ན་སློ་
 རང་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་མེད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་བའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལྷ་

སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་ཀྱི་སྦྱི་དེ་གཟུང་དོན་ཡིན་པས་སྦྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་ཀྱི་སྦྱི་དག་ཀྱང་མི་འཛིན་པར་ཐལ། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་
དེ་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་ཀྱི་སྦྱི་དེ་ཆོས་ཅན། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་
ཡིད་འོག་སྦྱོང་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མིན་
ནོ་ཞེས་ཀྱང་སྒྲུབ་ནས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་རི་སྒྲུང་བཤད་པའི་རྒྱ་
མཚན་དེའི་ཕྱིར་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཡིད་སྦོ་
འོག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་མངོན་གྱུར་དང་
བདག་རིག་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། རང་ལ་དོན་བདེ་སོགས་སུ་སྒྲུབ་བ་དེ་ཤེས་པ་རང་
ལས་རྩ་ས་གཞན་མིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཡིད་འོག་གིས་ལྷ་
སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་དེ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ནི་
མིན་པས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྦྱོང་འགྱུར་གྱི་སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། ལྷ་སྦྱིན་རང་
གི་ཡིད་འོག་གིས་རང་གི་བདེ་སོགས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པས་དེ་སྦྱོང་བྱེད་
མེད་པའི་སྦྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་འཛིན་པའི་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་ཡིད་
འོག་དང་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཡིད་འོག་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདེ་སོགས་མངོན་
སུམ་དུ་འཛིན་པ་དང་མི་འཛིན་པའི་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་དེ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མི་
རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཁྱེད་གཉིས་ཀས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་འོག་པས་རང་གི་བདེ་སོགས་སྦྱོང་སྟེ་སྦྱོང་བའི་རྒྱ་མ་
མཐོང་བ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བདག་གི་དོན་གཅིག་

ལ་ལྟན་པ་སྟེ་འདྲ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་དབང་ཕྱུག་དགའ་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་
 རོ། །མཆོད་སྦྱོན་གྱི་ཉོག་པས་ནི་མ་ཡིན་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེས་ན་བདེ་སོགས་དེ་རིམ་པ་བཞིན་རང་གཞན་གྱིས་སྦྱོར་བ་དང་མི་སྦྱོར་སོ་སོར་
 དེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལྷ་སྦྱོན་གྱི་བདེ་སོགས་ལ་ཉོག་པའི་མཆོད་སྦྱོན་གྱི་ཉོག་
 པ་ཆོས་ཅན། གཞན་ལྷ་སྦྱོན་གྱི་བདེ་སོགས་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གཟུང་དོན་དུ་འཛིན་
 ཅིང་སྦྱོར་བར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། དེ་སྦྱོར་བའི་རྒྱ་མཚན་མ་མཐོང་སོགས་དེ་དག་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལྷ་ས་སྦྱོན་གྱིས་བདེ་སོགས་ལ་ཉོག་པའི་ལྷ་ས་སྦྱོན་དང་གཞོན་
 སྦྱོན་གྱི་ཉོག་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལྷ་ས་སྦྱོན་གྱི་བདེ་སོགས་སྦྱོར་བ་དང་མ་སྦྱོར་
 བའི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་བཤམ། དེ་རང་གི་གཟུང་དོན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཅེས་
 པའང་སྒར་ནས་རིགས་པ་གང་གིས་བསལ་བཞིན་ཏོ། །གཞན་ཡང་རྒྱུང་འཕྲེན་པ་
 དང་རྒྱལ་དཔོག་པས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མི་འདོད་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
 སུམ་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་རིག་པ་ཅན་པ་བྱེ་བྲག་པ་གང་དག་གི་ལུགས་ལ།
 གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སྟུག་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཡང་ཆོས་
 ཅན། གཞན་གྱི་བདེ་སྟུག་ལ་དམིགས་པ་ཅུམ་གྱིས་བདེ་སྟུག་ཅན་གྱི་སྦྱེས་བུ་དེ་
 བཞིན་དུ་བདེ་སྟུག་གིས་སིམ་པ་དང་གདུང་བར་འགྱུར་བར་བཤམ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞན་གྱི་བདེ་བ་དང་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་
 བ་དང་བདེ་སྟུག་ཅན་གྱི་སྦྱེས་བུས་བདེ་སྟུག་ཉམས་སུ་སྦྱོར་ཚུལ་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་དག་ལ་ནད་ལ་སོགས་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ཡུལ་དབང་

422

རང་རྒྱུད་ལ་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདིར་ན་
 རང་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་རྒྱུབ་པའི་རྟགས་དེ་ཡང་མིག་སྟོན་སྟགས་དབང་པོའི་གཟུགས་སྟོན་སྟགས་
 རྟོན་ནམ་གློ་རང་ཉིད་དམ་ཡང་ན་ཡིད་བྱེད་སྒྲ་མ་གང་རུང་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་
 ཐལ། ཁྱོད་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་གྱི་ཚོགས་པ་འདི་དག་ཙམ་དུ་བྱད་ཅིང་རང་རྒྱུད་ལ་རྟགས་
 གྱིས་བརྒྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདག་ཡིད་འབྲད་པ་སྟོན་སྟགས་སྟོན་རྒྱུ་ཚོགས་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རང་གི་རྒྱུ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་རང་གི་རྒྱུ་ཚོགས་
 སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་བདག་ཡིད་བྲད་པ་སྟོན་སྟགས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་
 དག་གིས་ཁྱོད་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟག་
 པ་བཞི་པ་དེ་ལ་མིག་སྟོན་སྟགས་དབང་པོ་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་རང་གློ་རྒྱུབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། རང་གློ་ལ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྟོན་སྟགས་
 རྟོན་ཡང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དབང་པོ་དེ་བཞིན་རང་གློ་ལ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར། གློ་
 རང་ཉིད་དང་ཡིད་བྱེད་ཡང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ལ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་
 པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྡེ་མ་གྲུབ་པ་ནི་རྟགས་ཉིད་དུ་
 རིགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དོན་གསལ་རྟགས་
 ཡིན་པར་འདོད་ན་དོན་གསལ་པའི་གློ་རྟགས་ཡིན་ནམ་གློས་གསལ་པའི་དོན་
 རྟགས་ཡིན། དང་པོ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དོན་གསལ་པའི་གློ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་མིན་
 ནམ་ཏེ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།
 དོན་གསལ་པའི་གློ་རྟགས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་གློས་གསལ་པར་གྱུར་

བའི་དོན་རྟགས་ཡིན་པར་བསལ་ཏེ། དོན་གསལ་བའི་སྟོ་ཚད་མས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་
 མིན་ཏེ། མ་གྲུབ་ན་སྟོ་དེས་གསལ་བར་གྱུར་བའི་དོན་ཡང་ཚད་མས་མ་དེས་བའི་
 བྱིར། འོན་ཏེ་དོན་གསལ་བ་དེ་དོན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་བར་སྤར་སྟོ་ཡུལ་དུ་མི་གསལ་བ་
 འགའ་ཞིག་བྱིས་གསལ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེན། བྱིའི་དོན་ལ་ཆོས་ཅན། སྤར་སྟོ་
 ཡུལ་དུ་མི་གསལ་བ་བྱིས་གསལ་བའི་བྱུང་བར་འགའ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། སྟེ་བ་
 དང་ནི་འཛིག་པ་མེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་སྤར་སྟོ་ཡུལ་དུ་མི་གསལ་བ་བྱིས་གསལ་
 བའི་བྱུང་བར་དེ་ཡོད་པར་འདོད་ན་ཡང་། བྱོད་སྤྱད་ཅིག་གིས་འཛིག་པར་འགྱུར་
 བར་ཐལ། རང་འཛིན་ཤེས་པ་སྤྱད་ཅིག་སོ་སོར་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་
 སུ་འདོད་པའི་དོན་གྱི་བྱུང་བར་དེའང་སྟོས་ཤེས་པ་རྟགས་ཡིན་པའམ་སྟོས་ཤེས་
 པར་མ་གྱུར་པའི་དོན་རྟགས་ཡིན། གལ་ཏེ་སྟོས་ཤེས་རྟགས་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་
 ལ་ཆོས་ཅན། སྟོས་དེས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དེ་ཚད་མས་གང་ལ་གྲུབ་སྟེ་མ་
 གྲུབ་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའམ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་བྱིར།
 གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་དོན་དེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་དོན་ལ་གྲུབ་པས་རྟགས་སུ་རུང་ངོ་
 ཞེན། སྟོས་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཚད་མས་བཅད་
 པའམ་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་རྗེ་ལྟར་ན་རང་རྒྱུད་ལ་རང་སྟོ་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་
 སྟེར་སྟེས་བྱ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བ་ཡིན་ཞིང་ད་ལྟ་རང་རྒྱུད་ལ་རང་སྟོ་བསྐྱུབ་
 དགོས་ཀྱི་ལྟ་སྟེན་གྱིས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་མིན་པའི་དོན་གཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་

སོ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲེས་བྱ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བར་གྱུར་ཅིང་
 ལྷ་སྒྲིན་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་དོན་དེ་ཡང་ལྷ་སྒྲིན་རང་རྒྱད་ལ་རང་སློ་སྒྱུབ་པའི་
 ཏྲགས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་དོན་དེ་ལྷ་སྒྲིན་གྱིས་ལན་འགར་ཡང་
 མཐོང་བར་འགྱུར་བ་མེད་པས་ཏྲགས་སུ་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། སྒྲེས་བྱ་གཞན་གྱིས་མཐོང་
 ཞིང་ལྷ་སྒྲིན་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་དོན་དེ་ཆོས་ཅན། ལྷ་སྒྲིན་རང་རྒྱད་མ་གྱུར་ཏུ་བྱིན་
 གྱུར་ལྷ་སྒྲིན་རང་རྒྱད་ལ་རང་སློ་ཏྲགས་པའི་ཏྲགས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱིན་གྱུར་
 སྒྲེས་བྱའི་རང་སློ་སྒྱུབ་པའི་བསྒྱུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་ཏྲགས་ཀྱི་བྱད་པར་
 དེ་བྱོད་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་ཆོས་རང་སློ་ལ་སྒྲོས་
 པ་མེད་ཅན་གྱི་དོན་ཆོས་ཡན་གར་བ་ལས་རང་སློ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་རིགས་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། སློས་ཤེས་པའང་སློས་ཤེས་པར་མ་གྱུར་བའི་དོན་གྱིས་རང་རྒྱད་
 ལ་སློ་བསྒྱུབ་མི་རུས་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སློ་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཏྲགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 ཏྲགས་སུ་འདོད་པ་གང་ཡིན་པའི་རང་སློའི་ཆོས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱད་ལ་མདོན་སུམ་
 གྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་རྒྱད་ལས་རང་སློ་སྒྱུབ་པའི་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། རང་སློ་ལས་གཞན་ངེ་ལྷར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
 རིགས་གཞན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་སློ་ལས་རིགས་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན་
 ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་སློ་དང་རྒྱ་ཆོགས་མཚུངས་པ་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྷ་མ་ཡིན་ན་རང་སློ་དེ་ལའང་འབྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱ་ཆོགས་
 དོན་གཞན་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་སློའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཆོས་འགའ་

ཞིག་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེས། རང་སྟོ་དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་པོ་དང་
 མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་དམིགས་པ་ཤེས་པ་དག་ལས་གང་རུང་རང་རྒྱུད་ལ་
 ཁྱོད་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པར་བཤད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཞན་ཁྱོད་ཉི་ལྔ་པར་མཆོར་
 བྱེད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ལ་དབང་པོ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ནི་ཆོས་
 ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་རང་སྟོ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་མ་ཡིན་པར་བཤད། དབང་པོ་སྟེ་
 མཛོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་དག་གྲང་
 ཆོས་ཅན། སྟེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སོགས་སྐྱབ་པའི་འབྲས་
 རྟགས་མ་ཡིན་པར་བཤད། ཁྱོད་རྣམས་མ་ཡིན་བཤས་ཅད་ལྔ་སྟོས་ཅི་དགོས། ཁྱོད་
 རྣམས་གང་རུང་གཅིག་གྲང་གཟུགས་སོགས་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་སོགས་ཐན་
 འདོགས་བྱེད་དུ་སྟེས་པའི་གནས་སྐབས་ལས་གཞན་དུ་སྟེ་སྟོན་པ་བྲལ་བའི་ལྟོག་
 པ་ཆོད་མས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཆོད་མས་
 ཤེས་ཤིང་གྲུབ་པ་མེད་པའི་དབང་སོགས་གང་ཡིན་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་རང་སྟོ་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བབ་ཆོལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དབུས་སོ། །གཞན་ཡང་།
 སྟོ་རང་རྒྱུད་ལ་སྟོ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་བརྗོད་པ་དང་། གཞི་མགུལ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་
 བའང་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་དག་གྲང་རྟགས་སུ་མི་འབྲད་དེ། འདི་ལྟར། དེ་དག་
 ཆོས་ཅན། རི་ལྟར་ན་རང་རྒྱུད་ལ་རང་སྟོ་རྟོགས་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་དེ་མི་འགྱུར་
 བར་བཤད། སྟོ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་འབྲེལ་བ་ཆོད་མས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱེད་ཀྱི། ཉམས་དག་ནི་རང་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་འབྲེལ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཆོས་རྣམས་
གསལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉམས་བརྗོད་པ་དང་གཡོ་
འགྲུལ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་ལས་རང་རྒྱད་ལ་སློབ་སྦྱོར་བའི་སྒྲུབ་དེའི་མཐུན་དཔེ་
གཞན་རྒྱད་ལ་སློབ་དེའི་ཉམས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་བྱས་ནས་དུས་ཤིས་རང་རྒྱད་ལ་
སློབ་སྦྱོར་བར་བརྗོད་པས་སྦྱོར་མེད་དོ་ཞེན་ནི། ལྷ་སྦྱོར་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱད་ལ་སློབ་
ཉམས་ཀྱིས་སྦྱོར་བའི་མཐུན་དཔེ་བྱས་མེད་དུ་བསྦྱོར་དགོས་པར་འགྱུར་བར་བལྟ།
དེ་སྦྱོར་བའི་སྒྲུབ་དེའི་མཐུན་དཔེ་གཞན་རྒྱད་ལ་སློབ་ཉམས་ཀྱིས་བསྦྱོར་དགོས་
ཤིང་དེ་ལ་ཡང་ནི་དེའི་སྒྲུབ་གཞུགས་སོགས་མཐོང་བའི་དབང་གིས་ལས་སྦྱོར་བ་
ལས་གཞན་དུ་སྦྱོར་བྱེད་པ་བྲལ་བའི་ལྷོག་པ་བྱེད་རྣམས་གང་ཡིན་ཀྱང་ཆོད་མས་
རྟོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། དེའི་མཐུན་དཔེ་གཞན་ཞིག་གི་རྒྱད་ལ་སློབ་ཉམས་ཀྱིས་
བསྦྱོར་བར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། འདོད་ན། རང་རྒྱད་ལ་རང་སློབ་ཉམས་
གང་ལས་ཀྱང་མི་རྟོགས་པར་བལྟ་ལོ། །

དེ་དག་གི་དོན་བསྒྲུབ་པ་ནི་དོན་ཅུམ་གྱིས་སློབ་སྦྱོར་མི་རྣམས་པ་དེའི་བྱིར་
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་པའི་སློབ་ལས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རང་རིག་མེད་པའི་དོན་
ཅུམ་ལས་ཇི་ལྟར་ཡང་སློབ་དེ་གྲུབ་པ་མིན་པར་བལྟ། སློབ་དེ་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པར་
དོན་ཉིད་ཆོད་མས་རབ་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བརྗོད་པ་དང་
གཡོ་འགྲུལ་སོགས་ཀྱི་ཉམས་ལས་གཞན་རྒྱད་ལ་སློབ་སྦྱོར་བའང་མི་འབྲང་དེ།
བརྗོད་པ་དང་གཡོ་འགྲུལ་སོགས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱད་ལ་སློབ་མཐོང་སུམ་གྱིས་གྲུབ་

གལ་ཏེ་སློ་ཕྱི་མ་རང་ཉིད་གསལ་བ་དེ་ལྟ་མིན་པར་སློ་སྒྲུ་མའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ན།
 ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཡང་ནི་ཆོས་ཅན། སློ་སྒྲུ་མའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། སློ་ཕྱི་
 མ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་གསལ་བར་ཆོས་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་གི་
 ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སློ་རྒྱུ་མ་རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་
 བའི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སློ་ནས་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ཞིང་གཞན་
 གཟུགས་སོགས་ནི་ཤེས་པ་དེར་ངོ་བོ་སྟེ་རྒྱུ་པ་འཕྲོ་བའི་སློ་ནས་གསལ་བ་ནི་
 རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །སློ་གཞན་སྒྲུ་མ་ཆོས་ཅན།
 སློ་ཕྱི་མ་འདྲ་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ཡིས་ནི་བྱོད་རབ་ཏུ་གསལ་བར་མི་འདོད་དེ། གསལ་
 བྱེད་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་དང་
 འདྲ་བས་དོན་གསལ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། དོན་གཟུགས་
 སོགས་དེའི་ངོ་བོ་སྟེ་རྒྱུ་པ་སྒྲུང་བའི་སློ་ནས་དོན་སོགས་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་
 ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཟུགས་སོགས་རྒྱུ་མ་རང་གི་ངོ་བོས་གསལ་
 བ་མ་ཡིན་པར་དོན་གཟུགས་སོགས་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་ཐ་སྙད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་སློ་སྒྲུ་ཕྱི་གཉིས་ཀར་རང་ཉིད་གསལ་བ་ཡིན་ན་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དུ་
 མི་རིགས་ཏེ་དཔེར་ན་སློན་མེ་གཉིས་བཞིན་ནོ། །རང་ཉིད་མི་གསལ་བར་གསལ་
 བྱེད་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དུ་རིགས་ཏེ་དཔེར་ན་མར་
 མའི་འོད་དང་བུམ་པའི་གཟུགས་ཀྱང་དེ་དང་དེར་བརྟེན་ནས་གསལ་བྱ་གསལ་
 བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཐ་སྙད་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་སློ་ཡུལ་

གྱི་རྣམ་ལུགས་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་གྱིས་རང་རིག་བརྒྱུད་སྒྲིབ་ཀྱིས། ང་དུས་ཕྱིས་དྲན་པའི་རྟགས་གྱིས་རང་རིག་སྒྲིབ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན་གང་ལས་ཤེས་པས་གཟུགས་སོགས་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པ་དྲན་པ་འདིར་འགྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་ཤེས་པས་དེའང་མཐོང་ཞིང་སྤྱོད་པ་ཡོད་པར་གཤོམ་མི་བྱ་སྟེ། ཤེས་པས་གཟུགས་སོགས་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་དམིགས་རྒྱུན་ཡུལ་དང་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་པས་གཟུགས་སོགས་མཐོང་ཤིང་ཐོས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ངས་པ་སྟེ་བ་མ་ཡིན་པར་ངས་ནའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ན་དུས་ཕྱིས་དོན་རྟགས་ཐ་དད་དུ་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་ཀྱང་སྟོ་རྣམས་བདག་ཉིད་རིག་པ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དུས་ཕྱིས་དྲན་པའི་རྟགས་གྱིས་སྟོ་སྤྱོད་བར་ཡོད་པར་བརྒྱབ་སྒྲིབ་ན། གྱུར་ཐོན་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་པ་རྣམས་གཞན་གྱིས་རིག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་བྱང་དུ་རིང་པོ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐུག། དེ་འཛིན་པ་དྲན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤྱོད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཉན་ཤེས་སྒྲིབ་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་ཅིང་དེ་ཤེས་པ་ཕྱི་མས་སྤྱོད་བས་སྒྱུར་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཉན་ཤེས་སྒྲིབ་ཅིག་མ་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐུག། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྟེ་ཕྱི་རྣམས་མ་རྟོགས་གྱི་བར་དུ་ཡུན་རིང་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དུ་གནས་པ་ཡིན་ན། སྟོ་ཉན་ཤེས་སྒྲིབ་ཅིག་མ་གཅིག་ཆོས་ཅན། བྱོན་ལ་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཤས་སྟེ་ཕྱི་རྣམས་ཅིག་ཅུང་སྒྲིབ་བར་

ཐལ། དེ་རྣམས་གོ་རིམ་མེད་པར་གནས་ཤིང་ཐོས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཡི་གེ་
 རིང་པོ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་གསུམ་སྟེ་བྱི་རྣམས་གོ་
 རིམ་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་གསུམ་
 སྟེ་བྱི་རིམ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་རང་འཛིན་གཤམ་པ་གོ་རིམ་
 མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ་ནི་སྟོན་པར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམས་པན་ཚུན་
 འདྲེ་བ་སྟེ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཆོག་གསུམ་པ་མེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་གསུམ་
 སྟེ་མ་དེ་མཐའ་སྟེ་བྱི་མའི་བར་དུ་གནས་ནས་ཐོས་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འབད་
 ཚུལ་མཉམ་པོས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ཨ་རིང་ག་ཅིག་ཆོས་ཅན། འོག་ཏུ་སྟེ་ཁྱོད་
 ཀྱིས་ཆ་གསུམ་སྟེ་མ་སྟེ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མའི་སྟེ་ནི་ཇི་ཆེར་འཕེལ་ནས་མཐར་སྐྱད་
 གསང་མཐོན་པོ་ཐོས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་གསུམ་སྟེ་མ་རྣམས་བྱི་མའི་
 བར་དུ་གནས་ནས་ཐོས་པའི་བྱིར། ཡི་གེ་ཨ་རིང་གི་ཆ་གསུམ་ཐ་མའི་དུས་དེར་ནི་
 ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་གསུམ་སྟེ་བྱི་རིམ་ལྟན་དུ་འཛིན་པའི་སྟོ་ཡང་མེད་པར་
 འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་རིམ་མིན་ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན་ཨ་རིང་འཛིན་
 པའི་སྟོ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གལ་ཏེ་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་གསུམ་སྟེ་མ་འཛིན་པའི་ནན་གཤམ་དེ་དེའི་ཆ་
 གསུམ་བྱི་མའི་བར་དུ་གནས་ནས་ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡི་གེ་
 རིང་པོའི་ཆ་གསུམ་སྟེ་མ་དེའི་འོག་དེའི་ཆ་གསུམ་བྱི་མའི་དུས་ན་ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་རིང་
 པོའི་ཆ་གསུམ་སྟེ་མ་འཛིན་པའི་སྟོ་རང་ཉིད་ནི་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་

གེ་རིང་པོ་འཛིན་པའི་སློབ་མཉམ་བར་བཤམ། དེ་འཛིན་པའི་སྐད་ཅིག་ག་མའི་སློབ་གར་
 ཡིན་དེ་ཁོ་ན་སློབ་པའི་བྱིས་པ། ཁྱབ་སྒྲུབ་ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པའི་སྐད་ཅིག་ག་མའི་སློབ་དེ་
 ཡང་ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པའི་སློབ་མིན་པའི་བྱིས་པ། འདྲོད་ན། ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་
 པའི་སློབ་ཆོས་ཅན། དུས་ཕྱིས་དུས་པར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། སློབ་བྱེད་མེད་པའི་སློབ་
 ཡིན་པ་དེས་ནའི་བྱིས་པ། གལ་ཏེ་ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པའི་སློབ་སྒྲིལ་རྣམས་སོ་སོ་ག་
 དང་དུ་སློབ་བྱེད་རྫས་གཞན་རེ་རེ་བར་དུ་སྒྲེལ་ནས་སློབ་བས་སློབ་བར་བྱེད་མེད་
 པའི་སློབ་མེད་ཅེ་ན། ཡི་གེ་རིང་པོ་དེའི་སྒྲིལ་ཆ་གས་ཐོས་པའི་ནམ་གཤམ་ནི་ཆོས་
 ཅན། དེའི་ཆ་གས་བར་ཆོད་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་བར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། རང་གི་
 སྐད་ཅིག་སྒྲིལ་བའི་བར་དུ་སློབ་བྱེད་རྫས་གཞན་གྱིས་ཆོད་པའི་བྱིས་པ། གལ་ཏེ་དེའི་
 བར་ཆོད་པར་སྒྲུབ་ཡང་འཇུག་པ་སྒྲུབ་བས་བར་ཆོད་དུ་ཐོས་པར་སྒྲིལ་ཞིང་སྒྲོ་
 འདོགས་པར་བྱེད་བས་སློབ་མེད་ཅེ་ན། དེའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་ཡི་
 གེ་འང་ཅིག་ཅུར་ཐོས་པར་འགྱུར་ཞེས་སོགས་སུ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བསམ་ལ་
 བ་ཡིན་པའི་བྱིས་པོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་གཤམ་པས་ཡུལ་བར་ཆད་པ་མཐོང་ན་
 ཡང་འཇུག་པ་སྒྲུབ་བས་བར་རྣམས་བར་ཆད་པ་མེད་པར་འབྱུལ་བར་འགྱུར་ན། ཡི་
 གེ་བྱུང་དུ་ཨ་ཨ་གཉིས་བརྗོད་པའི་ཆེ་ན་དེ་ཐོས་པའི་ནམ་གཤམ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན།
 ཨ་ཨ་གཉིས་ཀྱི་བར་རྣམས་བར་ཆད་པ་མེད་པར་འབྱུལ་བར་འགྱུར་བར་བཤམ། དེ་
 ཐོས་པ་འཇུག་པ་སྒྲུབ་པའི་བྱིས་པ། གཞན་ཡང་འཇུག་པ་སྒྲུབ་བས་བར་མེད་པར་སྒྲོ་
 འདོགས་པའི་སློབ་དེ་དབང་གཤམ་ཡིན་ནམ་ཡིད་གཤམ་རྟོག་པ་ཡིན། དང་པོ་སྒྲུབ་ན།

དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུལ་བར་རྣམ་པར་
 བཅད་པ་མཐོང་ན་ཡང་བར་ཆད་མེད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་མི་རུང་བར་བཤལ། དེ་ལྟ་
 ཡིན་ན་དབང་པོའི་སྒྲོ་སྟེ་ཁྱོད་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོར་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤལ་བའི་
 སྒྲོམ་ཡོད་པའི་སྦྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་འཆད་པ་དེ། ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྱི་བྱང་བའི་
 མཐའ་ཨ་བྱང་ལྟ་བུ་གཅིག་གྱང་མིག་ལན་གཅིག་འཇུག་པའི་ཡུན་ཆད་ཅམ་དུ་
 གནས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཡུན་ཆད་དེ་ཡང་དུས་རིམ་གྱིས་རྟུལ་ཕྱེན་གཅིག་གོག་པ་དུ་
 མར་སྦྱོར་པ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུན་གྱིས་རྫོགས་པར་འགྲུབ་དགོས་ལ། རྟུལ་
 ཕྱེན་གཅིག་འགོག་པ་ལན་ཅིག་བསྒྲེས་པའི་དུས་གྱང་ཆོས་ཅན། དུས་མཐའི་སྐད་
 ཅིག་མར་འདོད་དེ། དུས་ཚུང་བའམ་བྱང་བའི་མཐར་བུག་པ་ཡིན་པའི་སྦྱིར་ དེ་
 ལྟར་སྒྲོ་ཉན་ཤེས་གྱང་ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་རིང་བྱང་སོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སྟེ་སྦྱི་རིམ་གྱིས་
 རྫོགས་པར་འགྲུབ་གྱི་ཅིག་ཆར་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་དེ། ཁྱོད་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་
 ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཡི་གེ་ཤིན་དུ་བྱང་དུ་ཡང་སྐད་ཅིག་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུན་
 གྱིས་རྫོགས་པར་འགྲུབ་དགོས་པ་དེའི་སྦྱིར་ དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་
 རིང་བྱང་དང་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་སྟོང་བྱེད་རྩེས་
 གཞན་གྱིས་སྐད་ཅིག་སྟེ་སྦྱིའི་བར་ཆོད་ནའང་བར་ཆོད་པ་མེད་པར་སྒྲུང་བ་ཅན་
 གྱི་སྒྲོ་བཤས་ཅད་ལོག་པའི་དོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་བཤལ། ཡི་གེ་རིང་བྱང་ལ་སོགས་
 པའི་ཡུལ་རྣམས་ཤེས་པས་སྐད་ཅིག་སྟེ་སྦྱི་རིམ་གྱིས་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་ཅིག་ཅར་དུ་
 འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྦྱིར་ གཞན་ཡང་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་འཕྲུལ་ཚུལ་ལས་

གཞན་དུ་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ནི་དེ་ཉིད་འདིའོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་ཞིང་
 སྒྲིམ་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་དེ་ནི་ཚེས་ཅན། རྒྱུ་ལྟོག་ཅན་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་
 སྐད་ཅིག་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཐ་དང་དུ་མཚན་ཞིང་ལྟོགས་པ་མེད་པར་སྒྲིམ་གྱི་དེ་ཉིད་
 འདིའོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་པ་ཅན་གྱི་བྲན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་སྒྲིམ་བྱེད་
 ལ་ནི་དབང་ཤེས་གྱི་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡི་གེ་རྒྱུ་ལྟོགས་གསལ་བར་སྒྲིམ་བ་ཉིད་
 ག་ལ་ཞིག་སྒྲིམ་ཡིན་པར་བཤད། བཟོད་པ་སྒྲིམ་དང་དོན་རྒྱུ་ལྟོགས་པ་འཛིན་
 པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲིམ། དབང་པོའི་ཤེས་པས་གཟུང་བའི་དོན་ལ་
 ཚོད་བྱེད་གྱི་སྒྲིམ་དངོས་སུ་སྒྲིམ་བ་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་ལན་དུ་མར་བཤད་ཐོན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དབང་པོའི་ཤེས་པས་ཡུལ་བར་ཚོད་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ཡང་རྒྱུ་
 གྱི་ལྟོག་པས་བར་ཚོད་པ་མེད་པར་སྒྲིམ་བར་བྱེད་ན། དོན་གཟུགས་སོགས་དང་
 དེའི་སྒྲིམ་བ་དབང་ཤེས་རྒྱུ་ལྟོགས་ཚེས་ཅན། རང་གི་ཡུལ་ཅན་ལ་བར་ཚོད་པ་སྒྲིམ་
 ཞེས་བྱ་བ་དེ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བཤད། རང་གི་ཡུལ་ཅན་ལ་བར་རྒྱན་
 མ་འཆད་པར་སྒྲིམ་བ་ལ་རིགས་པ་དམ་པས་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ་ཤེས་པ་རྒྱུ་ལྟོགས་རང་ལས་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་
 བའི་ཤེས་པ་རྒྱུ་ལྟོགས་གཞན་གྱིས་སྒྲིམ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་སྒྲིམ་བྱེད་
 ཡོད་ལ་རང་གིས་མི་སྒྲིམ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྒྲིམ་རྒྱུ་ལྟོགས་གྱང་མི་
 སྒྲིམ་སྒྲིམ། སྒྲིམ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་མ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ལྟོགས་པ་དེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས། སྒྲིམ་
 རྒྱུ་ལྟོགས་སྒྲིམ་མ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ལྟོགས་པ་དེ་ནི་སྒྲིམ་བྱེད་གང་ལས་

གྲུབ་པར་འདོད་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་སྒྲིམ་བུ་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་སློ་གཉིས་ཅིག་ཅར་
 ཏུ་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེན། སློ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཏུ་འབྱུང་བ་མཐོང་
 བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་བུ་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་སློ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཏུ་འབྱུང་
 བ་མེད་པའི་གྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཤམ། སྒྲིམ་བུ་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་སློ་
 གཉིས་ཅིག་ཅར་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་བྱ་བ་ཡིན་པ་འདི་ལྟར་བྱོད་ཀྱང་
 སྒྲིམ་བུ་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དེའི་གྲུབ་བྱེད་
 ཡོད་དེ། མདོ་ལས། མེས་པོ་སྐུ་ལྔ་ལྟུང་ཅིག་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་
 ཡིན་ཏེ་སྐབས་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་འདྲའི་ལུང་དེ་ཆོས་ཅན།
 སྒྲིམ་བུ་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་སློ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཏུ་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་མ་
 ཡིན་པར་བཤམ། ཤེས་པ་སྒྲ་མ་དེ་རྣམས་རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་
 རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་ངེས་པ་ཅམ་ཏུ་བསྟན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། དེ་རྣམས་དེ་ལྟར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམས་པར་རྟོག་
 པ་ཏུ་མ་རྣམས་ནི་སྤྱི་སྤྱི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་གྱི་ཅིག་ཅར་ཏུ་
 འབྱུང་བར་རྟོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར། སྒྲིམ་བུ་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་སློ་རིག་མཐུན་
 གཉིས་ཅིག་ཅར་ཏུ་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་དབྱེད་པ་བ་གང་གིས་
 མདོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་དེ་ཉིད་འདིའོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་
 པ་རྟོག་པ་དག་ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བས་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོག་ཅིང་འདོད་པ་དེ་
 ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མདོན་སུམ་ཡིན་ན་སྒྲིམ་བུ་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་ཤེས་པ་

རིགས་མཐུན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་དགོས་པ་ལ་དེ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།
 གློན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྒྲ་དང་མར་མེ་སོགས་སྒྲ་ཅིག་སྒྲ་ཕྱི་ཐ་དང་ཅིང་མིག་
 འབྲུལ་མཁན་གྱི་སྒྲོ་ང་གཉིས་སོགས་པན་ཚུན་ཐ་དང་པ་ལ་འདིའོ་ཞེས་གཅིག་དུ་
 རོ་ཤེས་ཤིང་རྟོག་པའི་སྒྲོ་དེ་ཆོས་ཅན། མཛོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ལ་ཡང་
 ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་མཛོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་
 དེ་ཉིད་འདིའོ་ཞེས་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དེ་འདྲའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན།
 ཇི་ལྟར་མཛོན་སུམ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐ་དང་པ་གཉིས་
 འདིའོ་ཞེས་གཅིག་དུ་རོ་ཤེས་པའི་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིག་བྱེད་
 གྱི་ཡི་གེ་ཨ་ཨ་སོགས་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྒྲ་ཕྱི་གཅིག་དུ་རོ་ཤེས་པ་ཙམ་ལས་གཅིག་
 དུ་གནས་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲ་ཕྱི་གཅིག་དུ་རོ་ཤེས་པ་དེ་མཛོན་སུམ་མ་
 ཡིན་པར་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་རོ་ཤེས་དེ་མཛོན་སུམ་མ་ཡིན་
 པར་མ་ཟད་དབང་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར། སྒྲ་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་ནི་འདིའོ་
 ཞེས་བྱ་བར་རོ་ཤེས་པའི་སྒྲོ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་དབང་ཤེས་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་
 ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོན་སྒྲོང་བའི་དོན་དྲན་པ་ལས་སྒྲ་གྱི་དོན་དེའི་ཆོས་ཕྱིས་
 གྱི་དོན་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་མེད་པར་བྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲོ་གཉིས་ཅིག་
 ཅར་དུ་འབྱུང་ན་ཤེས་པ་རྣམས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་གཞན་གྱིས་
 བྱོད་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དོན་གཟུགས་སོགས་དང་གཟུགས་སོགས་
 འཛིན་པའི་ཤེས་པ་བྱོད་བ་དག་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་ནི་བྱོད་ཀྱང་འདོད་པ་མིན་

ཞིང་དོན་ལ་ཡང་མི་འབྲད་དེ། སྒྲེས་བྱ་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་འདི་
 ནི་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པའོ་ཞེས་དོན་གཟུགས་སོགས་དང་གཟུགས་སོགས་
 འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྒྲུང་བ་དག་སོ་སོ་ཐ་དད་པར་རྟོགས་པའི་དྲན་པའང་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་དང་དོན་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དེ་དག་སློབ་དང་ཉིང་ལས་
 དུས་ཕྱིས་བྱུང་བའི་སློབ་མ་པ་གཅིག་པ་ཅན་གཅིག་གིས་གཅིག་དུ་བབྱང་བས་ཐ་
 དད་དུ་མ་སློང་བར་བྱད་ཀྱི་དོན་ལ་ཐ་དད་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། སློབ་སོགས་དོན་དུ་སྒྲུང་
 བའི་དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱོད་དང་རྣམ་པས་དབེན་པའི་སློབ་སོགས་ཕྱི་
 རོལ་ཀྱི་དོན་འབའ་ཞིག་པ་རྣམས་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་སློབ་མ་པ་གཅིག་པ་ཅན་
 གཅིག་གིས་གཅིག་དུ་བབྱང་བ་མིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བྱོད་རྣམས་ཐ་དད་མེད་པར་
 ཐལ་བའི་སློབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་དང་དོན་ཤེས་དེ་དག་དུས་ཕྱིས་
 འབྱུང་བའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་སོ་སོར་དྲན་པས་ཐ་དད་མེད་པའི་སློབ་མེད་དོ་ཞེ་ན།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་དང་དོན་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་དག་ཕྱིས་ནས་རྗེས་སུ་སྒྲེས་
 པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་རྗེས་སོ་སོར་དྲན་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ལེགས་
 པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་བྱུང་པར་གྱིས་དོན་སློང་བའི་ཤེས་པ་ལེགས་པར་
 རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དང་དོན་ལ་དུས་མཉམ་པའི་སློང་བྱེད་རྣམས་གཞན་
 ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་དོན་དང་དོན་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་སྒྲ་ཆོགས་པ་སྒྲེ་སོ་
 སོ་ཐ་དད་དུ་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ཞེས་རྟོག་པའི་སློབ་འདི་ནི། དོན་དང་དོན་གྱི་
 ཡོད་དེ་དོན་ཤེས་དག་གི་སློང་བྱེད་རྣམས་གཞན་ཐ་དད་པ་སྒྲ་ཕྱི་རིམ་བཞིན་སྒྲེ་བར་

འདོད་པ་ལའང་འདོན་པར་དཀའ་སྟེ་འདྲུག་པས་ལན་གདབ་མི་རུས་སོ། །སོ་
 སོར་རྟོག་པའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲུབ་བ་འགོད་དོ། །དེའི་བསལ་བ་སྟོན་པ་དེ་
 འདི་ལྟར་སྟོན་པོར་སྒྲུབ་བའི་དབང་ཤེས་ནི་ཚུལ་ཅན། །བྱོད་སྟོང་བ་ལ་སྟོང་བྱེད་
 རྫས་གཞན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །བྱོད་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུང་རྣམས་གཅིག་
 པ་ཅན་ཉིད་དམ་བྱོད་སྟོང་བྱེད་ནི་འཛིན་རྣམས་གཅིག་པ་ཅན་དུ་ཚད་མས་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར། མདོར། དེ་ལའང་དྲན་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཡུལ་གཞན་ལ་འཕྲོ་བ། །མེད་
 འགྱུར་དེ་ཡང་འདོད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་འབྲེལ་པ་སྟེ། གཞན་ཡང་ཤེས་པ་རྣམས་
 ཤེས་པ་རྫས་གཞན་གྱིས་རྫས་སུ་སྟོང་བར་འགྱུར་བར་འདོད་པ་དེའི་ལུགས་
 ལའང་ཚུལ་ཅན། ཤེས་པ་སྒྲུ་མ་སྟོང་བྱེད་ལ་སྟོང་བྱེད་རྫས་གཞན་འདོད་དགོས་
 པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དུས་ཕྱིས་དྲན་པའང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤེས་པ་སྒྲུ་
 མ་སྟོང་བྱེད་དེ་ནི་སྟོང་བྱེད་གང་གིས་སྟོང་བ་ཡིན་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་དེ་ཡང་རང་
 ལས་རྫས་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་ཕྱི་མས་སྟོང་ངོ་ཞེན། ལུག་མེད་འགྱུར་ཞེས་པའི་ལན་
 ཡོད་ཀྱང་རེ་ཞིག་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྫས་གཞན་
 གྱིས་སྟོང་བའི་ཤེས་རིག་གི་ཕྱིར་བ་སྒྲུ་ཕྱི་རྫས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་ན་
 ཤེས་པ་ཕྱི་མ་འདི་བསྐྱེད་བྱེད་དེ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་དེ་ཡང་རང་
 གི་སྒྲུ་ལོགས་གྱི་སྟོང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དེ་ཡུལ་གཞན་
 གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འཕྲོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན། སྟང་བྱ་སྟོང་སྒྲུ་མ་དེ་
 དག་ཚུལ་ཅན། རང་སྟོང་བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དེ་དག་གིས་བྱོད་མི་འཛིན་པར་ངོ་

ལྷར་གཞན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། ཁྱོད་དེ་དག་གི་གཟུང་བའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གྱུར་པ་སྟེ་གཟུང་དོན་ཡིན་ཞིང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལས་ཁྱོད་དེ་དག་བསྐྱེད་བྱེད་དུ་ཉེ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཉེ་བས་ཤེས་པ་སྟེ་མས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་གོགས་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་རོལ་ལ་འཕྲོའི་ཞེ་ན། གང་གི་ཡན་ལག་ཤེས་པ་སྟེ་མ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དེ་དག་བསྐྱེད་པ་ལ་ནང་ལས་གཞན་ཕྱིའི་ཡན་ལག་གང་གིས་དམིགས་བྱེད་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། ཁྱོད་བདག་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རང་རྒྱ་ལས་རེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་ཉེ་བ་ཅུ་ཕྱིས་ཤེས་པས་རང་སྤྱོད་བྱེད་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་རྣམས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་མི་རྣམས་པ་ལས་གཞན་དུ་རྣམས་ན་ཡུལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་ཉེ་བ་ན་དེ་ཉེ་བའི་སྤང་པོ་ལྷ་ཆར་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་བུ་འགས་ཀྱང་སྒོ་སྒྲོལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤང་པོ་ལྷ་ཆར་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་བུ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེ་ཉེ་བ་མིན་པའི་གནས་སྐབས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤང་པོ་ལྷ་ཆར་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་བུའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། རང་དྲན་པའི་དྲན་པ་ཡང་མེད་པར་བཤམ། ཁྱོད་དྲན་པའི་རྩ་བ་སྤྱོད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་སྤྱོད་བྱེད་མེད་པར་འབྲས་བུ་དྲན་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཨ་རེ་མཛེས་ཞེས་དབྱས་སོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་རྣམས་ལ་གཟུང་དོན་ཕྱི་རོལ་དོན་ཡོད་པས་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་རོལ་ལ་འཕྲོ་རུ་ཆུག་ཀྱང་འདས་མ་འོངས་སོགས་དངོས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ད་ལྟར་གྱི་རྣམ་ཏོག་

གང་དག་ཆོས་ཅན། ད་ལྟ་འདས་མ་འོངས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེད་ཅིང་འཛིན་པ་
 མི་སྤྲོད་པར་འགྱུར་བར་བཤམ་ལོ། །དེ་ལ་ཁྱོད་འཛིན་བྱེད་དུ་འཕོ་བའི་རྒྱ་ནི་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་ཉེ་བ་ན་མ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་ཤེས་པ་སྒྲིམ་རྣམས་ལ་བདག་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་
 པ་རིམ་གྱིས་བྱད་པ་ན་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཡུལ་གཞན་ཕྱི་རོལ་ལ་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འཕོས་པའི་སློ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡོད་
 པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མེད་པར་བཤམ། སྒྲུང་རང་གི་དེ་མ་བྲག་རྒྱུན་གྱི་སློ་ལ་ཁྱོད་
 བྱེད་པའི་རྣམས་པ་བྱད་ཅིང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། སློ་སྒྲོན་མ་རྣམས་པ་ཅན་དུ་མེད་
 པར་སློ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཡིད་
 ཤེས་དོན་གཞན་གཟུགས་མཛེས་སོགས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པས་ཡུལ་གཞན་སྐྱ་
 སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་དེ་མ་བྲག་རྒྱུན་གྱི་རྣམས་པ་ཉམས་པ་ན་ཡུལ་
 གཞན་སྐྱ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ཚད་མས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཤད་མ་བྲག་པའི་རིགས་པས་ཀུན་གཞི་འདུག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་
 ཡིན་པས་ཤེས་པ་རིགས་མི་མཐུན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་འདུག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན། ཡིད་ཤེས་གཟུགས་མཛེས་སོགས་
 ལ་ཆགས་པའི་རྒྱད་ལའང་ཀུན་གཞི་ཡོད་པས་ཡུལ་གཞན་སྐྱ་སོགས་འཛིན་པའི་
 ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་བཤམ་ལོ་ཞེ་ན། བཤད་མ་བྲག་པའི་རིགས་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་
 ལ་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། ཡིད་ཤེས་གཟུགས་མཛེས་ལ་ཆགས་

བཞིན་པའི་སྒྲེས་བུ་ཆོས་ཅན། སྤྱིར་ཀུན་གཞི་ལས་སྐབས་འགར་ཅིག་ཅར་དུ་ཤེས་པ་
 རིགས་མཐུན་དུ་མ་སྒྲེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ད་ལྟའི་ཀུན་གཞི་ལས་ཡུལ་གཞན་སྒྲེ་
 སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་མིན་པའི་རྒྱུ་མཆན་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ད་ལྟ་
 གཟུགས་མཛེས་སོགས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་བཞིན་པའི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་སེམས་
 གཅིག་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ད་ལྟའི་ཀུན་གཞི་ལས་ཡུལ་གཞན་སྒྲེ་སོགས་འཛིན་པའི་
 ཤེས་པ་སྒྲེ་བའི་ནུས་པ་ནམས་པར་བྱས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲོ་སྒྲོན་མེད་པར་
 སྒྲོ་མ་ཡིན་གྱི་གཞུང་འདུགས་པ་དེ་ཤེས་པ་བྱི་མ་སྒྲེ་བ་ཤེས་པ་སྒྲེ་མ་ལ་ལྷོས་པ་དེ་
 ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཡིད་དེ་ཤེས་པ་སྒྲེ་མ་ནམས་ཤེས་པ་བྱི་མ་བསྐྱེད་ནུས་སུ་འདུག་པ་
 མཚུངས་པ་མ་ཡིན་དེ་ཤེས་པ་བྱི་མ་ནམས་གཞན་སྒྲེ་མ་ལ་ལྷོས་པར་མི་འགྱུར་
 བར་ཐལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡིད་ཤེས་གཟུགས་མཛེས་པ་ལ་ཆགས་བཞིན་པའི་སྐབས་
 སུ་ཡང་སྒྲེ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གཞན་སྒྲེ་བར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཤེས་བུ་ཆོས་
 ཅན། ཤེས་པ་བྱི་མ་སྒྲེ་བ་སྒྲེ་མ་ལ་ལྷོས་པ་རབ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་དེ། ཡིད་ཤེས་རྟོག་
 པ་དུ་མ་སྒྲེ་བྱི་རིམ་བཞིན་སྒྲེ་བ་ཡིན་གྱི་ཅིག་ཅར་མི་སྒྲེ་བའི་བྱིར་རོ། གལ་དེ་བྱེ་
 བྲག་པ་ན་རེ། ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིད་དེ་རྟུལ་ཕྱན་ཅུ་མ་གྱི་རྟག་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་
 སྒྲེ་དབང་པོའི་སྒྲོར་ཞུགས་ནས་ཡུལ་གཞན་དྲི་ལ་ཆགས་པ་ན་ཡུལ་དང་དབང་
 པོ་གཞན་ལ་མི་འགྲོ་བའི་བྱིར་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་གཞན་མི་སྒྲེ་བ་
 ཡིན་གྱི་ཤེས་པ་བྱི་མ་སྒྲེ་བ་སྒྲེ་མ་ལ་ལྷོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས། ཤེས་བུ་ཆོས་ཅན།
 ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིད་གཅིག་ཡིན་པ་ཤེས་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྒྲེ་བར་ངས་པ་མིན་པར་ཐལ།

འདྲུག་ཤེས་དྲུག་གི་རྒྱུ་གསུམ་རྣམས་ལྟ་ན་དུ་ཡོད་པའི་སྐབས་ལ་ལར་ཤེས་པ་དུ་
 མ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཡོད་དེ་ཡུལ་དྲུག་ལ་འདྲུག་
 པ་མཚུངས་ལ་ཆ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོན་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ལས་
 གཞན་གཟུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། ཡོད་དེ་
 སྒྲིའི་དབང་པོའི་སྒྲོར་ཞུགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཤེས་པ་སྐྱེ་བྱེད་དུ་
 མའང་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་བཤམ། བདག་དང་ཡོད་དྲག་པ་ལྟ་
 པ་སྐྱེ་ཐུང་པ་ཅུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱ་ཡོད་དེ་དྲག་པ་གཅིག་
 ཡིན་པས་དེ་ལས་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་སྐྱེ་བྱེད་པ་གཅིག་ལ་བྱ་བ་ཡང་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མར་མེའི་འོད་གཅིག་ཆོས་ཅན། རི་ལྗང་ན་དབང་
 ཤེས་དུ་མས་མཐོང་སྐྱེ་མི་མཐོང་བར་བཤམ། བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་ཡོད་ཆོས་ཅན། རིམ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པ་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་མེད་དུ་འགྱུར་
 བར་བཤམ། ཅིག་ཅར་དུ་ཤེས་པ་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད་པ་གང་གི་ཕྱིས་ཀྱང་
 སྐྱར་གྱི་སྐབས་དང་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་དྲག་པ་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ན་
 ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱེད་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རིམ་གྱིས་ཀྱང་མི་
 བསྐྱེད་པར་བསྐྱར་པ་འདིས་ནི་འབྱུང་བའི་ལུས་དྲག་པ་དང་སྐྱེས་བུ་སྐྱེ་བདག་དྲག་
 པ་ཤེས་པའི་རྒྱར་འདོད་པ་ལ་ཡང་གཞོད་བྱེད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བྱེ་བྲག་
 པས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ལས་སྒྲོ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་ངེས་སོ་ཞེ་ན། དེ་དྲག་
 གམ་མི་དྲག་ དྲག་ན་སྒྲོ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བའི་སྒྲོན་སོན་གནས་ལ། མི་དྲག་ན་དེ་

ཕྱིས་རྒྱ་གར་ལས་སྐྱེས་དྲིས་པས། སློ་སྒྲ་མ་ཉིད་ལས་སྐྱེས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་
སོད་ཀྱང་སློ་སྒྲ་མ་རྣམས་པ་ཅན་ལས་སློ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདོད་པ་ཉིད་དུ་
གྱུ་བ་པོ། །གལ་ཏེ་སློ་སྒྲ་མ་སློ་ཕྱི་མའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་གྱི་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་སློ་ཕྱི་
མ་ཕྱི་རོལ་ལ་འཕོའོ་ཞེ་ན། སློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་བར་གྱུར་པའི་སློ་སྒྲ་མ་ཆོས་ཅན།
རང་སློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དེའི་སྐྱེད་བྱེད་མིན་པར་བཤམ།
རང་སློ་ཕྱི་མ་རང་འཛིན་བྱེད་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ་དེ་དེའི་མཆོན་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲ་བས་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་
གྱི་སྒྲ་བ་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་དབང་ཤེས་གྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་
དེ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མེད་པར་བཤམ། དེའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲ་བ་བ་དེ་སྒྲ་རགས་པ་སྒྲ་བར་སོང་བ་ཐག་ཉེ་བ་རིང་
བར་སོང་བའི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་བྱེད་གྱིས་ཆོད་པ་སོགས་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་མིད་དུ་
རྒྱུ་གྱུར་ཕྱོགས་དང་དུས་གྱི་ཆ་ཤས་མེད་པའི་སློ་སྒྲ་མ་ཆོས་ཅན། ཆ་སྒྲ་བ་ཐག་
རིང་བ་སྐྱེ་བ་བྱེད་གྱིས་ཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་སློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་ཡུལ་
དུ་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་ལ་རགས་པ་སྒྲ་བར་སོང་བ་སོགས་མེད་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སློ་སྒྲ་མ་ལ་སློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་བའི་རྣམས་པ་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་རྣམས་
པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་སློ་ཕྱི་མ་ཕྱི་རོལ་ལ་འཕོས་པ་ན་དེའི་གཟུང་བའི་རྣམས་པ་
ཉམས་པར་འགྱུར་གྱི་སྐྱེད་བྱེད་ཉེར་ལེན་བདག་ཉིད་གྱི་རྣམས་པ་གཞན་ཉམས་པ་
མིན་པས་སློ་ཕྱི་མ་ཕྱི་རོལ་ལ་འཕོ་ཞེ་ན། སློ་སྒྲ་མ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་སློ་ཕྱི་མའི་

གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དེར་རང་འཛིན་བྱེད་དུ་སྒྲིལ་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་མེད་
 དེ་དེའི་གཟུང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་གཟུགས་སྟོགས་
 བྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྣམས་རང་འཛིན་གྱི་སྒྲོའི་གཟུང་ཡུལ་དེ་ལྟ་མིན་པར་ནི་རང་
 འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ལ་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཏྲགས་ཀྱང་
 གྲུབ་སྟེ། སྒྲོ་སྒྲུ་མ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་སྒྲོ་བྱི་མའི་གཟུང་ཡུལ་དེ་ཉིད་དུ་རྣམ་
 པར་གནས་པར་ཐལ། དེ་རང་འཛིན་བྱེད་དུ་སྒྲིལ་བྱེད་དེར་ཡོད་པ་དེའི་བྱིར་བྱུང་
 སྟེ། གཟུང་བའི་མཆོན་ཉིད་ནི་རང་འཛིན་གཤམ་པ་རང་འཛིན་བྱེད་དུ་བསྒྲིལ་པ་དེ་
 ལས་གཞན་གཟུང་ཡུལ་འདིའི་དངོས་པོ་ངེས་པ་སྟེ་འཛིན་བྱེད་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་
 བྱིར་བོ། །གལ་ཏེ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བའི་མཆོན་
 ཉིད་ཡིན་གྱི་ནང་གི་གཤམ་པའི་གཟུང་བའི་མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་པས་སྒྲོ་སྒྲུ་མ་བྱི་མའི་
 གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲོ་སྒྲུ་མ་ཆོས་ཅན། རང་སྒྲོ་བྱི་མ་ལ་ལྟོས་ནས་ནང་གཤམ་
 པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་ནས་དེའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་
 ཅིང་སྤྱོད་བའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་བྱུང་སྟེ། རང་འཛིན་གཤམ་པའི་
 ཉེར་ལེན་དང་རང་སྤྱོད་བའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ནི་ནང་སེམས་ཀྱི་གཟུང་བའི་མཆོན་
 ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་བོ། གལ་ཏེ་བཤད་མ་ཐག་པའི་མཆོན་ཉིད་འདིས་དབང་བོ་བ་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་གཤམ་པས་ཆ་སྒྲ་བ་དང་ཐག་རིང་བ་ལ་སྟོགས་པའི་བྱི་རོལ་
 གྱི་ཡུལ་དང་ནང་གི་གཞན་སེམས་སྟོགས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་ལ་མ་
 བྱུང་བོ་ཞེ་ན། སྒྲུ་བ་དང་རིང་བ་ལ་སྟོགས་པའི་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དང་། ནང་གི་

གཞན་སེམས་སོགས་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དང་
 སེམས་སོགས་ནང་གི་གཟུང་བའི་མཆོན་ཉིད་དཔྱོད་བའི་རྣམ་གཞག་འདི་ཆོས་
 ཅན། དབང་ཐོབ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཕྱ་རིང་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་དང་གཞན་སེམས་
 གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པས་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་
 འབྲེད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཁྱེད་མ་དག་བའི་སྟོ་ཅན་ཐ་མལ་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་
 བྱས་བའི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དཔྱོད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐབས་
 འདིར་ཐ་མལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་བའི་གཟུང་བའི་མཆོན་ཉིད་དཔྱོད་པ་ཡིན་གྱི་
 དབང་ཐོབ་བའི་རྣལ་འབྱོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་བའི་གཟུང་བའི་མཆོན་ཉིད་མི་
 དཔྱོད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། དབང་ཐོབ་བའི་རྣལ་འབྱོར་བའི་དབང་
 སྟུ་བྱས་བའི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་མི་དཔྱོད་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དབང་
 ཐོབ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཡུལ་རྟོགས་བའི་རྟོགས་ཚུལ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་སྟོ་ཡི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུལ་གཟུགས་
 སོགས་དེས་ན་སྒྲར་རགས་པ་ཕྱ་བར་སོང་ན་ཉེ་བ་རིང་བར་སོང་བ་བར་དུ་སྒྲིབ་
 བྱེད་གྱིས་ཆོད་པ་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིས་སྒྲར་གཟུང་བར་གྱུར་བ་ཕྱིས་གཟུང་བ་མིན་
 པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་སྟོན་ན་ཡང་གཟུགས་སོགས་འཛིན་བའི་སྟོ་སྒྲ་མ་ཆོས་ཅན།
 རགས་པ་ཕྱ་བར་སོང་བ་ལ་སོགས་བའི་སྟོ་ནས་རང་སྟོ་ཕྱི་མའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་
 འགྱུར་བར་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཁྱེད་ལ་རགས་པ་ཕྱ་བར་སོང་བ་སོགས་སྒྲར་མེད་
 གང་ཞིག་ཕྱིས་གསར་དུ་སྒྲིབ་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆ་མེད་པ་ལ་

ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འི་སྐད་པག་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སློབ་ཕྱི་
 མས་རང་སློབ་སྒྲུ་མ་འཛིན་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དོན་སྒྲུར་གི་སློབ་མ་ཆོས་
 ཅན། དོན་གཞན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། རང་གི་དེ་མ་
 བཀ་པའི་རྒྱའི་སེམས་སྒྲུ་མ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེས་ནའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུང་ལས་བསྐྱེད་བྱེད་གཞན་མིན་ཏེ་ཞེས་པའི་སློབ་སྒྲུ་མ་ལ་སློབ་ཕྱི་
 མའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ལས་གཞན་ཉིར་ལེན་མེད་པ་མི་འབྱད་དེ། དངོས་པོ་
 དུ་མ་ཡང་རྣམ་པ་དངོས་པོ་བ་གཅིག་ཡོད་པས་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་ལ་དངོས་པོ་
 གཅིག་ལ་ཡང་རྣམ་པ་དངོས་པོ་བ་དུ་མ་ཡོད་པས་འབྲས་བུ་དུ་མ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་དངོས་པོ་བ་གཅིག་དང་
 དུ་མ་ཡོད་པས་འབྲས་བུ་གཅིག་དང་དུ་མ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དངོས་པོ་
 རྣམས་ལ་རང་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པ་དངོས་པོ་བ་གཅིག་དང་དུ་མ་མེད་
 གྲང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་རང་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་གཅིག་དང་དུ་མ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་སྐྱེས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུར་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེ་བ་
 ཡིན་པའམ་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེ་འོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་གཅིག་ལས་
 འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱ་དུ་མ་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་
 པར་བཤམ། རྒྱ་འབྲས་འགའ་ཞིག་ནི་རྒྱ་གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱ་
 གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེ་བ་མཐོང་ལ་རྒྱ་འབྲས་འགའ་ཞིག་ནི་རྒྱ་དུ་མ་ལས་
 འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱ་དུ་མ་ལས་འབྲས་བུ་གཅིག་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རྒྱ་རིགས་འདྲ་སྤྱོད་མ་གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་འདྲ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་གཅིག་སྟེ་
བ་ཡོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་སྟེ་བར་མ་དེས་ཏེ་འབྲས་བུ་
རྣམས་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མ་ཆོགས་པ་དག་ལས་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་བཞིན་
གཅིག་ཀྱང་དུ་མ་བྱེད་ཅིས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་
གཅིག་ཀྱང་དུ་མ་བྱེད། ཅིས་པ་དང་། མ་ཡིན་འགའ་ཞིག་གཅིག་ལས་གཅིག་།
ཅིས་པའི་དོན་འགལ་བ་ཡིན་པར་བཤད། རྒྱུན་ལ་སྟོན་མེད་ཀྱི་རྒྱ་རི་རི་བས་འབྲས་
བུ་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་བསམས་ནས་མ་ཡིན། འགའ་ཞིག་གཅིག་ལས་གཅིག་ཅིས་བརྗོད་
པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་གཅིག་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལ་ལའི་ཉིར་ལེན་དང་ལ་ལའི་ལྷན་
ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གྱི་ཆོགས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་
དུ་མ་བྱེད་ཅིས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྟོ་གཞན་ཕྱི་མས་ཕྱི་རོལ་དོན་དང་ནི་
རྣམ་ཤེས་སྤྱོད་མ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་པར་འགྱུར། ཡི་གེ་ཨ་ཨ་གཉིས་ལས་
དོན་ཨ་གཅིག་ལ་དཔྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་པ་ཨ་ཨ་གཉིས་
རིམ་མིན་ཅིག་ཅར་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བར་བཤད། སྤྱོད་པ་ཨ་ཨ་ལ་རྟོག་པའི་ཤེས་
པ་དང་ཕྱི་མ་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་ཨ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྒྲུབ་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་གཉིས་རྟག་ཏུ་རིམ་གྱིས་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པས་བསལ་
ལོ། །གཞན་ཡང་ཡི་གེ་ཨ་གཅིག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐ་མལ་པའི་ཤེས་པ་ལ་
ལན་གཉིས་གཉིས་སུ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བར་བཤད། བདག་ཉིད་འཛིན་པའི་
ཤེས་པ་དེ་དང་དེ་རིག་ཅིང་སྟོང་བའི་ཤེས་པ་ལས་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་

ཏེ་སྟོ་ཕྱི་མ་ཡུལ་གཞན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འཕོ་བ་ན་ཐ་མ་འཕོ་བའི་སྟོ་དེ་ཕྱི་མས་
 ཉམས་སུ་སྟོང་བ་མིན་པས་སྟོན་མེད་ཅེ་ན། ལྷ་སྟོན་ཆོས་ཅན། གཞན་མཆོད་སྟོན་
 ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་དོན་གཞན་དུ་རང་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྣ་མ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་
 མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་རྒྱད་ཀྱི་སྟོ་ཕྱི་མས་སྣ་མ་མི་སྟོང་བ་གང་ཞིག་ ཕྱི་
 མ་ལས་གཞན་པའི་སྣ་མ་སྟོང་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལྷ་སྟོན་བདག་གིས་
 སྟོང་བ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞིང་གཞན་གྱིས་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་
 པས་མི་མཆོངས་སོ་ཞེ་ན། ལྷ་སྟོན་ཆོས་ཅན། བདག་གིས་སྟོང་བ་མངོན་སུམ་ཡིན་
 ལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དཔྱེ་མི་འབྲད་པར་ཐལ། རྒྱ་
 མཚན་གང་གིས་དཔྱེ་བ་དེ་སྐད་བརྗོད་པར་འགྱུར་བའི་བདག་གིས་སྟོང་བ་དེ་ཆོད་
 མས་གང་ལས་གྲུབ་སྟེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་མི་གསལ་བ་ལ་གསལ་བའི་
 ཐ་སྙད་མི་རུང་བ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལ་གསལ་བའི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་འདོགས་ཤེ་
 ན། གསལ་བ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་
 གསལ་བར་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ཡང་གསལ་བའི་ཐ་སྙད་རྒྱར་དུ་རུང་སྟེ།
 གཟུགས་སོགས་གསལ་བའི་རང་འབྲས་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་སྟོ་ནས་
 གསལ་བའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གསལ་བར་
 འདོད་པའི་ཤེས་པ་རང་ཉིད་མི་གསལ་བར་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་གསལ་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་རང་ཉིད་གསལ་བར་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་
 གསལ་ན་འགྲོ་བ་ཡུལ་གཟུགས་འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་འགྱུར་བའི་

ཕྱིར་རོ། །ཆོད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་མདོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་ཡི་
དངོས་བསྟན་ཅུམ་ལེགས་པར་བཤད་པ་སྟེ་གསུམ་པའོ།། །།

དེ་ལྟར་ཆོད་མའི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་བསྟན་ནས།
དེའི་འོག་ཏུ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་འཆད་པ་སྐབས་སུ་བབ་ཀྱང་དེ་ཉིད་དགོས་པའི་
དབང་གིས་སྒྲུབ་བཤད་ནས། འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཆོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་
གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་རིམ་ལྟར་བཞེན་དུ་རྟགས་ཀྱང་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་
པ་ལ་མི་མཁས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་བབུང་བའི་དོན་དུ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས།
གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། །རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། །ཅིས་
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ་དེ་འཆད་དེ། དེ་ལ་གཞུང་དེའི་
མདོར་བསྟུས་པའི་དོན་ནི། ཆོལ་བ་རང་གི་ཆོད་མས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་
རྟགས་ལས་རྟགས་ཅན་གྱིས་པ་སྟེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟ་བུ་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཆོད་
མས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་རྟགས་ཅན་གྱིས་པ་བསྟེན་པར་
འདོད་པས་ན། ཆོལ་བ་རང་གི་ཆོད་མས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཀྱི་
ཆོལ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ངག་ནི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
ཅིའི་ཕྱིར་ངག་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཞེས། རྒྱལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བརྟགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྟོན་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གོ་
ཞེས་སྟོས་པས་ཆོག་མོད་རང་གིས་མཐོང་བ་སྟོས་པས་ཅི་ཞེས། གཞན་ཕྱིར་ཆོལ་
ལ་བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོད་མས་མཐོང་བ་

མིན་ཡང་གཞན་གྱི་ཚོལ་དག་གི་ལུང་ཙམ་ལས་མཐོང་བའི་དོན་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་
 ཏགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་དེ། དཔེར་ན་ཚོལ་བ་གྲངས་ཙན་པས་གྱི་ཚོལ་སངས་
 རྒྱས་པ་ལ་སྒྲོ་དང་བདེ་བ་ཚོས་ཙན། སེམས་མེད་དེ། སྐྱེ་འཇིག་ཙན་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཞེས་བཞོད་པ་ན། ཏགས་སྐྱེ་འཇིག་ཙན་དེ་གྲངས་ཙན་རང་ལུགས་ལ་ཚད་
 མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་གིས་གྲུབ་པས་དེ་སྐྱབ་བྱི་ཏགས་སུ་འགྱུར་
 བ་བཞིན་ཞེས་སེར་སྐྱ་བཤམ་ཅིག་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་ཚོལ་བ་རང་གི་ཚད་
 མས་མ་གྲུབ་པར་གྱི་ཚོལ་གྱི་ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡང་ཏགས་ཡང་དག་
 ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་སྤངས་ནས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་ཚོལ་
 བ་རང་གི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་ཏགས་གྱི་ཚོལ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་
 པའི་དག་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར་དུ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་
 མཚན་ཉིད་དུ་བདག་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྟོས་སོ། །གལ་ཏེ་ཅིའི་བྱིར་
 ཚོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་གྱི་ཚོལ་གྱི་ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་
 ཏགས་སུ་མི་འགྱུར། གང་གིས་ན་དེ་སྤང་བའི་བྱིར་དུ་བདག་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་
 པའི་ཚིག་སྟོས་ཞེས་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཙན། ཚོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་
 བྱི་རོལ་གྱི་ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཚོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་
 བྱེད་བྱི་ཏགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དདོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་བྱི་ཏགས་
 དང་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱས་པ་འཇུག་པ་ཡུལ་ཚིག་ཙམ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏགས་མ་གྲུབ་ན། དདོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་བྱི་ཏགས་

དང་རྩེས་དཔག་གི་རྣམ་པ་འདྲག་པའི་ཡུལ་དེར་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་སྟོབས་
ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་དང་རྩེས་དཔག་རྣམས་ཁྱོད་འཇལ་བྱེད་སྐྱབ་བྱེད་འདྲག་པ་དོན་
ཡོད་པར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། རྟོལ་བའི་དམ་བཅའ་བསྟན་པའི་ཆོག་ཙམ་གྱིས་
ཁྱོད་གྲུབ་ནས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་དཔེ་རྟགས་ལ་སོགས་རྣམས་ཁྱོད་སྐྱབ་
བྱེད་དུ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཤམ་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤུངས་ལྟར་དུ་བཤམ།
ལུང་གི་དོན་ལ་རྟོལ་བ་རང་གི་ཆད་མས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་ཆད་མས་ཡོངས་
སུ་དག་པའི་ལུང་དེ་རྟོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་འགའ་ཞིག་སྐྱབ་
བྱེད་གྱི་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐྱེ་འཇིག་གི་སྟོ་
བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་པས་ལུང་ཁས་སྤངས་ན་ལུང་ཙམ་
གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་སངས་རྒྱས་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཁས་ལེན་པར་འབྲང་བ་
རིགས་ན་ཡང་། དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་པས་ལུང་ཁས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ལུང་ཙམ་
གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་སངས་རྒྱས་པ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་ཞེས་སྟོན་པ་དེ།
སངས་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་འཇིག་གིས་སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་དེའི་ཆེ་སྟོ་
བདེ་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་ནི་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་བཤམ།
དེའི་ཆེ་ཁྱོད་གྱི་སྟོ་རོར་སྟོ་བདེ་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་ལ་གཞོན་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དུ་གཞན་སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་ལ། སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྟོ་བདེ་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་དེས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འཇིག་གིས་སྟོ་
བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་བསྐྱབ་བྱ་མ་ལུས་པར་གྲུབ་པ་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པ་དེ་བས་ནའོ། །གལ་ཏེ་ཚློ་ལ་བ་གང་གིས་ཁས་སྒྲུངས་པ་
 དེ་ལུང་དེ་དང་ལྷན་པ་ཁོ་ན་ལ་ལུང་དེ་ཚད་མར་གྱུ་བ་པས་སྒྲོ་བ་དེ་སྒྲེ་འཇིག་ཅན་
 དུ་སྒྲོན་པའི་ལུང་དེ་སངས་རྒྱས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཚད་མར་གྱུ་བ་བོ་ཞེ་ན། ཚློ་ལ་བ་གང་
 གིས་ལུང་གང་ཡིན་པ་སྒྲེ་ཚློ་ལ་བ་དང་ལུང་ལ་འབྲེལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །
 དེས་ན་སྒྲོ་བ་དེ་སྒྲེ་འཇིག་ཅན་དུ་སྒྲོན་པའི་ལུང་ཚེས་ཅན། ཁྱེད་སངས་རྒྱས་པ་ཁོ་
 ན་ལ་ལྷན་ལ་གྲངས་ཅན་པ་ལ་མི་ལྷན་པའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཁྱེད་སངས་
 རྒྱས་པ་དང་གྲངས་ཅན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་མཚུངས་པའི་
 བྱིར། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་ལུང་དེ་སངས་རྒྱས་པ་དང་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་གྱུ་བ་
 ཀྱང་ཁས་སྒྲུངས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྱུ་བ་བོ་ཞེ་ན། དེ་ཚེས་ཅན། སྒྲེ་འཇིག་གིས་སྒྲོ་བ་དེ་
 སེམས་མེད་དུ་སྒྱུ་བ་པ་དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་པ་དང་ཁས་སྒྲུངས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་མ་
 གྱུ་བ་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་པས་ཁས་སྒྲུངས་པ་བཏང་བའི་བྱིར། དེས་ན་
 དེ་འདྲའི་ལུང་དེ་ཚེས་ཅན། སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཡང་ཚད་མར་ཇི་ལྟར་གྱུ་བ་པ་ཡིན་
 ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པའི་སྒྲོ་དོར་རང་གི་དོན་ལ་ཚད་མས་གཞོན་པར་
 གྱུར་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱས་པ་ཚེས་ཅན། དེ་འདྲའི་ལུང་དེ་
 ཉིད་ཀྱིས་ནི་ལུང་དེ་དང་འགལ་བ་སྒྲོ་བ་དེ་སེམས་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཇི་ལྟར་
 འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལུང་གི་དོན་སྒྲོ་བ་དེ་སེམས་
 ཡོད་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲོ་བ་དེ་སེམས་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་འཐད་ན་དེ་ལྟར་ཁས་
 ལེན་པ་དེ་དེ་འདྲའི་ལུང་དེ་དོར་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཅིང་དེའི་ཆེ་ལུང་དེ་ཚད་མར་

ཁས་ལེན་པར་རིགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་གཞན་གྱི་ལུང་ལས་གྲགས་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་སློབ་དེ་སེམས་མེད་དུ་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་ནས་རང་གི་ལུང་ལ་
ཡང་ཆོད་མ་གང་གིས་ཀྱང་སློབ་དེ་སེམས་མེད་དུ་མི་འགྲུབ་པར་སྟོན་པ་སྟེ།
གངས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སློབ་དེ་སེམས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་
དེ་རྒྱུ་བྱེད་གང་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་བའི་སློབ་དེ་སེམས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་དེ་ནི་
བསྟན་བྱ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཡང་ཅིས་མ་བརྗོད་དེ་བརྗོད་པར་རིགས་པར་བཤལ།
སངས་རྒྱས་པ་ལ་སློབ་དེ་སེམས་མེད་དུ་རྒྱུ་བའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུང་ལས་སློབ་དེ་སེམས་མེད་དུ་རྟོགས་ཤིང་ཁོ་བོ་
ཅག་གི་ལུང་བྱེད་ཆོད་མར་ཁས་ལེན་པས་ལུང་རྒྱུ་བྱེད་དུ་མ་བསྟན་ཏོ་ཞེ་ན། སློབ་
དེ་སེམས་མེད་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་བརྗོད་བྱ་རིགས་པས་གྲུབ་ནས་ལུང་ཆོད་
མར་ཁས་ལེན་ནམ། བརྗོད་བྱར་རིགས་པས་མ་གྲུབ་པར་རང་གི་འདོད་པ་ཅུ་མ་
བྱིས་ལུང་ཆོད་མར་ཁས་ལེན། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལུང་དེ་བྱེད་ལ་ཡང་རྒྱུ་བྱེད་
དུ་མི་འགྲུབ་པར་བཤལ། དང་པོ་ལྟར་ན། གངས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། རིགས་པ་གང་
གིས་སློབ་དེ་སེམས་མེད་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་ཆོད་མར་འཛིན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་དེ་ནི་
སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྟོན་པར་རིགས་པར་བཤལ། སློབ་དེ་སེམས་མེད་དུ་སྟོན་པའི་
ལུང་དེ་བརྗོད་བྱ་རིགས་པས་གྲུབ་ནས་སློབ་དེ་སེམས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་དུ་ཁས་
ལེན་པ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སློབ་དེ་སེམས་མེད་དུ་རྒྱུ་བའི་རྟོགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་འདྲིའི་ལུང་དེ་ཆོད་མར་གྲུབ་ཅིང་ལུང་དེས་གྲུབ་པའི་རིགས་

པ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་འདིས་ཀྱང་ཅིས་མི་འཇོག་ཏེ་འཇོག་པར་བྱེད་པས་སྟོ་བདེ་
 སེམས་མེད་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཡང་སྟོན་པར་རིགས་སོ་ཞེས་པའི་
 རོན་ནོ། །གལ་ཏེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་
 རོགས་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་
 བསྟན་པར་མི་རུས་པས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེའི་རྒྱལ་བྱེད་དུ་མ་བསྟན་ནོ་ཞེ་ན།
 སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་རོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེ་ངོ་བོ་གཞན་ལ་
 བསྟན་པར་མི་རུས་ཀྱང་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་བར་མི་རིགས་པས་དེའི་རྒྱ་སངས་རྒྱས་
 པ་ལ་སྟོན་པར་རིགས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། གྲངས་ཅན་པ་ཚོས་ཅན། ལྷུང་ནི་ཐ་
 མལ་པར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱིས་རྒྱལ་བྱེད་གང་གིས་སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་རོགས་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་མངོན་སུམ་བསྐྱེད་པར་རོགས་ནས་དེ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་དབང་པོ་སྟེ་སྟོ་
 བདེ་སེམས་མེད་དུ་རོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་བྱེད་དེ་
 དག་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཡང་སྟོན་པར་རིགས་པར་བཤམ། སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྟོ་བདེ་
 སེམས་མེད་དུ་རྒྱལ་བའི་གློ་བ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་
 དུ་རོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱལ་བྱེད་བསྟན་པ་ན་སངས་རྒྱས་པས་
 རྒྱལ་བྱེད་དེའི་རོན་ཏེ་འབྲས་བུ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཤེས་ནས་
 དེ་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལས་སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་རོགས་པར་རུས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྷུང་ན་སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་མངོན་རྗེས་གང་གིས་ཀྱང་རོགས་པར་མི་
 རུས་པས་སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་དེ་རོན་འགའ་ཞིག་དེའི་རྒྱལ་བྱེད་དུ་དབྱེད་པ་ནི་སྟོ་

གྲོས་ངལ་བ་འབའ་ཞིག་པར་ཟད་ཅེས་སྟོན་པ་དེ། སློབ་དེ་སེམས་མེད་ཀྱི་དོན་དག་ལ་
 ཆོས་ཅན། བྱོད་དོན་འགའ་ཞིག་གི་བསྐྱབ་བྱ་དང་དོན་འགའ་ཞིག་བྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་
 བྱེད་དུ་རིགས་པས་དཔྱོད་པ་ལ་འཐད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་མཛོན་
 སུམ་གྱི་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ་དོན་གང་དང་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་ཆད་པ་ཅན་ཡིན་
 པས་སྟེའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་གི་སྟོད་ཡུལ་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཉེས་པ་གཞན་ཡང་
 ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟེས་བུའི་བསམ་པའི་དབང་ཙམ་གྱིས་དེ་ཉིད་རྟགས་
 ཡང་དག་དང་། དེ་ཉིད་མིན་པ་རྟགས་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་འཛོག་པར་རིགས་པར་ཐལ།
 སྟེས་བུའི་འདོད་པས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་གྱིས་ལུང་ཆད་མར་འགྱུར་ཞིང་ལུང་ཙམ་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་རྟགས་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གཏན་ཆོག་ས་
 ཡང་དག་དེ་དང་དེར་སྒྲུབ་བའི་གཏན་ཆོག་ས་ལྟར་སྒྲུབ་གི་རྣམ་གཞག་མཐའ་
 གཅིག་དུ་ངེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །བྱབ་སྟེ། སྟེས་བུའི་བསམ་པ་དེ་
 ན་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་པར་རང་དགར་ཡང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
 ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པར་གཞན་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་
 པ་ཙམ་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གཞན་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་
 ལུང་ཙམ་གྱིས་སྐྱབ་པའི་དོན་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདོད་པར་
 མི་རིགས་ཏེ། ཚུལ་གཉིས་དོན་ལ་མེད་པར་སྟེས་བུས་རྟགས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ། འདོད་
 པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་རྟགས་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་

དག་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་ཡོད་ཅིང་ཡོད་པ་ལྟར་ཚད་མས་གཤམ་པ་ལ་ལྟོས་
 པ་དང་བཅས་པ་གཅིག་དགོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱབ་བྱེད་སྡེ་འཛིག་ཅན་
 དོན་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་དོན་ལ་ཡོད་དམ་སྟུམ་ན། སྡེ་
 འཛིག་གི་དྲགས་ལས་སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་འྟོགས་པའི་སྟོ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཞེན་
 ཡུལ་སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་དེ་དོན་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཚད་མས་འྟོགས་པ་མེད་པ་དང་
 མཚུངས་པར་བཤམ། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་གི་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་
 སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྟུང་ཅམ་ལས་སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་ཞེན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 གཞན་ཡང་སྡེ་འཛིག་ཅན་ཆོས་ཅན། སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རང་
 མ་དམིགས་པའི་དྲགས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པར་དངོས་པོ་སྡེ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་
 ཡིན་པར་བཤམ། དེ་སྐྱབ་བྱི་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྡེ། རང་བཞིན་
 དང་ནི་འབྲས་བུའི་སྟུང་བ་མཐོང་མེད་དེ་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་དང་གསུམ་པོ་དེ་
 ཁོ་ན་སྟོག་གྱུར་གོ་བྱེད་བྱི་དྲགས་སུ་འབྲེལ་བྱི་དེ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་སྟོག་
 གྱུར་གོ་བྱེད་བྱི་དྲགས་ཡང་དག་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན་གྲངས་ཅན་རང་ལུགས་
 ལ་ཡང་སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་སྐྱབ་བྱེད་བྱི་དྲགས་ཡང་དག་ཅིའི་བྱིར་མ་གྲུབ་སྟེ་གྲུབ་
 པར་རིགས་པར་བཤམ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྡེ་འཛིག་ཅན་དེ་དྲགས་དེ་གསུམ་གང་ཡང་མ་
 ཡིན་པར་དེ་གསུམ་ལས་གཞན་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་སངས་རྒྱས་
 པ་རྣམས་བྱིས་ཀྱང་ཁྱོད་བྱི་དྲགས་ལས་སྟོ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་འྟོགས་པར་མི་
 རིགས་པར་བཤམ། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་དྲགས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ལྟར་ན་གཞན་གྱི་ཁས་སྒྲུངས་རྟགས་སུ་མི་རུང་ན་ཁྱེད་
 དང་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་
 གཞན་གྱི་མི་འདོད་པའི་ཆོས་ཐལ་བར་སྐྱབ་པ་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། གཞན་གྱིས་ཀྱན་
 བརྟགས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་གཞན་གྱིས་མི་འདོད་པའི་ཆོས་ཐལ་བར་སྐྱབ་པ་དཔེར་
 ན་བྱེ་བྲག་པས་བ་ལང་གི་སྒྱི་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་བ་ལང་གི་
 གསལ་བ་དུ་མ་ལ་འཕྲོད་འདུལ་འབྲེལ་བའི་ཆ་མེད་དུ་འདོད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་
 པས་བ་ལང་གི་སྒྱི་ཆོས་ཅན། དུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ཐ་
 དད་པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་འཕྲོད་འདུལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱི་རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་དེས་ཐལ་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དེ་རང་
 རྒྱད་དུ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ཡང་ཁྱེད་བཀོད་དོན་ཡོད་དེ། གཅིག་ཁྱེད་ཀྱི་ཐལ་ཆོས་
 གཟུང་བྱ་དུ་མ་དེ་མེད་ན་གཞན་རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་
 དགག་པ་སྟེ་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རམ་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱེད་
 ཀྱི་ཐལ་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དུ་མ་མེད་ན་རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་
 ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཁྱེད་ཀྱི་རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་
 ཐལ་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དུ་མ་གཉིས་ཁུབ་བྱ་ཁུབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོར་འབྲེལ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་རང་སྒྲོས་པའི་རྣམ་བཟང་གྱི་དགོས་པ་བསྟན་ནས་ད་དོན་
 སྒྲ་སྒྲོས་པའི་རྣམ་བཟང་གྱི་དགོས་པ་སྟོན་པ་དེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ཟུར་དུ་དོན་ཞེས་སྒྲོས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། སྒྲ་སྟེ་ལུང་

དག་དང་རྟོག་པས་སྒྲོ་བ་ཏགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟགས་ཐམས་ཅད་རྟགས་
ཡང་དག་ཉིད་མིན་པར་བསྒྲུབ་པའི་དོན་ནམ་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་འདྲའི་རྟགས་
དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པའམ་མི་རྟག་པར་ལུང་ལས་བཤད་པའི་
བྱིར་དང་། བྱོགས་དང་མཐུན་བྱོགས་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འོ་ན་དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཅི་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། ལུང་དང་རྟོག་པས་སྒྲོ་བ་ཏགས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དུ་སོགས་ཚུལ་གསུམ་པའི་དོན་ལས་ལ་མེ་
ལྟན་སོགས་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་ནི་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར་རོ།
དེས་ན་ལུང་དང་རྟོག་པས་སྒྲོ་བ་ཏགས་པའི་རྟགས་དག་ནི་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་
འབྲུལ་པ་སྤྱིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོགས་པ་དང་ལུང་དག་ནི་བྱེད་པ་པོའི་འདོད་པ་
ཅམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལས་
གཞན་དུ་འང་འཇུག་པ་སྤྱིད་པའི་བྱིར། ཞར་ལ་རང་གི་སྡེ་པ་བྱོགས་ཆོག་སྒྲུབ་རག་
དུ་འདོད་པ་འགོག་པ་ནི། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྟོན་པ་
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དོན་གྱིས་ན་བྱོགས་ཆོག་སྒྲུབ་
བྱེད་མ་ཡིན་པར་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན་
བྱོགས་ཆོག་ནི་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །
དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་དང་ཁུབ་བྱའི་དོན་གྱིས་རང་
བྱོགས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་རྒྱ་དང་ཁུབ་བྱེད་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་འགྲུལ་པའི་བྱིར་ཏེ།

འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱའི་དོན་དེ་རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་གྱི་དོན་ལ་མི་ལྟུལ་བའི་ཕྱིར།
 རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོག་དང་གཏན་ཆོགས་
 བརྗོད་པའི་ཆོགས་དེ་དག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྣམ་པ་མེད་དེ་ཆོས་ཅན་ལ་འབྲེལ་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱོགས་ཆོག་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་
 བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་
 སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཆོག་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་ན་
 སློབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་རྩིས་དཔག་ལས་ཆོད་མ་གཞན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 ཆོག་ཆོད་མར་གསུངས་པ་དི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་
 ཆོག་དེ་ཆོས་ཅན། རང་སྐྱབ་བའི་ལ་རང་ཀུན་ནས་སློབ་བའི་བསམ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་
 ཉོན་པར་བྱེད་པ་ལ་ཆོད་མ་སྟེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། རང་ཀུན་སློབ་གི་བསམ་
 པ་ལ་མི་ལྟུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་ལ་དགོངས་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཆོག་
 ཆོད་མར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་དངོས་སུ་
 སྐྱབ་བྱེད་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དེ་དག་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་དེས་པ་
 མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཆོག་དང་རྟགས་ཆོག་གཉིས་དངོས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་
 མ་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་བརྒྱུད་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ།
 འདི་ལྟར། དེ་ཆོས་ཅན། བརྒྱུད་པ་ཡིས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་མེད་དེ།
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཙམ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆོགས་བརྗོད་
 པའི་སྒྲ་མི་རྟག་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཆོགས་ཆོས་ཅན། ཉེ་བར་བཏགས་པའམ་བརྒྱུད་

ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞག་སྟེ། རང་ཉིད་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་
 སྐྱབ་པའི་ནུས་པ་མེད་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་སྐྱབ་ནུས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་
 བར་བྱེད་པའི་རག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འགྲེལ་པ་འདིས་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བྱེད་སྒྲུབ་
 ཆོག་དེ་བརྒྱུད་ནས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་བཞེད་དེ། སྟོབ་དཔོན་བྱེད་སྒྲུབ་གྲང་ཆོས་ཅན།
 བྱེད་སྒྲུབ་ཆོག་དེ་བརྒྱུད་ནས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་བཞེད་དེ། བྱེད་སྒྲུབ་ཆོག་
 དེས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་བྱེད་སྒྲུབ་ཅན་དེ་ནི་བརྟུན་པར་བྱོད་ཀྱིས་
 བཤད་པའི་བྱིར། ཆོག་གང་གིས་ནི། དེ་ལ་དཔག་བྱ་བསྟན་པ་ནི། །གཏན་ཆོག་
 དོན་གྱི་ཡུལ་དུ་འདོད། །ཅེས་པའི་ཆོག་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་རྟགས་ཆོག་
 དུ་མ་ཟད་བྱེད་སྒྲུབ་ཆོག་དེ་ལ་འར་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ནུས་པ་མེད་དེ། དེ་ལ་བརྟུན་
 ནས་གཏན་ཆོག་གྱི་ཆོག་འདུག་པའི་བྱིར་ཞེས། བྱིར་ཞོལ་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་གེ་
 ཆོམ་ཟ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་མཐའ་ཅིག་དུ་གཤེས་པར་འདོད་པའི་
 དྲིས་པ་ན་ཞོལ་བས་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པར་འདོད་ནས་སྟོབ་པ་
 འགོད་པའི་སྐྱབས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རག་གི་
 ཡན་ལག་དུ་བཤམ། བྱོད་ལ་བརྟུན་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོག་འདུག་པ་དེ་ནི་ཡིན་
 པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཞོལ་བའི་ཆོག་ཡིན་པ་ཞིག་སྐྱབ་རག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་
 གེ་ཆོམ་སོགས་དེར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས། ཞོལ་བས་སྐྱ་རྟག་གོ་ཞེས་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་
 མི་མཐུན་བྱེད་སྒྲུབ་ཁས་ལེན་པའི་ཆོན་ཡང་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་
 སྐྱབ་རག་གི་ཡན་ལག་དུ་བཤམ་མེད་དེ་ན་ཅང་བཤམ་ཆེ་བར་འགྱུར་བར་བཤམ། བྱོད་

ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིམ་རྟག་སྒྲུབ་གྱི་རྟགས་ཚིག་འདུག་པའི་ཚེ་ལ་བའི་ཚིག་དེ་ཡིན་
 པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། ཚེ་ལ་བས་ཕྱིར་ཚེ་ལ་ཚེ་ལ་བའི་
 ཕྱིར་དུ་སྒྲིམ་རྟག་གོ་ཞེས་པ་ན་ཕྱི་ཚེ་ལ་ལ་སྒྲིམ་རྟག་པའི་ཐེ་ཚོམ་སྒྲེ་བས་དེ་བརྒྱུག་པའི་
 རོན་དུ་སྒྲིམ་རྟག་སྒྲུབ་གྱི་རྟགས་ཚིག་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་
 ཚིག་ཅན། ཕྱོགས་ཚིག་ལ་ནང་གི་ཡན་ལག་བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་
 མེད་དེ། ནང་གི་ཡན་ལག་བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཚུ་ལ་གསུམ་
 དག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་ཚིག་ཚུ་ལ་གསུམ་ལ་
 དྲན་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡང་མེད་དེ། ཚུ་ལ་གསུམ་དེ་ལ་དྲན་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་
 པ་ནི་ཚུ་ལ་གསུམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཚིག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གལ་ཏེ་ཀྱང་བརྟེན་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚུ་ལ་གསུམ་ལ་དྲན་པ་བསྐྱེད་
 པའི་སྒྲིམ་རྟགས་ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་རྟེན་སྒྲིམ་རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འདུག་
 པའི་ཡུལ་བསྟན་པ་མེད་པར་གཏན་ཚིགས་འདུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཕྱོགས་ཚིག་
 གིས་རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འདུག་པའི་ཡུལ་དག་བསྟན་པ་ཉིད་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་རྣམ་
 པ་གྲུབ་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཤད་ཅིན་དེ་མེད་ཀྱང་ཞེས་པས་ཕྱོགས་ཚིག་
 དེ་རྟགས་ཚིག་འདུག་པའི་རྟེན་ཡིན་པས་ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་དུ་འདོད་
 པའི་ཕྱོགས་འདི་ལ་དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཤེས་པར་ཞེས་སོགས་སུ་ལན་བཤད་ཅིན་ལ།
 གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཚིག་ཅན། གཞན་དོན་རྩིས་དཔག་གི་ཡན་ལག་རྟེན་རྟགས་ཀྱི་
 བྱེད་པ་འདུག་པའི་ཡུལ་དངོས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པ་

འདྲུག་པའི་ཡུལ་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མེད་ཀྱང་སྒྲིའི་བྱས་པ་ཡིན་ལ་གང་བྱས་པ་
 འདི་འདྲ་ཀུན་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དེའི་དོན་གྱིས་སྒྲ་དེ་འདྲིག་
 པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་ན་ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་
 པ་མེད་ན་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་འགྱུར་པ་ལ་གོགས་མེད་པའི་བྱིར་ན་ཚུལ་གསུམ་ལས་
 ཚུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཉིད་མ་བསྟན་ན་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་མ་ཆར་བ་ཡིན་པར་
 སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་མ་བསྟན་པ་སྐྱབ་ངག་གི་སྒྲོན་དུ་
 གསུངས་པ་ནི་མེད་དོ། །གཞན་གྱི་སྒྲེ་པས་ཕྱོགས་ཆོག་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་དུ་
 འདོད་པ་ལ་ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སུན་འབྱེན་པ་སྒྲོན་པ་དེ། གལ་ཏེ་
 ཕྱོགས་ཆོག་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་ན་རིག་པ་ཙམ་པས་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པ་
 དམ་བཅའོ་ཞེས་དམ་བཅའི་མཆོན་ཉིད་བྱབ་ཆེས་ཏེ་འདི་ལྟར། ཕྱོགས་སྐྱབ་བྱེད་
 ཡིན་ན་ཕྱོགས་བརྗོད་པ་ཡང་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་དུ་མི་རིགས་གིར་ཕྱོགས་སྐྱབ་
 བྱེད་ཡིན་ན་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ཡང་དམ་བཅའི་མཆོན་
 ཉིད་དུ་སྒྲིས་པར་འགྱུར་བས། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་མཆོན་ཉིད་
 ཆར་བའི་བྱིར་དམ་བཅའ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའི་མཆོན་
 ཉིད་དུ་བྱོད་ཀྱང་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཉེས་པ་དེ་བྱེད་ལ་ཡང་མཆུངས་སོ་ཞེ་ན།
 ཕྱོགས་སྒྲང་ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཙན། བྱོད་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའོ་ཞེས་
 བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའི་མཆོན་ཉིད་དུ་སྒྲིས་པ་དེ་ལ་གཏན་ཆོགས་ལྟར་
 ལྟར་སྒྲེ་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ཡང་དམ་བཅའ་བཅུ་བཤམ། བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་

པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲིན་དེ་རང་ལ་འབྱུང་བར་འཐད་པ་མིན་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་ལུགས་
 ལ་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མ་གྲུབ་པ་
 བརྗོད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འཇུགས་
 པ་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་བྱེད་དུ་མ་གྱུར་བ་ཞེས་པའི་བྱུང་བར་གྱི་ཆོག་མེད་པར་
 བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའ་ཞེས་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་སྒྱུར་བརྗོད་ན་ཡང་
 དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དམ་བཅུར་གེ་ཆོམ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེ་
 རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དང་དམ་བཅའི་ཆོག་གཉིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
 གྱུར་པའི་མ་གྲུབ་པ་ཅམ་རྗོད་བྱེད་དུ་རིགས་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། རིགས་ཅིག་པ་ཞིག་ལ་ཡན་ཚུན་གེ་ཆོམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཤིན་ཏུ་
 ཐ་དད་པ་ལ་ཡན་ཚུན་གེ་ཆོམ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་རིགས་མི་
 གཅིག་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ཅམ་དུ་རིགས་གཅིག་པས་དཔེ་
 རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དམ་བཅུར་གེ་ཆོམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བྱ་ཆོས་ཅན། རྩ་མཐུན་རྩ་བུམ་བྱེད་དོ་ཞེས་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ཀུན་
 དམ་བཅུར་གེ་ཆོམ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཆོག་སྐྱབ་དག་གི་
 ཡན་ལག་དུ་འདོད་པ་གཞན་དག་གི་ལུགས་ལ་ཡང་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་
 པ་དམ་བཅུར་འགྱུར་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།
 གྲུབ་ཐོན་བརྗོད་པ་ཞིག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱར་པའི་ཕྱོགས་ཆོག་དག་ནི་ཆོས་ཅན། ཅི་ལྟར་སྐྱབ་

བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་མ་ཡིན་པར་བཤམ། སྐབས་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 རང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོགས་སྐབས་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པ་བསྟན་ནས། གཞན་
 ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོགས་སྐབས་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པ་འགོག་པ་ནི། བརྗོད་མར་
 རོས་ལེན་པའི་བུ་ལ་སོགས་རིགས་སྒྲིའི་འབྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས། རང་པོ་རིགས་
 པ་ཅན་སོགས་ཀྱི་དོགས་པ་འདི་ལྟར་བསུ་སྟེ། ཕྱོགས་ཚོགས་ཚོས་ཅན། སྐབས་རག་
 ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་དང་བཅས་པ་སྐབས་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་
 དཔེ་རྟགས་ཀྱི་ཚོགས་བཞིན་མོ་ཞེས་བཞག་ནས། མཛོན་སུམ་ཡང་སྐབས་རག་དུ་བཤམ།
 དེའི་ཕྱིར་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །གལ་ཏེ་ཚོགས་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོད་ཅེ་
 བ། འོ་ན་སུན་འབྱེན་ཡང་དེར་བཤམ། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་
 སྐབས་བྱེད་དང་ལན་དེ་རྣམས་གིན་དུ་མི་འབྲང་དེ། འདི་ལྟར། ཕྱོགས་ཚོགས་སྐབས་
 རག་ཡིན་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་བཞག་པའི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་དང་བཅས་པ་སྐབས་པར་བྱེད་
 པའི་དུས་སུ་བརྗོད་པ་དང་ཚོགས་ཡིན་པ་སོགས་ཕྱོགས་ཚོགས་སྐབས་རག་ཡིན་པའི་
 སྐབས་བྱེད་དུ་བཞག་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཕྱོགས་ཚོགས་སྐབས་
 རག་ཡིན་པའི་སྐབས་བྱེད་ཡང་དག་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་སྐབས་བྱེད་ཀྱི་
 འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབས་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་འགལ་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་སྟེ། འདི་ལྟར་བསྐྱབས་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 དང་འགལ་བ་མེད་པའི་རྟགས་དེ་ནི་སྐབས་བྱེད་ཡང་དག་དུ་རིགས་པ་ཅིད་མ་ཡིན་
 མོ་ཞེས་སྒྲུབ་ལན་མང་དུ་བཤད་ཅིན་ཏོ། །ཕྱོགས་ཚོགས་སྐབས་རག་ཡིན་པའི་སྐབས་

བྱེད་དུ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་དང་བཅས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བརྗོད་པ་དང་ཚིག་
 ཡིན་པ་སོགས་སྟོགས་ཚིག་སྐྱབ་དག་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་ནས་དེ་ལ་
 མདོན་སུམ་སོགས་ཀྱིས་མ་ངས་སོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པའི་རིགས་སྒྲོའི་འགྲེལ་
 བྱེད་ནི་ཚིག་ཅན། མཐས་པས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུབ་
 བརྒྱད་མར་བཀོད་ནས་དེ་ལ་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྒྲུབ་བརྒྱད་མར་ལན་འདེབས་པའི་
 ཚེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་སྐྱབ་བྱེད་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆོན་
 ཉིད་བསྟན་ནས་དེ་བསྐྱབ་བྱ་སྟོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པ་དེ། གལ་ཏེ་སྟོགས་དངོས་
 སུ་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་ན་སྟོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེན། སྟོགས་
 སྐྱབ་བྱེད་རྟགས་ཡང་དག་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་
 ཅན་ཡིན་ལ། དངོས་སུ་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་ཡང་འགའ་ཞིག་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་
 མ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་སྒྲོངས་པའི་ལོག་རྟོག་མཐོང་བས་དེ་མེད་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཀུན་ལས་བདུས་སུ། རོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་ལ། །
 རང་ཉིད་འདོད་དང་མ་གསལ་བ། །ཞེས་སྟོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ་ཡིན་
 མོ། །དེ་འཆད་པ་དེ། སྟོགས་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་དང་ཁོ་ནའི་ཚིག་ཕྱད་དང་
 བདག་ཉིད་དང་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་བཞི་དེ་དག་གིས་རྣམ་བཅད་ལ་གོ་རིམ་
 བཞིན་དུ། སྐྱ་མཉན་བྱ་ལྟ་བུ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་དང་། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་
 པ་ལྟ་བུ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གྱུར་བཞིན་པ་དང་། ལུང་དོན་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་
 ལྟ་བུ་རྒྱལ་བའི་འདོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་ཅུ་ལྟ་

བུ་སྐྱབས་ཀྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཕྱོགས་ཡིན་པ་སེལ་རྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་
གིས་ཡོངས་གཙོ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། ཕྱོགས་ཡིན་ན་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་
སྟེ་གྲུབ་མ་བློན་དང་སྐྱབས་བྱེད་དུ་གྲུབ་བཞིན་པ་མེད་པ་དང་རྒྱལ་བས་ཁས་བླངས་
ཏེ་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དང་རྒྱལ་བས་བསྐྱབས་བྱུང་དོན་གྱིས་བརྗོད་པ་ཞིག་
དགོས་སོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་མདོར་བསྟན་ནས་དེ་དག་སོ་
སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དང་པོར་འདོད་སྤྱོད་པའི་དགོས་པ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཅན།
དོན་ཡོད་དེ། བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབས་པའི་
འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབས་བྱུང་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ན་ཡང་རྒྱལ་བས་འདོད་པས་བྱུང་
པའི་དེ་སྐྱབས་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་སྐྱབས་བྱུང་འདོད་དོ་ཞེས་གཤམ་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བཞིན་ཞེས་པས་ནི་དཔེ་ཅན་ཉིད་དཔེར་བཞོད་པའོ། །གལ་ཏེ་བདག་
དོན་བྱེད་པ་དེ་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབས་པའི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབས་
བྱུང་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ན་དེ་དེ་སྐྱབས་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབས་བྱུང་འདོད་པར་རི་
ལུང་གཤམ་ན། གྲངས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་མིག་སོགས་གཞན་
དོན་བྱེད་པར་སྐྱབས་པའི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབས་བྱུང་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ན་ཡང་དེ་
དེར་འདོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་དོན་བྱེད་པ་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབས་བྱུང་བྱས་
ནས་དེ་སྐྱབས་པའི་ཕྱིར་དུ་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབས་པའི་སྐྱབས་བྱེད་མ་
འཆོལ་བར་སྐྱབས་པའི་སྐབས་ལས་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྐྱབས་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་

བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་འདོད་སྐྱ་དེས་རྟོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་བསྐྱབ་བྱར་སྟོན་པས་རྟོལ་
བ་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་ཡིན་པ་སེལ་ན་དེས་བསྟན་
བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཡིན་པ་ཡང་སེལ་བས་བསྟན་བཅོས་མཁན་
པོའི་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཡིན་པ་སེལ་བའི་དོན་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་རང་སྐྱ་
སྟོས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྲང་ཆས་ཅན། ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་ཀྱི་འདོད་སྐྱ་དེས་རྟོལ་བ་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་ཡིན་
པ་བསྟོག་ན་ཡང་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཡིན་པ་སེལ་བའི་
དོན་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་རང་སྐྱ་མོས་པ་དོན་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
ཀྱི་རང་སྐྱ་འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་
དོགས་པ་ཡོད་པས་དེ་འདྲའི་དོགས་པའི་གནས་བསྟོག་པ་དེའི་དོན་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་ཀུན་བདུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྐྱས་ནི་བསྟན་
བཅོས་ལ་མི་སྟོས་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་
མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཡིན་པ་སེལ་བའི་དོན་དུ་རང་སྐྱ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཅིའི་བྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་འདོད་སྐྱ་དེ་བདག་དོན་བྱེད་པ་
དེ་མིག་སྟོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འདོད་ཡུལ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་
པར་གཤམ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྟོས་གེ་ན། གྲངས་ཅན་ཀྱི་མིག་སྟོགས་གཞན་དོན་
བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལ་སྟོན་བརྗོད་པའི་ཆེད་དུ་སྟོས་ཏེ། བདག་དོན་བྱེད་པ་

དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་ཏུགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་
 བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་ཞིང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མཐུན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་སྒྲིམ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཁྱུ་མཆོན་ཡང་། འདོད་ཡུལ་གྱི་བདག་དོན་དེ་ནི་སྐྱའི་ཉེ་
 བར་འགོད་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་མིག་སྟོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་དག་དང་རེས་འགའ་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་ཡིན་པར་སྐྱབ་
 དཔོན་གྱིས་བརྗོད་དེ། འདི་ལྟར། མིག་སྟོགས་ཆོས་ཅན་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་
 པ་ན། འདུས་བསགས་དེ་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲིམ་བཟུང་
 ཞིང་སྐྱས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། མིག་སྟོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་ཅན།
 གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། འདུས་
 བསགས་དེ་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་
 བྱད་པར་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲིམ་བཟུང་ཞིང་སྐྱས་བརྗོད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་མིག་སྟོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་དུ་བཟུང་ན་སྒྲིམ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དེར་བཟུང་ན་
 འདུས་བསགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱོད་མིག་སྟོགས་དེ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་
 ཅན་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་འགོག་པའི་འགལ་ཏུགས་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་བྱོད་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་

པར་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མིག་སྟོན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོག་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱོད་
 དེ་སྐབས་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་མིག་སྟོན་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐབས་
 པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པར་བཤམ། འདུས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
 དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མིག་སྟོན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོག་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་འདོད་
 ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཏྲགས་འདོད་ཡུལ་གྱི་
 བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བར་མ་ཟད་སྒྲོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རི་སྐད་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་
 དབྱིག་གཞིན་སྟོན་གྱིས་གྲངས་ཅན་གྱིས་མིག་སྟོན་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐབས་
 པ་འདི་ལ་གཞན་ནི་བདག་ལ་འདོད་པས་བདག་གཞན་གྱི་སྐྱས་བརྗོད་ན་བདག་
 དེ་དཔེ་ལ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་
 མཐུན་དཔེར་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྒྲོན་ཡང་ཡོད་དེ། འདུས་བསམགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ཀྱིས་མིག་སྟོན་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐབས་པའི་སྐབས་བྱའི་ཆོས་དེ་མཐུན་དཔེ་ལ་
 རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་བཤམ། བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་གང་ཞིག་ བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་མཐུན་དཔེ་མལ་ཆ་སྟོན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱར་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་ཀྱང་དངོས་
 སུ་མ་སྒྲོས་པས་དེ་སྐབས་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། འདུས་བསམགས་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མིག་སྟོན་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐབས་པའི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་

བྱ་ཅི་ཡིན་ཏེ་མེད་པར་བཤམ། གྲོལ་བྱི་གྲོལ་མིག་སྟགས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་གང་
 ལ་རྩོད་པའི་ཆེ་བྱོད་རྩོད་གཞིའི་རྒྱལ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་ བདག་དོན་བྱེད་
 པ་དེ་བྱོད་ཀྱིས་དེ་རྒྱལ་བྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བརྒྱལ་བུ་མིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་འདོད་
 ཡུལ་བརྒྱལ་བུ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པར་ངག་དུ་སྒྲུས་པ་ཙམ་བརྒྱལ་བུ་
 ཡིན་ན། ལྷ་དྲི་ཏ་རིས། ཤེས་པ་ལྷན་དང་བྱི་དོན་དང་། །རང་གི་རོ་བོ་དག་ཀྱང་སྟེ། །
 དེ་དེ་སྒྲ་བརྗོད་པས་རྟོགས་པས། །སྦྱིར་ནི་འབྲེལ་བར་རབ་དུ་གནས། །ཞེས་རྗོད་
 བྱེད་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་འདོད་ཤེས་པ་དང་བརྗོད་བུ་བྱི་རོལ་དང་སྒྲ་རང་གི་རོ་བོ་དང་
 གསུམ་གོ་བར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་གོ་བོ་ཞེས་པ་ན་བརྗོད་འདོད་དང་བ་ལང་དང་
 ངག་དང་ཨོ་དང་ཨུ་རྣམས་གོ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ། དེའི་རྗེས་འབྲང་
 སྒྲ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ཡོད་པར་སྒྲ་བས་བ་ལང་ཞེས་སྟགས་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་ལྟ་སྦྱོན་
 ཞེས་སྟགས་མིང་གི་སྒྲ་དེ་གཞིས་ཀ་ཡང་བདའི་སྒྲ་རོལ་ནས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྷན་
 ཡིན་ལ་རང་གི་རོ་བོ་དོན་ལྷན་མ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། སྒྲ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་དུ་མེད་
 པར་སྒྲ་བས་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲར་དང་འདྲ་ཞིང་མིང་གི་སྒྲ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྷན་མ་
 ཡིན་ལ་བདའི་སྒྲ་རོལ་ན་རང་གི་རོ་བོའི་དོན་ལྷན་ཡིན་པར་འདོད་པ་ན། སྒྲ་བྱེ་
 བྲག་དུ་བཤད་དུ་མེད་སྒྲ་དེས་ཡོད་སྒྲ་དེ་ལ་མིང་གི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མིང་དང་མིང་
 ཅན་གཞན་དུ་འབྲེལ་བའི་བདའི་སྒྲ་རོལ་ནས་དོན་ལྷན་ཡིན་ཏེ། སྒྲའི་རྣམ་དབྱེ་
 བརྒྱད་གང་རུང་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་རྟགས་དེ་ཆོས་ཅན།
 མིང་གི་སྒྲ་ལ་སྒྲ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་དུ་མེད་སྒྲ་བའི་གྲོལ་བས་མི་འདོད་པའི་བྱི་རོལ་

གྱི་དོན་ལྟ་བུ་སྐྱབ་པར་བཤམ། མིང་གི་སྐྱ་ལ་རང་གི་རོ་བོའི་དོན་ལྟ་བུ་མ་སྐྱི་རོ་ལ་
གྱི་དོན་ལྟ་བུ་རུང་བསྐྱབས་ནས་རང་གི་རོ་བོའི་དོན་ལྟ་བུ་མི་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར།
མིང་གི་སྐྱ་ལ་རང་གི་རོ་བོའི་དོན་ལྟ་བུ་མི་སྐྱབ་པར་བཤམ། རང་གི་རོ་བོའི་དོན་ལྟ་
དེ་ཁྱོད་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱར་དངོས་སུ་སྐྱས་པའི་ཕྱིར། འཇམ་གྱིས་བསྐྱས་
པ་འདུས་བསགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་སློ་རོམ་མིག་སྟགས་གཞན་
དོན་བྱེད་ཅུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འབྲས་མེད་དུ་འགྱུར་བར་བཤམ།
སངས་རྒྱས་པས་མིག་སྟགས་གཞན་དོན་བྱེད་ཅུ་གྲུབ་ཐེན་མ་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་རག་དུ་དངོས་སུ་སྐྱས་ཀྱང་ཞེན་སྦྲུང་འདོད་པ་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་
བྱ་ཡིན་པས་དེ་ལས་བརྒྱུག་བྱེགས་སུ་སྐྱབ་པ་དང་དེ་མ་ཆར་བའི་རྟགས་ནི་འདོད་
ཡུལ་དང་འགལ་ཞིང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སློན་དུ་འགྱུར་
བ་ཡིན་ནོ། །གངས་ཅན་པའི་མིག་སྟགས་གཞན་དོན་བྱེད་ཅུ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་
སློན་བརྗོད་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་རྒྱང་འཕེན་པས་སྒྱེ་བ་སྒྲ་ཕྱི་མེད་པར་སྐྱབ་
པར་འདོད་ནས་ཟོལ་གྱི་སྒྱུར་བ་འདི་ལྟར་དུ་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ལུས་སེམས་རྣམས་
གཅིག་པའི་སྒྱེས་བྱའི་ལུས་དང་བུམ་པ་གང་རུང་གི་སྒྲ་བཅས་སུ་ཡོད་དེ། ལྷན་ལ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེན་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་གཉིས་བཅས་གྱི་སྒྱུར་བ་བཀོད་པ་ལ་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དང་རྟགས་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་
འགལ་བའི་སློན་དག་ཀྱང་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་དེ་འདྲའི་ལུས་བུམ་གང་
རུང་གི་སྒྲ་བཅས་དེ་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་འདྲའི་སྒྲ་བཅས་གྱི་སྒྱི་དེ་

བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་འདོད་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་དེ་ཉིད་ཚེས་ཅན། ལུས་
 བུམ་གང་རུང་གི་སྒྲ་བཅས་ཀྱི་སྒྲི་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། བྱོད་བུམ་པ་དེ་ལས་
 དོན་གཞན་དུ་མེད་ཅིང་དེ་འདྲའི་ལུས་དེ་ཡང་བྱོད་ལས་དོན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུམ་པ་དེ་དེ་འདྲའི་ལུས་བུམ་གང་རུང་གི་སྒྲ་བཅས་ཀྱི་སྒྲི་དོན་
 གཞན་དུ་མེད་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་ཡོད་ཅེས་པའི་རྒྱུར་འཕེན་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་སྒྲུང་འདི་
 དེ་ཚེས་ཅན། དེས་པོའི་གནས་ལུགས་མི་ཤེས་པའི་མདོན་ཞེན་གྱིས་ཀུན་ནས་
 བསྐྱངས་པ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བུམ་སྟོང་པ་བརྗོད་པའི་བྱ་སྒྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་ཚེས་ཅན་སྒྲིའི་མི་རྟག་པ་དེ་བུམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བ་དང་དཔེ་བུམ་པའི་མི་
 རྟག་པ་ཚེས་ཅན་སྒྲ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་བྱུང་པར་སོ་སོར་བྱེ་ནས་རྟོགས་ན་
 བྱོད་གྱིས་བུམ་པས་སྒྲ་འཛིག་པར་སྐྱབ་པ་ལའང་ཚེས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དང་
 རྟགས་འགལ་བའི་སྒྲིན་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྒྲིར་བ་ལ་བཀོད་པ་ལྟར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།
 བུམ་པ་ཚེས་ཅན། སྒྲ་བུམ་གཉིས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་
 བས་བྱོད་སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དང་
 རྟགས་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་སྒྲིན་ཅན་མ་ཡིན་པར་བཤམ། བྱོད་ཀྱི་སྒྲ་བུམ་
 གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒྲི་འཛིག་པ་ཙམ་གྲུབ་པ་དེས་སྒྲ་ཡང་སྒྲི་མི་རྟག་པ་
 ཙམ་དང་ལྟན་པ་དེ་ལྟར་དུ་བྱོད་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲ་བུམ་གཉིས་
 ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒྲི་མི་རྟག་པ་ཙམ་གྲུབ་པ་དེ་གཞན་དུ་བུམ་པ་ལའང་དེ་
 འདྲའི་ལུས་བུམ་གང་རུང་གི་སྒྲ་བཅས་ཀྱི་སྒྲི་དོན་གཞན་དེ་ཡོད་པར་གྱུར་ན་དེ་

འདྲའི་ལུས་བུས་གང་རུང་གི་སྒྲ་བཅས་དེ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་ལ་དེ་འདྲའི་
 ལུས་བུས་གང་རུང་གི་སྒྲ་བཅས་ཀྱི་སྒྲི་དོན་གཞན་དེ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྒྲི་
 མི་རྟག་པ་ཙམ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ལས་གཞན་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་བཤམ། སྒྲི་
 བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཙན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས། མི་རྟག་པ་ཙམ་ཆོས་ཅན། སྒྲས་བྱད་
 པར་དུ་བྱས་པས་སྒྲ་ལས་གཞན་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། སྒྲ་དེས་
 མ་འབྲེལ་བ་བསྒྲེག་པ་སྟེ་མི་ལྷན་རྒྱུ་གཙོད་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་རྒྱུ་གཙོད་ལ་མི་ལྷན་རྒྱུ་གཙོད་དང་གཞན་ལྷན་རྒྱུ་གཙོད་རྒྱུ་པ་
 གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲས་གཞན་ལྷན་རྒྱུ་གཙོད་ཀྱིས་བྱད་
 པར་དུ་བྱས་ན་ཆོས་གཞན་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བ་ལ། མི་རྟག་པ་
 དེ་སྒྲས་མི་ལྷན་རྒྱུ་གཙོད་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་གཞན་གང་ལ་
 རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྒྲི་མི་རྟག་པ་ཙམ་དེ་སྒྲོག་ལ་
 སོགས་ལའང་གྲུབ་ཐིན་པས་བྱས་པས་སྒྲ་ལ་སྒྲི་མི་རྟག་པ་ཙམ་སྒྲུབ་པ་གྲུབ་ཐིན་
 སྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། བྱས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲི་མི་རྟག་པ་ཙམ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་
 ལ་སྒྲུབ་པར་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཁྱོད་སྒྲ་ལ་གྲུབ་ཐིན་སྒྲུབ་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བ་
 ཉིད་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ཁྱོད་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་ཙམ་དེ་མི་ལྷན་རྒྱུ་གཙོད་དུ་མ་གྲུབ་
 པ་སྒྲུབ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཅན་སྒྲས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཙན་གྱི་ཆོས་མི་
 རྟག་པ་དེ་ནི་སྒྲ་ལས་གཞན་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་སྒྲིན་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་
 ཡུལ་བསྒྲུབ་བྱར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་བྱེ་བྲག་པ་དག་རྟགས་བྱས་པ་ཆོས་ཅན་སྒྲི་

སྒྲུ་དུ་ཚོས་ཕན་སྒྲུ་ཁྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་ཕན་གྱི་ཚོས་མི་རྟག་པའི་སྒྱི་དོན་གཞན་
 དང་ཚོས་མི་རྟག་དག་གིས་ཁྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་ཕན་གྱི་ཚོས་ཕན་སྒྲུ་ལྟེ་སྒྲུ་དོན་
 གཞན་དག་འགོག་པས་བྱས་པས་སྒྲུ་མི་རྟག་སྒྲུ་གྱི་རྟག་སྒྲུ་ལྟེ་སྒྲུ་པར་འདོད་པ་
 དག་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་བྱས་པས་ཚོས་ཕན་སྒྲུ་ལ་དེ་ལྟར་གྱི་
 ཚོགས་པ་དོན་གཞན་གཉིས་པོ་དེ་མི་སྒྲུ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་སྒྲུ་པ་པ་དེ། བྱས་པ་
 ཚོས་ཕན། ཁྱེད་གྱིས་ཚོས་ཕན་སྒྲུ་ལ་དེ་ལྟར་གྱི་ཚོགས་པ་དོན་གཞན་གཉིས་པོ་
 དག་བསལ་བས་ཁྱེད་སྒྲུ་མི་རྟག་སྒྲུ་གྱི་རྟག་སྒྲུ་ལྟེ་སྒྲུ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་
 ཁྱེད་གྱིས་ཚོས་ཕན་སྒྲུ་འདིར་དེ་ལྟར་གྱི་ཚོགས་པ་དོན་གཞན་གཉིས་པོ་དེ་སྒྲུ་
 པར་འདོད་པ་མིན་གྱི་སྒྱི་དོན་གཞན་གྱིས་དབུ་པའི་ཚོས་མི་རྟག་པ་འབའ་ཞིག་
 བསྒྲུ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་འདོད་སྒྲུ་སྒྲུ་པའི་རྒྱུ་གཙོད་གྱི་
 དགོས་པ་བསྐྱེད་ནས་ད་རང་སྒྲུ་སྒྲུ་པའི་རྒྱུ་གཙོད་གྱི་དགོས་པ་སྒྲུ་པ་དེ།
 ཕྱོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བདག་ཉིད་གྱི་སྒྲུ་སྒྲུ་པ་ཚོས་ཕན། དོན་ཡོད་དེ། ཚོས་
 ཕན་སྒྲུ་ལྟེ་སྒྲུ་གཙོད་ལ་སྒྱི་ནང་གི་བསྐྱེད་བཅོས་ལས་རྟག་པ་རྒྱུ་མ་མཐའི་ཡོན་ཏན་
 དང་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲུ་པའི་ཚོས་རྒྱུ་མ་མཐའ་དུ་མ་རྒྱུ་པར་བཞག་ཀྱང་ཕྱིར་པའི་
 དུས་སྒྲུ་ཚོ་ལ་བ་བདག་ཉིད་གྱིས་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཉིད་བསྒྲུ་པ་བྱ་ཡིན་
 གྱི་ཚོ་ལ་བས་མི་འདོད་པའི་ལུང་དོན་བསྒྲུ་པ་བྱ་མ་ཡིན་མོ་ཞེས་རྟགས་པའི་ཆེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཚོ་ལ་བས་མི་འདོད་པའི་ལུང་དོན་བསྒྲུ་པ་བྱར་འདོད་པ་
 ཡོད་དམ་གང་གིས་ན་དེ་བསྒྲུ་པའི་དོན་དུ་རང་སྒྲུ་སྒྲུ་པེ་ན། ཡོད་དེ་རང་གཞན་

གྱི་སྡེ་པ་འགའ་ཞིག་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་དང་པོར་གཞན་སྡེའི་འདོད་
 པ་འགོག་པ་དེ། གཞན་སྡེ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཚོལ་བས་བསྟན་བཅོས་ཁས་
 སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་བྱར་གཟུང་དགོས་པས་
 ཅོད་པའི་དུས་སུ་ཚོལ་བས་བཞོད་པའི་དྲགས་དེས་ལུང་དོན་གཅིག་ལ་རབ་དུ་
 གཞོད་ན་གཏན་ཚིག་འགལ་བ་དང་དམ་བཅའ་དག་བསལ་བའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་རོ་
 ཞེས། ཚོལ་བ་དེ་དག་གིས་ལྟར་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་དྲག་པར་སྐྱབ་པ་ན་དྲི་
 དྲག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྒྲེག་པས་ཀྱང་སྐྱ་མི་དྲག་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཚིག་འགལ་བར་
 འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་བསྒྲེག་པའི་སྒྲོན་སྐྱབ་ཀྱི་ལུང་དོན་གཅིག་ལ་གཞོད་
 བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱ་ལ་དྲི་ཟའི་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པའི་སྐབས་མིན་པའི་
 ཕྱིར་སྒྲོན་དེར་འགྱུར་བ་མིན་ནོ་ཞེས། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ལ་དྲག་པ་ནམ་ཡོན་བཀག་
 བས་སྐྱ་མི་དྲག་སྐྱབ་ཀྱི་དྲགས་འགལ་བ་མ་ཡོན་པར་ཐལ། སྐྱ་ལ་དྲི་ཟའི་ཡོན་
 ཏན་སྐྱབ་པའི་སྐབས་མ་ཡོན་པ་དེ་ནི་གཞན་དྲག་པ་ནམ་ཡོན་ལའང་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྡེ་ཆོས་ཅན་སྐྱ་དེ་སྐྱ་མི་དྲག་སྐྱབ་ཀྱི་སྐབས་འདིར་སྐབས་སུ་བབ་ལ་
 དྲག་པ་ནམ་ཡོན་ཡང་སྐྱའི་ཆོས་ཡོན་པས་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡོན་ཞེས། དངོས་པོ་
 ལ་ནི་སྐྱ་དང་དྲིག་པ་ནམ་ཡོན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་འབྲེལ་བ་ཅི་ཅམ་ཡང་མེད་པ་
 ལུང་ལས་བཤད་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་གཉིས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་འབྲེལ་བར་དྲིག་པ་
 ཡོན་ན། བྱས་པས་སྐྱ་དྲག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གཞོད་པ་དེ་ལ་ཡང་བྱས་པ་སྐྱ་མི་དྲག་
 སྐྱབ་ཀྱི་དྲགས་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞོད་པ་འབའ་

ཞིག་ཉིད་དུ་ཟད་པས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན་ཞེས་པའི་སྒྲིམ་སོ་ན་གནས་སོ། །
 ཅི་སྟེ་ཆོས་ཅན་སྒྲུའི་ཆོས་ཡིན་པ་དང་པསྒྲུབ་པུ་སྒྲུའི་སྟོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 པསྒྲུབ་པུའི་ཆོས་བཞིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཕྱེད་ཀྱིས་སྒྲུ་རྟག་པ་ནས་ཡོན་དེ་སྒྲུ་
 མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་པསྒྲུབ་ཕྱར་ཚོ་ལ་བས་འདོད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བརྗོད་ན། ཚོ་ལ་བའི་
 རྒྱད་ལ་པསྒྲུབ་པུ་ལ་དཔག་འདོད་སྟེ་རྒྱུ་ལ་དང་དེ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ལ་
 འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྩོད་པའི་ཆེ་ཕྱི་ཚོ་ལ་གྱིས་སྒྲུ་རྟག་པར་འདོད་པ་དང་ཐེ་ཆོས་ཟ་
 རས་སྒྲུབ་ཕྱེད་འདྲི་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་འགས་ཚོ་ལ་བའི་རྒྱད་ལ་དེ་
 སྒྲུབ་ཀྱི་པསྒྲུབ་པུ་དཔག་འདོད་སྟེ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐབས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
 སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ཕྱེད་འགོད་པའི་ཕྱིར། ཚོ་ལ་བས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ཕྱེད་འགོད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་དག་གིས་ཆོས་ཅན། ཚོ་ལ་བའི་རྒྱད་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 པསྒྲུབ་པུ་དཔག་འདོད་དེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་ཕྱེད་དེ། རྩོད་དེ་དག་ལ་མི་འགྱུ་ལ་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་དེ་དག་མེད་པར་ནན་གྱིས་སྒྲུ་མི་
 རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚོ་ལ་བས་རྩོད་སྒྲུ་རྟག་པ་ནས་ཡོན་འདི་སྒྲུ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་པསྒྲུབ་
 ཕྱར་འདོད་ཅེས་པ་འདི་གསལ་བར་དབང་ལྷག་སྟེ་རྒྱལ་པོ་རན་པའི་སྒྲོད་པ་བཞིན་
 དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཅོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་ཅན་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཕྱེད་མི་འབྱུང་དེ། སྒྲུ་
 མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚོ་ལ་བ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུའི་རྟགས་ཅན་མིན་པའི་པསྒྲུབ་པུ་སྒྲུའི་
 སྟོགས་གཅིག་ཡིན་པ་སོགས་བརྗོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྩོད་སྒྲུ་རྟག་པ་ནས་ཡོན་སྒྲུ་
 མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་ཀྱི་པསྒྲུབ་ཕྱར་འདོད་པར་མི་འགྱུ་ལ་བར་ཐལ། དེས་དེ་འདོད་པར་

སྐྱབ་པ་དེ་ལ་སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་སོགས་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་
པའི་འབྲུལ་པ་ཡིས་གཞོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་སྐྱ་ཏྲག་པ་ནམ་ཡོན་གྱི་ལུང་དོན་ལ་གཞོད་པས་གཞན་སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐྱབ་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཅི་ཞིག་གཞོད་དེ་མི་གཞོད་པར་བལ། ཏྲག་པ་ནམ་ཡོན་མེད་ན་མི་ཏྲག་
པ་མི་འབྱུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བྱས་པས་སྐྱ་ཏྲག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གཞོད་ན་
ཆོ་ལ་བས་ཁས་སྤངས་པའི་ལུང་ལ་གཞོད་པས་ཆོ་ལ་བས་བཞོད་པའི་ཏྲགས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཏྲག་སྟོན་གྱི་ལུང་ལ་
གཞོད་པས་སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་བལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་
པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། དངོས་པོ་སྟོབས་
ཞུགས་ཀྱི་ཏྲགས་དང་རྗེས་དཔག་རྣམས་རང་གི་སྟོན་ཡུལ་འགྲུབ་པ་ལུང་ལ་སྟོས་
པ་མེད་པར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དེ་སྟེ་ཁྱོད་གྱིས་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་
དེ་ནི་སྐྱ་ཏྲག་སྟོན་གྱི་ལུང་གིས་གཞན་དུ་བྱར་མི་རྣམས་པར་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ།
ཏྲགས་སྤར་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་དཔྱོད་
པ་དེའི་ཆོ་ཆོ་ལ་བ་བསྟན་བཅོས་ལ་སྟོས་པ་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཆོ་ཆོ་ལ་བས་ཅོད་པའི་
ཏེན་ལུང་དོར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཆོ་ལ་བ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་
ཡུལ་ལ་རིགས་པས་དཔྱོད་པ་དེའི་ཆོ་ཆོ་ལ་བས་ཁས་སྤངས་པའི་ལུང་དོར་བའི་
ཉེས་པ་ཡོད་པ་མིན་པར་བལ། དེའི་ཆོ་ལུང་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་
ལུང་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲ་དེའི་ཆོ་ཆོ་ལ་བས་ཁྱོད་ཁས་སྤངས་པ་ཡོད་ཀྱང་གཞོད་སྐྱབ་

གྱི་ཡན་ལག་མིན་པར་བཤམ། དེ་འདྲའི་འདི་ནི་ཆོལ་བས་ཁྱོད་ཁས་ལེན་པའི་ཐབས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་དཔྱེད་པ་
 དེའི་ཆེ་ལུང་ཁས་མི་ལེན་ན་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ལུང་ཁས་ལེན་ཞེ་ན། སྒར་བཤད་པ་
 དེ་ལྟར་ལུང་ལ་མི་སྟོས་པར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་རིགས་པས་མངོན་རྗེས་གྱི་
 ཡུལ་གཉིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་གཏན་ལ་ཐེབས་ནས་མཐོ་རིས་ལ་སོགས་ཤིན་
 གྲོག་ལ་དཔྱེད་པའི་དུས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཡོངས་འཛིན་པ་
 རྟེ་ཆོད་མར་འདོད་པ་དུས་ཡིན་ཏེ། ལུང་ཆོད་མར་ཁས་མི་ལེན་ན་གིག་གྲོག་ལ་
 སྟོད་པའི་སྐབས་མེད་པ་གང་ཞིག་དེའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིན་གྲོག་ལ་དཔྱེད་
 པ་དེའི་ཆེ་ཆོལ་བས་ཆོད་མར་ཁས་བླངས་པའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་ལུང་དང་འགལ་
 བའི་དོན་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོད་མར་ཁས་བླངས་པའི་ལུང་དེས་གྲུབ་པའི་
 དོན་ལ་ལུང་དེ་དང་འགལ་བར་སེམས་ཏེ་ཁས་ལེན་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཡང་
 གནས་གསུམ་པ་ལུང་གི་ཡུལ་ཤིན་གྲོག་ལ་རྟོག་དཔྱེད་འཕྲོ་བ་ན་བསྟན་བཅོས་
 ཆོད་མར་ཁས་ལེན་པར་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ཆོད་མར་ཁས་བླངས་
 པའི་ཆེ་ལུང་གཞོད་སྐབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུང་གཞོད་སྐབ་ཏུ་འདུག་
 པའི་སྐབས་དེར་ཡང་ཆོས་ཅན། སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་མེད་པ་མི་འབྱུང་
 བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་གཞོད་པའི་རྟགས་དེ་ཉིད་སྤང་བར་བྱ་ཡི་གཞན་
 འབྲེལ་མེད་གྱི་ལུང་དོན་ལ་གཞོད་པའི་རྟགས་སྤང་བྱ་མིན་ཏེ། སྐབས་གྱི་འདོད་
 ཡུལ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་ན་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་གྱི་འབྲེལ་མེད་གྱི་ལུང་དོན་

ལ་གཞོན་པས་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་ན་རྟགས་འགལ་བ་བྱག་པ་མེད་པར་ད་
 ཅང་ཐལ་ཆེས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། གཞན་ཡང་མདོན་སྒྲོག་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་
 ལ་དབྱེད་པ་ཀུན་ལ་བསྟན་བཅོས་དག་ཚད་པར་གཟུང་དགོས་ཞེས་པའི་ལུགས་
 འདི་ཆོས་ཅན། རིགས་པ་གང་གིས་བྱས་ཏེ་ཁྱོད་ལ་རིགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
 བར་ཐལ། དེ་ནི་སྡེ་ཁྱོད་ལྟར་ཡིན་ན་གྲུབ་མཐའ་ལུང་གེས་པ་མེད་པའི་ལུགས་
 རྗེ་སོགས་ཀྱི་སྡེ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དུ་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་རྟགས་པར་
 མི་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལུགས་རྗེ་སོགས་ཀྱིས་
 ལུང་ཁས་ལེན་པའི་སྐབ་བྱེད་མེད་དེ། ལུགས་རྗེ་སོགས་ཀྱི་སྡེ་པོ་ཆོས་ཅན། ལུང་
 དང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ནས་དབྱེད་པ་ཀུན་ལ་ལུང་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་
 ལ་ལུང་གི་སྒྲོན་ཡོན་མཐོང་ནས་ཀྱང་དབྱེད་པ་ཀུན་ལ་ལུང་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཁྱོད་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ན་ལུང་ཡན་ལག་དུ་མེད་པར་རེད་ལུང་རམ་ཅིག་བྱར་སྐྱེས་
 བར་འགྱུར་ཞིང་ལུང་དོན་ལ་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་གཞོན་པའི་ཉེས་
 པ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་གྱི་མ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
 བའི་མི་ཟད་པའི་གདོན་དང་འདྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དབྱེད་པ་ཀུན་ལ་ལུང་ཁས་ལེན་
 དགོས་ཞེས་པ་འདི་ནི་དང་པོ་ནས་རོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ན་སུ་ཡིས་གསུང་དུ་
 དགོས་པ་ཡིན་ཞེས་དབྱས་སོ། །གལ་ཏེ་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཅིག་ཉིད་
 ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཀུན་གྱིས་ཁྱབ་པ་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་ལ་བསྟན་པ་ཞིག་
 སྐབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བས་ལུང་དོན་ལ་གཞོན་ན་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། ལུང་
 རོན་ཀྱན་གྱིས་བྱུང་པའི་རྟགས་འདི་ན་འཛིག་རྟེན་འདས་ལུགས་དེ་མེད་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་མི་རྟག་པ་ནི་ཚེས་ཅན། རྟག་པ་ནས་ཡོན་
 མ་གྲུབ་པས་ཁྱོད་མ་གྲུབ་པར་ནི་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པ་
 རྟེན་མ་ཡོན་དང་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་བྱས་པ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
 སྐྱེ་ལ་མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན་སྐྱེ་རྟག་པ་ནས་ཡོན་ལ་གཞོན་པས་སྐྱེ་མི་རྟག་
 སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་ལྟ་ནི་ལྟར་ཡིན་དེ། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེ་མི་
 རྟག་པ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་
 ལུང་རོན་ཀྱན་གྱིས་བྱུང་པ་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བསྟན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཡང་
 ཚེས་ཅན་དེའི་ཚེས་སུ་ལུང་ལས་བཤད་པ་ཀྱན་གྱིས་བྱུང་པ་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་
 དགོས་སོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་ལ་རང་གི་ཚེས་ཅན་དེའི་
 ཚེས་སུ་ལུང་ལས་བཤད་པ་ཀྱན་གྱིས་བྱུང་པ་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བསྟན་དགོས་
 པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚེས་ཅན་རག་སྐྱའི་སྐྱེས་བྱ་དང་དུ་ལྟན་ལ་ཚེས་སུ་ལུང་ལས་
 བཤད་པ་མ་ལུས་པས་བྱུང་པ་མཐུན་དཔེར་ཁས་སྒྲུབ་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ནི་སྐྱེ་
 བོ་རྒྱལ་སྐྱེས་ཚིག་དང་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་སེམས་ལྟན་དང་མེ་སོགས་རྗེས་
 སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡང་ལུང་ཤེས་པའི་རོང་ལུང་རོན་
 ལ་གཞོན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་རྣམས་སོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་མི་རྟག་པ་
 དང་ཁྱེད་མེད་གསུམ་པར་བྱེད་པའི་རོན་བྱས་པ་དང་དུ་བ་ཚེས་ཅན། རྟོལ་བ་འགའི་སྐྱེ་

བའི་ལུང་དོན་སྒྲིག་པ་ནམ་ཡོན་སོགས་ལ་གཞིན་པས་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་དང་རྒྱ་
 ལ་འབྲེལ་བ་རྩོམ་ཞིང་ལས་ལྷོག་པ་ས་ཡོན་པར་བྲལ། རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་དང་རྒྱ་
 ལ་རྩོམ་ཞིང་གིས་མི་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་གེས་པའི་རྒྱལ་བ་གཞན་དག་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོ་རོར་རང་གིས་བཞེད་པའི་བྱས་པ་དང་དུ་བའི་གཏན་ཆོགས་
 དེས་རང་སྤྱོད་སྤྱུ་གྲུ་བ་པའི་གཞིར་སྒྲིམ་ཞི་རྒྱུ་པ་དང་། ལ་མེད་ག་ཇི་ལྟར་རྟོགས་
 པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡོན་ཏེ། འགྱུར་བར་བྲལ། རང་གིས་བཞེད་པའི་རྒྱས་
 བྱས་པ་དང་དུ་བ་དེ་ནི་རང་གི་འདོད་པའི་བསྐྱུ་བ་བྱའི་དོན་མི་རྒྱུ་པ་དང་མེ་ལ་
 མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུ་བ་པར་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཐམས་
 ཅད་དེ་ལྟ་ཡོན་ན་ཡང་རྒྱལ་བས་ཁས་བླངས་པའི་ལུང་དོན་ལ་གཞིན་པའི་རྒྱས་
 འགོད་མཁན་རྒྱལ་བ་སྒྲིམ་ཅན་ཡོན་ཅོ་ཞེ་ན། སྒྲིམ་ཞི་རྒྱུ་བ་ཀྱི་རྒྱལ་བ་དེ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པ་དེ་སྒྲིག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གཞིན་བྱེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཉེས་
 པ་ཁོ་ནས་བྱས་པ་དེ་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་དོན་སྒྲིག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གཞིན་བྱེད་དུ་
 གསར་དུ་སྒྲིམ་པ་མིན་པར་བྲལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་དེ་ལ་གཞིན་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་
 སུ་བརྗོད་དམ་མ་བརྗོད་ཀྱང་དུང་དེས་དེ་ལ་དངོས་པོའི་སྒྲིབས་ཀྱིས་འགལ་ན་སྟེ་
 གཞིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་རྒྱལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པ་དེ་དེ་
 ལ་གཞིན་བྱེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྒྲིབས་འདིར་ཆར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཅི་བྱས་ཏེ་མ་
 བྱས་པས་རྒྱལ་བ་ཆར་བཅད་ཀྱི་གནས་ས་ཡོན་པར་བྲལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རྒྱལ་བས་
 ཁས་བླངས་པའི་ལུང་དོན་ལ་མ་བརྟགས་པར་གཞིན་བྱེད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་

བ་སྒྲིམ་ཅན་མོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་དེ་དེ་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་བཟོད་པའི་ཆ་
 ཁོ་ནས་མི་རིགས་པ་བྱེད་པའི་ཆར་བཅད་ཀྱི་གནས་མིན་པར་བཤམ། གལ་ཏེ་ཁྱེད་
 ཀྱིས་དེ་དེ་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་མ་བཟོད་ན་ཡང་དེས་དེ་ལ་གཞོན་པ་མིན་ནམ་ཅིས་ཏེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅིས་ན་དེའི་ཆ་ཁོ་ནས་ཆོལ་བ་སྒྲིམ་ཡིན་ཏེ། ས་ཡིན་
 པར་བཤམ་ལོ། །གལ་ཏེ་ལུང་དོན་ལ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞོན་པའི་རྟགས་
 འགོད་མཁན་ཆོལ་བ་སྒྲིམ་ཅན་ས་ཡིན་ན། ས་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྒྲུབ་
 འགོད་མཁན་ཡང་ཆོལ་བ་སྒྲིམ་ཅན་ས་ཡིན་མོ་ཞེ་ན། དེ་མི་མཚུངས་ཏེ། སྒྲིམ་
 རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན་མིག་གི་གཟུང་བྱ་སོགས་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲུབ་འགོད་
 མཁན་ཆོལ་བ་ཆོས་ཅན། ཆོལ་བ་སྒྲིམ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་འགོད་མཁན་ཁས་བླངས་ནས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་མེད་པའི་རྟགས་ལྟར་སྒྲུབ་
 བཟོད་པའི་ཆོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་ཆོལ་གཞན་དག་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་བཞོད་
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་གི་འདོད་ཡུལ་སྒྲིམ་རྟག་པ་ཉིད་ནི་སྒྲུབ་པའི་རྣམས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོལ་བ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབས་
 འདིར་ཁྱེད་ཆོལ་བ་སྒྲིམ་ཅན་ས་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱིས་བཞོད་པའི་རྟགས་བྱས་པ་དེས་སྒྲིམ་
 མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲུབ་རྣམས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བསྐྱམ་བཅོས་ལ་ལར་བཤད་
 པའི་སྒྲིམ་རྟག་པ་ནས་ཡོན་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་རིགས་
 པས་གྲུབ་པ་མིན་ཡང་བྱས་པས་འགོག་ན་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་གཞན་
 དག་ཀྱང་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྒྱལ་རིགས་རན་པའི་ལུགས་ཡིན་

གྱི་རིགས་པ་སྐྱ་བའི་ཚུལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལུང་ཤེས་པའི་
 རོར་རྟགས་ཀྱི་རྩ་བ་སྐྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ཉམས་ནས་མེད་
 པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལུང་ཤེས་པའི་རོར་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ལུང་དོན་ཀྱི་
 དང་འགལ་བ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་པ་གང་ཞིག་ལུང་དོན་ཀྱི་འགལ་བ་མེད་པར་
 མཚུངས་པར་བྱས་ནས་ནི་སྐྱ་བྱེད་ཡང་དག་བརྗོད་པར་རྣམས་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་
 བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་སྐྱ་ལ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མ་ཡིན་པ་བྱས་པས་སྐྱ་བྱེད་
 རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལུང་གིས་གྲུབ་པས་འགལ་བ་ལ་མི་འབྱུལ་བའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིན་
 རྩ་བ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་སྐྱ་ལ་བྱ་གཅིག་ལ་རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་འགལ་
 བ་དག་གཞི་མཐུན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཆད་མས་གྲུབ་ན་འགལ་
 གྲུབ་རྟག་པ་དེས་པར་གྲུབ་པ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པར་འགྱུར་ན་ཡང་། སྐྱ་འདིར་ནི་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་རྟགས་ནམ་ཡོན་མ་ཡིན་པ་དང་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་གཉིས་
 རྟག་མི་རྟག་དེ་འདྲའི་འགལ་བ་རྣམས་མཚུངས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 ཀྱི་སྒྲིང་དུ་མི་རྟག་པ་ཅམ་ཡིན་པ་དེ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལས་ཆོས་སྟོབས་དང་ལྡན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་སྐྱ་མ་དེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་གྲུབ་ལ་ཕྱི་མ་
 དེ་ལུང་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མ་ཡིན་པ་དང་མི་
 རྟག་པ་དེ་དག་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ནི་མིན་ཞིང་དེར་ཡང་མ་ཟད་བྱས་པ་དེ་རྟག་
 པ་ནམ་ཡོན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་རྟགས་ནམ་ཡོན་ལ་གཞོད་ན་བསྟན་བཅོས་
 ཀྱི་དོན་སྤྲད་པའམ་བཀག་པའི་ཕྱིར་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་

རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
གཞོད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཚེ་ལ་བྱུང་གིས་སྐྱ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་
གཞོད་པས་ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་འགལ་བར་བལ། དེས་དེ་ལ་གཞོད་
པས་ལུང་དོན་གཅིག་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་དྲིས་ལ་རྟག་པས་ཡོན་ཏན་
བཀག་པས་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་འགལ་བར་བལ། དེ་བཀག་པས་ལུང་དོན་
གཅིག་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་དེ་སྐྱའི་ཆོས་སུ་འབྲེལ་བ་
ཡོད་པ་དེས་ན་བྱས་པའི་སྐྱའི་སྡེར་དུ་རྟགས་ནམ་ཡོན་དེ་ཉིད་ལ་གཞོད་པས་སྐྱ་མི་
རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་གྱི་དྲི་རྟག་པས་ཡོན་ཏན་ལ་གཞོད་
པས་དེར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གཞོད་
པས་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་བལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྡེ། རྟགས་ཀུན་རང་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྡོམ་
ནས་བསྐྱབ་བྱ་འགོག་ན་སྐྱོན་ཅན་དང་སྐྱབ་ན་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་དབྱེད་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མེད་ན་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མི་
འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་འདིར་ཆད་མས་རྟགས་པ་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བྱས་པས་
སྐྱ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གཞོད་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་འགལ་བ་འདིར་ནི་བསྐྱོན་
བཅོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞོད་པ་འབའ་ཞིག་གི་སྐྱོན་ས་དེ་འདྲའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན།
ལུང་དོན་བཀག་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་ལུང་དོན་བཀག་པ་དང་རྟགས་གཞན་
ཀྱི་ཆོས་ཅན། གཞན་ལ་ལུང་དོན་བཀག་པར་བྱས་པ་ལའང་མཚུངས་པར་ཐམས་

ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གནོད་འགྱུར་གྱི་སྒྲོན་སོན་གནས་སོ། །ད་རང་གི་སྡེ་པས་
ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་འགོག་པ་དེ། གལ་ཏེ་ཚོལ་བས་བསྐྱར་བཅོས་ཁས་
བླངས་པའི་ཕྱིར་བསྐྱར་བཅོས་ལས་མཐོང་བའི་དོན་མ་ལུས་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་
བླངས་དགོས་སོ་ཞེས་རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་ཟེར་རོ། །ལུང་ལས་བཤད་པའི་དཔེ་དང་གཏན་
ཚིགས་མ་གྲུབ་པར་སྐྱབ་སྡེ་བརྗོད་པའི་རག་ཚེས་ཅན། དམ་བཅའ་ཡིན་པར་ཐལ་
བར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་
རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའ་མ་ཡིན། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་
ཡིན་པ་སེལ་བའི་དོན་དུ་ཕྱོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རིགས་སྒྲིབ་འདོད་པར་སྒྲོས་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཚེས་ཅན། བྱོད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་འདོད་པ་
ཞེས་པའི་ཚིག་ལས་ཕྱོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་རིགས་པས་བྱོབ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཚོལ་
བས་བསྐྱབ་བྱར་མི་འདོད་པས་བསྐྱབ་བྱ་མིན་ཞེ་ན། ཚེས་གཞན་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་
སྟགས་གྱི་ལུང་དོན་ཡང་ཚེས་ཅན། སྒྲིམ་རྟག་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པར་ཐལ།
དེར་ཚོལ་བས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པས་བྱོད་ལ་གནོད་པས་བྱས་
པ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པས་སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་དེའི་ཚེ། བྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་འབྲེལ་
ཡུལ་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་ན། ཕྱོགས་
གྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་རང་ཉིད་གྱི་སྐྱ་ཡང་ཚེས་ཅན། ཕྱོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཚིག་

ཟུར་དུ་སྒྲོམ་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་གྲལ། བློགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་
གྱུར་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་མི་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དེ།
དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྩོད་པའི་དུས་སུ་སྐྱོལ་བ་རང་ཉིད་བསྟན་བཅོས་ལ་འདོད་པ་
ཅམ་གྱིས་འཇུག་པར་གཤམ་པའི་དོན་དུ་རང་སྐྱོས་པས་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་
ཞེན། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྩོད་པའི་དུས་སུ་སྐྱོལ་བ་རང་
ཉིད་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་མི་རྣམས་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སེལ་
བའི་དོན་དུ་བྱོད་སྒྲོམ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་གྲལ། དེ་འདྲའི་དགོས་པ་འདི་རྒྱ་གར་
ལས་ཡིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བློགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་སྐྱོ་
དེ་སྐྱོལ་བ་རྟོག་ལྟན་དག་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་དོན་
ཡིན་ནམ། སྐྱོལ་བ་སྐྱབ་པོ་དག་དེ་འདྲའི་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་སྐྱོལ་བ་རྟོག་
ལྟན་ཆོས་ཅན། རང་གི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་དོན་དུ་
བློགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རང་སྐྱོས་མི་དགོས་པར་གྲལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་
དེ་ནི་ཆོད་མས་བཀག་པ་མེད་ཅིང་གྲུབ་ན་བྱོད་རང་གི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བསྟན་
བཅོས་འཛིན་པ་གང་གིས་བསྐྱོག་པར་རྣམས་ཏེ་མི་རྣམས་ལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་
དེ་ཆོད་མས་བཀག་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ཅམ་ལས་གང་གིས་བྱོད་བསྟན་བཅོས་ལ་
འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྐྱོལ་བ་སྐྱབ་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་མི་དགོས་

བར་བལ། སྤར་ཡང་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་ལུང་ནི་རང་གི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཛིན་ལ།
 དེ་ནི་ཕྱིས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཏེ་རྒྱ་མཆན་མེད་པར་རང་གི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་ལུང་
 གཞན་འཛིན་པ་ནི་ཅིས་མི་བློ་བློ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱང་ཁྱོལ་
 བ་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པས་དེའི་དོན་དུ་སྤྱོད་མི་དགོས་ན། ཁྱོལ་བའི་འདོད་
 ཡུལ་བསྐྱབ་བྱར་ཤེས་བའི་དོན་དུ་ཡང་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་
 སྤྱོད་ཀྱང་ཁྱོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱོགས་ཀྱི་མཆན་
 ཉིད་འདིར་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། ཁྱོལ་
 བས་མི་འདོད་པའི་ལུང་དོན་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའོ་ཞེས་
 སྤྱོད་ཀྱི་ལོག་པར་རྟག་པ་བས་ལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟེ་ལ་རྟལ་པར་
 ཐལ། བྱས་པ་དེ་སྤྱོད་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་ལ་གཞོད་པས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་། དེ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་མིན་
 པ་དང་། བྱས་པས་དེ་ལ་གཞོད་པས་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་
 བ་རྟགས་གཞན་གྱིས་དེ་ལ་གཞོད་པས་ཀྱང་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་
 ལ་གཞོད་པའི་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་
 རང་གི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་སྤྱོད་བཏགས་པས་བྱས་པའི་བྱེད་པར་ཅན་དེ་དག་ཅོད་
 གཞིའི་ཆོས་སྤྱོད་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་ཁྱོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་དུ་གྲགས་
 ཤིང་གྲུབ་པའི་ཅོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་དག་ནི་བཟུང་བའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་
 བཟོད་དོ་ཞེས་རང་སྟེ་གཞན་དག་ནི་ཟེར་རོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོལ་བ་གཉིས་

ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་རྩོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་བཟུང་བའི་དོན་དུ་ཕྱོགས་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་
 རང་སྐྱོས་མི་དགོས་པར་བྲལ། རྟོལ་བ་གཉིས་ཀ་ས་རྩོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་གྱི་
 སྟེང་དུ་བྱུང་བར་གྱི་ཆོས་ལ་དཔེ་བྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་སྐབས་གྱིས་རྩོད་གཞིའི་རྟེན་
 ཆོས་ཅན་ནི་རྟོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་དུ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ།
 རྟོལ་བ་རང་རང་གི་འདོད་པས་བརྟགས་པའི་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ཆོས་
 རྣམས་ལ་རྟོལ་བ་གཉིས་ཀ་རྩོད་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། །ཅི་སྟེ་རང་སྐྱོས་དེས་རྩོད་གཞིའི་
 ཆོས་ཅན་དེའི་རྟོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་ཟིན་པར་བསྟན་པའི་སྒྲིམ་པ་བསྐྱབ་བྱ་
 མིན་པར་བརྟུན་དོ་ཞེས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གྲུབ་ཟིན་གྱི་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་
 ཡིན་པ་སེལ་བའི་དོན་དུ་དེར་རང་སྐྱོས་མི་དགོས་པར་བྲལ། ཕྱོགས་གྱི་མཆོན་
 ཉིད་དུ་སྐྱོས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟེ་ངོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་
 འདི་ཉིད་གྱིས་དོན་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་། བྱི་རྟོལ་
 གྱིས་གྲུབ་ཟིན་དང་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ངོ་བོར་བསྟན་པ་དག་བསྐྱབ་བྱུང་དོགས་པ་ཡོད་
 པ་ཡིན་པས་དེ་སེལ་བའི་དོན་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་དུ་སྐྱོས་པའི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་
 བསྟན་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་འདི་ནི་འབྲས་བྱ་དགོས་པ་དང་ལྷན་པ་འགྱུར་བའི་
 བྱིར་ཏེ། །ཀ་ལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་རང་མཆོན་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་དོན་དུ་རང་
 སྐྱོས་ཅེས། ཕྱོགས་གྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་ཆོས་ཅན། ཆོས་
 ཅན་རང་མཆོན་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་བའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་དེ་
 སྐད་མ་བསྟན་གྱུར་ཕྱོགས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་མ་བྱུང་བྱུང་ཆོས་གྱི་འགལ་བ་ཅུང་

ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ལྟ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་རྟགས་ལ་སོགས་
 པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་དེ་དེ་དག་ཁོ་ན་སེལ་བྱེད་མ་
 ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་སྟེ་འདོད་ཡུལ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁུབ་པ་དང་ལྟོག་
 པ་སྟེ་རྟོག་པས་མི་འདོད་པའི་དོན་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཉ་ཅང་ཁུབ་ཆེས་
 པའི་སྒྲིན་དག་སྟོང་བའི་བྱིར་དུ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཚིག་དེ་དག་གིས་
 མ་ཁུབ་ཁུབ་ཆེས་གང་དང་གང་གིས་སེལ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱི་རང་ཉིད་དང་ཁོ་ནའི་ཚིག་ཕྱད་དང་ངོ་བོའི་དང་མ་བསལ་བ་དང་བཅས་པ་དག་
 ཆོས་ཅན། ལྟོག་པ་སྟེ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ཁུབ་ཆེས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཅི་རིགས་ནས་རྟོག་པས་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་མ་
 ཡིན་པ་དང་། བྱི་རྟོག་ཀྱིས་གྲུབ་མ་ཟིན་དང་། མདོན་རྗེས་ཀྱི་ཆད་མས་བསལ་བ་
 རྣམས་ཕྱོགས་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
 འདོད་སྒྲུས་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མ་ཁུབ་པ་སེལ་བར་བྱེད་དེ། དག་
 ཏུ་དངོས་སུ་མ་སྒྲུས་ཀྱང་རྟོག་པའི་བཞེད་བས་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་དོན་
 ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཚིག་དེ་དག་མ་
 ཁུབ་ཁུབ་ཆེས་དག་སེལ་བའི་དོན་དུ་སྟོས་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དོན་དམ་པར་
 ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་བཞེད་ཅེ་ན། རྟོག་པས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་
 པ་དོན་དམ་པར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྟོབ་དཔོན་བཞེད་དེ། རིགས་སྟོ་ལས།
 བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ནི་ཕྱོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ། །དེ་

འདྲ་དེ་དོན་དམ་པར་སྤྲེགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་རྩི་ལྟར་འགྲུར་ཞེན། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། སྤྲེགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རང་ཉིད་ཅེས་སྤྲེགས་ཀྱི་ཆོག་དེ་དག་གི་བསལ་
བུའི་དོན་དེ་རྣམས་སྤྲེགས་ཉིད་དུ་མེད་དེ། ཆོད་མས་བསལ་བའི་དོན་སྤྲེགས་ཡིན་
པར་འདོད་པ་ལ་གཞིན་པ་འབབ་པའི་སྤྱིར་དང་། ལྷག་མ་སྤྱིར་རྒྱལ་གྱིས་གྲུབ་ཆེན་
དར་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་དར་རྒྱལ་བས་མི་འདོད་པ་དར་དག་དུ་སྐྱས་པ་
ཅེས་གྱིས་དོན་དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱུང་བས་སྤངས་ཞེས་པའི་མཆན་ཉིད་འདྲུག་པ་
མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྲེགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རང་ཉིད་དར་འདོད་པ་ཞེས་
པའི་ཆོག་གིས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་དགས་མ་གྲུབ་པ་ད་ལྟ་རྒྱལ་བས་
བསྐྱབ་བྱུང་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་སེལ་བའི་དོན་དུ་ཁོ་ན་སྒྲོས་པ་དོན་
མེད་དོ་ཞེན། ཀུན་ལས་བདུས་སུ་སྤྲེགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་རང་ཉིད་དར་འདོད་པ་
བརྗོད་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། བསྐྱར་བྱ་བ་བྱུང་གཞི་སྟོན་པའི་ཆོག་དུ་མ་འབྲེལ་ན་
ཁྱོད་གྱིས་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་གི་དོན་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་དགས་མ་གྲུབ་
པ་ད་ལྟ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་དེ། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་བསྐྱབ་བྱུང་
འདོད་པ་སྤྲེགས་ཡིན་ཞེས་པ་ཅེས་གྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཁྱོད་
གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་དགས་མ་གྲུབ་པ་ད་ལྟ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་
རྟོགས་པར་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་དུས་གསུམ་གྱི་ཡུན་དུ་གྲུབ་པའི་བྱེད་པའི་རྒྱུན་གྱི་
མཐའ་ཅན་གྱི་བསྐྱར་བྱ་བ་བྱུང་གཞི་སྟོན་པའི་ཆོག་དུ་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར། དེའི་སྤྱིར་
ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་མ་སྒྲོས་ན་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་དགས་མ་གྲུབ་པ་ད་ལྟ་

བསྐྱུ་བ་བྱུར་འབྱུར་བའི་སྒྲིམ་དེ་འོང་བར་གཟིགས་ནས་ད་ལྟ་ལས་དུས་གཞན་མ་
 འོངས་པ་ན་བསྐྱུ་བ་བྱུར་འབྱུར་བའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ད་ལྟ་བསྐྱུ་བ་བྱུ་ཡིན་པ་
 བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲིམ་དཔེ་ན་གྱིས་ཀུན་བརྟུས་སུ་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་བཤད་པ་
 ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདོད་པའི་ཆོག་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཕྱི་མིར་ཅན་གྱིས་སྒྲིམ་གྱི་ཀ་ཏ་བ་
 དེ་ལྟའི་དུས་གོ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་འདྲའི་ཀ་ཏ་དེས་སྐྱུ་བ་བྱེད་དུ་
 བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ད་ལྟ་བསྐྱུ་བ་བྱུ་ཡིན་པ་སེལ་ཏེ། དེ་ད་ལྟ་བསྐྱུ་བ་
 བྱུར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཆོག་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཕྱི་མིར་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་
 ཀ་ཏ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་བརྟུས་སུ་བློགས་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་
 ཁྱོད་འདོད་ཆོག་ལ་ད་ལྟའི་དུས་གོ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱུ་བ་
 བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ད་ལྟ་བསྐྱུ་བ་བྱུ་ཡིན་པ་སེལ་བའི་ཡན་
 ལག་མིན་པར་བཤད། ཁྱོད་འདོད་ཆོག་ལ་ད་ལྟའི་དུས་གོ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་མ་འོངས་པའི་ཡུལ་ཅན་བསྟན་བྱ་བ་བྱེད་གཞི་སྟོན་པའི་ཆོག་ཏུ་
 འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མ་འོངས་པར་བྲིད་བྱེད་བྱུ་བའི་སྐྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཀུན་བརྟུས་སུ་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་སྒྲིམ་ན་རིགས་སྒྲིམ་ཡར་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་སྒྲིམ་
 དགོས་ཏེ། མ་འོངས་པར་བྲིད་བྱེད་བསྐྱུ་བ་བྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རིགས་
 སྒྲིམ་བློགས་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་འདོད་པར་གྱུར་པའི་ཆོག་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ནི་
 ཕྱི་མིར་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་གྱི་ཀ་ཏ་བ་དེ་ད་ལྟའི་དུས་གོ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ཉིད་དུ་འདོད་པ་
 ཡིན་ཏེ། བསྟན་བྱ་བ་བྱེད་གཞི་སྟོན་པའི་ཆོག་ཏུ་མ་འབྲེལ་བའི་འདོད་པ་ཞེས་པའི་

ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཁྱེད་ལ་ཡོད་པའི་ན་ཁྱེད་མིང་ཅན་གྱི་རྒྱུན་ཀ་ཏ་བ་དེ་
ཡིས་བསྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་དང་གཏན་ཆོག་ས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་ད་ལྟ་
བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་འགོག་ནུས་ཏེ། ཁྱེད་ལ་ན་ཁྱེད་མིང་ཅན་གྱི་རྒྱུན་ཀ་ཏ་བ་དེ་ད་
ལྟའི་དུས་གོ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་དུ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཆོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་བསྐྱབ་
བྱར་སྟོན་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་རིགས་སྒྲོར་ཁོ་ན་སྒྲོས་དགོས་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཡང་བྱོགས་གྱི་མཆོན་ཉིད་གྱི་རང་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། ཆོལ་བས་འདོད་པ་
ཅུམ་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་གཤམ་པའི་དོན་དུ་ཁྱེད་སྒྲོས་པ་ཡང་མི་
རིགས་པར་བཤམ། ཁྱེད་དེ་འདྲའི་དོན་ཚོད་བྱེད་མིན་པའི་བྱིར། དེའི་རང་ཉིད་གྱི་
སྒྲུ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་ཀུན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཆོལ་བ་བདག་ཉིད་གྱིས་
འདོད་པའི་འདོད་ཡུལ་དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་བཤམ། ཁྱེད་ལ་བསྟན་བྱ་
ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་ལས་གཞན་ཁྱེད་གྱི་བསྟན་བྱར་མི་འབྲད་པ་དེས་ནའི་བྱིར།
སྟར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་མཇུག་བསྟུས་ཏེ་སྟོན་པ་དེ། རང་ཉིད་གྱི་སྒྲུ་ཆོལ་བའི་
འདོད་ཡུལ་བསྐྱབ་བྱར་བསྟན་པ་དེས་ན་ཆོལ་བས་མི་འདོད་པའི་རྟག་པ་ནུམ་
ཡོན་ལ་དོན་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒྲུ་མི་རྟག་སོགས་ཆོལ་བས་འདོད་པའི་དོན་ལ་
བྱས་པས་གཞོན་པ་ཡིན་ན་ཡང་སྒྲུ་མི་རྟག་སྐྱབ་གྱི་བྱོགས་བསལ་བ་དང་གཏན་
ཆོག་ས་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོལ་བས་ཇི་ལྟར་འདོད་ཡུལ་དུ་
བྱས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སྒྲུ་མི་རྟག་པ་ལ་གཞོན་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་བསྟན་ཏེ། །དེ་
དག་གིས་རང་སྒྲུ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ནས་ད་མ་བསལ་བ་སྒྲོས་པའི་དགོས་

བ་སྟོན་པ་དེ་སྤར་ཆོལ་བས་ཁས་སྤངས་པ་བཟུང་ངོ་ཞེས་པའི་ཆོལ་བས་བསྐྱབ་
 བྱར་ཁས་སྤངས་པ་དེ་ཡང་མདོན་རྗེས་གྱི་ཆོད་མ་དག་གིས་བཀག་པ་མེད་པ་ཡིན་
 བར་སྟོབ་དཔོན་འདོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ་ཀུན་བདུས་སུ། མདོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་
 དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟེན་ལའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །
 ཅིའི་ཕྱིར་ཆོད་མས་བསལ་བ་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མདོན་
 སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཆོད་མས་བསལ་བ་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་བྱེད་པ་འདུག་
 པའི་རྟེན་ནམ་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ནི་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་
 བསལ་མེད་པ་ཞིག་ལ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆོད་མས་བསལ་བ་
 ཕྱོགས་མ་ཡིན་ན་ཆོད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཆོད་མས་བསལ་བའང་གཉིས་སུ་ངེས་
 མོད་ཆོད་མས་བསལ་བ་བཞིར་ཇི་ལྟར་གྱུར་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་ཆོས་
 ཅན། ཆོད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་ཀྱང་ཆོད་མས་གཞོད་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་བཤད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞོད་བྱེད་ཆོད་མ་ལ་མདོན་སུམ་གཅིག་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་
 ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཡིད་ཆེས་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་གསུམ་དུ་དབྱེ་
 བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བསལ་བ་བཞིར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་ཆེས་
 དང་གྲགས་པ་གཉིས་རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་བ་ཡིན་ན་དེའི་རྟེན་རྟགས་གཉིས་པོ་དེ་
 རྟགས་གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། སེལ་བྱེད་ཆོད་མ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཆོལ་བས་ཆོད་མར་
 ཁས་སྤངས་པའི་ཆོལ་བའི་རང་ཆོག་དང་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ཆོད་
 མར་ཁས་ལེན་པ་པོའི་སྟོང་ར་བྱོད་གཉིས་འབྲས་རྟགས་སུ་འདུ་སྟེ། རང་ཉིད་ཆོད་

མར་ཁས་ལེན་པ་པོས་རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་གྱི་འབྲས་བུར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་སྒྲོ་
 བས་རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་ལུགས་པར་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །འགྲོ་བ་ལ་
 གྲགས་པའི་ལུགས་རྣམས་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་
 ཆོས་ཅན། རི་བོར་ཅན་སྒྲ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུ་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་སྒྲ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་
 རུ་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་གལ་ཏེ་སེལ་བྱེད་སྐབས་གྱི་ཡིད་ཆེས་ཞེས་
 པའི་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། རང་ཆོག་སྒྲ་བ་པོའི་སྒྲོལ་བ་བདག་དང་སྒྲོལ་བས་
 ཆོད་མར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་གཞན་ཆོས་ཅན། སྒྲོལ་བས་
 ཡིད་ཆེས་གྱི་གནས་སུ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དོན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
 བཞིན་དུ་ཆོད་མས་ངེས་པ་དང་ལྟན་པའི་སྒྲོ་བས་རང་ཆོག་དང་བསྟན་བཅོས་
 བརྗོད་པར་སྒྲོལ་བས་མཛོན་པར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེའི་བྱིར་ན་རང་ཆོག་
 དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སེལ་བྱེད་སྐབས་སུ་ཡིད་ཆེས་ཞེས་གཞོན་བྱེད་གཅིག་ཏུ་
 བསྟན་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་། སྒྲོལ་བས་ཆོད་མར་ཁས་
 སྒྲུངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲོལ་བའི་རང་གི་ཆོག་དང་སེལ་བྱེད་
 སྐབས་སུ་ཡིད་ཆེས་ཞེས་གཞོན་བྱེད་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ནས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བཤད་པ་
 ལ་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྒྲོལ་བའི་རང་ཆོག་གཉིས་སྒྲོལ་བས་རང་གི་
 བསྟན་བུའི་དོན་གྱི་འབྲས་བུར་ཁས་སྒྲུངས་པར་མཆོངས་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
 དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་མོད་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་

འདྲའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཚྲིལ་བའི་རང་གི་ཚེག་དང་སེལ་བྱེད་
 སྐབས་སུ་ཡིད་ཆེས་ཞེས་གཞོན་བྱེད་གཅིག་དུ་བསྟུས་ནས་ལྷན་ཅིག་བཤད་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། རི་ལྷར་ཚུད་པའི་སྐབས་སུ་ཚྲིལ་བ་བདག་གི་ཚེག་ཚད་མར་
 ཁས་ལེན་པ་མིན་ན་གཞན་ལ་དོན་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་ཚྲིལ་བ་བདག་གི་ཚེག་འདུག་
 བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་མི་བརྟེན་ནས་ཁས་ལེན་
 ན་བསྟན་བཅོས་དེར་གྲགས་པའི་ཤིན་དུ་ཤྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པ་ཡང་མི་
 རིགས་སོ་ཞེས་ཁྱོད་ཚྲིལ་བའི་རང་ཚེག་དང་ནུས་པ་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཁྱོད་ཚྲིལ་བའི་རང་ཚེག་དང་ནུས་པ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་
 ལ་ཡང་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚྲིལ་བའི་རང་ཚེག་དེ་ཚུད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་
 པས་ཚྲིལ་བས་ཚད་མར་ཁས་ལེན་བྱངས་པ་ཅུས་ཀྱིས་གཞོན་སྐབ་དུ་འདུག་པ་བཞིན་
 དུ་གང་ལ་བསྟན་བཅོས་ཁས་ལེན་བྱངས་ནས་དབྱེད་དགོས་པ་དེའི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་ཚེས་
 ཅན་ཅིད་ལ་ཁྱོད་གཞོན་བྱེད་དམ་སྐབ་བྱེད་ཡན་ལག་དུ་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་
 ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་འདི་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཚྲིལ་
 བའི་ཚེག་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་པོ་འདི་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་ལ་གཞུང་བུའི་
 དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་ཚད་མས་བསལ་བའི་དཔེ་བརྗོད་པ་དག་
 གྱུར་མཚུངས་པ་ཅིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་དེ། ཁྱོད་གཉིས་ཚྲིལ་
 བས་ཚད་མས་ཁས་ལེན་བྱངས་པ་ཅུས་ཀྱིས་གཞོན་སྐབ་དུ་འདུག་པར་མཚུངས་པའི་
 བྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། གཞུང་བུའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་

པའི་ཆོག་དེ་རང་ཆོག་འགལ་བ་དང་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་གཉིས་ཀའི་དཔེ་
 བརྗོད་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བུའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆོད་མ་རྣམས་ཡོད་པ་མིན་ན་
 བསྟན་བཅོས་དང་ཆོལ་བ་རང་ཆོག་གཉིས་ཆོལ་བས་ཆོད་མར་ཁས་སྤངས་པ་
 ཅུམ་གྱིས་རང་གི་དོན་ལ་མི་སྤྱི་པའི་ཆོག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདིའི་
 སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཆོད་མ་དེ་བསྟན་བཅོས་འབའ་ཞིག་གིས་མི་གྲུབ་ན་ལུང་དང་
 འགལ་བའི་དཔེ་བརྗོད་དུ་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། གཞལ་བུའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆོད་མ་དག་
 མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། རང་ཆོག་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བའི་
 དཔེར་བརྗོད་ཡིན་ཏེ། ཆོག་རང་ཉིད་གྱིས་རང་གི་རྣམ་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་
 ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་ནི་ཕྱོགས་མཆོན་ཅུམ་
 བསྟན་པའི་དཔེར་བརྗོད་ཡིན་ཏེ། ལུང་དང་འགལ་བ་དམ་བཅའ་དངོས་མ་ཡིན་
 བས་ལུང་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་དངོས་དང་ཁྱོད་དམ་བཅས་པའི་ཤུགས་
 ལས་འོངས་པའི་ཆོད་མས་རང་གི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུ་ལ་གཞོད་པར་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར། ལུང་དང་འགལ་བ་དེ་ལ་བསལ་བའི་དཔེ་ནི་དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་མ་འོངས་
 པ་ན་བདེ་བ་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། ལུང་དང་འགལ་བའི་
 དམ་བཅའི་བསལ་བའི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་ལུང་གིས་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་ལུང་
 དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་
 སྟེང་དུ་ལུང་དང་འགལ་བ་དམ་བཅའ་ན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ཅིར་ཡང་མ་འགྱུར་
 ཏེ་ལུང་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལུང་ཁས་སྒྲུངས་ན་ཅིར་འགྱུར་ཞེན། ལུང་ཁས་སྒྲུངས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་
 མིན་པའི་དངོས་པོ་སྐྱེ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་བྲག་པས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཏུ་སྒྲིལ་བྱི་བསྐྱེད་བཅོས་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ཏུ་པ་ནམ་ཡོན་དུ་ཁས་སྒྲུངས་ནས། སྤྱིས་བསྐྱེད་བཅོས་དང་
 འགལ་བ་སྐྱེ་ཏུ་པ་ནམ་ཡོན་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་མ་ངེས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ཏུ་
 པ་ནམ་ཡོན་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་ཅིང་དམ་བཅུས་ན་ཡང་། བྱེད་བྲག་པས་སྐྱེ་ཏུ་
 སྒྲིལ་བྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ཏུ་པ་ནམ་ཡོན་དུ་དམ་བཅུས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་མི་
 ཏུ་པ་ཡིན་པར་ཚད་མས་མ་ངེས་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མི་ཏུ་པ་ཡིན་པར་དམ་བཅུས་པ་ལ་
 གཞོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཕན་ཚུན་གོགས་བྱེད་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ཁྱོད་
 གཉིས་པོ་དག་དམ་བཅུས་འགལ་བ་རྣམས་པ་མཚུངས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་
 ཡང་སྤྱེ་ཁྱོད་ཀྱང་སྐྱེ་ཏུ་པ་ནམ་ཡོན་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅུས་པ་དེའི་ཆེ་སྐྱེ་ཏུ་པ་
 ནམ་ཡོན་དུ་དམ་བཅུས་པའི་བྱེད་བྲག་པའི་རང་ཆོག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 དཔེར་ན་ཁོ་བོའི་མ་མོ་བཤམ་མོ་ཞེས་པའི་རང་གི་ཆོག་སྤྱི་གཉིས་ཕན་ཚུན་
 གོགས་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་དམ་བཅུས་
 འགལ་བ་དེ་དག་གང་ལ་རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་ནི་གཞན་རྒྱབ་རྟེན་
 ཆད་མ་མེད་པའི་དོན་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། གང་ཆད་མས་རྒྱབ་པའི་དོན་དེ་
 ནི་ཆད་མས་མ་རྒྱབ་པའི་དོན་ལས་ཆེས་སྤྱི་བས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་རི་
 སྐད་བཤད་པའི་དེ་ལྟ་མིན་པར་ལུང་ཅམ་གཞོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་འདོད་ན། བྱེད་
 བྲག་པས་སྐྱེ་ཏུ་སྒྲིལ་བྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ཏུ་པ་ནམ་ཡོན་དུ་དམ་བཅུས་པ་

ཆོས་ཅན། སྐྱ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་རེས་བཞིན་དུ་རེ་བ་པ་བཅའ་
བ་ལ་རྗེ་ལྷར་གཞོན་དེ་མི་གཞོན་པར་བཤམ། དེ་དང་ཁྱོད་གཞིས་དམ་བཅའ་འགལ་
བ་ནུས་པ་མཆུངས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་སྐྱ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མ་ཡིན་པར་རྗེ་
བཞིན་དོན་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་རེས་ནས་སྐྱ་རྟག་པ་ནམ་ཡོན་མ་ཡིན་
པར་བཤམ་བཅུས་པ་ལ་རྗེ་ལྷར་གཞོན་དེ་མི་གཞོན་པར་བཤམ། དེ་རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་
ཅན་ཡིན་ལ་ཁྱོད་རྒྱབ་རྟེན་རིགས་པ་དང་བཤམ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རིགས་
པ་དང་བཤམ་བ་མ་གྲུབ་སྟེ་ལུང་གིས་གྲུབ་བོ་ཞེས། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ལུང་རྣམས་
ཆད་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤར་ཉིད་ནས་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་རྣམ་པར་བསྟོག་ཟིན་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ལུང་གིས་མི་གཞོན་པ་དེའི་
བྱིར་ན་ལུང་ཆད་མར་ཁས་སྤངས་པས་དབྱེད་དགོས་པའི་ཆོས་ཅན་དག་ལ་ལུང་
དང་འགལ་བའི་སྟོན་འདི་འདུག་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྷར་ན་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ལུང་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འདུག་ཅིང་ཆོས་
ཅན་ལུང་གིས་གྲུབ་པ་ལ་ལུང་གཞོན་བྱེད་དུ་འདུག་པ་དེས་ན། རྟོལ་བས་ཆད་
མར་ཁས་སྤངས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པའི་སྟོ་རོར་རྗེས་
དཔག་ལས་བྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟོ་རོར་རང་དང་འགལ་བའི་དོན་
ལ་གཞོན་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་གང་གིས་མཛོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྗེས་དཔག་ལས་བྱི་
རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་། ཀྱན་བརྟམ་སུ་མེལ་བྱེད་གྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་
སུ་ཁྱོད་རྗེས་དཔག་ལས་བྱ་དང་དུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷར་

དུ་བྱས་པ་དེ་ཁྱོད་རྗེས་དཔག་དང་གཞོན་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་བསྟན་པའི་
 ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་དེ་རྗེས་དཔག་དང་གཞོན་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་
 པར་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་རྗེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་དེ་ལྷ་མིན་ན་
 བསྟན་བཅོས་དེ་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་རྗེས་དཔག་
 ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྷ་ན་ཀུན་བདུས་སུ་སེལ་བྱེད་གྱི་
 དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་
 རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་དགོས་པ་ཏུ་ཅང་ཐལ་ཆོས་པར་
 འགྱུར་ལ། བསྟན་བཅོས་དེ་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བའི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་ཁོ་
 ཅར་རྗེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་
 གི་དབྱེ་བ་གཞན་རྣམས་ནི་རྗེས་དཔག་གི་ནང་དུ་འདུས་པས་ལོགས་སུ་བསྟན་མི་
 དགོས་སོ་ཞེས། དེ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་ཤིག་
 དུ་བྱས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་དེ་རྗེས་དཔག་གི་ནང་དུ་
 འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་དེ་འབྲས་རྟགས་གྱི་ནང་དུ་འདུས་སོ་ཞེས་སྐར་
 བསྟན་ཟེན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ན་རིགས་
 སྒྲོར་ཆོག་བསྟན་བཅོས་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན།
 རིགས་སྒྲོར་རང་གི་ཆོག་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན།
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱབ་དྲེན་ཆོད་མ་མེད་པའི་རང་ཆོག་འགལ་བ་ཅུས་བརྗོད་པ་ནི་
 ཡན་ཚུན་གོགས་བྱེད་པ་ཅུས་ཡིན་གྱི་གཞོན་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཚོལ་བ་དེས་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་
ན་བསྟན་བཅོས་ལ་ལྟོས་པ་དང་མི་ལྟོས་པའི་ཚེས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་བསྟན་
བཅོས་གཞིར་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་དེ་ཚད་མར་མི་འདོད་པའི་
ཚེ་གཞིར་བྱེད་ཡིན་ནམ་ཅི་བསྟན་བཅོས་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཚེས་ཅན་ལ་གཞིར་བྱེད་
ཡིན་དེས་པས། གལ་ཏེ་སྒར་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱིས་བསྟན་བཅོས་
དང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་ན་ཚོལ་བའི་རང་ཚིག་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བསྟན་
བཅོས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་རང་ཚིག་དང་གཞིར་ཚུལ་བྱ་དང་མེད་པར་འགྱུར་བར་
བལ། ཁྱོད་དང་འགལ་བ་ཡང་རང་ཚིག་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཚོལ་བས་
ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཚེས་ཅན། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་
སྟུང་གས་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བལ། སྒྲིམ་བུའི་འདོད་པ་
ཅམ་གྱིས་ཚད་མར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚེས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ལུང་
གཞིར་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་དེས་ན་མདོན་རྗེས་ལ་རབ་དུ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་
དོན་དག་ལ་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་ཡིན་པས་དོར་ནའང་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
གྱི་མཐོ་རིས་ལ་སོགས་ཤིན་དུ་སྟོན་གྱུར་དག་ལ་དཔྱོད་པ་ན་བསྟན་བཅོས་ཚད་
མར་འདོད་དགོས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་མི་འདོད་ན་དེ་དག་ལ་དབྱུང་པ་
ཉིད་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིན་སྟོན་ལ་སྟོན་པ་ན་ཡང་ལུང་གང་རུང་རུང་ཁས་
ལེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ལ་རིགས་པས་བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་དགོས་ལ་ལུང་
འདི་ལ་ཡང་རིགས་པས་བརྟན་ཅིང་དབྱུང་པ་ན་པལ་ཆེར་ནི་སྟུང་ཉང་འགལ་བ་

བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཆགས་སོགས་ཆོས་མིན་སྟེག་པའི་རྩ་བར་
བསྟན་ནས་སྒྲུབ་ཡང་གང་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་བྱས་ཀྱི་ཆོས་མིན་སྟེག་པ་དག་པར་
འགྱུར་བའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

འོ་ན་རྟོགས་ལྡན་གྱིས་ལུང་རིམ་ལྟར་འདྲ་བ་ཞིག་ཆད་མར་ཁས་ལེན་ཞེ་ན།
རྟོགས་ལྡན་གྱིས་ལུང་ལ་རིགས་པས་དབྱུད་ནས་འཇུག་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ།
མཐོང་བ་མཐོན་སྟོག་སྟོན་པ་ལ་མཐོན་རྗེས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་ཅིང་གཞོན་པ་
མེད་པ་དང་མ་མཐོང་བ་ཤིན་སྟོག་དག་སྟོན་པ་ལ་རང་ཆོག་འགལ་བས་གཞོན་པ་
མེད་པའི་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་དེ་ཆད་མར་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་གིས་ཁས་སྒྲུངས་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་
བསྟན་ནས་འགྲོ་ལ་གྲགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་གྲགས་པའི་བསལ་བ་སྟོན་པ་དེ།
ཟླ་བ་ཞེས་སོགས་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱར་རུང་བ་ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་
དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་པ་ལ་གཞོན་པར་འགྱུར་དེ། ཁྱོད་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་
གྲུབ་པ་བཀག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་སྟེས་བུའི་འདོད་པ་ཅམ་
དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྗོད་བྱེད་དུ་རུང་བ་
ལ་གཞོན་པ་མེད་པའི་དག་ཟླ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། རི་བོང་ཅན་ལ་
སོགས་པའི་དོན་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་གྲགས་པས་
གཞོན་དེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་རུང་ཡིན་པར་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་
འདོད་པ་རྣམ་རྟོག་ཡིད་ཆེས་ཤིང་གཏིང་ཚུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདོད་ཀྱིས་པའི་སྒྲིམ་བརྩོད་རུང་ལ་ཅི་ཕྱིར་གྲགས་པ་ཞེས་བརྩོད་
 ཅེ་ན། འདོད་ཀྱིས་པའི་སྒྲིམ་བརྩོད་རུང་གི་ཆོས་དེ་ཆོས་ཅན། གྲགས་པའི་སྒྲིམ་
 བཏགས་ནས་བརྩོད་པ་ལ་ཀྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གྲགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རྟོག་
 ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་བ་སྒྲིང་ལ་སྒྲིམ་པ་སྒྲེ་དེས་གྲུབ་པའི་ཀྱ་མཆན་གྱིས་ཁྱེད་ལ་
 གྲགས་པ་ཞེས་བཏགས་ནས་བརྩོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བརྩོད་རུང་དེ་བརྩོད་མི་
 རུང་དང་དངོས་སུ་འགལ་བས་དེས་དེ་ལ་གཞོད་པར་རིགས་སོད་མའོན་རྩེས་དང་
 ལུང་རྣམས་ནི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲིང་བའི་དོན་དང་འགལ་བ་མེད་པས་དེས་དེ་ལ་རྩེ་
 ལྟར་གཞོད་ཅེ་ན། ཕྱོགས་གྲུང་ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་གྱིས་སྒྲིམ་ཞབས་འགར་
 མའོན་རྩེས་སོགས་གྱིས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲིང་བའི་དོན་ལ་གཞོད་པར་བཤད་པ་
 དེ་མའོན་རྩེས་སོགས་གྱི་ཆོད་མ་དངོས་གྱིས་གཞོད་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཁྱེད་གྱིས་མའོན་སུམ་རྩེས་དཔག་སོགས་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་དེ་ལ་འཇལ་
 བྱེད་མའོན་རྩེས་སོགས་གྱི་སྒྲིམ་མིང་གིས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་མའོན་རྩེས་སོགས་
 གྱིས་གཞོད་པར་བརྩོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་སྒྲིམ་བརྩོད་བྱ་ཉིད་དོན་ལ་བཀག་མེད་
 ཕྱིར་ཅེས་པའི་གཞུང་འཇུགས་པ་དེ། སྒྲིམ་བུའི་འདོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་
 བ་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་པ་སོགས་གྱི་སྒྲིམ་ཆོས་ཅན། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྩོད་རུང་དུ་འཇུག་
 པ་འགག་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་བུའི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རི་
 བོད་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་ལ་སོགས་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་དོན་སྒྲིམ་ཆོགས་པ་ཆོས་ཅན།
 སྒྲིམ་བརྩོད་བྱས་དང་མ་བྱས་པའི་རྩོད་བྱེད་གྱི་སྒྲིམ་རྣམས་གྱིས་བརྩོད་དུ་རུང་སྒྲེ། རྟོག་

ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྒྲུབ་བྱུང་བ་བརྟུགས་
 པའམ་འབྱུང་འབྱུར་བ་བརྟུགས་བྱས་པའི་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་ཡིས་བརྟུགས་བྱུང་བུར་
 བ་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་མི་
 ས་བྱུན་ཕྱོགས་སྐུལ་ཐུག་གཞིན་པ་སྟེ་འགོག་པར་འབྱུར་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་
 དོན་ཅམ་ཐམས་ཅད་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་སྐྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྟུགས་བྱུང་བར་སྟོབ་དཔོན་
 བཞེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། རི་བོང་ཅན་གྱི་སྐྱ་རྒྱུ་མཐུན་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་ཡུལ་ན་
 ཡོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རྟུགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་གང་ཡིན་དེ་ནི་དཔོན་སུ་གྲགས་པ་
 མེད་ཀྱང་དེས་བརྟུགས་བྱུང་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་དཔོན་པོ་སྟེ་དོན་ལ་རྟུགས་
 བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཀྱན་གྱིས་བརྟུགས་བྱུང་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་སྟོབས་ཉིད་ལས་དེ་ལ་སྟེ་བྱོད་
 རྟུགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཀྱན་གྱིས་བརྟུགས་བྱུང་བུ་འབྲེལ་བ་དེས་ཀའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་
 སྟོབ་དཔོན་གྱིས། གང་ལ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ་སྐྱ་
 ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་སྐུ་
 ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གྲགས་བྱུང་གྲགས་པར་བཞེད་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་
 བཞེད་ན། རི་བོང་ཅན་སྐྱ་བའི་སྐྱས་བརྟུགས་བྱུང་འདིར་གཞིན་བྱེད་དུ་བརྟུགས་པའི་
 གཏན་ཆོག་ཡོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རི་བོང་ཅན་སྐྱ་བའི་སྐྱས་བརྟུགས་མི་བྱུང་དུ་
 སྐྱབ་པའི་སྐུན་དཔེ་མེད་པའི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཉིད་དུ་མི་འབྱུར་བར་

བད་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་ལ་བད་དེ་ཡང་སྐྱེས་པའི་འདོད་པ་ཅུ་ལ་བརྟེན་པ་
 ཡིན་པས་འདོད་ཀྱིས་བའི་སྐྱེ་ཡིས་གྲུབ་པ་སྟེ་བརྟེན་རུང་ནི་དོན་གང་ལ་མི་འགྲུབ་
 པ་མིན་ནོ་ཞེས་སྐྱེ་རུང་གྲགས་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །སྐྱེ་རུང་གྲགས་པ་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་
 ལྟོན་ཏེ། སྐྱེ་ལས་རུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་
 དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་རྗེས་དུ་དཔག་པས་སྐྱེ་བའི་དོན་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་
 རྟོགས་གྱི་དོན་སྐྱེ་བའི་འགལ་བ་ལ་འཁུལ་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་མེད་པར་
 སྤྱགས་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་ཅན་སྟེ་བའི་སྐྱེས་བརྟེན་རུང་དེ་སྐྱེ་ལས་རུང་
 བའི་གྲགས་པ་ཞེས་སྟགས་དེ་ལྟ་བུའི་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་ཁྱོད་གྱིས་སྐྱེ་རུང་གྲགས་པ་ལ་གཞོན་བའི་གྱི་ཆེད་མ་མེད་པར་དངོས་
 སུ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཞན་ཡང་གང་ལ་བྱམ་མོང་ས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ་ཞེས་པའི་ལུང་གི་དོན་རྒྱུ་ལ་གཞན་དུ་བཤད་པའི་སྤྱིར་
 ཡང་ན་ཞེས་སྟོས་ནས། དེ་འདྲའི་ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། རི་བོང་ཅན་སྟེ་བའི་ཞེས་སྟགས་
 འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱེས་བརྟེན་རུང་དུ་སྐྱེ་བའི་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་རྟགས་
 དང་རྗེས་དཔག་མེད་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་ཅན་སྟེ་བའི་སྐྱེས་བརྟེན་རུ་
 རུང་པར་སྐྱེ་བའི་རྟགས་སུ་བཞག་པ་བསམས་ཅད་མཐུན་དཔེ་མེད་པའི་བྱམ་མོང་
 ས་ཡིན་པའི་རྟགས་འབའ་ཞེས་དུ་བསྟན་པའི་སྤྱིར། དེ་ནས་དེ་འདྲའི་ལུང་གིས་དེ་
 ལྟར་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་

མི་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་འདོད་ཅིང་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བད་སྟོན་པ་དེ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོང་ར་རི་བོང་ཙན་གྲགས་པའི་
 དབང་གིས་སྒྲ་པའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པར་བཤལ། ཁྱོད་
 ཀྱིས་གྲགས་པའི་དབང་གིས་སྒྲ་པའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་གང་ཞིག་འདོད་པར་འགྱུར་
 ཏེ་ཅུང་ཟད་གྲུབ་མི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲ་བར་ཆོས་གྲགས་པའི་རི་བོང་ཙན་ཡང་
 གྲགས་པའི་དབང་གིས་སྒྲ་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗོད་ཀྱིས་སྒྲ་བཤམས་ཙན་
 དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་
 འཇིག་རྟེན་ན་སྒྲ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་
 མོགས་བཤད་པ་ཡིན་ན། རི་བོང་ཙན་སྒྲ་པའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅུས་
 པའི་དཔེར་བརྗོད་གཅིག་པོ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་མོགས་དེ་སྐྱད་བསྟན་པར་འགྱུར་
 ལ། དེ་ལྟ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྲུབ་ཆོས་ཙན། རི་བོང་ཙན་སྒྲ་པའི་
 སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅུས་པའི་དཔེར་བརྗོད་གཅིག་པོ་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་
 གྲགས་པས་གཞོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་
 འགལ་ལོ་ཞེས་མོགས་དེ་སྐྱད་བཤད་པ་མིན་པར་བཤལ། རི་བོང་ཙན་སྒྲ་པའི་སྒྲས་
 བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅུས་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གིང་དེ་དག་
 གི་གིང་མིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་གྲགས་པས་གཞོད་དོ་ཞེས་གྲགས་པའི་
 གཞོད་པའི་མཚན་ཉིད་སྟེར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་

འག་ལ་ལོ་ཞེས་སོགས་དེ་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རི་བོར་ཅན་སྒྲ་པའི་
 སྒྲ་པ་ཐོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་སྒྲ་པར་གྲགས་ཅིན་ཞིག་དགོས་པར་
 འདོད་པའི་ལུགས་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། རི་བོར་ཅན་གྲགས་པའི་དབང་གིས་སྒྲ་
 པའི་སྒྲ་པ་ཐོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ག་པུར་
 དང་དཔུལ་ཁུ་སོགས་ལ་ཡང་འཛིག་ཏེན་ན་སྒྲ་པ་མཁན་ལ་སོགས་པས་སྒྲ་
 པའི་སྒྲ་སྒྲིམ་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རི་བོར་ཅན་ཁོ་ན་ལ་
 ཐུན་མེད་མིན་པར་འདུག་པ་ཉིད་ཀྱང་ཅི་སྒྲེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། བདེ་དབང་ཁོ་ན་
 ལས་ཐོད་ཕྱེད་དུ་འདུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ག་ལ་ཏེ་ལ་ལར་ཏེ་རི་ཅན་
 ཁོ་ན་ལ་སྒྲ་པའི་སྒྲ་དེ་ཐོད་ཕྱེད་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་པའི་སྒྲ་དེ་ནི་ཆོས་
 ཅན། རི་ཅན་ལ་དངོས་པོའི་སྒྲོབས་ལས་ཐོད་ཕྱེད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་བཤམ་ལོ། །
 ག་ལ་ཏེ་རི་བོར་ཅན་ལ་སྒྲ་པའི་གྲགས་པས་ཐོད་ཕྱེད་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན་རི་བོར་ཅན་མ་ཡིན་པ་ག་པུར་དང་དཔུལ་ཁུ་སོགས་ལའང་གྲགས་པས་
 ཐོད་ཕྱེད་དུ་འདུག་པ་བསྒྲིག་དུ་མེད་པར་བཤམ། གྲགས་པའི་དབང་གིས་ཐོད་ཕྱེད་
 དུ་འདུག་པ་གང་གི་ག་པུར་ལའང་གྲགས་པས་ཐོད་ཕྱེད་དུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར།
 ག་ལ་ཏེ་བད་སྒྲོད་པའི་སྒྲོ་དོར་ག་པུར་དང་དཔུལ་ཁུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལར་སྒྲ་པའི་
 སྒྲ་དེ་ཐོད་ཕྱེད་དུ་གྲུབ་པས་རི་བོར་ཅན་སྒྲ་པའི་སྒྲ་པ་ཐོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་
 མཐུན་དཔེ་མེད་པ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ག་པུར་དང་དཔུལ་ཁུ་སོགས་ཆོས་ཅན། བད་
 སྒྲོད་པའི་སྒྲོ་དོར་རི་བོར་ཅན་སྒྲ་པའི་སྒྲ་པ་ཐོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མ་

ཡིན་པར་གྲུབ། དེའི་དོར་ལྷ་བའི་སྒྲུབ་དེ་ནི་ཁྱེད་ལ་དངོས་པོའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལས་རྫོང་
 བྱེད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དེའི་དོར་ག་ཡུར་སོགས་ལ་ལྷ་བའི་སྒྲུབ་དེ་
 གྲགས་པས་རྫོང་བྱེད་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ན། ལྷ་བའི་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། དེའི་དོར་
 རི་བོར་ཅན་ལའང་གྲགས་པས་རྫོང་བྱེད་དུ་གྲུབ་པ་བརྒྱུག་དུ་མེད་པར་གྲུབ།
 དེའི་དོར་ག་ཡུར་སོགས་ལ་གྲགས་པས་རྫོང་བྱེད་དུ་གྲུབ་པས་གང་གི་ག་ཡུར་
 སོགས་དང་རི་བོར་ཅན་དུ་རྫོང་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་ཁྱེད་པར་མེད་པའི་བྱིར། གལ་
 ཏེ་བར་སྒྲོད་པ་རི་ཅན་ལ་ལྷ་བའི་སྒྲུབ་དངོས་པོའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྫོང་བྱེད་དུ་འཇུག་
 པ་བརྒྱུག་པ་ཅུ་ཡིན་ནེ་ན། རི་བོར་ཅན་ལ་ལྷ་བའི་སྒྲུབ་དངོས་པོའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 རྫོང་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དངོས་པོ་དེ་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་དེས་པས། གྲུབ་ན་ལྷ་བའི་
 སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་རི་བོར་ཅན་ལའང་དངོས་པོའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྫོང་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་
 བརྒྱུག་པ་མེད་པར་གྲུབ། ཁྱེད་རི་བོར་ཅན་ལ་དངོས་པོའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྫོང་བྱེད་
 དུ་འཇུག་པའི་དངོས་པོ་དེ་གྲུབ་པའི་བྱིར་མ་གྲུབ་ན། ཁྱེད་རི་བོར་ཅན་ལ་དངོས་
 པོའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྫོང་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་བརྒྱུག་ཀྱང་ཉེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་
 གྲུབ། ཁྱེད་རི་བོར་ཅན་ལ་དངོས་པོའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྫོང་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དངོས་
 པོ་དེ་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་མི་འཇུག་པ་
 ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་པ་དེའི་བྱིར་དངོས་པོའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལཱ་ལྔ་པའི་དེས་པ་མེད་
 པའི་བར་ཅན་གྱི་ལྷ་བའི་ཉེས་སོགས་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལས་བྱུང་
 པའི་བརྫོང་རུང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བརྫོང་རུང་བ་དེ་དོན་རྣམས་གཤམས་ཅད་ལ་ཡོད་

པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་རྫོང་བྱེད་དུ་བརྟུག་
བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐྱབ་ཞེས་སོགས་འདོད་རྒྱལ་བའི་
སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་བརྫོང་རུང་བ་ཉིད་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་འགོག་པ་
ལ་ཁྱོད་བརྟུག་སྐྱོར་བ་འགོག་ཏུ་མེད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྩེས་
ལྷ་རྟོག་པ་བརྫོང་རུང་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་གཞོད་པར་བྱེད་དེ། ཁྱོད་འདོད་པ་
ཅམ་གྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་རྫོང་བྱེད་དུ་བརྟུག་བ་དགག་ཏུ་མེད་པའི་བྱིར་
རྩེས་དཔག་མེད་པར་བརྫོང་བ་ཡིན་ལ་ཅོད། གལ་ཏེ་གྲགས་པས་བསལ་བ་ཆད་
པ་ན་དོན་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་ཞེས་སོགས་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྐྱས་བརྫོང་རུང་དུ་སྐྱབ་
པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྩེས་དཔག་མེད་པར་བསྟན་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་
བསྟན་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། རི་ཅན་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་དག་ནམས་སྐྱབ་
བ་ཞེས་སོགས་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྐྱས་བརྫོང་རུང་དེར་འགག་པ་གྲགས་པ་དར་
འགལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་ཞེས་སོགས་འདོད་རྒྱལ་བའི་བརྟུག་ཡི་རྩེས་ལྷ་
འབུག་པའི་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ནམས་ལ་བརྫོང་བྱེད་དོན་མཐའ་ཅིག་ཏུ་དེས་པ་ཡོད་
པ་མིན་ཞེས་བརྫོང་བའི་བྱིར་ དེ་དག་གི་སྐབས་ཀྱི་མཐུག་བསྟུ་བ་ནི། བཤད་མ་
ཐག་པའི་རྒྱ་མཆོན་དེས་ན་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅན་གྱི་སྐྱ་རྒྱ་མཆོན་མེད་པར་
འབུག་པ་འགོག་པའི་དོན་དམ་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་ནམས་ཀྱི་དོན་དོན་དམ་པ་ཉིད་
དུ་སྐྱབ་པ་འགོག་པ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་རྒྱལ་བའི་
སྐྱས་བརྫོང་མི་རུང་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པ་དེས་ན་གྲགས་པའི་རྩེས་དཔག་ཆོས་

ཅན། རྗེས་དཔག་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་སེལ་བྱེད་སྐབས་སུ་དངོས་
 པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལས་སེལ་བྱེད་ཐ་དང་དུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་
 ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ལྷར་དུ་བསྟན་པ་དེ་ཁྱོད་དེ་དང་ནུས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ག་
 དང་དུ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྲུལ་རང་ཆོག་དང་བསྟན་བཅོས་
 གཉིས་རྗེས་དཔག་ལ་ཐ་དང་དུ་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཀུན་བདུས་སུ་དམ་
 བཅའ་ལྷར་སྤྲུལ་གི་དཔེར་བཞེད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པས་
 གཞོད་ཚུལ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་ཅིང་མདོན་སུམ་དང་དངོས་
 པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་ཚུལ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་
 པར་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་འདི་གཉིས་ནི་
 ཆོས་ཅན། ཀུན་བདུས་སུ་དམ་བཅའ་ལྷར་སྤྲུལ་གི་དཔེར་བཞེད་འཆད་པའི་སྐབས་
 སུ་ཁྱོད་གཉིས་ཀྱིས་གཞོད་ཚུལ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་རབ་དུ་བཞེད་
 པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གཉིས་དེ་ལྷར་བསྟན་པ་དེ་ཁྱོད་གཉིས་རྗེས་དཔག་
 དུ་གྱུར་ཐིན་གྱང་མདོན་སུམ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལས་
 སེལ་བྱེད་ཐ་དང་དུ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཇི་ལྷར་བཞེད་ན། ཀུན་བདུས་སུ་གཞལ་བུའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆོད་མ་དག་མེད་
 དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམ་བཅས་པ་ཅུམ་གྱིས་འགལ་བ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ལས་བུར་བའི་གྲགས་
 པ་དང་འགལ་བའི་དོན་སྟོར་ནི་དེ་བོད་ཅན་སྒྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པ་ལྷ་བུའི་ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོན་སུམ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་

དཔག་ཆོས་ཅན། ཀུན་བདུས་སུ་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུབ་གི་དཔེ་བརྗོད་འཆད་པའི་
 སྐབས་སུ་ཁྱེད་གཉིས་ཀྱིས་གནོད་ཚུལ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་
 ཡིན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱེད་གཉིས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་གནོད་
 བརྒྱུ་དུ་འབྱུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱེད་གཉིས་ཀྱི་གནོད་ཚུལ་རྟོགས་པར་སྟོ་
 བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་གྲགས་པའི་བསལ་བ་བསྟན་ནས་མདོན་སུམ་གྱི་བསལ་
 བ་སྟོན་པ་དེ། མདོན་སུམ་གྱིས་གནོད་ཚུལ་འདི་རྟོགས་སྟོ་ཡང་འདི་ལ་ཡང་བརྗོད་
 པར་བྱ་བ་ཡོད་དེ། རྟོགས་པོར་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཆོས་དུ་མའི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་
 གྲགས་པའི་སྒྲིའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞིག་ནི་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་
 བ་ལྟར་གྱི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་སྟོ་ཆོགས་སུ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་དེ་
 ལྟར་དུ་སྒྲུབ་པའི་རང་འཛིན་གྱི་སྟོ་སྟེ་དགོས་པ་ལ་དེ་འབྲའི་ཆོས་སྟོ་ཆོགས་སུ་སྒྲུབ་
 པའི་རང་འཛིན་གྱི་སྟོ་ནི་སྟེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེལ་བྱེད་སྐབས་སུ་མདོན་
 སུམ་དོན་དང་ཞེས་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་གཤམ་མ་འབྲུལ་བ་
 ལ་སྟོ་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྒྲུབ་པར་གྱུར་པའི་སྒྲི་རང་མཚན་དེ་བསྟན་པའི་
 རོན་ནམ་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པར་གྱུར་པའི་དོན་འདི་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན།
 ཁྱེད་སྒྲིའི་སྟེང་དུ་ཡོད་ན་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲིའི་བྱན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཉན་གཤམ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྟོ་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་
 རོན་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། རོན་ཞེས་པའི་སྒྲིས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱེད་སྒྲི་
 དེ་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལྷག་མ་སྒྲིའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་

སྒྲ་ཚེ་གས་པ་ཚེས་ཅན། རོན་ཞེས་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་
བྱས་རྟག་པ་སོགས་ལས་ལྷོག་པའི་མཆན་ཉིད་དམ་པར་བཞིན་ཅན་གྱི་སྒྲའི་སྒྲའི་
ཚེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྒྲའི་སྒྲའི་ཚེས་དེ་ནི་ཚེས་ཅན།
དབང་པོ་སྟེ་མདོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་མིན་ཏེ། རོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མེད་པའི་
རོ་བོ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་མདོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་འཆད་པའི་སྒྲ་བས་
སུ་བསྟན་བྱ་ཞེས་སྟོས་པས་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་མི་རྟག་སོགས་
སྒྲའི་ཚེས་རྒྱུ་མས་མདོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་རྒྱུ་སྒྲའི་
སྟོན་དུ་འོང་ཡང་མདོན་སུམ་གྱིས་གཞོན་པ་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཉན་གཤམ་མ་ལབུལ་བ་ལ་སྟེ་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྒྲར་
བའི་རོན་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་རང་མིང་གིས་མི་བརྗོད། གང་གིས་ན་མཉན་བྱ་ཞེས་པའི་
སྒྲས་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་འདྲའི་རོན་དེ་ཚེས་ཅན། རང་མིང་གི་ཡང་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་
བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་པ་ཀུན་དུ་རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་མིན་
པའི་ཕྱིར། སྒྲའི་ཚུལ་གྱིས་ནི་མཉན་བྱ་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཀྱང་བསྟན་རྒྱས་ལ་མཉན་
བྱ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱ་བའི་དབང་པོའི་
སྟོན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རོན་རང་མཆན་པ་དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཉན་བྱ་ཞེས་ཉན་
གཤམ་གྱི་ཐ་སྟོན་གྱིས་བཏགས་ནས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཉན་གཤམ་
གྱིས་གྲུབ་པ་དེའི་སྟོབས་གྱིས་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་
གིས་མདོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་བསྟན་ནས་འོ་ན་བསལ་བ་དེ་དག་བསལ་གཞི་གང་

གི་སྒྲིབ་དུ་བསལ་སྒྲུལ་ན། སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་དུའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ།
 རང་རྟེན་ལ་ཞེས་པ་འཆད་དེ། ཀུན་ལས་བདུས་སུ་རང་རྟེན་ལ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ཆོས་
 ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྩོད་པའི་དུས་ཀུན་དུ་རྟོག་ལ་བས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་
 བུར་འདོད་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་རང་ལུན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་
 མཐོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཆོད་མས་གཞོད་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུ་ལ་གཞོད་པར་
 འགྱུར་གྱི་རྟོག་ལ་བས་མི་འདོད་པའི་ཆོས་གཞན་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་པས་སྐབས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བུ་ལ་གཞོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཆོན་
 ཤེས་བུ་ཆོས་ཅན། སྐབས་གཞན་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུ་
 ལ་མི་གཞོད་པར་བཤམ། སྐབས་གཞན་དུ་རྟོག་ལ་བས་མི་འདོད་པའི་ཆོས་ཅན་གཞན་
 ལ་གཞོད་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུ་འདི་ལ་ཅི་ཞེས་བཀག་སྡེ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ལས་ཀྱང་
 རྟོགས་པས་རང་རྟེན་ལ་སྒྲོས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེས། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་
 གཞོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུ་ལ་མི་གཞོད་པའི་དོན་འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ལས་རྟོགས་པ་སྤྱིར་ཀྱང་རང་གི་ཆོས་ཅན་སྒྲོས་པ་ནི་ཆོས་ཅན།
 དོན་ཡོད་དེ། སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་པས་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུ་ལ་གཞོད་
 པར་འགྱུར་ཞེས་གྲུབ་ཅིང་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བུ་ཆོས་
 ཅན། སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུ་ལ་གཞོད་པར་བཤམ།
 སྐབས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་འགལ་བ་སྡེ་བཀག་པར་གྱུར་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་

སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་འགལ་བ་སྟེ་བཀག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་རྟེན་
 སྟོས་པས་གཞན་དུ་མ་སྟོས་ན་ཚོལ་བས་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམས་པ་
 ཅན་གྱི་ཚོས་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཅིང་གྱི་སྐབས་སུ་བརྗོད་
 པའི་ཕྱིར་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དེ་ལ་གཞོད་པ་ཅིང་ཁོ་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
 ལ་གཞོད་པ་ཡིན་པར་འགའ་ཞིག་སེམས་པར་འགྱུར་སྟེང་པ་དེས་ན། དེ་བས་ལ་
 རས་སྐབས་ཀྱི་ཚོས་ཅན་ལ་གཞོད་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པར་གེས་པའི་
 དོན་དུ་རང་གི་ཚོས་ཅན་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་སྐབས་ཀྱི་ཚོས་ཅན་ལ་གཞོད་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་
 པ་འདི་ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཅིང་དུ་རང་ཅིང་སྟོས་པའི་དོན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་
 རམ་ཞེས། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་བདེན་ཏེ་འོན་ཀྱང་ཚོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་
 མ་བྱས་པའི་ཚོས་ཅན་འགའ་ཞིག་བཀག་པ་ལ་ཡང་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བཀག་
 པའི་སྟོན་དང་ལྟན་པར་ཁས་ལེན་ནོ། །དཔེར་ན་གྱེ་བྲག་པས་ནམ་མཁའ་དང་
 ཕྱོགས་དུས་ལ་སོགས་རྣམས་ཏྲག་པའི་རྩེས་སུ་འདོད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་པས་
 རམ་མཁའ་དང་ཕྱོགས་དུས་སོགས་ཚོས་ཅན། རྟེན་གཞན་དག་གིས་སྟོན་མེད་གྱི་
 རང་བཞིན་གསར་དུ་བསྐྱེད་དུ་མེད་པའི་ཏྲག་པའི་རྩེས་མིན་ཏེ། ཅིག་ཅུར་དུ་རང་
 འབས་སྒྲ་དང་ཕྱོགས་དུས་སོགས་འཛིན་པའི་རྣམས་ཏྲག་གི་རྒྱ་ཁྱེད་པ་མིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པ་ལ། གྱེ་བྲག་པས་སུན་འབྱེན་འདིར་བརྗོད་པ་ནི། ཅིག་ཅུར་དུ་
 དོན་ཁྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཏྲགས་དེས་ཏྲག་པའི་རྩེས་འགོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་ནམ་

མཁའ་དང་ཕྱོགས་དུས་སོགས་རང་གི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོའང་དངོས་མེད་དུ་སྒྱུབ་
 པར་བྱེད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྱུབ་བྱ་བཀག་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་
 བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་ཡིན་ན་ཅིག་ཅར་དུ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་
 གུར་གྱི་ནམ་མཁའ་བཀག་པས་བྱོད་ནམ་མཁའ་དང་ཕྱོགས་དུས་སོགས་ཏྲག་
 དངོས་གིས་སྟོང་པར་སྒྱུབ་པའི་ཏྲགས་འགལ་བ་ས་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་བཀག་པས་
 བྱོད་དེ་ལྷར་ཡུལ་གྱི་བསྒྱུབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་འགའ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དཔེར་ན་རང་རྟེན་ལ་ཞེས་པའི་ཆོག་འདིས་ནི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་
 ཀའི་ཆོགས་པ་བསྒྱུབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེས་བསྒྱུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འགོག་པར་འགྱུར་པས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་
 ལ་གཞོད་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྒྱུབ་བྱ་དེ་ལ་གཞོད་ཅིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བའི་འདོད་ཡུལ་གྱིས་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་
 འབའ་ཞིག་ལ་གཞོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྱུབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་མིན་པར་བཤམ། རྒྱལ་
 བའི་འདོད་ཡུལ་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བསྒྱུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ལྷ་ཉིད་དུ་ལྷན་
 པའི་ཆོས་ཅན་ཡང་བསྒྱུབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་
 གཞོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྱུབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་དེ་ལྷ་ན་སངས་རྒྱས་པས་གྲངས་ཅན་
 པ་ལ་བཞོད་པའི་ཏྲགས་འདིར་གཞོད་པ་ཡོད་དེ། ཏྲགས་ཇི་ལྷར་ན། བདེ་སྤྲུག་
 དང་གདི་མུག་སོགས་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་ནུས་མིན་པའི་ཏྲག་པའི་
 རྗེས་ས་ཡིན་ཏེ། ཅིག་ཅར་དུ་རང་འབྲས་སྒྱ་སོགས་བཅས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་བཞོན་པ་ལ་གྲངས་ཅན་པས་སྒྲ་མ་གྱི་བྲག་པ་བཞིན་དུ་ཤོ་ལ་དེ།
 ཅིག་ཅུ་དུ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་རྟགས་དེས་རྟག་པའི་རྒྱ་ས་འགོག་པ་དེ་བཞིན་
 དུ་རང་གི་ཆོས་ཅན་བདེ་སྟོགས་མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
 བཀག་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་དེ་ཆོས་ཅན་བདེ་སྟོགས་མི་རྟག་
 པ་འདི་ལ་གཏན་ཆོག་ཅིག་ཅུ་དུ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་དང་འགལ་བར་དེས་
 བསྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་དེ་དག་འགལ་
 བ་མ་ཡིན་དེ། རྟགས་རིམ་བཞིན་བྱེད་པ་སྟེ་ཅིག་ཅུ་དུ་རང་འབྲས་སྐྱ་སྟོགས་ཀྱི་
 དངོས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། བདེ་སྟོགས་མི་རྟག་པ་དངོས་མེད་དུ་སྐྱབ་
 པའི་སྒྲ་ག་ལྟ་གྱི་བྱེད་པར་དུ་འདོད་པ་ཡིན་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ལས་
 སྟོག་པ་ལ་གེ་ཆོས་ཟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། བྱེད་དང་མི་རྟག་ཉིད་འགལ་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དེའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་པའི། རང་རྟོན་ལ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་སྐབས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་རྟོན་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོན་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པ་
 ཡིན་གྱི་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་འབྲེལ་ཞིག་ཉིད་དམ། ཆོས་གཞན་གྱི་རྟོན་ཆོས་
 ཅན་ལ་གཞོན་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པ་མིན་ཅོ་ཞེས་བསྟན་དེ། གང་
 གི་ཕྱིར་ཅོད་པའི་དུས་སུ་ཤོ་ལ་བ་རང་ཉིད་འདོད་པའི་ཆོས་ཞིག་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་
 ཅན་གྱི་སྟོང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རང་
 ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ལ་གཞོན་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
 གཞོན་པ་མིན་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱས་ཀྱང་འབྲེལ་

མེད་ཀྱི་ཚོས་ཅན་གཞན་ལ་གཞོན་པ་སྐྱབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པ་ཡང་ས་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བྱད་པར་ས་གྲུབ་པར་བྱད་པར་ཅན་ས་གྲུབ་
པས་གཉིས་ཀ་ས་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱོགས་སྐྱབ་པར་མི་རྣམས་པས་ཕྱོགས་
སྐྱོན་ཡིན་མོད་ཅེས་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱན་བརྟམས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་ས་བཤད་ཅེ་ན།
ཕྱོགས་སྐྱབ་པར་མི་རྣམས་པ་ཅམ་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡིན་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་གསལ་
ཅད་ཀྱང་ཕྱོགས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་རྟོན་ཚོས་ཅན་མེད་
པས་རྟགས་ས་གྲུབ་པ་དང་དཔེ་བསྐྱབ་བྱེད་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོན་པས་དཔེ་ས་གྲུབ་ལ་
སོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་གསལ་ཅད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་གཞོན་འགྱུར་བ་སྟེ་
བསྐྱབ་པར་མི་རྣམས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་དག་གསལ་ཅད་ཕྱོགས་སྐྱོན་མིན་ཏེ།
དམ་བཅའ་བ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱོན་གསལ་ཅད་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡིན་ཀྱི་དམ་
བཅའ་བའི་ཡན་ལག་ལས་ཡན་ལག་ཕྱི་ས་དཔེ་རྟགས་ལ་སྟོས་པའི་སྐྱོན་གང་ཡིན་
དེ་ནི་དཔེ་རྟགས་དེ་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྐྱོན་ཡིན་ཀྱི་ཕྱོགས་སྐྱོན་ནི་ས་
ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཀྱན་བརྟམས་སུ་སྐྱ་མཉན་བྱ་ས་ཡིན་
བུས་པ་རྟག་ཅེས་ཚོས་ཀྱི་རོ་བོ་ལ་གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྐར་ཅམ་ཅམ་བསྐྱན་པ་
ཡིན་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་བྱད་པར་དང་ཚོས་ཅན་ཀྱི་རོ་བོ་དང་བྱད་པར་ལ་གཞོན་པའི་དམ་
བཅའ་ལྟར་སྐར་སྐར་རྣམས་ས་བསྐྱན་པས་དེ་དག་དམ་བཅའ་ལྟར་སྐར་དུ་མི་གས་སོ་
ཞེ་ན། ཀྱན་བརྟམས་སུ་སྐྱ་མཉན་བྱ་ས་ཡིན་བུས་པ་རྟག་ཅེས་སོགས་ཚོས་ཀྱི་རོ་བོ་
ལ་གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྐར་གི་དཔེ་བརྗོད་སྐྱོན་པའི་ཚིག་འདིས་ནི་ཚོས་

ཅན། བསྐྱུ་བ་བྱའི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པའི་ཚེས་ཅན་དང་ཚེས་ཀྱི་ཁུད་པར་དང་ཚེས་
 ཅན་རང་གི་རོ་བོ་ལ་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་དག་ཀྱང་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་
 བསྐྱུན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེར་
 བརྗོད་དུ་བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུབ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཚེས་
 ཅན་ཀྱི་རོ་བོ་དང་ཁུད་པར་ལ་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་གཞོད་བྱེད་དང་བཅས་པའི་
 རོན་འདི་བསྐྱུན་པའི་རོན་དུ་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུབ་གི་དཔེ་ཡི་ཕྱོགས་གཅིག་ཚེས་
 ཀྱི་ཁུད་པར་ལ་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་གཞོད་བྱེད་དང་བཅས་པ་ཅམ་རྒྱས་པར་
 བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྣམ་འགྲེལ་འདིར་བྱེ་བྲག་པའི་ཚེས་ཀྱི་ཁུད་པར་ལ་གཞོད་པའི་
 དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུབ་གཞོད་བྱེད་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཚེས་ཅན།
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱེད་ལ་དཔག་ནས་བྱེ་བྲག་པའི་ཚེས་ཅན་ཀྱི་རོ་བོ་དང་ཁུད་
 པར་ལ་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུབ་གཞོད་བྱེད་དང་བཅས་པ་ཉོགས་པར་བྱ་
 བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་ལས་
 གཞན་དུ་ཡོད་དེ། མདོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བློགས་སྒྲིབ་གཡོགས་ལ་སོགས་པ་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་ཅེས་
 པའི་དམ་བཅའ་ཚེས་ཅན། ཁྱེད་གྱིས་ཡན་ལག་དུ་ལ་ཕྱན་རྣམས་པན་ཚུན་ལྟར་པ་
 སྟེ་ཕྱད་པས་བསྐྱེད་པའི་རོན་ལྟེང་ལ་སོགས་པའི་ཚེས་གསུམ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་
 ཅན་གྱི་རྒྱས་མདོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་མཐོང་དུང་ཞིག་ཡན་ལག་
 ལས་རྒྱས་གཞན་དུ་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པ་ཡིན་པར་བཤད། དེ་ལྟར་དམ་བཅས་

པའམ་མའོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ལྷིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ལྷན་གྱི་
ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་ཞིག་ཡན་ལག་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པ་གང་
རུང་ཡིན་ནས་སྤྱི་མ་ལུང་དམ་བཅས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེ་མེད་པར་
བལ། གྱེ་བྲག་པས་མའོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཡན་ལག་དུ་ལ་ལྷན་རྒྱུ་ལ་
མཐོང་བོགས་སྒྲིབ་གཡོགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་མེད་པར་མཐོང་ནས་མཐོང་
བོགས་སྒྲིབ་གཡོགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཆོས་གསུམ་ལྷན་གྱི་ཡན་
ལག་ཅན་ཞིག་སྒྲིབ་པར་འདོད་ནས་ཁྱོད་དམ་བཅས་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གྱེ་
བྲག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་སངས་རྒྱས་པའི་སྒྲོ་ངོར་ལྷིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
གསུམ་ལྷན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅན་མིན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་ལས་གཞན་དུ་
ཡོད་པ་ཞིག་བསྐྱབས་ན་གྲུབ་ཟིན་ལ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བལ།
སངས་རྒྱས་པས་དེ་འདྲའི་ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་པར་གྲུབ་
ཟིན་མ་བཟེད་པའི་བྱིར། དེ་དག་གིས་གྱེ་བྲག་པའི་དམ་བཅའི་དོན་རྗེས་སུ་བཟོད་
ནས་དེ་ལ་གཞོན་ཚུལ་བསྟན་པའི་བྱིར། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་
ལག་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་དམའ་བའི་ཁྱད་པར་མི་འཛིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
པའི་དང་པོ་འཆད་པ་དེ། གལ་ཏེ་གྱེ་བྲག་པའི་དམ་བཅའ་དེས་ཆོས་གསུམ་ལྷན་
གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་ཡོད་པར་དམ་བཅས་ན་སྒྲོན་ཅིར་འགྱུར་ཞེས། གལ་ཏེ་
ཡན་ལག་ཅན་འདི་ཡན་ལག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བ་དང་དེས་དྲངས་
པའི་འོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ན། ལྷིད་མཉམ་པའི་འཛིས་རིལ་

བཅུ་ཚེན་གཉིས་པན་ཚུན་རིམ་གྱིས་བསྐྱེས་ནས་སྤང་ལ་བཅུ་པ་ན་རིམ་གྱིས་
 བསྐྱེས་པའི་འཛིམ་རིམ་དེ་དག་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་སྤང་མ་བསྐྱེས་པའི་འཛིམ་རིམ་
 བཅུ་ཚེན་དེ་དང་སྤང་གྲངས་མཉམ་པོར་བཅུ་པ་ན་ཁྱོད་སྤང་མགོ་བྱར་དུ་དམའ་བ་
 དག་ཏུ་འགྱུར་བར་བྲལ། ཁྱོད་དེ་དང་སྤང་ཕྱིད་མཉམ་པོར་ཡོད་པ་ལ་ཕྱིས་དེ་ལ་
 མེད་པའི་ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་གི་རྩ་ས་དགའའི་ཕྱིད་ལྷག་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 བྲལ་བ་ལས་དེས་ན་དེ་ཚེས་ཅན། རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཕྱི་བ་
 དང་དེས་དྲངས་པའི་འོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ལ་བྲལ། དེ་ཡོད་ན་ཁྱོད་སྤང་མ་བསྐྱེས་
 པའི་འཛིམ་རིམ་བཅུ་ཚེན་དེ་སྤང་གྲངས་མཉམ་པོར་བཅུ་པ་ན་ཁྱོད་སྤང་མགོ་བྱར་
 དུ་དམའ་བར་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་དེར་མི་འགྱུར་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་
 ཕྱིར་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཕྱི་བ་དང་དེས་དྲངས་པའི་འོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་
 བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོད་པ་དང་འདྲུ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མིན་པར་བྲལ་ལོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་
 ཕྱིར་ན་དེ་ཚེས་ཅན། ཚེས་གསུམ་ལྟན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་ས་དེ་མདོན་སུམ་
 གྱིས་མཐོང་བ་མིན་པར་བྲལ། མཐོང་བློ་གསལ་གྱི་མཐོང་གསལ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་
 ལག་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤང་མགོ་བྱར་དུ་དམའ་བ་སོགས་དང་རང་གི་ངོ་བོ་དག་
 གང་ཡང་ཚད་མས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་
 ནི་ཡན་ལག་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་ཅེས་པའི་དམ་བཅའ་ཚེས་ཅན། གང་མེད་ན་ཁྱོད་
 གྱི་ཚེས་གྱི་ངོ་བོ་གཞན་ཅུམ་མི་འབྱུང་བའི་ཁྱད་པར་གཞན་ཕྱི་བ་ལ་སོགས་པའི་
 ཚེས་གསུམ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པ་ཡིན་པར་བྲལ། དེ་འདྲུ་དེ་ཡོད་ན་ཚད་མས་

མཐོང་དུ་རུང་བ་ལ་དེ་ཆོད་མས་མཐོང་བ་མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་
 མོ་གཉིས་ནས་བརྟམས་ཏེ་ཆོགས་ཆེན་པོའི་བར་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་མང་
 པོའི་ཕྱིར་བ་དག་སྤང་ལ་བཅལ་བ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ན་རྩལ་གཞན་རེ་རེ་བ་རྒྱུས་གྱི་
 ཕྱི་བ་ཉིད་ཡོད་ཀྱང་སྤང་ལ་བཅལ་བས་མི་རྟོགས་ཏེ། དཔེར་ན་རས་བལ་གྱི་ཆོགས་
 ཆེན་པོ་སྤང་ལ་འཇལ་བ་ན་རས་བལ་གྱི་འདབ་མ་རེ་རེ་བཞག་ཀྱང་ཕྱིར་མི་རྟོགས་
 པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྤང་ནི་དཔེར་བ་དག་དུ་འགྱུར་ལ་རས་བལ་གྱི་འདབ་མས་
 མ་དེས་སོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་པ་གཞན་དག་བེད་པོ། །སྐོལ་བ་དེའི་ལྷགས་ལ་ཕྱིར་མཉམ་
 པའི་འཛིམ་རིལ་བཅུ་ཆོད་གཉིས་ལས་བཅུ་ཆོད་གཅིག་ཅིག་ཅན་ཅར་དུ་ལྷན་པ་སྟེ་
 བསྟོམས་པ་དང་བཅུ་ཆོད་གཅིག་སོ་སོར་ལྷན་པ་སྟེ་རིལ་གྱིས་བསྟོམ་པའི་རྒྱལ་གྱི་
 ཆོགས་པ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་སྤང་གྲངས་མཉམ་པོར་བཅལ་ན་ཕྱིར་ཆེ་
 རུང་བ་དང་དུ་འགྱུར་བར་བྲལ། ཁྱོད་གཉིས་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་དགའི་
 ཕྱིར་ལྷག་པོ་ཡོད་མེད་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་གསེར་མ་གྲགའམ་
 འོལ་མ་སེལ་སོགས་སྟོང་ཆོད་གཉིས་ལ་སྟོང་ཆོད་གཅིག་སོ་སོར་རིལ་གྱིས་སྤང་
 ལ་བཅལ་བ་དང་སྟོང་ཆོད་གཅིག་ལྷན་ཅིག་དུ་ཅིག་ཅར་སྤང་ལ་བཅལ་བ་ན་དེ་
 གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་ལ་གྲངས་གྱི་རིལ་པ་སྟོང་དུ་མཆུངས་པར་མི་རུང་
 བར་བྲལ། ཁྱོད་གཉིས་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་སྟོང་གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་མ་
 ཆོང་བའི་ཕྱིར་ལྷག་པོ་ཡོད་མེད་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡུངས་དགར་
 གཉིས་ནས་བརྟམས་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཆོགས་ཆེན་པོའི་བར་གོང་ནས་གོང་དུ་

འཕེལ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཡན་ལག་གི་འབྲས་བུ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་ས་མང་པོའི་
 སྒྲིབ་བ་ལྟེ་བ་དག་སྤང་ལ་བཅལ་བས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པས་སྒྲིབ་མེད་དོ་ཞེ་ན།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤང་ལ་གཞལ་བས་རྟོགས་བྱུང་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་
 ལྷིང་ཅུང་ཟད་གྱུར་མེད་པར་བྲལ། ཡུངས་དཀར་གཅིག་གི་ཚད་དུ་ལོངས་པའི་བར་
 གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྷིང་དག་ནི་ལྷིང་གིན་དུ་ཁྱུང་དུ་ཡིན་པས་སྤང་ལ་བཅལ་
 བས་གིན་དུ་རྟོགས་དཀའ་ལ་དེ་ཡན་ལག་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྷིང་ནི་སྤང་ལ་
 བཅལ་བས་མི་རྟོགས་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཡན་ལག་ཅན་དེའི་རྒྱ་ཡན་ལག་རྒྱལ་
 སྤུང་གྱི་ལྷིང་ནི་སྤང་ལས་གཞལ་བའི་ལྷིང་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་བྲལ། སྤང་ལས་
 གཞལ་བའི་ལྷིང་ཡོད་པ་གང་གི་འབྲས་བུ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྷིང་ནི་སྤང་ལས་
 བཅལ་བས་མི་རྟོགས་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་རས་འདབ་བཞིན་ཞེས་པའི་དཔེ་
 ཡང་མི་མཚུངས་དེ། རས་བལ་གྱི་འདབ་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡན་ལག་ལས་མ་
 གཏོགས་པའི་ཡན་ལག་གི་ལྷིང་ཡོད་གྱུར་སྤང་ལ་བཅལ་བས་མི་རྟོགས་པའི་
 དཔེར་མི་རུང་བར་བྲལ། ཁྱོད་གྱི་རོ་བོ་རང་འཛིན་མཛོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཞིང་
 ཁྱོད་དུ་མ་སྤང་ལ་བཅལ་བ་ན་འབྲས་བུ་སྤང་མགོ་བྱུང་དུ་དམའ་བ་སོགས་ཚད་
 ལས་རྟོགས་པ་བཞིན་ཡན་ལག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དོན་ནམ་
 རྩ་ས་དེའི་རོ་བོ་རང་འཛིན་མཛོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་མེད་ཅིང་དེ་དུ་མ་སྤང་ལ་
 བཅལ་བ་ན་དེའི་འབྲས་བུ་སྤང་མགོ་བྱུང་དུ་དམའ་བ་ལ་སོགས་པའཕག་ཚད་ལས་
 རྟོགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། ཡང་གསེར་མ་ག་དང་འཛིན་རིལ་གྱི་གོང་བུ་རྒྱལ་ས་

ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་རང་གི་ཡོན་ཏན་གཟུགས་དྲི་ལ་སོགས་
ལྷག་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་པར་བཤམ། རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་རང་
གི་ཡོན་ཏན་ལྟོད་ཅིང་ཆོད་པས་རྟོགས་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་དེའི་སྡེ་རང་གི་ཡན་
ལག་ལ་མེད་པའི་རང་གི་ཡོན་ཏན་གཟུགས་དྲི་ལ་སོགས་བསམས་ཅད་ཆོད་པས་
རྟོགས་པ་མེད་པའི་སྒྲིབ། གལ་ཏེ་ལྷག་པོ་མེད་ན་སྤང་དམའ་བའི་བྱུང་པར་འཛིན་
པ་མེད་པའི་སྒྲིབ་ཞེས་ལྟོད་ཁོ་ན་འགོག་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྤང་དམའ་བའི་བྱུང་པར་
འཛིན་པ་མེད་པའི་སྒྲིབ་ཞེས་པའི་རྟོགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་
ཡོན་ཏན་ལྟོད་ཁོ་ན་འགོག་པ་མེད་པར་བཤམ། ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ལྟོད་དེས་ཉི་
བར་མཆོན་ཏེ་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་བསམས་ཅད་འགོག་པའི་སྒྲིབ། དེས་
ན་འཛིན་རིལ་དུ་ས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་འཛིན་གོང་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡན་
ལག་ལ་མེད་པའི་རང་གི་ཡོན་ཏན་གཟུགས་དྲི་ལ་སོགས་ལྷག་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་པར་བཤམ། དེ་ཡོད་ན་རང་གི་རོ་བོ་ཇི་སྟེ་བ་བཞིན་དུ་རང་འཛིན་དབང་པོའི་
མདོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་དེས་མཐོང་བ་མེད་པའི་སྒྲིབ། ད་ནི་ཇི་སྒྲིབ་བཤད་
པའི་རིགས་པས་རྩོད་པའི་དུས་སུ་སྟོལ་བ་དམ་བཅའ་ལྷར་སྒྲུང་ལ་ཁས་སྒྲུངས་
སོགས་གྱིས་གཞོད་པ་འབབ་ཆུ་པ་གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་
སྟོན་པ་དེ། རྩོད་པའི་དུས་སུ་སྟོལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྒྲུངས་སྒྲིབ་དང་རང་
གི་ཆོག་དངོས་ལྷགས་སོགས་མདོན་རྗེས་དང་གྲགས་པ་སོགས་གྱིས་གཞོད་པ་
དག་སྤྲོད་པས་ན་དམ་བཅའ་གང་ལས་ཁས་སྒྲུངས་ལ་སོགས་གང་གིས་གཞོད་པ་

ལ་དེ་དང་དེ་ལ་གཞོན་ཚུ་ལ་གྱི་དཔེར་བཞོན་གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར་རྟོགས་
 པར་བྱའོ། གང་ལས་ན། རྩེ་བྲག་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་འགོག་པའི་དམ་བཅའ་ལ་
 གཞོན་ཚུ་ལ་གྱི་དཔེར་བཞོན་རྒྱས་པར་སྒྲུབ་ཅི་སྐད་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་མཆོན་
 རས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །རྒྱལ་འགྲེལ་དུ་བྱེ་བྲག་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་འགོག་པའི་
 དམ་བཅའ་ལ་གཞོན་ཚུ་ལ་གྱི་དཔེ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 རྩོད་ལས་དཔག་ནས་ཅོད་པའི་དུས་སུ་ཆོ་ལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྒྲུབ་ས་
 མོགས་ཀྱིས་གཞོན་ཚུ་ལ་གྱི་དཔེར་བཞོན་གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་
 བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་རང་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་
 མཆོན་ཅིང་བསྟན་ནས་གཞན་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་མཆོན་ཅིང་འགོག་པར་
 བཞེད་ནས་ཀུན་བདུས་སུ། རིགས་པ་ཅན་པ་རྣམས་ན་རེ། བསྐྱུབ་བྱ་སྟོན་ཞེས་པ་
 འདི་ལ། གྲུབ་པ་མེད་ལ་དོན་བཅས་ཅིང་། །དེ་ལྟ་ན་ནི་དཔེ་དང་རྟགས། །མ་གྲུབ་
 བཞོན་པ་བྲལ་བར་འགྱུར། །ཅེས་གསུངས་པ་འཆད་དེ་རིགས་པ་ཅན་པས་སྐྱུབ་
 བྱ་སྟོན་པ་དམ་བཅའོ་ཞེས་བསྐྱུབ་བྱ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། རྩོད་ཀྱིས་དུས་སམ་ཕྱི་
 ཆོ་ལ་ལ་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་དོན་བམས་ཅད་སྟོན་པར་བྲལ། རྩོད་ཀྱིས་ཕྱི་ཆོ་ལ་
 ལ་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་དོན་སྟོན་པ་གང་གིས་རྩོད་དུས་གསུམ་གྱི་ཡུན་བྱ་བའི་
 ཆེན་གྱིས་མཐའ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དཔེ་རྟགས་གྲུབ་པ་དེ་ལྟའི་བདག་
 ཅིང་ཡིན་པར་གཞན་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྐྱེ་རྟག་སྟེ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་སྟོ་བཞིན་ཞེས་པ་དེ་ལྟར་སྐྱུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་

པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞོད་བཞིན་པ་དེའི་ཆོ་ལ་བ་བསྐྱབ་བྱུར་མི་
འདོད་ན་འད་བསྐྱབ་བྱུར་འཁྱུར་བར་བཤམ། ཁྱོད་ལ་འོངས་པ་ན་ཁྱེད་ཆོ་ལ་ལ་ཉགས་
ཁྱེ་བསྐྱབ་བྱེད་དོན་ཡིན་པའི་ཁྱེད།

གལ་ཏེ་བརྒྱུ་བ་བྱའི་སྒྲ་དཔེ་ཚོ་ལ་བས་ད་ལྟ་བརྒྱུ་བ་བྱར་འདོད་པ་ཁོ་ན་
 མོན་པའི་ཕྱིར་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བརྒྱུ་བ་བྱར་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཚོ་ལ་
 བས་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཅུང་པར་ད་ལྟ་བརྒྱུ་བ་བྱར་འདོད་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་
 པ་མིན་པར་བཤམ། ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོ་ལ་ཕྱིས་སྤྱད་པའི་དོན་བཤམས་ཅད་
 རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤྱད་ཆོས་ཅན།
 བརྒྱུ་བ་བྱ་སྒྲོན་པ་དཔལ་བཅའི་མཆོན་ཅིང་དུ་སྒྲ་བ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་
 པའི་དཔེ་དང་གཏམ་ཆོགས་སྤྱད་པ་བརྗོད་པ་དག་སུན་འབྱེན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་
 དུ་བྱས་པ་སྐུ་མཆོན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱུ་བ་བྱ་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་
 ཕྱི་ཚོ་ལ་ཕྱིས་སྤྱད་པ་ཟེན་ཅུ་བཤམས་ཅད་སྒྲོན་པའི་སྐུ་མཆོན་དེས་ན་དེ་ལྟར་
 བརྟེན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱུ་བ་བྱ་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོ་ལ་ཕྱི་སྤྱད་པ་
 ཟེན་ཅུ་སྒྲོན་པ་ལས་གཞན་དུ་སྤྱད་པ་བཤམས་ཅད་སྒྲོན་ན། རི་བོར་རྒྱ་དང་མོ་
 གཤམ་བུ་ལ་སོགས་སྤྱད་པ་ཀུན་གྱི་བརྒྱུ་བ་བྱར་འགྱུར་ཞེས་པའི་སྒྲོན་འཕེན་
 པར་རྟོགས་པར་བཤམ་པོ། །གལ་ཏེ་དཔེ་རྟོགས་སྤྱད་པ་བརྒྱུ་བ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བརྗོད་པ་དཔལ་བཅའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 སྤྱད་པ་བཤམ་བཞིའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱད་པ་བཤམ་བཞི་

གང་ཞེས། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་འགལ་བ་མེད་པ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་
 ཚད་མས་གཞལ་བྱ་སྒྲུབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱུད་མཐུན་པ་ལ་གྲུབ་ཅིང་མི་མཐུན་པ་
 ལ་མ་གྲུབ་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་པའམ་ག་
 དད་པའམ་ཐམས་ཅད་རྟགས་པའམ་མི་རྟག་པ་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གང་གྲུབ་པ་ན་
 སྐབས་གཞན་གྲུབ་པ་སྐབས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བདག་ནི་གི་
 རས་འབྲས་བུ་ལ་ཡོངས་སྟོན་ཅེས་པས་བདག་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །མ་བརྟགས་
 བར་ཁས་སྒྲུངས་ནས་དེའི་ཁྱད་པར་ལ་སྟོན་པ་ཁས་སྒྲུངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་མ་
 བརྟགས་པར་བདག་ཡོད་པར་ཁས་སྒྲུངས་ནས་དེ་རྟག་གམ་མི་རྟག་ཅེས་དཔྱེད་པ་
 ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དོ་བོ་རྣམས་རྒྱུད་མིག་པས་བཤད་ལ་དཔེ་རྣམས་གསལ་བྱེད་པས་
 བཤད་དོ་ཞེས་པ་ཡ་མ་རིས་འཆད་དོ། །སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་དཔེ་རྟགས་
 མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ལས་མ་ཡིན་པ་དང་ཁྱོད་བརྗོད་པ་དམ་བཅའི་
 ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཉི་བར་བཀོད་པའི་ལན་
 གྱིས་ཁྱོད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་ཅིང་བསྒྲོག་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱི་ཚྭ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་རྣམ་པ་འགའི་སྟོན་སྒྲུབ་བྱི་ཚྭ་ལ་འགའ་མ་གྲུབ་
 པའི་བྱིར་ན་ལས་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བ་དེས་ནའི་བྱིར། རི་ལྟར་ན། རྒྱུབ་བྱེད་
 དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་ཆོ་རྒྱུབ་བྱེད་དེ་དམ་བཅའ་བའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 རུང་བ་མིན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་དུས་ནས་བྱི་ཚྭ་ལ་གྱིས་མ་
 གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་གྲུབ་མཐའ་ཉིད་དུ་མཆོངས་པར་ཐལ།

ཚོལ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཁས་བླངས་པའི་དེ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྤེ། ཚོལ་བ་གང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དེ་ནི་ཁས་བླངས་པའི་གྲུབ་མཐའི་མཆོན་ཉིད་དུ་འགྲུབ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་པ་དམ་བཅའོ་ཞེས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོག་མཆོག་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་མ་གྲུབ་ཙམ་མ་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ནའང་དེ་དག་ག་པ་ལ། ཀུན་བདུས་སུ། བསྐྱབ་ཆོས་ཡིན་ན་ཆོས་མཐུན་མེད། །ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་དག་པ་དོན་མེད། །ཅེས་འཆད་དེ་སྟེ་ལྟ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་དང་མི་དག་པ་གཉིས་པོ་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་བྱེད་བར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གང་དུང་བྱེད་གྱིས་སྐྱ་མི་དག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་གཉིས་གྱི་ཆོག་མཆོག་པ་དེ་བྱེད་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོ་འདོད་ན། སྐྱ་མི་དག་སྐྱབ་གྱི་དག་པ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཤམ། བྱེད་གྱིས་སྐྱ་མི་དག་སྐྱབ་གྱི་ཕྱི་ཚོལ་དེས་མི་དག་པས་བྱེད་བར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་སྐྱ་དང་མཐུན་དཔེ་བུས་པ་གཉིས་བྱེད་དུ་ཆོས་མཐུན་པར་ཆོད་མས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། རིགས་པ་ཅན་པས་དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་དག་པ་སོ་ཞེས་གཏན་ཆོག་གྱི་མཆོན་ཉིད་མ་གྲུབ་པར་འགྲུབ་རོ། །

ཡང་བུས་པ་ཆོས་ཅན། སྟེ་ལྟ་གྱི་སྐྱ་མི་དག་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱི་ཚོལ་དཔེ་མི་དག་པས་བྱེད་བར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་སྐྱ་དང་མཐུན་དཔེ་བྱེད་གཉིས་སྟེ་ལྟ་དུ་ཆོས་མཐུན་པར་ཆོད་མས་

མ་དེས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། བསྐྱབ་བྱ་དང་ཚེས་མཐུན་པས་དེའི་ཚེས་ཡོད་པ་
 ཕན་ནི་དཔེའོ་ཞེས་དཔེའི་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཚོགས་དོན་
 ལ་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲ་འདུག་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ན་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲ་ཤེས་འདོད་དང་
 ལྟན་པའི་ཚེས་ཕན་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་འདུག་པར་འདོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱང་རྟགས་
 གྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ན་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཕན་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲ་ཉེ་བར་འདོགས་པ་
 བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཕན། རྟགས་གྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ན་ཤེས་འདོད་
 ཚེས་ཕན་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལྟར་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་འཆད་
 པ་ན་བསྟན་བཅོས་སུ་དེ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲ་ཉེ་བར་བཏགས་པས་ཅི་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་
 པར་བྲལ། དེ་འཆད་པ་ན་དེའི་སྒྲ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ནི་མཐུན་དཔེའི་ཚེས་སོགས་
 ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ན་
 དེ་ལ་དེའི་སྒྲ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱ་
 སྟོན་པ་དམ་བཅའོ་ཞེས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲ་ཚེས་ཕན། རང་གི་བརྗོད་བྱར་ཅི་ལྟར་
 རིགས་ཤིང་གྲགས་པ་ཚེས་དང་ཚེས་ཕན་གྱི་ཚོགས་དོན་ནམ་ཤེས་བྱེད་སྐབས་གྱི་
 ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་གྲུབ་མ་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཛིན་རྟེན་རང་ཉིད་འདུག་པར་འགྱུར་པ་
 རིགས་པ་ཡིན་པར་བྲལ། དེ་ལས་གཞན་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཕན་སོགས་ལ་འདུག་
 པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཚོ་གཏན་ཚིགས་དང་། །དཔེའི་
 མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་འགྱུར། །ཅིས་པ་དང་། དེ་ལྟ་ན་ནི་དཔེ་དང་རྟགས། །མ་གྲུབ་
 བརྗོད་པར་བྲལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྟོན་སོན་གནས་སོ། །གཞན་ཡང་ཀུན་

བདུས་སུ། སྒྲུབ་རིས་བཟུང་ན་དོན་མེད་འགྲུམ། གཅིག་གོས་ལྷུང་ན་འདོད་མི་
 འགྲུམ། །ཅིས་པ་འཆད་དེ། བསྐྱུ་བ་བྱ་གྲུབ་མ་ཐེན་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རམ་སྐྱུ་བ་བྱེད་
 བསྐྱུ་བ་བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དུ། བསྐྱུ་བ་བྱ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་དམ་བཅའོ་ཞེས་གཞན་
 ལྷན་རྒྱུ་གཅོད་དུ་སྒྲུབ་རམ། སྐྱུ་བ་བྱེད་སྟོན་པ་དམ་བཅའོ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་མི་ལྷན་
 རྒྱུ་གཅོད་དུ་སྒྲུབ། དང་པོ་ལྷུང་ན་གང་ལ་སྐྱུ་བ་བྱེད་འགོད་པའི་བསྐྱུ་བ་བྱའི་དོན་
 དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་གྱིས་གྲུབ་མ་ཐེན་དུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དུ་དམ་བཅའི་མཆོན་
 ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ཟུར་དུ་ཁོ་ནའི་རིས་བཟུང་སྒྲོས་མི་དགོས་པར་བཤམ། ཁྱོད་བསྐྱུ་བ་པར་
 བྱ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱུ་བ་བྱེད་སྟོན་པའི་ལྷགས་ཉིད་ལས་ཁྱོད་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་གྱིས་
 བསྐྱུ་བ་བྱ་སྟོན་གྲུབ་མ་ཐེན་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དེ། ཁྱོད་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་གྱིས་གྲུབ་ཐེན་
 ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱུ་བ་བྱེད་འགོད་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་
 བཀོད་བཞིན་པའི་དཔེ་རྟགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱུ་བ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་ཆེ་
 བསྐྱུ་བ་བྱ་ཡིན་པ་བཤད་པའི་དོན་དུ་དམ་བཅའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ཟུར་དུ་ཁོ་
 ནའི་རིས་བཟུང་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་བཤམ། དེའི་ཆེ་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་གྱིས་ཁྱོད་ལ་
 བསྐྱུ་བ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྒྲུམ་པའི་དོགས་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། དེའི་ཆེ་ཁྱོད་ལ་དཔེ་
 དང་གཏན་ཆོགས་སོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱུ་བ་པས་བསྐྱུ་བ་བྱ་དང་རིགས་མི་
 མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྐྱུ་བ་བྱ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་དམ་བཅའོ་ཞེས་དམ་བཅའི་སྒྲུབ་
 ཁོ་ནའི་རིས་བཟུང་སྒྲོས་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་དེ་ཡིས་ནི་དམ་བཅའི་མཆོན་ཉིད་
 བཟོད་པ་དོན་མེད་དེ། མཆོན་ཉིད་ལ་རྒྱུ་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དམ་བཅའི་སྒྲུབ་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་སྒྲོམ་པ་དོན་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་དེའི་བྱུགས་
 གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྒྲོམ་པ་དམ་བཅའ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པ་དེར་བརྗོད་དགོས་པས་ཁོ་ནའི་
 ངེས་བཟུང་དེ་བྱུག་པ་སྒྲེ་མི་ལྟན་རྒྱུ་གཙོ་བོ་པ་བཞིའི་འབྲས་བྱ་ཅན་ཡིན་པར་
 ཉོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་མིན་ན་དཔེ་ཉོགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་བ་ཐུག་པའི་
 སྒྲོམ་སོ་ན་གནས་སོ། །ད་གཞན་ཕྱོགས་ཀྱི་དམ་བཅའི་སྒྲོམ་འགོག་པར་བཞེད་
 བས། ཀུན་བདུས་སུ། རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་བརྗོད་པ། གཏན་ཆོགས་དམ་བཅའ་
 དང་འགལ་བ། །དམ་བཅའི་སྒྲོམ་ཞེས་རིགས་པ་མིན། ལེགས་པར་མ་བསྐྱབ་པ་
 རྒྱུས་ཀྱིས། །དེ་ནི་ཆོས་མི་ལུན་དཔེར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པ་འཆད་དེ།
 རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན་ཉོག་སྒྲེ་ཐམས་ཅད་མི་ཉོག་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་
 ལྟ་བུ་ཉོགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བ་དམ་བཅའི་དོན་ཡིན་ཅོ་ཞེས། དེ་མི་རིགས་ཏེ།
 ཉོགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའི་དོན་ཡང་ཉོགས་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་
 འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉོགས་ཀྱིས་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཕན་པ་
 མེད་ཅིང་སྐྱབ་པའི་ནུས་པས་དམ་བཅའ་འགལ་ལས་ཉོགས་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲེར་དུ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པས་དམ་བཅའ་འགལ།
 དེ་གཞིས་ལས་མི་འདའོ། །

གལ་ཏེ་དང་པོ་དེ་ལྟ་མིན་ན་ནི་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་ཉོགས་ཀྱི་
 སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་དམ་བཅའི་སྒྲོམ་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ནི་
 གཞན་དཔེ་ཉོགས་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ན་ཞེས་གྲུང་སྒྲུབ་ཐུགས་པར་བསྐྱབ་ཐོབ་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལྷ་ར་ནའང་རྟགས་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་དང་ཆོས་
 ཅན་ལ་ལྷ་ན་ཅིག་གནས་པ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། དཔལ་བཅའི་སྒྲོན་མ་ཡིན་པར་གསལ།
 རྟགས་མ་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་ཏེ་བམས་ཅད་མི་
 རྟག་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའི་སྒྲོལ་བ་དེས་སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་དེ་ལྷ་ར་རྟགས་སུ་བརྗོད་པར་
 བྱེད་ན་སྐྱ་དེ་མི་རྟག་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དང་ལྷ་ན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྷ་ར་ན་
 རྟགས་མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱ་རྟག་པ་དེ་ནི་བསྒྲོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཡང་། དེ་འདྲའི་
 སྒྲོལ་བ་འདི་ཆོས་ཅན། སྐྱ་དེ་མི་རྟག་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དང་ལྷ་ན་པར་བརྗོད་པ་མ་
 ཡིན་པར་གསལ། བམས་ཅད་མི་རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་
 མི་མཐུན་དཔེའི་སྒྲོལ་བ་ཆ་མཐུན་ཅུ་བ་སྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ནི་ད་ལས་དོན་གཞན་
 པའི་ཁྱོད་གྱི་བརྗོད་བུ་ཅི་ཞིག་མཐོང་བ་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ད་གྱི་གཞུང་
 འདུགས་པ། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་དེ་མི་རྟག་པར་བྱབ་པ་སྟེ་འཕངས་པ་མ་ཡིན་པར་
 གསལ། བམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པར་སྐྱ་ལ་ནི་ཆོས་གཞན་རྟག་པ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་
 ཏེ་བརྗོད་ནས་བམས་ཅད་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྒྲོལ་སྟངས་ཀྱི་ཆོག་ནི་རྟག་པ་དམིགས་
 བསལ་གྱི་རྗེས་སུ་འདུག་པར་སྐྱས་པ་ཅུ་མ་ཡིན། དེ་ལྷ་ར་མ་ཡིན་ན་ཁྱོད་གྱིས་བམས་
 ཅད་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྒྲོལ་སྟངས་ཀྱི་ཆོག་དེ་རྟག་པ་དམིགས་བསལ་གྱི་རྗེས་སུ་
 འདུག་པར་སྐྱ་པ་ལ་འབྲས་བུ་དགོས་པའང་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་གསལ། ཁྱོད་
 ཀྱིས་སྐྱ་ཡང་མི་རྟག་པར་འཕངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ན་སྒྲོལ་དཔོན་གྱི་སྐྱ་ལ་
 གནས་པ་མི་རྟག་པ་ནི་ད་གྱིས་སྐྱ་རྟག་པ་སེལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཆོས་

ཅན་སྐྱ་ནི་ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་
 ཡིན་དེ། སྐྱ་མ་ཡིན་ལས་ཡུལ་གཞན་སྐྱ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་འགལ་བ་
 ཏྲག་པ་སྐྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཏྲགས་སུ་དཔར་བོ་བས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་འགོད་དམ། སྐྱ་མ་
 ཡིན་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་འགོད། དར་བོ་ལྟར་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ཐམས་
 ཅད་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཁྱོད་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སུ་འབྱུང་པ་མིན་པར་བཤམ།
 སྐྱ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དཔེ་ནི་ཁྱད་པར་ཁྱོད་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱས་ཁྱད་
 པར་སྦྱོར་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྐྱབས་འགར་ཤིང་ག་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཤིང་ཡིན་ནམ་
 དྲིས་པ་ན་ཤིང་ག་པ་དེ་ཁོ་ན་ནི་ཤིང་མིན་ཞེས་པ་བཞིན་སྐྱ་ནི་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་
 རོ་ཞེ་ན། སྐྱ་ཁོ་ན་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་ཁོ་ན་
 ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱ་དེ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པར་
 འགྱུར་བ་མིན་པར་བཤམ། ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་དེ་མཉན་པ་གཅིག་ཉིད་ཁོ་ན་མི་
 འདུག་པ་འགག་པར་འགྱུར་གྱི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་སྐྱ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཀུན་ཐམས་
 ཅད་དེ་མིན་པར་བཤམ། སྐྱ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྐྱ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་
 ན་སྐྱ་མ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཀུན་ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་དེ་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཉིས་པ་ལྟར་ཏྲགས་སུ་འགོད་ན་སྐྱ་ཏྲགས་སུ་གྱུབ་ལ་སྐྱ་ཏྲགས་སུ་
 བཀོད་པར་སོང་བས་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན་སྐྱ་དེ་སྐྱ་རང་ཉིད་ཏྲག་པའི་

སྐྱུ་བ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པར་བྲལ། ཆོས་ཅན་རང་ལས་ལྷོག་པ་བྲ་དད་མེད་པ་རང་
ཉིད་སྐྱུ་བ་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲིག་དངོས་པོར་བཞོད་པར་གྱུར་པ་ནི་ཤེས་བྱེད་རྟགས་
ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་ནི་ལྷོག་པ་བྲ་དད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་དོན་དམ་པར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་བྲ་དད་
མེད་པའི་ཕྱིར་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱུ་བ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀུན་ལ་གཞི་
རྟགས་ཆོས་གསུམ་བྲ་དད་མེད་པའི་ཉེས་པ་མཚུངས་སོ་ཞེས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱུ་བ་གྱི་གཞི་རྟགས་ཆོས་གསུམ་བྲ་དད་མེད་པ་མིན་པར་
བྲལ། དེ་སྐྱུ་བ་གྱི་གཞི་རྟགས་ཆོས་གསུམ་ལྷོག་པ་བྲ་དད་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཆོས་ཅན་བྲ་དད་
གྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་
ཉིད་དུ་འགོག་པ་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རྟེ། དོན་དམ་པ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་
ན་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་དེ་སྐྱ་བྱར་འགྱུར་པའི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
དོན་དམ་པར་སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བྲ་དད་པ་རྣམས་དེ་ཉིད་
དང་གཞན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་ན་དཔག་བྱ་དཔོག་བྱེད་གྱི་བྲ་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་འདུག་ཅེས།
སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་དཔག་བྱ་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱི་བྲ་སྒྲུབ་གནས་པ་འདི་ཆོས་
ཅན། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བྲ་དད་པའི་བྲ་སྒྲུབ་ལ་བརྟེན་པ་
མ་ཡིན་རྟེ། རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བྲ་དད་ལ་བརྟེན་པ་
རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བྲ་དད་པའི་

ཐ་སྐད་འདི་རྟོག་པའི་སྐར་ཡུལ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་དོན་རང་མཆོན་ལ་མི་བསྐྱེ་
 བར་ཇི་ལྟར་འདུག་ཅེ་ན། སྐྱེ་བུས་མི་རྟག་སོགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པའི་
 ཐ་སྐད་འདི་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་སྐར་ཡུལ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་རང་མཆོན་
 ལ་མི་བསྐྱེ་བར་འདུག་ཏུ་རུང་སྟེ། བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཐ་དད་སྟེ་མ་བུས་རྟག་པ་
 སོགས་ལས་ལྟོག་པའི་སྐྱེ་བར་མཆོན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་
 ལ་སྐྱེ་བུས་མི་རྟག་སོགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པར་སྐར་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི་
 ཁྱེད་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་རྣམས་རྟགས་དང་
 རྟགས་ཅན་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེ་རྟག་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འདི་ར་ནི་
 ཆོས་ཅན། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་བསྟན་དེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཐ་སྐད་གིས་
 བཞག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ལྟོག་པ་དེ་ནི་ད་སྐབས་ཁྱེད་རྟགས་ཉིད་དུ་བུས་པ་དེས་ནའི་
 ཕྱིར། རྟགས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་སྟེ་ཐ་དད་དུ་རྟོག་པའི་སྟོ་ལ་སྐར་བ་དང་འབྲེལ་
 མེད་ཅན་ཏེ་མི་སྐར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རྩོལ་བྱུང་གིས་རྩོལ་བྱུང་གི་སྐྱེ་
 མི་རྟག་པ་སྐྱེ་བ་ཡང་དམ་བཅའི་དོན་སྟེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་
 སྐྱེ་བ་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ན་ཐ་དད་མེད་པའི་
 སྟོན་ཡོད་པ་དེས་ན་དེའི་སྟོན་མེད་དེ། དཔེར་ན་རྩོལ་བྱུང་གི་སྐྱེ་ནི་ཆོས་ཅན། མི་
 རྟག་སྟེ་རྩོལ་བྱུང་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན་རྩོལ་བྱུང་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱེ་བ་གྱི་
 རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རུང་གི་དེ་སྐྱེ་བ་གྱི་དམ་བཅའི་དོན་གྱི་
 ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་གཤམ། རྩོལ་བྱུང་གི་སྐྱེ་

ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱེ་བྲག་ཁྱོད་རྩྱལ་བྱུང་གི་སྒྲིའི་སྒྲི་ཡིན་པས་ཁྱོད་དང་རྩྱལ་བྱུང་གི་སྒྲ་གཉིས་
ཆོས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞིན་ནི་དཔེ་ཅན་ཉིད་དཔེར་བཞོད་པའོ། །
གཞན་ཡང་ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་
སྟེ་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཡིན་ནའང་ཁྱོད་ཆོས་དང་ཐ་དད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པ་མིན་
པར་བཤམ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་གོང་གུ་རུ་ཅན་གཡས་མ་འདི་ཆོས་ཅན། ཏ་མིན་ཏེ། རུ་ཅན་ཉིད་
གྱི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །རྩྱལ་བྱུང་དེ་ཆོས་ཅན་རྩྱལ་བྱུང་གི་སྒྲིའི་ཁྱད་པར་བྱེད་
ཆོས་ཡིན་པའང་རྩྱལ་བྱུང་གི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་ལས་
ཡང་ན་ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་རྩིས་དཔག་གིས་འཇལ་བའི་དུས་སུ་བསྒྲུབ་བྱའི་
ཆོས་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་མིན་པར་བཤམ། དེའི་དུས་སུ་ཆོས་
ཅན་རྩྱལ་བྱུང་གི་སྒྲ་མཆོན་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
རྩིས་དཔག་འཇལ་བའི་དུས་སུ་ཆོས་ཅན། རྩྱལ་བྱུང་གི་སྒྲ་དེ་རྟོགས་པ་སྟེ་མཆོན་
པའི་བྱ་བ་བྱས་ཐིན་ནས་ཁྱོད་ལྷོག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མཉན་བྱ་ཡང་ཕྱོགས་
ཆོས་མ་གྲུབ་སྒྲུལ་ན། ཁྱད་པར་མཉན་བྱ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་དམ་
བཅའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཞོད་པས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཉིད་དུ་
འབྱུང་དུ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། སྒྲ་དང་ཆོས་ཏེ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་
གིས་བསྒྲུབ་བྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྒྲུན་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་རབ་དཔེ་སྟོན་དུ་
འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་གཏན་ཆོག་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དུ། ཀུན་བདུས་སུ།

གང་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་དག་དང་ནི། །དེ་སྒྲུང་པ་ལ་ཆེར་བྱོགས་ཚོས་ཉིད། །དེས་
 བ་གཏན་ཚིགས་སོགས་དོན་གྱི། །སྒྲིམ་དུ་དེ་དབྱེ་བསྟན་པར་བྱ། །བྱོགས་ཚོས་
 མཐུན་བྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །རྒྱུ་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང་། །རྒྱུ་གསུམ་སྤེ
 མཐུན་བྱོགས་ལ་ཡང་། །ཡོད་མེད་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་པ་འཆད་
 དོ། །གལ་ཏེ་སྒྲུབ་དག་སྒྲིམ་པའི་སྒྲུབས་སུ་ཅིའི་བྱོགས་ཚོས་གྱི་དབྱེ་བ་འཆད་ཅེ་
 བ། །བྱོགས་ཚོས་གྱི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ཡིས་སྒྲུབས་སུ་བབ་པའི་གཏན་ཚིགས་གྱི་དོན་
 མདོར་བསྟུས་པར་ནི་གསུངས་པ་ཚོས་ཅན། དོན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་
 ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་གི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཚིག་ཉུང་དུས་བདེ་བར་
 བཟུང་བ་གྲུབ་ཅིང་ཉོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དྲགས་དེ་
 བསྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་ཅན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཚོས་ཡིན་ན་ཚོས་
 ཅན་ལ་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས། དྲགས་དེ་ཚོས་ཅན་དེས་སྤེ
 ལྟན་རྒྱུ་གཙོད་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལྟན་རྒྱུ་གཙོད་གྱིས་
 ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་སྒྲིམ་མེད་དོ། །འོ་ན་རྒྱུ་གཙོད་དུ་མ་ཡོད་དམ་ཞེ་
 བ། །ཡོད་དེ་ཚོས་གྱི་ཚིག་ལྟར་ཁོ་ན་དང་ཉིད་ཅེས་སོགས་དེས་བཟུང་གི་སྒྲུབ་ས་ག་
 དང་པས་རྒྱུ་གཙོད་ཀྱང་ག་དད་པར་བྱེད་པས་ན་འདི་ལྟར། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་དུ་
 བ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་དང་ཁོ་ནའི་དེས་བཟུང་ལྟན་ཅིག་
 སྒྲུབ་པ་ནི་སྤེལ་རྒྱུ་གཙོད་བྱེད་ལ། སྒྲུ་ཁོ་ན་མཉན་བྱའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཁྱད་པར་
 ཅན་ཚོས་ཅན་དག་དང་ཁོ་ནའི་དེས་བཟུང་ལྟན་ཅིག་སྒྲུབ་པ་ནི་གཞན་ལྟན་རྒྱུ་

གཙོང་བྱེད་ཅིང་། བ་ལས་བེའུ་འབྱུང་སྤྱིད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་བྱ་བ་དག་དང་
ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པ་ནི་གིན་རྟེ་མི་སྤྱིད་པ་རྣམ་པར་གཙོང་པར་
བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་ངེས་བཟུང་དངོས་སུ་མ་སྒྱུར་བ་ལས་ཀྱང་རྣམ་གཙོང་རྟོགས་པ་
ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་བུམ་པར་རྟེ་ཁོ་ན་གཅིག་ཅིས་པའི་དག་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་
ཁོ་ནར་རྟེ་ཁོ་ན་བྱེད་འོར་དགོས་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ངེས་བཟུང་དེ་དངོས་སུ་སྒྱུར་བ་
མེད་ཀྱང་དེའི་དོན་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། རང་སྒྲི་བ་པོས་དེ་ལྷར་
བརྗོད་པར་འདོད་པ་ལས་དེ་ལྷར་རྟེ་སྒྱུར་བའི་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྤྱེ། གང་
གི་བྱིར་དག་ནི་རང་སྒྲི་བའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་འགལ་བླ་རྣམ་པར་གཙོང་
པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་གཙོང་གསུམ་ཡང་དཔེར་ན་ནག་པ་འཕྲོང་
སྒྲེན་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པས་འཕྲོང་སྒྲེན་པ་དེ་ནག་པ་ལ་མི་ལྷན་པ་གཙོང་པའམ། སྤྱིད་
སྒྲི་བ་ཁོ་ན་འཕྲོང་སྒྲེན་པ་དེ་སྤྱིད་སྒྲི་བ་ལ་ལྷན་པ་གཙོང་པའམ། མཆོ་སྒྲིས་སྒྲོན་
པོར་འགྱུར་སྤྱིད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པས་སྒྲོན་པོ་དེ་མཆོ་སྒྲིས་ལ་གིན་རྟེ་མི་སྤྱིད་པ་རྣམ་
པར་གཙོང་པ་བཞིན་ཅོ། །གལ་ཏེ་ནག་པ་འཕྲོང་སྒྲེན་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་དག་ངེས་ནག་པ་
འཕྲོང་མི་སྒྲེན་པ་རྣམ་པར་གཙོང་ན་གཏོང་བདེ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གཙོང་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་དེའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པར་མཚུངས་
པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དག་ལས་རྣམ་གཙོང་གསུམ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་རྗོད་བྱེད་
ཀྱི་སྒྲི་ནི་ཆོས་ཅན། རང་སྒྲི་བ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་འགལ་བའི་བླ་པོ་
རྣམ་པར་གཙོང་པ་ཅིམ་རང་གི་དོན་རྣམས་ལ་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ།

དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་བྱིར་དང་དེའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡང་རང་སྒྲུབ་པ་པོའི་འདོད་པས་དཔྱིགས་པའི་འགལ་སྒྲུབ་གཙོད་པའི་དོན་རྟོགས་
 པར་བྱེད་ནུས་ལ་དེ་ལས་གཞན་རྟོགས་པར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་བྱིར་དེ། རང་སྒྲུབ་
 པ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲས་ནས་དོན་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།
 རྣམ་གཙོད་གསུམ་ཡོད་པ་དེས་ན་མི་ལྟན་པ་རྣམ་པར་གཙོད་པ་ལས་གཙོད་
 གཞིའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་ཆོས་དེ་རྟགས་དེ་བྱུང་པར་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་དེ་
 ཡིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་དེ་རྟགས་དེ་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྒྲིན་
 རྟེན་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་བྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མིང་ལ་རྩོད་པ་སྒྲིང་པ་བསྟན་ནས་
 རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་དེ། ཅིའི་བྱིར་བྱོགས་ཆོས་ཅན་ལ་འགྱུར་
 དབྱེ་ཅི་ན། བྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེར། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་བྱིར་
 དང་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གཉིས་དང་།
 རྩོལ་བ་ལས་སྤྱུང་བའི་བྱིར་ཅེས་པའི་བརྒྲེག་པ་སྟེ་འགལ་རྟགས་གཉིས་སྟོས་
 པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་ཁོན་རང་གི་བྱུང་བྱེད་དང་
 རྒྱ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་ནས་རང་བྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་
 གཞིར་རང་གི་བྱུང་བྱེད་དང་རྒྱ་དག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན་རྟགས་ཡང་དག་དང་འགོག་
 ན་འགལ་རྟགས་སུ་གྲུབ་ཅིང་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་སྒྲ་ཆོས་ཅན།
 རྟག་སྟེ་མཉན་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་གཞལ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱུང་པར་བྱས་
 མོང་ས་ཡིན་པ་དང་སྒྲིན་བྱུང་མོང་བ་དག་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། རྗེས་འགྲོ་

མེད་པའི་ཕྱོག་པ་རྒྱུད་པ་ཅན་དང་། ཕྱོག་པ་མེད་པའི་རྗེས་འགོ་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་དྲགས་
ཡང་དག་ཡོད་པར་རྩོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། རྩོམ་
བྱུང་དང་རྩོམ་མ་བྱུང་ཡིན་ཏེ་མི་དྲག་པའི་བྱིར་དང་། དྲག་སྡེ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཞེས་ལྷག་མ་བྱུན་མོང་པ་གསུམ་སྒྲོས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། དྲགས་
ཡང་དག་ལ་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་དེས་གྱི་ཕྱོག་པ་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པ་
བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེར་བྱས་པ་
སོགས་རང་བཞིན་གྱི་དྲགས་ཁོ་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་པའི་དྲགས་གྱི་དཔེར་
བསྟན་ལ། རྩོམ་བྱུང་ཅན་གྱིས་སོགས་འབྲས་བུའི་དྲགས་རྣམས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
བྱུང་པའི་དྲགས་གྱི་དཔེར་མ་བསྟན་པ་ཅི་ཞེས། གྱེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་དེ་ལྟར་
བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་དྲགས་ལས་གཞན་
རྩོམ་བྱུང་ཅན་གྱིས་ལྟ་བུ་འབྲས་བུའི་དྲགས་རྣམས་རང་གི་གོ་བུ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
བྱུང་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་མིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱ་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་ལ་འབྲུལ་
པ་སྤྲོད་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་བྱིར་འབྲས་དྲགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་གི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཞིས་སུ་འཇུག་སྟེ། དེ་ལ་འཇུག་ཅིང་བྱུང་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་
པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རྩོམ་བྱུང་ཅན་གྱིས་དེ་རང་རྒྱ་མི་དྲག་པ་ལས་བྱུང་པ་མ་ཡིན་
པར་སྒྲུ་དྲག་པ་ལས་བྱུང་སྟེ་རྒྱ་རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲུ་དྲག་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས། ཕྱི་རྒྱན་ལ་
སོགས་པའི་སྒྲུར་ནས་དྲག་པར་ཡོད་པའི་རིག་བྱེད་སྒྲུའི་ཆ་གས་འཛིན་པའི་ཅན་
གྱིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་རྒྱུན་རྩོམ་མ་དག་དུ་འབྱུང་བར་

དེས་པ་མིན་པར་བཤམ། ལྷུ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་རྩོལ་བ་དེ་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པའི་
 སྒྲིབ་བྱེད་སེལ་བ་དང་རང་གི་དབང་པོ་དང་རིག་བྱེད་སྒྲིབ་འོ་པོ་གང་ལ་ཡང་རྣམ་
 པ་ཀུན་ཏུ་ཕན་པ་ཉི་ལུགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་
 ཕན། ལྷུ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་རྩོལ་བ་ལ་ས་སྟོས་པའི་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆོ་རང་
 འབྲས་ཉན་ཤེས་བསྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་འགལ་བར་བཤམ། དེ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་
 ཡང་རང་འབྲས་ཉན་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྩོལ་བྱུང་
 ཉན་ཤེས་འདི་འདྲ་བ་དེ་ཆོས་ཕན། རང་སྟོགས་ཆོས་སུ་གྱུ་བ་པའི་གཞིར་རང་རྒྱ་
 སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྱུ་བ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་སྒྲ་དེས་འགའ་བ་སྟེ་མི་རྟག་
 པའི་འབྲས་བྱུང་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་སྟོས་པའི་རྩོལ་
 བྱུང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་བརྗོད་དེ་ཉིད་ཡང་སྒྱུ་བ་གྱུང་དེ་
 ལས་བྱ་དང་པ་བྱས་པ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་དུ་བྱས་པ་ནི་ཆོས་ཕན།
 དོན་ཡོད་དེ། འབྲས་རྟགས་དང་རང་བཞིན་རྟགས་ལ་སྟུང་ཅིག་ཏུ་རྩོལ་བྱུང་དཔེ་
 བརྗོད་དུ་བསྟན་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་བཤས་ཅད་གྱུང་རྩོལ་བྱུང་འབྲས་རྟགས་
 དེ་དང་འདྲ་བར་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འདུག་སྟུང་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་
 བས་དེ་འདྲའི་ཤེས་པའམ་དོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་གཞན་དོན་འདིར་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་སྟོན་པར་དབྱེ་བ་འབའ་ཞིག་
 སྟོན་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེས། གཞན་དོན་འདིར་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཅུ་བཤད་
 པ་དེ་ཆོས་ཕན། དོན་ཡོད་དེ། རང་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བཤད་ཟེན་པའི་དོན་

གངས་ཅན་རིག་བཅུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིག་པ་རྟགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་
པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ལ་ནི་རང་དོན་དུ་བཤད་པ་ལས་
ཐ་དང་པ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་དུ་མེད་པས་འདིར་མ་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཆོས་
ཅན་གྱི་སྐབས་འདིར་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་
དཔེ་བརྗོད་མ་བསྟན་པས་དེ་མི་རྟོགས་སོ་ཞེ་ན། འདིར་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་
བྱེད་དུ་ཆ་གཉིས་སུ་འབྲུག་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་དེས་ན་
ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། དེ་མ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་བརྗོད་དུ་སྒྲིག་པའི་རྩོམ་བྱུང་དེས་ནི་རང་བཞིན་རྟགས་
ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་བརྟན་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་ཅན་དེའང་བཤད་
པའི་བྱིར། དེས་དེ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོད་དེས་ན་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་སྒྲིག་པའི་
ཕྱེ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་རྩོམ་པ་ལས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་པ་ལ་བའི་ཉན་ཤེས་དང་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་སྒྲིག་པའི་རྩོམ་པ་ལས་
སྒྲིག་པ་གཉིས་རྩོམ་བྱུང་དུ་འདྲ་བས་རྩོམ་བྱུང་དེ་གཉིས་ཀའི་བྱན་མོར་གི་དཔེར་
བརྗོད་དོ། ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་
སྒྲིག་པའི་རྩོམ་བྱུང་དེས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ཀྱང་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོད་ཡོད་དེ། འབྲས་རྟགས་སུ་བྱུང་བའི་རྩོམ་བྱུང་
ཉན་ཤེས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྩོམ་
བྱུང་གཉིས་ཕྱེ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་རྩོམ་པ་ལས་སྒྲིག་པ་འདྲ་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་

ཚེས་ཅན་འདིར་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་གཉིས་ཁོ་ན་སྒྲིམ་པ་ཅི་ཞེ་ན།
 རྟོགས་ཚེས་ཅན་འདིར་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་འདི་གཉིས་སུ་རབ་དུ་ཕྱེ་
 བ་ཚེས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། གང་ལམ་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ན་འབྲུང་བ་མེད་ན་
 མི་འབྲུང་བའི་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱ་ལ་མི་འབྲུལ་ཞིང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་
 རྩལ་བྱེད་དང་རོ་བོ་རྒྱལ་དབྱེར་མེད་པ་ཅན་གྱི་རྩལ་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩལ་བྱེད་
 དེ་དང་འབྲུལ་པར་མི་འབྲུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 གཉིས་བསྟན་པས་འདི་ཡང་བཤད་དེ། གཞན་གྱིས་སྒྲིམ་བཟགས་པའི་ལྷན་པ་ཅན་
 དང་འདྲ་བ་ཅན་སོགས་གང་དག་ཡིན་པའི་རྟགས་དེ་དག་ཚེས་ཅན། བརྒྱབ་བྱ་བརྒྱབ་
 རྒྱས་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་པར་བཤད། བརྒྱབ་བྱ་ལ་འབྲུལ་པ་སྤྱིད་པའི་
 ཕྱིར་དེ། རྩོད་མིན་བདག་གཅིག་དེ་བྱུང་དེ་འདྲའི་མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་
 ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཅོ། །གལ་དེ་ལྷན་འདྲུ་ཅན་དེ་དག་
 ལ་མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ནའང་། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། རང་
 གི་བརྒྱབ་བྱའི་ཚེས་ལ་མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་རང་གི་བརྒྱབ་བྱ་
 རྟོགས་པའི་བརྒྱབ་བྱ་ཡིན་གྱི་བརྒྱབ་བྱ་གོ་བ་ལ་ལྷན་འདྲུ་སོགས་དོན་མེད་པར་
 བཤད། བརྒྱབ་བྱའི་ཚེས་ལ་མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་དེ་བརྒྱབ་བྱ་ལ་
 མི་འབྲུལ་པར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། བརྒྱབ་བྱ་ལ་མི་འབྲུལ་པར་ངེས་པ་མེད་པ་ནི་
 རྒྱབ་བྱེད་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་
 སྒྲིམ་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ནས་ད་ལྟོག་པ་ཅན་སྒྲིམ་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་དེ།

རིགས་པ་ཅན་པ་སོགས་ན་པེ། གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན། བདག་བཅས་ཡིན་ཏེ། རྫོག་
སོགས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་དེས་ཀྱི་
ཕྱོག་པ་རྒྱུ་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་དེས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་ཅན་མ་ཡིན་
ཟེར་ངོ། །ཕྱོག་པ་ཅན་དུ་སྟོན་བདགས་པའི་རྫོག་སོགས་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། བདག་
མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་བཤམ། བདག་མེད་ན་མེད་པར་དེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་གནས་པར་
བཤམ་ལོ། །དེ་ལྟར་བཤམ་བ་ལས་བདག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་མེད་པར་བཤམ།
བདག་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱུང་པར་རྫོག་
སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་དེས་ཀྱི་ཕྱོག་པ་མེད་ལ་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་དེས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། བདག་དང་
བདག་གཅིག་དེ་འབྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་དེ་རང་གི་བདག་གཅིག་གསུམ་རྒྱུ་དངོས་པོར་གྱུ་བ་ན་དེ་ལ་མེད་དེས་ཀྱི་
ཕྱོག་པ་གྱུ་བ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་
ཏེ་འབྲེལ་བ་མེད་པས་ཕྱོག་པ་མེད་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཉན་བྱ་ཕྱོག་པ་ཅན་དུ་ངི་
ལྟར་བཤད་ཅི་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་
པ་འབའ་ཞིག་ཅན་དུ་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་
ལྟར་བཤད་པ་ཅུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དེས་པའི་རྟགས་སུ་

ཐལ། དེ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་མ་ངེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་
 ལས་གཞན་དུ་ཕྱོག་པ་གྲུབ་ན། དེ་རྒྱལ་གྱི་པ་རྒྱལ་བུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་དྲགས་ཡང་
 དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་གསོན་ལུས་ལ་བདག་མེད་ན་གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན། ཕྱོག་སྟགས་དག་ནི་
 ཕྱོག་པར་འགྱུར། བདག་ནི་ཕྱོག་པའི་ཕྱིར་བུམ་སྟགས་བཞིན་ནོ། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱོག་
 སྟགས་མེད་པས་བདག་མེད་ལ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གསོན་ལུས་
 བདག་བཅས་སུ་གྲུབ་སྟེ་ཕྱོག་སྟགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། བདག་མེད་པས་ཕྱོག་མེད་པའི་ཁྱབ་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 བདག་ཕྱོག་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འབྲེལ་མེད་དོན་
 གཞན་ཕྱོག་པར་འགྱུར་པའི་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཕྱོག་པར་མི་རུང་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་ཕྱོག་སྟགས་དེ་བདག་དེའི་བདག་ནིད་དམ་བདག་དེ་ལས་བྱུང་བས་
 བདག་ཕྱོག་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བདག་ནི་ཆད་མས་དམིགས་པ་ན་
 ཕྱོག་སྟགས་དེ་ཡང་ཆད་མས་དམིགས་ལ་བདག་དེ་ཆད་མས་རྟོགས་པ་མེད་པར་
 ཕྱོག་སྟགས་མེད་པའི་འབྲེལ་པ་འདི་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ཡང་། ཕྱོག་སྟགས་ཆོས་
 ཅན། བདག་མཐོང་ན་ཁྱེད་མཐོང་བ་དང་བདག་མ་མཐོང་ན་ཁྱེད་མ་མཐོང་པའི་
 རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་འབྲེལ་པ་དེ་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། བདག་གིན་ཏུ་ཕྱོག་ཏུ་
 གྱུར་པ་ལ་སྟེ་གང་དུ་ཡང་སྒྲུང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཕྱོག་སྟགས་མེད་པ་
 ལ་ཁྱབ་པའི་བདག་མེད་དེ་གང་ཡིན་པས། བུམ་སྟགས་སོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་སྟགས་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདག་མེད་ཅེས་ཆོད་མས་གང་ལ་རྟོགས་ཏེ་མི་རྟོགས་པར་བྲལ།
 བདག་དེ་གཞི་གཞན་གང་ལ་ཡང་ཆོད་མས་མཐོང་རུ་དུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁྱབ་ལ་བདག་ལྷོག་པས་སྟོག་སྟོགས་ལྷོག་པའི་ཁྱབ་པའང་རི་
 ལྟར་ཆོད་མས་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། ཁྱོད་ལ་བདག་ལྷོག་པར་ཆོད་
 མས་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། སྟོག་སྟོགས་དེ་གཞི་ལ་ལར་
 ཆོད་མས་མཐོང་བ་ཡིས་གསོན་ལུས་ལ་ཡོད་བུམ་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
 པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་དུ། ག་ལ་དེ་བདག་དེ་ཆོད་མས་མཐོང་ན་གསོན་ལུས་ལ་
 ཡོད་བུམ་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་བདག་དེ་གང་དུ་ཆོད་
 མས་མཐོང་བ་མེད་པས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་གསོན་
 ལུས་ལ་བདག་མེད་པས་སྟོག་སྟོགས་མེད་པར་བྲལ་ཏེ་བུམ་སྟོགས་བཞིན་ཞེས་པ་
 ཡང་མ་དེས་ཏེ། བུམ་པ་སྟོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདག་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 སྟོག་སྟོགས་མཐོང་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་བྲལ། སྟོག་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱ་སྟོང་ལུས་
 སྟོགས་ལུས་དུ་བྱུང་བ་ལ་སྟོགས་གང་ཞིག་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྟོག་སྟོགས་
 མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གསོན་ལུས་ལའང་ཆོས་ཅན། ལུས་ཁྱོད་ལ་
 ག་ལ་དེ་སྟོང་ལུས་སྟོགས་ལུས་དུ་བྱུང་བ་དེ་མེད་ན་སྟོག་སྟོགས་མེད་པར་རིགས་
 པ་ཡིན་གྱི་བདག་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྟོག་སྟོགས་མེད་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་
 པར་བྲལ། བདག་སྟོག་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ག་ལ་དེ་བུམ་སྟོགས་
 དེ་བདག་མེད་པའི་གི་བའི་ལུས་དང་སྟོག་མེད་ཅུམ་དུ་བྱུང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་

ཕྱིར་གི་བའི་ལུས་ལས་ག་དང་བའི་བུམ་སོགས་ཡང་བདག་མེད་དེར་རྟོག་ན།
 བུམ་སོགས་རྣམས་ཚོས་ཅན། བདག་དང་བཅས་པར་ཚད་མས་ཅིས་མི་དཔོག་སྟེ་
 དཔོག་པར་རིགས་པར་བཤམ། བདག་བཅས་སུ་འདོད་བའི་གསོན་ལུས་དང་ཚད་
 མའི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུམ་སོགས་དེ་རང་གཞན་གཉིས་
 ཀས་བདག་བཅས་སུ་མི་འདོད་པས་དེར་དཔོག་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེན། བུམ་སོགས་
 ཚོས་ཅན། བདག་བཅས་སུ་དཔོག་པར་རིགས་པར་བཤམ། ཁྱོད་བདག་བཅས་སུ་
 ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དང་དེར་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཉིད་ནི་དེ་དང་
 དེར་འདོད་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཚད་མས་གྲུབ་དེ་མེད་པར་དངོས་དང་
 དངོས་མེད་གི་རྣམ་གཞག་གང་གིས་རྣམས་ཏེ་གང་ཡང་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ།
 །གཞན་ཡང་བདག་སྟོག་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་མེད་པས་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འབྲད་དོ་
 ཞེས་སྟོན་པ་དེ་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྟོག་དང་མིག་འབྱེད་
 འཇུམ་རྣམས་ཚོས་ཅན། བདག་ཏྲག་པ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། སྟོ་དང་
 ལུས་སོགས་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ནང་གི་རྩོལ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལ་
 སོགས་པས་གིར་བྲོག་སྐྱར་པོ་སོགས་གྱི་བས་སོགས་མཐོང་བ་ན་སྟེ་དབང་འགྱུར་
 བའི་འགྲམ་རྒྱ་ལྡང་བ་སོགས་ནི་ཚོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། གིར་བྲོག་སྐྱར་
 པོ་སོགས་གྱི་རོ་དྲན་པ་དང་དེ་མཐོང་བར་འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དྲན་
 འདོད་སོགས་དེ་དག་ཚོས་ཅན། དེར་བཤམ། ཡུལ་དབང་སྟོ་དང་ཡིད་བྱེད་སོགས་
 ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡུལ་དབང་ཡིད་བྱེད་སོགས་དེ་ཡང་ཚོས་ཅན། དེར་བཤམ།

པན་ཚུན་རང་རང་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ལ་ལྷོས་པ་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་
 ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདག་གི་དངོས་པོར་འདོད་པའི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆོད་
 དུག་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་སོགས་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོག་པ་དེ་ཅུ་
 ལས་བྱུང་གི་བདག་འདི་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་དག་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་
 སུ་འགྲོ་ལྷོག་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 ལྷོག་གི་རྣམ་པ་མ་མཐོང་བའི་བདག་དེའང་བདག་གི་རྒྱར་རྟོག་ན། འབྲས་བུ་
 རྣམས་ལ་རྒྱ་བྱག་པ་མེད་པར་བཤམ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
 རྒྱ་ཏག་རྒྱབ་ཀྱི་མཉན་བྱ་དང་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་རྒྱབ་ཀྱི་སྒྲོག་སོགས་
 འདི་ནི་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། དེ་གཉིས་ཀའང་ལྷོག་བྱབ་འབྲུལ་པ་ཉིད་
 དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྒྲོག་སོགས་དེ་ལྷོག་
 བྱབ་མི་འབྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་ཡང་མཉན་བྱ་འདི་ནི་ལྷོག་བྱབ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 མཉན་བྱ་དེ་ལྷོག་བྱབ་རིམ་ལྡུལ་དྲིས་པས། མཉན་བྱ་དེ་དེ་རྒྱབ་ཀྱི་རྒྱབ་མིན་
 ཉིད་དེ་མི་མཐུན་སྒྲོགས་ཁོ་ན་ལས་ལྷོག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དོན་གྱིས་
 མཉན་བྱ་དེ་དེ་རྒྱབ་ཀྱི་བརྒྱབ་བྱའི་སྤེལ་མཐུན་སྒྲོགས་ལ་རྗེས་སུ་འདུག་པ་མིན་ནོ་
 ཞེས་དེ་ལྷར་བརྗོད་པར་འགྱུར་བས་ན་མཉན་བྱ་མཐུན་སྒྲོགས་ལ་མི་འདུག་པས་
 དེ་ནི་གཞན་སྒྲོག་སོགས་ལའང་མཚུངས་པས་སྒྲོག་སོགས་དེ་རྒྱབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 ལྷོག་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྤེ། རྗེས་འགྲོ་
 མེད་ན་ལྷོག་པའང་མེད་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་སྟོག་སྟོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་མི་ཉིད་དེ་མི་
མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལས་རྣམ་གཅིད་དེ་དེ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་དེ་རྒྱལ་
གྱི་བརྒྱལ་བུ་སྟེ་མཐུན་སྟོགས་ལ་གནས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་པར་བཤམ། དགག་པ་
གཉིས་བརྗོད་པའི་ཆོག་གིས་རྣལ་མ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་ངེས་བཟུང་
ཅན་གྱི་སྟོག་པ་སྟོན་པའི་ཆོག་གིས་རྗེས་འགྲོའང་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ན་གང་
རུང་གཅིག་བསྟན་པ་གཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་གོ་བར་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་གང་རུང་
གཅིག་སྟོན་པའི་ཆོག་གིས་གཉིས་ཀ་དངོས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་སྟོབ་དཔོན་
གྱིས་བརྗོད་དོ། །

ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྒྱ་མཁོན་དེའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་རྒྱལ་གྱི་
མཐུན་སྟོགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་རྟགས་ལས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མི་འབྲུལ་
བར་ངེས་པའི་སྟོག་པ་འདི་འདྲ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། མཐུན་སྟོགས་ལ་བཀག་
པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ནི་མཐུན་སྟོགས་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྟེ་མཐུན་
སྟོགས་རྒྱལ་པའི་ངོ་བོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྟོག་སྟོགས་དེ་དེ་རྒྱལ་གྱི་མཐུན་
སྟོགས་ལས་སྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ་བརྒྱལ་བུ་སྟེ་མཐུན་སྟོགས་བདག་དེ་དངོས་
པོར་མེད་པས་དེ་ལས་སྟོག་པ་ཞེས་འབྱུང་ཁུངས་སྟོགས་ཀྱི་བྱ་སྐད་མི་རུང་པའི་
ཕྱིར། རྒྱ་མཁོན་དེས་ན་དེ་དེ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་མི་ཉིད་དེ་མི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་
མེད་དོ་ཞེ་ན། སྟོག་སྟོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་རྒྱལ་གྱི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་ཅེས་
ཁྱོད་སྟོག་པ་དེ་ཉིད་ནི་ངི་ལྟར་དེ་རྒྱལ་གྱི་མཐུན་སྟོགས་ལས་སྟོག་པར་འདོད་དེ་

འདོད་པར་མི་རིགས་པར་བྲལ། དེ་འདྲའི་བདག་དེ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་སྟོག་སྟོགས་སྟོག་པ་མེད་པ་ནི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ་སྐྱབ་པ་དེ་དངོས་པོར་ཡོད་
པས་སྟོག་སྟོགས་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དེ་མཐུན་སྟོགས་དངོས་པོར་མེད་ནའང་དེ་ལ་
ཡོད་པ་ཡིན་ལ་སྟོག་སྟོགས་སྟོག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའང་མཐུན་སྟོགས་དངོས་
མེད་ལ་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་སྐྱབ་པའི་གསལ་བྱེད་པ་སྐྱུན་པོའི་སྟོན་ཡུལ་ལ་ལྟོས་
ཤིག་ཞེས་དབུས་སོ། །གལ་ཏེ་སྟོག་སྟོགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་དེ་ལས་
སྟོག་པ་མེད་ན་གཏན་ཆོགས་སྟོག་སྟོགས་དེ་དེ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་དམ་ཅི་དྲིས་
པས། དེ་དེ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡང་མིན་ཞེས་ན། སྟོག་སྟོགས་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
མཐུན་སྟོགས་ལ་འཇུག་པ་ཅི་སྟེ་འགོག་སྟེ་འགོག་པ་མི་རིགས་པར་བྲལ། དེ་ལ་
སྟོག་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། དེ་ལ་སྟོག་པ་བཀག་པ་ནི་དེ་ལ་འཇུག་པ་འདི་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་དགག་པའི་བྱ་སྒྲུབ་མི་འཇུག་ན། དངོས་
པོར་མེད་པ་འདིར་ནི་ཆོས་ཅན། མི་སྐྱེ་བྱེད་པ་སྟེ་བྱེད་ལ་བྱ་སྒྲུབ་གང་ཡང་བཏགས་
སུ་མི་རུང་བར་བྲལ། ཡོད་དོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོགས་སྐྱབ་པའི་བྱ་སྒྲུབ་དེ་ཡང་འཇུག་
པ་མེད་པ་ཡིན་ལ་མེད་དོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོགས་དགག་པའི་བྱ་སྒྲུབ་དེ་ཡང་འཇུག་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། སྐྱབ་པ་དང་དགག་པ་ལས་མ་གཏོགས་པར་སྐྱེ་ལ་
འབྱུང་བ་བྱ་སྒྲུབ་གཞན་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྟོ་ཡུལ་
དུ་འགོ་བའི་ཤེས་བྱ་ལ་ཆོས་ཅན། གཞི་འགར་དགག་བྱ་བཀག་པའི་དགག་པའི་

དོན་ནི་མེད་པར་འགྱུར་པར་བཤམ། ཚེས་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དགག་པའི་བྲ་སྒྲུང་འཇུག་
 པ་མེད། དགག་པའི་བྲ་སྒྲུང་དེ་ནི་ཚེས་མེད་པ་རྣམས་ལ་འདྲ་འཇུག་པར་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། རིགས་པ་འདི་ཡིས་ཡོད་མེད་གཉིས་ལས་ས་གཏོགས་
 པའི་བྲ་སྒྲུང་གྱི་ཡུལ་མི་རིགས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དེའི་ཡུལ་
 དུས་ལ་ལྟོས་ནས་འགོག་སྡེ་ཡུལ་གཞན་གྱི་འདས་པའི་བུས་པ་ཡུལ་འདིར་ད་ལྟ་
 མེད་པ་བཞིན་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཅི་ལྟར་ཚེས་དེ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ནི་
 རྣམ་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་འགོག་ལ་ཇི་ལྟར་ཚེས་དེ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡང་ནི་རྣམ་པ་
 གང་གིས་ཀྱང་འགོག་པར་མི་འགྱུར་པའི་བྱིར་རོ། །

ད་རང་ལུགས་གྱི་དགག་སྒྲུབ་གྱི་བྲ་སྒྲུང་འཇུག་པའི་རྟེན་སྟོན་པ་ནི། འོ་
 བ་ཁྱོད་གྱི་ལུགས་ལ་དགག་སྒྲུབ་གྱི་བྲ་སྒྲུང་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚེས་
 ཅན། འདིར་ནི་ཚེས་ཅན་སྒྲ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པའི་བྲ་སྒྲུང་
 བསམས་ཅད་འཇུག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་སྒྲུབ་གྱི་བྲ་སྒྲུང་འཇུག་པ་གང་གི་
 བྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ལ་དགག་སྒྲུབ་གྱི་བྲ་སྒྲུང་དངོས་སུ་མི་འཇུག་
 པ་དེའི་བྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲ་དོན་ཉིད་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་མཆོན་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། སྒྲ་
 དོན་ཚེས་ཅན། བྱི་རོལ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་རང་མཆོན་མིན་པར་བཤམ། བྱི་རོལ་
 ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང་ཁྱོད་སེལ་ངོར་གནས་པའི་བྱིར། སྒྲ་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དངོས་
 པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་སྒྲར་ཡུལ་དང་དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་ཅན་ཏེ་
 མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་སྒྲར་ཡུལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་དོན་བྱི་རོལ་རང་མཆོན་

བུས་པ་སའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞེས་སོགས་བསྐྱབ་པ་དང་ནི་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་
 མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་དགག་པ་དག་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན་རྩ་བུས་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་
 གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བར་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། རྩ་བུ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 བ་རྩ་བུ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་བཀག་པའི་ཆོས་དང་
 བེ་སྐྱབ་པའི་ཆོས་གཞིས་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་སྒྲིབ་དུ་མི་འདུ་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
 ཁྱོད་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་སྒྲོ་བཏགས་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱ་དོན་ལ་ཆོས་དང་
 ཆོས་ཅན་དང་དགག་སྐྱབ་གྱི་ཐ་སྐད་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། སྐྱ་དོན་དེ་ཆོས་ཅན་དང་
 དགག་སྐྱབ་གྱི་ཐ་སྐད་གྱི་དེན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན་གཅིག་
 གི་སྒྲིབ་དུ་ཆོས་གཅིག་དགག་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་དང་ཆོས་གཅིག་
 སྐྱབ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པའི་སྒྲིབ་དུ་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། ཆོས་སྒྲ་ཆོགས་
 གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་བུས་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་དབང་དུ་
 བུས་ཏེ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཅིག་བསྐྱབ་པ་ན་སྐྱབ་ཆོས་དེ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་
 བརྟེན་པ་དང་གཞན་དགག་སྐྱབ་གང་ཡང་མ་བུས་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་སྒྲུབས་
 པ་ལྟ་བུ་དང་མ་བུས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་འགོག་ན་དགག་ཆོས་དེས་གསུམ་དུ་ལེན་པ་
 དང་དེ་ལས་གཞན་འགལ་བྱེད་བུས་པ་ལ་གསུམ་དུ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྒྲིབ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཆོས་ཅན་དང་དགག་སྐྱབ་གྱི་ཐ་
 སྐད་དེ་ལ་ཐ་སྐད་བྱེད་པ་པོའི་བདེན་པའི་ཤེས་པས་ཇི་ལྟར་མི་གཞོད་དམ་ཞེ་ན།
 བུས་པ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནམ་བུས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་མེད་པའི་དོན་ཅན་ནམ་སྒྲོ་

བདག་ས་པའི་དབྱེད་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་དོན་
 ལ་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་པོའི་བདེན་པའི་གཤམ་པས་གཞོན་པར་མི་འགྱུར་བར་བལ།
 ཁྱོད་གྱི་དོན་དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོས་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཅིང་སྒྲོ་བདག་ས་པ་དེ་ཁོ་ན་
 བཞིན་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་པོས་གྲང་དེ་ཁོ་ན་ཅིང་དུ་བདེན་རྒྱན་དེ་ལ་རིག་ས་པས་ས་
 བདག་ས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་བུས་རྟག་པ་སོགས་ལས་བྱ་དང་པའི་
 དོན་བུས་པ་རང་མཆོན་ལ་བརྒྱད་ནས་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། རེས་འགའ་མ་ཡིན་
 པར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱད་དེ་འོངས་པའི་བག་ཆགས་བརྟན་པོ་ལས་འོངས་
 པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ད་ཇི་ལྟར་བྱ་དང་པའི་དོན་ལ་བརྟེན་ཚུལ་དང་སྤྲད་
 པར་མི་གཤམ་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དེ། བུས་པ་ཆོས་ཅན། ཚུ་མི་སྒྲོར་བ་དང་དེ་དང་
 གྲང་བ་སྒྲོབ་པ་དེ་ལས་བྱ་དང་པའི་ལྷོག་པ་གཅིས་པོ་དེ་ཁྱོད་གྱི་སྟེང་དུ་དོན་
 གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུ་སྒྲོར་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པ་དང་གྲང་བ་སྒྲོབ་པ་དེའི་
 འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུས་པས་ཚུ་སྒྲོར་ཞེས་སོགས་སྐྱབ་
 ཆོས་གསར་དུ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་དང་བུས་པས་གྲང་བ་མི་སྒྲོབ་ཅེས་སོགས་དགག་
 ཆོས་གསར་དུ་འབྲིབ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་བསྒྲུབ་པ་སྟེ་སྒྲོ་བདག་ས་པའི་སྒྲོད་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་དེ་དང་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་དབང་གིས་བུས་པ་དེ་དགག་
 སྐྱབ་གྱི་ཆོས་དེ་དག་དང་གསར་དུ་འབྲེལ་བ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་འགའ་ལས་ཆ་དེ་དེ་དག་
 དང་གསར་དུ་ལྟན་པ་ཅིང་མིན་ཡང་། དེ་དེ་དག་དང་ལྟན་པར་མཐོང་བས་ཏེ། སྒྲོ་
 འདོགས་ནས་དེ་དག་དང་ལྟན་པའི་བུས་པ་རང་མཆོན་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲོར་བར་བྱེད་དེ།

ཁྱེད་ཀྱི་མི་སྒྲིལ་བ་དང་གྲང་བ་སྒྲིལ་བ་ལས་ཐང་དང་པའི་བུམ་པ་རང་མཆོན་ལ་
 བརྒྱད་ནས་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་དེ་དག་ཆོས་
 ཅན། ཐ་སྙད་ཁྱེད་པ་པོས་བསྐྱད་པའི་ལུགས་པ་པ་ཡང་གཤམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་
 གྱིས་རི་ལྗང་བསྐྱར་པའི་དགག་སྒྲུབ་གྱི་དོན་ལ་ཐ་སྙད་ཁྱེད་པའི་སྒྲིལ་བུ་མི་བསྐྱུ་
 བར་ཁྱེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲུབ་བྱ་མེད་ལས་ཅེས་པ་མི་འབྱུང་དེ།
 རིགས་པ་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་གྱི་སྒྲོ་རོང་བདག་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་གཤམ།
 བདག་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་ཁྱེད་འགོད་པའི་ཚྲིལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་པ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱེད་གྱི་སྒྲོ་རོང་བདག་མེད་མེད་པར་གེ་ཆོས་དུ་འགྱུར་ནས་བདག་མེད་
 པར་མ་དེས་པར་གཤམ། ཁྱེད་གྱི་སྒྲོ་རོང་བདག་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་ཁྱེད་ཡང་དག་མི་
 འདུག་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་སངས་རྒྱས་པ་ཁྱེད་གྱིས་བདག་མེད་མེད་པར་ཁས་སྐྱེད་ས་
 པས་བདག་མེད་པར་སྐྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན་རིགས་པ་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་
 ཡིན་པའི་སངས་རྒྱས་པས་ཁས་སྐྱེད་ས་པ་ཅེས་ལས་ཁྱེད་གྱི་བདག་མེད་པ་ཉིད་
 གྲང་ཁས་ལེན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་གཤམ། དེ་ལྗང་རིགས་ན་གསོན་ལུས་
 གྲང་བདག་མེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་ཏེ་ཅང་གཤམ་ཆོས་པར་འགྱུར་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་མཐུན་སྒྲིགས་དངོས་པོར་མེད་པ་ལས་རྟགས་སྒྲིག་པ་མེད་དུ་རྟག་
 ན་ཡང་སྒྲིག་སོགས་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་གྱི་མཐུན་སྒྲིགས་བདག་དེ་དང་དངོས་པོར་
 མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལས་སྒྲིག་པར་གེ་ཆོས་ཟ་ནས་དེ་ལས་སྒྲིག་པར་མ་
 དེས་པར་གཤམ། བདག་ཡོད་མེད་གེ་ཆོས་ཟ་ནས་བདག་དེ་མེད་པར་མ་དེས་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྒྱལ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་མེད་ལས་ཕྱོག་པར་ཡང་མ་
 དེས་པར་བཤམ། བདག་དེ་ལ་ཡོད་མེད་གེ་ཆོས་ཟ་ནས་བདག་དེ་ཡོད་པ་མ་དེས་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ་བདག་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུང་པོ་གཉིས་ལས་གང་རུང་གཅིག་ལ་
 ཡོད་པར་དེས་པར་གྱུ་བ་ན་གཞན་ཅིག་ཤོས་ལས་ཕྱོག་པར་གྱུ་བ་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་
 ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྟོག་སྟགས་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་ལ་ཡོད་
 པར་མ་གྱུ་བ་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་མེད་འགའ་ཞིག་ལ་མ་མཐོང་བས་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་གྱུ་བ་བོ་ཞེ་ན། སྟོག་སྟགས་དེ་སྣང་རུང་གི་
 བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་པ་མཐོང་མེད་དེ་སྣང་མི་རུང་གི་བདག་མེད་དག་
 ལ་མེད་པར་གེ་ཆོས་ཟ་ནས་མེད་པར་མ་དེས་དེ། རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར། དེ་ཆོས་ཅན།
 བདག་འགའ་ལ་མ་མཐོང་བས་བདག་དེ་འགར་ཡང་མེད་པ་དེས་པ་མེད་པར་
 བཤམ། བདག་མེད་གྱི་གསལ་བ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་བྱེད་ཏུ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཡང་བདག་
 མེད་དེའི་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 མཁྱེགས་པའི་དོ་རྩེ་པ་ལམ་མཚོན་གྱིས་མ་ཆོད་པར་མཐོང་ནས་དེ་དང་མཁྱེགས་
 པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་དྲགས་གྱིས་ཤིང་སྟགས་ཀྱང་མཚོན་གྱིས་མ་ཆོད་པར་
 བརྒྱལ་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་རྒྱལ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་མེད་ལ་ཡོད་
 པར་གེ་ཆོས་གང་ལས་ཕྱོག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་བཤམ། དེ་ལ་ཡོད་པ་ལ་
 འགལ་བ་ཆོད་མས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། གལ་ཏེ་སྟོག་སྟགས་

ལ་བདག་གིས་བྱུང་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲིག་སྒྲིགས་མཐོང་བར་བདག་མེད་ལྷོག་པ་ཡིན་ན།
 དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། གཞི་ལ་ལར་བདག་དེའི་འབྲས་བུ་དང་ལ་ལར་བདག་
 དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འབྲེལ་བར་ངེས་པ་ལས་གཞན་ཅི་ཡོད་དེ་གང་རུང་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། །རྒྱ་མཚན་དེས་ན་སྒྲིག་སྒྲིགས་འདི་ནི་བདག་ལས་མ་ཟད་བདག་མེད་པ་
 ལས་ཀྱང་ལྷོག་པར་གྲེ་ཆོས་ཟེའོ་ཞེས་མཐུག་སྟུང་དོ། །གཞན་ཡང་སྒྲིག་སྒྲིགས་དེ་
 བདག་མེད་ལས་ལྷོག་ཅིང་སྒྲིག་སྒྲིགས་ཡོད་པར་བདག་མེད་ལྷོག་དུ་ཆུག་པ་དེ་ལྟ་
 ན་ཡང་རིགས་པ་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་གསོན་ལུས་དེ་བདག་མེད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་བདག་བཅས་སུ་འགྱུར་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་
 གང་གིས་ན་ཆོས་དེ་ལྷོག་པ་མེད་པ་དེ་ནི་ངེས་པར་དངོས་པོར་ཉེ་ཡོད་པར་བྱོད་
 འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲིག་སྒྲིགས་དེ་མཐུན་སྒྲིགས་བདག་ལ་ལྷོག་
 པ་མེད་ཀྱང་བདག་ལ་ཡོད་པ་མིན་པར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་སྒྲིག་སྒྲིགས་དེ་མཐུན་སྒྲིགས་བདག་ལས་ལྷོག་པ་
 མེད་པར་འདོད་ན་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཐུན་སྒྲིགས་ལ་རྗེས་འགོ་ཅན་དུ་ཡང་
 འདོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་མཐུན་སྒྲིགས་ལ་ལྷོག་པ་མིན་པས་རྗེས་འགོ་
 ཅན་མིན་ན་བདག་མེད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་བདག་བཅས་སུ་གྱུར་པ་མིན་ཏེ་
 དགག་པ་བཀག་པ་སྒྱུབ་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྒྱ་འབྲས་ལ་ལྷོས་
 པ་གྱུབ་ཅིང་བདག་སྒྲིག་ལ་ལྷོག་པ་གྱུབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ། བདག་གི་རང་གི་བདག་
 ཉིད་དུ་བ་ཆོས་ཅན། གང་ལ་ཡན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་ན་མི་འགྱུར་བ་ཅན་དུ་གྱུར་

བ་ཡིན་ཏེ། མེ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་འཇུག་པ་སྟེ་སྟེ་བའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་དུ་
 བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇུག་པ་སྟེ་ཡོད་ན་ཡང་མེ་འཇུག་བྱེད་དེ་ཡོད་པས་བྱབ་པ་
 ཡིན་ཏེ། མེ་དེ་ཉིད་ལྷོག་ན་ཁྱོད་ཀྱང་ལྷོག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་འབྲས་བུ་
 དུ་བ་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་ན་ཁྱོད་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་
 ཁྱོད་པར་བ་ལ་ལྷོས་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་ཁྱོད་སྟེ་བ་མཐོང་
 བ་དང་དེ་མེད་ན་ཁྱོད་སྟེ་བར་མ་མཐོང་བའི་ཆད་མ་དེ་དག་མེ་དང་ཁྱོད་གཉིས་ཀྱི་
 དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ལྷོག་སྟོགས་དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་གཞན་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་རྟོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
 ཡང་དག་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་ན་བདག་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་
 པའི་བྱིར་ཏེ། བདག་མེད་པ་ནི་དེ་དག་སྟེ་ཁྱོད་མེད་པར་མི་སྤྲོད་ཅིང་མ་གྲུབ་པའི་
 བྱིར་ཏེ་བདག་དེ་ཁྱོད་ལ་རྟག་དུ་བྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཀྱང་འབྲས་ལ་
 ལྷོག་པ་མི་དགོས་ཏེ་ཀྱང་ཡོད་པར་འབྲས་བུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱི་རྗེས་འགྲོས་ཀྱང་ཀྱང་
 འབྲས་སུ་གྲུབ་པོ་ཞིན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་མེ་དེས་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་
 ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་དེ་དག་མེད་པར་ཡང་ཀྱང་གཞན་ལས་འབྱུང་བའི་
 བྱིར། བྱབ་སྟེ། འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་འདྲ་མི་འདྲ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱིའི་རང་
 བཞིན་འདྲ་མི་འདྲ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལས་འབྱུང་དགོས་པའི་བྱིར། དེས་ན་འབྲས་
 བུའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཀྱང་ཆོགས་པའི་རྣམ་པ་འདྲ་མི་འདྲ་ཐ་དད་པ་དུ་
 མས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་སྣ་ཆོགས་པའི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པ་རྣམས་རྒྱ་ཐ་དད་པས་བྱེད་པ་མིན་ཞེ་ན། ཤེས་
བྱ་ཚེས་ཅན། སྐད་ཅིག་གིས་འགྲོ་བའི་དངོས་པོ་འདི་རྣམས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
བར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་ཐ་དད་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིས་མེ་མེད་ལས་རིགས་ཐ་དད་པའི་མེད་
མཐུས་ཏུ་བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཞིང་མེ་མེད་ལས་རིགས་ཐ་དད་མིན་པའི་མེ་མེད་གྱི་
འབྲས་བུ་ཡང་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་རྒྱ་རིགས་འདྲ་བས་འབྲས་བུ་རིགས་མི་འདྲ་བ་
བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་གཅིག་ནི་ཚེས་ཅན། རང་བཞིན་ཉིད་
ཡིན་པ་ཉམས་པར་ཐལ། མེ་དང་མེ་མིན་གྱི་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་གནས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཏུ་བའི་ཉིད་ལེན་དང་མེ་མེད་གྱི་རང་བཞིན་ཏུ་མར་གནས་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་དོན་གཞན་ཏུ་བའི་ཚེས་ཅན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་ཁྱོད་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་དེ་
ཉིད་ཏུ་ཐལ། ཁྱོད་དེས་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཏུ་བ་དེ་
བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་དེས་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ན། དེའི་ཕྱིར་ཏུ་བ་དེ་ནི་
ཚེས་ཅན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །
དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དག་ཡན་ཚུན་རང་བཞིན་མི་འབྲུལ་
བར་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་དེ་ཏུ་བའི་རྒྱ་ཚོགས་ཡིན་ན་ཏུ་བའི་རྒྱ་ཡིན་
དགོས་ལ་ཏུ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ན་ཏུ་བའི་རྒྱ་ཚོགས་ཀྱང་མ་ཡིན་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར།
དེས་ན་རྒྱའི་རང་བཞིན་ཚད་མས་མཐོང་བ་བཞིན་ཏུ་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ཚད་
མས་མཐོང་བ་ཡང་རྒྱ་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་དེ་རྒྱ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་

དེས་ན་འི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དཔེར་ན་རྒྱ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱུ་དང་འོ་མ་གཉིས་ཀས་
 འབྲས་བུ་རིགས་འདྲ་བའི་འབྲས་ཆན་རུལ་པ་གཅིག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་
 བཞིན་དུ་རྒྱ་རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ལས་འབྲས་བུ་རིགས་འདྲ་བ་ཇི་ལྟར་མི་འབྱུང་
 བར་འགྱུར་བ་མཐོང་བས་བརྒྱ་ཕྱིན་ལས་དུ་བ་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། འབྲས་ཆན་རུལ་པ་
 གཅིག་གི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཁྱུ་དང་འོ་མ་གཉིས་ཀའང་ཆོས་ཅན། རིགས་གཅིག་པ་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། གཤེར་བའི་རྩས་པ་གང་ལས་འབྲས་བུ་འབྲས་ཆན་རུལ་པ་གཅིག་གིས་
 རྒྱར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་ཁྱུ་དང་འོ་མ་འདི་གཉིས་ནི་རྩ་ཐ་ཐ་དང་
 ཅིང་རྩས་པ་གཅིག་པའི་བདག་ཉིད་དམ་མཛོན་སུམ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་ཞིང་གཤེར་
 བ་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྩ་ཐ་ཐ་དད་པ་ཡིན་
 གྱུར་རིགས་གཅིག་ཅེས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། གཤེར་བ་དེའི་རང་བཞིན་ནམ་ནམ་པ་
 ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཐ་དད་མེད་པ་གཅིག་བསྐྱེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་
 མེའི་གསལ་པ་ནམས་ནི་ཆོས་ཅན། རྩ་ཐ་ཐ་དད་གྱུར་མེར་རིགས་གཅིག་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་པ་གཅིག་གི་རྟོན་ནམ་རྒྱ་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་མེ་མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་
 པའི་ཆ་གང་གིས་དུ་བ་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར་མེ་མ་ཡིན་
 ལས་ལྷོག་ཅམ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་པ་ཅམ་
 དེས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེས་ན་འི་ཕྱིར། དུ་བ་ཆོས་ཅན། མེ་ཅམ་དེ་ལས་
 འབྱུལ་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། མེར་ཤེས་པའི་སྒྲོ་རྒྱར་གྱུར་པའི་མེ་ཅམ་གྱི་ཡན་
 ལག་གཞན་བུད་ཤིང་སྟགས་གྲོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་

ཕྱིར། དུ་བ་མེ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་དེ་ལྟར་དུ་འབྲས་བུ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་རྒྱ་
ལ་མི་འབྲུལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་མེ་མེད་བརྒྱ་
ཕྱིན་གྱི་སྒྲི་བོ་དེ་མེ་མིན་ན་དེའི་ཕྱིར། བརྒྱ་ཕྱིན་ལས་བྱུང་བའི་རྩ་ས་སྟོ་འབྲུར་བ་དེ་
དུ་བ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །བྱབ་སྟེ། དུ་བའི་རྟེན་ཏེ་ཉེར་ལེན་དང་བྱུང་གིར་གི་
འབྲུར་བ་ཡན་ལག་སྟེ་དེ་ལྟར་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ལ་མེར་
འཇོག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བརྒྱ་ཕྱིན་ལས་བྱུང་བའི་རྩ་ས་སྟོ་འབྲུར་བ་དེ་དུ་བ་ཡིན་
ན་དེའི་ཕྱིར་བརྒྱ་ཕྱིན་སྒྲི་དེ་མེ་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་འབྲས་བུ་རྒྱ་ལ་མི་འབྲུལ་
བར་བསྟན་ནས། རང་བཞིན་བྱབ་བྱེད་ལ་མི་འབྲུལ་བར་བཤད་ཟིན་དུན་པ་ལ་
སྒྲིར་བ་དེ། ཇི་ལྟར་རིགས་པའི་རང་གི་རྒྱ་སྟེ་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ལྟོས་ནས་རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མེད་ན་མི་འབྲུང་སྟེ་མི་འབྲུལ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་
འཇོག་པ་དང་བྱས་པའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་གོང་དུ་རྒྱ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇོག་པ་ནི་ཞེས་
སོགས་སུ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །

ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཁུག་བསྟན་ཏེ་མཉན་སོགས་མཚུངས་པར་བསྟན་
པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་དེ། ལྟོག་པ་ཅན་སྟོག་སོགས་དེ་སྒྲུ་རྟག་སྒྲུབ་གྱི་མཉན་བྱ་
དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་མཉན་བྱ་ལྟོག་པ་ཅན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་དུ་
མཛད་པ་ལས་སྟོག་སོགས་དེ་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་མིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་
ཚུལ་འདིས་སྟོག་སོགས་དང་མཚུངས་པའི་ལྟོག་པ་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཐམས་
ཅད་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་དཔག་པར་བྱའོ། །དེ་དག་གི་ལྟོག་པ་ཅན་སྟོས་

པའི་དགོས་པ་བསྟན་ནས་མ་དམིགས་པ་མ་སློབ་པའི་རྒྱ་མཚན་སྟོན་པ་དེ། ཅིའི་
 བྱིར་བྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་འདིར་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱི་དཔེར་བརྗོད་
 མ་བསྟན་ཞེ་ན། བྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་བསྟན་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན།
 འབྲས་རང་གི་རྟགས་ལས་ཐ་དད་པར་རྒྱ་དང་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 གྱི་དཔེ་བརྗོད་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲས་རང་གི་རྟགས་གྱི་ལྗོག་པ་
 བསྟན་པ་ན་རྒྱ་དང་བྱབ་བྱེད་གྱི་ངོ་བོ་ལྗོག་པ་ཉིད་གྱི་འབྲས་བུ་དང་བྱབ་བྱེད་འོན་
 ལྗོག་པར་བརྗོད་པ་ལས་རྒྱ་དང་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱི་དཔེ་བརྗོད་
 ཡང་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱ་དང་བྱབ་བྱེད་ལ་སོགས་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་རྣམས་སྤང་རུང་གི་བྱད་པར་ལ་ལྟོས་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་གསུང་གི་
 མཚམས་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། སློབ་དཔོན་བྱོགས་གྲང་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་བྱབ་
 བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱིས་འབྲས་བུ་དང་བྱབ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་
 གྱུར་པ་དེ་ལའང་སྤང་རུང་གི་བྱད་པར་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་བཤད་དེ། མི་སྤང་
 དོན་ལ་སྟེ་སྤང་རུང་གི་དོན་མ་དམིགས་པས་དེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དེ་ལྗོག་
 བྱབ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱོད་གྱིས་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །

གང་ལས་ཇི་ལྟར་དུ་བསྟན་ན། སྐྱེས་བུའི་བདག་དེ་གང་དུ་ཡང་ཆད་མས་
 མཐོང་རུང་དུ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་སྟོག་སོགས་དེ་མི་མཐུན་བྱོགས་བདག་
 མེད་ལ་ལྗོག་པ་མེད་པའི་བྱིར་ན་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་ལྗོག་བྱབ་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱོད་གྱིས་བསྟན་བཅོས་རིགས་

བརྟག་སྟོགས་སུ་བཤད་པའི་བྱིར་། རྒྱ་དང་ངོ་བོ་ལྷོག་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་པའི་གཞུང་
 འཇུགས་པ་དེ། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། འབྲས་རང་གི་ལྷོག་བྱུང་བསྟན་པའི་ཤུགས་
 ལས་རྒྱ་དང་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་བཟོད་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་
 དང་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འདིས་ནི་ཚེས་ཅན་དངོས་པོར་གྱུང་པའི་
 སྟེང་ལའང་འབྲས་བྱུང་དང་བྱུང་བྱེད་དངོས་པོའི་ཆ་ཁས་སྒྲངས་པ་མེད་པར་དེ་དག་
 རྣམ་པར་གཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ཉིད་སྒྱུབ་པར་བྱེད་ལ་སྒྲ་མ་འབྲས་རང་གི་
 རྟགས་དེ་དག་གིས་ནི་རྒྱ་དང་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་མ་ཡིན་དགག་གི་ངོ་བོ་སྒྱུབ་པར་བྱེད་
 པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མེད་དགག་སྒྱུབ་
 པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་
 རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེད་པའི་ཐ་སྟོད་ཅམ་སྒྱུབ་ཀྱི་མེད་པའི་
 དོན་སྒྱུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། དམིགས་སུ་རུང་བའི་དོན་རྣམས་ཀྱི་
 ཡོད་པ་ནི་ཚད་མས་དམིགས་པ་ལས་དོན་གཞན་མིན་ཏེ། ཚད་མས་དམིགས་པའི་
 དོན་ལ་ཡོད་པའི་ཐ་སྟོད་བྱེད་པའི་བྱིར་། རྒྱ་མཚན་དེའི་བྱིར་ན་སྟོབ་དཔོན་ལྷོགས་
 གྲང་ཚེས་ཅན། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མེད་དགག་སྒྱུབ་པར་
 བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་པའི་དོན་གྱུང་ཀྱང་ཐ་སྟོད་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
 བྱིར་དུ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དེས་བཟོད་ན་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཅི་ཞིག་བཀག་ཅིང་
 བསྒྱུབ་བྱ་ཅི་ཞིག་སྒྱུབ་ཅིན། སྒྲང་རུང་བུམ་པས་དག་པའི་མདུན་གྱི་གཞི་དེར་ཚེས་

ཅན། ལྷ་རྩུ་བུ་པ་ཡི་ཡུལ་ཅན་ལྷ་རྩུ་བུ་པ་ཡོད་ཅེས་གྱི་ཤེས་བརྗོད་ཐ་
 ལྷ་རྩུ་རྩུ་མཐུན་དང་ལྷ་རྩུ་བུ་པ་ཡོད་མེད་གྱི་ཐེ་ཚོམ་འགོག་པར་འགྱུར་དེ།
 ཡུལ་ལྷ་རྩུ་བུ་པ་ཚད་མས་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྩུ་ལ་མེ་
 མ་ཡིན་ཞིང་མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་བཟ་བའི་ཁ་དོག་དམར་འབར་བ་ཚོས་ཅན། མེ་མ་
 ཡིན་དེ། གྲེག་པར་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ལྷ་རྩུ་
 བུ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཚོས་ཅན། ལྷ་རྩུ་བུ་པ་པས་དག་པའི་མདུན་གྱི་
 གཞི་འདིར་ལྷ་རྩུ་བུ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་དེ། དམིགས་སུ་རྩུ་བུ་པའི་
 བུ་པ་མེད་པ་ནི་ཁྱོད་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པས་ཁྱོད་གྱུ་བ་ན་དེ་ཡང་གྱུ་བ་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེས་ཅི་ཞིག་སྐྱབ་ཅེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རྟགས་སུ་ཡོད་པ་
 ལས་དེའི་སྟེ་ཁྱོད་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱིས་ལྷ་རྩུ་བུ་པ་པས་དག་པའི་མདུན་གྱི་
 གཞིར་འདིར་ལྷ་རྩུ་བུ་པ་མེད་པའི་སྐྱ་ཤེས་དེ་ཤེས་བརྗོད་ཐ་ལྷ་རྩུ་འཇུག་རྩུ་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ། དེ་སྐྱབ་པའི་ལྷ་རྩུ་བུ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་གང་རྩུ་ཡིན་
 པས་ལྷ་རྩུ་བུ་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་
 བུ་ལ་འབྲུལ་གྱིད་པས་དེས་ངེ་ལྷ་རྩུ་སྐྱབ་ཅེ་ན། ལྷ་རྩུ་བུ་པ་པས་དག་པའི་མདུན་
 གྱི་གཞི་འདིར་ཚོས་ཅན། ལྷ་རྩུ་བུ་པ་མེད་པའི་ཤེས་བརྗོད་ཐ་ལྷ་རྩུ་རྩུ་མཐུན་
 དེ་ལྷ་རྩུ་བུ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་ཁྱོད་ལ་ལྷ་རྩུ་བུ་
 བུ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་ལས་དེ་འདྲའི་སྟེ་སྐྱ་སྟེ་ཤེས་བརྗོད་ཐ་
 ལྷ་རྩུ་རྩུ་མཐུན་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འགྱུར་སྟེ། ལྷ་རྩུ་གི་དོན་དེ་ཚད་མས་མ་མཐོང་

ན་སྒྲུང་རུང་གི་དོན་དེ་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་བླ་སྒྲུང་འདི་ནི་གནས་ཆེའི་བར་གྱི་སྒྲུབ་པ་
 བཅས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་བྱིང་། གལ་ཏེ་སྒྲུང་རུང་གི་དོན་མ་དམིགས་པ་ལ་
 མེད་པའི་བླ་སྒྲུང་སྒྲུབ་པ་ཀུན་ལ་གྲུབ་ན་དེ་མཐོང་ནས་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱིས་སྒྲུང་
 རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་མེད་པའི་བླ་སྒྲུང་ཇི་ལྟར་མི་འཇུག་ཅེས། འཇིག་རིལ་དུ་མ་
 བསྐྱེས་པའི་མདུན་གྱི་འཇིག་གོང་འདིར་ཆོས་ཅན། གཞན་བྱེ་བྲག་པ་དག་གིས་
 ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩ་མེད་པའི་བླ་སྒྲུང་གི་ཡུལ་ཡན་ལག་གི་རྩ་མེད་སྒྲུང་
 རུང་མ་དམིགས་པར་གྲུབ་ཅིང་ཡོད་ནའང་ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་གི་རྩ་མེད་པའི་བླ་
 སྒྲུང་རྩེས་སུ་མ་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་
 པ་དེ་མེད་པའི་བླ་སྒྲུང་གི་རྒྱ་མཚན་དུ་མོངས་ནས་མི་ཤེས་པའི་བྱིང་། དེས་ན་ཡན་
 ལག་ཅན་གྱི་རྩ་མེད་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་འཇིག་གོང་ལ་ཡན་
 ལག་ཅན་གྱི་རྩ་མེད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་
 མེད་པའི་བླ་སྒྲུང་གྲུབ་ཅིང་པའི་དོན་རྣམས་དང་མདུན་གྱི་འཇིག་གོང་ལ་ཡན་ལག་
 གི་རྩ་མེད་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པར་ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱེས་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལ་དེ་
 སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་མེད་པའི་བླ་སྒྲུང་གི་བད་བརྟེན་པར་བྱེད་པར་འབའ་
 ཞིག་ཡིན་པའི་བྱིང་། དཔེ་ཇི་ལྟར་ན་མེ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་སྒྲུབ་པར་མཐོང་
 པ་དང་མེད་ན་སྒྲུབ་པར་མ་མཐོང་པའི་རྩེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་དྲགས་ལས་མེ་དུ་བའི་
 རྒྱ་དང་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུའི་བླ་སྒྲུང་བྱར་རུང་ཅིང་དུ་སྒྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
 ཇི་ལྟར་ན་དེས་དེའི་བླ་སྒྲུང་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་མི་སྒྲུབ་ཅེས། མེ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་

རྟོགས་པ་ཅན་གྱི་སློབ་གཉིས་སྟེ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། མྱོང་བ་བྱུང་བར་
 ཅན་གྱི་དང་པ་ལས་དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རྣམས་པ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་དང་དུ་
 རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་གྱི་དང་དུ་རྟོགས་པ་
 མྱོང་བའི་བྱུང་བར་གྱི་དང་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་བཞིན་དུ་མྱོང་བའི་བྱུང་བར་གྱི་
 དང་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་མྱོང་བའི་བྱུང་བར་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་ས་ཡིན་
 པར་གྲུལ། རྣམ་པ་གྱི་དང་པ་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཅིང་ཅན་དུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་འདི་
 བྱི་རྣམས་པ་གྱི་དང་པ་འི་སློབ་རྣམས་གྱི་དང་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་རྣམས་པ་གྱི་དང་པ་འི་
 སློབ་རྣམས་གྱི་དང་དུ་དབྱེ་བ་ནི། རང་ཅིང་ཅན་སྟེ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ལས་གྱུར་
 པར་འགྱུར་ལ་རང་རིག་ལས་གྱི་དང་དུ་གྱུར་པའི་མྱོང་བ་དེ་དག་གིས་དེའི་ཡུལ་དུ་
 གྱུར་པའི་དོན་རྣམས་གྱི་དང་དུ་གྱུར་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་སྟེ་པར་དོན་
 བཞིན་དུ་མྱོང་བའི་བྱུང་བར་གྱི་དང་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་མྱོང་བའི་བྱུང་བར་དོན་གཞན་
 ལ་ལྟོས་དགོས་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མྱོང་བའི་བྱུང་བར་གྱི་དང་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གཞན་དང་གཞན་གྱི་མཐའ་བྱུག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་གྲུལ། མྱོང་བའི་བྱུང་
 པར་གྱི་དང་དུ་རྟོགས་པ་མྱོང་བ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་ལ་དེའི་བྱུང་བར་གྱི་
 དང་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་དེ་ལས་གཞན་པའི་མྱོང་བའི་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དང་ཤེས་པ་འགའ་ཡང་གྱི་དང་དུ་གྱུར་པར་སྟེ་འགྱུར་
 པར་གྲུལ། དོན་གྱི་དང་དུ་རྟོགས་པ་མྱོང་བའི་བྱུང་བར་གྱི་དང་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་

ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་སྒྲུང་རུང་གི་དངོས་པོ་མེད་པར་དགག་གཞི་དམིགས་པའི་
 མདོན་སུམ་ལ་ཏྲགས་ནས་སྒྲུང་མི་རུང་གི་དངོས་པོ་གང་ལས་ཏྲགས་ཞེ་ན། ཤེས་
 བྱ་ཆོས་ཅན། མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲུང་མི་རུང་གི་དངོས་པོ་གཞི་གཞན་དུ་
 བཞག་པ་སྟེ་ཡོད་ངེས་ཅམ་འགོག་པར་འགྱུར་གྱིས་མེད་ངེས་སྐྱབ་པར་མི་ནུས་ཏེ།
 མི་སྒྲུང་བ་སྟེ་སྒྲུང་མི་རུང་གི་དངོས་པོ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཅམ་གྱིས་མེད་པར་
 ངེས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཏྲགས་
 མེད་པའི་སྟེ་སྒྲུང་མི་རུང་གི་ནུས་ཏྲག་དང་ཆགས་སོགས་ཕྱ་མོ་ལ་སོགས་མ་
 དམིགས་པ་ཅམ་གྱིས་མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྐལ་དོན་ཆད་
 མས་མ་དམིགས་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་སྐལ་དོན་ལྷོག་པ་
 སྟེ་མེད་ངེས་སུ་སྐྱབ་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་དོན་མེད་པར་ངེས་པའི་འབྲས་
 བུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མེད་པ་ཉིད་གང་གིས་སྐྱབ་ཅེ་ན། མེད་པ་
 སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ལ་དང་པོ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་ཡོད་པའམ་མེད་པ་སྐྱབ་ནུས་པའི་
 ཕྱིར། འོ་ན་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཏྲགས་སུ་ཇི་ལྟར་སྒྱུར་ཞེ་ན། སྒྲུང་རུང་མ་
 དམིགས་པ་རང་གི་སྒྱུར་བ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། ཏྲགས་སུ་སྒྱུར་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ།
 དགག་པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཏྲགས་སུ་སྒྱུར་བའི་འབྲེལ་བླ་མ་དམིག་པའམ་དགག་
 བྱའི་དོན་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་ངོ་བོ་ཏྲགས་སུ་སྒྱུར་བའི་འགལ་བླ་དམིགས་པ་ནུས་ས་
 སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཏྲགས་དོན་གཞན་ལ་ཇི་ལྟར་གཞོད་ཅེ་ན། དེ་གཞོད་

773

འདོད་ན་བུམ་སོགས་གྱི་དངོས་པོ་དེ་རྒྱ་དེས་བུམ་སོགས་གྱི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་འཛིག་
 པའི་རང་དུ་བསྐྱེད་ན་སྒྲིམ་ཅི་ཞིག་འགྱུར་དེ་སྒྲིམ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །གཞན་
 ཡང་བུམ་སོགས་གྱི་དངོས་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་འཛིག་པ་
 དོན་གཞན་དེས་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་གང་སྟེ་ས་ཡིན་པར་
 གཤམ། རང་གི་རྒྱ་ལས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུ་བ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་
 གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་འཛིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ཡིས་འཛིག་པར་བུམ་པ་ལ་ལྟོས་བྱ་
 གང་ཅི་ཞིག་སྟེ་མི་ལྟོས་པར་གཤམ། དེའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་
 པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུམ་སོགས་གྱི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་ཡང་ནི་འཛིག་པ་
 དེ་ལྟ་མིན་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་དེ་རང་གྱུ་བ་ཅུ་ནས་འཛིག་དེས་ཡིན་པར་གཤམ།
 འཛིག་སྐྱེད་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁྱེད་རང་གི་ལུགས་
 ལ་ཡང་བུམ་སོགས་གྱི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་འཛིག་ཁ་མར་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་ག་ས་
 ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྟོད་པ་ལ་བརྟེན་པར་མི་འདོད་པར་འཛིག་དེས་སུ་འདོད་པ་
 བཞིན་ཅོ། །

གལ་དེ་བུམ་སོགས་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་
 མེད་པར་གྱུ་བ་ཅུ་ནས་འཛིག་ན་སྐད་ཅིག་ཀྱང་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མིན་པར་
 འགྱུར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གྱུ་བ་ཅུ་ནས་འཛིག་པ་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་
 པ་དེ་ལྟར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་དེ་མི་འགྱུར་བར་གཤམ། གྱུ་བ་ཅུ་ནས་འཛིག་པ་དེ་ལྟར་
 གྱུར་པ་ཡིན་ན་དེ་དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྟོས་མེད་རྟགས་གྱི་སྒྲིམ་

བ་སྟོན་པ། དེ་ཆོས་ཅན། གང་དག་ལ་ཆོས་དེ་ཡོད་ན་རྒྱ་གཞན་ལ་སྟོན་མེད་དུ་
 ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ལས་ལ་གོགས་བྱེད་པ་
 མེད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་མས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་ངེས་པ་བཞིན་དུ་བུམ་
 སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་དག་ལ་ཡང་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོན་མེད་དུ་འཛིག་པ་
 དེ་ཡོད་ཏོ། །

རྟོགས་དཀའ་བར་བསྟན་པའི་སྟོན་སྒྲིམ་གཞུང་གི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་ནི། ཆོས་
 ཀྱི་གྲགས་པ་ཁོ་བོའི་གཞུང་རྣམས་འགྲེལ་འདི་ནི་ཐོག་མ་ཡང་རང་གི་སྟོན་གྱི་རྒྱ་
 མཆོ་ལས་བྱུང་ཞིང་། མཐར་ཡང་རྩོམ་པ་པོ་རང་གི་སྟོན་གྱི་ལུས་ཉིད་ལ་ཐིམ་
 ཞིང་རྒྱབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏོ། །དེ་རིམ་ལྟ་ཞེ་ན། སྟོན་གྱི་ཚུན་མ་སྒྲངས་གྱུར། །
 རྒྱ་མཆོའི་ཚུན་མ་ཟད་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱ་མཆོ་ལས་སྟོན་གྱིས་རྒྱ་
 སྒྲངས་ཏེ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཆར་བབ་པ་རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 གཞུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་དང་པོ་ཡང་རྒྱ་མཆོ་ལས་བྱུང་ཞིང་རྒྱ་མཆོ་
 ལས་གཞན་དེ་དག་གོང་བའི་སྟོན་མེད་པའི་ཕྱིར་མཐར་ཡང་རྒྱ་མཆོ་ཉིད་ལ་ཐིམ་
 ཞིང་རྒྱབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ལོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་རྩོམ་
 པ་པོ་རང་དང་མཚུངས་པར་ལེགས་བཤད་རྣམས་འགྲེལ་འདིའི་ཆོག་དོན་རང་ཉིད་
 འདས་པའི་འོག་དུ་སྒྲུབ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མི་རྟོག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏོ། །

གལ་ཏེ་སྟོན་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཞན་པའི་སྟེ་བོས་འདིའི་དོན་རིམ་བཞིན་མི་
 རྟོགས་པ་བདེན་པས་དེ་དག་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྟན་པའི་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་

གི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་བཞུགས་ཏོགས་པར་འགྱུར་བས་སྒྲུབ་འཇོག་བྱེད་པ་མི་རྟོག་
 ཅེས་པ་མི་རིགས་སོ་སྟེན་མ་ལ། མ་ཡིན་ཏེ། སློ་གྲོས་ཞན་པས་མི་རྟོགས་པར་མ་ཟད་
 སློའི་ནུས་པ་ཆུང་བ་མེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་གཞུང་དེའི་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 རྟོགས་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཞན་པར་མ་ཟད་མཐོན་
 པར་སྒྲུབ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་ལྷག་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རིགས་
 པའི་བསྟན་བཅོས་གཞན་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཞུང་འདིའི་ཆོག་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཞུགས་མཐོང་བ་མེད་པ་དང་ལུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་སློ་གྲོས་དང་སྒྲུབ་པ་དན་
 པའི་སྒྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་འགྱུར་བའི་བྱ་རྣམས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སྒྲོང་བ་བཞུགས་ཏུ་
 གཞུང་མཆོག་འདི་སྒྲོང་ཡང་། ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་ཇི་བཞུགས་རྣམས་པར་འབྱེད་
 པ་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་སློ་གྲོས་ཀྱི་སྒྲོབས་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སྒྲུབ་
 ལུན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེན་པ་རིགས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་
 ལུགས་རྣམས་འགྲེལ་འདི་ནི་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་དང་ཆོས་མཆོངས་པ་ཡིན་ཏེ་ཉི་མའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དང་རྣམས་པ་ལུས་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཉི་མ་ལ་ནི་ཆོས་
 ལུ་ཉི་བར་གནས་ཏེ། ལུ་གང་ཞེ་ན། སྒྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྤྱང་དོར་གྱི་ཡུལ་གསལ་བར་
 སྟོན་པས་ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་འབྱེད་པ་དང་། བསྐྱལ་བ་འཇོག་པའི་ཆེ་རྩི་ཤིང་ལ་
 སོགས་པའི་ཆར་ཆར་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་གྱི་བགོད་པར་བྱ་བའི་ལམ་
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱོའི་ཆལ་ཀུན་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་

དང་། སྤོང་བྱ་ལ་སོགས་འབུང་པོའི་བྱ་རྒྱུ་ལྱེད་ཀྱིས་ཟེར་མི་བཟོད་པས་སྤངས་པའོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་ལུགས་འདིས་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་གནད་རྒྱུ་ལྱེད་ཀྱིས་ལ་བར་སྟོན་
 པས་ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་རྒྱུ་ལྱེད་ཀྱིས་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏག་ཆད་
 སྤང་བ་དབུ་མའི་ལམ་སྟོན་པའི་ཆ་ཟེར་གྱིས་ཏག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་པའི་ལྷ་བ་
 རན་པ་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ལ་སྟོན་པའི་ཆར་ཆར་དྲ་བ་བསྟེན་པར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་བྱོན་ནས་རྩིས་སུ་
 བཟུང་ཞིང་བྱོན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྟོན་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་ཡང་དག་པ་
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོགས་པའི་རིགས་པ་གདུལ་བྱ་རྒྱུ་ལྱེད་ཀྱིས་ལ་མི་ལྷ་བ་བཞིན་སྟོན་པར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་གྱི་མིག་རྒྱུ་ལྱེད་ཀྱིས་ལ་དག་པ་དང་ལྷན་པའི་མཁས་པ་རྒྱུ་ལྱེད་
 ཀྱིས་ལོགས་བཤད་ཀྱི་སྤང་རྩིས་གཏམས་པའི་སྟོན་གྱི་པད་མོ་རྒྱས་པར་བྱེད་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་སྐད་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་རྒྱུ་ལྱེད་དང་དེ་ལས་གཞན་
 པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཡིས་མཆོན་པའི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྷན་ཡང་འདིའི་རིགས་
 པའི་ཆ་ཟེར་ཏག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་ལྷན་པ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་རྒྱུ་ལྱེད་ཀྱིས་མི་
 བཟོད་པས་སྟོན་རན་ཉིན་མོ་དང་འདྲ་པའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་འཇིགས་པ་རྒྱུ་ལྱེད་
 ཀྱིས་རིང་དུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆད་མ་རྒྱུ་ལྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་ཀྱི་དོན་གྱི་ཆོག་
 ལེའུར་བྱས་པའི་དངོས་བསྟན་ཅུ་ཀྱི་ཆོག་དོན་ལོགས་པར་བཤད་པ་སྟེ་ལེའུ་
 བཞི་པའོ། །

ཆད་མ་རྒྱུ་ལྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་སྟོན་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་

བས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །སྤྱི་ཐབས་འགྲེལ་བའི་བཤད་སྒྲིལ་མང་པོ་དག །ཚིག་
 གི་རྗེས་འབྲངས་སྒྲིལ་སྒྲིལ་རྣམས་མགུ་ན་ཡང་། །གཞུང་ལུགས་སྒྲིལ་བས་དོན་ངེས་པའི་
 གེགས་བྱེད་ཕྱིར། །སྒྲིལ་བས་དོན་ལས་གཞན་བཤད་པ་འདིར་མ་སྒྲིལ། །སྒྲིལ་བ་བཙོན་
 འགྲུས་ཞན་པའི་སྒྲིལ་བོ་ཡིས། །གཞན་ལུགས་དགོངས་དོན་བདེ་བླག་རྟོགས་བྱའི་
 ཕྱིར། །གསལ་ལ་མ་མོར་ཉུང་དུ་བསྒྲུས་པ་ཡི། །རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་
 འཇོ་འདི་བྱས་སོ། །མཁས་པའི་ཁུ་མཆོག་འགྲུར་འདོད་ཤེས་ལྡན་དོན་གཞིར་ལ། །
 ལེགས་བཤད་འོ་མ་རིགས་རྩེ་ལ་མར་གྱི་སྒྲིལ་བོ་འདྲ། །རྫོགས་ལྡན་སྒྲིལ་ལས་ཆར་
 བཞིན་འདོད་རྒྱར་སྒྲིལ་བྱེད་པ། །རྣམ་བཤད་འདི་ནི་རྣམ་དག་རིགས་པའི་འདོད་
 འཇོ་ཡིན། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བས་འགྲོ་བ་ཀུན། །གནས་གསུམ་ཤེས་བྱའི་དེ་
 ཅིང་ལེགས་རྟོགས་ཤིང་། །མ་རིག་མུན་པའི་ཐོབས་པོ་རབ་གསལ་པ་དེ། །ཀུན་མཁྱེན་
 རྒྱལ་པོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག །རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་
 གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འདོད་འཇོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་
 གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་རྩེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་གཞན་གྱི་དྲིར་
 མི་འཇོག་པའི་སྒྲོ་གྲོས་གྱིས་སྒྲིལ་བ་དགེ་བ་ཅན་ཤུགས་དགེ་སྒྲོང་གཞོན་ནུ་སྒྲོ་
 གྲོས་གྱིས་དཔལ་ས་སྒྱའི་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོར་སྒྱུར་བ་རྫོགས་སོ། །བསྟན་པ་དང་མཐུས་
 ཅན་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་གྱུར་ཅིག །མཛྲ་ལི་ལྷ་ལྷོ། ། ॥

༄༅། །རེད་མདའ་བ་གཞིན་ནུ་སྒོ་གྲིས་ཀྱི་གསུང་འབུམ།

ཚུམ་པ་པོ།	རེད་མདའ་བ་གཞིན་ནུ་སྒོ་གྲིས།
ཚུམ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ།	བསོད་ནམས་ཆོ་བདུན་
མདུན་ཤོག་བཟོ་སྐྱེན་པ།	པད་དོར།
དཔེ་སྒྲིག་	སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་བསྐྱ་སྒྲིག་ཁང་།
དཔེ་སྐྱེན།	བོད་རྫོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། རྒྱག་ཨང་ 850010
བསྐྱེད་འཛིང་།	ཞིན་ཏུ་དཔེ་ཁང་།
པར་ཁང་།	སི་ཁྲོན་ཅ་ཁྲོང་པར་འདེབས་འགན་འབྲི་ཆད་ཡོད་སྤྱི་གཉེར་ཁང་།
དེབ་ཆད།	700mmx1000mm 1/16
དཔར་ཤོག་	322.4
པར་གཞི།	2014ལོའི་ཟླ་5པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།
པར་ཐེངས།	2014ལོའི་ཟླ་5པར་པར་ཐེངས་དང་པོ་བཟང་།
པར་གྲངས།	1-1000
དཔེ་རྟགས།	ISBN 978-7-80589-618-2
རིན་གོང་སྒྲིམ།	544 བོད་17-10

པར་གཞི་སྒྲིམ་བདག་ཡིན་པས་འདྲ་བཅས་པར་འདེབས་མི་ཆོག།

图书在版编目（C I P）数据

仁达哇·旋努洛卓文集：全10册：藏文 / 旋努洛卓著. —拉萨：西藏藏文古籍出版社, 2015.6

ISBN 978-7-80589-618-2 I. ①仁… II. ①旋… III. ①喇嘛宗—文集—藏语 IV. ①B946.6-53

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2015)第 084292 号

仁达哇·旋努洛卓文集

作 者 仁达哇·旋努洛卓
责任编辑 索朗次旦
封面设计 巴多
主 编 四川藏文古籍保护编务院
出 版 西藏藏文古籍出版社
社 址 拉萨色拉路 22 号 邮政编码 850010
印 刷 四川嘉创印务有限责任公司
经 销 全国新华书店
开 本 700mm×1000mm 1/16
印 张 227.5
版 次 2015 年 6 月第 1 版
印 次 2015 年 6 月第 1 印刷
印 数 1 1000
标准书号 ISBN 978-7-80589-618-2
定 价 655.00 元（全 10 册）

版权所有 翻印必究

